

ស្រ្តី៖
ស្រុកថ្មីជំរកហង្ស
សេចក្តីស្រែចង្វារកាសាងឲ្យ
សុត្តន្តបិដក
អង្គការនិកាយ ទសកនិបាត
ឯកាទសមភាគ

សុត្តន្តបិដក
អង្គការនិកាយ ទសកនិបាត
ឯកាទសមភាគ

៥០

អង្គការនិកាយ ទសកនិបាត
 រ.ស. ២៥៧៧

៥០

រ.ស. ២៥៧៧

សុត្តន្តបិដក
អង្គត្រៃវិកាយស្ស ទសកនិបាតោ

ឯកាទសមោ ភាគោ

ឧមោ កស្ស កកវតោ អរហតោ សន្តសម្មុទ្ធស្ស ។

បឋមបណ្ណាលកោ

បឋមោ អាណិសិសវិត្តោ

(១) ឯវេយ្យ សុតំ ។ ឯកំ សមយំ កកវា
សាវត្ថិយំ វិហាវតិ ដេកវេន អនាថបិណ្ឌិកស្ស
អាភមេ ។ អថទោ អាយស្មា អាណន្តោ យេន
កកវា តេជុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្វា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា
ឯកមន្តំ ឯសិមិ ។ ឯកមន្តំ ឯសិវិញ្ញោ ទោ
អាយស្មា អាណន្តោ កកវន្តំ ឯតនវោន កំមត្តិ-
យាមិ កន្តេ កុសលាមិ សីលាមិ កំមាមិសិ-
សានិទំ ។ អវិប្បជិសាវត្ថានិ ទោ អាណន្ត
កុសលាមិ សីលាមិ អវិប្បជិសាវតិសំសានិទំ ។
អវិប្បជិសាវោ មន កន្តេ កំមត្តិយោ

សុត្តន្តបិដក
អង្គត្រៃវិកាយ ទសកនិបាត

ឯកាទសមភាត

សូមឧបស្ការចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធព្រះអង្គិទាន ។

បឋមបណ្ណាលក

អាណិសិសវិត្ត ទី ១

(១) ខ្ញុំបាទស្តាប់មកយ៉ាងនេះ ។ សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់នាំទៅក្នុងវេនពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថិ ។
គ្រាពោះឯង ព្រះកាន់ខ្ញុំដ៏មានកាយ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
លុះចូលទៅដល់ ក្រាបបង្គំបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចក្នុងយ
ក្នុងទិសមគ្គរ ។ លុះព្រះកាន់ខ្ញុំដ៏មានកាយ អង្គុយក្នុងទិសមគ្គរ
ហើយ ទើបក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា ចតិក្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន
ត្នកសីល ជាតុសល មានអ្វីជាប្រយោជន៍ មានអ្វីជាពានិសង្ស ។
ខ្ញុំលកាន់ខ្ញុំ ត្នកសីល ជាតុសល មានអវិប្បជិសាវៈ (សេចក្តីមិន
ក្តៅក្រហាយ) ជាប្រយោជន៍ មានអវិប្បជិសាវៈ ជាពានិសង្ស ។
ចតិក្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុះអវិប្បជិសាវៈ មានអ្វី ជាប្រយោជន៍

កំណាចិសំសោតិ ។ អវិប្បជិសារោ ទោ អាទន្ត
 ចាមុជ្ឈក្ខោ ចាមុជ្ឈាចិសំសោតិ ។ ចាមុជ្ឈំ បទ
 ករុណំ កំមត្តុយំ កំណាចិសំសន្នំ ។ ចាមុជ្ឈំ
 ទោ អាទន្ត បិគត្តំ បិណាចិសំសន្នំ ។ បិគ
 បទ ករុណំ កំមត្តុយោ កំណាចិសំសោតិ ។ បិគ
 ទោ អាទន្ត បស្សន្តក្ខោ បស្សន្តាចិសំសោតិ ។
 បស្សន្តំ បទ ករុណំ កំមត្តុយោ កំណាចិសំសោតិ ។
 បស្សន្តំ ទោ អាទន្ត សុទក្ខោ សុទាចិសំសោតិ ។
 សុទំ បទ ករុណំ កំមត្តុយំ កំណាចិសំសន្នំ ។
 សុទំ ទោ អាទន្ត សមាទត្តំ សមាទាចិសំសន្នំ ។
 សមាទិ បទ ករុណំ កំមត្តុយោ កំណាចិសំសោតិ ។
 សមាទិ ទោ អាទន្ត យថាភូតញ្ញាណទស្សនា ក្ខោ
 យថាភូតញ្ញាណទស្សនាចិសំសោតិ ។ យថាភូតញ្ញា
 ណទស្សនំ បទ ករុណំ កំមត្តុយំ កំណាចិសំសន្នំ ។

មានអ្វីជាការិសិទ្ធិ ។ ខ្នាលការខ្លះ អវិប្បជិសារោ មានបុម្ភៈ
 (សេចក្តីរករយ) ជាប្រយោជន៍ មានបុម្ភៈជាការិសិទ្ធិ ។ បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះបុម្ភៈ មានអ្វីជាប្រយោជន៍ មានអ្វីជាការិសិទ្ធិ ។
 ខ្នាលការខ្លះ បុម្ភៈមានបិគ (សេចក្តីផ្តុំគ្នា) ជាប្រយោជន៍ មានបិគ
 ជាការិសិទ្ធិ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះបិគ មានអ្វីជាប្រយោជន៍
 មានអ្វីជាការិសិទ្ធិ ។ ខ្នាលការខ្លះ បិគ មានបស្សន្ត (សេចក្តីស្រឡាញ់)
 ជាប្រយោជន៍ មានបស្សន្ត ជាការិសិទ្ធិ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ចុះបស្សន្ត មានអ្វីជាប្រយោជន៍ មានអ្វីជាការិសិទ្ធិ ។ ខ្នាលការខ្លះ
 បស្សន្ត មានសុទៈជាប្រយោជន៍ មានសុទៈជាការិសិទ្ធិ ។ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ចុះសុទៈ មានអ្វី ជាប្រយោជន៍ មានអ្វី ជាការិសិទ្ធិ ។
 ខ្នាលការខ្លះ សុទៈ មានសមាទិ ជាប្រយោជន៍ មានសមាទិ ជា
 ការិសិទ្ធិ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះសមាទិ មានអ្វី ជាប្រយោជន៍
 មានអ្វី ជាការិសិទ្ធិ ។ ខ្នាលការខ្លះ សមាទិ មានយថាភូតញ្ញា
 ណទស្សនៈ (វិបស្សនាញ្ញាណទស្សនៈ) ជាប្រយោជន៍ មាន
 យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ ជាការិសិទ្ធិ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ចុះយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ មានអ្វីជាប្រយោជន៍ មានអ្វីជាការិសិទ្ធិ ។

យថាភូតញ្ញាណទស្សនំ ទោ អាទន្ទ ចិត្តិណា-
 វិកតត្ថំ ចិត្តិណាវិកតាចិសំសង្ខំ ។ ចិត្តិណាវិកតោ
 បទ កន្ត កិមត្ថុយោ កិមាចិសំសោតិ ។ ចិត្តិ-
 ណាវិកតោ ទោ អាទន្ទ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនត្ថោ
 វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនាចិសំសោតិ ។ នតិ ទោ អាទន្ទ
 ក្យសលាចិ សំលាចិ អវិប្បដិសារត្ថាចិ អវិប្បដិសារ-
 ចិសំសាចិ អវិប្បដិសារោ ចាមុដ្ឋត្ថោ ចាមុដ្ឋាចិសំ-
 សោ ចាមុដ្ឋំ បីតត្ថំ បីតាចិសំសំ បីតិ បស្សន្តត្ថោ
 បស្សន្តាចិសំសា បស្សន្តិ សុទត្ថោ សុទាចិសំសា
 សុទំ សមាទត្ថំ សមាទាចិសំសំ សមាចិ យថា-
 ភូតញ្ញាណទស្សនត្ថោ យថាភូតញ្ញាណទស្សនាចិ-
 សំសោ យថាភូតញ្ញាណទស្សនំ ចិត្តិណាវិកតត្ថំ
 ចិត្តិណាវិកតាចិសំសំ ចិត្តិណាវិកតោ វិមុត្តិញ្ញា-
 ណទស្សនត្ថោ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនាចិសំសោ ។

ម្ចាស់កន្ត យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ មានចិត្តិណាវិកតៈ (វិបស្ស-
 នាញ្ញាណដ៏មានកំឡុងចិត្តិមគ្គ) ជាប្រយោជន៍ មានចិត្តិណាវិកតៈ
 ជាភានិសិទ្ធិ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ចុះចិត្តិណាវិកតៈ មានអ្វីជា
 ប្រយោជន៍ មានអ្វីជាភានិសិទ្ធិ ។ ម្ចាស់កន្ត ចិត្តិណាវិកតៈ
 មានវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ (អរហន្តផលនិងបច្ចវេទនាញ្ញាណ) ជា
 ប្រយោជន៍ មានវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ជាភានិសិទ្ធិ ។ ម្ចាស់កន្ត
 ពួកសីល ជាពុសល មានអវិប្បដិសារៈ ជាប្រយោជន៍ មានអវិប្បដិសារៈ
 ជាភានិសិទ្ធិ អវិប្បដិសារៈ មានបាមុដ្ឋៈ ជាប្រយោជន៍ មានបាមុដ្ឋៈ
 ជាភានិសិទ្ធិ បាមុដ្ឋៈ មានបីតិ ជាប្រយោជន៍ មានបីតិ ជាភានិសិទ្ធិ
 បីតិ មានបស្សន្តិ ជាប្រយោជន៍ មានបស្សន្តិ ជាភានិសិទ្ធិ បស្សន្តិ
 មានសុទៈ ជាប្រយោជន៍ មានសុទៈ ជាភានិសិទ្ធិ សុទៈមានសមាចិ
 ជាប្រយោជន៍ មានសមាចិ ជាភានិសិទ្ធិ សមាចិ មានយថាភូតញ្ញាណ-
 ទស្សនៈជាប្រយោជន៍ មានយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈជាភានិសិទ្ធិ យថាភូ-
 តញ្ញាណទស្សនៈ មានចិត្តិណាវិកតៈ ជាប្រយោជន៍ មានចិត្តិណា-
 វិកតៈ ជាភានិសិទ្ធិ ចិត្តិណាវិកតៈមានវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ជាប្រ-
 យោជន៍ មានវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ជាភានិសិទ្ធិ ដោយប្រការដូច្នោះនឹង ។

សតិ ទោ អាណន្ត កុសលាចិ សីលាចិ អទុច្ចរោ
អរហត្តាយ បូរណ៍តិ^(១) ។

[២] សីលវិភា កិក្ខុវេ សីលសម្បទ្គស្ស ឯ
ចេតនាយ កាលីយំ អវិប្បដិសារោ មេ ឧប្បជ្ជត្ថ-
តិ ។ ធម្មតា វិសា កិក្ខុវេ យំ សីលវិភា
សីលសម្បទ្គស្ស អវិប្បដិសារោ ឧប្បជ្ជត្ថ អវិប្បដិសា-
វិស្ស កិក្ខុវេ ឯ ចេតនាយ កាលីយំ ចាមុជ្ជំ មេ
ឧប្បជ្ជត្ថតិ ។ ធម្មតា វិសា កិក្ខុវេ យំ អវិប្បដិ-
សាវិស្ស ចាមុជ្ជំ ឧប្បជ្ជត្ថ មនុស្ស កិក្ខុវេ ឯ
ចេតនាយ កាលីយំ បីតិ មេ ឧប្បជ្ជត្ថតិ ។
ធម្មតា វិសា កិក្ខុវេ យំ មនុស្ស បីតិ
ឧប្បជ្ជតិ បីតិមនុស្ស កិក្ខុវេ ឯ ចេតនាយ
កាលីយំ កាយោ មេ មស្សត្ថតិ ។

១ ខ.ម. ធម្មាយ បូរណ៍តិ ។

ម្ចាស់កាន់ កុសល ជាសីល វេមតិញ្ញាវិធម៌ចំពោះឱ្យពេញ
តាមសីលដ៏ ដើម្បីឱ្យអរហត្តដោយប្រការដូច្នោះ ។

[២] ម្ចាស់កិក្ខុវេឱ្យយ កាលបើបុគ្គលមានសីល បរិបូណ៌
ដោយសីលហើយ មិនបាច់ធ្វើដោយចេតនាថា អវិប្បដិសារៈ ចូរ
កើតឡើងដល់ភាគអញ ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេឱ្យយ អវិប្បដិសារៈ
កើតឡើងដល់បុគ្គលមានសីល អ្នកបរិបូណ៌ដោយសីល ដោយហេតុ
ណា ហេតុនេះ វេមតិមានជាធម្មតា ម្ចាស់កិក្ខុវេឱ្យយ កាលបើ
បុគ្គលមិនមានវិប្បដិសារៈហើយ មិនបាច់ធ្វើដោយចេតនាថា បុគ្គលៈ
ចូរកើតឡើងដល់ភាគអញ ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេឱ្យយ បុគ្គលៈ
កើតឡើងដល់បុគ្គលមិនមានវិប្បដិសារៈ ដោយហេតុណា ហេតុនេះ
វេមតិមានជាធម្មតា ម្ចាស់កិក្ខុវេឱ្យយ កាលបើបុគ្គលមានបុគ្គលៈ
ហើយ មិនបាច់ធ្វើដោយចេតនាថា បីតិ ចូរកើតឡើងដល់ភាគអញ ។
ម្ចាស់កិក្ខុវេឱ្យយ បីតិ កើតឡើង ដល់បុគ្គលអ្នកមានបុគ្គលៈ
ដោយហេតុណា ហេតុនេះ វេមតិមានជាធម្មតា ម្ចាស់
កិក្ខុវេឱ្យយ កាលបើបុគ្គលមានចិត្តប្រកបដោយបីតិហើយ មិន
បាច់ធ្វើដោយចេតនាថា កាយរបស់ភាគអញ ចូរស្លាប់ទៅ ។

ធម្មតា ឯសា កិក្ខុវេ យំ បីតិមនស្ស
 កាយោ បស្ស្ហតិ បស្សន្ធកាយស្ស កិក្ខុវេ
 ន ចេតនាយ កាលីយំ សុទ្ធំ វេទិយាមីតិ^(១) ។
 ធម្មតា ឯសា កិក្ខុវេ បើ បស្សន្ធកាយោ សុទ្ធំ
 វេទិយតិ សុទ្ធិនោ កិក្ខុវេ ន ចេតនាយ កាលីយំ
 ចិត្តំ មេ សមាធិយក្ខតំ ។ ធម្មតា ឯសា កិក្ខុវេ
 យំ សុទ្ធិនោ ចិត្តំ សមាធិយតំ សមាហិតស្ស
 កិក្ខុវេ ន ចេតនាយ កាលីយំ យថាក្ខតំ ជាធម៌
 បស្សមីតិ ។ ធម្មតា ឯសា កិក្ខុវេ យំ សមា-
 ហិតោ យថាក្ខតំ ជាធម៌ បស្សតិ យថាក្ខតំ
 កិក្ខុវេ ជាធម៌ បស្សតោ ន ចេតនាយ កាលីយំ
 ចិត្តំធម៌ វិជ្ជាមីតិ ។ ធម្មតា ឯសា កិក្ខុវេ
 យំ យថាក្ខតំ ជាធម៌ បស្សំ ចិត្តំធម៌ វិជ្ជតិ ចិត្តំធម្ម

១ ឧ. វេទិស្សមីតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាយស្របម្រាប់ផលបុគ្គលមានចិត្តប្រកបដោយបីតិ
 ដោយហេតុណា ហេតុនេះ វេទន៍មានជាធម្មតា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាល
 បើបុគ្គលមានកាយស្របម្រាប់ហើយ មិនបាច់ធ្វើដោយចេតនាថា អាត្មា
 អញនឹងសោយសុខ៖ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានកាយស្រប
 ម្រាប់សោយសុខ៖ ដោយហេតុណា ហេតុនេះ វេទន៍មានជាធម្មតា ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើបុគ្គលមានសុខ៖ហើយ មិនបាច់ធ្វើដោយចេតនា
 ថា ចិត្តរបស់អាត្មាអញ ចូរនឹងជិះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចិត្តរបស់
 បុគ្គលមានសុខ៖ នឹងជិះ ដោយហេតុណា ហេតុនេះ វេទន៍មានជាធម្មតា
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើបុគ្គលមានចិត្តនឹងជិះហើយ មិនបាច់ធ្វើ
 ដោយចេតនាថា អាត្មាអញនឹងជិះ នឹងឃើញតាមពិត ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលមានចិត្តនឹងជិះ ជិះ ឃើញ តាមពិត ដោយ
 ហេតុណា ហេតុនេះ វេទន៍មានជាធម្មតា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលបើ បុគ្គលនឹង ឃើញ តាមពិតហើយ មិនបាច់ធ្វើ
 ដោយចេតនាថា អាត្មាអញ នឹងចុញច្រាន់ នឿយណាយ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលនឹង ឃើញតាមពិត ចុញច្រាន់
 នឿយណាយ ដោយហេតុណា ហេតុនេះ វេទន៍មានជាធម្មតា

កិច្ចាវេ វិវុត្តស្ស ធន ចេតនាយ ករណីយំ
 វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនំ សច្ចិករោមីតិ ។ ធម្មតា ឯសា
 កិច្ចាវេ យំ ឯត្វិទ្ធោ វិវុត្តា វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនំ
 សច្ចិករោតិ ។ ឥតិ ទោ កិច្ចាវេ ឯត្វិទារិកោ
 វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនេត្តោ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនាធិសំសោ
 យថាភូតញ្ញាណទស្សនំ ឯត្វិទារិកកត្តំ ឯត្វិទារិកា-
 ធិសំសំ សមាធិ យថាភូតញ្ញាណទស្សនេត្តោ យថា-
 ភូតញ្ញាណទស្សនាធិសំសោ សុទ្ធំ សមាធិត្តំ
 សមាធិធិសំសំ បស្សន្ធិ សុទត្តោ សុទាធិសំសា
 បីតិ បស្សន្ធិត្តោ បស្សន្ធិធិសំសា ចាមុដ្ឋំ វីតត្តំ
 បីតាធិសំសំ អវិប្បជិសារោ ចាមុដ្ឋត្តោ
 ចាមុដ្ឋាធិសំសោ ក្យសលាធិ សីលាធិ
 អវិប្បជិសារត្តាធិ អវិប្បជិសារាធិសំសាធិ ។

ម្ចាស់កិច្ចាវេ កាលបើ បុគ្គលមួយគ្រាន់ ខ្សឹបណាយ
 ហើយ មិនបាច់ធ្វើដោយចេតនាថា ភាពកញ្ជាតិធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់
 នូវវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ។ ម្ចាស់កិច្ចាវេ បុគ្គលមួយ
 គ្រាន់ ខ្សឹបណាយ ធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់នូវវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ដោយ
 ហេតុណា ហេតុនោះ វេមនិមានជាធម្មតា ។ ម្ចាស់កិច្ចាវេ បុគ្គលមួយ
 មិនព្រមនឹងវិវាទៈ មានវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ជាប្រយោជន៍ មាន
 វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ជាភានិសង្ស យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ មានមិនព្រម
 នឹងវិវាទៈ ជាប្រយោជន៍ មានមិនព្រមនឹងវិវាទៈ ជាភានិសង្ស សមាធិ
 មានយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ ជាប្រយោជន៍ មានយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ
 ជាភានិសង្ស សុទ្ធៈ មានសមាធិ ជាប្រយោជន៍ មានសមាធិ ជាភានិសង្ស
 បស្សន្ធិ មានសុទ្ធៈ ជាប្រយោជន៍ មានសុទ្ធៈ ជាភានិសង្ស បីតិ មាន
 បស្សន្ធិ ជាប្រយោជន៍ មានបស្សន្ធិ ជាភានិសង្ស ចាមុដ្ឋៈ មានបីតិ ជា
 ប្រយោជន៍ មានបីតិ ជាភានិសង្ស អវិប្បជិសារៈ មានចាមុដ្ឋៈ ជា
 ប្រយោជន៍មានចាមុដ្ឋៈ ជាភានិសង្ស ក្យសីល ជាភុសល មានអវិប្បជិសារៈ
 ជាប្រយោជន៍ មានអវិប្បជិសារៈ ជាភានិសង្ស ដោយប្រការដូច្នោះ ។

សតិ ខោ កិក្ខុវេ ធម្មា ធម្មេ អភិ-
 សន្តេដ្ឋិ ធម្មា ធម្មេ បរិច្ចរេដ្ឋិ អចារា ចារិ
 កមណយោតិ ។

(៣) ទុស្ស័លស្ស កិក្ខុវេ សីលវិបទ្ធស្ស ហត្ថ-
 បដិសោ ហោតិ អវិប្បជិសារោ អវិប្បជិសារេ អសតិ
 អវិប្បជិសារវិបទ្ធស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ ហាឌុដ្ឋិ ចាមុដ្ឋេ
 អសតិ ហាឌុដ្ឋិវិបទ្ធស្ស ហត្ថបដិសា ហោតិ បីតិ បីតិយា
 អសតិ បីតិវិបទ្ធស្ស ហត្ថបដិសា ហោតិ បស្សដ្ឋិ
 បស្សដ្ឋិយា អសតិ បស្សដ្ឋិវិបទ្ធស្ស ហត្ថបដិសំ
 ហោតិ សុទំ សុទេ អសតិ សុទិវិបទ្ធស្ស
 ហត្ថបដិសោ ហោតិ សម្មាសមាធិ សម្មាសមាធិដ្ឋិ

ខ្នាលកំគុតាំងឡាយ ធម៌តាំងឡាយ តែងហូរទៅកាន់ធម៌តាំងឡាយ
 ធម៌តាំងឡាយ តែងញ្ចៀនធម៌តាំងឡាយឲ្យរកញ ដើម្បីចេញចាកទី
 មិនមែនជាត្រើយ គឺវិជ្ជៈប្រកបដោយភូមិ ៣ ហើយទៅកាន់ត្រើយ
 គឺព្រះនិព្វាន ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។

(៣) ខ្នាលកំគុតាំងឡាយ អវិប្បជិសារៈ របស់បុគ្គលច្រុស្ត
 សីល បែកចាកសីល វេមនិសាបសូន្យ ចាកឧបទិស្ស័យ កាលបើ
 អវិប្បជិសារៈមិនមានហើយ បាមុដ្ឋៈរបស់បុគ្គលបែកចាកអវិប្បជិសារៈ
 វេមនិសាបសូន្យ ចាកឧបទិស្ស័យ កាលបើបាមុដ្ឋៈ មិនមានហើយ បីតិ
 របស់បុគ្គលបែកចាកបាមុដ្ឋៈ វេមនិសាបសូន្យ ចាកឧបទិស្ស័យ កាល
 បើបីតិមិនមានហើយ បស្សដ្ឋិរបស់បុគ្គលបែកចាកបីតិ វេមនិសាបសូន្យ
 ចាកឧបទិស្ស័យ កាលបើបស្សដ្ឋិមិនមានហើយ សុទៈរបស់បុគ្គលបែក
 ចាកបស្សដ្ឋិ វេមនិសាបសូន្យ ចាកឧបទិស្ស័យ កាលបើសុទៈ
 មិនមានហើយ សម្មាសមាធិ របស់បុគ្គលបែកចាកសុទៈ វេមនិ
 សាបសូន្យ ចាកឧបទិស្ស័យ កាលបើសម្មាសមាធិ មិនមានហើយ

អសតិ សញ្ញាសមាធិវិបទ្ធស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ
 យេជាត្រតញ្ញាណទស្សនំ យេជាត្រតញ្ញាណទស្សនេ
 អសតិ យេជាត្រតញ្ញាណទស្សនវិបទ្ធស្ស ហត្ថបដិសោ
 ហោតិ ដំត្វំទារិកេ ដំត្វំទារិកេ អសតិ ដំត្វំទារិកេ-
 វិបទ្ធស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ វិបុត្តំញ្ញាណទស្សនំ ។
 សេយ្យថាមំ កំត្វេវ ពុត្តោ សាទាមលាសវិបន្នោ តស្ស
 បឃ្មដំតាមំ ឧ ចារិច្ចវិ កង្កនំ តចោមំ ដេត្តមំ
 សារោមំ ឧ ចារិច្ចវិ កង្កនំ ឯវេវេ ខោ កំត្វេវ ទុស្ស័-
 លស្ស សីលវិបទ្ធស្ស ហត្ថបដិសោ ហោតិ អវិប្បដិ-
 សារោ អវិប្បដិសារេ អសតិ អវិប្បដិសារវិបទ្ធស្ស
 ហត្ថបដិសំ ហោតិ ចាមុដ្ឋំ ។ មេ ។ វិបុត្តំញ្ញាណ-
 ទស្សនំ ។ សីលវេទា កំត្វេវ សីលសប្បទ្ធស្ស ឧបដិស-
 សម្បន្នោ ហោតិ អវិប្បដិសារោ អវិប្បដិសារេ សតិ

យេជាត្រតញ្ញាណទស្សនៈ របស់បុគ្គលវិបត្តិចាកសង្ខារមាធិ វេមនិ
 សាបសូឡ ចាកឧបទិស្សិយ កាលបើយេជាត្រតញ្ញាណទស្សនៈ មិន
 មានហើយ ទំព្រំទានិវិភកៈ របស់បុគ្គល វិបត្តិចាកយេជាត្រតញ្ញាណ-
 ទស្សនៈ វេមនិសាបសូឡ ចាកឧបទិស្សិយ កាលបើទំព្រំទានិវិ-
 ភកៈមិនមានហើយ វិបុត្តញ្ញាណទស្សនៈរបស់បុគ្គល វិបត្តិចាកទំព្រំទា-
 និវិភកៈ វេមនិសាបសូឡ ចាកឧបទិស្សិយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ប្រៀបដូចដើមឈើ ដែលមិនមានមែកទឹកស្អិតហើយ ក្រុម
 របស់ឈើនោះក្តី ក៏មិនសូវបរិបូណ៌ សំបកក្តី ប្រាយក្តី ខ្លឹមក្តី ក៏មិន
 សូវបរិបូណ៌ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អវិប្បដិសារៈ
 របស់បុគ្គលច្រុស្តសីល វិបត្តិចាកសីល វេមនិសាបសូឡ ចាកឧបទិ-
 ស្សិយ កាលបើអវិប្បដិសារៈ មិនមានហើយ បាមុដ្ឋៈរបស់បុគ្គលវិបត្តិ
 ចាកអវិប្បដិសារៈ វេមនិសាបសូឡ ចាកឧបទិស្សិយ ។ មេ ។
 វិបុត្តញ្ញាណទស្សនៈ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 អវិប្បដិសារៈ របស់បុគ្គលមានសីល ចរិច្ចណិ ដោយសីល
 វេមនិបរិបូណ៌ ដោយឧបទិស្សិយ កាលបើមានអវិប្បដិសារៈហើយ

បឋមបណ្ណសក អាទិសំសិទ្ធោ

អវិជ្ជាសមុប្បន្នស្ស ឧបនិសសម្បន្នំ ហោតិ
ចាមុដ្ឋំ ចាមុដ្ឋេ សតិ ចាមុដ្ឋសម្បន្នស្ស ឧបនិសស-
ម្បន្នា ហោតិ មីតំ មីតំយា សតិ មីតិសម្បន្នស្ស ឧប-
និសសម្បន្នា ហោតិ មស្សន្និ មស្សន្និយា សតិ
មស្សន្និសម្បន្នស្ស ឧបនិសសម្បន្នំ ហោតិ សុខំ សុខេ
សតិ សុខសម្បន្នស្ស ឧបនិសសម្បន្នោ ហោតិ សម្មា-
សមាធិ សម្មាសមាធិម្ពិ សតិ សម្មាសមាធិសម្បន្នស្ស
ឧបនិសសម្បន្នំ ហោតិ យថាភូតញ្ញាណទស្សនំ
យថាភូតញ្ញាណទស្សនេ សតិ យថាភូតញ្ញាណ-
ទស្សនសម្បន្នស្ស ឧបនិសសម្បន្នោ ហោតិ វិជ្ជុនា-
វិកតោ វិជ្ជុនាវិកតេ សតិ វិជ្ជុនាវិកតសម្បន្នស្ស
ឧបនិសសម្បន្នំ ហោតិ វិមុត្តំញ្ញាណទស្សនំ ។
សេយ្យដាមិ កំត្យវេ កុត្យា សាទាមលាសសម្បន្នោ
តស្ស មឃ្មនំកាមិ ចារិម្ហិ កច្ចតិ
តថាមិ ដេត្តមិ សារោមិ ចារិម្ហិ កច្ចតិ

បឋមបណ្ណសក អាទិសង្ខវេទ្ធ

បាមុដ្ឋុរបស់បុគ្គលចិច្ចណិ ដោយអវិជ្ជាសមុប្បន្នស្ស វេមនិចិច្ចណិ
ដោយឧបនិសស្សីយ កាលបើបាមុដ្ឋុ មានហើយ មីតិរបស់បុគ្គល
ចិច្ចណិ ដោយបាមុដ្ឋុ វេមនិចិច្ចណិ ដោយឧបនិសស្សីយ កាលបើ
មីតិ មានហើយ មស្សន្និរបស់បុគ្គលចិច្ចណិ ដោយមីតិ វេមនិ
ចិច្ចណិ ដោយឧបនិសស្សីយ កាលបើមស្សន្និ មានហើយ សុខៈរបស់
បុគ្គលចិច្ចណិ ដោយមស្សន្និ វេមនិចិច្ចណិ ដោយឧបនិសស្សីយ កាល
បើសុខៈ មានហើយ សម្មាសមាធិរបស់បុគ្គលចិច្ចណិ ដោយសុខៈ
វេមនិចិច្ចណិ ដោយឧបនិសស្សីយ កាលបើសម្មាសមាធិ មានហើយ
យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ របស់បុគ្គលចិច្ចណិ ដោយសម្មាសមាធិ
វេមនិចិច្ចណិ ដោយឧបនិសស្សីយ កាលបើយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ
មានហើយ វិជ្ជុនាវិកតៈរបស់បុគ្គលចិច្ចណិ ដោយយថាភូត-
ញ្ញាណទស្សនៈ វេមនិចិច្ចណិ ដោយឧបនិសស្សីយ កាលបើវិជ្ជុនាវិកតៈ
វិកតៈមានហើយ វិមុត្តញ្ញាណទស្សនៈ របស់បុគ្គលចិច្ចណិ ដោយ
វិជ្ជុនាវិកតៈ វេមនិចិច្ចណិ ដោយឧបនិសស្សីយ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ពិនិច្ឆាយ ប្រៀបដូចឆើមឈើដែលចិច្ចណិ ដោយមែកនិងស្លឹក
ហើយ ក្រុមរបស់ឈើនោះក្តី ក៏វេមនិចិច្ចណិ សំបកក្តី
ស្រោយក្តី ភ្នំមក្តី ក៏វេមនិចិច្ចណិ យ៉ាងណាមិញ

ឯវេមវ ទោ ភិក្ខុវេ សីលវេតា សីលសម្មន្ទស្ស
ធម្មចំសសម្មន្ទោ យោតិ អវិប្បជិសារោ អវិប្បជិសារេ
សតិ អវិប្បជិសារសម្មន្ទស្ស ធម្មចំសសម្មន្ទ
យោតិ ចាមុដ្ឋំ ។ បេ ។ វិមុត្តិក្ខណោទស្សន្តិ ។

(២) ឧត្រ ទោ អាយស្កា សារិបុត្តោ ភិក្ខុ
អាមន្តេសិ ធុស្សីលស្ស អវុសោ សីលវិប្បន្ទស្ស
ហត្ថបដិសោ យោតិ អវិប្បជិសារោ អវិប្បជិសារេ
អសតិ អវិប្បជិសារវិប្បន្ទស្ស ហត្ថបដិសំ យោតិ ចាមុដ្ឋំ
ចាមុដ្ឋេ អសតិ ចាមុដ្ឋវិប្បន្ទស្ស ហត្ថបដិសោ យោតិ
បីតិ បីតិយោ អសតិ បីតិវិប្បន្ទស្ស ហត្ថបដិសោ យោតិ
បស្សន្តិ បស្សន្តិយោ អសតិ បស្សន្តិវិប្បន្ទស្ស
ហត្ថបដិសំ យោតិ សុខំ សុខេ អសតិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អវិប្បជិសារៈ របស់បុគ្គលមានសីល បរិបូណ៌
ដោយសីល វេមវិប្បជិសារិ ដោយឧបទិស្សិយ កាលបើអវិប្បជិសារៈ
មានហើយ បាមុដ្ឋៈរបស់បុគ្គលបរិបូណ៌ ដោយអវិប្បជិសារៈ វេមវ
បរិបូណ៌ ដោយឧបទិស្សិយ ។ បេ ។ វិមុត្តិក្ខណោទស្សនៈ កំ
យំនិទានេវេវ ។

(២) ភ្នំទីនោះឯង ប្រាសាទបុត្រដ៏មានកាយ មានថេរវេតា
នឹងភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលភាវុសោទាំងឡាយ អវិប្បជិសារៈរបស់បុគ្គល
ប្រុស្តសីល វិបត្តិចាកសីល វេមវិសាបស្សន្ទ ចាកឧបទិស្សិយ កាល
បើអវិប្បជិសារៈមិនមានហើយ បាមុដ្ឋៈរបស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកអវិប្បជិ-
សារៈ វេមវិសាបស្សន្ទ ចាកឧបទិស្សិយ កាលបើបាមុដ្ឋៈ មិន
មានហើយ បីតិ របស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកបាមុដ្ឋៈ វេមវ
សាបស្សន្ទ ចាកឧបទិស្សិយ កាលបើ បីតិ មិនមានហើយ
បស្សន្តិរបស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកបីតិ វេមវិសាបស្សន្ទ ចាកឧបទិស្សិយ
កាលបើ បស្សន្តិ មិនមានហើយ សុខៈរបស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកបស្សន្តិ
វេមវិសាបស្សន្ទ ចាកឧបទិស្សិយ កាលបើសុខៈ មិនមានហើយ

សុខវិបទ្ធីស្ស ហត្ថបដំសោ ហោតិ សម្មាសមាធិ
 សម្មាសមាធិម្ហិ អសាតិ សម្មាសមាធិវិបទ្ធីស្ស ហត្ថប-
 ដំសំ ហោតិ យថាភូតញ្ញាណទស្សនំ យថាភូតញ្ញាណ-
 ទស្សនេ អសាតិ យថាភូតញ្ញាណទស្សនវិបទ្ធីស្ស
 ហត្ថបដំសោ ហោតិ ធិត្ថំនារិកតោ ធិត្ថំនារិកតេ អសាតិ
 ធិត្ថំនារិកវិបទ្ធីស្ស ហត្ថបដំសំ ហោតិ វិមុត្តិញ្ញាណទ-
 ស្សនំ ។ នេយ្យដិវិម អាវុសោ រុក្ខោ សាទាបលាស-
 វិវេន្តោ តស្ស បរិយដិកាមិ ធិ ចារិយ្ហំ កច្ចតិ
 តាចាមិ ដេត្តមិ សារោមិ ធិ ចារិយ្ហំ កច្ចតិ ឯវាមវ
 ចោ អាវុសោ ទុក្ខរ្សីលស្ស សីលវិបទ្ធីស្ស
 ហត្ថបដំសោ ហោតិ អវិប្បដិសារោ អវិប្បដិសារេ
 អសាតិ អវិប្បដិសារវិបទ្ធីស្ស ហត្ថបដំសំ ហោតិ
 ចាំមុជ្ជំ ។ មេ ។ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនំ ។

សម្មាសមាធិវិបទ្ធីស្ស ចាកសុខៈ វេមនិសាបសូន្យ ចាក
 ឧបទិស្សិយ កាលេមី សម្មាសមាធិ មិនមានហើយ យថា-
 ភូតញ្ញាណទស្សនៈ របស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកសម្មាសមាធិ វេមនិ
 សាបសូន្យចាកឧបទិស្សិយ កាលេមី យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈមិនមាន
 ហើយ ធិត្ថំនារិកវិវេន្តៈរបស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ
 វេមនិសាបសូន្យចាកឧបទិស្សិយ កាលេមីធិត្ថំនារិកវិវេន្តៈមិនមានហើយ
 វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ របស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកធិត្ថំនារិកវិវេន្តៈ វេមនិសាប
 សូន្យចាកឧបទិស្សិយ ។ ម្ចាស់អាវុសោចាំនិទ្យាយ ប្រៀបដូចដើមឈើ
 ដែលវិបត្តិ ចាកវេមនិស្វិកហើយ ក្រុមរបស់ឈើនោះក្តី ក៏មិនសូវ
 ចរិបូណិ សំបកក្តី ក្រាយក្តី ភ្នំមក្តី ក៏មិនសូវចរិបូណិ ឃាំងណា
 មិញ ម្ចាស់អាវុសោចាំនិទ្យាយ អវិប្បដិសារៈរបស់បុគ្គលទ្រុស្តសីល
 វិបត្តិចាកសីល វេមនិសាបសូន្យចាកឧបទិស្សិយ កាលេមី អវិប្បដិសារៈ
 មិនមានហើយ បុមុជ្ជៈរបស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកអវិប្បដិសារៈ វេមនិសាប
 សូន្យចាកឧបទិស្សិយ ។ មេ ។ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ក៏យោងនោះដែរ ។

សីលវាគ្គ អាវុសោ សីលសម្បជ្ជស្ស ឧបទិសសម្បជ្ជា
 ហោតិ អវិប្បដិសារោ អវិប្បដិសារេ សតិ
 អវិប្បដិសារសម្បជ្ជស្ស ឧបទិសសម្បជ្ជំ ហោតិ
 ចាមុជ្ជំ ចាមុជ្ជំ សតិ ចាមុជ្ជសម្បជ្ជស្ស
 ឧបទិសសម្បជ្ជា ហោតិ បិតិ បិតិណេ សតិ
 បិតិសម្បជ្ជស្ស ឧបទិសសម្បជ្ជា ហោតិ បស្សន្តិ
 បស្សន្តិយា សតិ បស្សន្តិសម្បជ្ជស្ស ឧបទិសសម្បជ្ជំ
 ហោតិ សុខំ សុខេ សតិ សុខសម្បជ្ជស្ស
 ឧបទិសសម្បជ្ជា ហោតិ សម្មាសមាធិ
 សម្មាសមាធិក្ខំ សតិ សម្មាសមាធិសម្បជ្ជស្ស
 ឧបទិសសម្បជ្ជំ ហោតិ យថាភូតញ្ញាណទស្សន្តំ
 យថាភូតញ្ញាណទស្សនេ សតិ យថាភូតញ្ញាណ-
 ទស្សនសម្បជ្ជស្ស ឧបទិសសម្បជ្ជា ហោតិ ជំត្រិ-
 ជារិកោ ជំត្រិជារិកេ សតិ ជំត្រិជារិកេសម្បជ្ជស្ស
 ឧបទិសសម្បជ្ជំ ហោតិ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សន្តំ ។

ខ្លាលភារុសាទាំងឡាយ អវិប្បដិសារៈរបស់បុគ្គលមានសីល បរិបូណ៌
 ដោយសីលហើយ វេទនិបរិបូណ៌ ដោយឧបទិស្ស័យ កាលបើអវិប្បដិ-
 សារៈ មានហើយ បាមុជ្ជៈរបស់បុគ្គលបរិបូណ៌ ដោយអវិប្បដិសារៈវេទនិ
 បរិបូណ៌ដោយឧបទិស្ស័យ កាលបើ បាមុជ្ជៈមានហើយ បិកិរបស់បុគ្គល
 បរិបូណ៌ដោយបាមុជ្ជៈ វេទនិបរិបូណ៌ដោយឧបទិស្ស័យ កាលបើ បិកិមាន
 ហើយ បស្សន្តិរបស់បុគ្គលបរិបូណ៌ ដោយបិកិ វេទនិបរិបូណ៌ដោយឧ-
 បទិស្ស័យកាលបើបស្សន្តិមានហើយ សុខៈរបស់បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយបស្សន្តិ
 វេទនិបរិបូណ៌ដោយឧបទិស្ស័យ កាលបើសុខៈមានហើយ សម្មាសមាធិ
 របស់បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយសុខៈ វេទនិបរិបូណ៌ដោយឧបទិស្ស័យ កាល
 បើសម្មាសមាធិ មានហើយ យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ របស់បុគ្គល
 បរិបូណ៌ដោយសម្មាសមាធិ វេទនិបរិបូណ៌ដោយឧបទិស្ស័យ កាលបើ
 យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈមានហើយ ជំត្រិទាំងវិក័តៈរបស់បុគ្គលបរិបូណ៌
 ដោយយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ វេទនិបរិបូណ៌ដោយឧបទិស្ស័យ កាល
 បើជំត្រិទាំងវិក័តៈមានហើយ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈរបស់បុគ្គលបរិបូណ៌
 ដោយជំត្រិទាំងវិក័តៈ វេទនិបរិបូណ៌ ដោយឧបទិស្ស័យ ។

សេយ្យថាបំ អាវុសោ វុត្តោ សាទាបលាសសម្បជ្ជោ
 តស្ស បច្ឆវេតាបំ ចារិច្ឆវំ កង្កតំ តចោបំ ដេត្តិបិ
 វសារោបំ ចារិច្ឆវំ កង្កតំ ឯវិចារំ ទោ អាវុសោ
 សីលវិភោ សីលសម្បទ្ធស្ស ឧបទិសសម្បជ្ជោ ហោតិ
 អវិប្បជិសារោ អវិប្បជិសារេ សតិ អវិប្បជិសារេសម្ប-
 ទ្ធស្ស ឧបទិសសម្បទ្ធនំ ហោតិ ចាមុជ្ជំ ។ បេ ។
 វិមុត្តញ្ញាណទស្សន្តំ ។

(៥) តត្រ ទោ អាយស្មា អាធន្តោ ភិក្ខុ
 អាមន្តសំ ទុស្សីលស្ស អាវុសោ សីលវិបទ្ធស្ស
 ហត្ថបទិសោ ហោតិ អវិប្បជិសារោ អវិប្បជិសារេ
 អសតិ អវិប្បជិសារវិបទ្ធស្ស ហត្ថបទិសំ ហោតិ
 ចាមុជ្ជំ ចាមុជ្ជេ អសតិ ចាមុជ្ជវិបទ្ធស្ស ហត្ថបទិសោ
 ហោតិ បីតិ បីតិយោ អសតិ បីតិវិបទ្ធស្ស
 ហត្ថបទិសោ ហោតិ បស្សន្តិ បស្សន្តិយោ អសតិ

ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ ប្រៀបដូចជើមឈើ ដែលបិប្ផណិដោយវែក
 និងស្ងួតហើយ ក្រុមរបស់ឈើនោះក្តី ក៏បិប្ផណិ សំបកក្តី ប្រាយក្តី
 ភ្លឹមក្តី ក៏បិប្ផណិ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ អវិប្ប-
 ជិសារៈ របស់បុគ្គលមានសីល បិប្ផណិដោយសីល វែមនិបិប្ផណិ
 ដោយឧបទិស្សីយ កាលបើអវិប្បជិសារៈមានហើយ បាមុជ្ជៈរបស់បុគ្គល
 បិប្ផណិដោយអវិប្បជិសារៈ វែមនិបិប្ផណិដោយឧបទិស្សីយ ។ បេ ។
 វិមុត្តញ្ញាណទស្សនៈ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(៥) ក្នុងបិដកខ្មែរ ព្រះកាន់ដ៏មានកាយ មានបរិវេណនឹង
 ភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ អវិប្បជិសារៈរបស់បុគ្គល
 ទ្រុស្តសីល វិបត្តិចៈកសីល វែមនិសាបសូន្យចាកឧបទិស្សីយ កាល
 បើអវិប្បជិសារៈមិនមានហើយ បាមុជ្ជៈរបស់បុគ្គលវិបត្តិចាកអវិប្បជិសារៈ
 វែមនិសាបសូន្យ ចាកឧបទិស្សីយ កាលបើបាមុជ្ជៈ មិនមានហើយ
 បិប្ផរបស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកបាមុជ្ជៈ វែមនិសាបសូន្យ ចាកឧប-
 ទិស្សីយ កាលបើបិប្ផ មិនមានហើយ បស្សន្តិរបស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកបិប្ផ
 វែមនិសាបសូន្យ ចាកឧបទិស្សីយ កាលបើបស្សន្តិ មិនមានហើយ

បស្សន្តិវិបទ្ធស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ សុខំ សុខេ អសតិ
 សុខវិបទ្ធស្ស ហត្ថបដិសោ ហោតិ សម្មាសមាធិ
 សម្មាសមាធិន្តិ អសតិ សម្មាសមាធិវិបទ្ធស្ស
 ហត្ថបដិសំ ហោតិ យេវាភូតញ្ញាណទស្សនំ
 យេវាភូតញ្ញាណទស្សនេ អសតិ យេវាភូតញ្ញាណ-
 ទស្សនវិបទ្ធស្ស ហត្ថបដិសោ ហោតិ ជិត្តិធារិកកោ
 ជិត្តិធារិកេ អសតិ ជិត្តិធារិកវិបទ្ធស្ស ហត្ថបដិសំ
 ហោតិ វិបុត្តិញ្ញាណទស្សនំ ។ សេច្យដាច់
 អាវុសោ ក្រោ សាខាមលាសវិបទ្ធា តស្ស
 ចម្បជំគាចំ ន ចារិម្ហិ កច្ឆនំ តចោមំ ដេត្តមិ
 សារោមំ ន ចារិម្ហិ កច្ឆនំ ឯវេមេ ទោ អាវុសោ
 មុស្សិលស្ស សីលវិបទ្ធស្ស ហត្ថបដិសោ ហោតិ
 អវិម្មជំសារោ អវិម្មជំសារេ អសតិ អវិម្មជំ-
 សារវិបទ្ធស្ស ហត្ថបដិសំ ហោតិ ចាមុដ្ឋំ ។ មេ ។

សុខៈរបស់បុគ្គលវិបត្តិចាកបស្សន្តិ វេមនិសាបសូន្យចាកឧបទិស្សិយ កាល
 បើសុខៈមិនមានហើយ សម្មាសមាធិ របស់បុគ្គលវិបត្តិចាកសុខៈ វេមនិ
 សាបសូន្យ ចាកឧបទិស្សិយ កាលបើសម្មាសមាធិ មិនមានហើយ
 យេវាភូតញ្ញាណទស្សនៈ របស់បុគ្គលវិបត្តិចាកសម្មាសមាធិ វេមនិសាប
 សូន្យចាកឧបទិស្សិយ កាលបើយេវាភូតញ្ញាណទស្សនៈ មិនមានហើយ
 ជិត្តិធារិកៈរបស់បុគ្គលវិបត្តិចាកយេវាភូតញ្ញាណទស្សនៈ វេមនិសាប
 សូន្យចាកឧបទិស្សិយ កាលបើជិត្តិធារិកៈមិនមានហើយ វិបុត្តិញ្ញាណ-
 ទស្សនៈ របស់បុគ្គលវិបត្តិ ចាកជិត្តិធារិកៈ វេមនិសាបសូន្យ
 ចាកឧបទិស្សិយ ។ ម្នាលគារុសោទាំងឡាយ ប្រៀបដូចដើម
 រោម ដែលវិបត្តិ ចាកវេមនិស្វកដោយ ក្រុមរបស់រោមចោក្តិ
 ក៏មិនសូវវិបូណ៌ សំបកក្តិ ប្រាយក្តិ ភ្លឹមក្តិ ក៏មិនសូវ
 វិបូណ៌ ចាំនិណាមិញ ម្នាលគារុសោទាំងឡាយ អវិប្បជំសារៈ
 របស់បុគ្គលប្រុស្តសីល វិបត្តិចាកសីលហើយ វេមនិសាបសូន្យចាក
 ឧបទិស្សិយ កាលបើអវិប្បជំសារៈ មិនមានហើយ ចាមុដ្ឋៈរបស់បុគ្គល
 វិបត្តិចាកអវិប្បជំសារៈ វេមនិសាបសូន្យ ចាកឧបទិស្សិយ ។ មេ ។

វិមុត្តិក្កាណាទស្សនំ ។ សីលវិភា អាវុសោ សីល-
 សម្បទ្ធស្ស ឧបដិសសម្បទ្ធា ហោតិ អវិប្បជិសាកោ
 អវិប្បជិសាវេ នតិ អវិប្បជិសាវសម្បទ្ធស្ស ឧបដិស-
 សម្បទ្ធិ ហោតិ ចាធុដ្ឋំ ចាធុដ្ឋេ នតិ ចាធុដ្ឋសម្ប-
 ទ្ធស្ស ឧបដិសសម្បទ្ធា ហោតិ បីតិ បីតិយា សតិ
 បីតិសម្បទ្ធស្ស ឧបដិសសម្បទ្ធា ហោតិ បស្សន្តិ
 បស្សន្តិយា សតិ បស្សន្តិសម្បទ្ធស្ស ឧបដិសសម្បទ្ធិ
 ហោតិ សុខំ សុខេ សតិ សុខសម្បទ្ធស្ស ឧបដិស-
 សម្បទ្ធា ហោតិ សម្មាសមាធិ សម្មាសមាធិម្ហិ
 សតិ សម្មាសមាធិសម្បទ្ធស្ស ឧបដិសសម្បទ្ធិ
 ហោតិ យថាភូតក្កាណាទស្សនំ យថាភូតក្កាណា-
 ទស្សនេ សតិ យថាភូតក្កាណាទស្សនេសម្បទ្ធស្ស
 ឧបដិសសម្បទ្ធា ហោតិ ធិត្ថំនាវិកោ
 ធិត្ថំនាវិកេ សតិ ធិត្ថំនាវិកេសម្បទ្ធស្ស
 ឧបដិសសម្បទ្ធិ ហោតិ វិមុត្តិក្កាណាទស្សនំ ។

វិមុត្តិក្កាណាទស្សនៈ កំយាទិវាវេវា ។ ម្នួលអាវុសោចំនិវ្យាយ
 អវិប្បជិសាវៈ របស់បុគ្គលមានសីល បរិបូណ៌ដោយសីលហើយ វេមន
 បរិបូណ៌ដោយឧបទិស្ស័យ កាលបើអវិប្បជិសាវៈមានហើយ បាមុដ្ឋៈ
 របស់បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយវិប្បជិសាវៈ វេមនបរិបូណ៌ដោយឧបទិស្ស័យ
 កាលបើបាមុដ្ឋៈមានហើយ បើគេរបស់បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយបាមុដ្ឋៈ វេមន
 បរិបូណ៌ដោយឧបទិស្ស័យ កាលបើ បីតិ មានហើយ បស្សន្តិរបស់
 បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយបីតិ វេមនបរិបូណ៌ដោយឧបទិស្ស័យ កាលបើបស្សន្តិ
 មានហើយ សុខៈរបស់បុគ្គលបរិបូណ៌ដោយបស្សន្តិ វេមនបរិបូណ៌ដោយ
 ឧបទិស្ស័យ កាលបើសុខៈ មានហើយ សម្មាសមាធិរបស់បុគ្គលបរិបូណ៌
 ដោយសុខៈ វេមនបរិបូណ៌ដោយឧបទិស្ស័យ កាលបើសម្មាសមាធិ
 មានហើយ យថាភូតក្កាណាទស្សនៈ របស់បុគ្គលបរិបូណ៌ ដោយសម្មា-
 សមាធិ វេមនបរិបូណ៌ដោយឧបទិស្ស័យ កាលបើយថាភូតក្កាណាទស្សនៈ
 មានហើយ ធិត្ថំនាវិកេវៈ របស់បុគ្គលបរិបូណ៌ ដោយយថាភូត-
 ក្កាណាទស្សនៈ វេមនបរិបូណ៌ ដោយឧបទិស្ស័យ កាលបើធិត្ថំនា
 វិកេវៈ មានហើយ វិមុត្តិក្កាណាទស្សនៈ របស់បុគ្គលបរិបូណ៌
 ដោយធិត្ថំនាវិកេវៈ វេមនបរិបូណ៌ ដោយឧបទិស្ស័យ ។

សេយ្យជាមិ អារុសោ វុត្តោ សាទាបលា-
 សសម្បន្តោ តស្ស ចម្បង្គិកាមិ ចារិម្ហិ កង្កតិ
 ករោមិ ផេត្តមិ សារោមិ ចារិម្ហិ កង្កតិ
 ឯវេវ ទោ អារុសោ សីលវតោ សីលសម្បទ្ធស្ស
 ទមនិសសម្បន្តោ ហោតិ អវិប្បដិសារោ អវិប្បដិ-
 សារេ សតិ អវិប្បដិសារសម្បទ្ធស្ស ទមនិសសម្បទ្ធ
 ហោតិ ចាម្បង្គ ។ បេ ។ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនង្គិ ។

[៦] អដទោ អាយស្មា អាធនោ យេន កកក
 តេទុបសន្តមិ ទុបសន្តមិទ្ធា កកវង្គំ អតិវិនេទ្ធា
 ឯតមង្គំ ធិសិធិ ។ ឯតមង្គំ ធិសិទ្ធា ទោ អាយស្មា
 អាធនោ កកវង្គំ ឯតទវេច សិយា ទុ ទោ កង្ក
 កំត្តានោ តតាវុតោ សមាធិប្បដិសារោ យថា នេវ
 បថវិយំ បថវិសញ្ញិ អស្ស ទ អាយស្មិ
 អាចោសញ្ញិ អស្ស ទ តេជស្មិ តេជោសញ្ញិ
 អស្ស ទ វាយស្មិ កាយោសញ្ញិ

ម្នាលភាវូសាទាំទិទ្យាយ ប្រៀបដូចដើមរោង ដែលបរិបូណ៌ដោយ
 បែកនិស្សិតហើយ ក្រុមរបស់ឈើនោះភ្នំ ក៏វែងបរិបូណ៌ សំ-
 បកភ្នំ ស្រាយភ្នំ ខ្ពស់ភ្នំ ក៏វែងបរិបូណ៌ យ៉ាងណាមិញ ម្នាល
 ភាវូសាទាំទិទ្យាយ វិប្បដិសារេ របស់បុគ្គលមានសីល បរិបូណ៌
 ដោយសីលហើយ វែងបរិបូណ៌ដោយទមនិស្សិយ កាលបើអវិប្បដិ-
 សារេ មានហើយ បាម្បង្គរបស់បុគ្គលបរិបូណ៌ ដោយអវិប្បដិសារេ
 វែងបរិបូណ៌ដោយទមនិស្សិយ ។ បេ ។ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ កំយ៉ាង
 នោះវេវ ។

[៦] គ្រានោះ ព្រះអាណន្តដ៏មានកាយ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយ
 គន្លឹក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះអាណន្តដ៏មានកាយ គន្លឹក្នុងទីសមគួរ
 ហើយ ក៏ក្រាបបង្គំទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះវង្គិដ៏
 ចំរើន ការបុណ្យសមាធិ មានសកលដូច្នោះ គប្បីមានដល់កិត្ត
 វិវេប្ណ ដូចយ៉ាងកិត្ត មិនសំគាល់ថា ដ៏ក្នុងដី មិនសំគាល់ថា
 ទឹកក្នុងទឹក មិនសំគាល់ថា ភ្លើងក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា រៀបរយស្តីទ្យល់

អស្ស ១ អកាសាធិញ្ចាយនេ អកាសា-
 ធិញ្ចាយនេសត្ថិ អស្ស ១ វិញ្ញាណញ្ចាយនេ
 វិញ្ញាណញ្ចាយនេសត្ថិ អស្ស ១ អាគិញ្ចា-
 ញ្ចាយនេ អាគិញ្ចាញ្ចាយនេសត្ថិ អស្ស ១
 ទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយនេ ទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយនេ-
 សត្ថិ អស្ស ១ វេលោក វេលោកសត្ថិ
 អស្ស ១ បរលោក បរលោកសត្ថិ អស្ស សត្ថិ
 ៣ ៧ អស្សតិ ។ សិយា ទានេ កិឡានោ
 តោ យោ សោធិប្បដិលោកោ យោ ទេវ បរិយេ
 បរិសត្ថិ អស្ស ១ អាបស្មី ទានោសត្ថិ អស្ស ១
 ទេវស្មី ទេវោសត្ថិ អស្ស ១ វិយស្មី វិយោសត្ថិ
 អស្ស ១ អកាសាធិញ្ចាយនេ អកាសាធិញ្ចា-
 យនេសត្ថិ អស្ស ១ វិញ្ញាណញ្ចាយនេ វិញ្ញា-
 ណញ្ចាយនេសត្ថិ អស្ស ១ អាគិញ្ចាញ្ចាយនេ
 អាគិញ្ចាញ្ចាយនេសត្ថិ អស្ស ១ ទេវសញ្ញាធា-
 សញ្ញាយនេ ទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយនេសត្ថិ អស្ស

មិនសំគាល់ថា អកាសាធិញ្ចាយនេ ក្នុងអកាសាធិញ្ចាយនេ មិនសំ-
 គាល់ថា វិញ្ញាណញ្ចាយនេ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ចាយនេ មិនសំគាល់ថា
 អាគិញ្ចាញ្ចាយនេ ក្នុងអាគិញ្ចាញ្ចាយនេ មិនសំគាល់ថា ទេវ-
 សញ្ញាធាសញ្ញាយនេ ក្នុងទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយនេ មិនសំគាល់ថា
 លោកនេះ ក្នុងលោកនេះ មិនសំគាល់ថា លោកទាំងមុខ ក្នុង
 លោកទាំងមុខទេ ត្រាន់តែដំអ្នកមានសញ្ញា (សេចក្តីសំគាល់
 ជាធម្មតា) ចំណោះ ។ ម្ចាស់កន្លះ កាប្រាណ្ឌ
 សមាធិ ហេសកាដូច្នោះ ធម្ម័យនេសត្ថិកុដៃ ដូចយ៉ាងកុដុ
 មិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី មិនសំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក មិន
 សំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់ មិនសំគាល់
 ថា អកាសាធិញ្ចាយនេ ក្នុងអកាសាធិញ្ចាយនេ មិនសំគាល់
 ថា វិញ្ញាណញ្ចាយនេ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ចាយនេ មិនសំគាល់
 ថា អាគិញ្ចាញ្ចាយនេ ក្នុងអាគិញ្ចាញ្ចាយនេ មិនសំគាល់
 ថា ទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយនេ ក្នុងទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយនេ

ឯវិ ទោ អាទទុ សិយោ ភិក្ខុនោ តថាប្បថា
 សហទិប្បដិលាភោ យថា ទេវ បរិវិឃំ បរិវិសត្តិ
 អស្ស ទ អាទស្មី រាថោសត្តិ អស្ស ទ គេជស្មី
 តេជោសត្តិ អស្ស ទ វាយស្មី វាយោសត្តិ អស្ស
 ទ រាតាសាទញ្ចយនទេ អាតាសាទញ្ចយនទេ
 សត្តិ អស្ស ទ វិញ្ញាណញ្ចយនទេ វិញ្ញាណញ្ច
 យនទេសត្តិ អស្ស ទ អាតិញ្ចញ្ចយនទេ
 អាតិញ្ចញ្ចយនទេសត្តិ អស្ស ទ ទេវសញ្ញាណ
 សញ្ញាយនទេ ទេវសញ្ញាណសញ្ញាយនទេសត្តិ
 អស្ស ទ ឥលោកោ ឥលោកោសត្តិ អស្ស ទ
 បរលោកោ បរលោកោសត្តិ អស្ស សត្តិ ទ បឋ
 អស្សនតិ ។

[៧] អថទោ អាទេស្មា អាទត្ថោ យេនាយស្មា
 សារីបុត្តោ គេទុបសត្តិមិ ឧបសត្តិមិទ្ធា អាទេស្មតា
 សារីបុត្តេទ សន្និ សន្នោនិ សន្នោនិឃំ កថ
 សាភណិឃំ វិទិសាមត្តា ឯតាមន្តំ ឯសិទិ ។

មាលានទុ កាបាទន្តវិសមាទិ មានសភាពដូច្នោះ ធម្មិមានដល់
 ភិក្ខុយ៉ាងនោះឯង ដូចយ៉ាងភិក្ខុ មិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី មិនសំគាល់ថា
 ទឹក ក្នុងទឹក មិនសំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុង
 ខ្យល់ មិនសំគាល់ថា អាតាសាទញ្ចយនទេ ក្នុងអាតាសាទញ្ចយនទេ
 មិនសំគាល់ថា វិញ្ញាណញ្ចយនទេ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ចយនទេ មិនសំ
 គាល់ថា អាតិញ្ចញ្ចយនទេ ក្នុងអាតិញ្ចញ្ចយនទេ មិនសំគាល់ថា
 ទេវសញ្ញាណសញ្ញាយនទេ ក្នុងទេវសញ្ញាណសញ្ញាយនទេ មិនសំគាល់ថា
 លោកោ ក្នុងលោកោ មិនសំគាល់ថា លោកោធាមុខ ក្នុងលោក
 ោធាមុខ គ្រាន់តែជាម្នាក់មានសញ្ញា ជាធម្មតាប៉ុណ្ណោះ ។

[៧] គ្រានោះ ព្រះអាទន្តជំមានកាយ ចូលទៅរក
 ព្រះសារីបុត្តជំមានកាយ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏រីករយ
 ជាមួយនឹងព្រះសារីបុត្តជំមានកាយ លុះបញ្ចប់ពាក្យ ដែលគួរ
 រីករយនឹងពាក្យ ដែលគួររកហើយ ក៏នឹងក្នុងទីដ៏សមគួរ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទាំងដំបូង ទសវគ្គកថា

ឯកាមន្តំ មិនសំបោ ទោ អាមេស្មា អាមេត្តោ
 អាមេស្មន្តំ សារីបុត្តំ ឯតទេវេន សំយោ ទុ ទោ
 អាវុសោ សារីបុត្តំ ភិក្ខុទោ តតារុទោ សហទិប្ប-
 ដំណាកោ យថា ទេវេ បឋវីយំ បឋវីសត្តិ អស្ស ទ
 អាមេស្មំ អាមេសត្តិ អស្ស ទ ទេវេស្មំ ទេវោ-
 សត្តិ អស្ស ទ ភិយេស្មំ ភិយោសត្តិ អស្ស ទ
 អាតាសាទត្តាយនទេ អាតាសាទត្តាយនទេសត្តិ
 អស្ស ទ វិញ្ញាណញ្ញាយនទេ វិញ្ញាណញ្ញាយនទេ-
 សត្តិ អស្ស ទ អាតិញ្ញាយនទេ អាតិញ្ញាយ-
 យនទេសត្តិ អស្ស ទ ទេវេសញ្ញាយនទេ
 ទេវេសញ្ញាយនទេសត្តិ អស្ស ទ វិទ-
 លោកេ វិទលោកេសត្តិ អស្ស ទ បរលោកេ
 បរលោកេសត្តិ អស្ស សត្តិ ទ បទ
 អស្សន្តិ ។ សំយោ អាវុសោ អាទទុ ភិក្ខុទោ
 តតារុទោ សហទិប្បដំណាកោ យថា ទេវេ បឋវីយំ
 បឋវីសត្តិ អស្ស ។ បេ ។ ទ បរលោកេ
 បរលោកេសត្តិ អស្ស សត្តិ ទ បទ អស្សន្តិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទាំងដំបូង ទសវគ្គកថា

លុះព្រះភានន្តម្តីហានាយុ គង់ក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ក៏មានថេរវាទ
 ទ័ងព្រះសារីបុត្តដ៏មានកាយដូច្នោះថា ម្ចាស់ការុសាសារីបុត្ត ការបាន
 ខ្លួនសមាធិ មានសភាពដូច្នោះ ធម្ម័យានដល់ភិក្ខុវិជ្ជា ដូចយ៉ាង
 ភិក្ខុមិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី មិនសំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក មិនសំគាល់
 ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា ខ្យល់ ក្នុងខ្យល់ មិនសំគាល់ថា
 អាកាសានញ្ញាយនទេ ក្នុងអាកាសានញ្ញាយនទេ មិនសំគាល់ថា
 វិញ្ញាណញ្ញាយនទេ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ញាយនទេ មិនសំគាល់ថា ភាគិញ-
 ញ្ញាយនទេ ក្នុងភាគិញញ្ញាយនទេ មិនសំគាល់ថា ទេវេសញ្ញាយន-
 ញ្ញាយនទេ ក្នុងទេវេសញ្ញាយនញ្ញាយនទេ មិនសំគាល់ថា លោកេនេះ
 ក្នុងលោកេនេះ មិនសំគាល់ថា លោកេភាវីមុខ ក្នុងលោកេភាវីមុខទេ
 គ្រាន់តែជាអ្នកមានសញ្ញា ជាធម្មតាប៉ុណ្ណោះ ។ ម្ចាស់ការុសាសានន្ត
 ការបានខ្លួនសមាធិ មានសភាពដូច្នោះ ធម្ម័យានដល់ភិក្ខុវិជ្ជា ដូចយ៉ាងភិក្ខុ
 មិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី ។ បេ ។ មិនសំគាល់ថា លោកេភាវីមុខ
 ក្នុងលោកេភាវីមុខទេ គ្រាន់តែជាអ្នកមានសញ្ញា ជាធម្មតាប៉ុណ្ណោះ ។

យថា កថំ ចនាវុសោ សាវុប្បុត្ត សិរោ ភិក្ខុនោ
 តថាវុតោ សមាទិប្បដិលោកោ យថា ទេវ បថវិយំ
 បថវិសត្តិ អស្ស ។ មេ ។ ឧ បរលោកោ
 បរលោកោសត្តិ អស្ស សត្តិ ឧ បឧ មស្សនតិ ។
 ឯកមិទាហំ អកុសោ អាទទ្ធ សមយំ ឥទេវ
 សាវុត្តិយំ វិហារមិ អន្តវទស្មី តត្តាហំ(១) តថាវុប្ប
 សមាទិ សមាទិប្បដិ(២) យថា ទេវ បថវិយំ បថវិ-
 សត្តិ អយោសី ឧ អាបម្មី អាចោសត្តិ អយោសី
 ឧ ទេវទស្មី ទេវោសត្តិ អយោសី ឧ វាយស្មី
 វាយសត្តិ អយោសី ឧ អាតាសាទញ្ចាយនទេ
 អាតាសាទញ្ចាយនទេសត្តិ អយោសី ឧ វិញ្ញាណ-
 ញ្ចាយនទេ វិញ្ញាណញ្ចាយនទេសត្តិ អយោសី
 ឧ អាតិញ្ចញ្ចាយនទេ អាតិញ្ចញ្ចាយនទេ-
 សត្តិ អយោសី ឧ ទេវសញ្ញាតាសញ្ញាយនទេ
 ទេវសញ្ញាតាសញ្ញាយនទេសត្តិ អយោសី ឧ
 ឥនលោកោ ឥនលោកោសត្តិ អយោសី

១. ម. អថាហំ ។ ២. ម. ធម៌លកខំ ។

មាលអកុសោសាវុប្បុត្ត ចុះការបោទទូរសមាទិ មានសភាពដូច្នោះ ឧប្ប
 មានដល់ភិក្ខុ តើដូចម្តេច ដូចយ៉ាងភិក្ខុ មិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី ។ បេ
 មិនសំគាល់ថា លោកខាងមុខ ក្នុងលោកខាងមុខទេ គ្រាន់តែជាអ្នក
 មានសញ្ញា ជាធម្មតាប៉ុណ្ណោះ ។ មាលអកុសោទទ្ធ សម័យមួយ ខ្ញុំ
 ទៅក្នុងអន្តរា ទៀបក្រុងសាគរនេះឯង ខ្ញុំបាទចូលសមាទិ មានសភាព
 ដូច្នោះ ក្នុងទីនោះគឺខ្ញុំមិនសំគាល់ថា ដី ក្នុងដី មិនសំគាល់ថា ទឹក ក្នុងទឹក
 មិនសំគាល់ថា ភ្លើង ក្នុងភ្លើង មិនសំគាល់ថា រូបក្នុងរូប មិនសំគាល់ថា
 វាតាសាទញ្ចាយនទេ ក្នុងវាតាសាទញ្ចាយនទេ មិនសំគាល់ថា វិញ្ញាណ-
 ញ្ចាយនទេ ក្នុងវិញ្ញាណញ្ចាយនទេ មិនសំគាល់ថា អាតិញ្ចញ្ចាយនទេ
 ក្នុងអាតិញ្ចញ្ចាយនទេ មិនសំគាល់ថា ទេវសញ្ញាតាសញ្ញាយនទេ
 ក្នុងទេវសញ្ញាតាសញ្ញាយនទេ មិនសំគាល់ថា ឥនលោកោ
 ក្នុងឥនលោកោសញ្ញាយនទេ មិនសំគាល់ថា លោកទេវក្នុងលោកទេវ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី១៣ វិទ្យាសម្ពុទ្ធ

៤ បរលោកោ បរលោកោសត្ថិ អរោសិ សត្ថិ
 ៥ បដ (១) អរោសិដ្ឋិ ។ កំសត្ថិ បរា-
 យស្មា សារីរុត្តោ តស្មិ សមយេ . អរោសិតិ ។
 កវិនិរោតោ ធិត្វានំ កវិនិរោតោ ធិត្វានំ ទោ មេ
 អាវុសា អត្តាវ សត្តា ឧប្បជ្ឈតិ អត្តាវ សត្តា
 ធិត្វានំ ។ សេយ្យនាមិ អាវុសា សត្តា ធិត្វានំ ឧប្ប-
 ណាយមាទស្មិ អត្តាវ អត្ថិ ឧប្បជ្ឈតិ អត្តាវ អត្ថិ
 ធិត្វានំ ធិត្វានំ ទោ មេ អាវុសា កវិនិរោតោ
 ធិត្វានំ កវិនិរោតោ ធិត្វានំ អត្តាវ សត្តា
 ឧប្បជ្ឈតិ អត្តាវ សត្តា ធិត្វានំ កវិនិរោតោ
 ធិត្វានំ សត្ថិ ៥ បរាបា អាវុសា តស្មិ សមយេ
 អរោសិដ្ឋិ ។

[៨] សន្តោ កិស្សោ កិស្សោ ហោតំ លោ ៥ សីលកំ
 ធិវំ សោ តេជ្ជេ ៥ អបរិម្ពរោ ហោតិ តេ ៥
 តំ អង្គំ បរិម្ពរេតត្ថំ កិស្សាបំ សន្តោ អស្សំ សីលកំ ចាតិ ។

១ ម. ឧត្តរេ មេតិ បរោ វិស្សេ ។

មិនសំគាល់ថា លោកខាងមុខ ក្នុងលោកខាងមុខទេ គ្រាន់តែជាអ្នកមាន
 សញ្ញា ជាធម្មតាប៉ុណ្ណោះ ។ ចុះប្រាសាទបុគ្គលីមានអាយុ មានសញ្ញាដូច
 ម្តេចក្នុងសម័យនោះ ។ ម្ចាស់អាវុសា សញ្ញាកើតឡើងដល់ខ្ញុំដោយឡែក
 ថា ការលេច់ទៅនៃកតិទិនិក្ខាន ការលេច់ទៅនៃកតិទិនិក្ខានដូច្នោះ សញ្ញា
 លេច់ទៅវិញដោយឡែក ។ ម្ចាស់អាវុសា ប្រៀបដូចបំណែកភ្នំ
 កំពុងឆេះ អណ្តាតកើតឡើងដោយឡែក អណ្តាតលេច់ទៅវិញដោយ
 ឡែកយ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់អាវុសា សញ្ញាកើតឡើងដល់ខ្ញុំដោយឡែក
 ថា ការលេច់ទៅនៃកតិទិនិក្ខាន ការលេច់ទៅនៃកតិទិនិក្ខាន ដូច្នោះ
 សញ្ញាលេច់ទៅវិញ ដោយឡែក ម្ចាស់អាវុសា ក្នុងសម័យនោះ
 ខ្ញុំនៅតែមានសញ្ញាថា ការលេច់ទៅនៃកតិទិនិក្ខាន (ប៉ុណ្ណោះ) ។

[៨] ម្ចាស់កំពុងឡើង កំពុងមានសញ្ញាហើយ តែមិនមានសីល
 កិច្ចនោះឡើយ មិនពេញលេញ ដោយអង្គនោះ យ៉ាងនេះ កិច្ច
 នោះ ឧប្បបំណេញអង្គនោះ ឲ្យពេញលេញឡើង ដោយគិតថា ធ្វើដូច
 ម្តេចហ្ន៎ ឲ្យសាគ្មាអញ មានសញ្ញាផង មានសីលផង ។

បឋមបណ្ណាល័យ អានិសិទ្ធិ

យោ ច យោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សុទ្ធា
 ច យោតិ សីលវា ច ឃិវិ សោ តេជន្ត្រិ
 ចរិយុកេ យោតិ ។ សុទ្ធា ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 យោតិ សីលវា ច ចោ ច តហុស្សុតោ ។ មេ ។
 តហុស្សុតោ ច យោ ច ធម្មកាថិតោ
 ធម្មកាថិតោ ច យោ ច បរិសាវចកេ បរិសាវចកេ
 ច យោ ច វិសារោ បរិសាយ ធម្មំ ទេសេតិ
 វិសារោ ច បរិសាយ ធម្មំ ទេសេតិ យោ ច វិយ-
 យនកេ វិយនកេ ច យោ ច អវត្តាតោ បន្តសេនា-
 សោ អវត្តាតោ ច បន្តសេនាសោ យោ ច
 ចក្កម្ពំ ឈានំ អភិចេតសិកានំ ធិដ្ឋធម្មសុខ-
 វិហារំ ធិតាមលាភី យោតិ អភិច្ឆលាភី អត-
 សិវលាភី ចក្កម្ពំ ឈានំ អភិចេតសិកានំ
 ធិដ្ឋធម្មសុខវិហារំ ធិតាមលាភី យោតិ អភិច្ឆ-
 លាភី អតសិវលាភី យោ ច អានិសិទ្ធិ ចយោ
 អនាសវំ ចេតោវិបុត្តិ បញ្ញាវិបុត្តិ ធិដ្ឋេវ ធម្ម-
 សយំ អភិញ្ញា សង្ខារា ធិបសម្មដ្ឋ វិហារតិ ។

បឋមបណ្ណាល័យ អានិសិទ្ធិ

ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ កាលណា ភិក្ខុមានសុភជន មានសីលជន
 ទើបភិក្ខុនោះឈ្លោះថា លេញលេញ ដោយអង្គនោះ យ៉ាងនេះ
 ឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុវាំងឡាយ ភិក្ខុមានសុភ ទាំងមានសីលហើយ
 តែវា មិនបានចេះអីនិច្ចើន ។ មេ ។ ចេះអីនិច្ចើនហើយ
 តែមិនចេះសំដែងធម៌ ចេះសំដែងធម៌ហើយ តែចូលគាត់
 បរិសុទ្ធមិនតែ ចូលកាន់បរិសុទ្ធក៏ហើយ តែមិនត្រូវក្រសំដែង
 ធម៌ដល់បរិសុទ្ធ ត្រូវក្រសំដែងធម៌ដល់បរិសុទ្ធហើយ តែមិនទ្រទ្រង់
 វិន័យទ្រទ្រង់វិន័យហើយ តែមិនប្រក្រត្តនៅក្នុងវិប្ប ដែលមានសេនាសនៈ
 ស្ងាត់ ចៅក្នុងវិប្ប មានសេនាសនៈស្ងាត់ហើយ តែមិនបានរាម
 ប្រាថ្នា មិនបានដោយមិនលំបាក មិនបានដោយអិយ ខ្ញុំចក្កដ្ឋាន
 ដែលកាស្រយ់ខ្ញុំចក្កដ្ឋប្រសើរ ជាគ្រឿងនៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន បានរាម
 ប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក បានដោយអិយ ខ្ញុំចក្កដ្ឋាន ដែល
 កាស្រយ់ខ្ញុំចក្កដ្ឋប្រសើរ ជាគ្រឿងនៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្នហើយ តែមិន
 ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ខ្ញុំចក្កដ្ឋប្រសើរ ធិបញ្ញាវិបុត្តិ ដែលមិនមានភាសាព្រោះ
 អស់ភាសាទាំងឡាយ ដោយប្រាថ្នាដ៏ត្រូវដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។

ឃឹកសោ តេជោន្តេន អបិម្ពកោ ហោតិ កេន តំ អង្គី
 បរិម្ពកេន កំណាមិ សន្តោ ច អស្សី សីលវា ច
 ពហុស្សុតោ ច ធម្មកថំកោ ច បរិសាវចោ ច
 វិសារោ ច បរិសាយ ធម្មំ ទេសេយ្យំ វិជយេនោ
 ច អារាមកោ ច បន្តសេនាសនោ ច ឧត្តញ្ញ
 ណាទាមំ អាតិចេតសិកាមំ ធិដ្ឋធម្មសុខវិហារាមំ
 ធិតាមលាភី អស្សី អតិច្ឆលាភី អតសិវលាភី
 អានាវាជញ្ញ ខយោ អនាសវំ បេតោវម្ពុត្តំ បញ្ញាវម្ពុត្តំ
 ធិដ្ឋេវ ធិដ្ឋេវ សយំ អតិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្ពុដ្ឋ
 វិហារេយ្យម្ពំ ។ យតោ ច ទោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 សន្តោ ច ហោតិ សីលវា ច ពហុស្សុតោ ច
 ធម្មកថំកោ ច បរិសាវចោ ច វិសារោ ច
 បរិសាយ ធម្មំ ទេសេតិ វិជយេនោ ច អារាមកោ
 ច បន្តសេនាសនោ ច ឧត្តញ្ញ ណាទាមំ អាតិ-
 ចេតសិកាមំ ធិដ្ឋធម្មសុខវិហារាមំ ធិតាម-
 លាភី ហោតិ អតិច្ឆលាភី អតសិវលាភី

កិក្ខុនោះ ឈ្មោះថា ខេរមិនទាន់ពេញលេញ ដោយកន្លះនោះ
 យ៉ាងនេះ កិក្ខុនោះ ត្រូវបំពេញអង្គនោះ ដោយគំនប់
 ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ឱ្យកាក្កាអញមានសង្វាផង មានសីលផង ជាអ្នក
 ចេះដឹងច្រើនផង ចេះសំដែងធម៌ផង ចូលកាន់បរិសទ្យកើតផង
 ភ្ញៀវក្រាសំដែងធម៌ដល់បរិសទ្យផង ទ្រទ្រង់វិន័យផង ប្រព្រឹត្តទៅក្នុង
 វិប្រធានសនាសនៈស្ងាត់ផង បានតាមប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក
 បានដោយនិយម ទូរចក្កក្នុងរូង ដែលអស្រ័យទូរចក្កដ៏ប្រសើរ ជា
 គ្រឿងនៅជាសុខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង បានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ទូរចេតិកវិមុត្តិ
 នឹងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអានវៈ ព្រោះអស់អានវៈទាំងឡាយ
 ដោយប្រាថ្នាដ៏ទុក្ខម ដោយទូរចក្ក ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ហេតុកិក្ខុពិទ្ធាយ
 កាលណា កិក្ខុមានសង្វាផង មានសីលផង ជាអ្នកចេះដឹងច្រើនផង
 ចេះសំដែងធម៌ផង ចូលកាន់បរិសទ្យកើតផង ភ្ញៀវក្រាសំដែងធម៌ដល់
 បរិសទ្យផង ទ្រទ្រង់វិន័យផង ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងវិប្រធានសនាសនៈស្ងាត់
 ផង បានតាមប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក បានដោយនិយមទូរចក្កក្នុងរូង
 ដែលអស្រ័យទូរចក្កដ៏ប្រសើរ ជាគ្រឿងនៅជាសុខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង

អាសាវាបញ្ច ឧយា អនាសវំ ទេតោវិមុត្តំ បញ្ចាវិ-
 មុត្តំ ធិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិក្ខុនា សង្កកត្វា ឧប-
 សម្បជ្ជ វិហារតំ ។ ឯវំ សោ តេធម្មេន បរិបូរេ
 យោតិ ។ ឥមេហំ ទោ ភិក្ខុវេ ធមសចំ ធម្មេហិ
 សមញ្ញាកោ ភិក្ខុ សមន្តប្បសាទិកោ ច យោតិ
 សត្វាតារបរិបូរេ ចាតិ ។

(៧) សង្ខោ ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យោតិ ទោ
 ច សីលវា សីលវា ច ទោ ច តហុស្សតោ
 តហុស្សតោ ច ទោ ច ធម្មកថិកោ ធម្មកថិកោ
 ច ទោ ច វិសាវគោ បរិសាវគោ ច ទោ ច
 វិសាវគោ បរិសាយ ធម្មំ ទោសតិ វិសាវគោ ច
 បរិសាយ ធម្មំ ទោសតិ ទោ ច វិជយគោ វិជ-
 យគោ ច ទោ ច អារាមតោ បន្តសេវាសទោ
 អារាមតោ ច បន្តសេវាសទោ ទោ ច យេ តេ
 សត្វា វិហោត្វា អតិក្កត្ត ឬថ អារុប្បា តេ កាយេន
 ធុសំត្វា វិហារតំ យេ តេ សត្វា វិហោត្វា អតិ-
 ក្កត្ត ឬថ អារុប្បា តេ ច កាយេន ធុសំត្វា វិហារតំ

ធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់ ខ្លាចការវិមុត្តនិបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសាវៈ
 ព្រោះអស់អាសាវៈចាំទិព្វាយ ដោយប្រាជ្ញាជំនុំគ្នា ដោយខ្លួនឯង ក្នុង
 បច្ចុប្បន្នផង ។ ភិក្ខុនោះទើបរក្សាលេក្ខដោយគន្លងនោះ យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុចាំទិព្វាយ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយធម៌ចាំទិ ១០ នេះហើយ
 ឈ្មោះថា ទាំឱ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ដោយជុំវិញផង បរិបូណ៌ដោយ
 អាការ្យគ្រប់យ៉ាងផង ។

(៨) ម្ចាស់ភិក្ខុចាំទិព្វាយ ភិក្ខុមានសព្វាហើយ តែគ្មានសីល
 មានសីលហើយ តែមិនចេះដឹងច្រើន ចេះដឹងច្រើនហើយ តែមិន
 ចេះសំដែងធម៌ ចេះសំដែងធម៌ហើយ តែចូលកាន់បរិសទ្ធមិនកើត
 ចូលកាន់បរិសទ្ធកើតហើយ តែមិនភ្លៀវក្លា សំដែងធម៌ដល់បរិសទ្ធមិន
 ភ្លៀវក្លាសំដែងធម៌ ដល់បរិសទ្ធហើយ តែមិនទ្រទ្រង់វិន័យ ទ្រទ្រង់
 វិន័យហើយ តែមិនប្រព្រឹត្តនៅក្នុងវិញ្ញា មានសេនាសនៈស្ងាត់ ប្រព្រឹត្ត
 នៅក្នុងវិញ្ញា មានសេនាសនៈស្ងាត់ហើយ តែមិនបានវិចារត្ថធម៌ដ៏ល្អិត
 ដែលកន្ទិលបូជ្ឈនហើយ បានការបូជ្ឈនដោយកាយ បានវិចារត្ថធម៌
 ដ៏ល្អិត ដែលកន្ទិលបូជ្ឈន បានការបូជ្ឈន ដោយកាយហើយ

នោ ច អាសវាណំ ទយោ អនាសវិ ចេតោ-
 វិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ ធិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា
 សន្និកត្តា ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតំ ។ ឃីវ សោ គេណ-
 ត្ថេន អបរិម្ពោ ហោតិ តេន តំ អន្តំ បរិម្ពោតត្ថំ
 តំន្តាហំ សុទ្ធោ ច អស្សំ សីលភំ ច ទហុស្សុតោ
 ច ធម្មតថិកោ ច បរិសាវនោ ច វិសាវណា ច
 បរិសាយ ធម្មំ នេសេយ្យំ វិធមនោ ច អាត្មាតោ
 ច បន្តសេនាសនោ យេ តេ មេត្តា វិហោត្តា អតិ-
 ត្តិម្ហ រូប អាវុច្ឆា តេ ច តាយេន ធុសិក្ខា វិហារយ្យំ
 អាសវាណត្ថំ ទយោ អនាសវិ ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ
 ធិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សន្និកត្តា ឧបសម្បជ្ជំ
 វិហារយ្យន្តិំ ។ យេតោ ច តោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សុទ្ធោ
 ច ហោតិ សីលភំ ច ទហុស្សុតោ ច ធម្មតថិកោ
 ច បរិសាវនោ ច វិសាវណា ច បរិសាយ ធម្មំ
 នេសេតិ វិធមនោ ច អាត្មាតោ ច បន្តសេនាសនោ

តែ មិនបានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ខ្ញុំចាំតោវិមុត្តិនិងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិន
 មានកាសវៈ ព្រោះអស់កាសវៈចាំនិទ្យាយ ដោយប្រាជ្ញាជំនុំក្នុង
 ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ភិក្ខុពោះ ឈ្មោះថា ទៅ
 មិនទាន់ពេញលេញ ដោយអង្គនោះ យ៉ាងនេះ ភិក្ខុនោះ ត្រូវ
 ចំពេញអង្គនោះ ដោយគិតថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ឲ្យកាត្មាត្រូវ មាន
 សត្វផង មានសីលផង ចេះដឹងច្រើនផង ចេះសំដែងធម៌
 ផង ចូលកាន់បរិសទ្យកើតផង ភ្លៀវក្តាសំដែងធម៌ ដល់បរិសទ្យផង
 ទ្រទ្រង់វិន័យផង ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងព្រៃ មានសេនាសនៈស្ងាត់ផង
 បានវិហាក្នុងមិជ្ឈិក ដែលកន្លងប្រជុំនរហើយ បានអាច្រៀត្រង់ដោយ
 កាយផង ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ខ្ញុំចាំតោវិមុត្តិនិងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមាន
 កាសវៈព្រោះអស់កាសវៈចាំនិទ្យាយ ដោយប្រាជ្ញាជំនុំក្នុង ដោយខ្លួនឯង
 ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ។ ខ្ញុំសូមភិក្ខុចាំនិទ្យាយ កាលណា ភិក្ខុមាន
 សត្វផង មានសីលផង ចេះដឹងច្រើនផង ចេះសំដែងធម៌ផង
 ចូលកាន់បរិសទ្យកើតផង ភ្លៀវក្តាសំដែងធម៌ ដល់បរិសទ្យផង
 ទ្រទ្រង់វិន័យផង ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងព្រៃ មានសេនាសនៈស្ងាត់ផង

យេ តេ សន្តា វិហារា អតិស្តិស្ត រូប អាច្ឆរិយ
 តេ ច កាយេន ដុសិទ្ធា វិហារតិ កសាវា-
 នត្ថ ឧយា អនាសវំ ទេហោមុន្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ
 ធិដ្ឋេ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា សច្ចតាទ្ធា ឧបសម្បជ្ជ
 វិហារតិ ឯវំ សោ តេនទ្រៀន បរិច្ចរោ ហោតិ ។
 ឥមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ នសហិ ធម្មេហិ សមន្តាគរោ
 ភិក្ខុ សមន្តប្បសាដំកោ ច ហោតិ សទ្ធាការ-
 បរិច្ចរោ ចាតិ ។

(១០) សន្តោ ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ហោតិ ខោ ច
 សីលវា ឯវំ សោ តេនទ្រៀន អបរិច្ចរោ ហោតិ
 តេន តិ អន្តំ បរិច្ចរេតតំ តត្តាហំ សន្តោ ច
 អស្សំ សីលវា ចាតិ ។ យតោ ច ទោ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សន្តោ ច ហោតិ សីលវា
 ច ឯវំ សោ តេនទ្រៀន បរិច្ចរោ ហោតិ ។

បានវិវាទបំបំណុក ដែលក្នុងបូជនាហើយ បានកាច្ឆរិយ
 ដោយកាយផង ធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់ ឱ្យទោកាវិមុត្តិធិបញ្ញាវិមុត្តិ
 ដែលមិនមានភស្តុៈ ប្រាបាស់ភាសាវិចារិទ្ធកាយ ដោយប្រាជ្ញដ៏
 ឧត្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ភិក្ខុនោះ ទើបឈ្មោះ
 ថា ពេញលេញដោយអង្គនោះ យ៉ាងនេះឯង ។ ខ្នាលភិក្ខុ
 តាំងឱ្យយ ភិក្ខុដែលប្រកបដោយធម៌តាំង ១០ នេះហើយ ឈ្មោះ
 ថា ខាំឱ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា ដោយជុំវិញផង បរិច្ចរោដោយ
 ការគ្រប់យ៉ាងផង ។

(១០) ខ្នាលភិក្ខុតាំងឱ្យយ ភិក្ខុមានសទ្ធាហើយ តែមិន
 មានសីល ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា នៅមិនទាន់ពេញលេញ ដោយអង្គ
 នោះ យ៉ាងនេះឡើយ ភិក្ខុនោះ ត្រូវបំពេញអង្គនោះ ដោយគិតថា
 ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ឱ្យកាត្តអញ មានសទ្ធាផង មានសីលផង ។ ខ្នាល
 ភិក្ខុតាំងឱ្យយ កាលណា ភិក្ខុមានសទ្ធាផង មានសីលផងហើយ
 ភិក្ខុនោះ ទើបឈ្មោះថា ពេញលេញដោយអង្គនោះ យ៉ាងនេះ ។

សន្តោ ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ លោភិ សីលភិ
 ច លោ ច ពហុស្សុតោ ពហុស្សុតោ ច
 លោ ច ធម្មតាដិកោ ធម្មតាដិកោ ច លោ
 ច បរិសាវជរោ បរិសាវជរោ ច លោ ច
 វិសារោ បរិសាយ ធម្មំ ទេសេនិ វិសារោ ច
 បរិសាយ ធម្មំ ទេសេនិ លោ ច វិទយនរោ វិទយនរោ
 ច លោ ច អនេកវិហិតំ បុត្រេនិវាសំ អនុស្សាវតិ
 សេយ្យដីដំ ឯតម្យំ ជាតិ ទ្រមំ ជាតិយោ ។ បេ ។
 វតិ សាគារំ សទ្ធកុសំ អនេកវិហិតំ បុត្រេនិវាសំ
 អនុស្សាវតិ អនេកវិហិតញ បុត្រេនិវាសំ អនុស្សាវតិ
 សេយ្យដីដំ ឯតម្យំ ជាតិ ទ្រមំ ជាតិយោ ។ បេ ។
 វតិ សាគារំ សទ្ធកុសំ អនេកវិហិតំ បុត្រេនិវាសំ
 អនុស្សាវតិ លោ ច ទិព្វេន ធម្មតា វិសុទ្ធន
 អតិក្កន្តណានុសោធន ។ បេ ។ យថាកម្មបរោ
 សត្តេ បដាបាទំ ទិព្វេន ច ធម្មតា
 វិសុទ្ធន អតិក្កន្តណានុសោធន ។ បេ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុភិក្ខុយ ភិក្ខុមានសុច្ឆន្ទ មានសីលផន្ទហើយ តែមិនជា
 អ្នកចេះដឹងច្រើន ចេះដឹងច្រើនហើយ តែមិនចេះសំដែងធម៌ ចេះ
 សំដែងធម៌ហើយ តែចូលកាន់បរិសទ្ធមិនរក្ស ចូលកាន់បរិសទ្ធរក្ស
 ហើយ តែមិនភ្ញៀវក្រសំដែងធម៌ដល់បរិសទ្ធរ ភ្ញៀវក្រសំដែងធម៌ដល់
 បរិសទ្ធរហើយ តែមិនទ្រទ្រង់វិន័យ ទ្រទ្រង់វិន័យហើយ តែមិនបាទានលើក
 ខ្លួនបុត្រេនិវាស ច្រើនប្រការលើកឃើញ ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ៣ បេ ។
 លើកឃើញខ្លួនបុត្រេនិវាស ច្រើនប្រការ ព្រមទាំងភាព ព្រមទាំង
 ទទួល ដោយប្រការដូច្នោះ លើកឃើញខ្លួនបុត្រេនិវាស ច្រើនប្រការ
 លើកឃើញ ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ៣ បេ ។ លើកឃើញខ្លួនបុត្រេនិវាស
 ច្រើនប្រការ ព្រមទាំងភាព ព្រមទាំងទទួល ដោយប្រការដូច្នោះ
 ហើយ តែទាស់មិនមានចក្ខុដូចជាទិព្វ ដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងខ្លួនចក្ខុជាបេសំ
 មនុស្សធម្មតា ។ បេ ។ ដ៏និច្ចាសន្តិក្ខត្តសត្វ ដែលអន្តរាលៅតាមកម្ម
 មានចក្ខុដូចជាទិព្វ ដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងខ្លួនចក្ខុជាបេសំមនុស្សធម្មតា ។ បេ ។

យោគី ក្នុងនោះ សេចក្តី បដាជានិ គោ ៥
 អាសាវា ១ យោ ១ មេ ១ សង្ខារត្តា ឧបសម្បជ្ជ
 វិហារតិ ១ ឯវិ សោ តេជោ ៥ អបិវិវា
 យោតិ តេជ តំ អង្គិ បរិច្ចេតន្ត
 កំណាតំ សន្តោ ៥ អស្សិ សីលកំ ៥
 តហុស្សុភោ ៥ ធម្មកថិតោ ៥ បរិសាវនោ ៥
 វិសាវោ ៥ បរិសាយ ៥ អ្វី នេសយ្យ វិធមទោ
 ៥ អនេកវិហិតញ មុត្តេវិសិ អនុស្សយន្ត
 សេយ្យជំនំ ឯកម្បិ ជាតិ ទ្វេមិ ជាតិយោ ១ មេ ១
 ឥតិ សាតាវិ សឧទ្ទេសំ អនេកវិហិតិ
 មុត្តេវិសិ អនុស្សយន្ត ជំនេ ៥ ៥ ត្រា
 វិសុទ្ធន អតិក្កត្តភាពុសោកេ ១ មេ ១ យោគី
 រោត សេត្ត បដាជេយ្យ អាសាវា ៥ ១ មេ ១
 សង្ខារត្តា ឧបសម្បជ្ជ វិហារយ្យន្តិ ១

ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វដែលគោល រោតាមកម្មហើយ តែមិនធ្វើឱ្យជាក់
 ច្បាស់ ១ មេ ១ ព្រោះអស់ភាសាវិចារិក្ខយហើយ ១ ភិក្ខុនោះ
 ឈ្មោះថា នៅមិនទាន់ពេញលេញ ដោយអង្គនោះ យ៉ាងនេះឡើយ
 ភិក្ខុនោះ ត្រូវបំពេញអង្គនោះដោយគិតថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ឱ្យអាណាញ
 បានសព្វផង មានសីលផង ជាអ្នកចេះដឹងច្រើនផង ចេះសំដែងធម៌ផង
 ចូលកាន់បរិសទ្ធកិច្ចផង ត្រូវកែសំដែងធម៌ដល់បរិសទ្ធផង ច្រើន
 វិធមផង លើកឃើញនូវបុព្វនិវាសប្រើប្រាណិ លើកឃើញ ១ ជាតិទូរ
 ២ ជាតិទូរ ១ មេ ១ លើកឃើញនូវបុព្វនិវាសប្រើប្រាណា ព្រមទាំងការ
 ព្រមទាំងទទួល ដោយប្រការផ្សេងផង មានចក្ខុដូចជាចិត្តដ៏បរិសុទ្ធកន្ត
 នូវចក្ខុជាបេសមុស្សធម្មតា ១ មេ ១ ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វដែលគោល
 រោតាមកម្មផង ធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ ១ មេ ១ ព្រោះអស់ភាសាវិចារិក្ខយ ១

យោគី ច ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សន្តោ ច
 យោគី សីលវា ច តហ្មស្សនោ ច ចប្បកដិសោ
 ច បរិសារិទេវោ ច វិសារេនា ច បរិសាយេ ចម្មំ
 ទេសេតិ វិរយេវោ ច អនេកវិហិតត្វ ឬក្ខេមិវាសិ
 អនុស្សាតិ សេយ្យម្ពីទំ ឯកម្យំ ជាតិ ទ្រេមិ ជាតិយោ
 ។ បេ ។ ឥតិ សាតោវិ សទុទ្ធសិ អនេក
 វិហិតិ ឬក្ខេមិវាសិ អនុស្សាតិ ទិក្ខេវ ច បត្តុនា
 វិស្សដ្ឋេ អតិក្កន្តមាទុសកេន ។ បេ ។ យេជាតម្ម-
 បតេ សន្តេ បជាធាតិ អាសវាទត្វ ទយា
 អនាសិ ទេតោវិប្បត្តិ បញ្ញាវិប្បត្តិ ទិដ្ឋេវ ធាម្ម សយំ
 អភិញ្ញា សម្មិកត្វា ឧបសម្ម្យដ្ឋិ វិហារតិ ឯវិ សោ
 ទេនផ្លេ បរិម្មោ យោតិ ។ ឥមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ
 ធសហិ ចម្មហិ សម្មាគរោ ភិក្ខុ សមន្តប្បសា-
 ដិសោ ច យោគី សព្វាគារបរិម្មោ ធាតិ ។

អង្គុទ្ធសិរិយស្ស បទ ៣ ។

ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ កាលណា ភិក្ខុមានសព្វផង មានសីលផង
 ជាអ្នកចេះដឹងច្រើនផង ចេះសិវិដ្ឋនិយមផង ចូលកាន់បរិសទ្យកើតផង
 ក្រៀមក្រាស់ដៃនិទមិ ដល់បរិសទ្យផង ច្រឡំច្រើនផង លើក
 ឃើញទូបុក្ខេនិវាស ច្រើនប្រការ គឺលើកឃើញ ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិ
 ខ្លះ ៣ បេ ។ លើកឃើញទូបុក្ខេនិវាស ច្រើនប្រការ ព្រមទាំងភកា
 ព្រមទាំងទុស ដោយប្រការដូច្នោះផង មានចក្ខុដូចជាទិក្ខុដ៏បរិសុទ្ធ
 កន្លងនូវចក្ខុជាបេសមុស្សនម្មតាផង ។ បេ ។ ដ៏ត្បូងបង្អស់ក្នុង
 ដែលអន្ទាលទៅតាមកម្មផង ធ្វើឱ្យដាក់ច្បាស់នូវចោតាវិប្បត្តិ ទិដ្ឋបញ្ញា-
 វិប្បត្តិ ដែលមិនមានភាសវៈ ព្រោះអស់ភាសវៈវាជិវ្យាយ ដោយត្រាង្គ
 ដ៏ទុក្ខដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ភិក្ខុនោះ ទើបឈ្លោះថាពញាលេញ
 ដោយអន្តរនោះយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ភិក្ខុដែលប្រកប
 ដោយធម៌ទាំង ១០ យ៉ាងនេះហើយ ឈ្លោះថា តាំឱ្យកើតសេចក្តីជ្រះថ្លា
 ដោយវិវិញ្ញផង បើប្តូរវាដោយភកាព្រមបំបាំងផង ។

៧១ អង្គុទ្ធសិរិយស្ស ១ ។

តិស្សប្បក្ខន្ធិ (១)

កំបត្តិដំ	ចេតនា	សីល
ទុច្ចរិតសា	អាណន្ត	បញ្ចមី
សមាធិ	សារិទ្ធក្រោ	ត
សន្តោ	សន្តោ (២)	វិជ្ជយានិ ។

១ ឧ. តិស្សប្បក្ខន្ធិ ។ ២ ប. តិស្សប្បក្ខន្ធិ ។

ទុក្ខានុសង្ការិក្ខន្ធិ

និយាយអំពីសីល មានប្រយោជន៍ដូចម្តេច ១ អំពី
 ចេតនា ១ អំពីសីល ១ អំពីការសាបសូន្យចាក
 ទប់ទំស្រ្តី ១ អំពីព្រះភាគខ្លះដ៏ធំដ៏សមាធិ ១
 អំពីព្រះសាវ័ប្រា ១ អំពីភិក្ខុមានសញ្ញា ១ អំពី
 សន្តិវិហារ ១ អំពីភិក្ខុមានសញ្ញាជាដើម ១ ។

ទុតិយោ តាបិករណវិគ្គោ

[១១] បញ្ចុដ្ឋុសមន្ទាគតោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បញ្ចុដ្ឋុ-
សមន្ទាគតំ សេនាសមំ សេវមាណោ ភជមាណោ ម
ចិរស្សវេ អាសាវាមំ ខយោ មនាសវំ ចេតោវិមុត្តិ
បញ្ចវិមុត្តិ វិដ្ឋោ ធម្មេ សយំ អភិក្ខុវា សច្ចិតក្ខា
ឧបសម្ពុដ្ឋ វិហារយេ ។ កាជញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
បញ្ចុដ្ឋុសមន្ទាគតោ យោតិ ។ ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
សន្នោ យោតំ សន្នយោតំ តថាភតស្ស ភោតិ ឥតិមិ
សោ ភតភិ អរហំ សន្នាសម្ពុដ្ឋោ វិជ្ជាវរណសម្ប-
ន្នោ សុតោ លោកវិជ្ជ អប្បត្តរោ ប្រិសន្នុសារមិ
សន្នា នេវមទុស្សាមំ តុន្នោ ភតភិតំ អប្បាតោ
យោតំ អប្បតត្តោ សមវេទាកំធម្មោ តថាណិយា
សមន្ទាគតោ យាតិសីតាយ យាទុណ្ណាយ មជ្ឈិមាយ
បជាទុក្ខមាយ អសរេហំ រោតតំ អមាយាវិ យថាកុតំ
អន្តាមំ អាវិក្ខត្វា សន្នាវំ វិក្ខុសុ វិ សុត្រាញ្ញបារិសុ

តាបិករណវិគ្គទី២

[១១] ខាលភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ កាលសេត
គប់នូវសនាសនៈ ដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ មិនយូរប៉ុន្មាន គប្បីធ្វើ
ឲ្យជាក់ច្បាស់ ឲ្យចំពោះវិមុត្តិនិបត្តិកិច្ច ដែលមិនមានកាលៈ ព្រោះ
អស់កាលៈតាំងឡាយ ដោយប្រាថ្នាដ៏មន្តម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុ
ប្បន្ន ។ ខាលភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ ដើម្បីចម្លេច ។
ខាលភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មានសព្វ ជឿសេចក្តី
គ្រាន់ដឹង របស់ព្រះគោតមថា ព្រះអង្គព្រះគោតមអង្គនោះ ជាអរហន្ត
សម្មាសម្ពុទ្ធ ទ្រង់បរិបូណិយដោយវិវិទ្ធនិច្ឆរណៈ ជាព្រះសុភត ជ្រាប
ច្បាស់នូវគ្រលោក ទ្រង់ប្រសើរដោយសីលាទិកុណ គេបុគ្គលណា
មួយស្ម័គ្រន ជាសារមីទុន្ទាននូវបុរស ជាសាស្ត្រានៃទេវតានិងមនុស្ស
តាំងឡាយ ជាព្រះពុទ្ធ មានចុក្ខាសិរិ ១ ជាអ្នកមានអាភាព
ភិច មានទុក្ខនិច ប្រកបដោយនេជាទានុ បកំកំដៅស្មើនិងមិត្តជាក់
ពេក មិនរូវពេក យ៉ាងកណ្តាល អត់ដំនុំសេចក្តីព្យាយាម
បាន ១ មិនជាអ្នកអ្នកភាវី មិនមានមាយាទីប្រព្រឹត្តខ្លួន ឲ្យរឹត
ប្រាកដ ក្នុងប្រាសាស្ត ឬ ក្នុងពួកសព្វហ្មចារី ជាអ្នកចេះដឹង ១

អារម្មណ៍យោ វិហារនិ អនុសសានំ ទម្ពានំ បយានាយ
 អនុសសានំ ទម្ពានំ ទុបសរម្បនាយ ថាបក
 ទម្ពនុបក្កនោ អនិច្ចតិច្ចតុកេ អនុសលេសុ ទម្ពេសុ
 បពាក យោនិ ទុទយត្ថតាមិមិយោ បញ្ញាយ
 សវន្តានោ អវិយាយ វិវេជនិកាយ សម្មាទុត្តត្ថិ
 យតាមិមិយោ ។ ឃី ទោ កិច្ចវេ កិច្ចវេ បញ្ញុស្តសវន្តា-
 នតោ យោនិ ។ កាមញ្ញ កិច្ចវេ សេនាសនំ
 បញ្ញុស្តសវន្តានតំ យោនិ ។ ឥទ កិច្ចវេ
 សេនាសនំ ជាតិម្ហិ យោនិ ជាត្វាសន្នំ
 កមយាតមទសម្បន្នំ ធិកំ អប្បនិច្ចាតំ វន្តិ អប្បសន្នំ
 អប្បនិច្ចាសំ អប្បនិច្ចសវន្តសនិកាតមសិវិសមសម្មស្សំ
 តស្មិ ទោ បទ សេនាសនេ វិហារន្តស្ស
 អប្បកាសិវេ ទម្បន្នន្នំ ធិវិបិណ្ណាចានសេនា-
 សននិលាទម្បន្នយកេសន្និបិក្កាក តស្មិ ទោ បទ
 សេនាសនេ យេក កិច្ចវេ វិហារន្នំ ពហុស្សតា
 អាតតាតតា ទម្បន្នក វិទយេក មាតិកាពក

ជាអ្នកមានព្យាយាមប្រាជ្ញ ដើម្បីលះបង់ក្នុងកុសលធម៌ ចូលដល់
 ភ្នំកុសលធម៌ ១ ជាអ្នកមានកំរាំង ប្រឹងប្រែងមាំមួន មិនដាក់
 គុរៈ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ១ មានប្រាជ្ញា ប្រកបដោយចក្ខុយល់
 ព្យាសន្តវិសេសក្នុងវិទ្យាសិទ្ធិវិទ្យាសិទ្ធិ ជាប្រាជ្ញាប្រាស្រ័យទោមុត ប្រ-
 ព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឱ្យអស់ទុក្ខដោយប្រវែក ។ ខ្នល់កិច្ចទាំងឡាយ កិច្ច
 ប្រកបដោយអង្គ ៨ យ៉ាងនេះឯង ។ ខ្នល់កិច្ចទាំងឡាយ ចុះសេនាសនៈ
 ប្រកបដោយអង្គ ៨ តើដូចម្តេច ។ ខ្នល់កិច្ចទាំងឡាយ សេនាសនៈក្នុង
 លោកនេះ មិនឆ្ងាយពេក មិនជិតពេក ល្មមទៅមកស្រួល មិនកុរា
 ដោយមនុស្សក្នុងវេលាវៃ មិនសូវមានសំឡេង មិនសូវភ័កភ័ន ក្នុង
 ភក្រី មិនសូវមានសម្បុស្ស ដោយរបៀបមួយរៀប កំដៅវៃនឹងដល់ក្នុង
 ពស់ធំ ១ បីវេ បិណ្ណបាត សេនាសនៈ នឹងនិលាទម្បន្នយកេសន្និ-
 បិក្កាក កើតឡើង ដល់កិច្ចវេលាវៃក្នុងសេនាសនៈនោះ ដោយមិនលំ-
 បាក ១ ក្នុងកិច្ចវេលាវៃវេលាវៃ ក្នុងសេនាសនៈនោះ ជាពហុស្សត
 ចេះចាំឱ្យនិកាយ ប្រទ្រង់ធម៌ ប្រទ្រង់វិន័យ ប្រទ្រង់មាតិកា ១

តេ កាលេន កាលំ ឧបសង្កម្ពត្វា បរិបុច្ឆតំ
 បរិបញ្ញតំ ឥទំ កន្តុ កថំ ឥមស្ស កោ
 អត្តាតំ ។ ឥស្ស តេ អាយស្មន្តោ អវិជញ្ជេវ
 កំរុទ្ធំ អនុត្តាធិកតត្វា ឧត្តាធិកកេន្តំ អនេក-
 វិហិតេស្ស ច កត្តដ្ឋាធិយេស្ស ធម្មេស្ស កត្តំ
 បដិវិទោនេន្តំ ។ ឯវំ ទោ កិក្ខវេ សេនាសនំ
 បញ្ចន្តសមន្តាគតំ ហោតិ ។ បញ្ចន្តសមន្តាគតោ
 ទោ កិក្ខវេ កិក្ខុ បញ្ចន្តសមន្តាគតំ សេនាសនំ
 សេវហនោ កថហនោ ន ចិរស្សេវ អសវាធិ ទយោ
 ។ មេ ។ សន្និកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរេយ្យតំ ។

[១២] បញ្ចន្តវិប្បហិតោ កិក្ខវេ កិក្ខុ បញ្ចន្ត-
 សមន្តាគតោ ឥមស្ស ធម្មវិទយេ កេវលី វុសិតក
 ឧត្តមបរិសោតំ វុទ្ធតិ ។ កថេត្វា កិក្ខវេ កិក្ខុ
 បញ្ចន្តវិប្បហិតោ ហោតិ ។ ឥន កិក្ខវេ កិក្ខុនោ
 កាមជ្ជន្តោ បហិតោ ហោតិ ឡាចានោ បហិតោ
 ហោតិ មិទមិទំ បហិទំ ហោតិ ឧទ្ធព្វត្យក្កុទ្ធ
 បហិទំ ហោតិ វិចិត្តិត្តា បហិតោ ហោតិ ។

កិក្ខុចូលទៅកេកិក្ខុជាដោះទាំងនោះម្តង ។ ហើយសួរ ប្រឹក្សាថា បពិត្រ
 លោកដំបើង រឿងនេះតើដូចម្តេច សេចក្តីអធិប្បាយនៃរឿងនេះ តើដូច
 ម្តេច ១ លោកដំមានកាយទាំងនោះ វេមធិតន្យល់រឿងដែលមិនទាន់
 ច្បាស់លាស់ផង ធ្វើឲ្យហើយនូវរឿងដែលជ្រៅផង បន្ទាប់នឹងនូវសេចក្តី
 សង្ស័យក្នុងធម៌ទាំងឡាយ ដែលជាវិភាគនៃសេចក្តីសង្ស័យច្រើនប្រការ
 ផង ១ ។ ខ្ញាលកិក្ខុទាំងឡាយ សេនាសនៈប្រកបដោយអង្គ ៥ យ៉ាងនេះ
 ៦ ផង ។ ខ្ញាលកិក្ខុទាំងឡាយ កក្កុប្រកបដោយអង្គ ៥ កាលបើសេនាសនៈ
 សេនាសនៈ ប្រកបដោយអង្គ ៥ ហើយ មិនយូរប៉ុន្មាននឹងបានធ្វើ
 ឲ្យដាក់ច្បាស់ ។ មេ ។ ព្រោះអស់កាលៈទាំងឡាយ ។

[១២] ខ្ញាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុនេះអង្គ៥ប្រកបដោយអង្គ៥
 ហៅថាជាទុក្ខមបុរស មានគុណគ្រប់គ្រាន់ ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ក្នុង
 ធម្មវិន័យនេះ ។ ខ្ញាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុនេះអង្គ៥តើដូចម្តេច ។
 ខ្ញាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានលះកាមច្ចនៈ ១ លះ
 ព្យាបាទ ១ លះវិចិត្តិយៈ ១ លះទុច្ចក្កុចៈ ១ លះវិចិត្តិយៈ ១ ។

ដរាប ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បញ្ចវ្មវិប្បហិទោ ហោតិ ។
 កាដញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បញ្ចវ្មសមដ្ឋាកតោ ហោតិ ។
 ៧០ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អសេត្យោន សីលត្យោន
 សមដ្ឋាកតោ ហោតិ អសេត្យោន សមាធិត្យោន
 សមដ្ឋាកតោ ហោតិ អសេត្យោន បញ្ញាទ្យោន
 សមដ្ឋាកតោ ហោតិ អសេត្យោន វិមុត្តិក្យោន
 សមដ្ឋាកតោ ហោតិ អសេត្យោន វិមុត្តិញ្ញាណនស្ស
 នត្ថយោន សមដ្ឋាកតោ ហោតិ ។ ដរាប ទោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ បញ្ចវ្មសមដ្ឋាកតោ ហោតិ ។ បញ្ចវ្មវិប្បហិទោ
 ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បញ្ចវ្មសមដ្ឋាកតោ ឥមស្មី
 នប្បវិទាយ កោវលី វុសិតា ឧត្តបបុរិសាតិ វុត្តតិ ។

កាមច្ឆន្ទោ ច ព្យាទាទោ ជីនមិច្ឆត្យ ភិក្ខុទោ
 ឧទ្ធច្ចំ វិនិកំត្តា ច សត្វសោ វ ន វិជ្ជតិ
 អសេត្យោន ច សីលេន អសេត្យោន សមាធិនា
 វិមុត្តិយា ច សម្បដ្ឋោ ញ្ញាណេន ច នតាវិទោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុលះអង្គ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ចុះភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ក្នុងហសនានេះ ភិក្ខុប្រកបដោយសីលក្នុង ជាអសេត្យៈ ១
 ប្រកបដោយសមាធិក្នុង ជាអសេត្យៈ ១ ប្រកបដោយបញ្ញាទ្ធន្ន ជាអសេត្យៈ ១
 ប្រកបដោយវិមុត្តិក្នុង ជាអសេត្យៈ ១ ប្រកបដោយវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនក្នុង
 ជាអសេត្យៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៥ យ៉ាង
 នេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុលះអង្គ ៥ ប្រកបដោយអង្គ ៥
 ហៅថាជាឧត្តបបុរិស មានគុណគ្រប់គ្រាន់ ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ក្នុង
 ធម្មវិន័យនេះ ។

កាមច្ឆន្ទៈ ១ ព្យាបាទៈ ១ ជីនមិច្ឆៈ ១ ឧទ្ធច្ចៈ ១ វិចិត្តា ១
 មិនមានដល់ភិក្ខុ ដោយប្រការទាំងពួង ភិក្ខុបែបនោះ ប្រកប
 ដោយអសេត្យសីល ផង ដោយអសេត្យសមាធិ ផង (ដោយ
 អសេត្យបញ្ញា ផង) ដោយវិមុត្តិ ផង ដោយវិមុត្តិញ្ញាណ ផង

សវេ បញ្ចក្កសម្បជ្ជោ បញ្ចក្កានិ^(១) វិជ្ជយំ
សវេ ភមស្មី ធម្មវិនយេ កេវលី ភតិ វុទ្ធកតិ ។

[១៣] ឧសយំមាណិ កិក្កវេ សំយោជនាណិ ។
កកមាណិ ធស ។ បញ្ចក្កានិយោណិ សំយោជនាណិ
បញ្ចក្កានិយោណិ សំយោជនាណិ ។ កកមាណិ
បញ្ចក្កានិយោណិ សំយោជនាណិ ។ សត្តាយេនិដ្ឋិ
វិចិកិដ្ឋា សីលត្ថតបរមាសោ កាមម្ពជ្ជោ ព្យាបាដោ ។
ភមាណិ បញ្ចក្កានិយោណិ សំយោជនាណិ ។
កកមាណិ បញ្ចក្កានិយោណិ សំយោជនាណិ ។
វូបរកោ អុបរកោ មាដោ ឧទ្ធច្ចំ អវិដ្ឋា ។
ភមាណិ បញ្ចក្កានិយោណិ សំយោជនាណិ ។ ភមាណិ
ទោ កិក្កវេ ធស សំយោជនាណិ ។

១ ១. ម. បញ្ច ក្កេ ។

ភិក្កុនានេវេ ឈ្មោះថា ប្រកបដោយអង្គ៧ លទ្ធក៏ ៥ ភិក្កុនានេវេ
ហៅថា ប្រកបដោយគុណទាំងអស់ ក្នុងធម្មវិនយាន ។

[១៣] ម្ចាស់ភិក្កុទាំងឡាយ សំយោជនៈមាន ១០ យ៉ាង ។
សំយោជនៈ ១០ យ៉ាងគឺដូចម្តេច ។ គឺសំយោជនៈ ជាចំណែកទាត់
ក្រោម ៥ សំយោជនៈជាចំណែកទាត់លើ ។ សំយោជនៈជាចំណែកទាត់
ក្រោម ៥ គឺដូចម្តេច ។ គឺសក្កាយទិដ្ឋិ ១ វិចិកិដ្ឋា ១ សីលត្ថតប-
រមាស ១ កាមម្ពជ្ជៈ ១ ព្យាបាដា ១ ។ នេះជាសំយោជនៈ ជា
ចំណែកទាត់ក្រោម ៥ ។ សំយោជនៈជាចំណែកទាត់លើ ៥ គឺដូចម្តេច ។
គឺ វូបរកៈ ១ អុបរកៈ ១ មាដា ១ ឧទ្ធច្ចៈ ១ អវិដ្ឋា ១ ។
នេះជាសំយោជនៈ ជាចំណែកទាត់លើ ៥ ។ ម្ចាស់ភិក្កុទាំងឡាយ
សំយោជនៈមាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

[១៤] យស្ស កុស្ណតំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុស្ស វា
 ភិក្ខុវិយោ វា បញ្ច ចេតោចីលា អប្បហីនា បញ្ច
 ចេតសោ វិចិត្តោ អសមុច្ឆិទា តស្ស យោ ភ្នំ វា
 ធិវសា វា អាត្មតិ ហាមិយេវ ចាដិកម្មោ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ យោ វុទ្ធិ ។ កាតមស្ស បញ្ច ចេតោចីលា
 អប្បហីនា ហោរិ ។ វេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្វំ
 កម្មតិ វិចិត្តតិ ធានិមុច្ឆតិ ធន សម្មសីធនំ ។
 យោ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្វំ កម្មតិ វិចិត្តតិ
 ធានិមុច្ឆតិ ធន សម្មសីធនំ តស្ស ចំន្តំ ធន ធមតិ
 អាតម្បាយ អនុយោកាយ សាតត្ថាយ បដាបាយ ។

[១៤] ខ្មាលភិក្ខុវាំងខ្សាយ ភិក្ខុ ឬ ភិក្ខុនិណាមួយ មិនបានលះ
 សេចក្តីវិន័យចិត្ត ៥ មិនបានផ្តាច់ដួលចំណងរបស់ចិត្ត ៥ ទេ យប់
 ថ្ងៃថ្ងៃមកដល់ភិក្ខុ ឬ ភិក្ខុនិទាន សេចក្តីសាបសូន្យក្នុងកុសលធម៌វាំង
 ខ្សាយ វេមន្ត្របាតដៀន មិនមានសេចក្តីបំរើទេវ័យ ។ សេចក្តី
 វិន័យចិត្ត ៥ ដែលភិក្ខុមិនបានលះទេតែថ្ងៃម្តេច ។ ខ្មាលភិក្ខុវាំង
 ខ្សាយ ភិក្ខុក្នុងស.សមាធនេ សន្ស័យ ឆៀវឆ្ងល់ បិទចុះចិត្តសិបំ
 មិនជ្រះថ្លា ក្នុងព្រះសាស្តា ។ ខ្មាលភិក្ខុវាំងខ្សាយ ភិក្ខុណា
 សន្ស័យឆៀវឆ្ងល់បិទចុះចិត្តសិបំ មិនជ្រះថ្លាក្នុងព្រះសាស្តា ចិត្តរបស់ភិក្ខុ
 នោះ មិនបង្ហោរទៅ ដើម្បីព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ដើម្បី
 ប្រកបរឿយ ។ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីតាំងទុកព្យាយាម ។

សុត្តន្តបិដក សង្កេតនិកាយស្ស ទសកនិកាយ

យស្ស ចិត្តំ ធន ធម៌តំ អាតម្បាយ អនុយោកាយ
 សាតទ្ធាយ បដាធាយ វិវេកស្សយំ វេទនោ ចេតោ-
 ចិលោ អប្បវាណោ យោតិ ។ មុន ធម៌ កំលុះវេ កំលុ-
 ធម្ម កាម្មំតិ ។ យេ ។ សង្ខេ កាម្មំតិ សិក្ខាយ
 កាម្មំតិ សម្រេច្នាវាសុ កុបិតោ យោតិ អនត្តមោ
 អាហតចិក្ខោ ចិលដាតោ ។ យោ សោ កំលុះវេ កំលុ-
 សម្រេច្នាវាសុ កុបិតោ យោតិ អនត្តមោ
 អាហតចិក្ខោ ចិលដាតោ តស្ស ចិត្តំ ធន ធម៌តំ
 អាតម្បាយ អនុយោកាយ សាតទ្ធាយ បដាធាយ ។
 យស្ស ចិត្តំ ធន ធម៌តំ អាតម្បាយ អនុ-
 យោកាយ សាតទ្ធាយ បដាធាយ វិវេកស្សយំ
 បដាធា ចេតោ ចិលោ អប្បវាណោ យោតិ ។

សុត្តន្តបិដក សង្កេតនិកាយ ទសកនិកាយ

ចិត្តរបស់ភិក្ខុណា មិនបង្កើត ៧ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅ
 កំលើស ដើម្បីប្រកបរបៀយ ។ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីតាំងទុក
 នូវព្យាយាម កំលុះនោះឈ្មោះថា មិនបុណ្យរបស់សេចក្តីវិនិច្ឆ័យចិត្តទី ១
 នេះយ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុសង្ឃឹម
 ក្នុងធម៌ ។ បេ ។ សង្ឃឹមក្នុងសង្ឃឹម សង្ឃឹមក្នុងសិក្ខា ក្រោមទ័ង
 មិនពេញចិត្ត មានចិត្តត្រូវពោសៈ ខ្លាំងខ្លប់ មានសេចក្តីវិនិច្ឆ័យក្នុង
 សម្រេច្នាវាសិក្ខាយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណាជាអ្នកគ្រោម
 ទ័ង មិនពេញចិត្ត មានចិត្តត្រូវពោសៈ ខ្លាំងខ្លប់ មានសេចក្តីវិនិច្ឆ័យក្នុង
 សម្រេច្នាវាសិក្ខាយហើយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ វែងមិនបង្កើត ៧
 ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកំលើស ដើម្បីប្រកបរបៀយ ។ ដើម្បី
 ព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីតាំងទុកនូវព្យាយាម ។ ចិត្តរបស់ភិក្ខុណា មិន
 បង្កើត ៧ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកំលើស ដើម្បីប្រកប
 របៀយ ។ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីតាំងទុកព្យាយាម កំលុះនោះឈ្មោះ
 ថា មិនបុណ្យរបស់សេចក្តីវិនិច្ឆ័យចិត្តទី ៥ នេះ យ៉ាងនេះឯង ។

ឥមស្ស បព្វ ចេតោទីលា អប្បឃីនា យោម្ហិ ។
 កតមស្ស បព្វ ចេតសោ វិជិតន្ទា អសុប្បិដ្ឋា
 យោម្ហិ ។ ឥធិ ភិស្តុវេ ភិស្តុ កាមេសុ អវិភវោ
 យោតិ អវិភត្តន្ទោ អវិភតយ្យោ អវិភតបិចាសោ
 អវិភតបិដ្ឋន្ទយោ អវិភតតណ្ហោ ។ យោ សោ ភិស្តុវេ
 ភិស្តុ កាមេសុ អវិភវោ យោតិ អវិភត្តន្ទោ
 អវិភតយ្យោ អវិភតបិចាសោ អវិភតបិដ្ឋន្ទយោ
 អវិភតតណ្ហោ ឥស្ស ជិត្តំ ធិ ធម៌តិ ភាតយ្យាយ
 អនុយោ កាយ សាត្តាយ បដានាយ ។

នេះជាសេចក្តីវិនិច្ឆ័យចិត្តតាំង ៥ ដែលភិក្ខុមិនបានលេបនិហើយ ។ ចុះ
 ចំណងរបស់ចិត្ត ៥ ដែលភិក្ខុមិនបានដាច់ផ្តិល តើដូចម្តេច ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុភិសាសនានេះ មិនខាន់ប្រាសចាកកម្រេក
 មិនខាន់ប្រាសចាកសេចក្តីប្រាថ្នា មិនខាន់ប្រាសចាកសេចក្តីគាប់ចិត្ត
 មិនខាន់ប្រាសចាកសេចក្តីស្រែកឃ្លាន មិនខាន់ប្រាសចាកសេចក្តីក្តៅ
 ក្រហាយ មិនខាន់ប្រាសចាកបំណងក្នុងកាមតាំងឡាយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 តាំងឡាយ ភិក្ខុណា មិនខាន់ប្រាសចាកកម្រេក មិនខាន់ប្រាសចាក
 សេចក្តីប្រាថ្នា មិនខាន់ប្រាសចាកសេចក្តីគាប់ចិត្ត មិនខាន់ប្រាសចាក
 សេចក្តីស្រែកឃ្លាន មិនខាន់ប្រាសចាកសេចក្តីក្តៅក្រហាយ មិនខាន់
 ប្រាសចាកបំណងក្នុងកាមតាំងឡាយហើយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ វេមន
 មិនបង្កើនទៅ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ដើម្បីប្រកប
 រឿយ ។ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីតាំងទុកព្យាយាម ។

យស្ស ចិត្តំ ម ធម៌តិ ភាគច្បាយ អនុយោគាយ
 សាតថ្វាយ បដាទាយ ឯវេស្សនយំ បថោ
 ចេតសោ វិនិត្យោ អសមុត្តិញោ ហោតិ ។ បុ
 ចបរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តាយ អវិភាសោ ហោតិ ។ បេ ។
 ក្នុប អវិភាសោ ហោតិ យោវនតំ ទុណវនេហតំ
 កុត្តិតា សេយ្យសុខំ បស្សសុខំ មិត្តសុខំ អនុយោគោ
 វិហារតិ អញ្ញាតិ ទេវេសិកាយំ បណិទាយ ព្រហ្មចរិយំ
 ចរតិ ឥមិទាហំ សីលេន ភ វិនេន ភ ឧបេន ភ
 ព្រហ្មចរិយេន ភ ទេវេ ភ ភវិស្សនមិ ទេវញ្ញាតោ
 ភតិ ។ យោ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អញ្ញាតិ ទេវេសិកាយំ
 បណិទាយ ព្រហ្មចរិយំ ចរតិ ឥមិទាហំ សីលេន ភ
 វិនេន ភ ឧបេន ភ ព្រហ្មចរិយេន ភ ទេវេ ភ
 ភវិស្សនមិ ទេវញ្ញាតោ ភតិ ឧស្ស ចិត្តំ ម ធម៌តិ
 ភាគច្បាយ អនុយោគាយ សាតថ្វាយ បដាទាយ ។

ចំគរបស់ភិក្ខុណា បិទបង្ហាត់ទៅ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅ
 កំលេស ដើម្បីប្រកបរឿយៗ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីតាំងទុកព្យា-
 យាមទេ ភិក្ខុនារោ ឈ្មោះថា មិនបានផ្តាច់ផ្តិលទូរចំណងរបស់ខ្លួនទី ១ នេះ
 យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុមិនទាន់ប្រាស
 ចាកតម្រកក្នុងកាយ ។ បេ ។ មិនទាន់ប្រាសចាកតម្រកក្នុងរូប បរិវោគ
 ភាពារពេញពោះដកបដល់ខ្លួន រៀបចំកិច្ចការផ្សេងៗ ទំផ្អែកឲ្យ
 ស្រួល ទិលកំរិតស្រួល ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ច្រោះដកល់ទុកខ្លួន
 សេចក្តីប្រាថ្នា ឲ្យបានជាពួកទៅតាណាមួយថា ខ្ញុំសូមឲ្យបានជាទៅតា
 តំ ឬទៅតាពួកណាមួយ ដោយសីល ឬក៏ ឬតម្រកប្រហូចរិយៈនេះ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណា ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ ច្រោះដកល់ទុកខ្លួន
 សេចក្តីប្រាថ្នាឲ្យបានជាពួកទៅតាណាមួយថា ខ្ញុំសូមឲ្យបានជាទៅតា
 តំ ឬទៅតាពួកណាមួយ ដោយសីល ឬក៏ ឬតម្រកប្រហូចរិយៈនេះចំគុ
 របស់ភិក្ខុនោះ រមែងមិនបង្ហាត់ទៅ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកំ-
 លេស ដើម្បីប្រកបរឿយៗ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីតាំងទុកព្យាយាម ។

យស្ស ចិន្តំ ន ធម៌តំ អាតម្បាយ អនុយោកាយ
 សាត្តាយ បដាធាយ ឯវេស្សយំ បញ្ចោ
 ចេតសោ វិនិត្តោ អសមុទ្ធិន្តោ យោតិ ។ ឥមស្ស
 បញ្ច ចេតសោ វិនិត្តោ អសមុទ្ធិន្តោ យោតិ ។
 យស្ស តាស្សចិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុស្ស វា ភិក្ខុនិយា
 វា ឥមេ បញ្ច ចេតោទីលា អប្បហីជា ឥមេ
 បញ្ច ចេតសោ វិនិត្តោ អសមុទ្ធិន្តោ តស្ស យា វត្ថុ
 វា និវេសា វា អាតច្ឆតិ ហាយេវេ វា វិញ្ញា ន ហាយតិ
 តុសលេសុ ធម្មេសុ ចោ វុទ្ធិ ។ សេយ្យថាបិ
 ភិក្ខុវេ កាឡបត្វេ ធម្មេស្ស យា វត្ថុ វា
 និវេសា វា អាតច្ឆតិ ហាយេវេ វិញ្ញា ន ហាយតិ
 មណ្ឌលេន ហាយតិ អាកាយ ហាយតិ អាហោបវិ
 ណាហោន ឯវេវេ ចោ ភិក្ខុវេ យស្ស តាស្សចិ
 ភិក្ខុស្ស វា ភិក្ខុនិយា វា ឥមេ បញ្ច
 ចេតោទីលា អប្បហីជា ឥមេ បញ្ច ចេតសោ វិនិត្តោ
 អសមុទ្ធិន្តោ តស្ស យា វត្ថុ វា និវេសា វា អាតច្ឆតិ

ចិត្តរបស់ភិក្ខុណា មិនបង្កើនទៅ ដើម្បីត្បាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅ
 កិលេស ដើម្បីប្រកបរឿយ ។ ដើម្បីត្បាយាមមិនដាច់ ដើម្បីកំណត់
 ទុកត្បាយាមមិនដាច់ទេ ភិក្ខុចោរណ្ណះចៅ មិនបានផ្តាច់ផ្តិលនូវចំណង
 របស់ចិត្តទាំងនេះ យ៉ាងនេះឯង ។ នេះដាច់ណាស់ របស់ចិត្តទាំងនេះ
 ដែលភិក្ខុមិនបានផ្តាច់ផ្តិល ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ ឬភិក្ខុនី
 ណាមួយ មិនបានលះបង់នូវសេចក្តីរើក្តីនិវេសន៍របស់ចិត្តទាំងនេះ មិនបាន
 ផ្តាច់ផ្តិលនូវចំណងរបស់ចិត្តទាំងនេះហើយ យប់នឹងថ្ងៃ មកដល់ភិក្ខុ
 ឬភិក្ខុនីនោះ សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ រមែង
 ប្រាកដ មិនមានសេចក្តីចំរើនឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាយប់
 នឹងថ្ងៃ រមែងមកដល់ព្រះចន្ទ្រក្នុងកាលបក្ខុ តែងសាបសូន្យចាកវិញ្ញា
 សាបសូន្យចាកមណ្ឌល សាបសូន្យចាករស្មី សាបសូន្យចាកទំហំ
 នឹងកំរស់ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ ឬភិក្ខុនីណាមួយ
 មិនបានលះបង់នូវសេចក្តីរើក្តីនិវេសន៍របស់ចិត្តទាំងនេះ មិនបានផ្តាច់ផ្តិល
 នូវចំណងរបស់ចិត្តទាំងនេះ ហើយ យប់នឹងថ្ងៃមកដល់ភិក្ខុឬភិក្ខុនីនោះ

ហោរិយេវ ចានិកម្ពុំ កុសលេសុ ធម្មេសុ
 នោ វុឡិ ។ យស្ស កស្សនិ កិក្កវេ កិក្កុស្ស
 វា កិក្កុចិយា វា បញ្ច ទេតោចិលា បហិទា
 បញ្ច ទេតសោ វិជិតទា សមុច្ឆិទា តស្ស យា វត្តិ
 វា ធិវសា វា អាតប្បតិ វុឡិយេវ ចានិកម្ពុំ
 កុសលេសុ ធម្មេសុ យោ បរិហារិ ។
 កតមស្ស បញ្ច ទេតោចិលា បហិទា ហោរិ ។
 នន កិក្កវេ កិក្កុ សន្តវិ ធន កម្ពុតិ ធន វិជិតិច្ឆតិ
 អចិមុច្ឆតិ សម្បសីធនិ ។ យោ សោ កិក្កវេ
 កិក្កុ សន្តវិ ធន កម្ពុតិ ធន វិជិតិច្ឆតិ
 អចិមុច្ឆតិ សម្បសីធនិ តស្ស ចិត្តំ ធមតិ
 អាតប្បាយ អនុយោកាយ សាតទាយ បដាទាយ ។
 យស្ស ចិត្តំ ធមតិ អាតប្បាយ អនុយោកាយ
 សាតទាយ បដាទាយ ឯវមស្សយំ
 បវមោ ទេតោចិលា បហិទោ ហោរិ ។

សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងកុសលធម៌ចាំទិព្វាយ វេមនិប្រាកដ មិនមាន
 សេចក្តីបំរើទេវ្យយ កំយ៉ាងនោះដែរ ។ ខ្នាលកិក្កុចាំទិព្វាយ កិក្កុ
 ប្តូកកុសលាមួយ បានលះបង់ទូរចំណងរបស់ចិត្ត ៥ បានផ្តាច់ផ្តិលខ្លូ
 ចំណងរបស់ចិត្ត ៥ ហើយ យប់នឹងថ្ងៃមកដល់កិក្កុប្តូកកុសីនោះ សេចក្តី
 បំរើ ក្នុងកុសលធម៌ចាំទិព្វាយ វេមនិប្រាកដ មិនបានសាបសូន្យ
 ឡើយ ។ សេចក្តីវិនិច្ឆ័យរបស់ចិត្តចាំទិ ៥ ដែលកិក្កុប្តូកកុសីបានលះបង់ហើយ
 ភ្លេចខ្លួន ។ ខ្នាលកិក្កុចាំទិព្វាយ កិក្កុសីសាសនានោះ មិនឡើង
 ទ្រល់ មិនសន្ស័យ ចុះចិត្តសិបំ ជ្រះថ្លា ក្នុងព្រះសាស្តា ។
 ខ្នាលកិក្កុចាំទិព្វាយ កិក្កុណា មិនឡើងទ្រល់ មិនសន្ស័យ ចុះចិត្ត
 សិបំ ជ្រះថ្លាក្នុងព្រះសាស្តាហើយ ចិត្តរបស់កិក្កុនោះ វេមនិប្រាកដ
 ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ដើម្បីប្រកបរឿយ ។
 ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីកំរើទុកព្យាយាម ។ ចិត្តរបស់កិក្កុ
 ណា បង្ហោនាទៅ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ដើម្បី
 ប្រកបរឿយ ។ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីកំរើទុកព្យាយាម កិក្កុនោះ
 ឈ្មោះថា បានលះបង់ទូរសេចក្តីវិនិច្ឆ័យរបស់ចិត្ត ៥ នេះ យ៉ាងនេះដែរ ។

ពុទ្ធ ធម៌ កិច្ចវេ កិច្ច ធម្ម ធន កង្វះ ។ បេ ។
 សង្ឃ ធន កង្វះ... សំគ្គាយ ធន កង្វះ សុត្រប្បញ្ញាប័ស្ស
 ធន ក្យបិកោ ហោតិ អត្តមនោ ធន អាហារចំត្តោ
 ធន ទីលដារោ ។ យោ សោ កិច្ចវេ
 កិច្ច សុត្រប្បញ្ញាប័ស្ស ធន ក្យបិកោ ហោតិ
 អត្តមនោ ធន អាហារចំត្តោ ធន ទីលដារោ
 តស្ស ចំត្តំ ធម៌ អាតច្យាយ អនុយោកាយ
 សាតទ្ធាយ បដាបាយ យស្ស ចំត្តំ ធម៌ អាតច្យាយ
 អនុយោកាយ សាតទ្ធាយ បដាបាយ ឯវមស្សយំ
 បញ្ចមោ ទេតោទីលោ បហីនោ ហោតិ ។ វិមស្ស
 បញ្ច ទេតោទីលោ បហីនោ ហោតិ ។ កតបស្ស
 បញ្ច ទេតសោ វិជិត្តា សុសមុច្ឆ័ត្តា ហោតិ ។

ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុមិនឱ្យឆ្ងល់ ក្នុងធម៌ ។ បេ ។
 មិនឱ្យឆ្ងល់ ក្នុងសង្ឃ... មិនឱ្យឆ្ងល់ ក្នុងសំគ្គា មិនក្រោធទ័ន្ទ
 មិនអន់ចិត្ត មិនមានចិត្តស្រវៃពាសៈ ភ្នំនិរុបំ មិនមានសេចក្តីឆ្ងល់
 ក្នុងពួកសុត្រប្បញ្ញាប័ស្ស ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណា មិន
 ក្រោធទ័ន្ទ មិនអន់ចិត្ត មិនមានចិត្តស្រវៃពាសៈ ភ្នំនិរុបំ មិនមាន
 សេចក្តីឆ្ងល់ ក្នុងពួកសុត្រប្បញ្ញាប័ស្ស ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ រមែង
 ចង្អុលទៅ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ដើម្បីប្រកប
 រឿយ ។ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីកំដៅព្យាយាម ចិត្ត
 របស់ភិក្ខុណា ចង្អុលទៅ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅ
 កិលេស ដើម្បីប្រកបរឿយ ។ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីកំដៅ
 ព្យាយាម ភិក្ខុនោះឈ្មោះថា លេបនិរុបំសេចក្តីឆ្ងល់របស់ចិត្តចំ ៤ នេះ
 យ៉ាងនេះឯង ។ នេះជាសេចក្តីឆ្ងល់របស់ចិត្តចំ ៤ ដែលភិក្ខុបានលះបង់
 ហើយ ចំណងរបស់ចិត្ត ៤ ដែលភិក្ខុ បានផ្តាច់ដ្រើលហើយ តើដូចម្តេច ។

វេទ កិច្ចវេ កិច្ចុ កាយេសុ វិទារោ ហោតិ
 វិភត្តន្តោ វិភត្តប្បមោ វិភត្តបិបាសោ វិភត្តបិដ្ឋាហោ
 វិភត្តតណ្ហោ ។ យោ សោ កិច្ចវេ កិច្ចុ កាយេសុ
 វិទារោ ហោតិ វិភត្តន្តោ វិភត្តប្បមោ វិភត្តបិបា-
 សោ វិភត្តបិដ្ឋាហោ វិភត្តតណ្ហោ តស្ស ចិត្តំ
 ឧមតិ អាតម្បាយ អនុយោកាយ សាត្តាយ
 បនាលាយ ។ យស្ស ចិត្តំ ឧមតិ អាតម្បាយ
 អនុយោកាយ សាត្តាយ បនាលាយ ឯវេស្សយំ
 បមហោ ទេតសោ វិចិត្តោ សុសមុច្ឆិទ្ធោ ហោតិ ។ មុន
 បមរំ កិច្ចវេ កិច្ចុ កាយេ វិទារោ ហោតិ ។ បេ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកប្រាសចាកគម្រោក
 ប្រាសចាកសេចក្តីប្រាថ្នា ប្រាសចាកសេចក្តីស្រឡាញ់ ប្រាសចាក
 សម្រេក ប្រាសចាកសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ប្រាសចាកចំណង់
 ក្នុងកាមទាំងឡាយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណា ជាអ្នក
 ប្រាសចាកគម្រោក ប្រាសចាកសេចក្តីប្រាថ្នា ប្រាសចាកសេចក្តី
 ស្រឡាញ់ ប្រាសចាកសម្រេក ប្រាសចាកសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ប្រាស
 ចាកចំណង់ ក្នុងកាមទាំងឡាយហើយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ រមែង
 បង្ហាត់ទៅ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ដើម្បីប្រកប
 រឿយ ។ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីកំនត់ទុកព្យាយាម ។
 ចិត្តរបស់ភិក្ខុណា បង្ហាត់ទៅ ដើម្បីព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅ
 កិលេស ដើម្បីប្រកបរឿយ ។ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បី
 កំនត់ទុកព្យាយាម ភិក្ខុនោះឈ្នះថា បានដាច់ផិលនូវចំណងរបស់
 ចិត្តទី ១ នេះ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយ
 ទៀត ភិក្ខុជាអ្នកប្រាសចាកគម្រោក ក្នុងកាយ ។ បេ ។

ក្នុង វិសាលោ ហោតិ ឧ យាវនត្ថំ
 ឧណវាធិហាតំ កុក្ខំត្វា សេយ្យសុខំ មស្សសុខំ
 មិទ្ធសុខំ អនុយុត្តោ វិហាតិ ឧ អញ្ញាតិ នៅឯកាយ
 មណីតាយ ព្រហ្មចរិយំ ចាតិ ឥមិទាហំ សីលេន វា
 វិតេន វា តមេន វា ព្រហ្មចរិយេន វា នេវេ វា
 កវិស្សមិ នៅញាតោ វាតិ ។ យោ សោ កិក្ខុវ
 កិក្ខុ ឧ អញ្ញាតិ នៅឯកាយ មណីតាយ
 ព្រហ្មចរិយំ ចាតិ ឥមិទាហំ សីលេន វា វិតេន
 វា តមេន វា ព្រហ្មចរិយេន វា នេវេ
 វា កវិស្សមិ នៅញាតោ វាតិ តស្ស ចិត្តំ ធមតិ
 អាតច្យាយ អនុយោតាយ សាតទ្វាយ មតាហាយ ។
 យស្ស ចិត្តំ ធមតិ អាតច្យាយ អនុយោកាយ
 សាតទ្វាយ មតាហាយ វិវិស្សយំ មត្យាហោ
 វេតសោ វិចិត្រោ សុសមុច្ឆិទ្ធោ ហោតិ ។

ព្រាសពាគប្រេកក្កុប្បេ មិនបិភោគពេញពោះដកបដល់វិញ្ញា ហើយ
 រៀបចំវិចារិយស្រួល ចំរើក្កុប្បេ ចំលក់ស្រួល មិនប្រ-
 ត្រឹក្រហ្មចរិយេន ព្រោះដកល់ទុកនូវសេចក្តីប្រាថ្នា ឲ្យបានជាពួក
 ទៅតាមមួយថា អាត្មាអញសូមឲ្យបានជាទៅតាម ឬទៅតាមចំណងមួយ
 ដោយសីល ឬវិក ឬកំតបៈ ឬកិ ព្រហ្មចរិយៈនេះ ។ ម្នាលកិក្ខុ
 ចំរើក្កុប្បេ កិក្ខុណា មិនប្រត្រឹក្រហ្មចរិយៈ ព្រោះដកល់ទុកនូវ
 សេចក្តីប្រាថ្នា ឲ្យបានជាពួកទៅតាមមួយថា អាត្មាអញសូមឲ្យបាន
 ជាទៅតាម ឬទៅតាមចំណងមួយ ដោយសីល ឬវិក ឬកំតបៈ ឬកិ
 ព្រហ្មចរិយៈនេះហើយ ចំរើបដល់កិក្ខុនោះ វេយសិប្បន្តោទៅ ដើម្បីព្យាយាម
 ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ដើម្បីប្រកបរឿយ ។ ដើម្បីព្យាយាមមិនដាច់
 ដើម្បីកំរើទុកព្យាយាម ។ ចំរើបដល់កិក្ខុណា បន្តិទៅ ដើម្បី
 ព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស ដើម្បីប្រកបរឿយ ។ ដើម្បី
 ព្យាយាមមិនដាច់ ដើម្បីកំរើទុកព្យាយាម ។ កិក្ខុនោះឈ្មោះថា
 ក្តីចំរើលទ្ធិចំណង ចេសំចិត្តិ ៥ នេះ យ៉ាងនេះឯង ។

ឥមេស្ស បញ្ច ទេតេសោ វិធិតត្វា សុសុខុច្ឆិន្ទា ហោត្តិ ។
 យស្ស កាស្សចិ កិក្ខុវេ កិក្ខុស្ស វា កិក្ខុចិយា
 វា ឥមេ បញ្ច ទេតេសោ បហីនា ឥមេ បញ្ច
 ទេតេសោ វិធិតត្វា សុសុខុច្ឆិន្ទា តស្ស យា វត្តិ វា
 ធិវេសោ វា អាគច្ឆតិ វុឡិយេវ ចាដិកាដ្ឋិ ក្យសលេសុ
 ធម្មេសុ នោ បរិហានិ ។ សេយ្យថាចិ កិក្ខុវេ
 ជុណ្ហបទ្វេ ចន្ទស្ស យា វត្តិ វា ធិវេសោ វា អាគច្ឆតិ
 វុឡិយេវ វិណ្ឌាន វុឡិយេវ មណ្ឌលេន វុឡិយេវ អាគយ
 វុឡិយេវ អាគេហបរិណាហេន ឯវេមេវ ទោ កិក្ខុវេ
 យស្ស កាស្សចិ កិក្ខុស្ស វា កិក្ខុចិយា វា
 ឥមេ បញ្ច ទេតេសោ បហីនា ឥមេ បញ្ច
 ទេតេសោ វិធិតត្វា សុសុខុច្ឆិន្ទា តស្ស យា វត្តិ
 វា ធិវេសោ វា អាគច្ឆតិ វុឡិយេវ ចាដិកាដ្ឋិ
 ក្យសលេសុ ធម្មេសុ នោ បរិហានិ ។

នេះជាចំណងរបស់ចិត្តទាំង៧ដែលកំពុងបញ្ចេញវិញ្ញាណក្នុងខ្លួន
 ក៏ដូច្នោះ ឬក៏ក្នុងកាយមួយ បានលះបង់នូវសេចក្តីវិនិច្ឆ័យរបស់ចិត្តទាំង៧នេះ
 បានផ្តាច់ផ្តិលនូវចំណងរបស់ចិត្តទាំង៧ នេះហើយ យប់នឹងវិប្បមកដល់កិក្ខុ
 ឬក៏កុនិទានៈ សេចក្តីចំរើន ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ វែងឆ្ងាយ
 មិនមានសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ ។ ខ្លួនកិក្ខុទាំងឡាយ ដូចយប់
 នឹងថ្ងៃ វែងឆ្ងាយច្រើនព្រៃព្រួញខ្លាំង តែងចំរើនដោយវណ្ណៈ ចំរើន
 ដោយមណ្ឌល ចំរើនដោយស្ម័គ្រ ចំរើនដោយកំលាំងនឹងទំហំ
 យ៉ាងណាម៉េញ ខ្លួនកិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ដូច្នោះក៏ដូចកាយមួយ បានលះ
 បង់នូវសេចក្តីវិនិច្ឆ័យរបស់ចិត្តទាំង៧នេះ បានផ្តាច់ផ្តិលនូវសេចក្តីវិនិច្ឆ័យ
 របស់ចិត្តទាំង៧នេះហើយ យប់នឹងថ្ងៃ មកដល់កិក្ខុ ឬក៏កុនិទានៈ
 សេចក្តីចំរើន ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ វែងឆ្ងាយ មិនមានសេចក្តី
 សាបសូន្យឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[១៥] យាវតា កិត្យវេ សត្តា អថ តា។
 ដ្ឋិបតា ក ធកុប្បតា ក តត្យប្បតា ក រូបិដោ ក
 អរូបិដោ ក សត្តិដោ ក អសត្តិដោ ក វេវ-
 សញ្ញិដោសត្តិដោ ក តតិកតោ តេសំ អត្តមត្តា-
 យតិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា វិវេមេ ចោ កិត្យវេ
 យេ តេចិ តុសលា ធម្មា សព្វេ តេ អប្បមាណ-
 មូលតា អប្បមាណសមោសណា អប្បមាណ តេសំ(១)
 អត្តមត្តាយតិ ។ សេយ្យថាមិ កិត្យវេ យាមិ
 តាមិចិ ជន្តណមំ ចាលាមិ បទជាតាមិ
 សត្វាមិ តាមិ ហត្ថិបទេ សមោធាមិ កច្ឆន្តិ
 ហត្ថិបទំ តេសំ អត្តមត្តាយតិ យេនិមំ មហាន្ត-
 ត្តេន វិវេមេ ចោ កិត្យវេ យេ តេចិ តុសលា
 ធម្មា សព្វេ តេ អប្បមាណមូលតា អប្បមាណស-
 មោសណា អប្បមាណ តេសំ អត្តមត្តាយតិ ។

១. ខ. ម. ធម្មានុំ ធម្មានុំ យោ វិស្សនំ ។

[១៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វទាំងអម្បាលមាណ
 ទោះបី មិនមានជីវិតក្តី មានជីវិតក្តី មានជីវិតបួនក្តី មានជីវិតច្រើន
 ក្តី មានប្រូក្តី មិនមានប្រូក្តី មានសញ្ញក្តី មិនមានសញ្ញក្តី
 មានសញ្ញា ក៏មិនមែន មិនមានសញ្ញា ក៏មិនមែនក្តី ព្រះភព៌កត ជា
 អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ប្រាកដជាប្រសើរ ជាងពួកសត្វទាំងអម្បាលនោះ
 (យ៉ាងណាមិញ) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏និយមជាភុសលឯណាមិ-
 មួយ ក៏និយមជាភុសលទាំងអស់នោះ មានអប្បមាណ ជាបុសប្រជុំចុះក្នុង
 អប្បមាណ អប្បមាណ ប្រាកដជាប្រសើរជាងក៏និយមជាភុសលទាំងនោះ
 ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចជាស្នាមជើង
 ទាំងឡាយណាមួយ របស់ពួកសត្វ ដែលដើរលើផ្ទៃផែនដី ស្នាមជើង
 ទាំងអស់នោះ វែមនឹងដល់ម្លូកប្រជុំចុះ ក្នុងស្នាមជើងវែងដ៏ ស្នាម
 ជើងវែងដ៏ ប្រាកដជាប្រសើរជាងស្នាមជើងវែងសត្វទាំងនោះ ព្រោះជា
 ស្នាមជើងដ៏ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក៏និយមជា
 ភុសលឯណាមួយ ក៏និយម ជាភុសលទាំងអស់នោះ មានអប្ប-
 មាណ ជាបុសប្រជុំចុះ ក្នុងអប្បមាណ អប្បមាណ ប្រាកដជាប្រសើរ
 ជាងក៏និយម ជាភុសលទាំងអស់នោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ ក្នុងការស្ស យា កោចិ
 កោចាទសិយោ សព្វា តា ក្នុងផ្តុំមា ក្នុងដំបូង
 ក្នុងសមោសវណា ក្នុង តាសំ អន្តមត្តាយតិ
 វិវាមេ ទោ ភិក្ខុវេ យេ កោចិ តុសលា ធម្មា
 សាត្វេ តេ អប្បមាទមូលកា អប្បមាទសមោ-
 សវណា អប្បមាទោ តេសំ អន្តមត្តាយតិ ។
 សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ យេ កោចិ មូលកម្មា
 តាការុណុសារិយំ តេសំ អន្តមត្តាយតិ វិវាមេ
 ទោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុវេ
 យេ កោចិ សារកម្មា លោហិតធម្មំ តេសំ
 អន្តមត្តាយតិ វិវាមេ ទោ ភិក្ខុវេ ។ បេ ។

ខ្មាលកិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាបង្កើតទាំងឡាយ ឯណាទីមួយ របស់ភូមិភាគ
 (ផ្ទះដែលគេសម្រែងដោយកិក្ខុ) បង្កើតទាំងអស់នោះ ឈរទៅក្នុង-
 កិក្ខុ ទៅទៅក្នុងកិក្ខុ ប្រជុំទៅក្នុងកិក្ខុ កិក្ខុប្រាកដជាប្រសើរជាង
 បង្កើតទាំងនោះ យ៉ាងណាមិញ ខ្មាលកិក្ខុទាំងឡាយ ក៏ដឹងដំបូងកុសល
 ឯណាទីមួយ ក៏ដឹងដំបូងកុសលទាំងអស់នោះ មានអប្បមាទ ជាបុរស
 ប្រជុំចុះក្នុងអប្បមាទ អប្បមាទ ប្រាកដជាប្រសើរជាងក៏ដឹងដំបូងកុសល
 ទាំងនោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ខ្មាលកិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចជា
 ក្នុងបុរសរឈំទាំងឡាយ ឯណាទីមួយ ក្នុងបុរសកំរាត់ ប្រាកដជា
 ប្រសើរជាងក្នុងបុរសរឈំទាំងនោះ យ៉ាងណាមិញ ខ្មាលកិក្ខុទាំងឡាយ
 រឺបេវ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ខ្មាលកិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចជាក្នុងភ្នំ
 ទាំងឡាយណាទីមួយ ក្នុងភ្នំមធ្យមប្រាកដជាប្រសើរជាងក្នុងភ្នំ
 ទាំងនោះ យ៉ាងណាមិញ ខ្មាលកិក្ខុទាំងឡាយ រឺបេវ យ៉ាងនោះដែរ ។

សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ យេ កោចិ បុប្ផកុញ្ច វស្សិកំ
 ខេសំ អន្តមក្កាយតិ ឯវិមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ។ មេ ។
 សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ យេ កោចិ កុត្តិកជា
 សទ្ធេ ខេ វណ្ណ ចន្ទវន្តិស្ស អនុយត្តា
 វត្តន្តិ^(១) កជា ខេសំ ចន្ទវន្តិ អន្តមក្កាយតិ
 ឯវិមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ។ មេ ។ សេយ្យជាមិ
 ភិក្ខុវេ យេ . កោចិ ភាវកក្កជាមំ បកា សត្វា កា
 ចប្បកាយ កសំ ជាត្សន្តិ សោឡសី ចប្បកា
 កសំ អន្តមក្កាយតិ ឯវិមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ។ មេ ។

១ ។ ប . កន្តិ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ប្រៀបដូចជាភិក្ខុផ្ការឈើតាំងឡាយ ឯណាទីមួយ
 ភិក្ខុផ្កាម្លិះ ប្រាកដជាប្រសើរ ជាងភិក្ខុផ្ការឈើតាំងឡាយ យ៉ាងណាមិញ
 ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ។ មេ ។ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុតាំងឡាយ ប្រៀបដូចជាពួកស្តេចក្នុង ។ ឯណាទីមួយ ពួក
 ស្តេចក្នុង ។ តាំងអស់នោះ វេចន៍ជាចំណុះរបស់ស្តេចព្រះក្នុង ស្តេច
 ព្រះក្នុង ប្រាកដជាប្រសើរជាងពួកស្តេចក្នុង ។ តាំងនោះយ៉ាងណាមិញ
 ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ។ មេ ។ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំង
 ឡាយ ប្រៀបដូចជាពន្លឺ របស់រូបផ្កាយតាំងឡាយឯណាទីមួយ ពន្លឺតាំង
 អស់នោះ មិនបានដល់ខ្លះចំណាត ជាអិល ១៦ ។ ផង នៃពន្លឺព្រះពន្លឺ
 ពន្លឺព្រះពន្លឺប្រាកដ ជាប្រសើរ ជាងពន្លឺខ្លះប្លែងតាំងនោះ យ៉ាង
 ណាមិញ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ។ មេ ។ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

សេយ្យជាប់ កិក្ខុវេ សាទសមយេ វិទូ
 វិកតវលាហាកេ ទេវេ អាទិទ្ធោ ធនំ អក្កស្សន្តមាទោ(១)
 សង្ខំ អាតាសកតំ តមតតំ អភិវិហាទូ កាសាតេ
 ច តមតេ ច វិរាចតិ ច ឯវេវេ ទោ កិក្ខុវេ
 ។ មេ ។ សេយ្យជាប់ កិក្ខុវេ យោ កាចិ
 មហោទទិយោ សេយ្យដំនំ កង្កា យមុតោ អចិវតិ
 សាភូ មហិ សត្វា តា សុដ្ឋុន្តមា សុដ្ឋុន្តិទ្ធា
 សុដ្ឋុន្តោណា សុដ្ឋុន្តបញ្ញាវា មហាសុដ្ឋុន្តោ តាសំ
 អក្កមត្តាយតិ ឯវេវេ ទោ កិក្ខុវេ យេ កេចិ
 កុសលា ធម្មា សទ្ធោ តេ អប្បមាទមូលតា
 អប្បមាទសមោសរណា អប្បមាទោ តេសំ
 អក្កមត្តាយតិ ។

១. អក្កស្សន្តមាទោ ។ ធនំ អក្កស្សន្តមាទោ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូចជាព្រះភាគិយ កាលបើភ្ញៀវស្លាត ប្រាស
 ចាកពលក្នុងសទសម័យ ខ្ពស់ដុំគណព កំចាត់បន់ខ្លាំងនឹងទាំងអស់
 ដែលនៅលើកាកាសហើយភ្ញៀវស្លាតភ្ញៀវ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ។ មេ ។ កំយ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ប្រៀបដូចជាទន្ធព័ទាំងឡាយ ឯណាមិមួយ ដទៃទ្រុក្ខា យមុតា អចិ-
 វតិ សក្ខ មហិ ទន្ធព័ទាំងអស់នោះ កំយមៅកេសមុទ្រ ទេ
 ទៅកេសមុទ្រ ទៅទៅកេសមុទ្រ ញាចទៅកេសមុទ្រ មហាស-
 មុទ្រ ប្រាកដជាប្រសើរជាងទន្ធព័ទាំងអស់នោះ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ កងធម៌ ជាគុសលឯណាមិមួយ កងធម៌ ជាគុសល
 ទាំងអស់នោះ មានអប្បមាទ ជាថូសប្រជុំពុះក្នុងអប្បមាទ អប្បមាទ
 ប្រាកដជាប្រសើរជាងកងធម៌ជាគុសលទាំងអស់នោះ កំយ៉ាងនោះដែរ ។

[១៦] ឧសយិមេ ភិក្ខុវេ បុគ្គលា អាណុយោ
 ហឡាយោ ឧត្តិណយោ អញ្ញាណិករណីយោ
 អនុត្តរិ ចុត្តានុត្តំ លោកសម្មា ។ កតមេ ឧស ។
 តថាគតោ អរហិ សម្មាសម្មុទោ បត្រេតាសម្មុទោ
 ឧកតោភាគវិមុត្តោ បញ្ញាវិមុត្តោ តោយសន្តិ
 ដំដ្ឋិប្បត្តោ សន្តាវិមុត្តោ ឧត្តានុសារិ សន្តានុសារិ
 តោត្រភូ ។ វមេ ចោ ភិក្ខុវេ ឧស បុគ្គលា
 អាណុយោ ។ មេ ។ អនុត្តរិ ចុត្តានុត្តំ
 លោកសម្មាតិ ។

[១៧] សនាថា ភិក្ខុវេ វិហារេ ហ អនាថា
 ឧត្តិ ភិក្ខុវេ អនាថា វិហារិ ។

[១៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ១០ ពួកនេះជាអ្នកគួរទទួល
 ឡូវវិក្កុ ដែលគេនាំមកដើម្បីបូជា គួរទទួលវិក្កុដែលគេនាំមកតែឯដើម្បី
 ទទួលភ្ញៀវ គួរទទួលខានដែលគេចៀកម្នីនិងផលរបស់កម្មហើយបូជា
 គួរឲ្យបុគ្គលដែលត្រូវការដោយកុសល ប្រណម្យអញ្ញាលី ជាស្រែបុណ្យ
 ដ៏ប្រសើររបស់សត្វលោក ។ បុគ្គលទាំង ១០ ពួក តើដូចម្តេច ។
 គឺព្រះគោតគ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ១ ព្រះបច្ចេកសម្ពុទ្ធ ១ ឧកតា-
 ភាគវិមុត្តបុគ្គល ១ បញ្ញាវិមុត្តបុគ្គល ១ កាយសត្វបុគ្គល ១ ទិដ្ឋិ-
 ប្បត្តបុគ្គល ១ សន្តាវិមុត្តបុគ្គល ១ ឧត្តានុសារិបុគ្គល ១ សន្តានុសារិ-
 បុគ្គល ១ តោត្រភូបុគ្គល ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 ទាំង ១០ ពួកនេះ ជាអ្នកគួរទទួលឡូវវិក្កុ ដែលគេនាំមកដើម្បីបូជា
 ។ មេ ។ ជាស្រែបុណ្យដ៏ប្រសើរ របស់សត្វលោក ។

[១៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរ
 ជាបុគ្គល មានទីតាំង កុំជាបុគ្គល មិនមានទីតាំងឡើយ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គល មិនមានទីតាំង វមេនៅជាទុក្ខ ។

នសយំមេ កិក្ខុវេ ជាជករណា ធម្មា ។ កកមេ
 នស ។ នន កិក្ខុវេ កិក្ខុ សីលវា ហោតិ
 ជាតិមោក្ខសិវសិវុតា វិហារនិ អាចារកោ ចរសម្បជ្ជោ
 អណ្តមត្តេសុ វិជ្ជេសុ កយនស្សវិ សមាធាយ សិក្ខតិ
 សិក្ខាបទេសុ ។ យម្បិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សីលវា ហោតិ
 ។ ប។ សមាធាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ អយម្បិ
 ធម្មា ជាជករណា ។ បុទ ចេវិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 ពហុស្សុតោ ហោតិ សុតនរោ សុតសង្ខិយោ
 យេ តេ ធម្មា អាទិកល្យាណា ចន្លៀកល្យាណា
 បរិយោសានកល្យាណា សាត្តំ សទ្យញ្ញនំ កេវល-
 យវិបុល្លំ យវិសុទ្ធំ ព្រហ្មចរិយំ អភិវធិន្តិ តថាគ្រូចាស្ស
 ធម្មា ពហុស្សុតោ ហោតិ ធម្មា វិចសា បរិចិត្តា
 មនសានុបេត្តិតា ធិដ្ឋិហោ សុប្បជិវិត្តា ។

មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ជាជករណាធម៌ (ធម៌សម្រាប់ធ្វើឲ្យមានទីកំនី)
 នេះមាន ១០ យ៉ាង ។ ជាជករណាធម៌ ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។
 មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសីល
 សង្រួមក្នុងបុគ្គលិកម្នាក់ៗ បរិបូណ៌ដោយអាចារៈនិងគ្រូចាត្រូវ ជាអ្នក
 ឃើញភ័យក្នុងគោល សូម្បីបន្តិចបន្តួច សមាធានសិក្សា ក្នុងសិក្ខា-
 បទទាំងឡាយ ។ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមានសីល ។ បេ ។
 សមាធានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ព្រោះធម៌ណា នេះឯង
 ជាជាជករណាធម៌ ។ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាពហុស្សុត
 ព្រះទ្រង់ត្រូវបាន ដែលខ្លួនបានស្តាប់ហើយសម្បូរត្រូវបាន ដែល
 ខ្លួនបានស្តាប់ហើយ ធម៌ទាំងឡាយណា មានលំអបទដើម លំអបទ
 កណ្តាល លំអបទចុងប្រកាសខ្លះត្រូវបាន ព្រមទាំងអង្គទាំងឡាយ
 ដ៏បរិបូណ៌ បរិសុទ្ធទាំងអស់ ធម៌មានសភាព ដូច្នោះ ភិក្ខុនោះគឺចេញ
 ច្រើន បានចាំទុក ចាំជាប់ក្នុងចិត្ត បានចាត់ចែង ដោយចិត្ត ។

យម្បី កិក្ខុវេ កិក្ខុ សុវត្ថោ ហោតិ ។ បេ ។ ជិដ្ឋិយា
 សុប្បដិវិទ្ធា អយម្បី ធម្មោ ទាថករណោ ។ បុន
 ចបរំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ ហោតិ
 កល្យាណសហាយោ កល្យាណសម្បវត្តោ ។
 យម្បី កិក្ខុវេ កិក្ខុ កល្យាណមិត្តោ ហោតិ
 កល្យាណសហាយោ កល្យាណសម្បវត្តោ អយម្បី
 ធម្មោ ទាថករណោ ។ បុន ចបរំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 សុវតោ ហោតិ សោវចស្សករណោហិ ធម្មេហិ
 សមញ្ញតោ ខោ បទត្ថុណក្កាហិ អនុសាសនី។
 យម្បី កិក្ខុវេ កិក្ខុ សុវតោ ហោតិ សោវចស្សករ-
 ណោហិ ធម្មេហិ សមញ្ញតោ ខោ បទត្ថុណ-
 ក្កាហិ អនុសាសនី អយម្បី ធម្មោ ទាថករណោ ។
 បុន ចបរំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ យាធិ តាធិ សព្វញ្ញ-
 ទាវំ ឧត្តាវហិធិ កីករណីយាធិ តត្ថ ធម្មោ
 ហោតិ អនលសោ តត្ថុទាយាយ វិមិសាយ
 សមញ្ញតោ អលំ កាតុំ អលំ សំវតាតុំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាពហុស្សុត ។ បេ ។ បុនវាក្កុរុល្ល
 ដោយខ្ញុំជំ ព្រោះធម៌ណា នេះឯង ជាខាថករណធម៌ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុមានមិត្តល្អ មានសិទ្ធិញ្ញូ ជាអ្នក
 ពាក់ខ្លួនតាមមិត្តសិទ្ធិញ្ញូ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានមិត្តល្អ
 មានសិទ្ធិញ្ញូ ជាអ្នកនឹកចិត្តទៅតាមមិត្តសិទ្ធិញ្ញូ ព្រោះធម៌ណា
 នេះឯង ជាខាថករណធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត
 ភិក្ខុជាអ្នកប្រដៅនិយម ប្រកបដោយធម៌វិនិច្ឆ័យ ជាគ្រឿងធ្វើឱ្យ
 ប្រដៅនិយម ជាអ្នកអត់ធ្មត់ ទទួលយកខ្លួនតាមប្រៀបប្រដៅ ដោយ
 ជិតជួន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកដែលប្រដៅនិយម ជាអ្នក
 អត់ធ្មត់ ទទួលយកខ្លួនតាមប្រៀបប្រដៅ ដោយជិតជួន ព្រោះធម៌ណា
 នេះឯង ជាខាថករណធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត អំពើ
 ណា ជំនួសនឹងតាថ ដែលពួកសព្វញ្ញូចារបុគ្គល ត្រូវសួរត្រូវហើយ
 ទើបធ្វើ ភិក្ខុជាអ្នកល្អសាវ័យឧត្តិយត្រូវសួរ ក្នុងអំពើនោះ ប្រកបដោយ
 ការពិចារណា ដោយបុគ្គលអំពើនោះ ក្នុងច្រើនរាល់ថ្ងៃ ។

យម្បី កិក្ខុវេ កិក្ខុ យោនិ តាមិ
 សព្វេហ្មចារិមំ ឧទ្ធការិយោនិ កំការណិយោនិ ។ បេ ។
 អសំ តាតុំ អសំ សិរិទាតុំ អយម្បី ធម្មោ
 តាថការណោ ។ បុន ចបរិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ធម្មតារោ
 យោនិ បិយសមុទាហារោ អភិធម្មេ អភិវិធមេ ឧទ្ធករ-
 យ្យមុដ្ឋោ ។ យម្បី កិក្ខុវេ កិក្ខុ ធម្មតារោ យោនិ
 បិយសមុទាហារោ អភិធម្មេ អភិវិធមេ ឧទ្ធករយ្យ-
 មុដ្ឋោ អយម្បី ធម្មោ តាថការណោ ។ បុន ចបរិ
 កិក្ខុវេ កិក្ខុ អារទ្ធកិយោ វិហារនិ អនុសសានំ ធម្មានំ
 បហាតាយ តុសសានំ ធម្មានំ ឧបសម្បតាយ តាមក
 ឧទ្ធករក្កោ អនិក្ខតុកោ តុសសលេសុ ធម្មេសុ ។ យម្បី
 កិក្ខុវេ កិក្ខុ អារទ្ធកិយោ វិហារនិ អនុសសានំ ធម្មានំ
 បហាតាយ តុសសានំ ធម្មានំ ឧបសម្បតាយ តាមក

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អំពើណា ដ៏ខ្ពស់នឹងទាប ដែលពួកសត្រូវចារិ-
 បុគ្គលត្រូវស្មើគ្នា ហើយទើបធ្វើ ភិក្ខុ ។ បេ ។ ថា គួរធ្វើ គួរចាត់
 ចែក ព្រោះធម៌ណា នេះឯង ជាឧបការណធម៌ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាធម៌ ពេញចិត្តនឹងការ
 និយាយធម៌ មានសេចក្តីរីករាយលើសលុប ក្នុងអភិធម៌និងអភិវិធម៌ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាធម៌ ពេញចិត្តនឹងការនិយាយ
 ធម៌ មានសេចក្តីរីករាយលើសលុប ក្នុងអភិធម៌និងអភិវិធម៌ ព្រោះ
 ធម៌ណា នេះឯង ជាឧបការណធម៌ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាព្រាហ្មណ៍ ដើម្បីលះបង់នូវពួកអកុសលធម៌
 និងញ្ចាត់ពួកកុសលធម៌ ឲ្យសម្រេច ជាអ្នកមានកំរិត សង្វាតមាំមួន
 មិនដាក់ចុះនូវចុះ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាព្រាហ្មណ៍ ដើម្បីលះបង់នូវអកុសល
 ធម៌ និងញ្ចាត់កុសលធម៌ ឲ្យសម្រេច ជាអ្នកមានកំរិត

បឋមបណ្ណសាគរ ភាសាសម្រែក

ធម្មបទក្នុងហោរា ក៏ត្រូវតែចូល គុំ សុខសុខ ធម្មសុខ អយម្បិ
 ធម្មោ ជាជីវិតករណា ។ ពុទ្ធន ចមរិ ភិក្ខុវេទ ភិក្ខុ សន្តិដ្ឋា
 ហោតិ វតីវតីវិវិចិណ្ណ ចានសេនាស ធនិលា ធម្មវុយ
 យេសេដ្ឋបរិក្ខារោ ។ យម្បិ ភិក្ខុវេទ ភិក្ខុ សន្តិដ្ឋា
 ហោតិ វតីវតីវិវិចិណ្ណ ចានសេនាស ធនិលា ធម្មវុយ
 យេសេដ្ឋបរិក្ខារោ អយម្បិ ធម្មោ ជាជីវិតករណា ។
 ពុទ្ធន ចមរិ ភិក្ខុវេទ ភិក្ខុ សនិលា ហោតិ បរមេន
 សតិលេបត្តោន សមដ្ឋានតោ ចិរកតម្បិ ចិរកាសិកម្បិ
 សវិតា អនុស្សវិតា ។ យម្បិ ភិក្ខុវេទ ភិក្ខុ សនិលា ហោតិ
 បរមេន សតិលេបត្តោន សមដ្ឋានតោ ចិរកតម្បិ ចិរកាសិ-
 កម្បិ សវិតា អនុស្សវិតា អយម្បិ ធម្មោ ជាជីវិតករណា ។

បឋមបណ្ណសាគរ ភាសាសម្រែក

សង្ខារតំបូន មិនដាក់ចុះខ្លះចុះ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ព្រោះគប្បីណា
 នេះឯង ជាធម៌ករណាធម៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឬយៀក
 ភិក្ខុជាអ្នកសន្តោសដោយចីវរ ចិល្ហាបាត សេនាសនៈ និនិគិលាន-
 ប្បច្ចយេកេសដ្ឋបរិក្ខារ កាមមាន កាមបាទ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុជាអ្នកសន្តោសដោយចីវរ ចិល្ហាបាត សេនាសនៈ និនិគិលាន-
 ប្បច្ចយេកេសដ្ឋបរិក្ខារ កាមមាន កាមបាទ ព្រោះហេតុណា នេះឯង
 ជាធម៌ករណាធម៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឬយៀក ភិក្ខុជា
 អ្នកមានស្មារតី ប្រកបដោយស្មារតីនិងចញ្ញាដ៏ទុក្ខម ជាអ្នកសេរីយើង
 លើកតាមខ្ញុំអំពើ ដែលធ្វើយូរហើយផង ខ្ញុំវិញ ដែលនិយាយ
 យូរហើយផង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នក មានស្មារតី
 ប្រកបដោយស្មារតី និងចញ្ញាដ៏ទុក្ខម ជាអ្នកសេរីយើង លើក
 តាមខ្ញុំអំពើ ដែលធ្វើយូរហើយផង ខ្ញុំវិញ ដែលនិយាយយូរ
 ហើយផង ព្រោះហេតុណា នេះឯង ជាធម៌ករណាធម៌ ។

បុព្វ បទ កិក្ខុវេ កិក្ខុ មញ្ញាភិ ហោតិ
 ទទយន្តុតាមិយោ មញ្ញាយ សមម្ពាគតោ អរិយាយ
 ធិត្វេធិកាយ សម្មាទុក្ខក្ខយតាមិយោ ។ យឃ្យ
 កិក្ខុវេ កិក្ខុ មញ្ញាភិ ហោតិ ទទយន្តុតាមិយោ
 មញ្ញាយ សមម្ពាគតោ អរិយាយ ធិត្វេធិកាយ
 សម្មាទុក្ខក្ខយតាមិយោ អយឃ្យ ធម្មោ
 ចាជករណា ។ សធាថា កិក្ខុវេ វិហាវេ មា
 អធាថា ទុក្ខំ កិក្ខុវេ អធាថោ វិហាវតិ ។ ឧបេ ទោ
 កិក្ខុវេ ធម្ម ចាជករណា ធម្មាតិ ។

(១៨) សធាថា កិក្ខុវេ វិហាវេ មា
 អធាថា ទុក្ខំ កិក្ខុវេ អធាថោ វិហាវតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញ្ញាណ ភិក្ខុជាអ្នកមានប្រាជ្ញា ប្រកបដោយ
 ប្រាជ្ញាជាគ្រឿងដឹងខ្លួនការកើតនិងការរលត់នៃ (១១) ជំនឿសេរី ជាប្រាជ្ញា
 សម្រាប់ចំលុះចំលាយខ្លួនកិលេស ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងធម៌ជាគ្រឿងអស់ទៅនៃ
 ទុក្ខដោយប្រពៃ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមានប្រាជ្ញា ប្រកប
 ដោយប្រាជ្ញាជាគ្រឿងដឹងខ្លួនការកើតនិងការរលត់នៃ (១១) ជំនឿសេរី ជា
 ប្រាជ្ញាសម្រាប់ចំលុះចំលាយខ្លួនកិលេស ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងធម៌ជាគ្រឿងអស់
 ទៅនៃទុក្ខដោយប្រពៃ ព្រោះធម៌ណា នេះឯង ជាធាតុករណធម៌ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរជាបុគ្គលមានទំពឹង កុំជាបុគ្គល
 មិនមានទំពឹងឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនមានទំពឹង រើមក
 នៅជាទុក្ខ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធាតុករណធម៌ (ធម៌ជាគ្រឿងធ្វើឲ្យ
 មានទំពឹង) ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

(១៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរជា
 បុគ្គលមានទំពឹង កុំជាបុគ្គល មិនមានទំពឹងឡើយ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គល មិនមានទំពឹង រើមកនៅជាទុក្ខ ។

នសយំបេ ភិក្ខុវេ ខាថករណេ ធម្មា ។ កាលមេ
 នស ។ វេទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលេនំ យោនិ ។ បេ ។
 សមាធាយ សិក្ខតំ សិក្ខាបទេសុ សីលេនំ វាយំ
 ភិក្ខុ ខានិយោនុ សិវេសិវុនា វិហរតិ អាហារកោច-
 វស ម្ស្រោ អនុមត្តេសុ វិជ្ជេសុ កយនស្សវិ
 សមាធាយ សិក្ខតំ សិក្ខាបទេសុនិ ថេកមិ មិ ភិក្ខុ
 វង្គតិ អនុសាសិតតិ មច្ឆានិ មជ្ឈិមាមិ ភិក្ខុ ...
 ធនមិ ភិក្ខុ វង្គតិ អនុសាសិតតិ មច្ឆានិ ។
 ទស្ស ថេកទុកម្យិនស្ស មជ្ឈិមាទុកម្យិនស្ស ធនទុក-
 ម្យិនស្ស វុឡិយេវ ខាជិកម្មា កុសលេសុ ធម្មេសុ
 ខោ ថវិហាមិ អយម្យិ ធម្មោ ខាថករណេ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ខាងករណីទី១ (ធម៌ជាគ្រឿងធ្វើឲ្យមានចិត្ត)
 នេះមាន ១០ យ៉ាង ។ ខាងករណីទី២ ១០ យ៉ាង តែដូចម្តេច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសីល ។ បេ ។
 សមាធានសិក្សា ក្នុងសិក្សាបទទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុជាថេរភ័ក្តិ តែង
 សំគាល់នូវភិក្ខុនោះ ថាជាបុគ្គលនរណា គួរប្រៀនប្រដៅ ពួកភិក្ខុ
 ជាកណ្តាលភ័ក្តិ... ពួកភិក្ខុម្តង តែងសំគាល់នូវភិក្ខុនោះ ថាជា
 បុគ្គលនរណា គួរប្រៀនប្រដៅ ដោយគិតថា ឧប្បិ ភិក្ខុនេះ ជា
 អ្នកមានសីល សង្រួមក្នុងព្រះហស្តសិវៈ បរិបូណ៌ ដោយភាពរា-
 មិនីភាពរា ជាអ្នកឃើញភ័យ ក្នុងពោសទាំងឡាយ សូម្បីបន្តិចបន្តួច
 សមាធានសិក្សា ក្នុងសិក្សាបទទាំងឡាយដែរ ។ កាលភិក្ខុនោះដែលភិក្ខុ
 ជាថេរអនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុជាកណ្តាលអនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុម្តង
 អនុគ្រោះហើយ វែងវែងមានសេចក្តីជំនឿប្រាកដ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 តែម្យ៉ាង មិនមានសេចក្តីស្រឡាញ់ ទេនិង ជាខាងករណីទី១ ។

បុព្វ ធម៌ កិច្ចាវេ កិច្ចា ពហុស្សុតោ យោវិ ។ បេ ។
 ធិដ្ឋិយោ សុឃ្យនិវិទ្ធា ពហុស្សុតោ វគាវេ កិច្ចា
 សុតនោ សុតនា ធិដ្ឋិយោ យេ វេ ធិដ្ឋិ
 អាធិកល្យាណា មជ្ឈេកល្យាណា បរិយោសាធិ-
 កល្យាណា សាត្តំ សត្យញ្ជនំ កេវលបរិបុណ្ណំ
 បរិសុទ្ធំ ត្រឡប់វិយំ អនិវេទន្តំ គតាវុចាស្ស ធិដ្ឋិ
 ពហុស្សុតោ យោធិ ធិតា វេសា បរិវិធា មធិ-
 សាទុបេត្តិកា ធិដ្ឋិយោ សុឃ្យនិវិទ្ធានិ ថេរិយំ ធិ
 កិច្ចា វន្តន្តំ អនុសាសនន្តំ មញ្ញន្តំ មជ្ឈិមាបិ
 កិច្ចា... ធិតា កិច្ចា វន្តន្តំ អនុសាសនន្តំ មញ្ញន្តំ ។
 តស្ស ថេរិយកាស្ស មជ្ឈិមាទុកាស្ស បរិសុ-
 តាស្ស វុឌ្ឍិយេវ ចាធិកាម្មំ កុសលេសុ ធិដ្ឋិសុ
 តោ បរិហារំ អយម្យំ ធិដ្ឋិ តាថករណោ ។

មួយភ្លែតទៀត ក៏ដាច់ហួសហួត ។ បេ ។ បាន
 ចាត់ខ្លួនដោយចំងើល ពួកភិក្ខុជាថេរៈ តែងសំគាល់ខ្លឹមសារនោះ ថាជា
 បុគ្គលម្នាក់ គួរប្រៀបប្រដៅ ពួកភិក្ខុជាគណ្ណាលក្ខី... ពួកភិក្ខុម្នាក់
 តែងសំគាល់ខ្លឹមសារនោះ ថាជាបុគ្គលម្នាក់ គួរប្រៀបប្រដៅ ដោយគិត
 ថា ហ្ន៎ ភិក្ខុនេះជាពហុស្សុត ទ្រទ្រង់នូវពុទ្ធវិចារៈ ដែលខ្លួនបានស្តាប់
 ហើយ សន្សំខ្លួនវិចារៈដែលខ្លួនបានស្តាប់ហើយ ធម៌ពិសិទ្ធិយណា
 មានលំអបទដ៏ម លំអបទកណ្ណាល លំអបទចុក ប្រកាសនូវត្រឡប់វិយៈ
 ព្រមព័ន្ធកត្តាពិសិទ្ធិព្រះដំបូរិយោ ចិស្សន្តពិសិទ្ធិ ធម៌មានសភាព
 ដូច្នោះ ភិក្ខុនោះក៏បានចេះចាំច្រើន បានចាំទុក ចាំគំរាត់ ចាំជាដំបូន្តចិត្ត
 បានចាត់ខ្លួន ដោយចំងើល ។ កាលភិក្ខុនោះ ដែលភិក្ខុជាថេរៈ
 អនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុជាគណ្ណាល អនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុម្នាក់គ្រោះ
 ហើយ វេយ្យាករណ៍សព្វដំបូន្តចិត្ត ក្នុងកុសលធម៌ពិសិទ្ធិយណា តែម្យ៉ាង
 មិនមានសព្វស្រដៀងឡើយ នេះឯង ជាតាថករណាធម៌ ។

ដុន ចេវី កិក្ខុវេ កិក្ខុ កាល្យាណមិន្ទោ ហោតិ
 កាល្យាណសហាយោ កាល្យាណសម្បវន្តោ កាល្យា-
 ណមិន្ទោ វោយំ កិក្ខុ កាល្យាណសហាយោ
 កាល្យាណសម្បវន្តោតិ យេហមិ មំ កិក្ខុ វន្តំ
 អនុសាសិតំ មញ្ញំ មជ្ឈិមាមិ កិក្ខុ ... ធម៌ កិក្ខុ
 វន្តំ អនុសាសិតំ មញ្ញំ ។ វស្ស យេហនុកម្មវិទស្ស
 មជ្ឈិមា នុកម្មវិទស្ស ធម៌នុកម្មវិទស្ស វុឡិយេវ
 ពាតិកម្មំ កុសលេសុ ធម្មេសុ ហោ ចរិយាធម៌
 អយម្បិ ធម្មោ ចាថការណោ ។ ដុន ចេវី កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ សុវតោ ហោតិ សោវចស្សការណេហិ
 ធម្មេហិ សមញ្ញាគនោ ទរោ មនត្តិណត្តាហិ

ខ្មាលភិក្ខុចាំវិទ្យាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមានមិត្តល្អ មានសំឡាញ់
 ល្អ មានការពឹងព្រម ទៅតាមមិត្តសំឡាញ់ល្អ ពួកភិក្ខុជាថេរភិ
 តែងសំគាល់ខ្ញុំភិក្ខុនោះ ជាជាបុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀបប្រដៅ
 ពួកភិក្ខុជាកណ្តាលភិ ... ពួកភិក្ខុម៉ែភិ តែងសំគាល់ខ្ញុំភិក្ខុនោះ
 ជាជាបុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀបប្រដៅ ដោយគិតថា ឧហ្មិ ភិក្ខុនេះជាអ្នក
 មានមិត្តល្អ មានសំឡាញ់ល្អ មានការពឹងព្រម ទៅតាមសំឡាញ់
 ល្អដែរ ។ កាលភិក្ខុនោះ ដែលភិក្ខុជាថេរអនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុ
 ជាកណ្តាលអនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុម្នីអនុគ្រោះហើយ វេយ្យាមា
 សេចក្តីចំរើនប្រាកដ ក្នុងកុសលធម៌ចាំវិទ្យាយតែម្យ៉ាង មិនមានសេចក្តី
 សាបសូន្យឡើយ នេះឯង ជាធម៌ការណធម៌ ១ ។ ខ្មាលភិក្ខុចាំវិទ្យាយ
 មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកប្រដៅវិញ ប្រកបដោយធម៌ ជាគ្រឿងរិទ្ធិឲ្យប្រ
 ដៅវិញ ជាអ្នករត់ឆ្លង់ ទទួលយកខ្ញុំពាក្យប្រៀបប្រដៅ ដោយផ្អែកផ្អើ

យាមិ តាមិ វេទ្រាហ្មហរិមិ ឧត្តារាមិ តិកាវណិយាមិ
 តត្ថ ធិក្ខា វតាយំ ភិក្ខុ អនុសាសិតត្ថ ឧត្តារាយោយ
 វិមិសាយេ សមញ្ញាតោ អសំ កាវុំ អសំ សិវិតា-
 ត្ថម្ហិ វេរាមិ មំ ភិក្ខុ វត្ថុត្ថំ អនុសាសិតត្ថំ មញ្ញម្ហិ
 មជ្ឈិមាមិ ភិក្ខុ... ធិកាមិ ភិក្ខុ វត្ថុត្ថំ អនុសាសិ-
 តត្ថំ មញ្ញម្ហិ ។ តស្ស វេរាទុក្ខម្យតស្ស មជ្ឈិមាទុ-
 ក្ខម្យតស្ស ធិកាទុក្ខម្យតស្ស វុទ្ធិយេវ ចាដិកម្ហា
 តុសលេសុ ធម្មេសុ ចោ វរិយាមិ អយេម្យ ធម្មោ គាថ-
 កាវណោ ។ មុន ចមរិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធម្មកាវោ ហោតិ
 បិយសុគាហារោ អតិធម្មេ អតិវិធមេ ឧទ្ធហរ្យ្យមុថោ

ពួកភិក្ខុជាថេរភ្នំ តែងសំគាល់ខ្ញុំភិក្ខុនោះ ថាជាបុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀប
 ប្រដៅ ពួកភិក្ខុជាគណៈលក្ខី... ពួកភិក្ខុមីភ្នំ តែងសំគាល់ភិក្ខុនោះ
 ថាជាបុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀបប្រដៅ ដោយគិតថា ឧប្បំ អំពើណា
 ដ៏ខ្ពស់នឹងតាម ដែលភកសព្រហ្មចារិបុគ្គល គ្រូវស្សតិគ្គា ហើយ
 ទើបធ្វើ ភិក្ខុនេះ ជាអស្សាសវៃ មិនខ្លួលច្រអូស ក្នុងអំពើនោះ
 ប្រកបដោយប្រាជ្ញា ជាគ្រឿងពិចារណាដោយទោយ ក្នុងអំពើនោះថា
 គួរធ្វើ គួរចាត់ចែងទានវដ្ត ។ កាលភិក្ខុនោះ ដែលភិក្ខុជាថេរៈ
 អនុគ្រាមហើយ ដែលភិក្ខុជាគណៈលក្ខនៈហើយ ដែលភិក្ខុមី
 អនុគ្រាមហើយ វេទនិមានៈសច្ចៈចិរិន្ត កើតប្រាកដ ក្នុងកុសលធម៌
 ចាំនិទ្ធាយវិធម្យុន៍ មិនមានសច្ចៈរាបសូន្យឡើយ ទេវង័
 ជាធាតុករណធម៌ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ មួយទៀត
 ភិក្ខុជាអ្នកប្រាជ្ញាធម៌ មានសេចក្តីពេញចិត្ត ចំពោះការពាលធម៌
 មានសេចក្តីរីករាយ ដំលើសលុប ក្នុងរក្ខតមិ ក្នុងអភិវិទេយ

ធម្មតាហោ វតាយំ ភិក្ខុ មិយសមុទាហោ អភិធម្ម
 អភិវិធមេ ឧទ្ធករវិញ្ញាណំ វេរោមិ មិ ភិក្ខុ
 វត្ថុញ្ញំ អនុសាសិតញ្ញំ មញ្ញាដ្ឋំ មជ្ឈិមាថំ ភិក្ខុ ...
 ធនិមិ ភិក្ខុ វត្ថុញ្ញំ អនុសាសិតញ្ញំ មញ្ញាដ្ឋំ ។ តស្ស
 វេរោធកមម្យតស្ស មជ្ឈិមាធកម្យតស្ស ធនិធកម-
 ម្យតស្ស វុទ្ធិវិយវ ធានិកម្យា កុសលេសុ ធម្មេសុ
 ឆោ បវហានិ អយេស្សិ ឆន្ទោ ធានិកេវេណ ។ ចុធន
 ធមវិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អារទ្ធិវិយោ វិហារនិ អកុសលានិ
 ធម្មានំ បចរោធាយ កុសលានិ ធម្មានំ ឧបសម្បធាយ
 ថាមវា ធម្មបរត្តមោ អមិក្ខុវិញ្ញាណំ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ អារទ្ធិវិយោ វតាយំ ភិក្ខុ វិហារនិ អកុ-
 សលានិ ធម្មានំ បចរោធាយ កុសលានិ ធម្មានំ
 ឧបសម្បធាយ ថាមវា ធម្មបរត្តមោ អមិក្ខុវិញ្ញាណំ
 កុសលេសុ ធម្មេសុនិ វេរោមិ មិ ភិក្ខុ វត្ថុញ្ញំ
 អនុសាសិតញ្ញំ មញ្ញាដ្ឋំ មជ្ឈិមាថំ ភិក្ខុ ... ធនិមិ
 ភិក្ខុ វត្ថុញ្ញំ អនុសាសិតញ្ញំ មញ្ញាដ្ឋំ ។

តួភិក្ខុជាថេរភ្នំ តែងសំគាល់ខ្ញុំភិក្ខុនោះជាបុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀបប្រ-
 ដៅ តួភិក្ខុជាបុគ្គលភ្នំ... តួភិក្ខុភ្នំ តែងសំគាល់ខ្ញុំភិក្ខុនោះជា
 បុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀបប្រដៅដោយគិតថា ឡើយ ភិក្ខុនេះ ជាអ្នកប្រាជ្ញាដ្ឋាន
 មានសេចក្តីពេញចិត្តចំពោះការពាលនមិ មានសេចក្តីរីករាយដល់សលុប
 ក្នុងអភិធម៌ក្នុងវិន័យវិទេ ។ កាលភិក្ខុនោះដែលភិក្ខុជាថេរភ្នំគ្រោះ
 ហើយ ដែលភិក្ខុជាបុគ្គលអនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុអនុគ្រោះហើយ
 រមែងមានសេចក្តីបំរើ កើតប្រាកដ ក្នុងកុសលធម៌ព័ន្ធភ្នយតែម្យ៉ាង
 មិនមានសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ នេះឯង ជាធាបករណធម៌ ១ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុព័ន្ធភ្នយ មួយទៀតភិក្ខុ ជាអ្នកប្រាជ្ញាដ្ឋានយាម ដើម្បីលរបង់ខ្ញុំ
 អកុសលធម៌ ញ៉ាំងពួកកុសលធម៌វិសម្រេច ជាអ្នកមានតម្លាងសិទ្ធិកម្រ
 មិនដាក់ចុះខ្ញុំចុះ ក្នុងកុសលធម៌ព័ន្ធភ្នយ តួភិក្ខុជាថេរភ្នំ តែង
 សំគាល់ខ្ញុំភិក្ខុនោះ ជាបុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀបប្រដៅ តួភិក្ខុជា
 បុគ្គលភ្នំ... តួភិក្ខុភ្នំ តែងសំគាល់ខ្ញុំភិក្ខុនោះជាបុគ្គលគួរស្តី
 គួរប្រៀបប្រដៅ ដោយគិតថា ឡើយ ភិក្ខុនេះ ជាអ្នកប្រាជ្ញាដ្ឋាន
 ដើម្បីលរបង់ខ្ញុំអកុសលធម៌ ព័ន្ធភ្នយ កុសលធម៌វិសម្រេច ជា
 អ្នកមានតម្លាងសិទ្ធិកម្រ មិនដាក់ចុះខ្ញុំចុះ ក្នុងកុសលធម៌ព័ន្ធភ្នយវិទេ ។

តស្ស ថេរវនិក្ខត្យតស្ស មជ្ឈិមាទុក្ខត្យតស្ស ទត្ត-
 តត្យតស្ស វុទ្ធិយេវ ចាដិកម្មំ កុសលេសុ ធម្មេសុ
 ទោ បរិហារិ អយម្យំ ធម្មោ ជាដក្ករណា ។ បុន
 ធម៌ កិល្បេវ កិល្បុ សន្តុដ្ឋោ ហោតិ ឥតវិទេវចិ-
 វរិមិណ្ណានត សេនាស ទតិលា ធម្មទ្ធកយកេស ធម្មិមិក្ខោយេន
 សន្តុដ្ឋោ វតាយេ កិល្បុ ឥតវិទេវចិវរិមិណ្ណានតសេនា-
 ស ទតិលា ធម្មទ្ធកយកេស ធម្មិមិក្ខោយេនាតិ ថេរវនិ មិ
 កិក្ខុ វុទ្ធានំ អនុសាសិតំ មញ្ញម្ហំ មជ្ឈិមាមិ
 កិក្ខុ ... ទតិមិ កិក្ខុ វុទ្ធានំ អនុសាសិ-
 តំ មញ្ញម្ហំ ។ តស្ស ថេរវនិក្ខត្យតស្ស
 មជ្ឈិមាទុក្ខត្យតស្ស ទត្តត្យតស្ស វុទ្ធិយេវ
 ចាដិកម្មំ កុសលេសុ ធម្មេសុ ទោ បរិហារិ
 អយម្យំ ធម្មោ ជាដក្ករណា ។

កាលភិក្ខុនោះ ដែលភិក្ខុជាថេរវនិក្ខត្យតស្ស ដែលភិក្ខុជាទត្តត្យតស្ស
 អនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុជាអនុគ្រោះហើយ វេទនាសេចក្តីចំរើនប្រាកដ
 ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយតែម្យ៉ាង មិនមានសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ
 នេះឯង ជាឧបករណ៍ទី ១ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជា
 អ្នកសន្តោសដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈនិងគិលានប្បច្ចយកេសដ្ឋ-
 បរិក្ខារតាមមាន តាមបាទ ពួកភិក្ខុជាថេរវនិក្ខត្យតស្ស តែងសំគាល់ខ្ញុំភិក្ខុនោះ
 ថាជាបុគ្គលខ្ពស់ គួរប្រៀនប្រដៅ ពួកភិក្ខុជាទត្តត្យតស្ស... ពួកភិក្ខុថ្មី
 ក្តី តែងសំគាល់ខ្ញុំភិក្ខុនោះ ថាជាបុគ្គលខ្ពស់ គួរប្រៀនប្រដៅ ដោយ
 រិក្ខុជា ឧបករណ៍នេះជាអ្នកសន្តោសដោយចីវរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ
 និងគិលានប្បច្ចយកេសដ្ឋបរិក្ខារដែរ ។ កាលភិក្ខុនោះដែលភិក្ខុជាថេរវនិក្ខត្យតស្ស
 អនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុជាទត្តត្យតស្សអនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុថ្មីអនុគ្រោះ
 ហើយ វេទនាសេចក្តីចំរើនប្រាកដ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយតែ
 ម្យ៉ាង មិនមានសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ នេះឯង ជាឧបករណ៍ទី ១ ។

បុទ ចមរ កំភូរ កំភូរ សតិមា ហោតិ បរមេន សតិ-
 ទេវត្តេន សមន្តាគតោ ចិរកតម្បិ ចិរកាសិទម្បិ
 សវិតា អនុស្សវិតា សតិមា វតាយ កំភូរ បរ-
 មេន សតិទេវត្តេន សមន្តាគតោ ចិរកតម្បិ
 ចិរកាសិទម្បិ សវិតា អនុស្សវិតា ទេវតិ ទំ
 កំភូរ វត្តង្គំ អនុសាសិតង្គំ មញ្ញង្គំ មជ្ឈិមាថ
 កំភូរ... ទសំ កំភូរ វត្តង្គំ អនុសាសិតង្គំ មញ្ញង្គំ ។
 តស្ស ទេវទុកម្បិតស្ស មជ្ឈិមាទុកម្បិតស្ស
 ទសទុកម្បិតស្ស វុឌ្ឍិយេវ ចាដិកង្ខំ កុសលេសុ
 ចាដិសុ ទោ ចរិហោទិ អយម្បិ ចន្ទោ ទាថការណោ ។

ខ្លួនភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមានស្មារតី ប្រកបដោយ
 ស្មារតី នឹងបញ្ញាដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ជាអ្នករស់រវើក លើកតាម ខ្លឹមរឹត
 ដែលប្រាប់ធ្វើមក យូរហើយផង ខ្លួនពាក្យដែលប្រាប់និយាយមក យូរ
 ហើយផង ពួកភិក្ខុជាថេរភ័ក្តិ តែងសំគាល់ ខ្លឹមរឹតនោះ ថាជា
 បុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀបប្រដៅ ពួកភិក្ខុជាគណ្ណាលភ័ក្តិ... ពួក
 ភិក្ខុម្នាក់ តែងសំគាល់ ខ្លឹមរឹតនោះ ថាជាបុគ្គលគួរស្តី គួរប្រៀប
 ប្រដៅ ដោយគិតថា ធម្មតា ភិក្ខុនោះ ជាអ្នកមានស្មារតី ប្រកប
 ដោយស្មារតី នឹងបញ្ញាដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ជាអ្នករស់រវើក លើកតាមខ្លឹមរឹត
 ដែលប្រាប់ធ្វើមក យូរហើយផង ខ្លួនពាក្យដែលប្រាប់និយាយមក យូរ
 ហើយផង បានដែរ ។ កាលភិក្ខុនោះ ដែលភិក្ខុជាថេរភ័ក្តិគ្រោះ
 ហើយ ដែលភិក្ខុជាគណ្ណាលអនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុម្នាក់គ្រោះហើយ
 តែមិនបានសេចក្តីចំរើនប្រាកដ ក្នុងកុសលនិងចំរើនឡាយតែម្យ៉ាង
 មិនមានសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ នេះឯង ជាធម៌ការណ៍ទី ១ ។

មុន ធម៌ កិច្ចាវ កិច្ចា បញ្ញា ហោតិ ឧទយត្តតាមិ-
 មិយា បញ្ញាយ សមញ្ញតតោ អវិហាយ មិទ្ធនិកាយ
 សម្មាទុក្ខត្វយតាមិមិយា បញ្ញា វគាយំ កិច្ច
 ឧទយត្តតាមិមិយា បញ្ញាយ សមញ្ញតតោ អវិហាយ
 មិទ្ធនិកាយ សម្មាទុក្ខត្វយតាមិមិយាតិ វេរាមិ មំ
 កិច្ច វត្ថុតំ អនុសាសិតំ មញ្ញមិ មជ្ឈិមាមិ
 កិច្ច... មវាមិ កិច្ច វត្ថុតំ អនុសាសិតំ
 មញ្ញមិ ។ កស្ស វេរាមុក្ខម្បិកស្ស មជ្ឈិមាមុក្ខម្បិ-
 កស្ស ធនាមុក្ខម្បិកស្ស វុត្តិយេវ ចានិកម្មា
 កុសលេសុ នធម្មេសុ នោ បរិហានិ អយម្បិ
 នធម្មោ នាថការណោ ។ សនាថា កិច្ចាវ វិហារេ
 ហ អនាថា ទុក្ខំ កិច្ចាវ អនាថា វិហារតិ ។

ម្ចាស់កិច្ចាវទ្យាយ មួយត្រាទៀត កិច្ចាវអ្នកមានប្រាថ្នា ប្រកប
 ដោយប្រាថ្នា ជាគ្រឿងជីវិតការកើតនឹងការលេត (ខន្ធ) ជាបញ្ញាជំប្រសើរ
 ជាគ្រឿងទំលុះទំលាយខ្លួនកិលេស ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងធម៌ ជាគ្រឿងអស់ទុក្ខ
 ដោយប្រពៃ ពួកកិច្ចាវថេរៈក្តី តែងសំគាល់ខ្លួនកិច្ចាវនោះ ថាជាបុគ្គលអនុស្ស
 គួរប្រៀនប្រដៅ ពួកកិច្ចាវកណ្តាលក្តី... ពួកកិច្ចាវក្តី តែងសំគាល់ខ្លួន
 កិច្ចាវនោះ ថាជាបុគ្គលអនុស្ស គួរប្រៀនប្រដៅ ដោយគិតថា ឧប្បិ
 កិច្ចានេះ ជាអ្នកមានប្រាថ្នា ប្រកបដោយប្រាថ្នា ជាគ្រឿងជីវិតការ
 កើតនឹងការលេត ជាបញ្ញាជំប្រសើរ ជាគ្រឿងទំលុះទំលាយខ្លួនកិលេស
 ប្រព្រឹត្តទៅក្នុងធម៌ ជាគ្រឿងអស់ទុក្ខដោយប្រពៃដែរ ។ កាលកិច្ចាវនោះ
 ដែលកិច្ចាវថេរៈអនុគ្រោះហើយ ដែលកិច្ចាវកណ្តាលអនុគ្រោះហើយ
 ដែលកិច្ចាវអនុគ្រោះហើយ វែមនិមានសច្ច័តិវិទេ កើតប្រាកដ
 ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ តែម្យ៉ាង មិនមានសច្ច័តិសាបសូន្យឡើយ
 នេះឯង ជាឧបករណធម៌ ១ ។ ម្ចាស់កិច្ចាវទ្យាយ អ្នក
 ទាំងឡាយ ច្បាជាបុគ្គលមានទីពឹង កុំជាបុគ្គលមិនមានទីពឹងឡើយ
 ម្ចាស់កិច្ចាវទ្យាយ បុគ្គលមិនមានទីពឹង វែមនិមេវាថាទុក្ខ ។

ឥមេ ខោ កំត្តុវេ ទស ហថករណា ធម្មាតិ ។^(១)

[១៧] ទសយំមេ កំត្តុវេ អវិយេវាសា
យេ អវិយា អាវសីសុ វា អាវសន្តិ វា អាវសិស្សន្តិ
វា ។ តតមេ ទស ។ ឥធម កំត្តុវេ កំត្តុ
ចត្តុវេវិប្បហំនោ ហោតិ ធម្មន្តិសមណ្ឌកោ
ឯការក្កោ ចតុរាបស្សោ បដុណ្ណប្ប-
វេក្កសាទ្វា សមយសន្តិសនោ អនាវិល-
សន្តិមេវា បស្សន្តកាយសន្តិវោ សុវិគុត្តចំត្តា
សុវិមុត្តប្បន្នោ ។ ឥមេ ខោ កំត្តុវេ ទស
អវិយេវាសា យេ អវិយា អាវសីសុ វា អាវសន្តិ វា
អាវសិស្សន្តិ វាតិ ។

[២០] ឯកំ សមយំ កកកំ កក្កុសុ
វិហារតិ កក្កុសធម្មំ ធាម កក្កុវំ មិគមោ ។

១ ម. ឥតោ បរិ និទមហិច ភវាវំ អន្តមនា តេ វិក្កុ ភវាវំតោ កាសិវំ ភវិវិក្កុវិ
ធាម វិស្សន្តិ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គាថករណេធម៌ (ធម៌ជាគ្រឿងធ្វើឲ្យមានទីតាំង)
មាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

[១៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អវិយេវាសៈ (ធម៌ជាគ្រឿងអប់រំដ៏
ច្រើន) នេះ មាន ១០ យ៉ាង ដែលពួកព្រះអរិយៈបានអប់រំហើយក្តី
កំពុងអប់រំក្តី និងអប់រំក្តី ។ អវិយេវាសៈទាំង ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកុសិសាសនានេះ បានលះបង់ខ្លះអង្គ៥ ប្រកប
ដោយអង្គ ៦ មានគ្រឿងក្សេមក្សាយចិត្តតម្រូវ មានធម៌ជាបន្តិក៤ បាន
បន្ទាបចំនួនបច្ចេកសព្វៈ (សព្វៈដែលត្រូវប្រកាន់ប្រកាខ្សែកៗ គ្នា) បានលះ
ចង់ខ្លះការស្វន្តិក ជ្រះស្រឡះហើយ មានការគ្រប់រះ មិនកកស្ទះ មាន
កាយសង្វារស្ងប់ម្តៅហើយ មានចិត្តជ្រះស្រឡះ ហើយមានប្រាជ្ញា
ដឹងថា ចិត្តជ្រះស្រឡះហើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អវិយេវាសៈ
១០យ៉ាងនេះឯង ដែលពួកព្រះអរិយៈ បានអប់រំហើយក្តី កំពុងអប់រំក្តី
និងអប់រំក្តី ។

[២០] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុង
និគមណ្ឌនៈកម្មាសធម្មៈ របស់ពួកដទៃអ្នកដទៃកុរុ ជិតដទៃកុរុ ។

តត្រ ទោ ភគវ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ។ បេ ។
 ភគវ ឯតនេច ធនយំមេ ភិក្ខុវេ អរិយវិសា
 យេ អរិយា អាវសីសុ វ អាវសន្តិ វ អាវសីស្សន្តិ
 វ ។ តតមេ ធន ។ ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បញ្ចន្តិ-
 វិប្បហីនោ ហោតិ ធម្មន្តិសមន្តាគោ ឯតោវត្ថោ
 បត្តាបស្សនោ បទុណ្ណប្បទ្រោសន្តោ សមរយស-
 ដ្ឋេសនោ អនាវិលសន្តិប្បេ បស្សន្តិកាយសន្តិហោ
 សុវិមុត្តនិស្តោ សុវិមុត្តប្បន្តោ ។ តតញ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ បញ្ចន្តិវិប្បហីនោ ហោតិ ។ ឥធម ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុនោ តាមន្តន្តោ បហីនោ ហោតិ ទ្យាទានោ
 បហីនោ ហោតិ ដីនម័ន្តំ បហីនំ ហោតិ ទុទ្ធចក្កុ-
 ក្កន្តំ បហីនំ ហោតិ វិចិត្តិន្តោ បហីនោ ហោតិ ។
 ឯវិ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បញ្ចន្តិវិប្បហីនោ ហោតិ ។

កុណិទិទោឯនំ ព្រមីមានព្រះភាគ ទ្រង់គ្រាស់ហៅពួកភិក្ខុមក ។ បេ ។
 ព្រមីមានព្រះភាគទ្រង់គ្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយវិសា
 នេមាន ១០ យ៉ាង ដែលពួកព្រះអរិយៈ បានអប់រំហើយក្តី គំពុន្តិអប់រំ
 ក្តី នឹងអប់រំក្តី ។ អរិយវិសាៈ ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាលានោះ បានលះបង់នូវអង្គ៤ ប្រកបដោយអង្គ ៦
 មានគ្រឿងក្បូរចិត្តតែមួយ មានធម៌ជាបន្តិកបំ បានបះបោរបន្តិកប្រក-
 សច្ចៈ បានលះបង់នូវការស្វែងរក ជ្រះស្រឡះហើយ មានការគ្រិះរិះម៉ែន
 កកល្អក់ មានកាយសង្ខារស្ងប់រម្ងាប់ហើយ មានចិត្តផុតស្រឡះហើយ
 មានប្រាជ្ញាដឹងថា ចិត្តផុតស្រឡះហើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 បានលះបង់អង្គ៤ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាលានោះ
 បានលះកាមច្ចន្តៈ បានលះ ព្យាបាទ បានលះ ជីវមិទ្ធៈ បានលះ ទុទ្ធចក្កុច្ចៈ
 បានលះ វិចិត្តិន្តោ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបានលះ អង្គ៤យ៉ាងនេះឯង ។

កាថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធន្យន្ត្រ្តសមន្តាគតោ
 ហោតិ ។ នន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ចក្កុយ រូបំ ទិស្វា
 នេវ សុមនោ ហោតិ ន ទុម្មនោ ទុបេក្ខតោ
 វិហរតិ សតោ សម្មជាតោ សោតេន សន្តិ
 សុត្វា ។ បេ ។ យានេន ភន្នំ យាយិត្វា
 ជិក្ខុយ រសិ សាយិត្វា កាយេន ដោដ្ឋង្គំ មុសិត្វា
 មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ នេវ សុមនោ ហោតិ ន
 ទុម្មនោ ទុបេក្ខតោ វិហរតិ សតោ សម្មជាតោ ។
 ឃិ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ធន្យន្ត្រ្តសមន្តាគតោ ហោតិ ។
 កាថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឯការេត្វា ហោតិ ។ នន
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សតារត្តេន ទេតសា សមន្តាគតោ
 ហោតិ ។ ឃិ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ឯការេត្វា
 ហោតិ ។ កាថញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ចតុរាបស្សនោ
 ហោតិ ។ នន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សង្ខាយេកំ
 បដិសេវតិ សង្ខាយេកំ អនិវាសេតិ សង្ខាយេកំ
 បរិវេជ្ជតិ សង្ខាយេកំ វិទោនេតិ ។

ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ៦ តើដូចម្តេច ។ ខ្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានឃើញរូបដោយភ្នែកហើយ
 មិនសាមនស្ស មិនទោមនស្ស ជាបុគ្គលមានចិត្តត្រងើយ មានស្មារតី
 ដឹងខ្លួនគ្រប់វិធានបថទាំង ៤ បានសុំរិះរិះដោយត្រចៀក ។ បេ ។
 បានដុំភ្នែកដោយប្រមុះ បានជញ្ជក់សេដោយអណ្តាត បានប៉ះផ្សូរ
 ដោយកាយ បានដឹងឲ្យម្តងដោយចិត្តហើយ មិនសាមនស្ស មិន
 ទោមនស្ស ជាបុគ្គលមានចិត្តត្រងើយ មានស្មារតី ដឹងខ្លួនគ្រប់វិធា-
 បថទាំង ៤ ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយអង្គ៦ យ៉ាងនេះ
 ឯង ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានគ្រឿងក្បួចិត្តតែមួយ តើដូច
 ម្តេច ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ប្រកបដោយ
 ចិត្ត ដែលមានស្មារតីវិជ្ជា ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានគ្រឿងក្បួច
 ចិត្តតែមួយ យ៉ាងនេះឯង ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានទម្រង់ជាប្លង់
 ៤ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 ពិចារណាហើយ ទើបសេចក្តីរបស់ដែលគួរសេត ពិចារណាហើយទើប
 អត់សន្តិកម្មវិហារត្តិដែលគួរអត់សន្តិកម្ម ពិចារណាហើយ ទើបវៀរឲ្យវិហារត្តិ
 ដែលគួរវៀរ ពិចារណាហើយ ទើបបន្ទាបចំនុះវិហារត្តិដែលគួរបន្ទាបចំ ។

ឃី ខោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ចតុរាមស្សនោ ហោតិ ។
 កាថញ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បទុណ្ណប្បទេកសន្តោ
 ហោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ យោនិ តាមិ
 មុជុស្សមណាត្រា ឃុណាមិ មុជុប្បទេកសន្តាមិ
 សេឃ្យមីនំ សស្សតោ លោកោតិ វា អសស្សតោ
 លោកោតិ វា អន្តវា លោកោតិ វា អន្តវា
 លោកោតិ វា និ ជីវំ តំ សរិទ្ធិ វា អញ្ញំ ជីវំ អញ្ញំ សរិទ្ធិ
 វា ហោតិ តថាគតោ បរម្មណាតិ វា ធិ ហោតិ
 តថាគតោ បរម្មណាតិ វា ហោតិ ច ធិ ច ហោតិ
 តថាគតោ បរម្មណាតិ វា ខេវ ហោតិ ធិ ធិ ហោតិ
 តថាគតោ បរម្មណាតិ ធិ សន្តាមិ តាមិ ទុណ្ណាមិ
 ហោតិ បទុណ្ណាមិ ចត្តាមិ វន្តាមិ មុត្តាមិ
 បហិចាមិ បដិទិស្សដ្ឋាមិ ។ ឃី ខោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ បទុណ្ណប្បទេកសន្តោ ហោតិ ។ កាថញ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សមវេយសន្នេសនោ ហោតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមានធម៌ជាបរិវ័ត្ត ៤ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុបានបន្ទាបនឹងខ្លួនបច្ចេកសច្ចៈ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បច្ចេកសច្ចៈ ជាច្រើនណា របស់សមណៈនិទ្រោហ្មណ៍
 ជាច្រើន គឺការច្រកាន់ថា លោកទៀងដូច្នោះខ្លះ លោកមិនទៀងដូច្នោះ
 ខ្លះ លោកមានចំប្រឹកដូច្នោះខ្លះ លោកមិនមានចំប្រឹកដូច្នោះខ្លះ ជីវិត
 នោះ គឺសរិរេនោះដូច្នោះខ្លះ ជីវិតដទៃ សរិរេដទៃដូច្នោះខ្លះ សត្វស្តាប់ទៅ
 កើតទៀតដូច្នោះខ្លះ សត្វស្តាប់ទៅមិនកើតទៀតដូច្នោះខ្លះ សត្វស្តាប់ទៅ
 រើគេរៀនក៏មាន មិនកើតទៀតក៏មានដូច្នោះខ្លះ សត្វស្តាប់ទៅកើត
 រៀនមិនមែន មិនកើតទៀតក៏មិនមែនដូច្នោះខ្លះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 បានបន្ទាបនឹង បោះបង់ លះបង់ ខ្ចាក់ចោល លែងចោល លះ លែង
 លះស្រឡះ ខ្លួនបច្ចេកសច្ចៈជាច្រើនទាំងអស់នោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុបានបន្ទាបនឹងខ្លួនបច្ចេកសច្ចៈយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ចុះភិក្ខុបានលះបង់ ខ្លួនកាលស្វន្ធកម្រៃស្រឡះហើយ តើដូចម្តេច ។

៧១ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ តោមេសនា មហីនា មោតិ កថេ-
 សនា មហីនា មោតិ ព្រហ្មចរិយេសនា មជ្ជិម្បស្សនា ។
 ៧២ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សមវយសន្នេសនោ មោតិ ។
 កថេត្ថ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អនាវិលសន្និយោ មោតិ ។
 ៧៣ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ តាមសន្និយោ មហីនោ មោតិ
 ព្យាចានសន្និយោ មហីនោ មោតិ វិហិសានសន្និយោ
 មហីនោ មោតិ ។ ៧៤ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អនា-
 វិលសន្និយោ មោតិ ។ កថេត្ថ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 មស្សន្តតាយសម្មារោ មោតិ ។ ៧៥ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 សុខស្ស ច មហានា ទុក្ខស្ស ច មហានា មុត្វេ
 សោមទស្សនោមស្សនំ អន្តរមា អទុក្ខមស្ស ច ឧបេ-
 ក្ខាសតិហិស្សនិ ចតុត្ថំ ឈានំ ទុបសម្បដ្ឋ វិហារតិ ។
 ៧៦ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ មស្សន្តតាយសម្មារោ មោតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានលះបង់ការស្វន្ត
 កោម លះបង់ការស្វន្តកេត មានការស្វន្តក្នុងព្រហ្មចរិយៈ
 ស្ងប់ម្ខាងហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបានលះបង់
 ការស្វន្តក ជ្រុស្រឡះហើយ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ចុះភិក្ខុមានសេចក្តីត្រិះរិះ មិនកកល្អក់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានលះបង់សេចក្តីត្រិះរិះ ក្នុង
 កាម បានលះបង់សេចក្តីត្រិះរិះ ក្នុងការព្យាបាទ បានលះបង់សេចក្តី
 ត្រិះរិះ ក្នុងការបៀតបៀន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុមាន
 សេចក្តីត្រិះរិះ មិនកកល្អក់ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុមានកាយសង្ហារ ស្ងប់ម្ខាងហើយ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ព្រោះលះបង់សុខផង ព្រោះលះ
 បង់ទុក្ខផង ព្រោះអស់ទៅ វិនាសមនស្សនិទ័តោមនស្ស ក្នុងកាល
 មុន ក៏បានសម្រេចខ្លួនក្នុងព្រលឹម មិនមែនជាទុក្ខ មិនមែនជាសុខ
 មានវិភេទ ដ៏បរិសុទ្ធ តើអំពីរបេក្ខ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុមានកាយសង្ហារ ស្ងប់ម្ខាង យ៉ាងនេះ ឯង ។

យេ ហិ កោចិ កិច្ចុវេ អត្ថតថថ្វាដំ អរិយា
 អរិយភសេ អាវសីសុ សាខេ តេ ឥមេ វ
 ធស អរិយភសេ អាវសីសុ យេ ហិ កោចិ កិច្ចុវេ
 អនាគតតថថ្វាដំ អរិយា អរិយភសេ អាវសីសុ
 សាខេ តេ ឥមេ វ ធស អរិយភសេ អាវសីសុ
 យេ ហិ កោចិ កិច្ចុវេ ឯតវាវិ អរិយា អរិយភសេ
 អាវសុទ្ធំ សាខេ តេ ឥមេ វ ធស អរិយភសេ
 អាវសុទ្ធំ ។ ឥមេ ចោ កិច្ចុវេ ធស អរិយភសា យេ
 អរិយា អាវសីសុ វ អាវសុទ្ធំ វ អាវសីសុទ្ធំ វតិ ។

តថវណោវិញ ទុតិយោ ។

តិស្សទ្ធានំ

សេនាសដា ច អម្ពំ ៥(១) សំយោជនទំលេន ច

អប្បនាដោ កហុធម្មេយ្យ ទ្វេ តាថា ម្ភេវស ច តាតិ(២) ។

១ ឆ. ម. អម្ពំ ១, ២ ឆ. ម. អរិយភសេ ៣ ៣ ១ ១. អរិយភស ៣ ៣ ១

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអរិយៈណាមួយ បានស្រ្តីយនៅក្នុងអរិយវសៈ
 ក្នុងកាលដែលកូនវិហើយ ពួកអរិយៈទាំងអស់នោះ បានស្រ្តីយនៅ
 ក្នុងអរិយវសៈទាំង ១០ យ៉ាងខេងងង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអរិយៈ
 ណាមួយ នឹងស្រ្តីយនៅ ក្នុងអរិយវសៈ ក្នុងកាលដែលមិនតាមមក
 ដល់ ពួកអរិយៈទាំងអស់នោះ នឹងស្រ្តីយនៅ ក្នុងអរិយវសៈទាំង
 ១០ យ៉ាងខេងងង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកអរិយៈណាមួយ កំពុង
 ស្រ្តីយនៅ ក្នុងអរិយវសៈ ក្នុងកាលឥឡូវនេះ ពួកអរិយៈទាំងអស់
 នោះស្រ្តីយនៅ ក្នុងអរិយវសៈទាំង ១០ ខេងងង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 អរិយវសៈទាំង ១០ ខេងងង ដែលពួកអរិយៈ បានសប្តិហើយក្តី
 កំពុងអប្រិក្តី នឹងអប្រិក្តី ។

ចប់ នាវណគ្គទី២ ។

ទុត្តាននៃពិករណេវិក្កុតោតិ

- និយាយអំពីសោសន. ១ អំពីអង្គ ១ អំពីសំយោជនៈ ១
- អំពីចេតោទ័លៈ ១ អំពីអប្បមាទ ១ អំពីកហុធម្មេយ្យ ១
- អំពីនាវណគម្ពោតិវិលីកអំពីអរិយវសៈមានពីរលើក ។

មហានិទ្ទេស

[២១] សីហោ ភិក្ខុវេ ធិតពជា សាយណ្ណសមយំ
អាសយា ធិត្តុមតិ អាសយា ធិត្តុមតិ វិដក្កតិ
វិដក្កតា សមត្តា ឧត្តុសា អនុវិលាគោតិ សមត្តា
ឧត្តុសា អនុវិលាគោតា តិក្ខុត្តំ សីហនាដំ ធនតិ
តិក្ខុត្តំ សីហនាដំ ធនតា កោតាយ ឧត្តុមតិ ។ តិ
តិស្ស ហេតុ ។ មាហិ ទុន្តោ ទុន្តោ វិសមនេ
សង្កដំ អាហានេសិទ្ធិ^(១) ។ សីហោតិ ខោ
ភិក្ខុវេ តថាគតស្សតំ អនិវចនំ អហោតោ សន្តា-
សម្ពុទ្ធស្ស ។ យំ ខោ ភិក្ខុវេ តថាគតោ បរិសាយ
ធម្មំ ទោសេតិ ឥធម្មស្ស ហោតិ សីហនាទស្សំ ។
ធនយំមាដិ ភិក្ខុវេ តថាគតស្ស តថាគតាលាដិ
យេហិ តាលេហិ សមត្តានតោ តថាគតោ អាស-
កណ្ណាដិ បដិដានាតិ បរិសាសុ សីហនាដិ ធនតិ
ព្រហ្មធម្មំ បរិក្ខតិ ។ កាតហាដិ ធន ។

១ ម អាហានេសិទ្ធិ ។

មហានិទ្ទេស ទី ៣

[២២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាយណ្ណសម័យ សត្វសីហ-
ជាស្តេចម្រឹក ចេញពីលំនៅ លុះចេញពីលំនៅហើយ ក៏មិនកត់ខ្លួន
លុះមិនកត់ខ្លួនហើយ ក៏គ្រឡេកមៀនមើលទិសទាំង៤ជុំវិញ លុះ
គ្រឡេកមៀនមើលទិស ទាំង៤ជុំវិញហើយ ក៏បន្តិសីហនាទ ៣ ជង
លុះបន្តិសីហនាទ ៣ ជងហើយ ទើបចេញទៅកេចំណី ។ អំណរ
នោះ គ្រោងហេតុអ្វី ។ គ្រោងថា សត្វសីហៈគិតថា ពាក្យគញ
កុំធ្វើក្នុងសត្វតូច ។ ដែលដើរទៅកេស៊ីក្នុងទីគ្រោងគ្រហូតឲ្យស្ងប់ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពាក្យថា សីហៈនេះ ជាឈ្មោះរបស់ព្រះគោតគ
អហោសម្មាសម្ពុ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះគោតគសំដែងធម៌ដល់
បរិស័ទ ដោយហេតុណា នេះជាសីហនាទ របស់ព្រះគោតគនោះ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គោតគល របស់ព្រះគោតគនោះមាន ១០
ប្រការគឺព្រះគោតគ ប្រកបដោយពលៈទាំងឡាយហើយ ទើបផ្តើមដំបូរ
ហេតុដ៏ប្រសើរ បន្តិសីហនាទ ក្នុងក្នុងបរិស័ទ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រ(ចក្រ
ដ៏ប្រសើរ) ឲ្យប្រញ័ក្តៅ ។ គោតគល១០ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ ។

ឥន្ទ ភិក្ខុវេទ តថាគតោ ហិណ្ណូ ហិណ្ណោ
 អដ្ឋាណ្ណ អដ្ឋាណោ យេជាក្ខតំ បដាបាតំ ។
 យម្យំ ភិក្ខុវេទ តថាគតោ ហិណ្ណូ ហិណ្ណោ
 អដ្ឋាណ្ណ អដ្ឋាណោ យេជាក្ខតំ បដាបាតំ ឥន្ទម្យំ
 ភិក្ខុវេទ តថាគតស្ស តថាគតាលំ ហោតំ យំ
 តាលំ អាតម្ម តថាគតោ អាសគណ្ណានំ បដិដាបាតំ
 បរិសាសុ សីហនាមំ ធនតំ ព្រហ្មចន្ទំ បរិវេទំ ។
 បុណ្ណ ចបរិ ភិក្ខុវេទ តថាគតោ អតីតាបាតតប្ប-
 ច្ចុប្បញ្ញាមំ កម្មសហនាបាមំ ហិណ្ណោ ហេតុសោ
 វិចារំ យេជាក្ខតំ បដាបាតំ ។ យម្យំ ភិក្ខុវេ
 ទតថាគតោ អតីតាបាតតប្បច្ចុប្បញ្ញាមំ កម្មសហនា-
 បាមំ ហិណ្ណោ ហេតុសោ វិចារំ យេជាក្ខតំ បដាបាតំ
 ឥន្ទម្យំ ភិក្ខុវេទ តថាគតស្ស តថាគតាលំ ហោតំ

ខ្មាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ព្រះតថាគតក្នុងលោកនេះ រមែងជ្រាបច្បាស់ខ្លះ
 ហេតុភាមហេតុផង ជ្រាបច្បាស់ខ្លះអំពីមិនមែនជាហេតុ ភាមអំពីមិនមែន
 ជាហេតុផង ដោយសេចក្តីជាក់លាក់ ។ ខ្មាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ត្រង់
 ដែលព្រះតថាគត ជ្រាបច្បាស់ខ្លះហេតុ ភាមហេតុផង ជ្រាបច្បាស់ខ្លះ
 អំពី មិនមែនជាហេតុ ភាមអំពីមិនមែនជាហេតុផង ដោយសេចក្តី
 ជាក់លាក់ ខ្មាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ នេះជា តថាគតពលរបស់ព្រះតថាគត
 ព្រោះ ព្រះតថាគតស្រ្តីយឌីនិពលៈ ហើយផ្ដើម្បីខ្លះហេតុផ្សំប្រសើរ
 បន្តិសីហនាទ ក្នុងពួកបរិសីទ ញ៉ាំងព្រហ្មចន្ទប្រព្រឹត្តទៅ ។ ខ្មាល
 ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ មួយទៀត ព្រះតថាគតជ្រាបច្បាស់ខ្លះវិបាកនៃកុសលកម្ម
 និងកុសលកម្ម ដែលសត្វបានធ្វើហើយ ចាំអតីត អនាគត និង
 បច្ចុប្បន្ន ភាមថ្នាក់ ភាមហេតុ ដោយសេចក្តីជាក់លាក់ ។ ខ្មាលភិក្ខុ
 ចាំនិទ្យាយ ត្រង់ដែលព្រះតថាគត ជ្រាបច្បាស់ខ្លះវិបាកនៃកុសលកម្ម
 និងកុសលកម្ម ដែលសត្វបានធ្វើហើយ ចាំអតីត អនាគត
 និងបច្ចុប្បន្ន ភាមថ្នាក់ ភាមហេតុ ដោយសេចក្តីជាក់លាក់
 ខ្មាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ នេះជា តថាគតពល របស់ព្រះតថាគត

យំ ពលំ អាគម្ម តថាគតោ អាសកណ្ណានំ
 បដិជាតានិ បរិសាសុ សីហនានំ ធននិ ព្រហ្មចន្តិ
 បរិត្តានិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ តថាគតោ សទ្ធកុតាមិទំ
 បដិបទំ យថាភ្នតំ បជាតានិ ។ យម្បិ ភិក្ខុវេ
 តថាគតោ សទ្ធកុតាមិទំ បដិបទំ យថាភ្នតំ បជាតានិ
 នធម្បិ ភិក្ខុវេ តថាគតោ សទ្ធកុតាមិទំ យថាភ្នតំ បជាតានិ
 យំ ពលំ អាគម្ម តថាគតោ អាសកណ្ណានំ
 បដិជាតានិ បរិសាសុ សីហនានំ ធននិ ព្រហ្ម-
 ចន្តិ បរិត្តានិ ។ បុន ចបរំ ភិក្ខុវេ តថាគតោ
 អនេកាណាមុំ បាបាណាមុំ^(១) លោកិ យថាភ្នតំ
 បជាតានិ ។ យម្បិ ភិក្ខុវេ តថាគតោ អនេក-
 ណាមុំ បាបាណាមុំ លោកិ យថាភ្នតំ បជាតានិ នធម្បិ
 ភិក្ខុវេ តថាគតោ សទ្ធកុតាមិទំ យថាភ្នតំ បជាតានិ
 យំ ពលំ អាគម្ម តថាគតោ អាសកណ្ណានំ បដិជាតានិ
 បរិសាសុ សីហនានំ ធននិ ព្រហ្មចន្តិ បរិត្តានិ ។

១ ១. ម. អនេកាណាមុំ បាបាណាមុំ ។

ព្រោះ ព្រះតថាគតាស្រ្រីយនីតិលៈ ហើយផ្ដោតខ្លះហេតុដ៏ប្រសើរ បទ្ធិ
 សីហនាទ ក្នុងពួកបរិសុទ្ធ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះតថាគតាស្រ្រីយនីតិលៈ ដែលទៅកាន់ទី
 ទាំងពួង ដោយសេចក្ដីជាក់លាក់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រង់ដែល
 ព្រះតថាគតាស្រ្រីយនីតិលៈ ដែលទៅកាន់ទីទាំងពួង ដោយសេចក្ដី
 ជាក់លាក់ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា តថាគតាល របស់ព្រះតថាគត
 ព្រោះ ព្រះតថាគតាស្រ្រីយនីតិលៈ ហើយផ្ដោតខ្លះហេតុ ដ៏ប្រសើរ
 បទ្ធិសីហនាទ ក្នុងពួកបរិសុទ្ធ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះតថាគតាស្រ្រីយនីតិលៈ ដែលមាន
 ធាតុច្រើនយ៉ាង មានធាតុផ្សេងៗគ្នា ដោយសេចក្ដីជាក់លាក់ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រង់ដែលព្រះតថាគត គ្រប់ច្បាប់សុខវិហារដែល
 មានធាតុច្រើនយ៉ាង មានធាតុផ្សេងៗគ្នា ដោយសេចក្ដីជាក់លាក់
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា តថាគតាល របស់ព្រះតថាគត ព្រោះ
 ព្រះតថាគតាស្រ្រីយនីតិលៈ ហើយផ្ដោតខ្លះហេតុដ៏ប្រសើរ បទ្ធិ
 សីហនាទ ក្នុងពួកបរិសុទ្ធ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។

បុទ ចបរំ កិច្ចាវេ តថាគតោ សត្តានំ ជាតា-
 ទិមុត្តិកានំ យជាភូតំ បជាជាតិ ។ យេវ្យំ កិច្ចាវេ
 តថាគតោ សត្តានំ ជាតាទិមុត្តិកានំ យជាភូតំ
 បជាជាតិ នទស្សិ កិច្ចាវេ តថាគតស្ស តថាគតាលំ
 ហោតិ យំ តលំ អាគម្ម តថាគតោ អាសកណ្ណានំ
 បដិជាតានំ បរិសាសុ សីហនានំ ទទតិ ប្រញុ-
 ចត្តិ បវត្តតិ ។ បុទ ចបរំ កិច្ចាវេ តថាគតោ
 បរសត្តានំ បរមុត្តលានំ ឥន្ទ្រិយបរោបវិយត្តំ
 យជាភូតំ បជាជាតិ ។ យេវ្យំ កិច្ចាវេ តថាគតោ
 បរសត្តានំ បរមុត្តលានំ ឥន្ទ្រិយបរោបវិយត្តំ
 យជាភូតំ បជាជាតិ នទស្សិ កិច្ចាវេ តថាគតស្ស
 តថាគតាលំ ហោតិ យំ តលំ អាគម្ម
 តថាគតោ អាសកណ្ណានំ បដិជាតានំ បរិសាសុ
 សីហនានំ ទទតិ ប្រញុចត្តិ បវត្តតិ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះតថាគត ជ្រាបច្បាស់នូវអច្ចាស្រ័យ
 ផ្សេងៗគ្នា របស់ពួកសត្វ ដោយសេចក្តីដាក់លាក់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ត្រង់ដែលព្រះតថាគតជ្រាបច្បាស់នូវអច្ចាស្រ័យផ្សេងៗគ្នា របស់
 ពួកសត្វ ដោយសេចក្តីដាក់លាក់ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា តថាគត-
 ពលរបស់ព្រះតថាគត ព្រោះព្រះតថាគតាស្រ័យនិទិពលៈ ហើយផ្ដេង
 ខ្លាហេតុជ័ប្រាសិវេ បទ្ធិសីហនានទក្កនិព្វកបរិសទ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រឲ្យប្រច្រៀត
 ទៅ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះតថាគតជ្រាបច្បាស់នូវ
 ឥន្ទ្រិយភ្លៀវក្តា នឹងទំន់របស់ពួកសត្វដទៃ ពួកបុគ្គលដទៃ ដោយសេចក្តី
 ដាក់លាក់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រង់ដែលព្រះតថាគត ជ្រាបច្បាស់នូវ
 ឥន្ទ្រិយភ្លៀវក្តា នឹងទំន់របស់ពួកសត្វដទៃ ពួកបុគ្គលដទៃ ដោយសេចក្តី
 ដាក់លាក់ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា តថាគតពល របស់ព្រះតថាគត
 ព្រោះ ព្រះតថាគតាស្រ័យនិទិពលៈ ហើយផ្ដេងខ្លាហេតុ ជ័ប្រាសិវេ
 បទ្ធិសីហនាន ក្នុងពួកបរិសទ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រឲ្យប្រច្រៀតទៅ ។

បុណ្ណ ចេវំ កិក្ខុវេ ភតាភតោ ឈានិមោក្ខសមាធិ-
 សមាបត្តិមំ សន្តិលេសំ វេណិមំ វុដ្ឋាមំ យេជាក្ខតំ
 បជាបាតិ ។ យម្យំ កិក្ខុវេ ភតាភតោ
 ឈានិមោក្ខសមាធិសមាបត្តិមំ សន្តិលេសំ វេណិមំ
 វុដ្ឋាមំ យេជាក្ខតំ បជាបាតិ វេណិមំ កិក្ខុវេ
 ភតាភតោ ភតាភតាលំ ហោតិ យំ តលំ
 អាភម្ម ភតាភតោ អាសកណ្ណាមំ បដិជាបាតិ
 បវិសាសុ សីហនាមំ ធនតំ ព្រហ្មចក្កំ
 បវិស្ថតិ ។ បុណ្ណ ចេវំ កិក្ខុវេ ភតាភតោ
 អាណេវិហិតំ បុត្រេវិសំ អនុស្សវតិ សេយ្យេមិទំ
 ឯកម្យំ ជាតិ ទ្វេបិ ជាតិយោ តិស្សបិ ជាតិយោ
 ចតស្សបិ ជាតិយោ បក្ខបិ ជាតិយោ ធនបិ
 ជាតិយោ វីសម្យំ ជាតិយោ តិសម្យំ ជាតិយោ
 ចក្កាឡិសម្យំ ជាតិយោ បក្ខាសម្យំ ជាតិយោ
 ជាតិសម្យំ ជាតិសហស្សម្យំ ជាតិសតសហស្សម្យំ
 អាណេកេបិ សិវុដ្ឋកេម្យំ អាណេកេបិ វិវុដ្ឋកេម្យំ

ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះភគវាគ ប្រាបច្បាប់ខ្លួនសេចក្តី
 សៅហ្មងផ្លូវផង ទឹកការចេញចាកឈាន វិហារក្ខុ សមាធិ ទឹកសមាបត្តិ
 ដោយសេចក្តីជាក់លាក់ ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រង់ដែលព្រះភគវាគ
 ប្រាបច្បាប់ខ្លួនសេចក្តីសៅហ្មង ផ្លូវផង ទឹកការចេញចាកឈាន វិហារក្ខុ
 សមាធិ ទឹកសមាបត្តិ ដោយសេចក្តីជាក់លាក់ ខ្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ នេះជា ភតាភតាល របស់ព្រះភគវាគ ព្រោះ ព្រះភតា-
 ភតាកស្រ័យទីវាលៈ ហើយផ្ដើម្បីហេតុដ៏ប្រសើរ បទ្ធិសីហនាទ
 ក្នុងពួកបរិសុទ្ធ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត ព្រះភគវាគ លើកឃើញជាតិ ដែលបាននៅកស្រ័យ
 ក្នុងកាលមុន ជាអនេកជាតិ គឺ ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ៣ ជាតិខ្លះ
 ៤ ជាតិខ្លះ ៥ ជាតិខ្លះ ១០ ជាតិខ្លះ ២០ ជាតិខ្លះ ៣០ ជាតិខ្លះ ៤០ ជាតិខ្លះ
 ៥០ ជាតិខ្លះ ១០០ ជាតិខ្លះ ១.០០០ ជាតិខ្លះ ១០.០០០
 ជាតិខ្លះ លើកឃើញបាន ច្រើន សំដែងប្បទូរ ច្រើន វិវុដ្ឋកប្បទូរ

អនេកោចំ សំវដ្តិវដ្តិកាប្បេ អនុត្រាសិ ឯវិបាមោ
 ឯវិភាត្តោ ឯវិវណ្ណោ ឯវិហាហារោ ឯវិសុខទុក្ខប្បដិ-
 សំវេទិ ឯវិហយុបវិយាដ្ឋោ សោ តតោ ទុតោ អនុត្រ
 ទុទទាដិ តត្រាចាសិ ឯវិបាមោ ឯវិភាត្តោ
 ឯវិវណ្ណោ ឯវិហាហារោ ឯវិសុខទុក្ខប្បដិសំវេទិ
 ឯវិហយុបវិយាដ្ឋោ សោ តតោ ទុតោ ឥទ្ធិបបដ្ឋានតិ។
 ឥតិ សាតារិ សទ្ធក្ខេសំ អនេកាវិហិតំ បុព្វេនិកសំ
 អនុស្សតិ ។ យឃ្ហិ ភិក្ខុវេ ធម្មាតតោ អនេកាវិ-
 ហិតំ បុព្វេនិកសំ អនុស្សតិ សេយ្យដិទំ ឯកម្សិ
 ជាតិ ម្រេចិ ជាតិយោ ។ បេ ។ ឥតិ សាតារិ
 សទ្ធក្ខេសំ អនេកាវិហិតំ បុព្វេនិកសំ អនុស្សតិ
 ឥទ្ធិម្សិ ភិក្ខុវេ ធម្មាតតស្ស ធម្មាតតសំ ហោតិ
 យំ តលំ អាភិប្ប ធម្មាតតោ អាសភិណ្ណាទំ
 បដិជាតានិ បរិសាសុ សិហាជាដិ ធនតំ

ច្រើនសំវដ្តិវដ្តិកាប្បទុរោ ក្នុងកាលណោះ កាត្តាអញមានឈ្មោះយ៉ាង
 នេះ មានគាត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បុរយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ
 បានទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់កាយត្រឹមប៉ុណ្ណោះ កាត្តាអញ
 នោះ ច្បុកចារកអក្ខតាពនោះហើយ បានទៅកើត ក្នុងកាលណោះ
 ដែលទៅកើត ក្នុងកាលនោះទៀត កាត្តាអញ មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ
 មានគាត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បុរយ៉ាងនេះ មានអាហារយ៉ាងនេះ
 ទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់កាយត្រឹមប៉ុណ្ណោះ លុះកាត្តាអញ
 នោះ ច្បុកចារកអក្ខតាពនោះហើយ ទើបមកកើត ក្នុងកាលនោះ ។
 ព្រះធម៌គរលីកឃើញជាតិ ដែលទុកនៅកស្រីយ ក្នុងកាលមុន
 ជាអនេកជាតិព្រមទាំងកាល ព្រមទាំងទទួលយ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រុងដែលព្រះធម៌គរ លីកឃើញជាតិ ដែលបាន
 នៅកស្រីយក្នុងកាលមុន ជាអនេកជាតិ គឺ ទុកជាតិខ្លះៗ ជាតិខ្លះៗ បេ។
 លីកឃើញជាតិ ដែលបាននៅកស្រីយក្នុងកាលមុន ជាអនេកជាតិ
 ព្រមទាំងកាល ព្រមទាំងទទួលយ៉ាងនេះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នៅជា
 គជាគកល របស់ព្រះធម៌គរ ព្រោះព្រះធម៌គរ កស្រីយ
 នឹងកលៈ ហើយដូច្នោះហេតុ ដំបូរសើ ចន្ទិសិហានា។

ប្រញូងផ្លូវ បរិវេណ ។ មុន បរិវេណ ក៏ត្រូវ ឧបាសកោ
 ជំពូល ឧបាសកោ វិសុទ្ធន អតិស្តង្គបាទុសកោល សន្តោ
 បស្សនិ បរិវេណ ឧបបដ្ឋមាណ ហិណ បណីតេ
 សុវណ្ណា ធុត្តលោ សុគតេ ធុត្តតេ យថាភក្ខបតេ
 សន្តោ បដាបាតិ ឥមេ វិន កោន្តោ សន្តា
 កាយធុត្តវិទេន សមញ្ញាគតា វិច្ឆិសុចរិទេន សមញ្ញា-
 គតា មនោធុត្តវិទេន សមញ្ញាគតា អរិយានំ ឧបវា-
 ទិកា មិច្ឆាធិដ្ឋិកា មិច្ឆាធិដ្ឋិកុឌ្ឋសមាទាទា តេ
 កាយស្ស ភេតា បរិមុណា អចាយំ ធុត្តនិ វិច្ឆិទានំ
 ជិវយំ ឧបបដ្ឋា ឥមេ វិន កោន្តោ សន្តា កាយ-
 សុចរិទេន សមញ្ញាគតា វិច្ឆិសុចរិទេន សមញ្ញាគតា
 មនោសុចរិទេន សមញ្ញាគតា អរិយានំ អន្ធពវាទិកា
 សម្មាធិដ្ឋិកា សម្មាធិដ្ឋិកុឌ្ឋសមាទាទា តេ កាយស្ស
 ភេតា បរិមុណា សុគតិ សន្តំ លោតំ ឧបបដ្ឋានិ ។

ក្នុងពួកចាំស្រី ញ៉ាំងព្រហ្មប្រវ័ញ្ចប្រព្រឹត្តទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំស្រី ឲ្យយ
 មួយទៀត ព្រះគោតមមានចិត្តចក្ខុ ដំបូរសុទ្ធ កន្លងហួសចក្ខុរបស់
 មនុស្សធម្មតា ឃើញខ្លះក្នុងសត្វដែលកំពុងច្បូន កំពុងកើត ជាសត្វ
 ជោកវាបន្ទះ ខ្លង់ខ្លង់ស្ទុះ មានសម្បុរល្អនេះ មានសម្បុរ
 កាក្រក់នេះ មានភិក្ខុនេះ មានភិក្ខុកាក្រក់នេះ ជ្រាបច្បាស់ខ្លះ
 ក្នុងសត្វ ដែលអន្តោលទៅ ភាគមួយ កើត សត្វអម្បាលនេះ ដែល
 ជាអ្នកប្រកប ដោយកាយទុច្ចរិត ប្រកប ដោយវិច្ឆិទុច្ចរិត ប្រកប
 ដោយមនោទុច្ចរិត តិរចៀលក្នុងអរិយៈ ជាមិច្ឆាធិដ្ឋិ ប្រកាន់
 កម្មជាមិច្ឆាធិដ្ឋិ សត្វចាំស្រីនោះ លុះវិបកព្រាយភណ្ឌកាយ ស្តាប់ទៅ
 ក៏ទៅកើតក្នុងអាយុ ទុក្ខកិ វិនិច្ឆ័យ វិនិច្ឆ័យ កើត ចិវិណក
 ខាងសត្វចាំស្រីនេះ ដែលជាអ្នកប្រកបដោយកាយទុច្ចរិត ប្រកប
 ដោយវិច្ឆិទុច្ចរិត ប្រកប ដោយមនោទុច្ចរិត មិនតិរចៀលក្នុង
 អរិយៈ ជាសម្មាធិដ្ឋិ ប្រកាន់កម្មជាសម្មាធិដ្ឋិ សត្វចាំស្រីនោះ លុះវិបក
 ព្រាយភណ្ឌកាយ ស្តាប់ទៅ ក៏ទៅកើត ក្នុងសុគតិស្ថិតិទៅវិលាត ។

ឥតិ ធិត្វេន ចក្កុយា វិសុដ្ឋេន អតិក្កត្តមា-
 ទុសកោន សត្តេ បស្សតិ ចវនោន ធិបបដ្ឋិមាទេ
 ហីនេ បណ្ឌិតេ សុវិណ្ណា ទុច្ឆណ្ណា សុភតេ ទុក្កតេ
 យថាភម្មុបកេ សត្តេ បជាបាតិ ។ យម្បិ កិក្ខុវេ
 តថាភតោ ធិត្វេន ចក្កុយា វិសុដ្ឋេន អតិក្កត្ត-
 មាទុសកោន ។ បេ ។ យថាភម្មុបកេ សត្តេ
 បជាបាតិ ឥទម្បិ កិក្ខុវេ តថាភតស្ស តថាភតតលំ
 យោតិ យំ គាលំ អាតម្ម តថាភតោ អាសកណ្ណាចំ
 បដិជាបាតិ បរិសាសុ សីហាបាដំ ននតិ ព្រហ្មចក្កំ
 បរិក្កតិ ។ ធុន ចបរិ កិក្ខុវេ តថាភតោ
 អាសកំចំ ទយា អបាសវិ ចេកោវម្មត្តិ ពញាវម្មត្តិ ធិដ្ឋេ
 ធាដ្ឋេ សយំ អភិញ្ញា សន្តិកត្វា ធិបសម្បដ្ឋិ វិហារតិ ។

ព្រះតថាភតមានទិព្វចក្កុ ដំបរិសុទ្ធ កទ្ធវិហូសចក្កុ បេសំមទុស្សនម្មតា
 ឃើញ្ញន្តវត្ថុសត្វ ដែលច្យុត ដែលកើត ជាសត្វហោរាចាប ឆ្លង់ឆ្លស់
 មានសម្បុរល្អ មានសម្បុរកាត្រក់ មានគតិល្អ មានគតិកាត្រក់ ជ្រាប
 ច្បាប់ខ្ញុំវត្ថុសត្វ ដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមកម្ម ដោយប្រការដូច្នោះ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គ្រងដែលព្រះតថាភត មានទិព្វចក្កុដំបរិសុទ្ធ
 កទ្ធវិហូសចក្កុ បេសំមទុស្សនម្មតា ។ បេ ។ ជ្រាបច្បាប់ខ្ញុំវត្ថុ
 សត្វ ដែលអន្តោលទៅតាមកម្ម ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា តថា-
 ភតលា បេសំព្រះតថាភត ព្រោះ ព្រះតថាភតអាស្រ័យនីតិលា ហើយ
 ផ្តើមថ្នាក់ហេតុដ៏ប្រសើរ បទីសីហនាទ ក្នុងក្នុងបរិស័ទ ក្នុង
 ព្រហ្មចក្រឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត
 ព្រះតថាភត បានធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់ សម្រេចនូវចេតាវម្មតិ
 នីតិបញ្ញាវម្មតិ ដែលមិនមានអាសវៈ ព្រោះអេសំតាសវៈទាំងឡាយ
 ដោយព្រាថ្នា ដ៏ប្រសើរ ដោយទ្ធានិក ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។

យម្យំ កិក្ខុវេ ភថាគតោ អាសភំដំ ឧយា អនាសរំ
 ចេតោវិបុត្តំ បញ្ញាវិបុត្តំ និរុដ្ឋេ ធម្មេ សយំ អភំញា
 សច្ចំកត្វា ឧបសម្បជ្ឈ វិហារតិ ឥធម្យំ កិក្ខុវេ
 ភថាគតស្ស ភថាគតលំ ហោតិ យំ តលំ
 អាតម្ម ភថាគតោ អាសភណ្ណាដំ បដិដាបាតិ
 បរិសាសុ សីហាបាដំ ធនតិ ព្រហ្មចក្កំ បរិវត្តតិ ។
 ឥមាដំ ខោ កិក្ខុវេ នស ភថាគតស្ស
 ភថាគតលាដំ យេហំ ពាលហំ សម្មាសោ
 ភថាគតោ អាសភណ្ណាដំ បដិដាបាតិ បរិសាសុ
 សីហាបាដំ ធនតិ ព្រហ្មចក្កំ បរិវត្តតិ ។

[២២] អដខោ អយស្មា អាទេតោ
 យេន កតកំ តេនុបសម្ព័ន្ធំ ឧបសម្ព័ន្ធក្វា
 កតវិបុត្តំ អភិកំនេត្វា វិកមម្ពំ ធិសីដំ ។

ម្ចាស់កិក្ខុវេ ត្រង់ដែលព្រះភថាគត បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
 សម្រេចខ្លួនចេតោវិបុត្តនិងបញ្ញាវិបុត្តិ ដែលមិនមានភាសាៈ ព្រោះអស់
 ទៅនៃភាសាៈចាំឯងឡាយ ដោយព្រាជ្ញាដ៏ប្រសើរ ដោយខ្លួនឯង ក្នុង
 បច្ចុប្បន្ន ម្ចាស់កិក្ខុវេ ខេដា ភថាគតពល របស់ព្រះ
 ភថាគត ព្រោះ ព្រះភថាគតកស្រ្តយនិងពលៈ ហើយផ្ដេចខ្លួនចេតោ
 ដ៏ប្រសើរ បន្តិសីហនាទ ក្នុងពួកបរិសីទ ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រឲ្យប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេ ខេដា ភថាគតពល ១០ ប្រការ
 របស់ព្រះភថាគត ព្រោះ ព្រះភថាគត ប្រកបដោយពលៈចាំឯងឡាយ
 ហើយផ្ដេចខ្លួនចេតោដ៏ប្រសើរ បន្តិសីហនាទ ក្នុងពួកបរិសីទ ញ៉ាំង
 ព្រហ្មចក្រឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។

[២២] ព្រោះនោះ ព្រះអាទន្នដ៏មានអាយុ ចូលទៅកាលព្រះមានព្រះភាគ
 លុះចូលទៅដល់ ក្រាបបង្គំបង្គំព្រះមានព្រះភាគ រួចក្នុងក្នុងវិសមគុរេ

ឯកមន្តំ ឯសិទ្ធិ ទោ អាយស្មន្តំ អាទន្តំ ភគវា ឯកនាវាច
 យេ តេ អាទន្ត ធម្មា តេសំ តេសំ អធិម្ពុត្តិបនាមំ
 អភិញ្ញា សន្តិកំវិយាយ សំវត្តន្តំ វិសារាទោ អហំ
 អាទន្ត ភគុ បដិជាធាមិ តេសំ តេសំ ភថា
 ភថា ធម្មំ ទេសន្តិ យថា យថា បដិបន្ទា
 សន្តំ វា អន្តិកំ ញស្សតិ អសន្តំ វា ធម្មិកំ
 ញស្សតិ ហិំនំ វា ហិំនន្តំ ញស្សតិ បណិកំ
 វា បណិកន្តំ ញស្សតិ សទ្ធករំ វា សទ្ធករន្តំ
 ញស្សតិ អនុករំ វា អនុករន្តំ ញស្សតិ យថា យថា
 វា បទតំ ញាតយ្យំ វា ធម្មយ្យំ^(១) វា សន្តិកតយ្យំ^(២)
 វា ភថា ភថា ញស្សតិ វា ធម្មតំ វា
 សន្តិករិស្សតិ វាតិ ហិំនមេតំ វិជ្ជតិ ។

១ ទ. ម. ញាតយ្យំ វា វិជ្ជយ្យំ វា ។ ២ ម. សន្តិកយ្យំ វា ។

សុត្រោភោទន្តំដំបូងកាយ អន្តិយក្នុងសិទ្ធិហើយ ព្រះដំបូងព្រះភាគ
 ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ខ្មាលភោទន្ត ធម៌ទាំងឡាយណា ប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់នូវអធិម្ពុត្តិប^(១) ទាំងឡាយនោះ ដោយប្រាថ្នា
 ដ៏ទុក្ខម ខ្មាលភោទន្ត គឺថាភគវាអាការ្យវិញ ដឹងច្បាប់ ក្នុងអធិម្ពុត្តិ
 បទនោះ អាចសំដែងធម៌ដល់ពួកសត្វនោះ តាមដែលអ្នកប្រតិបត្តិ
 ហើយនឹងដឹងរបស់ដែលមានថា មាន ក្តី ដឹងរបស់ដែលមិនមាន ថាមិន
 មាន ក្តី ដឹងរបស់ថាគាចថា ថាគាច ក្តី ដឹងរបស់ទុក្ខម
 ថា ទុក្ខម ក្តី ដឹងរបស់ដែលមានរបស់ដទៃប្រសើរជាង មានរបស់
 ដទៃប្រសើរជាងក្តី ដឹងរបស់ដែលមិនមានរបស់ដទៃប្រសើរជាង មិន
 មានរបស់ដទៃប្រសើរជាងក្តី ម្យ៉ាងទៀត របស់នោះ ដែលបុគ្គលត្រូវ
 ដឹង ឬ ត្រូវឃើញ ឬ ក៏ត្រូវធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់ ដោយហេតុណា ខឹង
 ដឹង ឬ ខឹងឃើញ ឬ ក៏ខឹងធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់ ដោយហេតុនោះ
 ហេតុនេះ វែមដំបូងជាធម្មតា ។ ខ្មាលភោទន្ត បណ្តោះសេចក្តីដឹង
 ទាំងឡាយ សេចក្តីដឹងតាមពិត ក្នុងធម៌នោះណាមួយ សេចក្តីដឹង
 តាមពិតនោះ ឈ្មោះថា មិនមានសេចក្តីដឹងដទៃ ប្រសើរជាង ។

១ - ធម៌ វា ទុក្ខ អាយតនៈ ភាគ ខឹងសំដៅដល់ទិដ្ឋិ (អង្គកថា) ។

ឯកនាទុក្ខវិយំ អាទទ្ធ ញាណាបំ យនិមំ កក្ក កក្ក
 យេត្តកត្តាណំ ។ ឯកស្មា ចាហំ អាទទ្ធ
 ញាណា អញ្ញំ ញាណំ ទុក្ខវិករំ វា បណីកតរំ វា
 ទត្ថិកំ វនាមំ ។ ទសយេនាមំ អាទទ្ធ តថាគតស្ស
 តថាគតលាមំ យេហំ ពលេហិ សម្មាគតោ តថា-
 គតោ អាសកណ្ណាមំ បដិជាតាតិ បរិសាស្ស សីហនាមំ
 ទទតិ ព្រហ្មទក្ខំ បរិក្កតិ ។ តតមាមំ ទស ។
 វនាទទ្ធ តថាគតោ ហំទក្ខ ហំទតោ អដ្ឋាទក្ខ
 អដ្ឋាទតោ យេត្តតំ បដាតាតិ ។ យម្យាទទ្ធ
 តថាគតោ ហំទក្ខ ហំទតោ អដ្ឋាទក្ខ អដ្ឋាទតោ
 យេត្តតំ បដាតាតិ ។ វនម្យាទទ្ធ តថាគតស្ស
 តថាគតលំ ហោតិ យំ ពលំ អាគម្ម
 តថាគតោ អាសកណ្ណាមំ បដិជាតាតិ បរិសាស្ស
 សីហនាមំ ទទតិ ព្រហ្មទក្ខំ បរិក្កតិ ។

ម្នាលភានុ មួយទៀត គថៈគតសំដែនីថា ញាណនវាលីសលុប
 ឬ ថ្ងៃថ្នាំជាតិញាណន្តិះ មិនមានទេ ។ ម្នាលភានុ គថៈ-
 គតាល របស់ព្រះគថៈគតនេះ មាន ១០ ប្រការ ព្រោះ ព្រះគថៈគត
 ប្រកថោយពលៈពិនិទ្ធកយ ហើយទើបប្តេជ្ញាខ្លួនវាហេតុ ដ៏ប្រសើរ
 បន្តិសីហនាទេ ក្នុងពួកបរិស័ទ ញាតិព្រហ្មចក្រឡិប្រព្រឹត្តទៅ ។
 ចុះ គថៈគតាល ១០ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភានុ
 ព្រះគថៈគត ក្នុងលោកនេះ ប្រាំបច្ចុស្តុវាហេតុ ភាមហេតុផល
 ប្រាំបច្ចុស្តុវាហេតុ មិនមែនជាហេតុ ភាមិហេតុ មិនមែនជាហេតុផល
 ដោយសេចក្តីជាក់លាក់ ។ ម្នាលភានុ ត្រង់ដែលព្រះគថៈគត
 ប្រាំបច្ចុស្តុវាហេតុ ភាមហេតុផល ប្រាំបច្ចុស្តុវាហេតុ ដែលមិន
 មែនជាហេតុ ភាមិហេតុ ដែលមិនមែនជាហេតុផល ដោយសេចក្តី
 ជាក់លាក់ ។ ម្នាលភានុ នេះជា គថៈគតាល របស់ព្រះគថៈ-
 គត ព្រោះ ព្រះគថៈគត កាស្រ័យនីវតលៈ ហើយប្តេជ្ញាខ្លួនវាហេតុ
 ដ៏ប្រសើរ បន្តិសីហនាទេ ក្នុងពួកបរិស័ទ ញាតិព្រហ្មចក្រឡិប្រព្រឹត្តទៅ ។

មុន ចប់ អាណន្ត គឺជាគោត អតីតាណាតនឃ្យន្តុយ្យនាម
 កម្មសមាណាមំ ហិណសោ ហេតុសោ វិចារតំ
 យជាភូតំ បដាណតិ ។ យម្បានន្ត ។ បេ ។ វនម្បានន្ត
 ។ បេ ។ មុន ចប់ អាណន្ត គឺជាគោត
 សព្វត្តកាមិទំ បដំបទំ យជាភូតំ បដាណតិ ។
 យម្បានន្ត ។ បេ ។ វនម្បានន្ត ។ បេ ។ មុន ចប់
 អាណន្ត គឺជាគោត អនេតាណតំ ធាណាណតំ លោតំ
 យជាភូតំ បដាណតិ ។ យម្បានន្ត ។ បេ ។
 វនម្បានន្ត ។ បេ ។ មុន ចប់ អាណន្ត
 គឺជាគោត សត្តានំ ធាណាណតំ យជាភូតំ
 បដាណតិ ។ យម្បានន្ត ។ បេ ។ វនម្បានន្ត
 ។ បេ ។ មុន ចប់ អាណន្ត គឺជាគោត
 បរសត្តានំ បរមុត្តលានំ វនម្បានន្ត យជាភូតំ
 បដាណតិ ។ យម្បានន្ត ។ បេ ។ វនម្បានន្ត ។ បេ ។

ម្នាលកាន្ត មួយទៀត ព្រះតថាគតប្រាបច្ចាសន្តិវិបាកនៃកុសល-
 កម្មនិងអកុសលកម្ម ដែលសត្វបានធ្វើហើយ ទាំងអតីត អនាគត និង
 បច្ចុប្បន្ន តាមថ្នាក់ តាមហេតុ ដោយសេចក្តីដាក់លាក់ ។ ម្នាល
 កាន្ត ត្រង់ដែល ។ បេ ។ ម្នាលកាន្ត នេះជា ។ បេ ។ ម្នាល
 កាន្ត មួយទៀត ព្រះតថាគត ប្រាបច្ចាសន្តិវិបាក ដែលទៅកាន់ទី
 ទាំងក្នុង ដោយសេចក្តីដាក់លាក់ ។ ម្នាលកាន្ត ត្រង់ដែល ។ បេ ។
 ម្នាលកាន្ត នេះជា ។ បេ ។ ម្នាលកាន្ត មួយទៀត ព្រះតថាគត
 ប្រាបច្ចាសន្តិវិបាក ដែលមានធាតុច្រើនយ៉ាង មានធាតុផ្សេងៗគ្នា
 ដោយសេចក្តីដាក់លាក់ ។ ម្នាលកាន្ត ត្រង់ដែល ។ បេ ។ ម្នាលកាន្ត
 នេះជា ។ បេ ។ ម្នាលកាន្ត មួយទៀត ព្រះតថាគត ប្រាបច្ចាសន្តិវិ
 បាកស្រ្រីយផ្សេងៗគ្នា របស់សត្វទាំងឡាយ ដោយសេចក្តីដាក់លាក់ ។
 ម្នាលកាន្ត ត្រង់ដែល ។ បេ ។ ម្នាលកាន្ត នេះជា ។ បេ ។
 ម្នាលកាន្ត មួយទៀត ព្រះតថាគត ប្រាបច្ចាសន្តិវិបាកនៃក្រិយាភូតិ
 ទំ របស់កុសលដ្ឋាន របស់កុសលដ្ឋាន ដោយសេចក្តីដាក់លាក់ ។
 ម្នាលកាន្ត ត្រង់ដែល ។ បេ ។ ម្នាលកាន្ត នេះជា ។ បេ ។

បុណ្ណ ចេបរំ អាណន្ត តថាគតោ ឈានំមោក្ខសមា-
 ធិសមាបត្តិដំ សន្តិលេសំ វេណិយំ វិទ្ធានំ យថាក្ខតិ
 បដាបាតិ ។ យម្បានន្ត ។ មេ ។ វនម្បានន្ត
 ។ មេ ។ បុណ្ណ ចេបរំ អាណន្ត តថាគតោ អនេកវិហិតំ
 បុព្វេនិវាសំ អនុស្សតិ សេយ្យេនិដំ ឯកម្បិ ជាតិ
 ទ្វេបិ ជាតិយោ ។ មេ ។ ឥតិ សាការំ សទុន្តសំ
 អនេកវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ អនុស្សតិ ។
 យម្បានន្ត ។ មេ ។ វនម្បានន្ត ។ មេ ។ បុណ្ណ
 ចេបរំ អាណន្ត តថាគតោ និព្វេន ចក្កុយា
 វិស្សានន អតិក្កន្តមាទុសកោល ។ មេ ។ យថាកម្មបកេ
 សរត្តេ បដាបាតិ ។ យម្បានន្ត ។ មេ ។
 វនម្បានន្ត ។ មេ ។ បុណ្ណ ចេបរំ អាណន្ត
 តថាគតោ អាសវាដំ ឧយា អាបាសវំ
 ចេកោវុត្តិ បញ្ញាវុត្តិ និដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ
 អកំញា សច្ចំកត្វា ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតិ ។

ម្នាលភានន្ត មួយទៀត ព្រះតថាគត ប្រាប់ច្បាស់ខ្ញុំសេចក្តីសៅហ្មង
 សេចក្តីផ្លូវផង ឆឹងការចេញបាណាម វៃហេតុ សមាធិ ឆឹងសមាបត្តិ
 ព័ន្ធច្បាយ ដោយសេចក្តីដាក់លាក់ ។ ម្នាលភានន្ត ត្រង់
 ដែល ។ មេ ។ ម្នាលភានន្ត នេះជា ។ មេ ។ ម្នាលភានន្ត
 មួយទៀត ព្រះតថាគត លើកឃើញខ្ញុំជាតិ ដែលបានទៅកាស្រ័យ
 ក្នុងកាលមុន ជាអនេកជាតិ គឺ ១ ជាតិ ១២ ជាតិ ១៣ ។ មេ ។ លើក
 ឃើញខ្ញុំជាតិ ដែលប្រាប់ទៅកាស្រ័យហើយ ក្នុងកាលមុនជាច្រើន
 ព្រមព័ន្ធគោត ព្រមព័ន្ធខ្មែរ ។ ម្នាលភានន្ត ត្រង់ដែល ។ មេ ។
 ម្នាលភានន្ត នេះជា ។ មេ ។ ម្នាលភានន្ត មួយទៀត ព្រះតថាគត
 បានទិព្វចក្ខុ ដំបូរស្តុ កន្លងផុតវត្ថុរបស់មនុស្សធម្មតា ។ មេ ។ ប្រាប់
 ច្បាស់ខ្ញុំសព្វទាំងឡាយ ដែលអន្តោលទៅតាមកម្ម ។ ម្នាលភានន្ត
 ត្រង់ដែល ។ មេ ។ ម្នាលភានន្ត នេះជា ។ មេ ។ ម្នាលភានន្ត មួយ
 ទៀត ព្រះតថាគត បានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចខ្ញុំ
 ចេកោវុត្តិឆឹងបញ្ញាវុត្តិ ដែលមិនមានកាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃ
 កាសវៈទាំងឡាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ត្រួត ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។

យម្បានុទ្ធ តថាគតោ អាសវាមំ ទយា អនាសវំ
 ទេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ ធិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ
 អភំញា ។ សច្ចំកត្វា ទុបសម្បជ្ជំ វិហារតិ
 វេទម្បានុទ្ធ តថាគតស្ស តថាគតាលំ ហោតិ
 យំ ពលំ អាគម្ម តថាគតោ អាសវកណ្ណាមំ
 បដិដាទាតិ បរិសាសុ សីហនាមំ ធនតិ
 ព្រហ្មចក្កំ បរិវត្តតិ ។ វេទមំ ទោ អាទុទ្ធ
 ទស តថាគតស្ស តថាគតាលាមិ យេហិ
 ពលេហិ សមម្ពាគតោ តថាគតោ អាសវកណ្ណាមំ
 បដិដាទាតិ បរិសាសុ សីហនាមំ ធនតិ
 ព្រហ្មចក្កំ បរិវត្តតិ ។

[២៣] អត្ថំ កំត្តុវេ ធម្មា កាយេន
 បហានត្វា យោ វាចាយ អត្ថំ កំត្តុវេ ធម្មា
 វាចាយ បហានត្វា យោ កាយេន អត្ថំ កំត្តុវេ
 ធម្មា ទេវ កាយេន បហានត្វា យោ វាចាយ
 បញ្ញាយ ធិស្វា ធិស្វា បហានត្វា ។

ម្នាលអាទុទ្ធ គ្រូនៃវិសេសព្រះតថាគតធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់ សម្រេចឱ្យចេតោ-
 វិមុត្តិនិបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានកាសវៈ ព្រោះគេសំទៅនៃកាសវៈទាំង
 ខ្សោយ ដោយប្រាថ្នាដ៏ទុក្ខម ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ម្នាលអាទុទ្ធ
 នេះគឺ តថាគតពល របស់ព្រះតថាគត ព្រោះ ព្រះតថាគតអាស្រ័យ
 វិនិច្ឆ័យហើយប្តេជ្ញាឱ្យហេតុដ៏ប្រសើរ បទ្ធិសីហនាទក្កនិព្វកបរិសំខ ញ៉ាំង
 ព្រហ្មចក្រឱ្យប្រច្រៀតទៅ ។ ម្នាលអាទុទ្ធ នេះគឺ តថាគតពលរបស់
 ព្រះតថាគតទាំង ១០ ប្រការ ព្រោះ ព្រះតថាគតប្រគល់ដោយពលៈ
 ទាំងខ្សោយ ហើយប្តេជ្ញាឱ្យហេតុដ៏ប្រសើរ បទ្ធិសីហនាទ ក្នុងព្វកបរិសំខ
 ញ៉ាំងព្រហ្មចក្រឱ្យប្រច្រៀតទៅ ។

[២៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងខ្សោយ ពួកធម៌ ដែលបុគ្គលគប្បីលះ
 ដោយកាយ មិនចាប់វិចារកំមាន ម្នាលភិក្ខុទាំងខ្សោយ ពួកធម៌ ដែល
 បុគ្គលគប្បីលះ ដោយវចនា មិនចាប់កាយ កំមាន ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ខ្សោយ ពួកធម៌ ដែលបុគ្គលមិនគប្បីលះ ដោយកាយ មិនគប្បីលះ
 ដោយវចនា គប្បីលះចេញ ព្រោះយើងដាក់វិស្តង្គដោយប្រាថ្នាភិមាន ។

កតមេ ច ភិក្ខុវេ ធម្មា កាយេន បហាតត្វា លោ
 ភិវាយ ។ ឥន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អនុសសំ
 អាចរោ ហោតិ កក្កំនេវ នេសំ កាយេន ។
 តមេនំ អនុវិទូ វិញ្ញា យត្រាហ្មធាវិ វិវាហាសុ
 កាយស្នា ទោ អនុសសំ អាចរោ កក្កំនេវ
 នេសំ កាយេន សាទុ វតាយស្នា កាយទុច្ឆរិកំ
 បហាយ កាយសុច្ឆរិកំ កាវេតិ ។ សោ
 អនុវិទូ វិញ្ញា ហិ យត្រាហ្មធាវិហិ វុទ្ធិមាទោ
 កាយទុច្ឆរិកំ បហាយ កាយសុច្ឆរិកំ កាវេតិ ។
 ឥមេ វុទ្ធិនិ ភិក្ខុវេ ធម្មា កាយេន បហាតត្វា លោ
 ភិវាយ ។ កតមេ ច ភិក្ខុវេ ធម្មា ភិវាយ បហាតត្វា
 លោ កាយេន ។ ឥន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អនុសសំ
 អាចរោ ហោតិ កក្កំនេវ នេសំ ភិវាយ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះពួកធម៌ ដែលបុគ្គលឧប្បិសៈ ដោយកាយ មិន
 បាច់វា តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 ជាអ្នកត្រូវខ្ញុំចំណែកនៃកាបត្តិណមួយ ជាអនុសល ដោយកាយ ។
 ពួកវិការនន ជាសព្វហ្មធាវិ ជៀងមើលរឿយៗ ខ្ញុំភិក្ខុខោរហើយ
 និយាយ យ៉ាងនេះថា លោកដ៏មានអាយុ បានត្រូវខ្ញុំចំណែកនៃ
 កាបត្តិណមួយ ជាអនុសល ដោយកាយហើយ លោកដ៏មានអាយុ ចូរ
 លះកាយខ្ញុំចិត្ត ហើយចំរើនកាយសុចិត្ត ឱ្យត្រឹមត្រូវឡើង ។ កាល
 ពួកវិការនន ជាសព្វហ្មធាវិ ជៀងមើលរឿយៗ ហើយស្តីថា ភិក្ខុនោះ
 ក៏លះកាយខ្ញុំចិត្ត ហើយចំរើនកាយសុចិត្តទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះហៅថា ធម៌ដែលបុគ្គលឧប្បិសៈ ដោយកាយ មិនបាច់វា ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះពួកធម៌ ដែលបុគ្គលឧប្បិសៈ ដោយវាចា មិន
 បាច់កាយ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 ជាអ្នកត្រូវខ្ញុំចំណែកនៃកាបត្តិណមួយ ជាអនុសល ដោយវាចា ។

តមេបំ អនុវិទូ វិញ្ញាណយស្ស វិញ្ញាណយស្ស វិញ្ញាណយស្ស វិញ្ញាណយស្ស
 អាយស្ស ទោ អនុសសំ អាយស្ស កត្តាទេវំ ទេសិ
 វាចាយ សាទុ វាចាយស្ស វិទិទុទ្ធវិគំ បហាយ វិទិសុទិវិគំ
 កាវេត្តិ ។ សោ អនុវិទូ វិញ្ញាណយស្ស វិញ្ញាណយស្ស វិញ្ញាណយស្ស
 វិទិទុទ្ធវិគំ វិទិទុទ្ធវិគំ បហាយ វិទិសុទិវិគំ កាវេតិ ។
 ឥមេ វិទុវ្មំ កិក្ខុវេ ធម្មា វាចាយ បហានត្វា នោ
 កាយេន ។ កតមេ ច កិក្ខុវេ ធម្មា ទេវ
 កាយេន បហានត្វា នោ វាចាយ បញ្ញាយ ធិស្វា
 ធិស្វា បហានត្វា ។ លោកោ កិក្ខុវេ ទេវ កាយេន
 បហានត្វា នោ វាចាយ បញ្ញាយ ធិស្វា ធិស្វា
 បហានត្វា ។ នោសោ កិក្ខុវេ... មោហោ កិក្ខុវេ...
 កោនោ កិក្ខុវេ... ឧបទាយោ កិក្ខុវេ... មក្ខោ
 កិក្ខុវេ... បលាសោ កិក្ខុវេ... មជ្ឈិយំ
 កិក្ខុវេ ទេវ កាយេន បហានត្វំ នោ វាចាយ
 បញ្ញាយ ធិស្វា ធិស្វា បហានត្វំ ។

ពួកវិញ្ញាណយស្ស ជាសព្វហូចារី ជៀងមើលរឿយៗ ខ្ញុំភិក្ខុនោះ
 ហើយនិយាយ យ៉ាងនេះថា លោកដ៏មានឈ្មោះ បានត្រូវខ្ញុំចំណែក
 នៃគោបក្ខិណមួយ ជាអកុសល ដោយវាចាហើយ លោកដ៏មានឈ្មោះ
 ចូលរវៃចិត្តច្រើន ហើយចំរើនចិត្តច្រើនត្រឹមត្រូវវិញ ។ កាល
 ពួកវិញ្ញាណយស្ស ជាសព្វហូចារី ជៀងមើលរឿយៗ ហើយស្តីថា
 ភិក្ខុនោះក៏លរវៃចិត្តច្រើន ហើយចំរើនចិត្តច្រើនទៅ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះហៅថា ធម៌ដែលបុគ្គលគប្បីលះ ដោយវាចា មិនទាច់កាយ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះក្នុងធម៌ ដែលបុគ្គលមិនគប្បីលះ ដោយកាយ មិន
 គប្បីលះ ដោយវាចា គប្បីលះចេញព្រោះឃើញជាក់ស្តែងដោយប្រាថ្នា
 បាន តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ លោកៈ បុគ្គលមិនគប្បីលះ
 ដោយកាយ មិនគប្បីលះដោយវាចាទេ គប្បីលះចេញព្រោះឃើញជាក់
 ស្តែងដោយប្រាថ្នាបាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសៈ... ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ មោហៈ... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កោតៈ... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ឧបទាយៈ... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយមក្ខុ... ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បលាសៈ...
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មជ្ឈិយៈ បុគ្គលមិនគប្បីលះដោយកាយ មិនគប្បី
 លះដោយវាចា គប្បីលះចេញ ព្រោះឃើញជាក់ស្តែងដោយប្រាថ្នាបាន ។

ចាមីកា ក៏ត្រូវ ឥស្សា ដេវី កាយេន បរោសិត្ត
 លោ ក៏ទាយ បញ្ញាយ ទិស្វា ដិស្វា បរោសិត្ត ។
 កតមា ៨ ក៏ត្រូវ ចាមីកា ឥស្សា ។ ឥន
 ក៏ត្រូវ ឥន្ទ្រតិ កហមតិស្ស ក កហមតិបុត្តស្ស
 ក ឆនេន ក ឆន្ទេន ក រជេនេន ក ជានុរមេន
 ក ។ តត្រញាតស្ស ធាសស្ស ក ឧបវាសស្ស ក
 ឃីរិ ហោតិ អហោ វតិមស្ស កហមតិស្ស ក
 កហមតិបុត្តស្ស ក ៨ ឥន្ទ្រយ្យ ឆនេន ក
 ឆន្ទេន ក រជេនេន ក ជានុរមេន កតិ ។
 សមណោ ក បដ ត្រាញុណោ ក លាភិ ហោតិ
 ចិវិចិណ្ឌោចាតសេធាសនតិលាមប្បន្ទយកេសដ្ឋបរិក្កោ-
 រាដិ ។ តត្រញាតស្ស សមណស្ស ក ត្រាញុណស្ស
 ក ឃីរិ ហោតិ អហោ វត អយមាយស្មា ៨ លាភិ
 អស្ស ចិវិចិណ្ឌោចាតសេធាសនតិលាមប្បន្ទយកេសដ្ឋ-
 បរិក្កោរាមន្តិ ។ អយំ ត្រតិ ក៏ត្រូវ ចាមីកា ឥស្សា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឥស្សា ដីលាមក បុគ្គលមិនប្រើលះ ដោយកាយ
 មិនប្រើលះ ដោយវចនា ឧប្ប័លរចេញ ព្រោះឃើញជាក់ស្តែងដោយ
 ប្រាថ្នាបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះឥស្សា ដីលាមក តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គហបតី ឬគហបតិបុត្ត ក្នុងលោកនេះ បរិច្ចាណិ
 ដោយទ្រព្យក្តី ស្រូវក្តី ប្រាក់ក្តី មាសក្តី ។ ខ្ញុំក៏ជា ឬ អ្នកដែលនៅជ្រក
 កោនណាមួយ មានសេចក្តីច្រវែនន ទិវិគហបតិ ឬគហបតិបុត្តនោះ
 យ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេច ហ្ន៎ កុំឱ្យគហបតិ ឬ គហបតិបុត្តនេះ
 បានបរិច្ចាណិដោយទ្រព្យក្តី ស្រូវក្តី ប្រាក់ក្តី មាសក្តី ដូច្នោះឡើយ។
 ចំណែកនាង សមណៈឬត្រាញុណវិញ ដែលជាអ្នកបានខ្ចីពីរបិណ្ឌុបុត
 សេនាសនៈ ទិវិគលាមប្បន្ទយកេសដ្ឋបរិក្កោរ ។ សមណៈឬ
 ត្រាញុណវិញមួយ មានសេចក្តីច្រវែននិវិសមណៈ ឬត្រាញុណវិញនោះ
 យ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេច ហ្ន៎ កុំឱ្យលោកដ៏មានភាយុនេះ បានចិវិ
 ចិណ្ឌុបុត សេនាសនៈ ទិវិគលាមប្បន្ទយកេសដ្ឋបរិក្កោរដូច្នោះឡើយ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះហៅថា ឥស្សា ដីលាមក ។

ចាបិកា ភិក្ខុវេ ឥស្សា វេវ កាយេន បហាតត្វា ខោ
 វាបាយ បញ្ញាយ ធិស្វា ធិស្វា បហាតត្វា ។ ចាបិកា
 ភិក្ខុវេ ឥន្ទា វេវ កាយេន បហាតត្វា ខោ
 វាបាយ បញ្ញាយ ធិស្វា ធិស្វា បហាតត្វា ។
 កតមា ន ភិក្ខុវេ ចាបិកា ឥន្ទា ។ ឥន
 ភិក្ខុវេ ឯកទ្វេ អស្សទ្វេ សមាខោ សទ្ធាតិ
 មំ ជាទេយ្យន្តិ ឥន្ទតិ ទុស្សិលោ សមាខោ
 សីលវាតិ មំ ជាទេយ្យន្តិ ឥន្ទតិ អប្បស្សតោ
 សមាខោ តហុស្សតោតិ មំ ជាទេយ្យន្តិ ឥន្ទតិ
 សន្តិណិកាវាខោ សមាខោ បរិវិនាតិ មំ
 ជាទេយ្យន្តិ ឥន្ទតិ កុសីនោ សមាខោ
 អាទូរិយោតិ មំ ជាទេយ្យន្តិ ឥន្ទតិ មុដ្ឋស្សតិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឥស្សា ដ៏លាមក បុគ្គលមិនឥស្សិលៈ ដោយ
 កាយ មិនឥស្សិលៈ ដោយវាទេ ឥស្សិលៈចេញ ព្រោះឃើញជាក់ស្តែង
 ដោយប្រាថ្នា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឥន្ទា ដ៏លាមក បុគ្គលមិន
 ឥស្សិលៈ ដោយកាយ មិនឥស្សិលៈ ដោយវាទេ ឥស្សិលៈ
 ចេញ ព្រោះឃើញជាក់ស្តែង ដោយប្រាថ្នា ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ចុះឥត ដ៏លាមក តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុ៖ ក្នុងសាសនានេះ ជាបុគ្គលមិនមានសព្វ
 តែប្រាថ្នា អ្នកផង ឥស្សិលៈអញ្ចាច អ្នកមានសព្វ
 ជាបុគ្គលទ្រុស្តសីល តែប្រាថ្នា អ្នកផង ឥស្សិលៈអញ្ចាច អ្នក
 មានសីល ជាបុគ្គលចេះដឹងតិច តែប្រាថ្នា អ្នកផង ឥស្សិលៈ
 អញ្ចាច ជាអ្នកចេះដឹងច្រើន ជាបុគ្គលត្រេកអរ ក្នុងការប្រេម្យ
 ប្របល់ ដោយឆ្នើម តែប្រាថ្នា អ្នកផង ឥស្សិលៈអញ្ចាច
 ជាអ្នកស្ងាត់កាយ ជាបុគ្គលខ្លួល តែប្រាថ្នា អ្នកផង ឥស្សិ
 លៈអញ្ចាច ជាអ្នកមានប្រាជ្ញាព្យាយាម ជាបុគ្គលភ្លេចភ្នាំងស្មារតី

សមាទោ ឧបទ្ទិសស្ស័តិ មំ ជាទេយ្យន្តំ ឥន្ទតិ
 អសមាហិតោ សមាទោ សហិតោតិ មំ
 ជាទេយ្យន្តំ ឥន្ទតិ ទុឡត្រោ សមាទោ បញ្ចវគ្គំ មំ
 ជាទេយ្យន្តំ ឥន្ទតិ អទិណ្ណសវេ សមាទោ ទិណ្ណ-
 សវេតិ មំ ជាទេយ្យន្តំ ឥន្ទតិ ។ អយំ វុទ្ធិតិ
 កិក្ខវេ ចាបិកា ឥន្ទា ។ ចាបិកា កិក្ខវេ ឥន្ទា^(១)
 ទេវ កាយេន បហាតត្វា ទោ វាចាយ បញ្ញាយ
 ទិស្វា ទិស្វា បហាតត្វា ។ តត្វោ កិក្ខវេ កិក្ខុ
 លោកោ អភិកុយ្យ ឥរិយតិ ទោសោ មោហោ
 កោទោ ឧបទាហោ មត្តោ បលាសោ មន្ទិរិយំ
 ចាបិកា ឥស្សា ចាបិកា ឥន្ទា អភិកុយ្យ ឥរិយតិ
 សោ វិវេស្ស វេទិតត្វោ ន អយមាយស្សា តថា
 បជាតាតិ យថា បជាទតោ លោកោ ន ហោតិ
 តថាហិមំ អយស្សន្តំ លោកោ អភិកុយ្យ ឥរិយតិ ។

១ ឋ. ឥម វុទ្ធិតិ វិទូវេ ឥន្ទា ។

ត្រេត្រាថ្មី អ្នកជន ឥប្បិស្តាវអញ្ចថា អ្នកមានស្មារតីកំរិត ជា
 បុគ្គលមិនបានសមាទំ ត្រេត្រាថ្មី អ្នកជន ឥប្បិស្តាវអញ្ចថា អ្នក
 បានសមាទំ ជាបុគ្គលអប្បត្រាថ្មី ត្រេត្រាថ្មី អ្នកជន ឥប្បិស្តាវអញ្ច
 ថា អ្នកមានត្រាថ្មី ជាបុគ្គលមិនទាន់អស់ភាសាវៈ ត្រេត្រាថ្មី អ្នកជន
 ឥប្បិស្តាវអញ្ចថា អ្នក អស់ភាសាវៈហើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះ
 ហៅថា ឥន្ទា ដ៏លាមក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឥន្ទា ដ៏លាមក បុគ្គល
 មិនឥប្បិលៈ ដោយកាយ មិនឥប្បិលៈ ដោយវចនាទេ ឥប្បិលៈចេញ
 ត្រាវាយ័ញ្ចជាក់ស្តែង ដោយត្រាថ្មីបាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើ
 លោកៈប្របសន្តិកិក្កុនោះ ទោសៈ មោហៈ កោទៈ ឧបទាហៈ មត្តៈ
 បលាសៈ មន្ទិរិយៈ ឥស្សា ដ៏លាមក ឥន្ទា ដ៏លាមក ប្របសន្តិកិក្កុនោះ
 អ្នកទាំងឡាយ ឥប្បិដ៏និយ៉ាងនេះថា លោកៈមិនកើតបានដល់បុគ្គល ដែល
 ដឹងច្បាស់យ៉ាងនេះថា លោកដ៏មានអាយុនេះ មិនដឹងច្បាស់យ៉ាងនោះទេ
 ហេតុដូច្នោះ បានជាលោកៈ មកប្របសន្តិកិ លោកដ៏មានអាយុនេះបាន ។

ន អយមាយស្មា តថា បដាបាតិ យថា
 បដានតោ នោសោ ន ហោតិ មោហោ កោដោ
 ឧបទាយោ មត្តោ បលាសោ មច្ឆរិយំ ចាបិកា
 វស្សា ចាបិកា វន្តា ន ហោតិ តថាបិមិ
 អាយស្មន្តំ ចាបិកា វន្តា អភិកុយ្យ វរិយតិ ។
 តត្វេ កំត្តុវេ កិក្កំ លោកោ ធាតិកុយ្យ វរិយតិ
 នោសោ មោហោ កោដោ ឧបទាយោ មត្តោ
 បលាសោ មច្ឆរិយំ ចាបិកា វស្សា ចាបិកា
 វន្តា ធាតិកុយ្យ វរិយតិ សោ វិវមស្ស វេទិតត្វោ
 តថា អយមាយស្មា បដាបាតិ យថា បដានតោ
 លោកោ ន ហោតិ តថាបិមិ អាយស្មន្តំ លោកោ
 ធាតិកុយ្យ វរិយតិ ។ តថា អយមាយស្មា បដាបាតិ
 យថា បដានតោ នោសោ ន ហោតិ មោហោ
 កោដោ ឧបទាយោ មត្តោ បលាសោ មច្ឆរិយំ

ទោសៈមិនមានដល់បុគ្គល ដែលដឹងច្បាស់យ៉ាងណា លោកដ៏មានកាយ
 នេះ មិនដឹងច្បាស់យ៉ាងនោះទេ មោហៈ កោដៈ ឧបទាហៈ មត្តៈ
 បលាសៈ មច្ឆរិយៈ វស្សា ដ៏លាមក វន្តា ដ៏លាមក មិនមាន ហេតុផ្លូវព្រះ
 ទើប វន្តា ដ៏លាមក គ្របសន្តិកៈលោកដ៏មានកាយនេះទាន ។ ម្ចាស់កិក្កុ
 ចាំនិទ្យាយ បើលោកៈមិនគ្របសន្តិកៈកិក្កុនោះទេ ទោសៈ មោហៈ កោដៈ
 ឧបទាហៈ មត្តៈ បលាសៈ មច្ឆរិយៈ វស្សា ដ៏លាមក វន្តា ដ៏លាមក
 មិនគ្របសន្តិកៈកិក្កុនោះ អ្នកចាំនិទ្យាយ ឧប្បដិដ៏យ៉ាងនេះថា លោកៈ
 មិនមាន ដល់បុគ្គលដែលដឹងច្បាស់ យ៉ាងណា លោកដ៏មានកាយនេះ
 ក៏ដឹងច្បាស់ យ៉ាងនោះដែរ ហេតុផ្លូវព្រះ ទានជាលោកៈមិនគ្របសន្តិកៈ
 លោកដ៏មានកាយនេះទាន ។ ទោសៈ មិនមាន ដល់បុគ្គលដែល
 ដឹងច្បាស់យ៉ាងណា លោកដ៏មានកាយនេះ ដឹងច្បាស់យ៉ាងនោះ
 ដែរ មោហៈ កោដៈ ឧបទាហៈ មត្តៈ បលាសៈ មច្ឆរិយៈ

ចាបិកា វស្សា ចាបិកា វត្ថា ឧ ហោតិ តថាហិមំ
អាយស្ម័នំ ចាបិកា វត្ថា អភិកុយ្យ វិយតិ ។

[២២] ឯកំ សមយំ អាយស្មា មហាទុន្ទោ
ទេតិសុ វិហាតិ សហជាតិយំ ។ តត្រ ទោ
អាយស្មា មហាទុន្ទោ ភិក្ខុ អាមន្តេសំ អារុសោ
ភិក្ខុវេទិ ។ អារុសោតិ ទោ តេ ភិក្ខុ អាយស្មតោ
មហាទុន្ទស្ស ចតុស្សេនសុំ ។ អាយស្មា មហាទុន្ទោ
ឯតទវេទ ញាណវាទំ អារុសោ ភិក្ខុ វិទមាទោ
ជាជាបិមំ ធម្មំ បស្សមិមំ ធម្មនំ ។ តញ្ច
អារុសោ ភិក្ខុំ លោភោ អភិកុយ្យ តិដ្ឋតិ ទោសោ
មោហោ តោទោ ឧបទាហោ មត្តោ បណសោ
មន្ទវិយំ ចាបិកា វស្សា ចាបិកា វត្ថា អភិកុយ្យ
តិដ្ឋតិ សោ ឯវិមស្ស វេទិតញ្ច ឧ អយមាយស្មា តថា
បជាចាតិ យថា បជាទោតា លោភោ ឧ ហោតិ
តថាហិមំ អាយស្ម័នំ លោភោ អភិកុយ្យ តិដ្ឋតិ ។

វស្សា វិលាមក វត្ថា វិលាមក មិទមាម ហេតុដូច្នោះ បានថា
វត្ថា វិលាមក មិនគ្របសន្តត់លោក ដ៏មានអាយុនេះបាន ។

[២២] សម័យមួយ ព្រះមហាពុទ្ធដ៏មានអាយុ គង់ក្នុងប្រទេស
ឈ្មោះសហជាតិ ក្នុងវិមលចេតិ ។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមហាពុទ្ធដ៏មាន
អាយុ ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់អារុសោ ភិក្ខុទាំងឡាយ ។
ភិក្ខុទាំងនោះ បានទទួលស្តាប់ពាក្យ របស់ព្រះមហាពុទ្ធដ៏មានអាយុថា
ម្ចាស់អារុសោ ។ ព្រះមហាពុទ្ធដ៏មានអាយុ បានថេរវេទ ដូច្នោះថា
ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុនិយាយនូវប្រាណវិទថា ខ្ញុំដឹងធម៌នេះ
ខ្ញុំយំញូធម៌នេះ ។ ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ បើលោកគ្របសន្តត់
ភិក្ខុនោះ ពោសៈ មោហៈ ភោទៈ ឧបទាហៈ មត្តៈ បណសៈ
មន្ទវិយៈ វស្សា វិលាមក វត្ថា វិលាមក គ្របសន្តត់ភិក្ខុនោះ
អ្នកទាំងឡាយ ឧប្បដិស្វយ័នេះថា លោក មិទមាមដល់បុគ្គលវិជល
ដឹងច្បាស់យ៉ាងណា លោកដ៏មានអាយុនេះ មិនដឹងច្បាស់យ៉ាងនោះទេ
ហេតុដូច្នោះ បានជាលោក គ្របសន្តត់លោក ដ៏មានអាយុនេះ ។

១ អយមាយស្មា តថា បដាចាតិ យថា បដាចោ
 តោសោ ១ ហោតិ មោហោ កោតោ ឧបទាហោ
 មត្តោ បលាសោ មច្ឆរិយំ ចាមិកា វស្សា
 ចាមិកា វស្សា ១ ហោតិ តថាហិមំ អយស្មន្តំ
 ចាមិកា វស្សា អភិកុយ្យ តិដ្ឋតិ ។ ភាវនាវាទំ
 អាវុសោ ភិក្ខុ វេទនាចោ ភាវិតកាយោម្ហិ
 ភាវិតសីលោ ភាវិតចិត្តោ ភាវិតប្បញ្ញោតិ ។ តវោ
 អាវុសោ ភិក្ខុ លោហោ អភិកុយ្យ តិដ្ឋតិ តោសោ
 មោហោ កោតោ ឧបទាហោ មត្តោ បលាសោ
 មច្ឆរិយំ ចាមិកា វស្សា ចាមិកា វស្សា អភិកុយ្យ
 តិដ្ឋតិ សោ វិវមស្ស វេនិត្យោ ១ អយមាយស្មា
 តថា បដាចាតិ យថា បដាចោ លោហោ ១ ហោតិ
 តថាហិមំ អយស្មន្តំ លោហោ អភិកុយ្យ តិដ្ឋតិ ។

រោសៈ មិនមាន ដល់បុគ្គលដែលដឹងច្បាស់យ៉ាងណា លោកដ៏មាន
 កាយុនេះ មិនដឹងច្បាស់យ៉ាងនោះទេ មោហៈ រោធៈ ឧបទាហៈ
 មត្តៈ បលាសៈ មច្ឆរិយៈ វស្សា ដំណាមក វស្សា ដំណាមក
 មិនមាន ហេតុផ្សំចោះ បានជាវស្សា ដំណាមក គ្របសន្តិកំលោក
 ដ៏មានកាយ ។ ម្ចាស់កុសោតាំងឡាយ កាលភិក្ខុនិយាយភាវនា-
 វាទជា ខ្ញុំជាអ្នកបានចំរើនកាយ បានចំរើនសីល បានចំរើនចិត្ត
 បានចំរើនប្រាជ្ញាហើយ ។ ម្ចាស់កុសោតាំងឡាយ បើលោកៈ
 គ្របសន្តិកំលោកនោះ រោសៈ មោហៈ រោធៈ ឧបទាហៈ មត្តៈ
 បលាសៈ មច្ឆរិយៈ វស្សា ដំណាមក វស្សា ដំណាមក គ្របសន្តិកំ
 លោកនោះ អ្នកតាំងឡាយ ឧប្បដិទិយ៉ាងនេះថា លោកៈមិនមានដល់បុគ្គល
 ដែលដឹងច្បាស់យ៉ាងណា លោកដ៏មានកាយុនេះ មិនដឹងច្បាស់យ៉ាង
 នោះទេ ហេតុផ្សំចោះ បានជាលោកៈគ្របសន្តិកំ លោកដ៏មានកាយុនេះ។

ន អយមាយស្មា តថា បដាទាតិ យថា បដាទាតា
 នោសោ ន ហោតិ មោហោ កោណោ ឧបទាហោ
 មត្តោ បលាសោ មជ្ឈវិយំ ចាចិកា សស្សា ចាចិកា
 សង្ខា ន ហោតិ តថាហិមំ អយស្មន្តំ ចាចិកា សង្ខា
 អភិកុយ្យ តិដ្ឋតិ ។ ញាលាវាទេត្វ អវុសោ ភិក្ខុ
 វិទោនោ ភាវនាវាទេត្វ ជាតាមិមំ ធម្មំ បស្សមិមំ
 ធម្មំ ភាវនកាយោម្ហិ ភាវនសីលោ ភាវនចំត្តោ
 ភាវនប្បតោតិ ។ តត្តោ អវុសោ ភិក្ខុ លោកោ
 អភិកុយ្យ តិដ្ឋតិ នោសោ មោហោ កោណោ
 ឧបទាហោ មត្តោ បលាសោ មជ្ឈវិយំ ចាចិកា
 សស្សា ចាចិកា សង្ខា អភិកុយ្យ តិដ្ឋតិ សោ
 វិមស្ស វេទិតញោ ន អយមាយស្មា តថា
 បដាទាតិ យថា បដាទាតា លោកោ ន ហោតិ
 តថាហិមំ អយស្មន្តំ លោកោ អភិកុយ្យ តិដ្ឋតិ ។

ទោសៈ មិនមានផល់បុគ្គល ដែលដឹងច្បាស់យ៉ាងណា លោក
 ដ៏មានអាយុនេះ មិនដឹងច្បាស់យ៉ាងនោះទេ មោហៈ កោធនៈ ឧបទាហៈ
 មត្តៈ បលាសៈ មជ្ឈវិយៈ សស្សា ដំណាមក វដ្តា ដំណាមក
 មិនមាន ហេតុដូច្នោះ បានជាវដ្តា ដំណាមក គ្របសង្កត់លោក
 ដ៏មានអាយុនេះ ។ ម្ចាស់អាវុសោ ទាំងឡាយ កាលភិក្ខុ អ្នក
 និយាយនូវញាលាវាទេ នឹងភាវនាវាទេ ថា ភ្នំដ៏ធំមិននេះ ឃើញនមិននេះ
 ភ្នំដ៏អ្នកបានចំរើនកាយ បានចំរើនសីល បានចំរើនចិត្ត បានចំរើន
 ប្រាជ្ញាហើយ ។ ម្ចាស់អាវុសោ ទាំងឡាយ ហើយលោកគ្របសង្កត់ភិក្ខុ
 នោះ ទោសៈ មោហៈ កោធនៈ ឧបទាហៈ មត្តៈ បលាសៈ មជ្ឈ
 វិយៈ សស្សា ដំណាមក វដ្តា ដំណាមក គ្របសង្កត់ភិក្ខុនោះ អ្នកទាំង
 ឡាយ គប្បីដឹង យ៉ាងនេះថា លោកៈ មិនមានផល់បុគ្គល ដែលដឹង
 ច្បាស់យ៉ាងណា លោកដ៏មានអាយុនេះ មិនដឹងច្បាស់យ៉ាងនោះទេ
 ហេតុដូច្នោះ បានជាលោកៈ គ្របសង្កត់លោក ដ៏មានអាយុនេះ ។

៥ អយមាយស្សា តថា បដាជានិ យថា
 បដាជនោ នោសោ ៥ ហោតិ ហោហោ កោកោ
 ឧបដាហោ មក្កោ បណសោ មជ្ជវយំ ចាមិកា
 វស្សា មាមិកោ វត្ថា ៥ ហោតិ តថាហិមិ
 កាយស្មុទ្ធិ ចាមិកោ វត្ថា អភិកុយ្យេ តិដ្ឋតិ ។
 សេយ្យថាមិ អាវសោ បុរិសោ ធន្យឡោវ សមាធា
 អន្តវាទំ វិនយេ អនលោវ សមាធា ១១ វាទំ(១)
 វិនយេ អកោតវាវ សមាធា កោតវាទំ(២) វិនយេ
 សោ តិស្មិញ្ចាទេវ ធនករណីយេ សុធម្មន្ទ ៥
 សក្កុណោយ្យ ឧបមិហាតុំ ធនំ វា ធន្យា វា វនតិ
 វា ជាត្យមំ វា តមេមំ ឃិវំ ជាយេយ្យំ ធន្យឡោវ
 អយមាយស្សា សមាធា អន្តវាទំ វិនតិ
 អនលោវ អយមាយស្សា សមាធា ធនវាទំ វិនតិ
 អកោតវាវ អយមាយស្សា សមាធា កោតវាទំ វិនតិ ។

១ ៥. ធនំ វាទំ ។   ២. អកោតេវ សមាធា កោតំ វាទំ ។

រោសៈមិទមាធនំបុគ្គល វិសេដិទ្ធសំយ៉ាទិណា លោកមីមានាយ្យ
 នេះ មិទមីទ្ធសំយ៉ាទិនោះទេ រោហៈ កោតៈ ឧបទាហៈ មក្កៈ
 បណសៈ មជ្ជវយៈ វស្សា មីលមក វត្ថា មីលមក មិទមាធន
 ហេតុដ្ឋន្ទោះ បាទដាវត្ថា មីលមក គ្របសន្តិក៍លោកមីមានាយ្យនេះ ។
 មាលភាវុសោទំទិទ្ធយយ ដូចបុរសកំសត់ តែអ្នកថា អ្នកស្កុកស្កម្ក ជា
 អ្នកវត្សព្រៀ តែអ្នកថា អ្នកមានព្រៀ ជាអ្នកវត្សព្រៀ តែអ្នកថា ជា
 អ្នកមានភោគៈ កាលបើមានករណីយកិច្ចវិសេស្រូវធ្វើ ដោយព្រៀណា
 មួយ កើតឡើងហើយ បុរសនោះ មិទមាធនប្រមូលមកទូទ្រព្យក្តី ស្រូវក្តី
 ប្រាក់ក្តី មាសក្តី បាទឡើយ អ្នកវត្សព្រៀវិសេស្រូវនោះ យ៉ាងនេះថា
 អ្នកមីមានាយ្យនេះ ជាអ្នកកំសត់សោះ តែអ្នកថា អ្នកស្កុកស្កម្ក អ្នកមី
 មានាយ្យនេះ វត្សព្រៀសោះ តែអ្នកថា អ្នកមានព្រៀ អ្នកមីមាន
 ាយ្យនេះ ជាអ្នកវត្សព្រៀសោះ តែអ្នកថា អ្នកមានភោគៈ ។

តំ កុស្យ ហេតុ ។ តថា ហិ អយមាយស្នា
 កុស្យត្ថានេវ ធនករណីយេ សមុប្បន្នេ ធន
 សញ្ញាតិ ឧបនិហាតុំ ធនំ វា ធនំ វា វេទិតំ
 វា ជាត្របំ វាតិ ។ ឯវាមេវ ទោ អាវុសោ
 ញាណាវនេត្ត ភិក្ខុ វនេនាហោ ភាវនាវនេត្ត
 ជាតាមិមំ ធម្មំ បស្សនមិមំ ធម្មំ ភាវិតកាយោម្ហិ
 ភាវិតសីលោ ភាវិតធម្មោ ភាវិតប្បញ្ញោតិ តព្វេ
 អាវុសោ ភិក្ខុំ លោកោ អភិក្ខុយ្យេ តិដ្ឋតំ ធានោ
 មោហោ កោដោ ឧបនាហោ មត្តោ បលាសោ
 មច្ឆរិយំ ចាបិកា វស្សា ចាបិកា វត្ថា
 អភិក្ខុយ្យេ តិដ្ឋតំ សោ ឯវាមស្ស វេទិតព្វោ ធន
 អយមាយស្នា តថា បជាយាតិ យថា បជាធាតោ
 លោកោ ធន ហោតិ តថាហិមំ អាយស្មន្តំ
 លោកោ អភិក្ខុយ្យេ តិដ្ឋតំ ។ ធន អយមាយស្នា
 តថា បជាយាតិ យថា បជាធាតោ ធានោ ធន
 ហោតិ មោហោ កោដោ ឧបនាហោ មត្តោ

ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រោះថា កាលបើ កិច្ចដែល
 ត្រូវធ្វើ ដោយទ្រព្យណាមួយ កើតឡើងហើយ អ្នកដ៏មានកាយុនេះ
 មិនអាច ដើម្បីប្រមូលមកខ្លួនទ្រព្យក្តី ស្រូវក្តី ប្រាក់ក្តី មាសក្តី
 បានឡើយ យ៉ាងណាមិញ ។ ខ្នាលអាវុសោទាំងឡាយ កាលភិក្ខុ
 និយាយខ្លួនញាណវទ នឹងភាវនាវទថា ថ្មដ៏ធំធម៌នេះ ឃើញ
 ធម៌នេះ ថ្មដ៏អ្នកបានចំរើនកាយ បានចំរើនសីល បានចំរើនចិត្ត
 បានចំរើនប្រាជ្ញាហើយ ខ្នាលអាវុសោទាំងឡាយ បើលោកគ្រប
 សន្តិភិក្ខុនោះ រោសៈ រោហៈ កោធា ឧបនាហៈ មត្តៈ បលាសៈ
 មច្ឆរិយៈ វស្សា ជំលាមក វត្ថា ជំលាមក គ្របសន្តិភិ
 ក្ខុនោះ អ្នកទាំងឡាយ ឆប្បជីវិយ៉ាងនេះថា លោកៈ មិនមានដល់
 បុគ្គល ដែលជីវិតច្បាស់យ៉ាងណា លោកដ៏មានកាយុនេះ មិនជីវិតច្បាស់
 យ៉ាងនោះទេ ហេតុដូច្នោះ បានជាលោកគ្របសន្តិភិលោកដ៏មានកាយុ
 នេះ រោសៈ មិនមានដល់បុគ្គល ដែលជីវិតច្បាស់យ៉ាងណា លោកដ៏មាន
 កាយុនេះ មិនជីវិតច្បាស់យ៉ាងនោះទេ រោហៈ កោធា ឧបនាហៈ មត្តៈ

បលាសោ មន្ទិរិយំ ចាបិកា វស្សា ចាបិកា
 វស្សា ន ហោតិ ឆថាហិមំ អាយស្មន្តំ ចាបិកា
 វស្សា អភិកុយ្យេ តិដ្ឋតិ ។ ញាលាវាទិ អារុសា
 ភិក្ខុ វេទនាចោ ជាតាមិមំ ធម្មំ បស្សមិមំ
 ធម្មន្តំ ។ តត្យោ អារុសា ភិក្ខុំ លោកោ
 ចាភិកុយ្យេ តិដ្ឋតិ ទោសោ មោហោ កោដោ
 ឧបទាហោ មត្តោ បលាសោ មន្ទិរិយំ ចាបិកា
 វស្សា ចាបិកា វស្សា ចាភិកុយ្យេ តិដ្ឋតិ សោ
 ឯវស្ស វេទិតត្យោ ឆថា អយមាយស្ស បជាតាតិ
 យថា បជាទតោ លោកោ ន ហោតិ ឆថាហិមំ
 អាយស្មន្តំ លោកោ ចាភិកុយ្យេ តិដ្ឋតិ ។ ឆថា
 អយមាយស្ស បជាតាតិ យថា បជាទតោ
 ទោសោ ន ហោតិ មោហោ កោដោ
 ឧបទាហោ មត្តោ បលាសោ មន្ទិរិយំ ចាបិកា
 វស្សា ចាបិកា វស្សា ន ហោតិ ឆថាហិមំ
 អាយស្មន្តំ ចាបិកា វស្សា ចាភិកុយ្យេ តិដ្ឋតិ ។

បលាសៈ មន្ទិរិយៈ វស្សា វិលាមក វស្សា វិលាមក មិនមាន
 ហេតុដូច្នោះ បានជាវស្សា វិលាមក គ្របសន្តិភ័យលោកដ៏មានកាយុនេះ
 យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលអារុសាចាំឲ្យឃើញ កាលភិក្ខុនិយាយដូច្នោះ
 ថា ខ្ញុំដឹងចម្លោះ ឃើញចម្លោះ ។ ម្នាលអារុសាចាំឲ្យឃើញ បើលោកៈ
 មិនគ្របសន្តិភ័យលោកនោះទេ ទោសៈ មោហៈ កោដៈ ឧបទាហៈ មត្តៈ
 បលាសៈ មន្ទិរិយៈ វស្សា វិលាមក វស្សា វិលាមក មិនគ្របសន្តិភ័
 យលោកនោះ អ្នកចាំឲ្យឃើញ ឆ្ងល់យ៉ាងនេះថា លោកៈ មិនមានផល
 បុគ្គល ដែលដឹងច្បាស់ យ៉ាងណា លោកដ៏មានកាយុនេះ ក៏ដឹងច្បាស់
 យ៉ាងនោះដែរ ហេតុដូច្នោះ បានជាលោកៈ មិនគ្របសន្តិភ័យលោកដ៏មាន
 កាយុនេះ ។ ទោសៈ មិនមានផលបុគ្គល ដែលដឹងច្បាស់ យ៉ាងណា
 លោកដ៏មានកាយុនេះ ក៏ដឹងច្បាស់យ៉ាងនោះដែរ មោហៈ កោដៈ ឧបទាហៈ
 មត្តៈ បលាសៈ មន្ទិរិយៈ វស្សា វិលាមក វស្សា វិលាមក មិនមានហេតុ
 ដូច្នោះ បានជាវស្សា វិលាមក មិនគ្របសន្តិភ័យលោកដ៏មានកាយុនេះ ។

ការពារកំណើត អារុសោ ភិក្ខុ វនិមាណោ ការតតោ-
 យោម្ហិ ការតសីលោ ការតចិត្តោ ការតប្បញ្ញោតិ ។
 តតោ អារុសោ ភិក្ខុ លោកោ ធាតិកុយ្យ តិដ្ឋតិ
 ធាសោ មោហោ តោតោ ឧបទាហោ មត្តោ
 បណសោ មច្ឆវិយំ ចាបិកោ វស្សា ចាបិកោ វត្ថា
 ធាតិកុយ្យ តិដ្ឋតិ សោ វិវមស្ស វេទិតោ តថា
 អយមាយស្មា បដាធាតិ យថា បដាធាតោ លោកោ
 ន ហោតិ តថាហិមំ អាយស្មន្តំ លោកោ ធាតិកុយ្យ
 តិដ្ឋតិ ។ តថា អយមាយស្មា បដាធាតិ យថា បដាធាតោ
 ធាសោ ន ហោតិ មោហោ តោតោ ឧបទាហោ
 មត្តោ បណសោ មច្ឆវិយំ ចាបិកោ វស្សា
 ចាបិកោ វត្ថា ន ហោតិ តថាហិមំ អាយស្មន្តំ
 ចាបិកោ វត្ថា ធាតិកុយ្យ តិដ្ឋតិ ។ ញាលារាជញ្ច
 អារុសោ ភិក្ខុ វនិមាណោ ការពារកំណើត ជាធាតិមំ
 ធម្មំ បស្សមិមំ ធម្មំ ការតតោយោម្ហិ
 ការតសីលោ ការតចិត្តោ ការតប្បញ្ញោតិ ។

ម្នាលភារុសោតាំងឡាយ កាលភិក្ខុនិយាយខ្លះកាលខ្លះ
 អ្នកបានចំរើនកាយ បានចំរើនសីល បានចំរើនចិត្ត បានចំរើន
 ប្រាជ្ញាហើយ ។ ម្នាលភារុសោតាំងឡាយ បើលោកមិនប្រសង្កត់
 ភិក្ខុនោះទេ ទោសៈ មោហៈ កោដៈ ឧបទាហៈ មត្តៈ បណសៈ
 មច្ឆវិយៈ វស្សា វីលាមក វត្ថា វីលាមក មិនប្រសង្កត់ទេ ភិក្ខុនោះ
 អ្នកតាំងឡាយ គប្បីដឹងយ៉ាងនេះថា លោកមិនបានដល់បុគ្គលដែល
 ដឹងច្បាស់ យ៉ាងណា លោកដឹងមានកាយនេះ ក៏ដឹងច្បាស់ យ៉ាងនោះដែរ
 ហេតុដូច្នោះ បានជាលោក មិនប្រសង្កត់លោកដឹងមានកាយនេះ ។
 ទោសៈ មិនបានដល់បុគ្គលដែលដឹងច្បាស់ យ៉ាងណា លោកដឹងមានកាយ
 នេះ ក៏ដឹងច្បាស់ យ៉ាងនោះដែរ មោហៈ កោដៈ ឧបទាហៈ មត្តៈ
 បណសៈ មច្ឆវិយៈ វស្សា វីលាមក វត្ថា វីលាមក មិនបាន ហេតុ
 ដូច្នោះ បានជាវត្ថា វីលាមក មិនប្រសង្កត់លោកដឹងមានកាយនេះ ។
 ម្នាលភារុសោតាំងឡាយ កាលភិក្ខុនិយាយខ្លះកាលខ្លះ ខឹងការពារ
 កំណើត ខ្ញុំដឹងមិនទេ ឃើញទមិនទេ ខ្ញុំជាអ្នកបានចំរើនកាយ
 បានចំរើនសីល បានចំរើនចិត្ត បានចំរើនប្រាជ្ញាហើយ ។

តញ្ច អារុសោ ភិក្ខុំ លោកោ ធាតិកុយ្យ តំដ្ឋតិ
 ឆោសោ មោហោ គោកោ ឧបទាហោ មក្កោ បលាសោ
 មច្ឆរិយំ ចាបិកា ឥស្សា ចាបិកា ឥដ្ឋា ធាតិកុយ្យ
 តំដ្ឋតិ សោ ឯវេស្ស វេទិតញោ តថា អយមាយស្មា
 បជាធាតិ យថា បជាធាតោ លោកោ ន ហោតិ
 តថាហិមំ អយស្មំ លោកោ ធាតិកុយ្យ តំដ្ឋតិ ។
 តថា អយមាយស្មា បជាធាតិ យថា បជាធាតោ
 ឆោសោ ន ហោតិ មោហោ គោកោ ឧបទាហោ
 មក្កោ បលាសោ មច្ឆរិយំ ចាបិកា ឥស្សា ចាបិកា
 ឥដ្ឋា ន ហោតិ តថាហិមំ អយស្មំ ចាបិកា
 ឥដ្ឋា ធាតិកុយ្យ តំដ្ឋតិ ។ សេយ្យថាបិ អារុសោ
 បុរិសា អឡោវ សមាធា អឡារាជំ វិនយ្យ ទទវា
 សមាធា ទទវាជំ វិនយ្យ ភោគវា សមាធា
 ភោគវាជំ វិនយ្យ សោ តំស្មិត្តំទេវ ទទការណី-
 យេ សុមុឡន្នេ សក្កុណោយ្យ ឧបទំហាន្តំ ទទំ វា

ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ បើជាលោកៈ មិនគ្របសន្តិកំភិក្ខុនោះទេ
 ពោសៈ មោហៈ ភោគៈ ឧបទាហៈ មក្កៈ បលាសៈ
 មច្ឆរិយៈ ឥស្សា ជីលាមក ឥដ្ឋា ជីលាមក មិនគ្របសន្តិកំភិ-
 ក្ខុនោះ អ្នកទាំងឡាយឃើញយ៉ាងនេះថា លោកៈ មិនមានដល់
 បុគ្គលដែលដឹងច្បាស់ យ៉ាងណា លោកដ៏មានកាយនេះ ក៏ដឹងច្បាស់
 យ៉ាងនោះដែរ ហេតុដូច្នោះ បាទជាលោកៈមិនគ្របសន្តិកំលោកដ៏មាន
 កាយនេះ ។ ពោសៈ មិនមានដល់បុគ្គល ដែលដឹងច្បាស់ យ៉ាងណា
 លោកដ៏មានកាយនេះ ក៏ដឹងច្បាស់ យ៉ាងនោះដែរ មោហៈ ភោគៈ
 ឧបទាហៈ មក្កៈ បលាសៈ មច្ឆរិយៈ ឥស្សា ជីលាមក ឥដ្ឋា ជីលាមក
 មិនមានហេតុដូច្នោះ បាទជាឥដ្ឋា ជីលាមក មិនគ្របសន្តិកំលោក
 ដ៏មានកាយនេះបាទឡើយ ។ ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ដូចជា
 បុរសស្កុកស្កុម្ភិមន ហើយនិយាយថា អ្នកស្កុកស្កុម្ភិ អ្នកមាន
 ទ្រព្យមែន ហើយនិយាយថា អ្នកមានទ្រព្យ អ្នកមានភោគៈមែន
 ហើយនិយាយថា អ្នកមានភោគៈ កាលបើកិច្ចដែលត្រូវធ្វើ ដោយទ្រព្យ
 ណាមួយ កើតឡើងហើយ បុរសនោះ ក៏កាច់ប្រមូលមក ខ្ញុំទ្រព្យក្តី

តថាហិមំ អាយស្មន្តំ លោកោ ធាកិកុយ្យ តិដ្ឋតិ ។
 តថា អយមាយស្មា បដាធាតិ យថា បដាធាតោ
 គោសោ ធម្មោតិ មោហោ កោតោ ឧបទាហោ
 មក្កោ បលាសោ មច្ឆិយំ ចាបិកា ឥស្សា
 ចាបិកា ឥត្តា ធម្មោតិ តថាហិមំ អាយស្មន្តំ
 ចាបិកា ឥត្តា ធាកិកុយ្យ តិដ្ឋតិ ។

[២៥] ធម្មយំមាដិ ភិក្ខុវេ កសិណាយតនាដិ ។
 កតមាដិ ធម្ម ។ បថីកសិណាមកោ
 សញ្ញាធាតុំ ឧត្តំ អតោ តំរិយំ វរទ្ធករិយំ អប្បមាណំ
 អាទោកសិណាមកោ សញ្ញាធាតុំ... តេជោក-
 សិណាមកោ សញ្ញាធាតុំ... វិយោកសិណាមកោ
 សញ្ញាធាតុំ... យីសកសិណាមកោ សញ្ញាធាតុំ...
 មីតកសិណាមកោ សញ្ញាធាតុំ... លោហិតក-
 សិណាមកោ សញ្ញាធាតុំ... ឧទានកសិណាមកោ
 សញ្ញាធាតុំ... អាគារសកសិណាមកោ សញ្ញាធាតុំ...

ហេតុដូច្នោះ បានជាលោកៈ មិនប្រសសន្តិកំលោកដ៏មានកាយុរខេបុន ។
 ហេតុៈ មិនមាន ដល់បុគ្គលដែលដឹងច្បាស់យ៉ាងណា លោក
 ដ៏មានកាយុរខេ ក៏ដឹងច្បាស់យ៉ាងទៅដែរ ហេតុៈ កោតៈ ឧបទាហៈ
 មកៈ បលាសៈ មច្ឆិយៈ ឥស្សា ដីលាមក ឥត្តា ដីលាមក មិនមាន
 ហេតុដូច្នោះ បានជាឥត្តា ដីលាមក មិនប្រសសន្តិកំលោក ដ៏មាន
 កាយុរខេ ។

[២៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កសិណាយតនៈខេ មាន ១០
 ប្រការ ។ កសិណាយតនៈ ១០ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ បុគ្គល
 មួយភ្នែក ដឹងបរិកសិណា ទាំងបាវលី ទាំងក្រាម ទទឹង មិនមានគូ
 មិនមានប្រមាណ ១ បុគ្គលមួយភ្នែក ដឹងកាបោកសិណា ... ១ បុគ្គល
 មួយភ្នែក ដឹងគោដោកសិណា ... ១ បុគ្គលមួយភ្នែក ដឹងកំយោកសិណា
 ... ១ បុគ្គលមួយភ្នែក ដឹងវិលកសិណា ... ១ បុគ្គលមួយភ្នែក ដឹងបីត-
 កសិណា ... ១ បុគ្គលមួយភ្នែក ដឹងលោហិតកសិណា ... ១ បុគ្គលមួយ
 ភ្នែក ដឹង ឧទានកសិណា ... ១ បុគ្គលមួយភ្នែក ដឹងកាសកសិណា ... ១

បឋមច្បាប់សភា មហាវិញ្ញា

វិញ្ញាណកម្មសិលាមេតោ សញ្ញាជាតិ ឡង្គំ អនោ
គំរិយំ អន្ទរិយំ អប្បនាណំ ។ ឥហំ ទោ ពិទ្ធិវេ
នស កសិណាយតនាជីតិ ។

[២៦] ឯតាំ សមយំ អាមុស្មា មហាកត្តានោ
អវុទ្ធិសុ វិហារតំ កុរាយេ(១) បរិក្ខ មត្តេ ។
អដទោ កាលី ឧទាសិកោ កុរាយរិកា(២)
យេនាយស្មា មហាកត្តានោ តេនុបស្ម័ត្តិ
ឧបស្ម័ត្តិមិត្តា អាយស្ម័ត្តិ មហាកត្តានំ អភិវិនេត្តា
ឯកម្ម័ត្តិ ធិសិដិ ។ ឯកម្ម័ត្តិ ធិសិដិ ទោ កាលី
ឧទាសិកោ កុរាយរិកា អាយស្ម័ត្តិ មហាកត្តានំ
ឯតនកោច ត្រៃមិដំ កន្ថេ កកវតា កុមារិបញ្ញាសុ

អនុស្ស បត្តិ(៣) ហនយស្ស សង្ក(៤)
ដេត្តាម សេនំ បិយសាត្របំ
ឯកោហ ឈាយី(៥) សុទនានុកោជិ
តស្មា ជនេន ន កកោមំ សត្តិ
សត្តិ ន សម្មជ្ជតិ កោនជំ មេតំ ។

១ ម. កុលយេ ។ ២ ម. កុលយេវិ ។ ៣ ឧ.ម. បត្តិ ។ ៤ ឧ.ម. សង្ក ។
៥ ឧ. ឯកោវិ ឈាយី ។ ម. ឯកាវិ វិយាយី ។

បឋមច្បាប់សភា មហាវិញ្ញា

បុគ្គលមួយក្នុង ជំនុំវិញ្ញាណកសិលា តាំងខាងលើ ខាងក្រោម ទាំង
មិនមានគូ មិនមានប្រធាណ ១ ។ ម្ចាស់កំពុងខ្សោយ កសិណា-
យននៈ មាន ១០ ប្រការនេះឯង ។

[២៦] សម័យមួយ ព្រះមហាកថានៈ គង់នៅបក្តបតិគ
ជិតក្រុងកុរុយេរៈ ក្នុងដែនអវ្តិ ។ ព្រាណៈ នាវិកាលីឧបាសិកា
នៅក្នុងក្រុងឈ្មោះកុរុយេរៈ ចូលទៅក្រុងមហាកថានៈ ដ៏មានអាយុ
លុះចូលទៅដល់ថ្វាយមង្គី ព្រះកថានៈ ដ៏មានអាយុ ហើយអង្គុយ ក្នុងទី
សមគួរ ។ លុះនាវិកាលីឧបាសិកា នៅក្នុងក្រុងឈ្មោះកុរុយេរៈ អង្គុយ
ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ចូលព្រះមហាកថានៈ ដ៏មានអាយុ ដូច្នោះថា
មតិព្រាណកជីវិវេន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ព្រាស់ក្នុងកុមារិបញ្ញា(៦)ថា

ការសម្រេចប្រយោជន៍ ជាសច្ចក្តីស្តាប់រង្វាច់ខែហ្វូជ័យគថាគត
ម្នាក់ឯង បានឈ្នះខ្ញុំវិលសសេនា ជាទីស្រឡាញ់ ជាទី
ត្រេករ បានឈាន ព្រាស់ជំនុំព្រះមិត្តានជាសុខ ហេតុ
នោះ គថាគតមិនធ្វើសាក្សីដោយសារជនទេ សាក្សី(មិត្តជម្ងឺ)
ដោយជនលាមួយ មិនសម្រេច ដល់គថាគតឡើយ ។

៦ ព្រះស្មាដែលទ្រង់កោសិលាចំពោះព្រះកុមារិវិនិកាខែមា ។

សមស្ស ទុ ទោ កាត្ត កាតវតា សម្មិទ្ធលោ កាសិទស្ស
 កតំ វិគ្គាវេន អត្តា ទដ្ឋត្វោតិ ។ បឋវីកសិណ-
 សមាបត្តិបរមា ទោ កតំនិ ឯកេ សមណ-
 ត្រាហ្មណា អត្តាភិទិទ្ធក្រេសុំ^(១) ។ យាវតា ទោ
 កតំនិ បឋវីកសិណសមាបត្តិបរមតា តទកំញាសិ
 កតា តទកំញាយ កតា អាទិមទ្កស^(២) អាទិទវមទ្កស
 ទិស្សរណមទ្កស មត្តាមត្តញាណទស្សទមទ្កស
 តស្ស អាទិទស្សទហេតុ^(៣) អាទិទវទស្សទហេតុ
 ទិស្សរណទស្សទហេតុ មត្តាមត្តញាណទស្សទហេតុ
 អនុស្ស បត្តិ ហធយស្ស សន្តិ វិទិតា ហោតិ ។

១ ឃ. អត្តាភិ កតំទ្ធក្រេសុំ ។ ២ ឃ. អស្សទម្កស ។ ៣ ឃ. អស្សទស្ស-
 ទហេតុ ។

បរិទ្រោលាកដំចំរើន សេចក្តីខែភាសិត ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 សំដែងដោយសន្តិបរមៈ យើងតប្បិយលំដោយគំហុក ដូចម្តេចបាន ។
 ម្នាលនាង ពួកសមណក្រាហ្មណ៍ខ្លះ ចូលកាន់បឋវីកសិណ ដ៏ទុក្ខម
 ហើយញ៉ាំងបឋវីកសិណនោះឱ្យកើត ដោយប្រកាន់ថាជាប្រយោជន៍ ។
 ម្នាលនាង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានគ្រាស់ដឹងនូវការចូលកាន់បឋ-
 វីកសិណ ដ៏ទុក្ខមនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានជ្រាបច្បាស់នូវការ
 ចូលកាន់បឋវីកសិណ ដ៏ទុក្ខមនោះ ហើយបានឃើញខាងដើម គឺសមុ-
 ទេយសច្ច បានឃើញទោស គឺទុក្ខសច្ច បានឃើញខ្លាំងដ៏ជា
 គ្រឿងរលាស់ គឺនិរោធសច្ច បានឃើញមត្តាមត្តញាណទស្សនៈ
 គឺមត្តសច្ច ព្រះអង្គបានជ្រាប នូវការសម្រេចប្រយោជន៍ ជាការ
 ស្ងប់នៃច្បាប់ ព្រោះហេតុនៃការឃើញខាងដើម ព្រោះហេតុ
 នៃការឃើញទោស ព្រោះហេតុនៃការឃើញ នូវធម៌ជាគ្រឿង
 រលាស់ ព្រោះហេតុនៃការឃើញ នូវមត្តាមត្តញាណ ។

អាចោកសិលាសមាបត្តិបរមា ទោ ភតិដំ... តេជោ-
 កសិលាសមាបត្តិបរមា ទោ ភតិដំ... វាយោកសិលា-
 សមាបត្តិបរមា ទោ ភតិដំ... ដីលកសិលាសមា-
 បត្តិបរមា ទោ ភតិដំ... ដីលកសិលាសមាបត្តិបរមា
 ទោ ភតិដំ... លោហិតកសិលាសមាបត្តិបរមា ទោ
 ភតិដំ... ឥន្ទ្រកសិលាសមាបត្តិបរមា ទោ ភតិដំ...
 អាត្មាសកសិលាសមាបត្តិបរមា ទោ ភតិដំ...
 វិញ្ញាណកសិលាសមាបត្តិបរមា ទោ ភតិដំ ឯកេ
 សមណប្រាប្បណា អត្តាភិដំឲ្យត្រៃសុំ ។ ហេវតា ទោ
 ភតិដំ វិញ្ញាណកសិលាសមាបត្តិបរមា តទតិញ្ញាសិ
 កតវា តទតិញ្ញាយ កតវា អាទិមទ្ទស អាទិមទ្ទ-
 មទ្ទស ធិស្សនាមទ្ទស មត្តាមត្តញ្ញាណទស្សនមទ្ទស
 តស្ស អាទិទស្សនហេតុ អាទិមទ្ទស្សនហេតុ
 ធិស្សនាមទ្សនហេតុ មត្តាមត្តញ្ញាណទស្សនហេតុ
 អត្តស្ស បត្តិ ហេតុយស្ស សត្តំ វិនិកា កោតិ ។
 វតិ ទោ ភតិដំ យត្តំ វត្តិ កតវតា ទុមារិបញ្ចេសុ

មាលនា... ចូលកាន់ការបាតសិលា ដ៏ទុក្ខម មាលនា... ចូលកាន់ក-
 រោកសិលា ដ៏ទុក្ខម មាលនា... ចូលកាន់វាយោកសិលា ដ៏ទុក្ខម មាល
 នា... ចូលកាន់និលកសិលាដ៏ទុក្ខម មាលនា... ចូលកាន់បិកសិលា
 ដ៏ទុក្ខម មាលនា... ចូលកាន់លោហិតកសិលាដ៏ទុក្ខម មាលនា...
 ចូលកាន់ឥន្ទ្រកសិលា ដ៏ទុក្ខម មាលនា... ចូលកាន់កកាសកសិលា
 ដ៏ទុក្ខម មាលនា ពួកសមណប្រាប្បណ៍ទ្វះ ចូលកាន់វិញ្ញាណកសិលា
 ដ៏ទុក្ខម ហើយញ្ជើញវិញ្ញាណកសិលា (នោះ) ឲ្យរឹត ដោយប្រកាន់
 ថាជាប្រយោជន៍ ។ មាលនា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានជ្រាបច្បាស់ខ្ញុំ
 ការចូលកាន់វិញ្ញាណកសិលា ដ៏ទុក្ខមនោះ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគ បាន
 ជ្រាបច្បាស់ខ្ញុំការចូលកាន់វិញ្ញាណកសិលា ដ៏ទុក្ខមនោះហើយ បាន
 ឃើញភាវដើម បានឃើញទោស បានឃើញធម៌ជាគ្រឿងរលាស់
 បានឃើញមត្តាមត្តញ្ញាណទស្សនៈ ព្រះអង្គជ្រាប ខ្ញុំការបានសម្រេច
 ប្រយោជន៍ ជាភាស្តុប្បទេយ ព្រោះហេតុនៃការឃើញភាវដើម
 ព្រោះហេតុនៃការឃើញទោស ព្រោះហេតុនៃការឃើញធម៌ជាគ្រឿង
 រលាស់ ព្រោះហេតុនៃការឃើញមត្តាមត្តញ្ញាណ ។ មាលនា ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ បានជ្រាបពាក្យណា ក្នុងកុមារបញ្ហាទាំងឡាយថា

សុត្តន្តបិដក អង្គទាំងបី ទសកថាគោ

អនុស្ស បន្តិ ហនិយស្ស សន្តិ
ជេត្តាន សេនំ មិយសាត្រុបំ
ឃិកោហា ឈាយេ សុខមាទុកោជិ
តស្មា ជនេន ន កកោមិ សត្វិ
សត្វិ ន សម្មជ្ជតិ កោនំ មេតិ ។

ឧទេស្ស ទោ កតិមំ កតវតា សន្តិទ្កេន កាសិកស្ស
ឃិវំ វិត្តាបន អត្តោ នដ្ឋត្រោតិ ។

(២៧) ឯកំ សមយំ កតវំ សាវត្ថិយំ វិហារិ
នេតវិន អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាកាម ។ អថទោ
សម្ពហុលា កំក្ខំ បុព្វល្អាសមយំ ឯកសេត្វា បន្តិវា-
មាធាយ សាវត្ថិយំ បិណ្ឌិកាយ បរិសិស្ស ។ អថទោ តេសំ
កំក្ខំ ឯកនិហោសិ អនិប្បតោ ទោ វាវ សាវត្ថិយំ
បិណ្ឌិកាយ ចរិវុំ យទ្ធន មយំ យេន អញ្ញាតិវុំយានំ
ចរិវុំ កោនំ អាកោ តេទុបសន្តិមេយ្យោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទាំងបី ទសកថាគោ

ការសម្រេចប្រយោជន៍ ជាសេចក្តីស្ងប់ ខែ
ហឫទ័យកថាគម្ពកំណត់ បានឈ្នះឡើយសេ-
សេនា ជាទីស្រឡាញ់ ជាទីត្រេកអរ បាន
ឈាន គ្រាន់ដំនុំព្រះនិព្វាន ជាសុខ ហេតុ
នោះ កថាគម មិនធ្វើសាក្សី ដោយសារជនទេ
សាក្សី ដោយសារជន (ណាមួយ) មិនសម្រេច
ដល់កថាគមឡើយ ។

ម្នាលនាង សេចក្តីនៃកាសិក ដែលក្រអើមានព្រះភាគ ច្រើនសំដែង
ដោយសន្តិបន្តិក យើងឃើញដឹង ដោយពិស្តាយោនិទេ ។

(២៧) សម័យមួយ ព្រះម៉ែមានព្រះភាគ ច្រើនគង់នៅ ក្នុងវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ដ៏ត្រង់សាវត្ថិ ។ គ្រានោះឯង ពួក
កិក្ខុប្រើប្រាស់ ស្ងៀមស្ងៀមប្រដាប់ពុទ្ធនិវារី ក្នុងបុព្វល្អាសម័យហើយ
ចូលទៅបណ្តុំពួកក្នុងសាវត្ថិ ។ លំដាប់នោះ កិក្ខុទាំងនោះ មាន
សេចក្តីត្រិះរិះផ្ទះចាត់ ការគ្រោចទៅបណ្តុំពួកក្នុងសាវត្ថិ នៅព្រឹកពេក
បើដូច្នោះគួរយើងចូលទៅឯកាកម្មនៃពួកបិទ្វាជក ជាអន្សតិវុំយសិនចុះ ។

អថទោ តេ ភិក្ខុ យេន អញ្ញតិវុទ្ធិយាមំ បរិព្វាជនាមំ
 អាហោ តេ ទុបសន្តមីសុ ទុបសន្តមិត្វា តេហិ
 អញ្ញតិវុទ្ធិយេហិ បរិព្វាជនេហិ សន្និ សម្មោទិសុ
 សម្មោទិយំ កថំ សារាណិយំ វិតិសាវេត្វា ឯកមន្តំ
 ចំសីទិសុ ។ ឯកមន្តំ ចំសិទ្ធេ ទោ តេ ភិក្ខុ តេ
 អញ្ញតិវុទ្ធិយា បរិព្វាជនា ឯកនេវាទំ សមណោ
 អាវុសោ តោតោ សាវតានំ ឯវិ ធម្មំ ទេសេតិ ឯថ
 ឡុម្ហេ ភិក្ខុវេ សត្វំ ធម្មំ អភិជាតាថ សត្វំ ធម្មំ
 អភិញ្ញាយ អភិញ្ញាយ វិហារថាតិ ។ មយម្បិ ទោ
 អាវុសោ សាវតានំ ឯវិ ធម្មំ ទេសេម ឯថ ឡុម្ហេ អាវុសោ
 សត្វំ ធម្មំ អភិជាតាថ សត្វំ ធម្មំ អភិញ្ញាយ អភិញ្ញាយ
 វិហារថាតិ ។ ៧១ លោ អាវុសោ តោ វិសេសោ តោ
 អធិប្បាយសោ (*) កី ជាតាការណំ សមណាស្ស វា
 តោតមស្ស អន្តកំ វា យទិទំ ធម្មទេសនាយ វា
 ធម្មទេសនំ អទុសាសនិយា វា អទុសាសនិទ្ធិ ។

* ឧ. ម. អធិប្បាយ សោ ។

លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ចូលទៅឯអាហារ របស់បរិព្វាជន ជាអន្ស-
 តិវិយ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ច្រើនសេចក្តីរីករាយ ជាមួយនឹងបរិព្វាជន
 ជាអន្សតិវិយទាំងនោះ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលត្រូវរីករាយ នឹងពាក្យដែលត្រូវ
 លើកច្រើនហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះ ក្នុងយក្នុងទីសម
 គួរហើយ ក៏ព្យាបរិព្វាជន អន្សតិវិយទាំងនោះ ពុទ្ធនិយាយថា ម្ចាស់
 អាវុសោទាំងឡាយ សមណោតោតមតែសំដែងធម៌ដល់សាវកទាំងឡាយ
 យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរមកនេះ អ្នកទាំង
 ឡាយ ចូរដឹងច្បាស់នូវធម៌ទាំងពួង អ្នកទាំងឡាយ ចូរត្រាស់ដឹងរឿយៗ
 នូវធម៌ទាំងពួង ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ពួកយើងក៏សំដែងធម៌
 ដល់ពួកសាវកយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរចូលមកនេះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរដឹងច្បាស់នូវធម៌ទាំងពួង អ្នកទាំង
 ឡាយ ចូរត្រាស់ដឹងរឿយៗ នូវធម៌ទាំងពួង ។ ម្ចាស់អាវុសោ
 ទាំងឡាយ ដូចយ៉ាង ធម្មទេសនា ជាមួយនឹងធម្មទេសនាក្តី
 ពាក្យប្រៀបប្រដៅ ជាមួយនឹងពាក្យប្រៀបប្រដៅក្តី ចេសំ
 សមណោតោតម នឹងយើងនេះ តើមានសេចក្តីប្លែកគ្នា ដូចម្តេច
 មានអធិប្បាយ ដូចម្តេច មានដំណើរផ្សេងៗ គ្នាដូចម្តេច ។

អថទោ តេ ភិក្ខុ តេសំ អញ្ញត្តិយាមំ បរិព្វាជកាមំ
 កាសិកំ នេវ អភិទដ្ឋិសុ ឧប្បដិក្ខានិសុ អនភិទដ្ឋិកា
 អប្បដិក្ខានិកា ឧដ្ឋាយាសនា ចក្កមីសុ កកវនា
 សន្តិកោ ឯតស្ស កាសិកស្ស អត្ថំ អាជាធិស្សមាតិ ។
 អថទោ តេ ភិក្ខុ សាវត្ថិយំ បំណូយ
 ចរិត្តា បន្ទាភត្ថំ បំណូយាតប្បដិក្ខានា យេន កកវ
 តេទុបសង្កមីសុ ឧបសង្កមីកា កកវត្ថំ អភិវាទិត្តា
 ឯកមត្ថំ ចិសីធិសុ ។ ឯកមត្ថំ ចិសិដ្ឋា ទោ តេ
 ភិក្ខុ កកវត្ថំ ឯតទរោជំ ឥន មយំ កន្ត
 បុព្វស្ថានមយំ ឯកសេត្តា បត្តចរិមាទាយ សាវត្ថិយំ
 បំណូយ បរិសិដ្ឋា ។ តេសំ នោ កន្ត អញ្ញត្តិ
 ឯតទរោសំ អតិប្បតោ ទោ តាវ សាវត្ថិយំ
 បំណូយ ចរិត្តំ យន្ទន មយំ យេន អញ្ញត្តិយាមំ
 បរិព្វាជកាមំ អាពោ តេទុបសង្កមយ្យមាតិ ។

លំដាប់នោះ ភិក្ខុទាំងនោះក៏មិនត្រេកអរ មិនទទឹងទាស់ទឹងកាសិរបស់
 ពួកបរិព្វាជក ជាអន្យតិវិយទាំងនោះ លុះមិនត្រេកអរ មិនទទឹងទាស់
 ហើយ ក៏ក្រោកចាកអាសនៈចៀសចេញទៅ ដោយគិតថា យើង
 ទាំងឡាយ ទឹងយល់សេចក្តីនៃកាសិកុះ ក្នុងសំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគចុះ ។ ព្រោះនោះ ភិក្ខុទាំងនោះក៏ត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងសាវត្ថិ
 ត្រឡប់មកអភិបិណ្ឌបាត ក្នុងវេលាជាខាងក្រោយគ្រាហើយ ក៏ចូល
 ទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបបង្គំព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះភិក្ខុទាំងនោះ អង្គុយក្នុង
 ទីសមគួរហើយ ក៏ត្រាបបង្គំចូលព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះ
 អង្គីដ៏ចំរើន ក្នុងទីឯណោះ យើងទ្ប់ទាំងឡាយ ស្ងៀមស្ងៀមប្រដាប់បាត
 ទឹកចិញ្ចឹមបុព្វសម័យ ហើយចូលទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងសាវត្ថិ ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន យើងទ្ប់ទាំងនោះ មានសេចក្តីត្រូវដូច្នោះថា ការ
 ត្រាច់ទៅបិណ្ឌបាតក្នុងក្រុងសាវត្ថិ នៅព្រឹកពេកទៅហើយ បើដូច្នោះគួរតែ
 យើងឈៀវចូលទៅឯអាកមរបស់ពួកបរិព្វាជក ជាអន្យតិវិយសិនចុះ ។

អដទោ មយំ កន្ត យេន អញ្ញតិភ្នំយោនំ បរិព្វាជ-
 កាណំ អាណមោ តេនុបសន្តមំម្ហា ឧបសន្តមិត្វា
 តេហិ អញ្ញតិភ្នំយេហិ បរិព្វាជតេហិ សន្និ សម្មោ-
 ទិម្ហា សម្មោទនិយំ កាណំ សារាណិយំ វិគិសាវត្វា
 ឯកមន្តំ និសិទិម្ហា ។ ឯកមន្តំ និសិទ្ធ ទោ
 កន្ត អញ្ញតិភ្នំយោ បរិព្វាជកា អម្មេ ឯតនកេតុំ
 សមណោ អាវុសោ កោតមោ សាវតាណំ ឯវិ ធម្មំ
 ទេសេតិ ឯថ ឧម្មេ ភិក្ខុវេ សត្វំ ធម្មំ អភិជាធាន
 សត្វំ ធម្មំ អភិញ្ញាយ អភិញ្ញាយ វិហារថាតិ ។
 មយេវ្យំ ទោ អាវុសោ សាវតាណំ ឯវិ ធម្មំ ទេសេម
 ឯថ ឧម្មេ អាវុសោ សត្វំ ធម្មំ អភិជាធាន សត្វំ
 ធម្មំ អភិញ្ញាយ អភិញ្ញាយ វិហារថាតិ ។

បរិព្រុត្រះអន្តិជិចរិមេ លំដាប់នោះ ពួកយើងខ្ញុំ ក៏បានចូលទៅឯ
 អាណមរបស់ពួកបរិព្វាជក ជាអន្សតិរិយ លុះចូលដល់ហើយ ក៏ធ្វើសចក្តី
 រីករាយ ជាមួយទាំងពួកបរិព្វាជក ជាអន្សតិរិយទាំងនោះ លុះបញ្ចប់ភាគ
 ដែលគួររីករាយ ទើបភាគដែលគួរលើកហើយ ក៏អន្តិយក្តីទិសមគ្គ ។
 បរិព្រុត្រះអន្តិជិចរិមេ លុះពួកយើងខ្ញុំ អន្តិយក្តីទិសមគ្គហើយ ពួក
 បរិព្វាជក ជាអន្សតិរិយ បានទំយោយពាក្យដូច្នោះថា ម្ចាស់អាវុសោ
 ទាំងឡាយ សមណៈតាតម តែងសិវ័ន៍ធម៌ដល់ពួកសាវតាណិកនេះថា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរចូលមកនេះ អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរដើរច្បាស់ខ្លួនធម៌ទាំងពួង អ្នកទាំងឡាយ ចូរគ្រាស់ដីជំរឿយៗ ខ្លួន
 ធម៌ទាំងពួង ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ពួកយើង ក៏សិវ័ន៍ធម៌
 ដល់ពួកសាវតា ហ៍ន៍នេះថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ អ្នកទាំង
 ឡាយ ចូរចូលមកនេះ អ្នកទាំងឡាយ ចូរដើរច្បាស់ខ្លួនធម៌ទាំងពួង
 អ្នកទាំងឡាយ ចូរគ្រាស់ដីជំរឿយៗ ខ្លួនធម៌ទាំងពួងដែរ ។

ឥត ឆោ អាវុសោ កោ វិសសោ កោ អធិប្បយុសោ
 កី ធានា ករណំ សមណស្ស វ កោតមស្ស
 អញ្ញតំ វ យុទិទំ ធម្មទេសនាយ វ ធម្មទេសនំ
 អទុសាននិយា វ អទុសាននិទ្ធិ ។ អថ វោ មយំ
 កង្ក តេសំ អញ្ញតិទ្ធិយានំ បរិព្វាជណំ កាសិកំ
 ដេវ អភិទទ្ធិញ្ញ ធម្មដំក្កោសិញ្ញ អធិទទ្ធិញ្ញ
 អម្មដំក្កោសិញ្ញ ឧដ្ឋាយាសនា បន្តិមិញ្ញ កកវកា
 សង្កកេ ឯតស្ស កាសិកស្ស អន្តំ ធានា ឯស្ស មាតិ ។
 ឯវិវាទិយោ ភិទ្ធាវ អញ្ញតិទ្ធិយា បរិព្វាជណ ឯវិមស្ស
 វចនិយា ឯកោ អាវុសោ បរោញ្ច ឯកោ ឧទ្ទសោ ឯតំ
 វេយ្យាករណំ ទ្វេ បញ្ញា ទ្វេ ឧទ្ទសោ ទ្វេ វេយ្យាករណំ
 តយោ បញ្ញា តយោ ឧទ្ទសោ តីណិ វេយ្យាករណំ
 ចត្តារោ បញ្ញា ចត្តារោ ឧទ្ទសោ ចត្តាវ វេយ្យាករណំ
 បញ្ញ បញ្ញា បញ្ញ ឧទ្ទសោ បញ្ញ វេយ្យាករណំ
 ឆ បញ្ញា ឆ ឧទ្ទសោ ឆ វេយ្យាករណំ

ម្នាលភាវុសោ ចាំឱ្យយ ដូចយ៉ាង ធម្មទេសនាជាមួយនឹងធម្មទេសនាក្តី
 ពាក្យប្រយោជីយមួយនឹងពាក្យប្រយោជីក្តី របស់សមណភាគម នឹងយើងនេះ
 តើមានសេចក្តីថែមគ្នាដូចម្តេច មានអធិប្បយដូចម្តេច មានអំណើ
 ផ្សេងគ្នាដូចម្តេច ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះនាម ពួកយើងខ្ញុំ
 មិនក្រេកអរ មិនទទឹងចាស់នឹងកាសិក របស់ពួកបរិព្វាជក ជាអន្យតិយ
 តាំងនោះទេ លុះមិនក្រេកអរ មិនទទឹងចាស់ហើយ ក៏ក្រោក
 ចាកកាសិកៈ ចៀសចេញទៅដោយគិតថា ពួកយើងនឹងយល់សេចក្តីនៃ
 កាសិកខ្ញុំ ក្នុងសំហេងព្រះដ៏មានព្រះភាគចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំឱ្យយ
 អ្នកចាំឱ្យយ ក្រសែយាយយ៉ាងនេះ នឹងពួកបរិព្វាជក ជាអន្យតិយ
 ដែលមានវៈ យ៉ាងនេះថា ម្នាលភាវុសោ ចាំឱ្យយ ចុះបញ្ញា ១
 ទេស្ត ១ វេយ្យាករណ៍ ១ បញ្ញា ២ ទេស្ត ២ វេយ្យាករណ៍ ២ បញ្ញា ៣
 ទេស្ត ៣ វេយ្យាករណ៍ ៣ បញ្ញា ៤ ទេស្ត ៤ វេយ្យាករណ៍ ៤
 បញ្ញា ៥ ទេស្ត ៥ វេយ្យាករណ៍ ៥ បញ្ញា ៦ ទេស្ត ៦ វេយ្យាករណ៍ ៦

សត្ត បញ្ញា សត្ត ឧទ្ទេសា សត្ត វេយ្យាករណាធិ អដ្ឋ
 បញ្ញា អដ្ឋ ឧទ្ទេសា អដ្ឋ វេយ្យាករណាធិ ទវ បញ្ញា
 ទវ ឧទ្ទេសា ទវ វេយ្យាករណាធិ ទស បញ្ញា ទស
 ឧទ្ទេសា ទស វេយ្យាករណាធិតិ ។ ឯវិ បុដ្ឋា
 ភិក្ខុវេ អត្តាភិក្ខុយា បរិវាជតា ទេវ សម្មាទយិស្សន្តិ
 ឧត្តរិបិ^(១) វិយាតំ អាបដ្ឋិស្សន្តិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។
 យថាតំ ភិក្ខុវេ អវិសយស្សិ ធាហន្តំ ភិក្ខុវេ បស្សមិ
 សុខេវោ លោកេ សុខេវោ សុត្រេយ្យកេ
 សស្សមណាប្រាហ្មណិយា បដាយ សុខេវោបុស្សយ
 យោ ឥមេសំ បញ្ញាធិ វេយ្យាករណាធិ ចិត្តំ
 អារាធម្មេ អត្តាប្រ គថាតតេន វា គថាតតស្សវិ
 កេន វា ឥតោ វា បទ សុត្វា ។ ឯតោ បញ្ញោ
 ឯតោ ឧទ្ទេសោ ឯតិ វេយ្យាករណាធិ ឥតិ ទោ
 បទេតំ វុត្តំ កិញ្ចេតំ បដិទ្ធិ វុត្តំ ។

១. ខ. ទេវ សម្មាទយិស្សន្តិ ឧត្តរិបិ ។ ឃ. ទេវ សុខេវោបុស្សន្តិ ឧត្តរិ ធិ ។

បញ្ញា វិ ឧទ្ទេស វិ វេយ្យាករណ វិ បញ្ញា ៨ ឧទ្ទេស ៨
 វេយ្យាករណ ៨ បញ្ញា ៨ ឧទ្ទេស ៨ វេយ្យាករណ ៨ បញ្ញា ១០
 ឧទ្ទេស ១០ វេយ្យាករណ ១០ (តើដូចម្តេច) ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលបើអ្នកទាំងឡាយ ស្នេហានិទេសហើយ ក្នុងបរិវាជក ជាអន្សតិវ័យ
 ក៏ឆ្ងើយមិនប្រុង ទាំងបាទសេចក្តីចង្រ្កីតចង្រ្កីលំដមទៀតផង ។ ដំណើរ
 នោះព្រោះអ្វី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា មិនមែនជាវិសយ
 បេស្សន្តទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ ព្រមទាំងទេវលោក
 មារលោក ព្រហ្មលោក ក្នុងពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណព្រាហ្មណ៍ ទាំង
 មនុស្ស ជាសម្មតិទេពនិងមនុស្សដ៏សេស គថាគត មិនដែលឃើញ
 អ្នកណាមួយ អាចញ៉ាំងចិត្តគថាគតឱ្យច្រកអរ ដោយការឆ្ងើយទូបញ្ច
 ទាំងនេះ បាទឡើយ លើកលែងតែព្រះគថាគត ឬសាវករបស់ព្រះ
 គថាគត ឬក៏អ្នកភ្ជាប់ស្តាប់អំពីសំណាក់ព្រះគថាគតចេញ ។ ពាក្យថា
 បញ្ញា ១ ឧទ្ទេស ១ វេយ្យាករណ ១ ដូច្នោះទុំ គថាគតពោលហើយ
 ចុះពាក្យដែលគថាគត ពោលហើយទុំ ព្រោះគាស្រីយោកអ្វី ។

ឯកទេស្មំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សម្មាធិត្ថិទ្ធិមាណា
 សម្មាវិជ្ជមាណា សម្មាវិមុត្តមាណា សម្មាបរិយទ្គនស្សវិ
 សម្មត្តាកិសមេទ្ធ (១) ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ
 ហោតិ ។ កាតមេស្មិ ឯកទេស្មំ ។ សាទ្ធ សត្តា
 អាហារន្តំតំកា ។ ឥមេស្មិ ទោ កិក្ខុវេ ឯកទេស្មំ
 កិក្ខុ សម្មាធិត្ថិទ្ធិមាណា សម្មាវិជ្ជមាណា សម្មាវិមុត្ត-
 មាណា សម្មាបរិយទ្គនស្សវិ សម្មត្តាកិសមេទ្ធ ធិដ្ឋេវ
 ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ ។ ឯកោ បញ្ញា
 ឯកោ ទុទ្ទេសា ឯកំ វេយ្យាករណន្តំ ឥតិ យន្តំ
 វ្រតំ ឥទេមេតំ បដិទ្ធ វ្រតំ ។ ទ្វេ បញ្ញា ទ្វេ
 ទុទ្ទេសា ទ្វេ វេយ្យាករណន្តំ ឥតិ ទោ បទេតំ
 វ្រតំ ករំញោតំ បដិទ្ធ វ្រតំ ។ ត្វិសុ កិក្ខុវេ ធម្មេសុ
 កិក្ខុ សម្មាធិត្ថិទ្ធិមាណា សម្មាវិជ្ជមាណា សម្មាវិមុត្ត-
 មាណា សម្មាបរិយទ្គនស្សវិ សម្មត្តាកិសមេទ្ធ ធិដ្ឋេវ
 ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ ។ កាតមេសុ ត្វិសុ ។

១ ម. សម្មន្តំ អភិសេទ្ធ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយណាយដោយប្រពៃ គុញ
 ប្រាន់ដោយប្រពៃ រួចស្រឡះដោយប្រពៃ ឃើញនូវទីបំផុតដោយប្រពៃ
 គ្រាសំជីវិតនូវប្រយោជន៍ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌មួយ វាមន៍ធ្វើនូវទីបំផុត
 នៃទុក្ខក្នុងបច្ចុប្បន្នបុព្វ ។ ធម៌មួយគឺអ្វី ។ គិតកសាទ្ធានិព្វនិ សេ
 ដៅដោយសា/អាហារ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ កាលបើ ភិក្ខុនឿយ
 ណាយដោយប្រពៃ គុញប្រាន់ដោយប្រពៃ រួចស្រឡះដោយប្រពៃ
 ឃើញនូវទីបំផុតដោយប្រពៃ គ្រាសំជីវិតនូវប្រយោជន៍ដោយប្រពៃ ក្នុង
 ធម៌មួយនេះឯក វាមន៍ធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខក្នុងបច្ចុប្បន្នបុព្វ ។ ពាក្យ
 ណា ដែលគថាគតោលថា បញ្ញា ១ ទេទុស ១ វេយ្យាករណ៍ ១
 ដូច្នោះ ពាក្យខ្លះ ដែលគថាគតោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុ
 នោះ ។ ពាក្យថា បញ្ញា ២ ទេទុស ២ វេយ្យាករណ៍ ២ ដូច្នោះ
 ខ្លះ គថាគតោលហើយ ពាក្យដែលគថាគត រោសហើយខ្លះ
 ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្យាយ កាលបើ ភិក្ខុ
 នឿយណាយដោយប្រពៃ គុញប្រាន់ដោយប្រពៃ រួចស្រឡះដោយ
 ប្រពៃ ឃើញនូវទីបំផុតដោយប្រពៃ គ្រាសំជីវិតនូវប្រយោជន៍ដោយប្រ-
 ពៃក្នុងធម៌ ២ វាមន៍ធ្វើនូវទីបំផុតនៃទុក្ខក្នុងបច្ចុប្បន្នបុព្វ ។ ធម៌ ២ គឺអ្វី ។

នាម ច រូប ច ។ វមេសុ ទោ ភិក្ខុវេ ជ្ជីសុ ធម្មេសុ
 ភិក្ខុ សម្មាសម្ពុទ្ធិមាណោ សម្មាវិជ្ជាមាណោ សម្មា-
 វិមុត្តមាណោ សម្មាបរិយន្តនស្សវី សម្មត្តាភិសមេច្ច
 ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខុស្សន្តករោ ហោតិ ។ ទ្វេ បញ្ញា ទ្វេ
 ទុទ្ទេសា ទ្វេ វេយ្យាករណាធិតិ វតិ យន្តំ វុត្តំ វនមេតិ
 បដិច្ច វុត្តំ ។ តយោ បញ្ញា តយោ ទុទ្ទេសា
 តិណិ វេយ្យាករណាធិតិ វតិ ទោ បទេតំ វុត្តំ
 កំពោតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ តិសុ ភិក្ខុវេ ធម្មេសុ
 ភិក្ខុ សម្មាសម្ពុទ្ធិមាណោ សម្មាវិជ្ជាមាណោ សម្មាវិមុត្ត-
 មាណោ សម្មាបរិយន្តនស្សវី សម្មត្តាភិសមេច្ច ធិដ្ឋេវ
 ធម្មេ ទុក្ខុស្សន្តករោ ហោតិ ។ តតមេសុ តិសុ ។
 តិសុ វេទនាសុ ។ វមេសុ ទោ ភិក្ខុវេ តិសុ
 ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មាសម្ពុទ្ធិមាណោ សម្មាវិជ្ជាមាណោ
 សម្មាវិមុត្តមាណោ សម្មាបរិយន្តនស្សវី សម្មត្តាភិស-
 មេច្ច ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខុស្សន្តករោ ហោតិ ។

ភិក្ខុវេ ប្រ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ យណាយ
 ដោយប្រពៃ ធុញ្ញាច្រានំ ដោយប្រពៃ ច្រស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញ
 ខ្លវិចិបំផុត ដោយប្រពៃ ក្រាស់ដីនិទ្ធិប្រយោជនំ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌
 ពំរិល រន្ទ វមេសុ ខ្លវិចិបំផុតនៃខុក្ខុ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបុរាណ ។ ពាក្យណា
 ដែលតថាគតោលថា បញ្ញា ២ ទេស ២ វេយ្យាករណំ ២ ដូច្នោះ
 ពាក្យខុះ តថាគតោលហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះ ។
 ពាក្យថា បញ្ញា ៣ ទេស ៣ វេយ្យាករណំ ៣ ដូច្នោះខុះ តថាគត
 ោលហើយ ពាក្យដែលតថាគត ោលហើយខុះ ព្រោះអាស្រ័យ
 ហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ យណាយ
 ដោយប្រពៃ ធុញ្ញាច្រានំ ដោយប្រពៃ ច្រស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញ
 ខ្លវិចិបំផុត ដោយប្រពៃ ក្រាស់ដីនិទ្ធិប្រយោជនំ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ ៣
 វមេសុ ខ្លវិចិបំផុតនៃខុក្ខុ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបុរាណ ។ ធម៌ ៣ គឺអ្វីខុះ ។ គឺវេទនា
 ពំរិល ៣ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ យណាយ
 ដោយប្រពៃ ធុញ្ញាច្រានំ ដោយប្រពៃ ច្រស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញ
 ខ្លវិចិបំផុត ដោយប្រពៃ ក្រាស់ដីនិទ្ធិប្រយោជនំ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌
 ពំរិល ៣ រន្ទ វមេសុ ខ្លវិចិបំផុតនៃខុក្ខុ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបុរាណ ។

តយោ បញ្ញា តយោ ឧទ្ទេសា ភិណ្ឌំ វេយ្យាករណាធិតិ
 ភតិ យេន្ណំ វុត្តិ ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្តិ ។ ចត្តារោ បញ្ញា
 ចត្តារោ ឧទ្ទេសា ចត្តារិ វេយ្យាករណាធិតិ ភតិ ទោ
 បទេតំ វុត្តិ កំពោតំ បដិច្ច វុត្តិ ។ ចត្វសុ
 ភិក្ខុវេ ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មាធិត្ថិទ្ធិមាណោ សម្មាវិជ្ជ-
 មាណោ សម្មាវិមុត្តមាណោ សម្មាបរិយទ្ធនស្សវិ សម្ម-
 ត្តាភិសមេច្ច ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ ។
 កតមេសុ ចត្វសុ ។ ចត្វសុ អាហារេសុ ។ ឥមេសុ
 ទោ ភិក្ខុវេ ចត្វសុ ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មាធិត្ថិទ្ធិមាណោ
 សម្មាវិជ្ជមាណោ សម្មាវិមុត្តមាណោ សម្មាបរិយទ្ធនស្សវិ
 សម្មត្តាភិសមេច្ច ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ ។
 ចត្តារោ បញ្ញា ចត្តារោ ឧទ្ទេសា ចត្តារិ វេយ្យាករ-
 ណាធិតិ ភតិ យេន្ណំ វុត្តិ ឥទមេតំ បដិច្ច វុត្តិ ។
 បញ្ញា បញ្ញា បញ្ញា ឧទ្ទេសា បញ្ញា វេយ្យាករណាធិតិ
 ភតិ ទោ បទេតំ វុត្តិ កំពោតំ បដិច្ច វុត្តិ ។

ពាក្យណា ដែលគេថាគតពោលថា បញ្ញា ឬ ឧទ្ទេស ឬ វេយ្យាក-
 រណា ឬ ផ្ទះ ពាក្យខ្លះ គេថាគតពោលហើយ ព្រោះគាស្រ័យ
 ហេតុនេះ ។ ពាក្យថា បញ្ញា ឬ ឧទ្ទេស ឬ វេយ្យាករណា ឬ ផ្ទះ
 ខ្លះ គេថាគតពោលហើយ ពាក្យដែលគេថាគត ពោលហើយ ព្រោះ
 គាស្រ័យហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់កិត្តិទ្ធិមាយ កាលបើ កិត្តិទ្ធិមាយ
 ដោយប្រពៃ ពុញច្រាន ដោយប្រពៃ ច្រសឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញ
 ខ្លួនចំបុក ដោយប្រពៃ គ្រាសំជីវិត្តិប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ ឬ
 វេទន៍ធ្វើខ្លួនចំបុកខុក ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាម ។ ធម៌ ឬ កិត្តិ ។ កិត្តិហោ
 ទាំង ឬ ម្ចាស់កិត្តិទ្ធិមាយ កាលបើ កិត្តិទ្ធិមាយ ដោយ-
 ប្រពៃ ពុញច្រាន ដោយប្រពៃ ច្រសឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញខ្លួនចំបុក
 ដោយប្រពៃ គ្រាសំជីវិត្តិប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ទាំង ឬ នេះឯង
 វេទន៍ធ្វើខ្លួនចំបុកខុក ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាម ។ ពាក្យណា ដែលគេថាគត
 ពោលថា បញ្ញា ឬ ឧទ្ទេស ឬ វេយ្យាករណា ឬ ផ្ទះ ពាក្យខ្លះ
 គេថាគតពោលហើយ ព្រោះគាស្រ័យហេតុនេះ ។ ពាក្យថា បញ្ញា ឬ
 ឧទ្ទេស ឬ វេយ្យាករណា ឬ ផ្ទះ ពាក្យខ្លះ គេថាគតពោលហើយ ចុះ
 ពាក្យ ដែលគេថាគត ពោលហើយខ្លះ ព្រោះគាស្រ័យហេតុអ្វី ។

បញ្ចសុ កិក្ខុវេ ធម្មេសុ កិក្ខុ សម្មាធិត្ថំទូមាណោ
 សម្មាវិជ្ជមាណោ សម្មាវិមុត្តមាណោ សម្មាបរិយន្តនស្មាវី
 សម្មត្តាភិសមេច្ច ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តកកោ ហោតិ ។
 កាកមេសុ បញ្ចសុ ។ បញ្ចសុ ឧបាសាទក្ខេទ្ធសុ ។
 ឥមេសុ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ចសុ ធម្មេសុ កិក្ខុ សម្មា-
 ធិត្ថំទូមាណោ សម្មាវិជ្ជមាណោ សម្មាវិមុត្តមាណោ សម្មាប-
 រិយន្តនស្មាវី សម្មត្តាភិសមេច្ច ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្ត-
 កកោ ហោតិ ។ បញ្ច បញ្ញា បញ្ច ឧទ្ទេសា បញ្ច
 វេយ្យាករណាធិតិ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥនមេតំ បដិច្ច
 វុត្តំ ។ ធម បញ្ញា ធម ឧទ្ទេសា ធម វេយ្យាករណាធិតិ
 ឥតិ ទោ បរេតំ វុត្តំ កំពោតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ធមសុ
 កិក្ខុវេ ធម្មេសុ កិក្ខុ សម្មាធិត្ថំទូមាណោ សម្មាវិជ្ជមាណោ
 សម្មាវិមុត្តមាណោ សម្មាបរិយន្តនស្មាវី សម្មត្តាភិ-
 សមេច្ច ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តកកោ ហោតិ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុឡើយណាមួយ ដោយប្រពៃ គុញគ្រាន់
 ដោយប្រពៃ ទ្រុស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញខ្លាំចំបំផុត ដោយប្រពៃ
 គ្រាសំដីនី ខ្ញុំប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ ៨ វេមនិធ្វើខ្លាំចំបំផុត
 ខែខុក្ខក្នុងបច្ចុប្បន្នបាទ ។ ធម៌ ៨ គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺទុក្ខទានក្នុងទាំង ៨ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុឡើយណាមួយ ដោយប្រពៃ គុញគ្រាន់
 ដោយប្រពៃ ទ្រុស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញខ្លាំចំបំផុត ដោយប្រពៃ
 គ្រាសំដីនីខ្ញុំប្រយោជន៍ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ទាំង ៨ ខេងនឹង វេមនិធ្វើខ្លាំ
 ចំបំផុតខែខុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាទ ។ ពាក្យណា ដែលគេថាគតពោលថា
 បញ្ញា ៨ ទុក្ខស ៨ វេយ្យាករណ៍ ៨ ដូច្នោះ ពាក្យខ្លះ គេថាគត
 ពោលហើយ ព្រោះកាស្រយេហេតុនេះ ។ ពាក្យថា បញ្ញា ៦ ទុក្ខស ៦
 វេយ្យាករណ៍ ៦ ដូច្នោះខ្លះ គេថាគតពោលហើយ ចុះពាក្យ ដែលគេថាគត
 ពោលហើយខ្លះ ព្រោះកាស្រយេហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលបើ ភិក្ខុឡើយណាមួយ ដោយប្រពៃ គុញគ្រាន់ ដោយប្រពៃ ទ្រុស្រ-
 ឡះដោយប្រពៃ ឃើញខ្លាំចំបំផុត ដោយប្រពៃ គ្រាសំដីនី ខ្ញុំប្រយោជន៍
 ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ ៦ វេមនិធ្វើខ្លាំចំបំផុតខែខុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាទ ។

កកមេសុ ធសុ ។ ធសុ អង្គុត្តិកេសុ អាយតនេសុ ។
 ឥមេសុ ទោ ភិក្ខុវេ ធសុ ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មា-
 ធិត្ថំទូមាណោ សម្មាវិជ្ជមាណោ សម្មាវុទ្ធមាណោ
 សម្មាបរិយន្តនស្សវី សម្មត្តាភិសមេទុ ធិដ្ឋេវ ធម្មេ
 ទុក្ខសុទ្ធការោ ហោតិ ។ ធម បញ្ញា ធម ឧទ្ទេសា
 ធម វេយ្យាករណាដ្ឋិតិ ឥតិ យន្តំ វុត្តិ ឥនមេតំ បដិទុ
 វុត្តិ ។ សត្ត បញ្ញា សត្ត ឧទ្ទេសា សត្ត
 វេយ្យាករណាដ្ឋិតិ ឥតិ ទោ បទេតំ វុត្តិ តិក្ខេតិ
 បដិទុ វុត្តិ ។ សត្តសុ ភិក្ខុវេ ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មា-
 ធិត្ថំទូមាណោ សម្មាវិជ្ជមាណោ សម្មាវុទ្ធមាណោ សម្មា-
 បរិយន្តនស្សវី សម្មត្តាភិសមេទុ ធិដ្ឋេវ ធម្មេ
 ទុក្ខសុទ្ធការោ ហោតិ ។ កកមេសុ សត្តសុ ។
 សត្តសុ វិញ្ញាណដ្ឋិតិសុ ។ ឥមេសុ ទោ ភិក្ខុវេ
 សត្តសុ ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មាធិត្ថំទូមាណោ សម្មាវិជ្ជ-
 មាណោ សម្មាវុទ្ធមាណោ សម្មាបរិយន្តនស្សវី សម្ម-
 ត្តាភិសមេទុ ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខសុទ្ធការោ ហោតិ ។

ធមិធិតិ ។ ឥតិកាយនៈ ភាវិត្តំ ភាវិតិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ
 កាលបើ ភិក្ខុឡើយ ណាយ ដោយប្រពៃ ធុញ្ញត្រាង់ ដោយប្រពៃ ព្រ
 ព្រស្រឡះដោយប្រពៃ ឃើញខ្លវិបិដក ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹង ខ្លវិប្រ-
 យោជន៍ដោយប្រពៃ ក្នុងធមិធិតិ ។ នេះឯង វេមិវិញ្ញុវិបិដកវៃខុក ក្នុង
 បច្ចុប្បន្នបុន ។ ពាក្យណាដែលគេថាគត ពោលថា បញ្ញា ធម ឧទ្ទេស
 ធម វេយ្យាករណំ ធម ដូច្នោះ ពាក្យនេះគេថាគត ពោលហើយ ព្រោះ
 កាស្រយហេតុនេះ ។ ពាក្យថា បញ្ញា ធម ឧទ្ទេស វេយ្យាករណំ
 វិ ដូច្នោះ គេថាគតពោលហើយ ព្រោះពាក្យនេះ គេថាគតពោលហើយ
 ព្រោះកាស្រយហេតុអី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុឡើយ
 ណាយដោយប្រពៃ ធុញ្ញត្រាង់ដោយប្រពៃ ព្រស្រឡះដោយប្រពៃ
 ឃើញខ្លវិបិដកដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងខ្លវិប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ
 ក្នុងធមិធិ វេមិវិញ្ញុវិបិដកវៃខុក ក្នុងបច្ចុប្បន្នបុន ។ ធមិធិ
 តិ ។ ឥតិកាយនៈ ភាវិត្តំ ភាវិតិ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ កាលបើ ភិក្ខុឡើយ
 ណាយ ដោយប្រពៃ ធុញ្ញត្រាង់ ដោយប្រពៃ ព្រស្រឡះ ដោយប្រពៃ
 ឃើញខ្លវិបិដកវៃខុក ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងខ្លវិប្រយោជន៍ ដោយ
 ប្រពៃក្នុងធមិធិ វេមិវិញ្ញុវិបិដកវៃខុក ក្នុងបច្ចុប្បន្នបុន ។

សត្ត បញ្ញា សត្ត ឧទ្ទេសា សត្ត វេយ្យាករណាធិតិ
 ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥនមេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ អដ្ឋ
 បញ្ញា អដ្ឋ ឧទ្ទេសា អដ្ឋ វេយ្យាករណាធិតិ ឥតិ
 ទោ បនេតិ វុត្តំ កិញ្ចេតិ បដិច្ច វុត្តំ ។ អដ្ឋសុ
 កិក្ខុវេ ធម្មេសុ កិក្ខុ សម្មាធិត្តិទូណោ សម្មាវិជ្ជា-
 ណោ សម្មាវិមុច្ចណោ សម្មាបរិយទ្គនស្សវី សម្មត្តា-
 កិសមេច្ច ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ ។
 កតមេសុ អដ្ឋសុ ។ អដ្ឋសុ លោកធម្មេសុ ។
 ឥមេសុ ទោ កិក្ខុវេ អដ្ឋសុ ធម្មេសុ កិក្ខុ សម្មា-
 ធិត្តិទូណោ សម្មាវិជ្ជាណោ សម្មាវិមុច្ចណោ
 សម្មាបរិយទ្គនស្សវី សម្មត្តាភិសមេច្ច ធិដ្ឋេវ ធម្មេ
 ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ ។ អដ្ឋ បញ្ញា អដ្ឋ ឧទ្ទេសា
 អដ្ឋ វេយ្យាករណាធិតិ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ ឥនមេតំ បដិច្ច
 វុត្តំ ។ ទវ បញ្ញា ទវ ឧទ្ទេសា ទវ វេយ្យាករណាធិតិ
 ឥតិ ទោ បនេតិ វុត្តំ កិញ្ចេតិ បដិច្ច វុត្តំ ។

ពាក្យណា ដែលគាត់គន្ថោលថា បញ្ញា ៧ ឧទ្ទេស ៧ វេយ្យាករណ៍ ៧
 ដូច្នោះខ្ញុំ ពាក្យខ្ញុំ គាត់គន្ថោលហើយ ព្រោះគាស្រ័យហេតុនេះ ។
 ពាក្យថា បញ្ញា ៧ ឧទ្ទេស ៧ វេយ្យាករណ៍ ៧ ដូច្នោះខ្ញុំ គាត់គន្ថោល
 ហើយ ចុះពាក្យខ្ញុំ គាត់គន្ថោលហើយ ព្រោះគាស្រ័យហេតុអ្វី ។
 ម្ចាស់កិក្ខុវាធិទ្យាយ កាលបើ កិក្ខុឡើយណាយ ដោយប្រពៃ ពុញ
 គ្រាន់ ដោយប្រពៃ រុទ្ធស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញខ្លវិបិដុតខ្លាត
 ដោយប្រពៃ គ្រាសំដីនិទ្ទវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ ៧ វេមន
 ធ្វើខ្លវិបិដុតខ្លាត ក្នុងបច្ចុប្បន្នបុរាណ ។ ធម៌ ៧ កិអ្វី ។ កំលោក-
 ធម៌ចាំ ៧ ។ ម្ចាស់កិក្ខុវាធិទ្យាយ កាលបើ កិក្ខុឡើយណាយ
 ដោយប្រពៃ ពុញគ្រាន់ ដោយប្រពៃ រុទ្ធស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញ
 ខ្លវិបិដុតខ្លាត ដោយប្រពៃ គ្រាសំដីនិទ្ទវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ
 ក្នុងធម៌ចាំ ៧ នេះឯង វេមនធ្វើខ្លវិបិដុតខ្លាត ក្នុងបច្ចុប្បន្នបុរាណ ។
 ពាក្យណា ដែលគាត់គន្ថោលថា បញ្ញា ៧ ឧទ្ទេស ៧ វេយ្យាករណ៍ ៧
 ដូច្នោះ ពាក្យខ្ញុំ គាត់គន្ថោលហើយ ព្រោះគាស្រ័យហេតុនេះ ។
 ពាក្យថា បញ្ញា ៧ ឧទ្ទេស ៧ វេយ្យាករណ៍ ៧ ដូច្នោះខ្ញុំ គាត់គន្ថោល
 ហើយ ចុះពាក្យខ្ញុំ គាត់គន្ថោលហើយ ព្រោះគាស្រ័យហេតុអ្វី ។

វេសុ ភិក្ខុវេ ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មាសម្ពុទ្ធិមាណោ
 សម្មាវិជ្ជមាណោ សម្មាវិធិមាណោ សម្មាបរិយទ្គនស្សវី
 សម្មត្តាភិសមេច្ច ជិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ
 ហោតិ ។ កកខេសុ វេសុ ។ វេសុ
 សត្តាភសេសុ ។ វេសុ ទោ ភិក្ខុវេ វេសុ ធម្មេសុ
 ភិក្ខុ សម្មាសម្ពុទ្ធិមាណោ សម្មាវិជ្ជមាណោ សម្មាវិធិ-
 មាណោ សម្មាបរិយទ្គនស្សវី សម្មត្តាភិសមេច្ច
 ជិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ ។ វេ
 ចញ្ញា វេ ឧទ្ទេសា វេ វេយ្យាករណាមិច្ឆំ វេ
 យទ្គំ វ្រ្តំ វេ ឧទេតំ វេ ធម្មេ វ្រ្តំ ។ ធន ចញ្ញា
 ធន ឧទ្ទេសា ធន វេយ្យាករណាមិច្ឆំ វេ ទោ
 ចនេតំ វ្រ្តំ កិលេតំ វេ ធម្មេ វ្រ្តំ ។ ធនសុ ភិក្ខុវេ
 ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មាសម្ពុទ្ធិមាណោ សម្មាវិជ្ជមាណោ
 សម្មាវិធិមាណោ សម្មាបរិយទ្គនស្សវី សម្មត្តាភិ-
 សមេច្ច ជិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ ហោតិ ។

ម្ចាស់កុំចាំឱ្យយ កាលបើ កិច្ចឡើយណាយ ដោយប្រពៃ ចុញច្រាន់
 ដោយប្រពៃ រួចស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញខ្លវិច្ឆិមុត ដោយប្រពៃ
 ក្រាស់ដីនិទ្ធិប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ ។ វេសុវិជ្ជមុត
 នៃខ្ពុត ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។ ធម៌ វេសុ ។ ភិសត្តាភសៈចាំនិ ។
 ម្ចាស់កុំចាំឱ្យយ កាលបើ កិច្ចឡើយណាយ ដោយប្រពៃ ចុញច្រាន់
 ដោយប្រពៃ រួចស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញខ្លវិច្ឆិមុត ដោយប្រពៃ
 ក្រាស់ដីនិទ្ធិប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ចាំនិ ។ នេះឯង វេសុវិជ្ជ
 មុតវិច្ឆិមុតនៃខ្ពុត ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។ ពាក្យណា ដែលគេថាគតកោល
 ថា ចញ្ញា ។ ឧទ្ទេស ។ វេយ្យាករណ៍ ។ ដូច្នោះ ពាក្យខ្លះ គេថា-
 គតកោលហើយ ព្រោះគោស្រ័យហេតុនេះ ។ ពាក្យថា ចញ្ញា ១០
 ។ ឧទ្ទេស ១០ វេយ្យាករណ៍ ១០ ដូច្នោះខ្លះ គេថាគតកោលហើយ ពុទ្ធពាក្យ
 ខ្លះ គេថាគតកោលហើយ ព្រោះគោស្រ័យហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់កុំចាំឱ្យយ
 កាលបើ កិច្ចឡើយណាយ ដោយប្រពៃ ចុញច្រាន់ ដោយប្រពៃ រួចស្រ-
 ឡះដោយប្រពៃ ឃើញខ្លវិច្ឆិមុត ដោយប្រពៃ ក្រាស់ដីនិទ្ធិប្រយោជន៍
 ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ចាំនិ ១០ វេសុវិជ្ជមុតវិច្ឆិមុតនៃខ្ពុត ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។

កតថេសុ ធនេសុ ។ ធនេសុ អកុសលកម្មបថេសុ ។
 ឥមេសុ ទោ ភិក្ខុវេ ធនេសុ ធម្មេសុ ភិក្ខុ
 សម្មាធិត្ថំទូមារោ សម្មាវិជ្ជំមារោ សម្មាវិមុត្តំមារោ
 សម្មាបរិយទ្គធនេសុវិ សម្មត្តាភិសមេទ្ធ ធិដ្ឋវ ធម្ម
 ទុក្ខសង្កតកោ ហោតិ ។ ធនេ បញ្ញា ធនេ
 ទុទ្ទេសោ ធនេ វេយ្យាករណាធិតិ ឥតិ យង្គំ វិន្តិ
 ឥធមេតំ បដិច្ច វុត្តង្គំ ។

(២៨) ឯកំ សបយំ ភគវា កដង្កលាយំ
 វិហារតិ វេទ្យវេទ ។ អថេវា សម្ពុហុលា
 កដង្កលា(១) ទុចាសកា យេន កដង្កលា(២) ភិក្ខុមិ
 តេទុបសង្កមីសុ ទុបសង្កមិត្វា កដង្កលំ ភិក្ខុមិ
 អភិវាទេត្វា ឯកមង្គំ ឯសិទិសុ ។ ឯកមង្គំ
 ឯសិទ្ធា ទោ កដង្កលា ទុចាសកា កដង្កលំ(៣)
 ភិក្ខុមិ ឯតទេវេទិ វុត្តមិធំ អយេវ ភគវតា
 មហាបាញាសុ ឯតោ បញ្ញា ឯតោ ទុទ្ទេសោ

១ ម. កដង្កលា ។ ២ ម. កដង្កលា ។ ៣ ប. កដង្កលំ ។

ធម៌តាំង ១០ ភិក្ខុ ។ ភិ អកុសលកម្មបថាំង ១០ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំង
 ខ្យាយ កាលបើ ភិក្ខុឡើយណាយ ដោយប្រពៃ ពុញប្រាន់ ដោយប្រពៃ
 រួចស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញខ្លវិទិបំផុត ដោយប្រពៃ ក្រាស់ដឹកខ្លវ
 ប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌តាំង ១០ នេះឯង វេមន៍ធ្វើខ្លវិទិបំផុត
 វៃខុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាទ ។ ពាក្យណា ដែលគេថាគន្ថោលថា
 បញ្ញា ១០ ទុទ្ទេស ១០ វេយ្យាករណ៍ ១០ ដូច្នោះ ពាក្យដុះ គេថាគន្ថ
 ពោលហើយ ព្រោះគាស្រ័យហេតុនេះ ។

(២៨) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភោគ ទ្រង់គង់នៅក្នុង
 វត្តវេទ្យវេទ វៀបក្រុងកដង្កលា ។ គ្រានោះ ពួកកដង្កលទុចាសក
 (ទុចាសកអ្នកនៅក្នុងក្រុងកដង្កលា) ជាច្រើនគ្នា បានចូលទៅក្នុងកដង្កលា
 ភិក្ខុមិ (ភិក្ខុមិនៅក្នុងក្រុងកដង្កលា) លុះចូលទៅដល់ ថ្វាយបង្គំកដង្កលា
 ភិក្ខុមិហើយ អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះពួកកដង្កលទុចាសក អង្គុយក្នុង
 ទីសមគួរហើយ ក៏ពោលទៅនឹងកដង្កលាភិក្ខុមិថា បពិត្រនាងម្ចាស់ ពាក្យ
 ដែលព្រះមានព្រះភោគ ទ្រង់គ្រាស់ ក្នុងមហាបញ្ញាថា បញ្ញា ១ ទុទ្ទេស ១

ឯកំ វេយ្យាករណំ ធ្វេ បញ្ញា ធ្វេ ឧទ្ទេសា ធ្វេ
 វេយ្យាករណាធិ តយោ បញ្ញា តយោ ឧទ្ទេសា
 តីណំ វេយ្យាករណាធិ ចត្តារោ បញ្ញា ចត្តារោ
 ឧទ្ទេសា ចត្តារំ វេយ្យាករណាធិ បញ្ញ បញ្ញា
 បញ្ញ ឧទ្ទេសា បញ្ញ វេយ្យាករណាធិ ធ បញ្ញា
 ធ ឧទ្ទេសា ធ វេយ្យាករណាធិ សត្ត បញ្ញា
 សត្ត ឧទ្ទេសា សត្ត វេយ្យាករណាធិ អដ្ឋ
 បញ្ញា អដ្ឋ ឧទ្ទេសា អដ្ឋ វេយ្យាករណាធិ
 ឈ បញ្ញា ឈ ឧទ្ទេសា ឈ វេយ្យាករណាធិ
 ទស បញ្ញា ទស ឧទ្ទេសា ទស វេយ្យា-
 ករណាធិតិ ។ ឥមស្ស ទុ ទោ អយ្យេ កកវតា
 សដ្ឋិត្តេន កាសិទស្ស កាចំ វិត្តាបន អាត្មា
 ទដ្ឋពោតិ ។ ទ ទោ បទេតំ អាវុសោ កកវតា
 សម្មទា សុតំ សម្មទា បដិក្កហិតំ ទមិ មនោការិយាធិ
 កិក្ខុយំ សម្មទា សុតំ សម្មទា បដិក្កហិតំ

វេយ្យាករណំ ១ បញ្ញា ២ ឧទ្ទេស ២ វេយ្យាករណំ ២ បញ្ញា ៣
 ឧទ្ទេស ៣ វេយ្យាករណំ ៣ បញ្ញា ៤ ឧទ្ទេស ៤ វេយ្យាករណំ ៤
 បញ្ញា ៥ ឧទ្ទេស ៥ វេយ្យាករណំ ៥ បញ្ញា ៦ ឧទ្ទេស ៦ វេយ្យា-
 ករណំ ៦ បញ្ញា ៧ ឧទ្ទេស ៧ វេយ្យាករណំ ៧ បញ្ញា ៨ ឧទ្ទេស ៨
 វេយ្យាករណំ ៨ បញ្ញា ៩ ឧទ្ទេស ៩ វេយ្យាករណំ ៩ បញ្ញា ១០
 ឧទ្ទេស ១០ វេយ្យាករណំ ១០ ។ បពិត្រនាទិម្ចាសំ សេចក្តីនៃពាក្យ
 ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រសំដែង ដោយបំប្រញូរខ្លះ តើគួរយល់
 ដោយពិស្តារ ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យខ្លះ អាត្មា
 មិនបានស្តាប់ ក្នុងទីចំពោះព្រះក្រ្ត មិនបានត្រង់ត្រាប់ ក្នុងទីចំពោះ
 ព្រះក្រ្ត នៃព្រះដ៏មានព្រះភាគទេ ទាំងមិនបានស្តាប់ ក្នុងទីចំពោះ
 មុខ មិនបានត្រង់ត្រាប់ ក្នុងទីចំពោះមុខ ពួកកុំ អ្នកអប់រំចំគ្រូទេ

អបិច យថាមេត្ត ទាយតិ តំ សុណាថ សាទុកំ
 មនសិករោថ កាសិស្សាមិតិ ។ ឯវិ អយ្យេតិ ទោ
 កដង្កលា ឧបាសកា កដង្កលាយ កិក្ខុដិយា
 បទ្កស្សាស្សិ ។ កដង្កលា កិក្ខុដិ ឯកដលោច
 ឯកោ បញ្ញា ឯកោ ឧទ្ទេសោ ឯកំ វេយ្យាករណ៍
 ភតិ ទោ បទេតិ វត្តំ កកវតា ភតិភោតិ បដិច្ច វត្តំ ។
 ឯកដដ្ឋេ អាវុសោ កិក្ខុ សម្មាដិច្ចំទូមាដោ
 សម្មាវិជ្ជមាដោ សម្មាវិមុត្តមាដោ សម្មាវិយន្ត-
 ទស្សាវិ សម្មត្តាភិសមេច្ច ធិដ្ឋេវ ដដ្ឋេ ទុក្ខុស្សន្ត-
 ករោ ហោតិ ។ កកមស្មិ ឯកដដ្ឋេ ។ សទ្ធ
 សត្តា អាហារដ្ឋិតិកា ។ វមស្មិ ទោ អាវុសោ
 ឯកដដ្ឋេ កិក្ខុ សម្មាដិច្ចំទូមាដោ សម្មាវិជ្ជមាដោ
 សម្មាវិមុត្តមាដោ សម្មាវិយន្តទស្សាវិ សម្មត្តាភិស-
 មេច្ច ធិដ្ឋេវ ដដ្ឋេ ទុក្ខុស្សន្តករោ ហោតិ ។

ប្តីវត្តពាក្យនុ៎ះ ភក្ខាយសំយាទិណា អ្នកទាំងឡាយ ចូរក្រប្រដីស្តាប់
 ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ខ្ញុំពាក្យនុ៎ះ ឱ្យប្រពៃចុះ អាត្មានឹងសំដែងប្រាប់ ។
 គួកដង្កលឧបាសក ក៏បានទទួលពាក្យ នៃកដង្កលាកិក្ខុនិថ កុណា
 ខាងម្ចាស់ ។ កដង្កលាកិក្ខុនិថានុវារោសដូច្នោះថា ពាក្យដែលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគសំដែងថា បញ្ញា ១ ឧទ្ទេស ១ វេយ្យាករណ៍ ១ ដូច្នោះនុ៎ះ ពាក្យ
 នុ៎ះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយ ព្រោះតាស្រីយហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់
 អាវុសាទាំងឡាយ កាលបើ កិក្ខុឡើយណាយ ដោយប្រពៃ គុញគ្រាន់
 ដោយប្រពៃ ទ្រុស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញខ្ញុំចំបំផុត ដោយប្រពៃ
 ត្រាស់ដឹងខ្ញុំប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ ១ វេទនិធ្វើខ្ញុំចំបំផុត
 នៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។ ធម៌ ១ គឺអី ។ គំនិតទាំងឡាយ សំដៅ
 សារកាយ ។ ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ កាលបើ កិក្ខុឡើយណាយ
 ដោយប្រពៃ គុញគ្រាន់ ដោយប្រពៃ ទ្រុស្រឡះ ដោយប្រពៃ
 ឃើញខ្ញុំចំបំផុត ដោយប្រពៃ ត្រាស់ដឹងខ្ញុំប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ
 ក្នុងធម៌មួយនេះឯង វេទនិធ្វើខ្ញុំចំបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។

ឯកោ បញ្ញា ឯកោ ឧទ្ទេសោ ឯកំ
 វេយ្យាករណាធិតំ ឥតិ យទ្ធិំ វុត្តំ កកវតា ឥធមេតំ
 បដិច្ច វុត្តិ ។ ទ្វេ បញ្ញា ទ្វេ ឧទ្ទេសោ ទ្វេ
 វេយ្យាករណាធិតំ ឥតិ ទោ បទេតំ វុត្តំ កកវតា
 តិភោតំ បដិច្ច វុត្តិ ។ ត្រីសុ អាវុសោ ធម្មេសុ
 កិកុ សម្មាធិត្តិទូមាថោ សម្មាវិជ្ជាមាថោ សម្មាវិមុច្ច-
 មាថោ សម្មាបរិយទ្គនស្សវិ សម្មត្តាកិសមេច្ច
 ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខសុដ្ឋករោ ហោតិ ។ តាតមេសុ
 ត្រីសុ ។ មាមេ ច រូបេ ច ។ ឥមេសុ ទោ
 អាវុសោ ត្រីសុ ធម្មេសុ កិកុ សម្មាធិត្តិទូមាថោ
 សម្មាវិជ្ជាមាថោ សម្មាវិមុច្ចមាថោ សម្មាបរិយទ្គនស្សវិ
 សម្មត្តាកិសមេច្ច ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខសុដ្ឋករោ
 ហោតិ ។ ទ្វេ បញ្ញា ទ្វេ ឧទ្ទេសោ ទ្វេ វេយ្យាករណាធិតំ
 ឥតិ យទ្ធិំ វុត្តំ កកវតា ឥធមេតំ បដិច្ច វុត្តិ ។

ពាក្យណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងថា បញ្ញា ១ ឧទ្ទេស ១
 វេយ្យាករណ៍ ១ ដូច្នោះ ពាក្យចុះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយ
 ព្រោះការស្រ័យហេតុនេះ ។ ពាក្យដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែង
 ថា បញ្ញា ២ ឧទ្ទេស ២ វេយ្យាករណ៍ ២ ដូច្នោះចុះ ពាក្យចុះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយ ព្រោះការស្រ័យហេតុអ្វី ។
 ខ្លួនអាវុសោចំណែកយ កាលបើ ភិក្ខុឡើយណាយ ដោយប្រពៃ
 មុញ្យត្រានំ ដោយប្រពៃ រុត្តស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញនូវ
 បំផុត ដោយប្រពៃ គ្រាសំដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌
 វេយ្យាករណ៍បំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្ននោះ ។ ធម៌ ២ គឺអ្វី ។ គឺតាម
 ១ រូប ១ ។ ខ្លួនអាវុសោចំណែកយ កាលបើ ភិក្ខុឡើយណាយ
 ដោយប្រពៃ មុញ្យត្រានំ ដោយប្រពៃ រុត្តស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញ
 នូវបំផុត ដោយប្រពៃ គ្រាសំដឹងនូវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌
 ចំណែក ២ នេះឯង វេយ្យាករណ៍បំផុតនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្ននោះ ។ ពាក្យណា
 ដែលព្រះមានព្រះភាគសំដែងថា បញ្ញា ២ ឧទ្ទេស ២ វេយ្យាករណ៍ ២ ដូច្នោះ
 ពាក្យចុះ ព្រះមានព្រះភាគ សំដែងហើយ ព្រោះការស្រ័យហេតុនេះ ។

តយោ បញ្ញា តយោ ឧទ្ទេសា តីណិ វេយ្យាករណាធិតិ
 ឥតិ ទោ បទេតំ វុត្តំ កកវតា តិញ្ចេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។
 តីសុ អាវុសោ ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មាធិត្ធិទ្ធិណោ
 សម្មាវដ្ឋមានោ សម្មាវុត្តមានោ សម្មាបវយន្តទស្សវី
 សម្មត្តាភិសមេទ្ធិ ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខស្សន្តករោ
 យោតំ ។ តតមេសុ តីសុ ។ តីសុ វេទនាសុ ។
 ឥមេសុ ទោ អាវុសោ តីសុ ធម្មេសុ ភិក្ខុ សម្មា-
 ធិត្ធិទ្ធិណោ សម្មាវដ្ឋមានោ សម្មាវុត្តមានោ
 សម្មាបវយន្តទស្សវី សម្មត្តាភិសមេទ្ធិ ធិដ្ឋេវ ធម្មេ
 ទុក្ខស្សន្តករោ យោតំ ។ តយោ បញ្ញា តយោ
 ឧទ្ទេសា តីណិ វេយ្យាករណាធិតិ ឥតិ យដ្ឋំ វុត្តំ
 កកវតា ឥទេមតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ ចត្តារោ បញ្ញា
 ចត្តារោ ឧទ្ទេសា ចត្តារិ វេយ្យាករណាធិតិ ឥតិ
 ទោ បទេតំ វុត្តំ កកវតា តិញ្ចេតំ បដិច្ច វុត្តំ ។

ពាក្យវិសេសព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងថា បញ្ញា ៣ ទេស ៣
 វេយ្យាករណ៍ ៣ ដូច្នេះគ្នា ពាក្យគ្នា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែង
 ហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់អាវុសោចាំនិទ្យាយ
 កាលបើ ភិក្ខុឡើយណាយ ដោយប្រពៃ ទុក្ខច្រាន់ ដោយប្រពៃ
 ច្រសឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញខ្លាំចំបំផុត ដោយប្រពៃ គ្រាសំដឹងខ្លាំប្រ-
 យោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ចាំនិ ៣ ជាអ្នកធ្វើខ្លាំចំបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុង
 បច្ចុប្បន្នបាន ។ ធម៌ ៣ អីអ្វី ។ គឺ វេទនាចាំនិ ៣ ។ ម្ចាស់អាវុសោចាំនិ
 និទ្យាយ កាលបើ ភិក្ខុឡើយណាយ ដោយប្រពៃ ទុក្ខច្រាន់ ដោយប្រពៃ
 ច្រសឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញខ្លាំចំបំផុត ដោយប្រពៃ គ្រាសំដឹងខ្លាំប្រ-
 យោជន៍ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ចាំនិ ៣ ខេងធិ វេទនាធ្វើខ្លាំចំបំផុតនៃទុក្ខ ក្នុង
 បច្ចុប្បន្នបាន ។ ពាក្យណា វិសេសព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងថា បញ្ញា ៣
 ទេស ៣ វេយ្យាករណ៍ ៣ ដូច្នេះ ពាក្យគ្នា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 សំដែងហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុនេះ ។ ពាក្យវិសេសព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគសំដែងថា បញ្ញា ២ ទេស ២ វេយ្យាករណ៍ ២ ដូច្នេះគ្នា
 ពាក្យគ្នា ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយ ព្រោះអាស្រ័យហេតុអ្វី ។

ចក្ខុសុ អាវុសោ ធម្មេសុ កិក្ខុ សម្មាសុការិតិចិក្ខោ
 សម្មាបវយន្តនស្សវិ សម្មត្តាភិសមេច្ច ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខុ-
 ស្សន្តកាហេ ហោតិ ។ កាតមេសុ ចក្ខុសុ ។
 ចក្ខុសុ សតិប្បដ្ឋានេសុ ។ ឥនេសុ ទោ អាវុសោ
 ចក្ខុសុ ធម្មេសុ កិក្ខុ សម្មាសុការិតិចិក្ខោ សម្មា-
 បវយន្តនស្សវិ សម្មត្តាភិសមេច្ច ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខុ-
 ស្សន្តកាហេ ហោតិ ។ ចត្តារា បញ្ញា ចត្តារា
 ទុដ្ឋេសា ចត្តារិ វេយ្យាករណមិតំ ឥតិ យដ្ឋំ វុត្តំ
 កកវតា ឥនមេតិ បដិច្ច វុត្តំ ។ បញ្ច បញ្ញា បញ្ច
 ទុដ្ឋេសា បញ្ច វេយ្យាករណមិតំ ឥតិ ទោ បដេតំ
 វុត្តំ កកវតា តិរោតំ បដិច្ច វុត្តំ ។ បញ្ចសុ
 អាវុសោ ធម្មេសុ កិក្ខុ សម្មាសុការិតិចិក្ខោ សម្មាប-
 វយន្តនស្សវិ សម្មត្តាភិសមេច្ច ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខុ-
 ស្សន្តកាហេ ហោតិ ។ កាតមេសុ បញ្ចសុ ។
 បញ្ចសុ ឥន្ទ្រិយេសុ... កាតមេសុ ចសុ ។ ចសុ
 ចិស្សរណីយាសុ ជាត្វសុ... កាតមេសុ សត្តសុ ។

ម្ចាស់គារុសាទាំងខ្យង កិក្ខុមានចិត្តចំរើនល្អ ដោយប្រពៃ ឃើញខ្លា
 ទីបំផុត ដោយប្រពៃ ក្រាស់ដឹងខ្លាប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ ៤
 វេមនិធ្វើខ្លាទីបំផុតនៃខ្លា ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។ ធម៌ ៤ គឺអ្វី ។ គឺ
 សតិប្បដ្ឋាន ៤ ។ ម្ចាស់គារុសាទាំងខ្យង កិក្ខុមានចិត្តចំរើនល្អ
 ដោយប្រពៃ ឃើញខ្លាទីបំផុត ដោយប្រពៃ ក្រាស់ដឹងខ្លាប្រយោជន៍
 ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ទាំង ៤ នេះឯង វេមនិធ្វើខ្លាទីបំផុតនៃខ្លា ក្នុង
 បច្ចុប្បន្នបាន ។ ពាក្យណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងថា
 បញ្ញា ៤ ទុដ្ឋេសា វេយ្យាករណ៍ ៤ ដូច្នោះ ពាក្យខ្លះ ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគសំដែងហើយ ព្រោះអស្រ័យហេតុនេះ ។ ពាក្យដែលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ សំដែងថា បញ្ញា ៤ ទុដ្ឋេសា វេយ្យាករណ៍ ៤ ដូច្នោះខ្លះ
 ពាក្យខ្លះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយ ព្រោះអស្រ័យហេតុអ្វី ។
 ម្ចាស់គារុសាទាំងខ្យង កិក្ខុមានចិត្តចំរើនល្អ ដោយប្រពៃ ឃើញ
 ខ្លាទីបំផុត ដោយប្រពៃ ក្រាស់ដឹងខ្លាប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ ៤
 វេមនិធ្វើខ្លាទីបំផុតនៃខ្លា ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។ ធម៌ ៤ គឺអ្វី ។ គឺឥន្ទ្រិយ
 ទាំង ៤... ធម៌ ៦ គឺអ្វី ។ គឺចិស្សរណីយជាតុទាំង ៦... ធម៌ ៧ គឺអ្វី ។

សត្វសុ ភោជ្ឈន្ត្រ័យសុ . . . កាតមេសុ អដ្ឋសុ ។
អដ្ឋសុ អរិយេសុ អដ្ឋន្តិកេសុ មក្កេសុ ។ ឥមេសុ
ទោ អារុសោ អដ្ឋសុ ធម្មេសុ កិក្ខុ សម្មាសុភា-
វិតចិត្តោ សម្មាបរិយទ្គនស្សវី សម្មត្តាកិសមេទ្ធ
និដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខុសុវ្រ្តករោ ហោតិ ។ អដ្ឋ បញ្ញា
អដ្ឋ ទុទ្ទេសា អដ្ឋ វេយ្យាករណានិច្ចិ ឥតិ យន្តំ វុត្តំ
កកវតា ឥទេមតំ បដិទ្ធ វុត្តំ ។ ទវ បញ្ញា ទវ
ទុទ្ទេសា ទវ វេយ្យាករណានិច្ចិ ឥតិ ទោ បទេតំ
វុត្តំ កកវតា តិរោតំ បដិទ្ធ វុត្តំ ។ ទវសុ អារុសោ
ធម្មេសុ កិក្ខុ សម្មាទិច្ចិទ្ធមាទោ សម្មាវិជ្ជមាទោ
សម្មាវិមុទ្ធមាទោ សម្មាបរិយទ្គនស្សវី សម្មត្តាកិសមេទ្ធ
និដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខុសុវ្រ្តករោ ហោតិ ។ កាតមេសុ
ទវសុ ។ ទវសុ សត្តារសេសុ ។ ឥមេសុ
ទោ អារុសោ ទវសុ ធម្មេសុ កិក្ខុ សម្មាទិច្ចិទ្ធមាទោ
សម្មាវិជ្ជមាទោ សម្មាវិមុទ្ធមាទោ សម្មាបរិយទ្គនស្សវី

ឥតោជ្ឈន្តិទាំង វេ . . . ធម៌ ៨ គីក្ខុ ។ ឥតអដ្ឋន្តិកមន្តដ៏ប្រសើរទាំង ៨ ។
ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ គិត្តមានចិត្តចំរើនល្អ ដោយប្រពៃ
ឃើញខ្ញុំវិបិដុត ដោយប្រពៃ ព្រាស់ដឹងខ្ញុំប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ
ក្នុងធម៌ទាំង ៨ ទេះឯង វេមនិធ្វើខ្ញុំវិបិដុតខ្ញុំខ្ញុំ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
ពាក្យណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងថា បញ្ញា ៨ ទុស ៨
វេយ្យាករណ៍ ៨ ដូច្នោះ ពាក្យខ្លះ ព្រះមានព្រះភាគ សំដែងហើយ ព្រោះ
កាស្រយហេតុនេះ ។ ពាក្យដែលព្រះមានព្រះភាគ សំដែងថា បញ្ញា
៨ ទុស ៨ វេយ្យាករណ៍ ៨ ដូច្នោះខ្លះ ពាក្យខ្លះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
សំដែងហើយ ព្រោះកាស្រយហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ
កាលបើ គិត្តឡើយណាយ ដោយប្រពៃ ពុញច្រាន ដោយប្រពៃ ច្រ
ស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញខ្ញុំវិបិដុត ដោយប្រពៃ ព្រាស់ដឹងខ្ញុំប្រ-
យោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ ៨ វេមនិធ្វើខ្ញុំវិបិដុតខ្ញុំខ្ញុំ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន
ពុទ្ធ ។ ធម៌ ៨ គីក្ខុ ។ ឥតសត្តារសៈទាំង ៨ ។ ម្ចាស់អារុសោ
ទាំងឡាយ កាលបើ គិត្តឡើយណាយ ដោយប្រពៃ ពុញច្រាន
ដោយប្រពៃ ច្រស្រឡះ ដោយប្រពៃ ឃើញខ្ញុំវិបិដុត ដោយប្រពៃ

សម្មត្តាភិសមេទ្ធ ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខសម្បទ្គករោ
 ហោតិ ។ ឯវ បញ្ញា ឯវ ទុទ្ទេសា ឯវ
 វេយ្យាករណាធិតិ ឥតិ យដ្ឋំ វុត្តិ ភកវតា ឥទមេតំ
 បដិច្ច វុត្តិ ។ ធស មញ្ញា ធស ទុទ្ទេសា ធស
 វេយ្យាករណាធិតិ ឥតិ ខោ បធនំ វុត្តិ ភកវតា
 កិញ្ចតំ បដិច្ច វុត្តិ ។ ធសសុ អាវុសោ ធម្មេសុ
 ភិក្ខុ សម្មាសុភាវិតចំត្តោ សម្មាបរិយទ្គនស្សវិ
 សម្មត្តាភិសមេទ្ធ ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខសម្បទ្គករោ ហោតិ ។
 កតមេសុ ធសសុ ។ ធសសុ កុសលកម្ម-
 បថេសុ ។ ឥមេសុ ខោ អាវុសោ ធសសុ
 ធម្មេសុ សម្មាសុភាវិតចំត្តោ សម្មាបរិយទ្គនស្សវិ
 សម្មត្តាភិសមេទ្ធ ធិដ្ឋេវ ធម្មេ ទុក្ខសម្បទ្គករោ ហោតិ ។
 ធស បញ្ញា ធស ទុទ្ទេសា ធស វេយ្យាករណាធិតិ
 ឥតិ យដ្ឋំ វុត្តិ ភកវតា ឥទមេតិ បដិច្ច វុត្តិ ។

ក្រាស់ដីនិទ្ទវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ចាំផ្ទៃ ៧ ខេងឯង វេលាធ្វើ
 នូវវិបិដកនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។ ពាក្យណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 សំដែងថា បញ្ញា ៧ ទុទ្ទេស ៧ វេយ្យាករណ៍ ៧ ដូច្នោះ ពាក្យនុះ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគសំដែងហើយ ព្រោះកស្រយហេតុនេះ ។ ពាក្យដែលព្រះដ៏
 មានព្រះភាគសំដែងថា បញ្ញា ១០ ទុទ្ទេស ១០ វេយ្យាករណ៍ ១០ ដូច្នោះ
 នុះ ពាក្យនុះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយ ព្រោះកស្រយ
 ហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់អាវុសោចាំនិទ្ទាយ ភិក្ខុមានចិត្តបានចំរើនល្អដោយប្រពៃ
 ឃើញនូវវិបិដក ដោយប្រពៃ ក្រាស់ដីនិទ្ទវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ
 ក្នុងធម៌ ១០ វេលាធ្វើនូវវិបិដកនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។ ធម៌ ១០ ភិ
 ក្ខុ ។ ភិក្ខុសលកម្មបដចាំផ្ទៃ ១០ ។ ម្ចាស់អាវុសោចាំនិទ្ទាយ ភិក្ខុ
 មានចិត្តចំរើនល្អ ដោយប្រពៃ ឃើញនូវវិបិដក ដោយប្រពៃ ក្រាស់
 ដីនិទ្ទវប្រយោជន៍ ដោយប្រពៃ ក្នុងធម៌ចាំផ្ទៃ ១០ ខេងឯង វេលាធ្វើនូវវិ
 បិដកនៃទុក្ខ ក្នុងបច្ចុប្បន្នបាន ។ ពាក្យណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 សំដែងថា បញ្ញា ១០ ទុទ្ទេស ១០ វេយ្យាករណ៍ ១០ ដូច្នោះ ពាក្យនុះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែងហើយ ព្រោះកស្រយហេតុនេះ ។

ឥតិ ទោ អាវុសោ យង្គំ វុត្តំ ភកវតា(១) មហាបញ្ញោសុ
 ឯតោ បញ្ញា ឯតោ ឧទ្ទេសោ ឯតំ វេយ្យាករណំ
 ។ បេ ។ ធស បញ្ញា ធស ឧទ្ទេសោ ធស
 វេយ្យាករណាធិតំ ឥតិ ឥមស្ស ទោ អហំ អាវុសោ
 ភកវតា សង្ក្រេតំ ភាសិតស្ស ឯវំ វិទ្ធាវេន អត្ថំ
 អនាធាមិ ។ អកកង្កមាធា ច បទ កុម្ម្រ្ត
 អាវុសោ ភកវតោ ឧបសង្កមិត្វា ឯតមត្ថំ បរិ-
 បុច្ឆយ្យាថ (២) យថា យោ ភកវា ល្យាករណតិ តថា
 ធំ ធាវេយ្យាថាតិ ។ ឯវំ អយ្យេតិ ទោ កដង្កលា
 ឧបាសតា កដង្កលាយ វិកុមិយោ ភាសិតំ
 អភិទង្កិត្វា អនុមោធិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា កដង្កលំ
 វិកុមិ អភិវាទេត្វា បទត្ថុណំ កត្វា យេន
 ភកវា តេមុបសង្កមិត្វា ឧបសង្កមិត្វា ភកវង្កំ
 អភិវាទេត្វា ឯតមង្កំ ធិសិទ្ធិសុ ។

១ ម ឱទ្ធស សង្ក្រេតំ ភាសិតស្ស ឯវំ វិស្សតិ ។ ២ ទ. ម.
 បដិប្បយ្យាថ ។ ៣ ម. យថា វេ ធំ ។

ម្នាលអាវុសោចំនិទ្យាយ ពាក្យណា ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែង
 ហើយ ក្នុងមហាបញ្ញាថា បញ្ញា ១ ។ ទូស ១ វេយ្យាករណំ ១
 ។ បេ ។ បញ្ញា ១០ ។ ទូស ១០ វេយ្យាករណំ ១០ ដូច្នោះនោះ
 ម្នាលអាវុសោចំនិទ្យាយ ពាក្យដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែង
 ដោយសេច្ចុបនេះ អត្ថាយលំសេចក្តី ដោយពិស្តាយោទិនេះ ។ ម្នាល
 អាវុសោចំនិទ្យាយ ប្រសិនណាបើ អ្នកចំនិទ្យាយ ប្រាថ្នា (ចង់
 ដឹងច្បាស់) ត្រូវចូលទៅគាល់ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយទូលស្ត
 បញ្ជាក់សេចក្តីថ្មី ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ដោស្រាយសេចក្តីនោះ
 យ៉ាងណា អ្នកចំនិទ្យាយ ចូរចាំទុកទូរសេចក្តីនោះ យ៉ាងនោះចុះ ។
 ពួកកដង្កលឧបាសក ក៏ត្រេកអរអន្តរោទនា ខ្ញុំភាសិតរបស់កដង្កលា
 ភិក្ខុនិថា កុណាធានីខ្ញុំសំ ហើយក៏ត្រេកចាកអាសនៈ ថ្វាយបង្គំ
 កដង្កលាភិក្ខុនិ ប្តូរច្រើនប្រាសាទ ហើយក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ គ្រាបបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយ
 ក្នុងទិសមគ្គ ។ លុះពួកកដង្កលឧបាសក អង្គុយក្នុងទិសមគ្គហើយ

ឯកាមន្តំ ធិសិទ្ធា វោ កាជន្តលា ឧបាសតា យាវតោ
 អហោសិ កាជន្តលាយ កិក្កុធិយា សន្តិ កាថា.សល្លាចោ
 តំ សត្វំ ភក្កវតោ អាហោសេសុំ ។ សាទុ សាទុ
 កហាបតយោ បណ្ឌិតា កហាបតយោ កាជន្តលា កិក្កុធិ
 មហាបត្តា កហាបតយោ កាជន្តលា កិក្កុធិ សចេថិ
 តុម្ហេ កហាបតយោ មំ ធុបសន្តមិត្តា ឯកមត្តំ បុត្តេ-
 យ្យាដ អហាម្សិទេតំ ឯវេមវ ឡោកយេយ្យំ យថាតំ(១)
 កាជន្តលាយ កិក្កុធិយា ឡោកតំ ។ ឯសោ ចេវ
 កស្សុ អត្តោ ឯវត្តំ ធិ តាយេយ្យថាតិ ។

(២៧) យាវតា កិក្កុវេ កាសិកោសលា យាវតា
 រត្តោ បសេនទិស្សុ កោសលស្សុ វិជិតំ (២)
 កថា ភត្ត បសេនទិ កោសលោ អត្តមត្តាយតិ ។

១ ឧ. យថា ហិ ។ ២ ឧ. វិជិតេ ។

ក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ តាមទំនើបក្ស ដែលខ្លួនបានសំរោះ
 សំណាល ជាមួយនឹងកជន្តលាកិក្កុធិ ដោយសព្វគ្រប់ ។ (ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា) ម្ចាស់គហបតីទាំងឡាយ ល្អហើយ
 ល្អហើយ ម្ចាស់គហបតីទាំងឡាយ កជន្តលាកិក្កុធិ ជាអ្នកប្រាជ្ញ
 ម្ចាស់គហបតីទាំងឡាយ កជន្តលាកិក្កុធិ ជាមនុស្សមានប្រាជ្ញាច្រើនមែន
 ម្ចាស់គហបតីទាំងឡាយ ប្រសិនបើ អ្នកទាំងឡាយ ចូលមករកគេជាគត
 ហើយសួរខ្លះសេចក្តីខ្លះ គេជាគតគឺជាស្រាយសេចក្តីនោះ យ៉ាងនោះ
 ដូចជាកជន្តលាកិក្កុធិ ដែលដោះស្រាយដែរ ។ ខ្លះជាសេចក្តីនៃបញ្ហា
 នោះ អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវចាំទុកខ្លះសេចក្តីនោះ យ៉ាងនេះចុះ ។

(២៧) ម្ចាស់កិក្កុទាំងឡាយ ជនអ្នកនៅ ក្នុងកាសិជនបទ
 នឹងកោសលជនបទ កំណត់ត្រីមណា ដែលបស់ស្តេចបសេនទិ-
 កោសល កំណត់ត្រីមណា ស្តេចបសេនទិកោសល ប្រា-
 កដថា ជាអ្នកប្រសើរ ក្នុងដែននោះ (កំណត់ត្រីមណោះ) ។

កញ្ញាថំ ខោ កំត្រូវ បសេនទិស្ស កោសលស្ស
អត្ថេ អញ្ញថត្តំ អត្ថំ វិបរណារោ ។ ឯវំ បស្សិ
កំត្រូវ សុតិកំ អរិយស្សាវតោ តស្មិថំ ឯវំ ធួន្តិ
តស្មិ ឯវំ ធួន្តោ អត្ថេ វិជ្ជតិ បតេវ ហំ ធួន្តិ
យាវតា កំត្រូវ ធួន្តមស្សិយោ បរិហរន្តិ ទិសា កត្តិ
វិរោធមាមា តាវ សហស្សនាលោកោ តស្មិ
សហស្សនាលោកោ សហស្សំ ធួន្តាមំ សហស្សំ
ស្សិយាមំ សហស្សំ សិរោច្ឆត្តនាមំ សហស្សំ
ធួន្តិមំ សហស្សំ អមរតោយាមំ(១) សហស្សំ
ឧត្តរត្ថ្រមំ សហស្សំ បុព្វវិទយាមំ ធួន្តាវ មហា-
សមុទ្ធសហស្សមិ ធួន្តាវ មហាភវសហស្សមិ
សហស្សំ មាតុម្ពហាភវតាមំ សហស្សំ តាវត្តិសាមំ
សហស្សំ យាមាមំ សហស្សំ តុសិកាមំ សហស្សំ
ធួន្តាវតិមំ សហស្សំ បរិមិត្តវស្សិមំ សហស្សំ
ព្រហ្មលោកោមំ យាវតា កំត្រូវ សហស្សលោកោមាតុ

១ ខ.ម. អមរតោមំ ។

ខ្នាលកំត្រូវខ្យាយ បុំខ្នាស្តបសេនទិស្ស គន្លំខានសកាតក្យាយ
ទៅ ប្រែប្រួលទៅ ។ ខ្នាលកំត្រូវខ្យាយ អរិយសាវកអរោច
ដឹង កាលបើឃើញ យ៉ាងនេះហើយ វេមនឡើយណាយ ក្នុងការ
ប៉ិននៅក្នុងវេទសម្បត្តិទោះ កាលឡើយណាយ ក្នុងការប៉ិននៅក្នុង
វេទសម្បត្តិទោះហើយ វេមនធិមគ្រុកអរ ក្នុងការវិនិច្ឆ័យស្តេចក្នុង
វេទសម្បត្តិ ដ៏ប្រសើរ ដោយវេទសម្បត្តិឡើយ នឹងបាច់ពាល
ទៅថ្វី ក្នុងសេដ្ឋីវេទកាម ខ្នាលកំត្រូវខ្យាយ ព្រះចន្ទនិព្រះ
កាចិក្សតាំងខ្យាយ គោចរទៅត្រឹមណា ទិសតាំងខ្យាយ កំភ្លុំរឿង
កំណត់ត្រឹមណោះ លោកតាត្រឹមមួយពាន់ ក្នុងលោកមួយពាន់នោះ
ខានព្រះចន្ទមួយពាន់ ព្រះកាចិក្សមួយពាន់ ស្តេចក្នុងសិរោម្មេយពាន់
ដម្បូបមួយពាន់ អមរតោយាមទ្វិបមួយពាន់ ឧត្តរត្ថ្រមួយពាន់
បុព្វវិទយាមទ្វិបមួយពាន់ មហាសមុទ្រ ៤ ពាន់ មហាភវ ៤ ពាន់ មា-
តុម្ពហាភវិកៈមួយពាន់ តាវត្តិវិមួយពាន់ យាមៈមួយពាន់ តុសិក
មួយពាន់ ធួន្តាវតិមួយពាន់ បរិមិត្តវស្សិមួយពាន់ ព្រហ្មលោក
មួយពាន់ ខ្នាលកំត្រូវខ្យាយ លោកតាត្រឹមមួយពាន់ កំណត់ត្រឹមណា

មហាព្រហ្ម ភក្ខុ អក្កមត្តាយតិ ។ មហាព្រហ្មនាមិ
 ទោ ភិក្ខុវេ អត្តោ អញ្ញជត្តំ អត្តំ វិបរិណាមោ ។
 ឃីវិ បស្សិ ភិក្ខុវេ សុតវំ អរិយស្សវតោ តស្មិមិ
 មិព្វិទ្ធតំ តស្មិ មិព្វិទ្ធនោ អត្តោ វិជ្ជតំ បកេវ ហិមស្មិ ។
 ហោតំ សោ ភិក្ខុវេ សមយោ យំ អយំ លោកោ
 សិវដ្ឋតំ សិវដ្ឋនាទេ ភិក្ខុវេ លោកោ យេតុយេជ
 សត្តា អាភស្សវត្តិកា ភវិទ្ធិ ។ តេ ភក្ខុ ហោន្តិ
 មនោមយា មិត្តតត្តា សយំបកា អន្តសិកេ
 ចក សុតដ្ឋាយំលោ ចិវិ ធិយមន្ទាមិ តំដ្ឋន្តិ ។
 សិវដ្ឋនាទេ ភិក្ខុវេ លោកោ អាភស្សវា ទេវំ
 អក្កមត្តាយន្តិ ។ អាភស្សវាមិមិ ទោ ភិក្ខុវេ
 ទេវំមិ អត្តោ អញ្ញជត្តំ អត្តំ វិបរិណាមោ ។

មហាព្រហ្ម ប្រាកដថាអក្កប្រសិរ ក្នុងលោកនាមយោគានំនា កំណត់
 គ្រឹមណោះ ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប៉ុន្តែ មហាព្រហ្ម គង់មាន
 សភាពព្រាយទៅ ប្រែប្រួលទៅ ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកអ្នក
 ចេះដឹង កាលឃើញយំនេះហើយ វេទនាឡើយណាម ក្នុងការបិទនៅ
 ក្នុងសម្បត្តិនោះ កាលឡើយណាម ក្នុងការបិទនៅក្នុងសម្បត្តិនោះហើយ
 វេទនាមិនត្រេកអរ ក្នុងភាពខ្លួនជាអក្កប្រសិរឡើយ មិនបាច់ពោលទៅថ្វី
 ក្នុងរបស់ដ៏ថោកទាប ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានសម័យ ដែល
 លោកនេះកំពុងវិនាស ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលលោកកំពុងវិនាស
 ពួកសត្វជាច្រើន វេទនាទៅក៏ក្នុងព្រហ្មលោកដាច់ពាក្យស្តី ។ ពួក
 សត្វក្នុងដាច់ពាក្យស្តីនោះ កើតដោយឈានចិត្ត មានបិតជាអាហារ
 មានភិក្ខុខ្លួនឯង ចៅក្នុងភាពស បិទនៅក្នុងវិចារដ៏ល្អ បិទនៅរបស់
 កាលដ៏យូរអង្វែង ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលលោកកំពុងវិនាស
 ពួកទៅភាពដាច់ពាក្យស្តី វេទនាប្រសិរដាច់គេ ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ប៉ុន្តែពួកទៅភាពដាច់ពាក្យស្តី គង់មានសភាពព្រាយទៅ ប្រែប្រួលទៅ ។

ឃ្លី បស្ស៊ី ភំក្កុវេ សុតវា អរិយស្ស្រវតោ
 តស្សីបំ ធិត្តិទ្ធីតំ តស្សី ធិត្តិទ្ធីន្តោ អត្តោ វិជ្ជិតិ បកេវ
 ហិ ធិត្តិទ្ធី ។ ធនយំ មាធិ ភំក្កុវេ កសិណាយ-
 តនាធិ ។ កតមាធិ ធន ។ បឋវិកសិណមេតោ
 សញ្ញាធាតំ ឧទ្ធិ អដោ តិវិយំ អទ្ធរិយំ អប្ប-
 មាលំ ។ អាថោកសិណមេតោ សញ្ញាធាតំ...
 តេជោកសិណមេតោ សញ្ញាធាតំ... វាយោកសិ-
 ណមេតោ សញ្ញាធាតំ... មីលកសិណមេតោ
 សញ្ញាធាតំ... មីតកសិណមេតោ សញ្ញាធាតំ...
 លោហិតកសិណមេតោ សញ្ញាធាតំ... ឧទាត-
 កសិណមេតោ សញ្ញាធាតំ... អាតាសកសិណ-
 មេតោ សញ្ញាធាតំ... វិញ្ញាណកសិណមេតោ
 សញ្ញាធាតំ ឧទ្ធិ អដោ តិវិយំ អទ្ធរិយំ អប្បមាលំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកអ្នកចេះដឹង កាលឃើញយ៉ាងនេះ
 ហើយ រមែងនឿយណាយ ក្នុងការប៉ែតនៅក្នុងសម្បត្តិនោះ កាល
 នឿយណាយ ក្នុងការប៉ែតនៅក្នុងសម្បត្តិនោះហើយ រមែងមិនក្រេកអរ
 ក្នុងការវៃខ្លួនជាអ្នកប្រសើរ ឆឹមបាច់កាលទៅថ្មី ក្នុងរបស់ដ៏ជា
 តាប ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កសិណយកនេះមាន ១០ យ៉ាង ។
 កសិណយកនេះ ១០ យ៉ាងទៀត ដូចម្ដេចខ្លះ ។ គឺបុគ្គលតូចមួយ ស្គាល់
 ច្បាស់នូវបរិកសិណ ទាំងខាងលើ ខាងក្រោម ទទឹង មិនមានចំ-
 ណែកពីរ ក្របមាណមិនប៉ាន ។ បុគ្គលតូចមួយ ស្គាល់ច្បាស់នូវ
 ការបុកសិណ ... បុគ្គលតូចមួយ ស្គាល់ច្បាស់នូវតេជោកសិណ...
 បុគ្គលតូចមួយ ស្គាល់ច្បាស់នូវវាយោកសិណ... បុគ្គលតូចមួយស្គាល់
 ច្បាស់នូវមីលកសិណ... បុគ្គលតូចមួយ ស្គាល់ច្បាស់នូវមីតកសិណ...
 បុគ្គលតូចមួយ ស្គាល់ច្បាស់នូវលោហិតកសិណ... បុគ្គលតូចមួយ ស្គាល់
 ច្បាស់នូវឧទាតកសិណ ... បុគ្គលតូចមួយ ស្គាល់ច្បាស់នូវអាតាស-
 កសិណ ... បុគ្គលតូចមួយ ស្គាល់ច្បាស់នូវវិញ្ញាណកសិណ ទាំង
 ខាងលើ ខាងក្រោម ទទឹង មិនមានចំណែកពីរ ក្របមាណមិនប៉ាន ។

ឥតិយំ អន្ធរំ អប្បមាណំ ។ ឃីវិសញ្ញំ ទោ
 ភិក្ខុវេ ឥតិយំ ឥតិយំ ឥតិយំ ឥតិយំ ឥតិយំ
 វិញ្ញាណកម្មសិលាមេតោ សត្វាចាតិ ទុក្ខំ អនោ
 តិរិយំ អន្ធរំ អប្បមាណំ ។ ឃីវិសញ្ញំ ទោ
 ភិក្ខុវេ សន្តំ សត្វា ឃីវិសញ្ញំ ទោ ភិក្ខុវេ
 សត្វាធំ អន្ធរំ អញ្ញដក្ខំ អត្ថំ វិចារណាមោ ។
 ឃីវិ បស្សំ ភិក្ខុវេ សុត្តា អរិយស្សាវតោ តស្មិមិ
 ធំ ទុក្ខតិ តស្មិ ធំ ទុក្ខតោ អត្ថំ វិជ្ជតិ បកេវ
 ហិ ឥស្សិ ។ អដ្ឋិមាធំ ភិក្ខុវេ អភិកាយតាធំ ។
 កតមាធំ អដ្ឋ ។ អដ្ឋតិ រូបសញ្ញំ ឯកោ
 តហិ ទូ រូបាធំ បស្សតិ បរិក្កាធំ សុវណ្ណាទុក្ខណាធំ
 តាធំ អភិកុយ្យ ជាតាមិ បស្សមិ ឃីវិសញ្ញំ
 ហោតិ ឥតិ បធមំ អភិកាយតាធំ ។

ខ្មាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ កសិណាយតនៈ មាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។
 ខ្មាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ បណ្តាកសិណាយតនៈចាំនិ ១០ នេះ កសិណា-
 យនៈដ៏ប្រសើរនោះ បានដល់បុគ្គលពួកមួយ ស្គាល់ច្បាស់ទូរិញ្ញាណ-
 កសិណ ចាំនិខាងលើ ខាងក្រោម ទាំង មិនមានចំណែកពីរ ក្រប្រ-
 មាណមិនបាច ។ ខ្មាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ពួកសត្វ តែងមានសេចក្តី
 សំគាល់យ៉ាងនេះ ខ្មាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ប៉ុន្តែពួកសត្វដែលមានសញ្ញា
 យ៉ាងនេះ គង់មានសកាព្យាយាម ប្រែប្រួលទៅ ។ ខ្មាលភិក្ខុចាំនិ
 ទ្យាយ អរិយសាវក អត្ថចរដ៏ធំ កាលឃើញយ៉ាងនេះហើយ វែមនិ
 ឡើយណាយ ក្នុងវិញ្ញាណកសិណនោះ កាលឡើយណាយក្នុងវិញ្ញាណ-
 កសិណនោះហើយ វែមនិមិនត្រេកអរ ក្នុងរបស់ដ៏ប្រសើរ នឹងបាច
 កាលទៅថ្ងៃ ក្នុងរបស់ដ៏ថោកទាប ។ ខ្មាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ អភិកាយ-
 តនៈ (ហេតុជាគ្រឿងគ្របសន្តិក្ខំបូរិយនិក្ខម) នេះមាន ៨ យ៉ាង ។ អភិ-
 កាយតនៈ ៨ យ៉ាងតើដូចម្តេចខ្លះ ។ បុគ្គលពួកមួយ មានសេចក្តីសំគាល់
 នូវបុគ្គលក្នុង ឃើញនូវប្រែប្រួលទៅ មានប្រមាណតិច មានសម្បូរល្អ
 ឬសម្បូរគ្រាក គ្របសន្តិក្ខំបូរិយនិក្ខមនោះ ហើយមានសេចក្តីសំគាល់យ៉ាង
 នេះថា ភាគអញ្ញដ៏ធំ ភាគអញ្ញឃើញដូច្នោះ នេះជាអភិកាយតនៈ ៧ ១ ។

អដ្ឋង្គំ រូបសញ្ញា ឯកោ ពហំនា រូបាចំ បស្សតិ
 អប្បនាណាមំ សុវណ្ណធុត្តន្តាមំ តានិ អភិកុយ្យ
 ជាតាមំ បស្សមីតំ ឯវិសញ្ញំ ហោតិ វេទំ ធុតិយំ
 អភិកាយតំ ។ អដ្ឋង្គំ អរូបសញ្ញា ឯកោ
 ពហំនា រូបាចំ បស្សតិ វេទនាមំ សុវណ្ណធុត្តន្តាមំ
 តានិ អភិកុយ្យ ជាតាមំ បស្សមីតំ ឯវិសញ្ញំ
 ហោតិ វេទំ ធុតិយំ អភិកាយតំ ។ អដ្ឋង្គំ
 អរូបសញ្ញា ឯកោ ពហំនា រូបាចំ បស្សតិ
 អប្បនាណាមំ សុវណ្ណធុត្តន្តាមំ តានិ អភិកុយ្យ
 ជាតាមំ បស្សមីតំ ឯវិសញ្ញំ ហោតិ វេទំ
 ធុតុតំ អភិកាយតំ ។ អដ្ឋង្គំ អរូបសញ្ញា
 ឯកោ ពហំនា រូបាចំ បស្សតិ ចីលាចំ ចីលវណ្ណាចំ
 ចីលចិន្ទស្សនាចំ ចីលចិកាសាមំ ។ សេយ្យថាមំ ជាម
 ឧទ្ធការុដ្ឋំ^(១) ចីលំ ចីលវណ្ណំ ចីលចិន្ទស្សនំ ចីលចិកាសំ

១ ខ. ឃ. ឧទ្ធការុដ្ឋំ ។

បុគ្គលពួកមួយ មានសេចក្តីសំគាល់ខ្ញុំរូបនាងក្នុង ឃើញខ្ញុំរូបនាង
 ក្រៅ មានប្រមាណច្រើន មានសម្បុរល្អ ឬសម្បុរកាត្រក់ គ្រប
 សន្តត់ខ្ញុំរូបនាងនោះហើយ មានសេចក្តីសំគាល់យ៉ាងនេះថា ភាគាអញ
 ដឹង ភាគាអញឃើញដូច្នោះ នេះជាអភិកាយតនៈទី៤ ។ បុគ្គលពួកមួយ
 មិនមានសេចក្តីសំគាល់ ខ្ញុំរូបនាងក្នុង ឃើញខ្ញុំរូបនាងក្រៅ មាន
 ប្រមាណតិច មានសម្បុរល្អ ឬសម្បុរកាត្រក់ គ្របសន្តត់ខ្ញុំរូបនាងនោះ
 ហើយមានសេចក្តីសំគាល់ យ៉ាងនេះថា ភាគាអញដឹង ភាគាអញឃើញ
 ដូច្នោះ នេះជាអភិកាយតនៈទី៥ ។ បុគ្គលពួកមួយ មិនមានសេចក្តី
 សំគាល់ខ្ញុំរូបនាងក្នុង ហើយឃើញខ្ញុំរូបនាងក្រៅ មានប្រមាណច្រើន
 មានសម្បុរល្អ ឬសម្បុរកាត្រក់ គ្របសន្តត់ ខ្ញុំរូបនាងនោះហើយ
 មានសេចក្តីសំគាល់ យ៉ាងនេះថា ភាគាអញដឹង ភាគាអញឃើញ
 ដូច្នោះ នេះជាអភិកាយតនៈទី ៤ ។ បុគ្គលពួកមួយ មិនមាន
 សេចក្តីសំគាល់ ខ្ញុំរូបនាងក្នុង ឃើញខ្ញុំរូបនាងក្រៅ ដែលជា
 ច្រៀវ មានសម្បុរច្រៀវ ជាទីចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានសម្បុរច្រៀវ
 មានភ្នំច្រៀវ ។ ច្រៀវដូចជាគ្រូគ្រូច្រៀវ មានណាច្រៀវ
 ជាទីចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានណាច្រៀវ មានពន្លឺច្រៀវ

សេយ្យថាបិ វា មន តំ វត្ថុំ ពាកណសេយ្យកំ
 ឧកតោភាគវិមជ្ជំ មីលំ មីលវណ្ណំ មីលនិទស្សនំ
 មីលនិកាសំ ឯវមេវំ អជ្ឈត្តំ អរូបសញ្ញំ ឯកោ
 តហិទ្ធា រូបានិ បស្សតិ មីលានិ មីលវណ្ណានិ
 មីលនិទស្សនានិ មីលនិកាសានិ កានិ អភិកុយ្យ
 ជាបាមំ បស្សមីតិ ឯវសញ្ញំ ហោតិ ននំ បក្ខមំ
 អភិកាយតនំ ។ អជ្ឈត្តំ អរូបសញ្ញំ ឯកោ តហិទ្ធា
 រូបានិ បស្សតិ មីតានិ មីតវណ្ណានិ មីតនិទស្សនានិ
 មីតនិកាសានិ ។ សេយ្យថាបិ បាម កត្តិការបុប្ផំ
 មីតំ មីតវណ្ណំ មីតនិទស្សនំ មីតនិកាសំ សេយ្យថា
 វា មន តំ វត្ថុំ ពាកណសេយ្យកំ ឧកតោភាគវិមជ្ជំ
 មីតំ មីតវណ្ណំ មីតនិទស្សនំ មីតនិកាសំ

កុំខានសោត ប្រធាន ប្រៀបដូចជាសំពត់ កើតក្នុងក្រុងពាកណសី
 មានសាច់មជ្ជ ទាំងពីរទោត ហៅថា សំពត់ទៀត មានពណ៌ទៀត
 ជាទីចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានពណ៌ទៀត មានទ្វីទៀត យ៉ាង
 ណាមិញ បុគ្គលពួកមួយ មិនមានសេចក្តីសំគាល់ ខ្ញុំរូបទាំងក្នុង
 ឃើញខ្ញុំរូបទាំងក្រៅ ដែលជាប្រឡើង មានសម្បុរទៀត ជាទី
 ចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានសម្បុរទៀត មានទ្វីទៀត គ្របសន្តិក៏ខ្ញុំរូប
 ទាំងនោះ ហើយមានសេចក្តីសំគាល់ យ៉ាងនេះថា កាលអញដឹង កាល
 អញឃើញដូច្នោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ នេះជាអតិកាយគនៈទី៩ ។ បុគ្គល
 ពួកមួយ មិនមានសេចក្តីសំគាល់ ខ្ញុំរូបទាំងក្នុង ឃើញខ្ញុំរូបទាំង
 ក្រៅ ដែលជាប្រឡើង មានសម្បុរលឿង ជាទីចង្អុលបង្ហាញថា
 នេះមានសម្បុរលឿង មានទ្វីលឿង ។ ប្រៀបដូចជាផ្កាកណ្តាល
 លឿង មានពណ៌លឿង ជាទីចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានពណ៌លឿង
 មានទ្វីលឿង កុំខានសោត ប្រធានប្រៀបដូចជាសំពត់ កើត
 ក្នុងក្រុងពាកណសី មានសាច់មជ្ជទាំងពីរទោតហៅថា សំពត់លឿង ជាទី
 ចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានពណ៌លឿង មានទ្វីលឿង យ៉ាងណាមិញ

ឯវេរី អដ្ឋង្គំ អរូបសញ្ញំ ឯគោ តហិម្វា រូបាធិ
 បស្សតិ បីតាធិ បីតវណ្ណាធិ បីតធិទស្សនាធិ បីតធិ-
 កាសាធិ តាធិ អភិកុយ្យ ជាតាមិ បស្សមីតំ ឯវិសញ្ញំ
 ហោតិ វង្គំ ធម្មំ អភិកាយតធិ ។ អដ្ឋង្គំ អរូបសញ្ញំ
 ឯគោ តហិម្វា រូបាធិ បស្សតិ លោហិតកាធិ
 លោហិតកវណ្ណាធិ លោហិតកធិទស្សនាធិ លោហិ-
 តកធិកាសាធិ ។ សេយ្យថាបិ នាម ពទ្ធិវិកប្បដ្ឋំ(១)
 លោហិតតិ លោហិតកវណ្ណំ លោហិតកធិទស្សនំ
 លោហិតកធិកាសំ សេយ្យថា វា បទ តំ វត្ថុ
 ពាកណសេយ្យតំ ឧកតោកោតវិមដ្ឋំ លោហិតតិ
 លោហិតកវណ្ណំ លោហិតកធិទស្សនំ លោហិតក-
 ធិកាសំ ឯវេរី អដ្ឋង្គំ អរូបសញ្ញំ ឯគោ តហិម្វា
 រូបាធិ បស្សតិ លោហិតកាធិ លោហិតកវណ្ណាធិ
 លោហិតកធិទស្សនាធិ លោហិតកធិកាសាធិ តាធិ
 អភិកុយ្យ ជាតាមិ បស្សមីតំ ឯវិសញ្ញំ ហោតិ វង្គំ

១ ឧ. ម. ព័ន្ធវិកប្បដ្ឋំ ។

បុគ្គលពុកមួយ មិនមានសេចក្តីសំគាល់ ខ្ញុំប្រធានក្នុង ឃើញខ្ញុំប្រ-
 ធានក្រៅ ដែលជាច្រើន មានសម្បុរល្បឿន ជាទីចង្អុលចង្អៀញ
 ថា នេះមានសម្បុរល្បឿន មានទីល្បឿន គ្របសង្កត់ខ្ញុំប្រធាន
 ហើយមានសេចក្តីសំគាល់ យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញដឹង អាត្មាអញឃើញ
 ដូច្នេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ នេះជាអភិកាយតទី ៦ ។ បុគ្គលពុកមួយ
 មិនមានសេចក្តីសំគាល់ ខ្ញុំប្រធានក្នុង ឃើញខ្ញុំប្រធានក្រៅ ដែល
 ជាប្រក្រហម មានសម្បុរក្រហម ជាទីចង្អុលចង្អៀញថា នេះមាន
 សម្បុរក្រហម មានទីក្រហម ។ ប្រៀបដូចជាដ្ឋានក្រហម មានពណ៌
 ក្រហម ជាទីចង្អុលចង្អៀញថា នេះមានពណ៌ក្រហម មានទីក្រហម
 កុំនោះសោត រូបនោះ ប្រៀបដូចសំពត់ កើតក្នុងក្រុងពាកណសី មាន
 សាច់មដ្ឋ ចំណីវារាត ដែលជាសំពត់ក្រហម មានពណ៌ក្រហមជាទី
 ចង្អុលចង្អៀញថា នេះមានពណ៌ក្រហម មានទីក្រហម យ៉ាងណាមិញ
 បុគ្គលពុកមួយ មិនមានសេចក្តីសំគាល់ ខ្ញុំប្រធានក្នុង ឃើញខ្ញុំប្រ-
 ធានក្រៅ ដែលជាប្រក្រហម មានសម្បុរក្រហម ជាទីចង្អុលចង្អៀញ
 ថា នេះមានសម្បុរក្រហម មានទីក្រហម គ្របសង្កត់ ខ្ញុំប្រធាន
 នោះហើយ មានសេចក្តីសំគាល់ យ៉ាងនេះថា អាត្មាអញដឹង អាត្មាអញ
 ឃើញដូច្នេះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ នេះជាអភិកាយតទី ៧ ។

សត្តមំ អភិកាយតនំ ។ អដ្ឋត្ថំ អរូបសញ្ញិ
 ឯកោ ពហិទ្ធា រូបានិ បស្សតិ ឱនាតានិ ឱនាត-
 វណ្ណានិ ឱនាតនិទស្សនានិ ឱនាតនិកាសានិ ។
 សេយ្យថាមំ ធាម ឱសនិទារកោ ឱនាតា
 ឱនាតវណ្ណា ឱនាតនិទស្សនា ឱនាតនិកាសា
 សេយ្យថា វា បទ តំ វត្ថុ ពាកណសេយ្យកំ
 ឧកតោភាវវមដ្ឋំ ឱនាតំ ឱនាតវណ្ណំ ឱនាតនិទស្សនំ
 ឱនាតនិកាសំ ឯវមេវ អដ្ឋត្ថំ អរូបសញ្ញិ ឯកោ
 ពហិទ្ធា រូបានិ បស្សតិ ឱនាតានិ ឱនាតវណ្ណានិ
 ឱនាតនិទស្សនានិ ឱនាតនិកាសានិ តានិ អភិកុយ្យ
 ជាតាមំ បស្សាមីតិ ឯវសញ្ញិ ហោតិ វនំ អដ្ឋមំ
 អភិកាយតនំ ។ វនានិ ទា ភិក្ខុវេ អដ្ឋ អភិកា-
 យតនានិ ។ ឯតទត្ថំ ភិក្ខុវេ វមេសំ អដ្ឋន្តំ
 អភិកាយតនានិ យនិទំ អដ្ឋត្ថំ អរូបសញ្ញិ ឯកោ
 ពហិទ្ធា រូបានិ បស្សតិ ឱនាតានិ ឱនាតវណ្ណានិ

បុគ្គលពួកមួយ មិនបានសេចក្តីសំគាល់ ខ្ញុំរូបខាងក្នុង ឃើញខ្ញុំរូប
 ខាងក្រៅ ដែលជាប្រុស មានសម្បុរ ស ជាទីចង្អុលបង្ហាញថា នេះមាន
 សម្បុរ ស មានឆ្និស ។ ប្រៀបដូចជាផ្កាយព្រឹក ស មានពណ៌ ស ជាទី
 ចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានពណ៌ ស មានឆ្និស ពុំខោមសាត ប្រទោះ
 ប្រៀបដូចជាសំពត់ កើតក្នុងក្រុងពាកណសី មានសាច់ម្តូរទាំងពីរខាង
 ដែលជាសំពត់ ស មានពណ៌ ស ជាទីចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានពណ៌
 ស មានឆ្និស យ៉ាងណាម៉េញ បុគ្គលពួកមួយ មិនបានសេចក្តីសំ-
 គាល់ខ្ញុំរូបខាងក្នុង ឃើញខ្ញុំរូបខាងក្រៅ ដែលជាប្រុស ស មាន
 សម្បុរ ស ជាទីចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានសម្បុរ ស មានឆ្និស គ្រប
 សន្តិសុខរូបទាំងនោះ ហើយមានសេចក្តីសំគាល់យ៉ាងនេះថា ភាគអញ
 ដឹង ភាគអញឃើញដូច្នោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ នេះជាអភិកាយតនៈ
 ទី ៨ ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អភិកាយតនៈមាន ៨ យ៉ាងនេះឯង ។
 ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាអភិកាយតនៈទាំង ៨ នេះ អភិកាយតនៈ
 ដ៏ប្រសើរនេះ បានដល់បុគ្គលពួកមួយ មិនបានសេចក្តីសំគាល់ខ្ញុំរូប
 ខាងក្នុង ឃើញខ្ញុំរូបខាងក្រៅ ដែលជាប្រុស ស មានសម្បុរ ស

ឧទាតធិនស្សនាធិ ឧទាតធិកាសាធិ តាធិ អភិកុឃ្យ
 ជាតាមិ បស្សមីនំ ឃិវិសត្តិ ហោតំ ។ ឃិវិសត្តិ-
 ណោមិ ទោ ភិក្ខុវេ សន្តំ សត្តា ឃិវិសត្តិធិមិ
 ទោ ភិក្ខុវេ សត្តាធិ អន្តេ អញ្ញដន្តំ អន្តិ
 វិបរណាមោ ។ ឃិវិ បស្ស ភិក្ខុវេ សុត្តកំ អវិយ-
 ស្សារតោ កស្មិមិ ធិត្តិទ្ធព្វតំ កស្មិ ធិត្តិទ្ធព្វនោ អត្ត
 វិរដ្ឋតិ បកេវ ហិណស្មី ។ ចតស្សោ ឥមា ភិក្ខុវេ
 បដិបទា ។ តតមា ចតស្សោ ។ ធុត្តា បដិបទា
 ធុត្តាភិញ្ញា ធុត្តា បដិបទា ទិច្ឆាភិញ្ញា សុខា
 បដិបទា ធុត្តាភិញ្ញា សុខា បដិបទា ទិច្ឆាភិញ្ញា ។
 ឥមា ទោ ភិក្ខុវេ ចតស្សោ បដិបទា ។

ជាទីចង្អុលបង្ហាញថា នេះមានសម្បុរ ស មានភ្នំ ស គ្របសង្កត់ខ្ញុំរួច
 ទាំងនោះ ហើយមានសេចក្តីសំគាល់យ៉ាងនេះថា កាក្កអញដឹង កាក្ក
 អញឃើញ ដូច្នោះ ។ ខ្ញុំលក់កុំទាំងឡាយ ពួកសត្វដែលមានសេចក្តី
 សំគាល់យ៉ាងនេះ ខ្ញុំលក់កុំទាំងឡាយ ប៉ុន្តែ ពួកសត្វដែលមានសញ្ញា
 យ៉ាងនេះ គង់មានសភាពក្លាយទៅ ប្រែប្រួលទៅ ។ ខ្ញុំលក់កុំទាំង
 ឡាយ អរិយសាវ័កអន្តរចេះដឹង កាលឃើញយ៉ាងនេះហើយ វេទន
 ឡើយណាមួយ ក្នុងអត្តភាព ខែពួកសត្វនោះ កាលឡើយណាមួយ ក្នុង
 អត្តភាព ខែពួកសត្វនោះ វេទនមិនត្រេកអរ ក្នុងរបស់ដ៏ប្រសើរ ទំនី
 បាច់កាលទៅថ្ងៃ ក្នុងរបស់ដ៏ថោកទាប ។ ខ្ញុំលក់កុំទាំងឡាយ សេចក្តី
 ប្រតិបត្តិទេ មាន ៤ យ៉ាង ។ សេចក្តីប្រតិបត្តិ ៤ យ៉ាងនីមួយៗ ដូច
 រដ្ឋទន្ទៈ ។ គឺសេចក្តីប្រតិបត្តិលំបាក ទាំងគ្រាន់ដឹងបាន ដោយយឺតយូរ ១
 សេចក្តីប្រតិបត្តិលំបាក តែគ្រាន់ដឹងបាន ដោយឆាប់ហើស ១ សេចក្តី
 ប្រតិបត្តិស្រួល តែគ្រាន់ដឹងបាន ដោយយឺតយូរ ១ សេចក្តីប្រតិបត្តិ
 ស្រួល ទាំងគ្រាន់ដឹងបាន ដោយឆាប់ហើស ១ ។ ខ្ញុំលក់កុំ
 ទាំងឡាយ សេចក្តីប្រតិបត្តិមាន ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

ឯកទត្តំ កិក្ខុវេ ឥមាសំ ចទុន្នំ បដិបទាមំ យទំទំ
 សុខា បដិបទា ទំប្បកិញ្ញា ។ ឯវំ បដិបទាមិ ទោ
 កិក្ខុវេ សន្តំ សត្តា ឯវំ បដិបទាមិ ទោ កិក្ខុវេ
 សត្តាមំ អន្តេវ អញ្ញាមំ អន្តិ វិបរណាមោ ។ ឯវំ
 បស្សិ កិក្ខុវេ សុត្តវា អវិយស្សវិកោ តស្មិមិ
 មិទ្ធិទុតំ តស្មិ មិទ្ធិទុតោ អន្តេ វិជ្ជិតិ មគេវ ហិទស្មិ ។
 ចតស្សោ ឥមា កិក្ខុវេ សញ្ញា ។ កតមា ចតស្សោ ។
 បរិក្ខមេតោ សញ្ញាទាតិ មហានុទមេតោ សញ្ញា-
 ទាតិ អប្បមាណមេតោ សញ្ញាទាតិ ទត្ថិ កិក្ខុវេ
 អាតិក្ខុញ្ញាយទទមេតោ សញ្ញាទាតិ ។ ឥមា ទោ
 កិក្ខុវេ ចតស្សោ សញ្ញា ឯកទត្តំ កិក្ខុវេ
 ឥមាសំ ចទុន្នំ សញ្ញាមំ យទំទំ ទត្ថិ
 កិក្ខុវេ អាតិក្ខុញ្ញាយទទមេតោ សញ្ញាទាតិ ។

ខ្មោលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាសេចក្តីប្រតិបត្តិទាំង ៤ យ៉ាងនេះ សេចក្តី
 ប្រតិបត្តិ ដ៏ប្រសើរនេះ បានដល់សេចក្តីប្រតិបត្តិស្រួល ទាំងគ្រាសំដីនី
 បាន ដោយចាប់រហឹស ។ ខ្មោលភិក្ខុទាំងឡាយ ភូតសត្វ តែងមាន
 សេចក្តីប្រតិបត្តិយ៉ាងនេះ ខ្មោលភិក្ខុទាំងឡាយ ប៉ុន្តែភូតសត្វដែលមាន
 សេចក្តីប្រតិបត្តិយ៉ាងនេះ គង់មានសភាពក្លាយទៅ ប្រែប្រួលទៅ ។
 ខ្មោលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវកអង្គចេះដឹង កាលឃើញយ៉ាងនេះ
 ហើយ វេមនិទៀយណាយ ក្នុងអង្គការវិនិច្ឆ័យនោះ កាល
 ទៀយណាយ ក្នុងអង្គការវិនិច្ឆ័យនោះហើយ វេមនិមិនព្រេកអរ
 ក្នុងរបស់ ដ៏ប្រសើរ នឹងបាច់ពេលទៅថ្ងៃ ក្នុងរបស់ ដ៏ថោក
 ថាប ។ ខ្មោលភិក្ខុទាំងឡាយ សញ្ញានេះមាន ៤ យ៉ាង ។ សញ្ញា ៤
 យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ បុគ្គលភូតមួយ ស្គាល់ខ្លះវិញ្ញាណម្នាក់
 កាខាចរ បុគ្គលភូតមួយ ស្គាល់ខ្លះវិញ្ញាណម្នាក់ គឺ បុគ្គល
 ភូតមួយ ស្គាល់ខ្លះវិញ្ញាណម្នាក់ គឺ រោក្ខន្ត បុគ្គលភូតមួយ
 ស្គាល់ខ្លះវិញ្ញាណម្នាក់ គឺ វត្តិចក្ខុវិញ្ញាណម្នាក់ ។ ខ្មោលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ សញ្ញានេះ ៤ យ៉ាងនេះឯង ។ ខ្មោលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តា
 សញ្ញាទាំង ៤ យ៉ាងនេះ សញ្ញា ដ៏ប្រសើរនេះ បានដល់បុគ្គលភូត
 មួយ ស្គាល់ខ្លះវិញ្ញាណម្នាក់ គឺ វត្តិចក្ខុវិញ្ញាណម្នាក់ ដូច្នោះ ។

ឃុំសត្វចំបាប់ ខោ កំត្រូវ ឥន្ទ ឥន្ទ
 ឃុំសត្វចំបាប់ ខោ កំត្រូវ ឥន្ទ ឥន្ទ
 អញ្ជាដង្កូវ អង្ក វិបវណ្ណោ ។ ឃុំ បស្ស័ កំត្រូវ
 សុគវា អរិយស្សវតោ តស្មីចំ ចំព្រំព្រំ តស្មី
 ចំព្រំព្រំ អត្ត វិជ្ជា បកៅ ហ៍ឥន្ទ ។
 ឃុំឥន្ទ កំត្រូវ ពាហិរកាចំ ឥន្ទកាចំ យន្តិ
 លោ ឥស្ស័ លោ ឥ មេ សិយា ឥ កវិស្សាមិ
 ឥ មេ កវិស្សាតិ ។ ឃុំឥន្ទ កំត្រូវ ឃុំ
 កាដិកាដុំ យា ចាយំ ឥស្ស័(*) កវេ អប្បជុក្សុ
 កា សាឥស្ស ឥ កវិស្សាតិ យា ចាយំ ឥស្ស័
 កវេចំលោ បដិក្សុកា សា ឥស្ស ឥ កវិស្សាតិ ។

* ឥ.ម. ឥស្ស័ ចាយំ ឥន្ទ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុចំព្រំព្រំ ពួកសត្វវិភង្គិមានសញ្ញាយ៉ាងនេះ ម្ចាស់ភិក្ខុចំព្រំព្រំ
 ប៉ុន្តែ ពួកសត្វដែលមានសញ្ញាយ៉ាងនេះ គង់មានសកាពក្លាយទៅ ប្រែ
 ប្រួលទៅ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចំព្រំព្រំ អរិយសាវកម្នាក់ចេះដឹង កាលឃើញ
 យ៉ាងនេះហើយ វេទន៍ឡើយណាយ ក្នុងអក្កកាព ខែពួកសត្វនោះ
 កាលឡើយណាយ ក្នុងអក្កកាពខែពួកសត្វនោះហើយ វេទន៍មិនត្រេកអរ
 ក្នុងរបស់ដ៏ប្រសើរ ទឹកបាច់ពាលទៅម៉ី ក្នុងរបស់ ដ៏ជោគជ័យ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុចំព្រំព្រំ បណ្តាទិដ្ឋិ (សេចក្តីយល់) ចំព្រំព្រំ ដែលប្រព្រឹត្ត
 ទៅខាងក្រៅសាសនា សេចក្តីយល់ដ៏លើសខ្ពុះ បានដល់សេចក្តីយល់
 ថា បើភាគអញ មិនមានក្នុងអតីតទេ អក្កកាពរបស់ភាគអញនេះ
 ក៏មិនមានក្នុងបច្ចុប្បន្នដែរ បើភាគអញនឹងមិនមានក្នុងអនាគតទេ គ្រឿង
 ក្បាលបន្តិចបន្តួច ក៏មិនមានដល់ភាគអញដែរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចំព្រំព្រំ
 ហេតុនេះ តែងកើតប្រាកដ ដល់បុគ្គលអ្នកមានទិដ្ឋិយ៉ាងនេះថា ការមិន
 រឿមរើមក្នុងកាល របស់បុគ្គលនោះ ការមិនរឿមរើមនោះ ទឹកមិន
 មានដល់បុគ្គលនោះផង ការរឿមរើម ក្នុងធម៌គ្រឿងរលត់ភពណា
 របស់បុគ្គលនោះ ការរឿមរើមនោះទឹកមិនមាន ដល់បុគ្គលនោះផង ។

ឯវិទ្ធិដ្ឋានេយំ ទោ កិក្ខុវេ សន្តិ សត្តា
 ឯវិទ្ធិដ្ឋានេយំ ទោ កិក្ខុវេ សត្តាមំ អន្តេវ អញ្ញាដត្តិ
 អត្ថំ វិបរិណាមោ ។ ឯវិ បស្សំ កិក្ខុវេ សុតវា
 អរិយស្សវកោ ឧស្សីមិ មិច្ឆាទតិ ឧស្សី មិច្ឆាទតោ អត្ត
 វិជ្ជតិ បតេវ ហិមស្សី ។ សន្តិ កិក្ខុវេ ឯកោ
 សមណាប្រាហ្មណ បរមេយន្តវិសុទ្ធិ(១) បញ្ញាបេន្តិ ។
 ឯតទត្តំ កិក្ខុវេ បរមេយន្តវិសុទ្ធិ បញ្ញាបេន្តាមំ
 យទិមំ សត្វសោ អាគិញ្ចញ្ញាយតមំ សមតិញ្ញម្ម
 ទេវសញ្ញាទាសញ្ញាយតមំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារិ ។
 តេ តទកិញ្ញាយ ឧស្សុ សច្ចំកិរិយាយ ធម៌
 ទេសន្តិ ។ ឯវិវិទ្ធិដ្ឋានេយំ ទោ កិក្ខុវេ សន្តិ
 សត្តា ឯវិវិទ្ធិដ្ឋានេយំ ទោ កិក្ខុវេ សត្តាមំ
 អន្តេវ អញ្ញាដត្តិ អត្ថំ វិបរិណាមោ ។

១ បមន្តន្តេ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកសត្វ តែងមានខ្ញុំយ៉ាងនេះ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ប៉ុន្តែ ពួកសត្វដែលមានខ្ញុំយ៉ាងនេះ ក៏តែងមានសភាពក្លាយទៅ
 ប្រែប្រួលទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាសន៍ គួរចេះដឹង
 កាលឃើញយ៉ាងនេះហើយ វេទន៍ឡើយណាយ ក្នុងពួកសត្វនោះ
 កាលឡើយណាយ ក្នុងពួកសត្វនោះហើយ វេទន៍មិនច្រកអរ ក្នុងរបស់
 ដ៏ប្រសើរ ទំនងចាប់ពេលទៅថ្ងៃ ក្នុងរបស់ដ៏ថោកទាប ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ មានសមណប្រាហ្មណ៍ក្នុងមួយ វេទន៍បញ្ញត្តិសេចក្តីបរិសុទ្ធ
 ក្នុងសត្វដ៏ទុក្ខម(១) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកសមណប្រាហ្មណ៍
 កាលបញ្ញត្តិសេចក្តីបរិសុទ្ធ ក្នុងពួកសត្វដ៏ទុក្ខម ការបញ្ញត្តិដ៏ប្រសើរវិច្ឆ័
 បានដល់បុគ្គល ដែលទទួលបានភាពញាណនេះ ដោយប្រការទាំងពួង
 ហើយបានដល់នូវវេទន៍សញ្ញាសញ្ញាយនេះ ។ ពួកសមណប្រាហ្មណ៍
 ទាំងនោះ ដ៏ទទួលបានវេទន៍សញ្ញាសញ្ញាយនេះនោះហើយ តំសំដែងដើម្បី
 ធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់នូវវេទន៍សញ្ញាសញ្ញាយនេះនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ពួកសត្វទុកជាមានវេទន៍យ៉ាងនេះហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ប៉ុន្តែពួក
 សត្វដែលមានវេទន៍យ៉ាងនេះ តែងមានសភាពក្លាយទៅ ប្រែប្រួលទៅ ។

១ ដំណោះស្រាយសញ្ញាសញ្ញាយនេះស្រដៀងគ្នា ។

ឯវិ បស្សិ កិក្ខុវេ សុត្តនិ វាយសន្ធិវេនា តស្មិមិ
 ជំពូទ្ធតិ តស្មិ ជំពូទ្ធន្តា អន្តេ វិជ្ជតិ បកេវ
 ហិទស្មិ ។ សិទ្ធិ កិក្ខុវេ ឯកេ សមណព្រាហ្មណា
 បរមទិដ្ឋជដ្ឋជំពូនំ បញ្ញាបេន្តំ ។ ឯកទត្តំ កិក្ខុវេ បរម-
 ទិដ្ឋជដ្ឋជំពូនំ បញ្ញាបេន្តានំ យទិទំ ជន្តំ ជស្សយក-
 ណំ សមុទយញ្ច អដ្ឋង្គមញ្ច អស្សនញ្ច អាទិទ-
 វញ្ច ជំស្សនណញ្ច យថាភូតិ វិជិត្វា អនុចាតា
 វិមោក្ខា ឯវិវាទំ ទោ មំ កិក្ខុវេ ឯវមក្ខាយិ ឯកេ
 សមណព្រាហ្មណា អសតា គុប្បា មុសា អក្ខរេន(១)
 អញ្ញាជំក្ខន្ធិ ទ សមណោ កោតមោ កោមាជំ បរិកំ
 បញ្ញាបេតិ ទ រូចានំ បរិកំ បញ្ញាបេតិ ទ វេទនានំ បរិកំ
 បញ្ញាបេតិ កោមាទញ្ចាហិ កិក្ខុវេ បរិកំ បញ្ញាបេមិ

១ ម. អក្ខរេន ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ វាយសាវកេត្តចេះដឹង កាលឃើញយ៉ាងនេះ
 វេមនឿយណាយ ក្នុងក្នុងសត្វនោះ កាលឡើយណាយ ក្នុងក្នុង
 សត្វនោះហើយ វេមនិមិច្ឆេត្តេតា ក្នុងរបស់ដ៏ប្រសើរ ទិដ្ឋិបាច់ពោល
 ទៅថ្វី ក្នុងរបស់ដ៏ថោកទាប ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មានសមណ-
 ព្រាហ្មណ៍ក្នុងមួយ តែនិមិយាយបន្តិចនេះ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាពួកសមណព្រាហ្មណ៍ កាលបញ្ញត្តិទិព្វាន
 ដ៏ក្រុម ក្នុងបច្ចុប្បន្ន កាលបញ្ញត្តិដ៏ប្រសើរនោះ បានដល់ការស្រឡះ
 ដោយមិច្ឆេកាន់ ព្រោះដឹងតាមចំនួនការកើតឡើងផង ឬការរលត់ទៅ
 ផង ឬកាន់សន្សំផង ឬវិភាសផង ឬការរលាស់ចេញផងនៃផស្សៈ
 គនៈទាំង ៦ មានសមណព្រាហ្មណ៍ក្នុងមួយ តែនិមិយាយបន្តិចនេះថាគត
 ដែលពោលយ៉ាងនេះប្រាប់យ៉ាងនេះ ដោយពាក្យមិនទៀងទាត់ មិនចំក
 ជាពាក្យកុហកថា សមណគោតម មិនបញ្ញត្តិការកំណត់ដឹងពួកកាមផង
 មិនបញ្ញត្តិការកំណត់ដឹងឬក្រុមផង មិនបញ្ញត្តិការកំណត់ដឹង
 ពួកវេទនាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គថាគតបញ្ញត្តិការកំណត់ដឹង(១)

១ គន្ថិតថា ពុទ្ធសូតាមតាំងហ្វាយបាន ដោយបឋមជ្ឈិម ។

រូបាទក្ស បរិញ្ញា បញ្ចបេមិ វេទនាទក្ស បរិញ្ញា
បញ្ចបេមិ ជំដៅ ធម្មេ ជំច្ឆាតោ ជំព្វតោ សីតិភូតោ
អនុចានា បរិវិញ្ញាបំ បញ្ចបេមិ ។

[៣១] ឯកំ សមយេ ភកកា សាវត្ថយេ វិហារិ
ជេតវនេ អនាថបំណិកស្ស ភកាមេ ។ តេន ទោ
បន សមយេន ភជា បសេននិ កោសលោ
ឧយេក្កនិកាយេ វិវត្តោ ហោតិ ជិតសង្កាមោ^(១)
លទ្ធាជំប្បាយោ ។ អថទោ ភជា បសេននិ
កោសលោ យេនាមោ តេន ហាយាសិ យាវតំភក
យាទស្ស ភូមិ យានេន កង្ខា យាតា បទ្វារោមាត្រា
បត្តិកោ ។ ភកមំ ទាវិសំ ។ តេន ទោ បន
សមយេន សម្ពុហុលា ភិក្ខុ អញ្ញោកោសេ
ចត្តមម្ពំ ។ អថទោ ភជា បសេននិ កោសលោ
យេន តេ ភិក្ខុ តេទុបសង្កមិ ឧបសង្កមិទ្វា

១ ឧ. ម. វិវិតសង្កាមោ ។

ត្ថិកាមទាំងឡាយផង បញ្ញត្តនូវការកំណត់ជីវិត^(១) ខ្ញុំរូបទាំងឡាយ
ផង បញ្ញត្តនូវការកំណត់ជីវិត^(២) ខ្ញុំរូបទាំងឡាយផង គឺជាគន្លឹះមាន
សេចក្តីស្រេកហ្មាន មានទុក្ខរលត់ហើយ មានគ្រូជំរក់កើសហើយ វែង
បញ្ញត្តនូវបរិវិញ្ញា ដោយមិនមានសេចក្តីប្រកាន់ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ដូច្នោះ ។

[៣០] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
ជេននទ របស់អនាថបំណិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថិ ។ សម័យនោះ
ព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់ត្រឡប់មកពីច្បាំង ទ្រង់បានឈ្នះ
សង្រ្គាមហើយ ទ្រង់បានតាមព្រះរាជបំណងហើយ ។ គ្រោះនោះ
ព្រះបាទបសេនទិកោសល ទ្រង់ស្តេចទៅកាន់ភកម ទ្រង់ស្តេចទៅ
ដោយព្រះរាជយាន កំណត់ត្រឹមទី ដែលបរយានទៅបាន រួចស្តេច
ទ្រង់ចុះអំពីព្រះរាជយាន ទ្រង់ស្តេចទៅ ដោយព្រះបាទទទេ ចូល
ទៅកាន់ភកម ។ សម័យនោះ ភិក្ខុទាំងឡាយ ជាច្រើនរូប
កំពុងចង្រ្រម ក្នុងទីវាល ។ គ្រោះនោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសល
ទ្រង់កំពូលទៅកេ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ

១ កង្កនុទ្ធរូបទាំងឡាយបាន ដោយគ្រូបរិចារឱ្យនាំទាំងឡាយ ។ ២ កង្កនុទ្ធរូប
ទាំងឡាយ ដោយគ្រូបរិចារឱ្យនាំទាំងឡាយ ។

តេ ភិក្ខុ ឯតទេវោច កាហំ នុ ខោ ភន្តេ កតតិ
 ឯតាហំ វិហារិនិ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា ធិស្សនកាមា
 ហំ មយំ ភន្តេ^(១) កតវន្តំ អរហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធន្តំ ។
 ឯសោ មហារាជ វិហារេ សំវុតទ្ធារេ តេធន
 អប្បសន្នោ ឧបសន្តមិត្តា អនាមាទោ អាឡិវន្តំ
 បរិសិត្តា ឧត្តាសិត្តា អត្តឡំ អាគោដេហំ វិវិស្សនិ
 តេ កតតិ ទ្ធាវន្តំ ។ អថខោ រាជា បសេននិ
 តោសលោ យេន សោ វិហារេ សំវុតទ្ធារេ តេធន
 អប្បសន្នោ ឧបសន្តមិត្តា អនាមាទោ អាឡិវន្តំ
 បរិសិត្តា ឧត្តាសិត្តា អត្តឡំ អាគោដេសិ ។
 វិវិ កតតិ ទ្ធាវំ ។ អថខោ រាជា បសេននិ
 តោសលោ វិហារិ បរិសិត្តា កតវតោ ចានេសុ
 សិរសា និបតិត្តា កតវតោ ចានានិ^(២) មុខេន ច
 បរិទុដ្ឋតិ ចាណីហំ ច បរិបម្ពាហានិ ចាបត្តុ សារាតិ

១ ខ. ធិន្តរេ ឡិ ចាហិ វិស្សនិ ។ ២ ចារេនិ ចាហិ មញ្ញេ ភវឃ្យ ។

បានស្រុកកុំព្រឹត្តិទោះដូច្នោះថា បតិគ្រព្រះករុណាព្រឹត្តិយុយដំបំរើន អប្បវ
 នេះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ស្តេចគន្លឹះនៅក្នុងចំណា
 បតិគ្រព្រះករុណាព្រឹត្តិយុយដំបំរើន ដ្បិតយើងចំណុះប្រាថ្នា ចង់កាល់ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ។ បតិគ្រមហារាជ វិហារន្ត្រះ
 មានទ្វារបិទរហើយ សូមព្រះអង្គមានព្រះសូរសៀងតិច ស្តេចចូលទៅតាម
 ទ្វារនោះកុំស្រពន់ពេក ចូលទៅកាន់បៀងសឹមត្រូវហាមហើយគោះសន្ទុះ
 ទ្វារ ព្រះដ៏មានព្រះភាគនឹងច្រង់បើកទ្វារឆ្ងាយព្រះអង្គ ។ គ្រាទោះ ព្រះ
 បាទបិសេនទិកោសល ច្រង់មានព្រះសូរសៀងតិចរហើយ ចូលទៅកាន់
 វិហារដែលមានទ្វារបិទរហើយ មិនបាទស្រពន់ ហើយច្រង់ចូលទៅ
 កាន់បៀង ហើយត្រូវហាម គោះសន្ទុះទ្វារ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគក៏ច្រង់
 បើកទ្វារ ។ គ្រាទោះ ព្រះបាទបសេនទិកោសល ស្តេចចូលទៅកាន់
 វិហារ ក្រាបចុះទៀបព្រះបាទព្រឹត្តិយុយដំបំរើនព្រះដ៏មានព្រះភាគដោយព្រះសិរ្ស
 ហើយដំបំរើនព្រះបាទព្រឹត្តិ ខែព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដោយព្រះឧស្សេន
 ច្រង់ច្របាច់ ដោយព្រះហស្តេន ច្រង់ក្រាបចូលឡើយគ្រាបព្រះតាមដងទិ

រាជាហំ កន្ត បសេននិ កោសលោ រាជាហំ កន្ត
 បសេននិ កោសលោតិ ។ កម្មន រុំ បហារាជ អនុសិ
 សម្បស្សមាណោ វេស្សិ សរិក វេស្សិ បរមនិបច្ចការិ
 ករោសិ មេត្តបហារិ ឧបនិសេសិតិ ។ កតតាតិ
 ទោ អហំ កន្ត កតតេនិ វេស្សស្សមាណោ
 កតតិ វេស្សិ បរមនិបច្ចការិ ករោសិ មេត្តបហារិ
 ឧបនិសេសិ ។ កតតា ហំ កន្ត តហុជនហំតាយ
 បដិបន្នោ តហុជនសុទាយ តហុជនហំតាយ
 អវិយញ្ញាយេ(*) បតិដ្ឋាបិតា យេនិ កល្យាណ-
 ធម្មតាយ កុសលធម្មតាយ ។ យម្បិ កន្ត
 កតតា តហុជនហំតាយ បដិបន្នោ តហុជនសុទាយ
 តហុជនហំតាយ អវិយញ្ញាយេ បតិដ្ឋាបិតា
 យេនិ កល្យាណធម្មតាយ កុសលធម្មតាយ

១ ឧ. ម. ពហុតោ និទស្ស អវិយេ ញាយ ។

ចតិក្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន រុំព្រះអង្គជាស្តេចឈ្មោះបសេននិកោសល បតិក្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចំរើន រុំព្រះអង្គជាស្តេច ឈ្មោះបសេននិកោសល ។ បតិក្រ
 មហារាជ ព្រះអង្គពិចារណាឃើញ ខ្លាំងណាចប្រយោជន៍ ដូចម្តេច
 ទើបស្តេចក្តីតារាជវិក្រលែង ទ្រង់សំដែងខ្ញុំកិរិយាបំបាត់ ប្រកប
 ដោយមេត្តា មានសភាពយ៉ាងនេះ ចំពោះសរីរនេះ ។ បតិក្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចំរើន រុំព្រះអង្គពិចារណាឃើញខ្ញុំកតតាតេនិវេសិ ទើប
 ធ្វើសេចក្តីតារាជវិក្រលែង សំដែងខ្ញុំកិរិយាបំបាត់ ប្រកបដោយមេត្តា
 មានសភាពយ៉ាងនេះ ចំពោះព្រះដ៏មានគ្រោះភាគ ។ បតិក្រព្រះអង្គដ៏ចំ
 រើន វង្សព្រះដ៏មានគ្រោះភាគ ប្រតិបត្តិ ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន
 ព្រះអង្គទ្រង់តាំងទុក ខ្លួនអវិយញ្ញាណចាំទ្បាយ^(១) គឺកល្យាណធម៌
 និទិត្យសលធម៌ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ជនច្រើន ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់
 ជនច្រើន ។ ចតិក្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះដ៏មានគ្រោះភាគ ទ្រង់ប្រតិបត្តិ
 ដើម្បីប្រយោជន៍ ដល់ជនច្រើន ព្រះអង្គទ្រង់តាំងទុក ខ្លួនអវិយញ្ញាណ
 ចាំទ្បាយ គឺកល្យាណធម៌ និទិត្យសលធម៌ ដើម្បីសេចក្តីសុខដល់ជន
 ច្រើន ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ជនច្រើន ដោយអំណាចនៃប្រយោជន៍ណា

១ អង្គរាជាថា មន្ត្រីប្រកបដោយវិចិត្រស្មត ។

ឥនធុរិ ទោ អហំ កន្តោ អត្តវសំ សម្មស្សមាណោ
 កកវតិ ឯវុចំ បរមនិបទ្ធការំ កកោមិ មេត្តប-
 ហារំ ឧបទំសេមិ ។ បុន ចបរិ កន្តោ
 កកវា សីលវា ឡុន្ធសីលោ អរិយសីលោ កុស-
 លសីលោ កុសលសីលេន សមញ្ញាគតោ ។
 យម្បិ កន្តោ កកវា សីលវា ឡុន្ធសីលោ អរិយ-
 សីលោ កុសលសីលោ កុសលសីលេន សម-
 ញ្ញាគតោ ឥនធុរិ ទោ អហំ កន្តោ អត្តវសំ
 សម្មស្សមាណោ កកវតិ ឯវុចំ បរមនិបទ្ធការំ
 កកោមិ មេត្តបហារំ ឧបទំសេមិ ។ បុន ចបរិ
 កន្តោ កកវា រិយវត្ថំ អារញ្ញកោ អារញ្ញវិបត្តានិ
 បន្តានិ សេវាសនានិ បដិសេវតិ ។

បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គពិចារណាឃើញខ្ញុំអំណាចនៃប្រយោជន៍
 នេះឯង ទើបធ្វើសេចក្តីគោរព ដ៏ក្រៃលែង សំដែងខ្ញុំកិរិយា
 រាប់គោន ប្រកបដោយមេត្តា មានសភាពយ៉ាងនេះ ចំពោះព្រះដ៏
 មានព្រះភាគ ។ បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មួយទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ព្រះអង្គមានសីល មានសីលចំរើនហើយ មានសីលដ៏ប្រសើរ មាន
 កុសលសីល (សីលល្អ) ប្រកបដោយកុសលសីល^(១) ។ បតិគ្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មានសីល មានសីលចំរើនហើយ
 មានសីលដ៏ប្រសើរ មានកុសលសីល ប្រកបដោយកុសលសីល
 ដោយអំណាចនៃប្រយោជន៍ណា បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គ
 ពិចារណាឃើញ ខ្ញុំអំណាចនៃប្រយោជន៍នេះឯង ទើបធ្វើខ្ញុំសេចក្តី
 គោរពដ៏ក្រៃលែង សំដែងខ្ញុំកិរិយារាប់គោន ប្រកបដោយមេត្តា មាន
 សភាពយ៉ាងនេះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន
 មួយទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គគង់នៅក្នុងព្រៃ ទ្រង់បំរើការសា-
 សនៈដ៏ស្ងាត់ ដែលគង់នៅក្នុងព្រៃដ៏កន្ទិះក្រៃឆ្ងាយ អស់កាលយូរ ។

១ គន្លងថាចំរើន សីលចំរើនមានពេល ។

យម្បំ កន្តេ កតវា ជ័យវត្តំ អារក្ខាតោ អារក្ខាវនបត្តា ចំ
 បន្តា ចំ សេនាសនា ចំ បដិសេវតិ ឥន្ទម្បំ ទោ អហំ
 កន្តេ អត្តវសំ សម្បស្សមាថោ កតវតិ ឯវុចំ បរម-
 ចំបទ្ធតារំ ករោមិ មេត្តបហារំ ឧបទំសេមិ ។ បុន
 ចមរំ កន្តេ កតវា សន្តុដ្ឋោ ឥតវត្តវិវចំណ្ហាចាត-
 សេនាសនតិលានប្បព្វយកេសជ្ជបរិក្ខារេន ។ យម្បំ
 កន្តេ កតវា សន្តុដ្ឋោ ឥតវត្តវិវចំណ្ហាចាត-
 សេនាសនតិលានប្បព្វយកេសជ្ជបរិក្ខារេន ឥន្ទម្បំ
 ទោ អហំ កន្តេ អត្តវសំ សម្បស្សមាថោ កតវតិ
 ឯវុចំ បរមចំបទ្ធតារំ ករោមិ មេត្តបហារំ
 ឧបទំសេមិ ។ បុន ចមរំ កន្តេ កតវា
 អាហុនេយ្យោ ចាហុនេយ្យោ ធន្តិណេយ្យោ

បតិទ្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គធីតោ ក្នុងវិទ្រ
 ទ្រង់គប្បីកោសោសនៈដ៏ស្ងាត់ ដែលគាំទៅ ក្នុងវិទ្រដ៏គន្លឹះវិទ្រត្រាយ
 អស់កាលយូរ ដោយអំណាច ខែប្រយោជន៍ណា បតិទ្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គពិចារណារម័ញ្ញខ្ញុំអំណាច ខែប្រយោជន៍នេះឯង ទើប
 ធ្វើខ្ញុំសេចក្តីការពង្រីកលែង សំដែងខ្ញុំកិរិយាបំភាន ប្រកបដោយ
 មេត្តាមានសភាពយ៉ាងនេះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បតិទ្រព្រះអង្គដ៏
 ចំរើន មួយទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សន្តោសដោយចិវ៌ ចំណ្ហ-
 បាត សេនាសនៈ តិលានប្បព្វយកេសជ្ជបរិក្ខារ ភាមមាន ភាមបាទ ។
 បតិទ្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សន្តោស ដោយចិវ៌
 ចំណ្ហបាត សេនាសនៈ តិលានប្បព្វយកេសជ្ជបរិក្ខារ ភាមមាន ភាមបាទ
 ដោយអំណាច ខែប្រយោជន៍ណា បតិទ្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គពិចារ-
 ណារម័ញ្ញខ្ញុំអំណាច ខែប្រយោជន៍នេះឯង ទើបធ្វើខ្ញុំសេចក្តីការព
 ង្រីកលែង សំដែងកិរិយាបំភាន ប្រកបដោយមេត្តា មានសភាពយ៉ាង
 នេះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បតិទ្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន មួយទៀត
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គខ្ញុំទទួលខ្ញុំចក្ខុប្បព្វយ ដែលគេតាំងកម្លាំង
 ខ្ញុំទទួលខ្ញុំខាង ដែលគេកាប់កែធីត្រីក្រិវ ខ្ញុំទទួលខ្ញុំខ្ញុំណា ខាង

អញ្ញាលំការណីយោ អនុត្តរំ បុញ្ញត្ថុត្តំ លោកស្ស ។
 យម្យំ កន្តេ កកវា អាហុទេយ្យោ ចារុទេយ្យោ
 នត្ថិលោយ្យោ អញ្ញាលំការណីយោ អនុត្តរំ
 បុញ្ញត្ថុត្តំ លោកស្ស ឥទម្យំ ចោ អហំ
 កន្តេ អត្តវសំ សម្មស្សអាទោ កកវតិ ឯវុបំ
 បរមនិបច្ចការំ កកោមិ វេត្តបហារំ ឧបនិសេមិ ។
 មុន ចបរំ កន្តេ កកវា យាយំ កតា អភិ-
 សល្លេខិតោ ចេតោវិចារណសប្បយា(១) សេយ្យដីធំ
 អប្បិច្ឆកតា សន្តិដ្ឋកតា បរិវេកកតា អសំសត្តកតា
 វិយារម្ពកតា សីលកតា សមាទិកតា បញ្ញកតា
 វិមុត្តិកតា វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនកតា ឯវុបាយ(២)
 កតាយ ទិកាមលាភី អតិច្ឆលាភី អតាសិវលាភី ។
 យម្យំ កន្តេ កកវា យាយំ កតា អភិសល្លេខិតោ
 ចេតោវិចារណសប្បយា សេយ្យដីធំ អប្បិច្ឆកតា ។ បេ ។

១ ខ. វ. វិណសប្បយា ។ ២ ខ. ឯវុបាយ ។

អរិយសម្មាសម្ពុទ្ធិ ជាបុញ្ញកត្តដ៏ប្រសើរ របស់សត្វលោក ។ បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គគួរទទួលខ្ញុំចក្ខុប្បវិទ្ធិ ដែល
 គេតាំងកម្មជា គួរទទួលខ្ញុំទាន ដែលគេដាក់តែងដើម្បីភ្ញៀវ គួរទទួល
 ខ្ញុំទទួលទាន អរិយសម្មាសម្ពុទ្ធិ ជាបុញ្ញកត្តដ៏ប្រសើរ របស់សត្វ
 លោក ដោយអំណាច នៃប្រយោជន៍ណា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះ
 អង្គតិចារណាឃើញខ្ញុំអំណាច នៃប្រយោជន៍នេះឯង ទើបធ្វើខ្ញុំសេចក្តី
 គោរពដ៏ក្រៃលែង សំដែងកិរិយាចម្រើន ប្រកបដោយមេត្តាមានសភាព
 យ៉ាងនេះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មួយទៀត
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គបានកាមប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក
 បានដោយងាយ ខ្ញុំរកថាមានសភាពយ៉ាងនេះ ដែលជាកថាផ្លូវដ៏ក្រៃ-
 លែង ជាទិសប្បយនៃការគ្រោះចំពោះខ្ញុំ គឺអប្បិច្ឆកតា សន្តិដ្ឋកតា
 បរិវេកកតា អសំសត្តកតា វិយារម្ពកតា សីលកតា សមាទិកតា
 បញ្ញកតា វិមុត្តិកតា វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនកតា ។ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គបានកាមប្រាថ្នា បានដោយមិន
 លំបាក បានដោយងាយខ្ញុំរកថាមានសភាពយ៉ាងនេះ ដែលជាកថាផ្លូវដ៏
 ដ៏ក្រៃលែង ជាទិសប្បយនៃការគ្រោះចំពោះខ្ញុំ គឺអប្បិច្ឆកតា ។ បេ ។

វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនកថា ឯកោមលាភី អតិច្ឆលាភី អតសិរលាភី ឥធម្មិ
 ទោ អវា កន្តេ អត្តវសំ សម្បស្សមាទោ កតវតិ ឯកុច្ចំ
 បរមធិបទ្ធការំ ករោមិ មេត្តបហារំ ឧបទំសេមិ ។
 មុន ចប់ កន្តេ កតវ ចកុច្ចំ ឈានទំ
 អភិចេតសិកាទំ ទិដ្ឋទម្មសុទិហារាទំ ឯកោមលាភី
 អតិច្ឆលាភី អតសិរលាភី ។ យម្បិ កន្តេ កតវ
 ចកុច្ចំ ឈានទំ អភិចេតសិកាទំ ទិដ្ឋទម្ម-
 សុទិហារាទំ ឯកោមលាភី អតិច្ឆលាភី អតសិ-
 រលាភី ឥធម្មិ ទោ អវា កន្តេ អត្តវសំ
 សម្បស្សមាទោ កតវតិ ឯកុច្ចំ បរមធិបទ្ធការំ
 ករោមិ មេត្តបហារំ ឧបទំសេមិ ។ មុន ចប់
 កន្តេ កតវ អទេកវិហិតំ មុទ្ធលោកិសំ អទុស្សតិ

វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនកថា ឯកោមលាភី អតិច្ឆលាភី អតសិរលាភី ឥធម្មិ
 ទោ អវា កន្តេ អត្តវសំ សម្បស្សមាទោ កតវតិ ឯកុច្ចំ
 បរមធិបទ្ធការំ ករោមិ មេត្តបហារំ ឧបទំសេមិ ។
 មុន ចប់ កន្តេ កតវ ចកុច្ចំ ឈានទំ
 អភិចេតសិកាទំ ទិដ្ឋទម្មសុទិហារាទំ ឯកោមលាភី
 អតិច្ឆលាភី អតសិរលាភី ។ យម្បិ កន្តេ កតវ
 ចកុច្ចំ ឈានទំ អភិចេតសិកាទំ ទិដ្ឋទម្ម-
 សុទិហារាទំ ឯកោមលាភី អតិច្ឆលាភី អតសិ-
 រលាភី ឥធម្មិ ទោ អវា កន្តេ អត្តវសំ
 សម្បស្សមាទោ កតវតិ ឯកុច្ចំ បរមធិបទ្ធការំ
 ករោមិ មេត្តបហារំ ឧបទំសេមិ ។ មុន ចប់
 កន្តេ កតវ អទេកវិហិតំ មុទ្ធលោកិសំ អទុស្សតិ

សេយ្យដំនី ឯកម្យំ ជាតិ ទ្រូមំ ជាតិយោ
 តិស្សន្តិមំ ជាតិយោ ធិតស្សន្តិមំ ជាតិយោ មក្ខមំ
 ជាតិយោ ធិសមិ ជាតិយោ វិសម្យំ ជាតិយោ
 តិសម្យំ ជាតិយោ ចក្កានុវិសម្យំ ជាតិយោ មញ្ញាសម្យំ
 ជាតិយោ ជាតិសតម្យំ ជាតិសហស្សម្យំ ជាតិសតស-
 ហស្សម្យំ អនេកមិ សំវដ្តកម្យោ អនេកមិ វិដ្តកម្យោ
 អនេកមិ សំវដ្តវិដ្តកម្យោ អមុត្រាសិ ឯវិបាមោ
 ឯវិគោត្តោ ឯវិវណ្ណោ ឯវិមាហារោ ឯវិសុទ្ធកុញ្ញដំសំវេទិ
 ឯវិមាយុបរិយេន្តោ សោ តតោ ទុតោ អមុត្រ ទុទតាធិ
 តត្រាចាសិ ឯវិបាមោ ឯវិគោត្តោ ឯវិវណ្ណោ ឯវិមា-
 ហារោ ឯវិសុទ្ធកុញ្ញដំសំវេទិ ឯវិមាយុបរិយេន្តោ សោ
 តតោ ទុតោ ឥទ្ធកុញ្ញាភិ(*) ។ ឥតិ សាការិ
 សឧទ្ទេសិ អនេកវិហិតំ បុទ្វេហិសំ អនុស្សាវតិ ។

០ ៤ ម ឥទ្ធកុញ្ញាភិ ។

តិលីកេយិញ្ញុបាធិ ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ៣ ជាតិខ្លះ ៤
 ជាតិខ្លះ ៥ ជាតិខ្លះ ១០ ជាតិខ្លះ ២០ ជាតិខ្លះ ៣០ ជាតិខ្លះ
 ៤០ ជាតិខ្លះ ៥០ ជាតិខ្លះ ១០០ ជាតិខ្លះ ១០០០
 ជាតិខ្លះ ១ វិសេដជាតិខ្លះ លីកេយិញ្ញុបាធិ ច្រើនសំវដ្តកម្យុខ្លះ ច្រើន
 វិដ្តកម្យុខ្លះ ច្រើនសំវដ្តវិដ្តកម្យុខ្លះ ដូច្នោះហ្ន៎ អាណាអញ្ញោវោ ក្នុង
 ករណីណោះ មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានគាត្រយ៉ាងនេះ មាន
 សម្បុរយ៉ាងនេះ មានភហាយ៉ាងនេះ បានទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ
 មានកំណត់តាយុប្បិណ្ណៈ លុះកាលអញ្ញោវោ ច្យុតចាកអត្តភាពនោះហើយ
 បានទៅកើត ក្នុងករណីណោះ ដែលទៅកើតក្នុងនោះមានឈ្មោះ
 យ៉ាងនេះ មានគាត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បុរយ៉ាងនេះ មានភហាយ៉ាង
 នេះ បានទទួលសុខទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់តាយុប្បិណ្ណៈ លុះកាល
 អញ្ញោវោ ច្យុតចាកអត្តភាពនោះហើយ មកកើតក្នុងនោះ ។ ព្រះមាន
 ព្រះភាគ ព្រះអង្គលីកេយិញ្ញុបាធិ ដែលព្រះអង្គធ្លាប់តាស្រ័យទៅ ក្នុងកាល
 មុនបានច្រើនជាតិ ព្រមទាំងភាព ចាំទិវិទ្ធាស ដោយប្រការដូច្នោះ ។

យេម្បំ កន្ត្ត កតតា អនេកាវហានំ បុត្រេនិវាសំ
 អនុស្សាតិ សេយ្យមីទំ ឯកម្បំ ជាតិ ទ្វេបំ
 ជាតិយោ ។ បេ ។ ឆតិ សាការំ សទ្កេសំ
 អនេកាវហានំ បុត្រេនិវាសំ អនុស្សាតិ ឥទម្បំ ទោ
 អហំ កន្ត្ត អត្តវាសំ សវ្យស្សនាថោ កតតា ឯវុបំ
 បរមនិបទ្ធការំ កកេបំ យេត្តបហារំ ឧបនិសេមំ ។
 បុធ ចបរំ កន្ត្ត កតតា និទ្ទេន ចក្កុយា វិសុទ្ធន
 អតិក្កន្តមាទុសកោល សត្តេ បស្សតិ ចវមាទេ
 ឧបបជ្ជមាទេ ហិទេ បណិកេ សុវណ្ណា ធុត្តុណ្ណា
 សុតតេ ធុត្តុតេ យថាកម្មបតេ សត្តេ បជាតាតិ
 ឥមេ វិទ កោណ្ណា សត្តា កាយទុទ្ធវិភេន សមន្ទា
 តតា វចិទុទ្ធវិភេន សមន្ទាតតា មនោទុទ្ធវិភេន
 សមន្ទាតតា អវិយាមំ ឧបវាទតា មិច្ឆានិដ្ឋិកា
 មិច្ឆានិដ្ឋិកាម្មសមាទាតា តេ កាយស្ស កេតា
 បរាស្រណា អចាយំ មុត្តតិ វិទិចាតិ វិរយំ ឧបបន្ទា

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់លើកយើងឱ្យដឹង
 ដែលព្រះអង្គធ្លាប់កស្រីយនៅ ក្នុងកាលមុនជាច្រើនជាតិ រើលើកយើង
 បាន ១ ជាតិខ្លះ ២ ជាតិខ្លះ ។ បេ ។ រើលើកយើងឱ្យដឹង
 ដែលព្រះអង្គធ្លាប់កស្រីយនៅ ក្នុងកាលមុន បានច្រើនជាតិ ព្រមទាំង
 ភាការ ទាំងទុសដូច្នោះ ដោយគំណាច នៃប្រយោជន៍ណា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គពិចារណាយើងឱ្យអំណាច នៃប្រយោជន៍
 នេះឯង ទើបធ្វើឱ្យសេចក្តីគោរព ជំក្រលែក សំដែងកិរិយាចំកាន
 ប្រកបដោយមេត្តា មានសភាពយ៉ាងនេះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មួយទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មានចក្ខុវិញ្ញាណ
 ដ៏ចម្រើន កន្លងចង់ចក្ខុរបស់មនុស្សធម្មតា ទ្រង់យើងសត្វទាំងឡាយ
 ដែលច្រក ដែលបាប់បដិសន្ធិ ជាសត្វពោកពាបនឹងក្រុម មានសម្បុរល្អ
 នឹងសម្បុរកាត្រក់ ទៅកាន់សុគតិទីទុក្ខតិ ដឹងច្បាស់ឱ្យក្លាសត្វដែល
 អន្ទោលទៅតាមកម្មជា អើប្តី សត្វទាំងនេះ ប្រកបដោយកាយទុច្ចរិត
 ប្រកបដោយវិច្ឆិច្ឆរិត ប្រកបដោយមនោទុច្ចរិត ជាដ្ឋានដ៏ដ្ឋិតដ្ឋើរដៀលភ្នក
 អរិយបុគ្គល ប្រកាន់តែត្រូវកម្មជាដ្ឋានដ្ឋិត សត្វទាំងនោះ លុះប្រក
 បាយព្រះកាយស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតក្នុងវិញ្ញាណ ទុក្ខតិ វិទិចាត ទារ

នេះ វា បទ បរាជ្ញា សន្តា កាយសុចរិតន
 សមញ្ញតតា វិសុចរិតន សមញ្ញតតា មហេសុច-
 រិតន សមញ្ញតតា អរិយាធំ អនុបវាទកា សម្មា-
 ធិដ្ឋកា សម្មាធិដ្ឋកម្មសហទាថា តេ កាយស្ស
 តេជា បរម្មណា សុតតិ សង្កំ លោកិ ឧបបន្ទាតិ ។
 តតិ ធិត្វេន ចតុតា វិសុច្ឆេន អតិក្កន្តមាទុសកោន
 សន្តេ បស្សតិ ចរិមាទេ ឧបបន្ទាទេ ហិទេ
 បណិកេ សុវណ្ណា ទុវណ្ណា សុតតេ ទុត្តតេ
 យថាកម្មមតេ សន្តេ បដាទាតិ ។ យម្បិ កន្ត
 កតវា ធិត្វេន ចតុតា វិសុច្ឆេន អតិក្កន្តមាទុសកោន
 ។ បេ ។ យថាកម្មមតេ សន្តេ បដាទាតិ នធម្បិ
 ទោ អហំ កន្ត អត្តវសំ សម្មស្សនាទោ កតវតិ ឯក្ខំបំ
 បរមចំបន្តការិ តតេមំ មេត្តបហារិ ឧបទំសេមំ ។

អើប្តី ចំណែកនៃសត្វចាំនេះ ប្រកបដោយកាយសុចរិត ប្រកបដោយ
 វិសុចរិត ប្រកបដោយមហេសុចរិត ជាសម្មាធិដ្ឋមិត្តិវេជ្ជលក្ខណ៍អាយ-
 ុប្បន្តល ប្រកាន់ចាំនូវកម្មជាសម្មាធិដ្ឋិ សត្វចាំនោះ លុះបែកទ្វាយករ
 កាយស្តាប់ទៅ ក៏ទៅកើតក្នុងសុភតិ ស្ថិតិទៅលោក ។ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ មានចក្ខុចិក្ខុវិសុទ្ធ កន្លងបង់ចក្ខុរបស់មនុស្សធម្មតា ទ្រង់
 ឃើញនូវសត្វចាំនៃព្រះ ដែលច្បុក ដែលចាប់បដិសន្ធិ ជាសត្វចាំកតាប
 នឹងទុក្ខម មានសម្បុរល្អ នឹងសម្បុរពេក្រក់ ទៅកាន់សុភតិ នឹងទុក្ខតិ
 ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វ ដែលអន្តោលទៅតាមកម្ម ដោយប្រការដូច្នោះ ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ មានចក្ខុចិក្ខុវិសុទ្ធ កន្លងបង់
 ចក្ខុរបស់មនុស្សធម្មតា ។ បេ ដឹងច្បាស់នូវពួកសត្វ ដែលអន្តោល
 ទៅតាមកម្ម ដោយអំណាច នៃប្រយោជន៍ណា បពិត្រព្រះអង្គដ៏
 ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គពិចារណាឃើញនូវអំណាច នៃប្រយោជន៍នេះឯង ទើប
 ធ្វើនូវសេចក្តីការពេ ដ៏ក្រៃលែង សំដែងនូវកិរិយាករណ៍ ប្រកប
 ដោយមេត្តា មានសភាព យ៉ាងនេះ ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។

បុណ្ណ ចេរិ កន្ត កកា អាសវាធំ ឧយា អនាសវិ
 ធម៌ោវមុត្តិ បញ្ញាវមុត្តិ ធិដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា
 សន្តិកត្វា ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតិ ។ យធឿ កន្ត កកា
 អាសវាធំ ឧយា អនាសវិ ធម៌ោវមុត្តិ បញ្ញាវមុត្តិ ។ បេ។
 សន្តិកត្វា ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតិ ឥធម្មំ ទោ អហំ
 កន្ត អត្តវសំ សម្បស្សនា កកាតិ ឯវរូបំ
 បរមធំបទ្ធតារំ កកាមំ មេត្តមហារំ ឧបទំសេមំ ។
 ហន្តនាធំ មយំ កន្ត កកា តហុតិ មយំ
 តហុករណីយាតិ ។ យស្សនាធំ ភំ មហារាជ
 កាលំ មញ្ញសីតិ ។ អដទោ កជា បសេននិ
 កោសលោ ឧដ្ឋាយាសនា កកវន្តំ អភិវាទេត្វា
 បទភ្នំលំ កត្វា បញ្ញាមីតិ ។

មហាវគ្គ គិរិយា

ចតិគ្រូព្រះអង្គដ៏ចំរើន ឬយទៀត ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ធ្វើឲ្យជាក់
 ច្បាស់សម្រេច ឡូចេភាវមុត្តិ និវបញ្ញាវមុត្តិ ដែលមិនមានភាសា
 ព្រោះអស់ទៅ នៃភាសាចាំទិស ដោយប្រាថ្នា ដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់
 ដោយព្រះអង្គដ៏ចំរើន ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ចតិគ្រូព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់សម្រេច ឡូចេភាវមុត្តិ និវបញ្ញាវមុត្តិដែល
 មិនមានភាសា ព្រោះអស់ទៅ នៃភាសាចាំទិស ។ បេ។ ដោយ
 អំណាចនៃប្រយោជន៍ណា ចតិគ្រូព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គពិចារណា
 ឃើញអំណាចនៃប្រយោជន៍នេះឯង ទើបធ្វើឲ្យសេចក្តីតារាព័ន្ធក្រៃលែង
 សំដែងខ្លួនកិរិយាភ័យខ្លាច ប្រកបដោយមេត្តា មានសភាពយ៉ាងនេះ
 ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ចតិគ្រូព្រះអង្គដ៏ចំរើន ឈ្លើយចំណិតចុះ
 យើងខ្ញុំព្រះអង្គដ៏ចំរើនទៅនូវនេះ (ព្រោះថា) យើងខ្ញុំព្រះអង្គមានចំរើនច្រើន
 មានការងារច្រើន ។ ចតិគ្រូមហារាជ សូមព្រះអង្គ សំគាល់ខ្ញុំ
 កាលគួរនឹងស្តេចយាងទៅ ក្នុងកាលនូវនេះចុះ ។ គ្រាពោះ
 ព្រះបាទបសេនទិកាសល ទ្រង់ត្រេកហុកភាសនៈ ដោយចង្អុលព្រះដ៏
 មានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សិណហើយ ចៀសចេញទៅ ។

ចប់មហាវគ្គ ៣ ។

បឋមបណ្ណសារ មហានិទ្ទេស

តស្សប្បវាណំ

សីហា ធិបតី កាយេ
 ទុន្ទា(១) កសិណោ ១
 កាលី ១ ទ្វេ មហាបញ្ញា
 កោសាលេហិ អបរេ ទ្វេតិ(១) ។

១ ឧ. ម. បុរោ ។ ២ ឧ. ម. បរេ ទុរិយិ ។

បឋមបណ្ណសារ មហានិទ្ទេស

ទុទាននៃមហាវិគ្គតោ៖ គី

ឱយាយអំពីសត្វសីហា៖ ១ អំពីមុត្តប១ ១ អំពីធម៌ដែលត្រូវ
 លរវាយកាយ ១ ព្រះបុត្តត្រូវ ១ កសិណាយកៈ ១
 ទុរិយិកាណ្ណៈកាលី ១ មហាបញ្ញាតិរិយិក ព្រះបុត្រ
 បសេនិកាសលិយិក ដទៃទៀត ។

ឧបាលីវិគ្គោ បតុត្តោ

(៣១) អថទោ អាយស្មា ឧបាលី យេន កតវា
តេទុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្តា កតវន្តំ អតិវាទេត្វា
ឯកមន្តំ ទិសិទំ ។ ឯកមន្តំ ទិសិទ្ធា ទោ
អាយស្មា ឧបាលី កតវន្តំ ឯកទរោច កាតិ ទុទោ
កន្ត អត្តវស បដិទ្ធិ ភថាភតេន សាវកានំ
សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តិំ ចាតិមោក្ខំ ឧទ្ធិដ្ឋន្តំ ។ ធន ទោ
ឧបាលី អត្តវស បដិទ្ធិ ភថាភតេន សាវកានំ
សិក្ខាបទំ បញ្ញត្តិំ ចាតិមោក្ខំ ឧទ្ធិដ្ឋន្តំ ។
កតមេ ធន ។ សវ័យ្យសុដ្ឋតាយ សវ័យ្យជាសុតាយ
ទុម្ពន្តំ មុត្តលានំ ឯត្តហាយ បេសលានំ ភិក្ខុនំ
ជាសុវិហារាយ ឯដ្ឋន្តិតានំ អាសវានំ សំរាយ
សម្បវរយិតានំ អាសវានំ បដិយាតាយ អប្បស-
ន្តានំ បសាតាយ បសន្តានំ កិល្យោភាកាយ

ឧបាលីវិគ្គោ ២

(៣១) ព្រះនាម ព្រះបាលីដ៏មានកាយ បាចូលទៅដល់
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះបាលីដ៏មានកាយ អង្គុយ
ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបចូលចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រ
ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះគោរព ទ្រង់បញ្ញត្តិសិក្ខាបទ សំដែងឡើងខ្ញុំ
បាតិមោក្ខ ដល់សាវកទាំងឡាយ តើព្រះអស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍
ប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ម្ចាស់បាលី គោរព បញ្ញត្តិសិក្ខាបទ សំដែងឡើង
ខ្ញុំបាតិមោក្ខ ដល់សាវកទាំងឡាយ ព្រះអស្រ័យអំណាចប្រយោជន៍
១០យ៉ាង ។ ប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺដើម្បីសេចក្តីល្អនៃ
សង្ឃ ១ ដើម្បីទៅសប្បាយនៃសង្ឃ ១ ដើម្បីសង្កត់សង្កិននូវបុគ្គល
ទាំងឡាយដែលទ្រុស្តសីល ១ ដើម្បីទៅជាសុទ្ធស្រួលនៃកុត្តទាំងឡាយ
ដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ ១ ដើម្បីរកកំរិតនូវភាសាវចន៍ទាំងឡាយក្នុង
បច្ចុប្បន្ន ១ ដើម្បីកិច្ចការបដិទ្ធិភាសាវចន៍ទាំងឡាយ ក្នុងបរិលោក ១
ដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលទាំងឡាយ ដែលមិនជ្រះថ្លាជ្រះថ្លាឡើង ១ ដើម្បីញ៉ាំង
បុគ្គលទាំងឡាយ ដែលជ្រះថ្លាស្រាប់ហើយ ឱ្យរឹងតែជ្រះថ្លាឡើង ១

សទ្ធិដ្ឋង្គិយោ វិធមោធក្ករោយ ។ សមេ ទោ
 ឧបាលិ ធន អន្តរស បដិច្ច តថាគរោ
 សាវកាមំ សិក្ខាបដិ បញ្ញត្តំ ចាតិមោក្ខំ ឧដ្ឋង្គិ ។
 កតំ ទុ ទោ កន្ត ចាតិមោក្ខដ្ឋបធាតំ ។
 ធន ទោ ឧបាលិ ចាតិមោក្ខដ្ឋបធា ។ កតមេ
 ធន ។ ចារាជិកោ តស្សំ បរិសាយំ ធិសិន្នោ
 ហោតិ ចារាជិកកថា វិប្បកតា ហោតិ អទុប-
 សម្បន្នោ តស្សំ បរិសាយំ ធិសិន្នោ ហោតិ
 អទុបសម្បន្នកថា វិប្បកតា ហោតិ សិក្ខុ
 បច្ចក្ខាតតោ តស្សំ បរិសាយំ ធិសិន្នោ ហោតិ
 សិក្ខុ បច្ចក្ខាតតកថា វិប្បកតា ហោតិ
 បណ្ឌកោ តស្សំ បរិសាយំ ធិសិន្នោ ហោតិ
 បណ្ឌកកថា វិប្បកតា ហោតិ កិក្ខុធិន្ទសកោ
 តស្សំ បរិសាយំ ធិសិន្នោ ហោតិ កិក្ខុធិន្ទសក-
 កថា វិប្បកតា ហោតិ ។ សមេ ទោ ឧបាលិ
 ធន ចាតិមោក្ខដ្ឋបធាតំ ។

ដើម្បីគាំទ្រដល់ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធ ១ ដើម្បីអនុគ្រោះដល់ព្រះវិន័យ ១ ម្ចាស់
 ទុបាលិ តថាគរ បញ្ញត្តិសិក្ខាបដិ សំដែងឡើងទូទាំងព្រះបរិស័ទ ដល់
 សាវកទាំងឡាយ ព្រោះគ្រប់យុទ្ធសាស្ត្រអំណាចប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាងនេះ
 ឯង ។ បញ្ចក្រព្រះអង្គវិន័យ ការបញ្ជប់បុគ្គលិក គឺមានប្តីខ្លាច
 យ៉ាង ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ការបញ្ជប់បុគ្គលិកមាន ១០ យ៉ាង ។ ការ
 បញ្ជប់បុគ្គលិក ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ភិក្ខុត្រូវបាណ៍ក្នុងអង្គុយ
 ក្នុងបរិស័ទនោះ ១ ពាក្យពណ៌នាអំពីភិក្ខុត្រូវបាណ៍ ដែលសង្ឃធ្វើមិន
 ទាន់ស្រេច ១ អនុប្បសម្បន្ន អង្គុយក្នុងបរិស័ទនោះ ១ ពាក្យពណ៌នា
 អំពីអនុប្បសម្បន្ន ដែលសង្ឃធ្វើ មិនទាន់ស្រេច ១ ភិក្ខុពោលលា
 សិក្ខា អង្គុយក្នុងបរិស័ទនោះ ១ ពាក្យពណ៌នា អំពីភិក្ខុពោលលា
 សិក្ខា ដែលសង្ឃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ១ បណ្ឌកៈ អង្គុយក្នុងបរិស័ទនោះ ១
 ពាក្យពណ៌នាអំពីបណ្ឌកៈ ដែលសង្ឃធ្វើ មិនទាន់ស្រេច ១ កិក្ខុអ្នក
 ប្រទូស្តកិក្ខុ អង្គុយក្នុងបរិស័ទនោះ ១ ពាក្យពណ៌នាអំពីកិក្ខុអ្នក
 ប្រទូស្តកិក្ខុ ដែលសង្ឃធ្វើមិនទាន់ស្រេច ១ ។ ម្ចាស់ទុបាលិ ការ
 បញ្ជប់បុគ្គលិក មានប្រយោជន៍ ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

[៣៤] កាតិហិ ទុ ទោ ភន្តេ ធម្មេហិ
 សមន្តាកោ ភិក្ខុ ទុញ្ចាហិកាយ សម្មន្តិតោតិ ។
 នសហិ ទោ ទុចាលំ ធម្មេហិ សមន្តាកោ
 ភិក្ខុ ទុញ្ចាហិកាយ សម្មន្តិតោ ។ កតមេហិ
 នសហិ ។ ឥទុចាលំ ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ
 ចាតិមោក្ខសំវាសំវុតោ វិហារតិ អាចារកោចរសម្បន្តោ
 អណ្តមត្តេសុ វជ្ជេសុ ភយនស្សវី សមាធាយ
 សិក្ខានិ សិក្ខាបទេសុ ពហុស្សុតោ ហោតិ សុត-
 តោ សុតសង្ខតយោ យេ តេ ធម្មា អាធិកល្យាណ
 មជ្ឈេកល្យាណ បរិយាសានកល្យាណ សាត្តិ
 សឡញ្ចំ កេវលបរិច្ចស្តំ បរិសុទ្ធិំ ត្រញចរិយំ
 អភិវធនំ ឧបាស្សន្តិ ធម្មា ពហុស្សុតោ ហោតិ
 ធាត វេសា បរិចិត្តា មនសាទុបេត្តិតា ធិដ្ឋិយា
 សុច្ឆដិវត្តា ទកយាមំ ទោ បទស្ស ចាតិមោក្ខានិ
 វិញ្ញាវេន ស្វានតាមំ ហោតិ សុវិភត្តាមំ សុប្បវត្តាមំ^(១)

១ ទ. ច. សុច្ឆដិវត្តំ ។

[៣៥] បរិក្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ចុំខ្លានយ៉ាង
 ទើបគួរសន្មតដោយទុញ្ចាហិកាកម្ម^(១)វិចារបាន ។ ខ្មាលទុបាលិ ភិក្ខុប្រកប
 ដោយធម៌១០យ៉ាង ទើបគួរសន្មតដោយទុញ្ចាហិកាកម្មវិចារបាន ។ ប្រកប
 ដោយធម៌១០យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ខ្មាលទុបាលិ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
 ជាអ្នកមានសីលសម្រិមហើយ ដោយការសម្រួលក្នុងបាតិមោក្ខ បរិបូណ៌
 ដោយការពារនឹងគោចរឃើញភ័យក្នុងទោសទាំងឡាយសូម្បីបង្ខំចម្រុច
 សមាចានសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ១ ពហុស្សុតទ្រទ្រង់ខ្លួនខ្លួនចេះ
 ដែលខ្លួនបានស្តាប់ហើយ សន្សំទុកខ្លួនចេះ ដែលខ្លួនបានស្តាប់
 ហើយ ធម៌ទាំងឡាយណា មានលំអបទដើម លំអបទកណ្តាល
 លំអបទចុង ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្ត ទាំងព្យញ្ជនៈ
 ដ៏បរិសុទ្ធ បរិបូណ៌ទាំងអស់ ធម៌ទាំងឡាយ មានសភាពដូច្នោះ
 ភិក្ខុនោះ ក៏បានស្តាប់ច្រើន បានចាំទុក បានសន្សំទុក ដោយវិចារ
 (ស្មោះដ៏តាញ) ជាកំច្បាស់ក្នុងចិត្ត ចេះដឹងល្អដោយចម្លើ ១ មិនកែ
 ចុំរណ្តាមទេ ទើបបំបាត់បាតិមោក្ខ ទាំងពីរយ៉ាង ក៏ភិក្ខុនោះ ចាំបាន
 ដោយវិស្តារ ចេះចែកវិលកបាន ដោយស្រួល ចេះស្តាប់ រត់ទាត់

១ បានកោលសុវត្តន្តសមចំពោះប្រហើយ ។

សុវិនិច្ឆ័យ ភាគី សុភ័យ អនុប្បត្តិ ធនសោ វិទេយ ខោ
 បន ប៉ៃតា ហោតិ អសំហិរោ បដិពលោ ហោតិ
 . ខោ អនុប្បត្តិ ភាគី សុភ័យ បេតុ(១) វិនិច្ឆ័យ បេតុ
 បេតុ(២) បសាទេតុ អនិករណសមុប្បាទ-
 រូបសមគុសលោ ហោតិ អនិករណំ ជាតាតិ
 អនិករណសមុប្បាទ ជាតាតិ អនិករណនិរោធំ
 ជាតាតិ អនិករណនិរោធភាគី បដិបដិបដិ ជាតាតិ ។
 ឥមេហិ ខោ ខោលំ ធនសោ ធម្មេហិ សមញ្ញាតោ
 ភិក្ខុ ខោហិកាយេ សម្មន្តិកោតិ ។

(៣៣) កតិហិ ទ ខោ កន្ត ធម្មេហិ សមញ្ញា-
 តោ ភិក្ខុ ខោ ឧបសម្បទេតុ ។ ធនសោ
 ខោ ខោលំ ធម្មេហិ សមញ្ញាតោ ភិក្ខុ ខោ
 ឧបសម្បទេតុ ។ កតមេហិ ធនសោ ។ ឥតុខោលំ
 ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ ចាតិមោក្ខសំហិរោ វិហារតិ
 អាចារកោចរសម្បន្តោ អណុមត្តសុ វិជ្ជេសុ កយធនស្សវិ

១ ឧ. វិនិច្ឆ័យ បេតុបេតុ វិស្សនិ ។ ២ ឧ. បេតុតុ ។

វិនិច្ឆ័យ ធនសោ ភាគី សុភ័យ ភាគី អនុប្បត្តិ ធនសោ ។ ជាអ្នកខ្ជាប់ខ្ជួន ឥត
 ទើបខាល់ក្នុងផ្លូវវិនិច្ឆ័យ ១ ជាអ្នកអនិករណ ដើម្បីធ្វើបុគ្គលចំណីដែល
 ជាសម្រាប់វិនិច្ឆ័យ ឱ្យបាន ឱ្យបាន ឱ្យបាន ឱ្យបាន ឱ្យបាន
 បាន ១ អ្នកល្អស ក្នុងការម្សៅអនិករណ ដែលកើតឡើងហើយ ១ អ្នក
 ស្គាល់អនិករណ ១ ស្គាល់ហេតុដែលកើតអនិករណ ១ ស្គាល់ធម៌សំរាប់
 ម្សៅអនិករណ ១ ស្គាល់ធម៌បទ ជាអំណើមកាន់ធម៌ សំរាប់លើក
 អនិករណ ១ ។ ខាល ។ ខាល ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង ខេត្ត
 ទើបអនុស្សា ដោយខោហិកាយេ ។

(៣៤) បពិត្រព្រះគង្គីដំបំរើ ភិក្ខុប្រកប ដោយធម៌បុគ្គលយ៉ាង
 ទើបអនុញ្ញាតិកុលបុត្រឱ្យឧបសម្បទាបាន ។ ខាល ។ ខាល ភិក្ខុប្រកប
 ដោយធម៌ ១០ យ៉ាង អនុញ្ញាតិកុលបុត្រឱ្យឧបសម្បទាបាន ។ ប្រកបដោយ
 ធម៌ ១០ យ៉ាង ក្នុងកុលសាសនាខេត្ត ។ អ្នក
 ខានសីលសម្រួលហើយ ដោយការសម្រួលក្នុងបាតិមោក្ខ បរិច្ចណិ ដោយ
 កាចារៈឥតខោច ។ យើងក៏យ ក្នុងខោសចំណីខោយ សូម្បីបន្តិចបន្តួច

សមាទាយ សិក្ខានិ សិក្ខាបទេសុ ពហុស្សតោ
 ហោតិ សុតនេវេ សុតសង្ខិទយោ យេ ភេ ធម្មា
 អាទិកល្យាណា មជ្ឈិកល្យាណា បរិយោសាទ-
 កល្យាណា សាត្តិ សព្វញ្ញំ កេវលបរិបុណ្ណំ
 បរិសុទ្ធិ ព្រហ្មចរិយំ អភិវធន្តំ តថាវចាស្ស ធម្មា
 ពហុស្សតោ ហោតិ ធនា វេសា បរិចិត្តា មនសា-
 ទុបេក្ខិតា ធិដ្ឋិយា សុប្បដិវុទ្ធា ចាតំមោក្ខំ ខោ
 បនស្ស វិគ្គារេន ស្វាគតំ ហោតិ សុវិគតំ សុប្បវត្តំ
 សុវិច្ឆ័តំ សុត្តសោ អនុព្យញ្ញនសោ បដិពលោ
 ហោតិ តិលាធំ ឧបដ្ឋាតុំ វា ឧបដ្ឋាបេតុំ វា
 បដិពលោ ហោតិ អនិករតំ វូបកាសេតុំ វា វូបកា-
 សាបេតុំ វា បដិពលោ ហោតិ ឧប្បដ្ឋំ កុក្កុដ្ឋំ
 ធម្មតោ វិទោទេតុំ បដិពលោ ហោតិ ឧប្បដ្ឋំ ធិដ្ឋិតតំ
 ធម្មតោ វិវេចតុំ បដិពលោ ហោតិ អនិសិលេ សមា-
 ទបេតុំ បដិពលោ ហោតិ អនិចិត្តេ សមាទបេតុំ

សមាទាយសិក្ខា ក្នុងសិក្ខាបទេសុ ១ ពហុស្សតោ ព្រមទាំងព្រម-
 វចនៈដែលខ្លួនបានស្តាប់ហើយ សន្សំទុកទ្រង់វចនៈដែលខ្លួនបានស្តាប់
 ហើយ ធម៌ទាំងឡាយណា មានលំអបទដើម លំអបទកណ្តាល
 លំអបទចុង ប្រកាសទូលំអបទដើម ព្រមទាំងអន្តរ ទាំងព្យញ្ជនៈ ដ៏
 បរិសុទ្ធ បរិបូណ៌ ទាំងអស់ ធម៌ទាំងឡាយមានសភាពដូច្នោះ ភិក្ខុនោះក៏
 បានស្តាប់ច្រើន បានចាំទុក បានសន្សំទុកដោយវេទនា (ស្មារតីជំនាញ) ដាក់
 ច្បាប់ក្នុងចិត្ត បេះដឹងល្អ ដោយវិជ្ជា ១ មិនតែប៉ុណ្ណោះទេ បាន
 ហេតុ ក៏ភិក្ខុនោះចាំបាន ដោយពិស្តារ បេះចែកវិលកបានស្រួល បេះ
 ស្មារតីរត់ហាត់ វិនិច្ឆ័យបានដោយល្អ ភាមសូត្រ ភាមអនុព្យញ្ជនៈ ១
 អ្នកអង្គភាព ដើម្បីបរិបូ ឬ ឲ្យគេបរិវេណអ្នកដើម្បី ១ អ្នកអង្គភាព ដើម្បី
 រម្ងាប់ឬឲ្យគេរម្ងាប់សេចក្តីអង្រែក ១ អ្នកអង្គភាព ដើម្បីបន្ទាបនឹងសចក្តី
 សង្ស័យ ដែលកើតហើយដោយធម៌ ១ អ្នកអង្គភាព ដើម្បីកំចាត់បដិវិជ្ជា
 ដែលកើតហើយដោយធម៌ ១ អ្នកអង្គភាពដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលឲ្យសមាទាន
 ក្នុងអនិសិល ១ អ្នកអង្គភាពដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលឲ្យសមាទានក្នុងអនិចិត្ត ១

បដិពលោ ហោតិ អនិច្ចត្តាយ សមាធមេតុំ ។
ឥមេហំ ទោ ទុចាលំ ទសហំ ធម្មេហំ សមន្ទាត-
តេន ភិក្ខុតោ ឧបសម្មាទេតព្វំ ។

[៣៤] កតិហំ ទុ ទោ កន្ថ ធម្មេហំ សម-
ន្ទាតតេន ភិក្ខុតោ ធិស្សយោ ធាតព្វោតំ ។ មេ ។
សាមណោ ឧបដ្ឋាមេតព្វោតំ ។ ទសហំ ទោ
ទុចាលំ ធម្មេហំ សមន្ទាតតេន ភិក្ខុតោ
សាមណោ ឧបដ្ឋាមេតព្វោ ។ កតមេហំ
ទសហំ ។ ឥទុចាលំ ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ
។ មេ ។ សមាធមយ សិក្ខតំ សិក្ខាបទេសុ
តហុស្សតោ ហោតិ ។ មេ ។ ធិដ្ឋិយា សុច្ឆិដ-
វិដ្ឋា ខាតំមោតុំ ទោ បទស្ស វិគ្គារេន ស្វាគតំ
ហោតិ សុវិកតំ សុច្ឆរតំ សុវិច្ឆិតំ សុត្តសោ
អទុក្ខញ្ញនសោ បដិពលោ ហោតិ តិលាមំ
ឧបដ្ឋាតុំ វា ឧបដ្ឋាមេតុំ វា បដិពលោ ហោតិ
អនកិរតិ វុបកាសេតុំ វា វុបកាសាមេតុំ វា

អ្នកអង្គការ ដើម្បីញ៉ាំងបុគ្គលឱ្យសមាទាន ក្នុងអនិច្ចត្តា ។ ម្ចាស់
ទុចាលំ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាងនេះឯង ទើបគួរញ៉ាំងកុលបុត្រឱ្យ
ឧបសម្បទាបាន ។

[៣៥] បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាង
ទើបគួរឱ្យនិស្ស័យបាន ។ មេ ។ គួរឱ្យសាមណេរំបំប៉ាន ។ ម្ចាស់
ទុចាលំ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាង គួរឱ្យសាមណេរំបំប៉ាន ។
ប្រកបដោយធម៌ ១០ យ៉ាងតើអ្វីខ្លះ ។ ម្ចាស់ទុចាលំ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
នេះ ជាអ្នកមានសីល ។ មេ ។ សមាទានសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ១
តហុស្សត ។ មេ ។ ចេះដឹងល្អដោយចំដួង ១ មិនតែប៉ុណ្ណោះឡើយ
បានចោទ ក៏ភិក្ខុនោះចាំបាច់ ដោយពិស្តារ ចេះចែកវិលកបានដោយ
ស្រួល ចាំស្តាប់តែចាត់ វិនិច្ឆ័យបានដោយស្រួល តាមសូត្រ តាម
អនុក្ខញ្ញនៈ ១ អ្នកអង្គការ ដើម្បីបំប៉ិ ឬឱ្យគេបំប៉ិឱ្យអ្នកដទៃ ១
អ្នកអង្គការ ដើម្បីរម្ងាប់ ឬប្រើគេឱ្យរម្ងាប់ ឱ្យសេចក្តីអង្គុក ១

អនុសាសនំ សុវេទា វាយំ កិក្ខុ សោវ-
 ចស្សនេណោហំ ចខ្មេហំ សមញ្ញតតោ ខហោ
 បទត្តិណាត្តាហំ អនុសាសនំ ខេរាបិ មំ កិក្ខុ
 វត្តតំ អនុសាសនំ មញ្ញតំ មជ្ឈិមាបិ កិក្ខុ...
 ណាបិ កិក្ខុ វត្តតំ អនុសាសនំ មញ្ញតំ ។
 តស្ស ខេរាទុកម្បិកស្ស មជ្ឈិមាទុកម្បិកស្ស
 ណាទុកម្បិកស្ស វុឌ្ឍិយេវ ចាដិកាដ្ឋា តុសលេសុ
 ចខ្មេសុ ខោ បរិហារិ អយម្បិ ចខ្មោ ចាដ-
 កេរណោ ។ វុទ ចបរិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ យាដិ
 កាដិ សុព្រហ្មចារិដិ ទុត្តារិចាដិ កិក្ខុណិយាដិ
 តតុ ធនត្តោ កោតិ អនលសោ តត្រុចាយាយ
 វិមិសាយ សមញ្ញតតោ វាលំ តាតុំ វាលំ សំវិចាតុំ ។

ពួកភិក្ខុជាថេរភិក្ខុ តែងសំគាល់ខ្ញុំភិក្ខុនោះ ថាជាបុគ្គលគួរស្តី ឬ
 ប្រៀនប្រដៅ ពួកភិក្ខុជាគណ្ណាលភិ... ពួកភិក្ខុភិក្ខុ តែងសំគាល់នូវ
 ភិក្ខុនោះ ថាជាបុគ្គលគួរស្តី ឬប្រៀនប្រដៅ ដោយគិតថា ធម៌ ភិក្ខុ
 នេះជាអ្នកប្រដៅវិញ ប្រកបដោយធម៌ ជាគ្រឿងធ្វើឲ្យប្រដៅវិញ
 ជាអ្នកអត់ធន់ ទទួលយកខ្ញុំពាក្យប្រៀនប្រដៅ ដោយផ្អែកផ្អំដែរ ។
 កាលភិក្ខុនោះ ដែលភិក្ខុជាថេរគុដ្ឋានហើយ ដែលភិក្ខុជាគណ្ណាល
 អនុគ្រោះហើយ ដែលភិក្ខុប្តីអនុគ្រោះហើយ វេទនាសេចក្តីចំរើន
 ប្រាកដ ក្នុងកុសលធម៌ចាំឲ្យយកចិត្តទុកដាក់ មិនមានសេចក្តីស្រឡាញ់
 ឡើយ នេះឯង ជាធាតុកាលធម៌ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឲ្យយ
 មួយទៀត អំពើណា ដ៏ខ្ពស់ខ្ពង់ខ្ពស់ ដែលពួកសុព្រហ្មចារិបុគ្គល
 ត្រូវស្មើគ្នា ហើយទើបធ្វើ ភិក្ខុជាអ្នកព្រួយបារម្ភ មិនខ្វល់
 ច្រឡំ ក្នុងអំពើនោះ ប្រកបដោយប្រាថ្នា ជាគ្រឿងពិចារណា
 ដោយធាតុ ក្នុងអំពើនោះថា គួរធ្វើ ឬចាត់ចែងបាន ។

អនាចិណ្ឌិ តថាគតេន អាចិណ្ឌិ តថាគតេនាតិ ធិបេន្តិ
 អាចិណ្ឌិ តថាគតេន អនាចិណ្ឌិ តថាគតេនាតិ
 ធិបេន្តិ អប្បញ្ញត្តិ តថាគតេន បញ្ញត្តិ តថាគតេនាតិ
 ធិបេន្តិ បញ្ញត្តិ តថាគតេន អប្បញ្ញត្តិ តថាគតេនាតិ
 ធិបេន្តិ ។ តេ សមេហិ ធនសាវា វត្ថុហិ អវិកស្សន្តិ
 បវិកស្សន្តិ(១) អាវេនិកសាម្មាសិ(២) កកេន្តិ
 អាវេនិកសាមិមោត្តិ(៣) ឧទ្ទិស្សន្តិ ។ ឃត្តាវតា
 ទោ ឧបាលិ សង្ឃោ កំប្រោ ហោតិ ។

[៣៦] សង្ឃសាមគ្គី សង្ឃសាមគ្គីតំ កន្តេ វុទ្ធតិ
 កតិកាវតា ទ ទោ កន្តេ សង្ឃោ សមត្តោ ហោតិ-
 តិ ។ សធុបាលិ ភិក្ខុ អធម្មំ អធម្មោតិ ធិបេន្តិ
 ធម្មំ ធម្មោតិ ធិបេន្តិ អវិទយំ អវិទយោតិ ធិបេន្តិ
 វិទយំ វិទយោតិ ធិបេន្តិ អកាសិតិ អលបិតំ តថា-
 គតេន អកាសិតំ អលបិតំ តថាគតេនាតិ ធិបេន្តិ

១ ខ. វិកស្សន្តិ ។ ប ឧបស្សន្តិ ។ ២ ខ. អាវេនិកសាមិ ។ ៣ ខ. ប. អាវេនិ-
 យិមោត្តិ ។

សំដែនឧវុត្តិ ដែលកថាគត មិនបាទសន្សំហើយ ថាជាវត្ថុដែលកថាគត
 បាទសន្សំហើយ ១ សំដែនឧវុត្តិ ដែលកថាគត បាទសន្សំហើយ ថាជា
 វត្ថុដែលកថាគត មិនបាទសន្សំវិញ ១ សំដែនឧវុស្តុបទ ដែលកថាគត
 មិនបាទបញ្ញត្តិហើយថាជាស៊ុតុបទ ដែលកថាគតបាទបញ្ញត្តិ ១ សំដែន
 ឧវុស្តុបទដែលកថាគត បាទបញ្ញត្តិហើយថាជាស៊ុតុបទ ដែលកថាគត
 មិនបាទបញ្ញត្តិហើយ ១ ។ ភិក្ខុតំនិទោះ ឯកតំបន្តិវុត្តិវុស្សកម្ម
 ផ្សេងគ្នា សំដែនឧវុត្តិមោត្តិ ផ្សេងគ្នា ដោយវត្ថុ ១យោគិទេវឯក ។
 ម្ចាស់ម្ចាស់ សង្ឃបែកគ្នា ដោយហេតុប៉ុណ្ណាឯក ។

[៣៦] បពិត្រព្រះកេន្តិដ៏ចម្រើន ដែលហៅថា សេចក្តីព្រមព្រៀង
 នៃសង្ឃ ។ បពិត្រព្រះកេន្តិដ៏ចម្រើន សង្ឃព្រមព្រៀងគ្នា តើដោយហេតុ
 ប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ម្ចាស់ម្ចាស់ ពួកភិក្ខុកុស្តសាសនានេះ សំដែនឧវុ
 សភាគមិនមែនជាមិថា មិនមែនជាមិ ១ សំដែនឧវុត្តិមិថាជាមិ ១ សំដែន
 ឧវុសភាគមិនមែនជាមិថា មិនមែនជាមិ ១ សំដែនឧវុត្តិមិថាជាមិ
 មិថា ១ សំដែនឧវុត្តិមិថា ដែលកថាគតមិនបាទសំដែន មិនបាទពោល
 ហើយ ថាជាមិថាដែលកថាគតមិនបាទសំដែនមិនបាទពោលហើយ ១

កាសិភំ លបិភំ តថាគរោទ កាសិភំ លបិភំ
 តថាគរោទាភិ ធិបេន្តំ អនាចិណ្ណំ តថាគរោទ
 អនាចិណ្ណំ តថាគរោទាភិ ធិបេន្តំ អនាចិណ្ណំ តថាគរោទ
 អនាចិណ្ណំ តថាគរោទាភិ ធិបេន្តំ អប្បញ្ញត្តំ តថាគ-
 រោទ អប្បញ្ញត្តំ តថាគរោទាភិ ធិបេន្តំ បញ្ញត្តំ
 តថាគរោទ បញ្ញត្តំ តថាគរោទាភិ ធិបេន្តំ ។ តេ
 សមេហិ ធនសហិ វត្ថុហិ ធន អវកស្សន្តំ ធន បវកស្សន្តំ
 ធន អាវេនិកកម្មាណិ ករោន្តំ ធន អាវេនិកចាតិមោក្ខំ
 ធនុស្សន្តំ ។ ឯត្តាវកា ទោ ធនាលំ សំដ្ឋោ
 សមត្តោ ហោតិភំ ។

(៣៧) អដទោ អាយស្មា អាទន្ទោ យេទ
 កកវំ តេទុបសន្តមិ ធនសន្តមិកា កកវន្តំ អភិវា-
 ទេកា ឯកមន្តំ ទិសិទំ ។ ឯកមន្តំ ទិសិទ្ធា
 ទោ អាយស្មា អាទន្ទោ កកវន្តំ ឯកទរោទ
 សន្តមិកោ ធនសន្តមិកោ ករោន្តំ វត្ថុភិ

សំដែងនូវធម្មវិន័យ ដែលគេចាត់ បានសំដែង បានពាលហើយ
 ថាជាធម្មវិន័យ ដែលគេចាត់បានសំដែង បានពាលហើយ ។ សំដែង
 នូវវត្ថុដែលគេចាត់ មិនបានសន្សំហើយ ថាជាវត្ថុដែលគេចាត់ មិនបាន
 សន្សំហើយ ។ សំដែងនូវវត្ថុដែលគេចាត់ បានសន្សំហើយ ថាជា
 វត្ថុ ដែលគេចាត់ បានសន្សំហើយ ។ សំដែងនូវសិក្ខាបទ ដែល
 គេចាត់ មិនបានបញ្ញត្តិហើយ ថាជាសិក្ខាបទ ដែលគេចាត់ មិនបាន
 បញ្ញត្តិហើយ ។ សំដែងនូវសិក្ខាបទ ដែលគេចាត់ បានបញ្ញត្តិហើយ
 ថាជាសិក្ខាបទ ដែលគេចាត់ បានបញ្ញត្តិ ។ កិក្ខុបិណ្ឌោ មិនដឹកនាំ
 មិនបង្ខំ មិនធ្វើនូវសង្ឃកម្មផ្សេងគ្នា មិនសំដែងនូវបារិមាណផ្សេងគ្នា
 ដោយវត្ថុ ១០ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលធនាលំ សង្ឃត្រូវត្រៀមគ្នា
 ដោយហេតុប៉ុណ្ណោះឯង ។

(៣៧) ត្រាតោ ព្រះអាទន្តមិមានកាយ បានចូលទៅដល់
 ព្រះដំបូងព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំចំពោះព្រះដំបូង
 ព្រះភាគហើយ អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះអាទន្តមិមានកាយ
 អង្គុយ ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបចូលព្រះដំបូងព្រះភាគ ផ្លូវច្នៃ
 ថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ដែលហៅថា ការបកសិក្ស ។

កំភ្លាវតា ទុ ទោ កន្ត្រៃ សង្ក្រា កំភ្លា ហោត្តិ ។
 ឥនាទន្ធ កិក្ខុ អនម្មំ ធម្មោតិ ធិបេន្និ ធម្មំ
 អនម្មោតិ ធិបេន្និ អវិទយំ វិទយោតិ ធិបេន្និ វិទយំ
 អវិទយោតិ ធិបេន្និ អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេន
 ភាសិតំ លបិតំ តថាគតេនាតិ ធិបេន្និ ភាសិតំ
 លបិតំ តថាគតេន អភាសិតំ អលបិតំ តថាគតេនាតិ
 ធិបេន្និ អនាចំណ្ឌិ តថាគតេន អនាចំណ្ឌិ តថាគតេនាតិ
 ធិបេន្និ អនាចំណ្ឌិ តថាគតេន អនាចំណ្ឌិ តថាគតេ-
 នាតិ ធិបេន្និ អប្បញ្ញត្តំ តថាគតេន បញ្ញត្តំ
 តថាគតេនាតិ ធិបេន្និ បញ្ញត្តំ តថាគតេន អប្បញ្ញត្តំ
 តថាគតេនាតិ ធិបេន្និ ។ តេ ឥមេហិ ធនហិ
 វត្ថុហិ អវកស្សន្និ បវកស្សន្និ អាវេនិកកម្មាណិ
 កកោន្និ អាវេនិកមាតិមោត្ថំ ទុន្និស្សន្និ ។ ឃត្តាវតា
 ទោ អាទន្ធ សង្ក្រា កំភ្លា ហោត្តិ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន សង្ឃបក្ខា តើដោយហេតុប៉ុណ្ណោះយ៉ាង ។ ខ្ញុំល
 ភានន្ត ពួកភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ សំដែងនូវសភាពមិនមែនចម្រើនជាដាច់មិ ។
 សំដែងនូវចម្រើន មិនមែនជាដាច់មិ ។ សំដែងនូវសភាពមិនមែននៃយ
 ថាជាចម្រើន ។ សំដែងនូវចម្រើនជាមិនមែននៃយ ។ សំដែងនូវចម្រើននៃយ
 ដែលគងជាគត មិនបានសំដែង មិនបានពោលហើយ ថាជាចម្រើននៃយ
 ដែលគងជាគត បានសំដែង បានពោលហើយ ។ សំដែងនូវចម្រើននៃយ
 ដែលគងជាគត បានសំដែងបានពោលហើយថាជាចម្រើននៃយ ដែលគងជាគត
 មិនបានសំដែង មិនបានពោលវិញ ។ សំដែងនូវវិញ្ញា ដែលគងជាគតមិនបាន
 សន្សំហើយថាវាវិញ ដែលគងជាគតបានសន្សំហើយ ។ សំដែងនូវវិញ្ញា
 ដែលគងជាគតបានសន្សំហើយថាវាវិញ ដែលគងជាគត មិនបានសន្សំវិញ ។
 សំដែងនូវសិក្ខុបទ ដែលគងជាគត មិនបានបញ្ញត្តិហើយ ថាជាសិក្ខុបទ
 ដែលគងជាគតបានបញ្ញត្តិហើយ ។ សំដែងនូវសិក្ខុបទ ដែលគងជាគត
 បានបញ្ញត្តិហើយ ថាជាសិក្ខុបទ ដែលគងជាគត មិនបានបញ្ញត្តិវិញ ។
 ភិក្ខុទាំងនោះ ដឹកនាំបង្វិ ធ្វើនូវសង្ឃកម្មវេទន៍តា សំដែងនូវ
 បាតិមោក្ខវេទន៍តា ដោយវិញ្ញា ១០ យ៉ាងរះរង ។ ខ្ញុំលភានន្ត សង្ឃ
 បក្ខា ដោយហេតុប៉ុណ្ណោះយ៉ាង ។

[៣៦] សមគ្គំ បទ កន្ល វស្សំ កេត្តា កំ សោ
បសវត្តិ ។ កប្បដ្ឋយំ (*) អាទទ្ធ កំត្វិសំ បសវ-
ត្តិ ។ កំ បទ កន្ល កប្បដ្ឋយំ កំត្វិសន្តិ ។
កប្បំ អាទទ្ធ វិវេយម្ហំ បទត្តិ ។

អាចាយិកោ ទេវយិកោ កប្បដ្ឋោ សវ្សំកេតិកោ
វត្តរតោ អនម្មដ្ឋោ យោគក្ខេមតោ ជំសតិ(២)
សវ្សំ សមគ្គំ កេត្តា កប្បំ វិវេយម្ហំ បទត្តិ ។

[៣៧] សវ្សំសាមគ្គិ សវ្សំសាមគ្គិកំ កន្ល វត្តតិ
កំត្តាវតា ទុ ខោ កន្ល សវ្សំ សមត្តោ ហោត្តិ ។
ឥធាទទ្ធ ភិក្ខុ អនម្មំ អនម្មាតំ ជំបេន្តំ ធម្មំ ធម្មាតិ
ជំបេន្តំ អវិទយំ អវិទយោតិ ជំបេន្តំ វិទយំ វិទយោតិ ជំបេន្តំ

* ប. កប្បដ្ឋិ ។ ២ ប. យោគក្ខេមា បនិសិ ។

[៣៨] បតិគ្រព្រះអង្គជីវិតំ ភិក្ខុបិបកសន្ស ដែលព្រម
ព្រៀនគ្នានោះ តើទទួលនូវផលដូចម្តេច ។ ខ្នាលអាទទ្ធ ភិក្ខុ
នោះ វេមនិទទួលផលដ៏ខ្លាចផ្សំ តាំងនៅអស់មួយកប្ប(*) ។ បតិគ្រ
ព្រះអង្គជីវិតំ ផលដ៏ខ្លាចផ្សំ តាំងនៅអស់មួយកប្ប តើដូចម្តេច ។
ខ្នាលអាទទ្ធ ភិក្ខុនោះ ទេវទេវកុសលោ អស់មួយកប្ប ។
ភិក្ខុកុបិបកសន្ស គ្រេកអក្កនិក្ខត មិនតាំងខ្លួនទៅក្នុងធម៌
ទៅកើតកុសលោ ទៅកើតកុសលោ តាំងនៅ អស់មួយកប្ប
វេមនិហ្វាតពាធម៌ ជាគ្រឿងក្រូមពាកយោគៈ ភិក្ខុបិបកសន្ស
ដែលព្រមព្រៀនគ្នា វេមនិទេវទេវកុសលោ អស់មួយកប្ប ។

[៣៩] បតិគ្រព្រះអង្គជីវិតំ ដែលហៅថាសេចក្តីព្រមព្រៀនគ្នា
នៃសន្ស ។ បតិគ្រព្រះអង្គជីវិតំ សន្សព្រមព្រៀនគ្នា តើដោយហេតុ
ចុំខ្លួនយ៉ាង ។ ខ្នាលអាទទ្ធ ពួកភិក្ខុកុសលោនេះ សំដែននូវសភាព
មិនមែនធម៌ថា មិនមែនធម៌ ។ សំដែននូវធម៌ថាជាធម៌ ។ សំដែននូវសភាព
មិនមែនជាវិន័យថា មិនមែនជាវិន័យ ។ សំដែននូវវិន័យថាជាវិន័យ ។

* អស់ ។ អាប្បកប្បកិរិយោ (អង្គបទ) ។

អភាសិតំ អលបិទំ តថាគរោទ អភាសិតំ
អលបិទំ តថាគរោទាទិ ធិបេន្តំ ភាសិតំ លបិទំ
តថាគរោទ ភាសិតំ លបិទំ តថាគរោទាទិ ធិបេន្តំ
អនាចិណ្ណំ តថាគរោទ អនាចិណ្ណំ តថាគរោទាទិ
ធិបេន្តំ អនាចិណ្ណំ តថាគរោទ អនាចិណ្ណំ តថាគរោទាទិ
ធិបេន្តំ អប្បញ្ញត្តំ តថាគរោទ អប្បញ្ញត្តំ តថាគរោទាទិ
ធិបេន្តំ បញ្ញត្តំ តថាគរោទ បញ្ញត្តំ តថាគរោទាទិ
ធិបេន្តំ ។ តេ ឥមេហិ ធនសហិ វត្ថុហិ ឧ អវ-
កស្សន្តំ ឧ បវកស្សន្តំ ឧ អារវិកកកម្មាទិ
កកោន្តំ ឧ អារវិកកខាតិមោក្ខំ ឧ ធិបេន្តំ ។
ឯត្តាវតា ទោ អនន្ត ឧ សន្តោ សមត្តោ ហោតិទំ ។

(៤០) កិដ្ឋំ បទ កន្តេ សង្ឃំ សមត្តំ កកា កី
សោ បសវតិទំ ។ ព្រហ្មំ អនន្ត បុត្តំ បសវតិទំ ។

សំដែងនូវធម្មន័យដែលតថាគរ មិនបានសំដែង មិនបានពោលហើយ
ថាជាធម្មន័យ ដែលតថាគរ មិនបានសំដែង មិនបានពោលហើយ ។
សំដែងនូវធម្មន័យ ដែលតថាគរ បានសំដែង បានពោលហើយថាជា
ធម្មន័យដែលតថាគរ បានសំដែង បានពោលហើយ ។ សំដែងនូវក្ត
ដែលតថាគរ មិនបានសន្សំហើយថាជាក្តដែលតថាគរ មិនបានសន្សំ
ហើយ ។ សំដែងនូវក្ត ដែលតថាគរ បានសន្សំហើយថាជាក្តដែល
តថាគរបានសន្សំហើយ ។ សំដែងនូវសិក្ខាបទ ដែលតថាគរមិនបាន
បញ្ជាក់ហើយថាសិក្ខាបទ ដែលតថាគរ មិនបានបញ្ជាក់ហើយ ។
សំដែងនូវសិក្ខាបទ ដែលព្រះតថាគរ បានបញ្ជាក់ហើយ ថាសិក្ខាបទ
ដែលតថាគរបានបញ្ជាក់ ។ កិក្កុទានិទានោ មិនដឹកនាំ មិនបន្តិ មិន
ធ្វើសន្សំកម្មវ័យនិទានោ មិនសំដែងនូវកិក្កុទានិទានោ ដោយវិក្កុ ១០
យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភានុ ឧបសម្ព័ន្ធនិទានោ ដោយ
ហេតុប៉ុណ្ណោះឯង ។

(៤០) បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កិក្កុអកសន្តិបសន្តិបសន្តិ
ដែលបែកគ្នាហើយ ឲ្យបានប្រមូលត្រឡប់ទៅវិញនោះ តើទទួលផលដូច
ម្តេច ។ ម្នាលភានុ កិក្កុនោះ វាមិនទទួលនូវបុណ្យដ៏ប្រសើរ ។

កាំ បង កន្ត ប្រាប់ ធុត្តា ។ កម្សិ អាច
សក្តិ ម៉ែ មោទតិ ។

សុខា សង្ឃស្ស សាមគ្គី សមត្ថានត្វទុក្ខហោ

សមត្ថភាព ធម្មដ្ឋោ យោគក្សេមា ន ជំសតិ

សង្ឃី សមគ្គី កាត្វា ន កម្សិ សក្តិ ម៉ែ មោទតិ ។

របស់វត្ត ចុះត្រា ។

តស្សប្បទានំ

ឧបាសិ បល(១) ឧត្វាហោ ឧបសម្បទនិស្សយេ ន (២) ច

សាមណោភេ ច ទ្វេ ភេតា អាណន្តេហិ អបេ ទ្វេតិ(៣)។

១. ឧ. របស់វត្ត ។ ២. បល ។ ៣. ឧ. របស់ម្បទនិស្សយេ ។ ៤. ម. បា. ឧ. វេនី ។

បតិគ្រូព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុណ្យដ៏ប្រសើរ តើដូចម្តេច ។ ខ្មោលកាន់
ភិក្ខុនាមវែងបាទីកាយ ក្នុងឋានសួគ៌ អស់មួយកម្ស ។

សេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នានៃសង្ឃ វេមនីចាំមក ទូរសេចក្តីសុខ

ភិក្ខុអ្នកអនុគ្រោះពួកភិក្ខុ ដែលព្រមព្រៀងគ្នាផង អ្នកគ្រេងអរ

ក្នុងការព្រមព្រៀងគ្នាផង កាំងខ្លួនក្នុងធម៌ផង វេមនីមិនឃ្លាត

ចាកធម៌ជាគ្រឿងក្សេមចាកយោគៈ ភិក្ខុអ្នកសម្រួលសម្រួលសង្ឃ

ឲ្យព្រមព្រៀងគ្នា វេមនីកាយ ក្នុងឋានសួគ៌ អស់មួយកម្ស ។

ចប់ របស់វត្ត ទំ ៤ ។

ឧទ្ធាននៃឧបាលិវត្តនោះគឺ

និយាយអំពីព្រះបាលិ ១ ឧត្វាហិភាគម្មវិថា ១ ភិក្ខុគួរឲ្យ

ឧបសម្បទានដល់កុលបុត្រ ១ ភិក្ខុគួរឲ្យនិស្ស័យ ១ ភិក្ខុគួរ

ឲ្យសាមណេបំរើ ១ សង្ឃភេទ ៦ លើក សង្ឃភេទ ៦ លើក

ដទៃទៀត ដែលព្រះបាលិនិព្វានកាន់ ទូលសួរ ។

អញ្ជាញវិញ្ញា បញ្ចមោ

[៤០] អដិទោ អយស្មា ឧចាលិ យេន កកវា
តេទុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្តា កកវន្តំ អកំវាទេត្តា
ឯកមន្តំ ចំសីទំ ។ ឯកមន្តំ ចំសីទោ ទោ
អយស្មា ឧចាលិ កកវន្តំ ឯកទកេច កោ ទុ
ទោ កន្តេ មោតុ កោ បទូយោ យេន សង្កេ
កណ្តាលកលហវិញ្ញហវិវាទា ឧប្បជ្ឈន្តំ កិក្ខុ(១) ន
ជាសុ វិហរន្តិតំ ។ ឥទុចាលិ កិក្ខុ អនម្មំ ធម្មោតំ
ធីបេន្តំ ធម្មំ អនន្តោតំ ធីបេន្តំ អវិទយំ
វិទយោតំ ធីបេន្តំ វិទយំ អវិទយោតំ ធីបេន្តំ
អកាសិតំ អលបិតំ តថាគតេន កាសិតំ លបិតំ
តថាគតោតំ ធីបេន្តំ កាសិតំ លបិតំ តថាគតេន
អកាសិតំ អលបិតំ តថាគតោតំ ធីបេន្តំ អនា-
ចិណ្ឌិ តថាគតេន អាចិណ្ឌិ តថាគតោតំ ធីបេន្តំ

• ១. ម. ធម្មោ ធម្មោ អន្តិ ។

អញ្ជាញវិញ្ញា ៥

[៤១] ក្រាតា ព្រះបាទជំនាន់អាយុ បានចូលទៅគាល់
ព្រះជំនាន់ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះជំនាន់ព្រះភាគ
ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះបាទជំនាន់អាយុ អង្គុយក្នុងទី
សមគួរហើយ បានក្រាបបង្គំទូលព្រះជំនាន់ព្រះភាគដូច្នោះថា បក្រ
ព្រះអង្គជំនាន់ អ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ដែលនាំឱ្យសេចក្តី
បង្គំហេតុ ដោះស្រាយ សេចក្តីប្រកួតប្រកាន់ វិវាទ ភិក្ខុឡើង
ក្នុងសង្ឃ ពួកក្នុងនោះមិនសប្បាយ ។ ម្ចាស់បាទ ពួកក្នុង
សាសនានេះ សំដែងនូវសភាពមិនមែនចមិ ថាជាចមិ ១ សំដែង
នូវចមិមិនមែនជាចមិ ១ សំដែងនូវសភាព មិនមែនជាវិន័យ ថាជា
វិន័យ ១ សំដែងនូវវិន័យថា មិនមែនជាវិន័យ ១ សំដែងនូវធម្មវិន័យ
ដែលកថាគត មិនបានសំដែង មិនបានពោលហើយ ថាជាធម្មវិន័យ
ដែលកថាគត បានសំដែង បានពោលហើយ ១ សំដែងនូវធម្មវិន័យ
ដែលកថាគតបានសំដែង បានពោលហើយ ថាជាធម្មវិន័យដែលកថាគត
មិនបានសំដែង មិនបានពោលវិញ ១ សំដែងនូវវិញ្ញា ដែលកថាគត
មិនបានសន្យាហើយ ថាជាវិញ្ញា ដែលកថាគត បានសន្យាហើយ ១

អាចិណ្ណំ ភជាតតេជំ អនាចិណ្ណំ ភជាតតេជានិ
 ធិបេដ្ឋំ អប្បញ្ញត្តំ ភជាតតេជំ បញ្ញត្តំ ភជាត-
 តេជានិ ធិបេដ្ឋំ បញ្ញត្តំ ភជាតតេជំ អប្បញ្ញត្តំ
 ភជាតតេជានិ ធិបេដ្ឋំ ។ អយំ ខោ ទុចាលំ
 ហេតុ អយំ បទ្ធកាយោ យេន សន្មេ កល្យាណកល-
 ហវិក្កហវិភាណ ទុច្ឆរដ្ឋង្គំ កិក្ខុ ទ ដានុ វិហារន្តិតំ ។

(២២) កតិ ទុ ខោ កន្តេ វិភិទម្ភលាជិតំ ។
 ទស ខោ ទុចាលំ វិភិទម្ភលាជំ ។ កតមាជំ
 ទស ។ វេទុចាលំ កិក្ខុ អនម្មំ ធម្មោតិ ធិបេដ្ឋំ
 ធម្មំ អធម្មោតិ ធិបេដ្ឋំ អវិជយំ វិទយោតិ ធិបេដ្ឋំ
 វិជយំ អវិទយោតិ ធិបេដ្ឋំ អភាសិតំ អលប័តំ
 ភជាតតេជំ ភាសិតំ លប័តំ ភជាតតេជានិ ធិបេដ្ឋំ

សំដែងនូវវិក្ក ដែលគេជាគតបានសន្សំហើយ ថាជាវិក្កដែលគេជាគត មិន
 បានសន្សំហើយ ១ សំដែងនូវសិក្ខាបទ ដែលគេជាគតមិនបានបញ្ញត្តិហើយ
 ថាជាសិក្ខាបទ ដែលគេជាគត បានបញ្ញត្តិហើយ ១ សំដែងនូវសិក្ខាបទ
 ដែលគេជាគត បានបញ្ញត្តិហើយថាជាសិក្ខាបទ ដែលគេជាគត មិនបាន
 បញ្ញត្តិហើយ ១ ។ ម្ចាស់ទុចាលំ នេះជាហេតុ នេះជាបច្ច័យ
 ដែលនាំឱ្យមានសេចក្តីបង្កហេតុ ដោះស្រាយសេចក្តីប្រកួតប្រកាន់ វិវាទ
 កើតឡើង ក្នុងសង្គ្រោះ ពួកកុក្កុកំទៅមិនសប្បាយ ។

(២២) ចក្រព្រះគន្ធិជីវិវេន មូលហេតុវិវាទមានប៉ុន្មានយ៉ាង ។
 ម្ចាស់ទុចាលំ មូលហេតុវិវាទមាន ១០យ៉ាង ។ មូលហេតុវិវាទ ១០
 យ៉ាងគឺដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់ទុចាលំ ពួកកុក្កុកំសាសនានេះ សំដែង
 នូវសភាពមិនមែនគមី ថាជាគមី ១ សំដែងនូវគមីថា មិនមែនជាគមី ១
 សំដែងនូវសភាពមិនមែននៃយថាជាវិន័យ ១ សំដែងនូវនៃយថាមិនមែនជា
 វិន័យ ១ សំដែងនូវធម្មវិន័យ ដែលគេជាគតមិនបានសំដែង មិនបានពោល
 ហើយថាជាធម្មវិន័យ ដែលគេជាគត បានសំដែង បានពោលហើយ ១

កាសិកំ លម្ពិកំ តថាគរោម អកាសិកំ អលម្ពិកំ
 តថាគរោមាតិ ធិបេន្តិ អនាចិណ្ណិ តថាគរោម
 អាចិណ្ណិ តថាគរោមាតិ ធិបេន្តិ អាចិណ្ណិ តថាគ-
 រោម អនាចិណ្ណិ តថាគរោមាតិ ធិបេន្តិ អប្បញ្ញត្តិ
 តថាគរោម បញ្ញត្តិ តថាគរោមាតិ ធិបេន្តិ បញ្ញត្តិ
 តថាគរោម អប្បញ្ញត្តិ តថាគរោមាតិ ធិបេន្តិ ។
 ឥហិ ទោ ទុចាលិ ទស វិវាទម្ពុលាធិតិ ។

[៤៣] កតិ ទុ ខោ កន្តេ វិវាទម្ពុលាធិតិ ។
 ទស ទោ ទុចាលិ វិវាទម្ពុលាធិ ។ កតហិ ទស ។
 ឥទុចាលិ កិក្ខុ អនាបត្តិ អាបត្តិ ធិបេន្តិ អាបត្តិ
 អនាបត្តិ ធិបេន្តិ លហុកា អាបត្តិ កុកាបត្តិ
 ធិបេន្តិ កុកា អាបត្តិ លហុកាបត្តិ ធិបេន្តិ
 ទុដ្ឋល្យ អាបត្តិ អទុដ្ឋល្យាបត្តិ ធិបេន្តិ
 អទុដ្ឋល្យ អាបត្តិ អុដ្ឋល្យាបត្តិ ធិបេន្តិ

សំដែន្តិធម្មិវិយ ដែលតថាគរ បានសំដែន បានកាលៈហើយថា
 ធម្មិវិយ ដែលតថាគរ មិនបានសំដែន មិនបានកាលៈ ១ សំដែន
 ខ្លវិក្ក ដែលតថាគរ មិនបានសន្សំហើយថាវិក្ក ដែលតថាគរបាន
 សន្សំហើយ ១ សំដែនខ្លវិក្ក ដែលតថាគរ បានសន្សំហើយថាវិក្ក
 ដែលតថាគរ មិនបានសន្សំហើយ ១ សំដែនខ្លវិក្កសុក្ខបទ ដែល
 តថាគរ មិនបានបញ្ញត្តិ ហើយថាសុក្ខបទ ដែលតថាគរបានបញ្ញត្តិ
 ហើយ ១ សំដែនខ្លវិក្កសុក្ខបទ ដែលតថាគរ បានបញ្ញត្តិហើយ ថា
 ជាសុក្ខបទដែលតថាគរ មិនបានបញ្ញត្តិហើយ ១ ។ ម្នាលទុចាលិ
 មូលហេតុវិវាទ មាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

[៤៣] បរិច្ឆេទ្រះកន្តិដំបំរើន មូលហេតុវិវាទ តើមាន
 ប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ម្នាលទុចាលិ មូលហេតុវិវាទមាន ១០ យ៉ាង ។
 មូលហេតុវិវាទ ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលទុចាលិ ពួកកុក្ក
 សាសនានេះ សំដែនខ្លវិក្កអនាបត្តិ ថាជា កាបត្តិ ១ សំដែនខ្លវិក្កកាបត្តិ ថា
 ជា អនាបត្តិ ១ សំដែនខ្លវិក្កលហុកាបត្តិ ថាជា កុកាបត្តិ ១ សំដែន
 ខ្លវិក្កកុកាបត្តិ ថាជា លហុកាបត្តិ ១ សំដែនខ្លវិក្កទុដ្ឋល្យាបត្តិ ថា
 ជា អទុដ្ឋល្យាបត្តិ ១ សំដែនអទុដ្ឋល្យាបត្តិ ថាជា ទុដ្ឋល្យាបត្តិ ១

សាវសេសំ អាចត្តិំ អនវសេសា អាចត្តិំតិ^(១) ធិបេន្តិ
 អនវសេសំ អាចត្តិំ សាវសេសា ចត្តិំ ធិបេន្តិ សប្បជំកម្មំ
 អាចត្តិំ អប្បជំកម្មាចត្តិំ ធិបេន្តិ អប្បជំកម្មំ
 អាចត្តិំ សប្បជំកម្មាចត្តិំ ធិបេន្តិ ។ សមាមិ
 ទោ ឧបាលិ ធន វិភង្គលាមិតិ ។

[២២] ឯតំ សមយំ កតវា កុសិទ្ធារាមំ វិហារតិ
 តាលិហារណា វណសណ្ណោ ។ តត្រ ទោ កតវា កិក្ខុ
 អាមន្តេសិ កិក្ខុរោតិ ។ កនន្តេតំ តេ កិក្ខុ កតវាតា
 បទ្ធស្សោសុំ ។ កតវា ឯតទរោច ចោទតេន កិក្ខុវ
 កិក្ខុតា បរិចោទេតុតាមេន បញ្ច ធម្មេ អជ្ឈន្តំ បទ្ធស្សោត្វា
 បញ្ច ធម្មេ អជ្ឈន្តំ ឧបដ្ឋាបេត្វា បរោ ចោទេតទោ ។

១ ឧ. ម. អនវសេសាចត្តិំ ។

សំវែជន្តុវសាវសេសាចត្តិំ^(១) ថាជា អនវសេសាចត្តិំ^(២) ។ សំវែជ
 ត្រវនវសេសាចត្តិំ ថាជា សាវសេសាចត្តិំ ។ សំវែជសប្បជំកម្មាចត្តិំ^(៣)
 គឺកាចត្តិំដែលកែប្រែ ថាជា អប្បជំកម្មាចត្តិំ^(៤) គឺកាចត្តិំកម្រិតទាប ។
 សំវែជន្តុវសាវសេសាចត្តិំ ថាជា សប្បជំកម្មាចត្តិំ ។ ខ្នាតទុបាសិ
 មូលហេតុនៃវិទ មាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

[២២] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គន្ថំនៅក្នុងផងវិព្រ
 ជាទីតាំងនៅក្នុងលិកម្ម (ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់ទេវតា) ទៀបក្រុង
 កុសិទ្ធារា ។ ក្នុងទីនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ត្រាស់ហៅពួកកិក្ខុ
 ថា ខ្ញាលកិក្ខុទាំងឡាយដូច្នេះ ។ កិក្ខុទាំងនោះទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធជីក
 នៃព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នេះថា ខ្ញាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុអ្នកចោទ មាន
 ចំណងនឹងចោទកិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាធម៌ ៥ ប្រការ ចំពោះខ្លួន
 ឯងសិន ត្រូវតាំងធម៌ ៥ ប្រការទុកក្នុងខ្លួន រួចសិរចោទកិក្ខុដទៃ ។

១-៣ សំវែជន្តុវសាវសេសាចត្តិំ ២ អនវសេសាចត្តិំ ៣ សប្បជំកម្មាចត្តិំ ៤ អប្បជំកម្មាចត្តិំ ៥ ធិបេន្តិ
 ១-៣ សំវែជន្តុវសាវសេសាចត្តិំ ២ អនវសេសាចត្តិំ ៣ សប្បជំកម្មាចត្តិំ ៤ អប្បជំកម្មាចត្តិំ ៥ ធិបេន្តិ

កតមេ បញ្ច ធម្មា អដ្ឋង្គំ បច្ឆវេក្ខិតញ្ច ។
 ចោធកោធន កំក្កវេ កំក្កុចា បរិ ចោធនុកាមេធន ឯវិ
 បច្ឆវេក្ខិតញ្ចំ បរិសុទ្ធកាយសមាធារោ ទុ វោម្ហិ
 បរិសុទ្ធន្នំ កាយសមាធារេន សមដ្ឋានតោ អច្ឆិទ្ធន
 អប្បដិមំសេន សិវិជ្ជតិ ទុ វោ មេ ឯសោ ធម្មា
 ទតាហុ ចោតិ ។ ចោ ចេ កំក្កវេ កំក្កុ
 បរិសុទ្ធកាយសមាធារោ ហោតិ បរិសុទ្ធន កាយ-
 សមាធារេន សមដ្ឋានតោ អច្ឆិទ្ធន អប្បដិមំសេន
 តស្ស កវុទ្ធំ វត្តារោ វស្សំ តាវ អាយស្មា តាយិកំ
 សិក្ខុស្សតិ វតំស្ស កវុទ្ធំ វត្តារោ ។ មុន ចបរិ
 កំក្កវេ ចោធកោធន កំក្កុចា បរិ ចោធនុកាមេធន ឯវិ
 បច្ឆវេក្ខិតញ្ចំ បរិសុទ្ធវិសមាធារោ ទុ វោម្ហិ បរិសុទ្ធន្នំ
 វិសមាធារេន សមដ្ឋានតោ អច្ឆិទ្ធន អប្បដិមំសេន
 សិវិជ្ជតិ ទុ វោ មេ ឯសោ ធម្មា ទតាហុ ចោតិ ។

ធមិ ៥ ប្រការ តើដូចម្តេច ដែលភិក្ខុអ្នកចោទ ត្រូវពិចារណាចំពោះខ្លួន
 ឯង ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកចោទ មានបំណងនឹងចោទភិក្ខុដទៃ
 ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា ភក្កាអញមានកាយសមាធារ បរិសុទ្ធ
 បូព៌្យ ភក្កាអញជាអ្នកប្រកថាដោយកាយសមាធារ ដ៏បរិសុទ្ធ មិនច្រុះ
 ច្រាយ មិនមានទំនង គួរឱ្យគេចាប់ផ្តិតកំបោន ធម៌ដុះមានគ្រប់គ្រាន់
 ដល់ភក្កាអញ មិនមានទេ ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុមាន
 កាយសមាធារ មិនបរិសុទ្ធ តែជាអ្នកប្រកថាដោយកាយសមាធារ
 បរិសុទ្ធ មិនច្រុះច្រាយ មិនមានទំនងគួរឱ្យគេចាប់ផ្តិតកំបោន ភិក្ខុចោះឯង
 គង់មានអ្នកផងស្តីជាសំភ្លើងថា ខែលោកដ៏មានតម្រូវ លោកសិក្សា
 នូវសមាធារផ្លូវកាយជាមុនសិន ភិក្ខុចោះគង់មានអ្នកផងស្តីជាសំភ្លើងទេ ។
 ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុអ្នកចោទ មានបំណងនឹងចោទភិក្ខុ
 ដទៃ ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា ភក្កាអញមានវិសមាធារ បរិសុទ្ធ
 បូព៌្យ ភក្កាអញប្រកថាដោយវិសមាធារដ៏បរិសុទ្ធ មិនច្រុះច្រាយមិនមានទំនង
 គួរឱ្យគេចាប់ផ្តិតកំបោន ធម៌ដុះមានគ្រប់គ្រាន់ដល់ភក្កាអញ ឬមិនមានទេ ។

នោ ទេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បរិសុទ្ធវិច្ចិសមាបារោ
 ហោតិ បរិសុទ្ធនំ វិច្ចិសមាបារោ សមន្តាគោ
 អង្គិទ្ធនំ អប្បដិមំសេន ឥស្ស កវុទ្ធិ វត្តារោ ឥឡ
 ភាវ អាយស្មា វាសិកំ សិក្ខុស្សុតំ ឥតិស្ស កវុទ្ធិ
 វត្តារោ ។ មុន ចបរិ ភិក្ខុវេ ចោនកោន
 ភិក្ខុនា បរិ ចោនេតុកាមេន ឯវិ បទ្ធពេត្តិកំ មេត្តិ
 ទុ ទោ(១) ចិត្តំ បទ្ធពេត្តិកំ សម្រេហ្មចារិសុ អនាយាតំ
 សិវិជ្ជតិ ទុ ទោ មេ ឯសោ នម្មោ ទុណហុ
 នោតិ ។ នោ ទេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុនោ មេត្តិចិត្តំ
 បទ្ធពេត្តិកំ ហោតិ សម្រេហ្មចារិសុ អនាយាតំ ឥស្ស កវុទ្ធិ
 វត្តារោ ឥឡ ភាវ អាយស្មា សម្រេហ្មចារិសុ មេត្តិចិត្តំ
 ទុបដ្ឋបេហិតិ ឥតិស្ស កវុទ្ធិ វត្តារោ ។ មុន ចបរិ ភិក្ខុវេ
 ចោនកោន ភិក្ខុនា បរិ ចោនេតុកាមេន ឯវិ បទ្ធពេត្តិ-
 កំ ពហុស្សុតោ ទុ ចោត្តិ សុវណេ សុវសន្និចយោ

១. ទ. ម. ឯន្តរោ មេតិ អង្គិ ។

ខាលភិក្ខុតាំងខ្យាយ បើភិក្ខុមានវិច្ចិសមាបារោ មិនបរិសុទ្ធចេ តែជាអ្នក
 ប្រកបដោយវិច្ចិសមាបារោ បរិសុទ្ធ មិនចុះក្លាយ មិនមានទំនងអ្វីទៀត
 ចាប់ផ្តើមបាន ភិក្ខុនោះគង់មានអ្នកផងស្តីជាសំគៀនថា ខែលោកដ៏មាន
 អាយុ ចូរលោកសិក្សា ខ្ញុំវិសមាបារោដ្ឋែវត្តជាមុនសិន ភិក្ខុនោះ គង់
 មានអ្នកផងស្តីជាសំគៀន ១ ។ ខាលភិក្ខុតាំងខ្យាយ មួយទៀត ភិក្ខុអ្នក
 ចោទមានបំណងនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណាយ៉ាងនេះថា ចិត្តរបស់
 ភាគាអញមានមេត្តាតាំងពីមិនមានអាយុក ក្នុងសម្រេហ្មចារិបុគ្គលទេច្នោះ
 ធម៌នេះ បានគ្រប់គ្រាន់ដល់ភាគាអញឬមិនមានទេ ។ ខាលភិក្ខុតាំង
 ខ្យាយ បើភិក្ខុមិនតាំងមេត្តាចិត្ត ដែលមិនមានអាយុក ក្នុងសម្រេហ្មចារិ-
 បុគ្គលទេ ភិក្ខុនោះ គង់មានអ្នកផងស្តីជាសំគៀនថា ខែលោកដ៏មាន
 អាយុ ចូរលោកតាំងមេត្តាចិត្ត (ឡើង) ក្នុងសម្រេហ្មចារិបុគ្គលចុះ ភិក្ខុ
 នោះ គង់មានអ្នកផងស្តីជាសំគៀន ១ ។ ខាលភិក្ខុតាំងខ្យាយ
 មួយទៀត ភិក្ខុអ្នកចោទ មានបំណងនឹងចោទភិក្ខុដទៃ ត្រូវពិចារណា
 យ៉ាងនេះថា ភាគាអញជាពហុស្សុត ជាអ្នកទ្រទ្រង់ខ្ញុំវត្តដទៃដែលខ្លួន
 បានស្តាប់មកហើយ សន្សំខ្ញុំវត្តដទៃដែលខ្លួន បានស្តាប់ហើយច្បាប់

យេ តេ ធម្មា អាធិកល្យាណា អរិយសាទកល្យាណា បរិ-
 យោសាទកល្យាណា សាគុំ សត្យញ្ញាមំ កេវលបរិបុណ្ណំ
 បរិសុដ្ឋំ ព្រហ្មចរិយំ អភិវធនំ ភវាវុចាស្ស ធម្មា ធម្មា
 តហុស្សតា ហោត្តិ ធនា វចសា បរិចិត្តា មទសា ទុបេក្ខិ-
 តា ធិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា សិវិដ្ឋិតិ ទុ តោ មេ ឃសោ ធម្មោ
 ធុនាហុ ឃោតិ ។ យោ ចេ កិក្ខុវេ កិក្ខុ តហុស្សតា
 ហោតិ សុគធលោ សុគសង្ខិចយោ យេ តេ ធម្មា
 អាធិកល្យាណា អរិយសាទកល្យាណា បរិយោសាទ-
 កល្យាណា សាគុំ សត្យញ្ញាមំ កេវលបរិបុណ្ណំ
 បរិសុដ្ឋំ ព្រហ្មចរិយំ អភិវធនំ ភវាវុចាស្ស ធម្មា ធម្មា
 តហុស្សតា ហោត្តិ ធនា វចសា បរិចិត្តា មទសា-
 ទុបេក្ខិតា ធិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា តស្ស កវន្តំ វត្តាភេ
 វឌ្ឍ ភាវ កាយស្នា អាគមំ បរិយាបុណស្សតិ
 វតិស្ស កវន្តំ វត្តាភេ ។ មុន ចេវំ កិក្ខុវេ
 ចោធកេន កិក្ខុវេ បរិ ចោធកុកាមេន

ធម៌ទាំងឡាយណា មានលំអបទដើម លំអបទកណ្តាល លំអបទ
 ភវិទុន ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយៈ ព្រមទាំងអង្គទាំងពួងនោះ ដ៏បរិសុទ្ធ
 បរិបូណ៌ទាំងអស់ ធម៌ទាំងឡាយមានសភាពដូច្នោះ ដែលភក្តាអញ្ជើងនោះ
 បានស្តាប់ច្រើន បានទ្រទ្រង់ បានសន្សំដោយពាក្យ បានពិចារណាមុន
 មាំក្នុងចិត្ត បានយល់ត្រឹមត្រូវដោយខ្លួន ធម៌ទាំងឡាយនោះគ្រប់គ្រាន់ដល់ភក្តា
 អញ ឬមិនមានទេ ។ ខ្លួនក៏កុំទាំងឡាយ បើក៏កុំមិនមែនជាតហុស្សត
 ជាអ្នកទ្រទ្រង់ខ្លះខ្លះទេ ដែលខ្លួនបានស្តាប់ហើយ សន្សំទុកម្តង
 ទៀត ដែលខ្លួនបានស្តាប់ហើយសោះទេ ចើធម៌ទាំងឡាយណា មាន
 លំអបទដើម លំអបទកណ្តាល លំអបទភវិទុន ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយៈ
 ព្រមទាំងអង្គ ទាំងពួងនោះ ដ៏បរិសុទ្ធ បរិបូណ៌ទាំងអស់ ធម៌ទាំងឡាយ
 មានសភាពដូច្នោះ ក៏គួរនោះជាអ្នកមិនបានស្តាប់ច្រើន ទ្រទ្រង់សន្សំដោយ
 ពាក្យ ពិចារណាមុនមាំក្នុងចិត្ត យល់ត្រឹមត្រូវដោយខ្លួនទេ ក៏គួរនោះឯង
 គង់មានអ្នកផងស្តីជាសំរឿនចា ខែលោកដ៏មានកាយ ចូរលោកទៀន
 និកាយសំរេច ក៏គួរនោះ គង់មានអ្នកផង ស្តីជាសំរឿន ទ ។
 ខ្លួនក៏កុំទាំងឡាយ មួយទៀត ក៏គួរអោយបានបំណងនឹងចោទក៏កុំដទៃ

ឯវំ បទ្កវត្ថុតង្វំ ឧកយោនិ ទុ ទោ មេ ចាតិ-
 មោត្តោនិ វិគ្គារេន ស្វាគតានិ មោត្តិ សុវិកត្តានិ
 សុប្បវត្តានិ សុវិទិច្ឆិកានិ សុត្តសោ អទុក្យញ្ញនសោ
 សុវិជ្ជតិ ទុ ទោ មេ ឯសោ ធម្មោ ឧទាហុ យោតិ ។
 យោ ទេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ឧកយោនិ ចាតិមោត្តោនិ
 វិគ្គារេន ស្វាគតានិ មោត្តិ សុវិកត្តានិ សុប្បវត្តានិ
 សុវិទិច្ឆិកានិ សុត្តសោ អទុក្យញ្ញនសោ វេទម្បនា-
 យស្ម កក្កុ វុត្តិ ភកវតាតិ វេតិ បុដ្ឋោ ន
 សម្បាយតិ កស្ស កវដ្ឋិ វត្តារោ វេជ្ជ ការ
 អាយស្ម វិធមិ សុត្តស្សតិ វេតិស្ស កវដ្ឋិ
 វត្តារោ ។ វេមេ បញ្ច ធម្មោ អជ្ឈត្តិ បទ្កវត្ថុតត្វា ។
 កកមេ បញ្ច ធម្មោ អជ្ឈត្តិ ឧបដ្ឋាបេតត្វា ។
 កាលេន វត្តាមិ យោ អកាលេន ក្វតេន វត្តាមិ
 យោ អក្វតេន សាល្លោន វត្តាមិ យោ មុសេន

ត្រូវវិចារណាថា បាតិមោត្តោនិវិ កត្តាអញ្ញចេចាំ ដោយភិស្តា
 វិចារណាបាតិមោត្តោនិ ចាំស្តាតំរតំរតំ កាតំសេចក្តីបាយល្អ
 ភាមសុត្រគិទ្ធកៈនិវិចារិ ភាមអនុក្យញ្ញនវិវេយុ ធម៌ទិ មាន
 គ្រប់គ្រាន់ដល់កត្តាអញ្ញ ធម៌មានទេ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ
 បើបាតិមោត្តោនិវិ ភិក្ខុមិនបានចេះចាំដោយភិស្តា វិចារណាដោយ
 ប្រពៃ ចាំស្តាតំ រតំរតំ កាតំសេចក្តីបាយល្អ ភាមសុត្រ ភាម
 អនុក្យញ្ញនវិវេយុ ភិក្ខុនោះឯង បើមានសស្ត្រ ម្នាលលោកនិមាទ
 កាយ ចុះសិក្ខាបទនេះ ព្រមមានព្រះភាគទ្រង់សំដែងក្នុងទីណា មុន
 ជាទីនិធម៌ប្រាប់ទៅវិញប៉ុន្មាន ភិក្ខុនោះឯង គង់មានអ្នកផងស្តីជាសំ
 ភ្លើងថា នៃលោកនិមាទកាយ ចូរលោករៀនម្តងយសំខាទៅ
 ភិក្ខុនោះ គង់មានអ្នកផងស្តីជាសំភ្លើង ១ ។ ធម៌ ៥ ប្រការនេះ ភិក្ខុ
 ត្រូវវិចារណាចំពោះខ្លួន ។ ធម៌ ៥ ប្រការ តើដូចម្តេច ដែលភិក្ខុអ្នក
 លោទត្រូវតាំងទុកក្នុងខ្លួន ។ កត្តាអញ្ញនិយាយត្រូវតាមកាល មិននិយាយ
 ទុសកាល ១ កត្តាអញ្ញនិយាយពាក្យពិត មិននិយាយពាក្យមិន
 ពិត ១ កត្តាអញ្ញនិយាយពាក្យផ្តុំមូល្ហម មិននិយាយពាក្យកាត្រា ១

អនុសញ្ញានៃ វត្តាមំ ទោ អនុសញ្ញានៃ
 មេត្តចិត្តា វត្តាមំ ទោ ទោសន្តរោតំ ។ ឥមេ បញ្ច
 ធម្មា អដ្ឋង្គំ ឧបដ្ឋាយេត្តា ។ ទោទោតោ កិច្ចវេ
 កំត្តុណ បរិ ទោទោតោមេ ឥមេ បញ្ច ធម្ម
 អដ្ឋង្គំ បទ្វេត្តិកា ឥមេ បញ្ច ធម្ម អដ្ឋង្គំ
 ឧបដ្ឋាយេត្តា បរោ ទោទោតោតំ ។

[៤៥] ទសយំមេ កិច្ចវេ អាទិណវា វជន្តេ-
 បុរេបុរសេ ។ កតមេ ទស ។ ឥធិ កិច្ចវេ
 វាជា មហេសិយា សន្តិ ចំសិទ្ធា ហោតំ តត្រ
 កិច្ច ចរិសតិ មហេសី តំ កិច្ច(១) ទិស្វា សិកំ
 ចាតុករោតិ កិច្ច វា មហេសី ទិស្វា សិកំ
 ចាតុករោតំ តត្រ វញ្ញា វរិ ហោតំ អន្តា ឥមេសំ
 កតំ វា កំវិស្សន្តិ វាតំ ។ អយំ កិច្ចវេ
 ចរមោ អាទិណវោ វជន្តេបុរេបុរសេ ។

១. ខ. ម. មហេសី វា កិច្ច ។

កត្តាអញ្ញនិយាយពាក្យប្រកបដោយប្រយោជន៍ មិននិយាយពាក្យវិជល
 អនុប្រយោជន៍ ១ កត្តាអញ្ញកំរិមេត្តចិត្ត ហើយសំមនិយាយ
 មិននិយាយទាំងទោសចិត្ត ១ ។ ធម៌ ៥ ប្រការនេះឯង ដែល
 ភិក្ខុអក្ខរោ ត្រូវកំរិតទុកក្នុងខ្លួន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុអក្ខរោ មានបំណងដើម្បីចោទភិក្ខុវេ ត្រូវពិចារណាធម៌៥ ប្រការ
 នេះចំពោះខ្លួន ហើយត្រូវកំរិតធម៌៥ ប្រការនេះ ទុកក្នុងខ្លួន ច្របូប
 ចោទភិក្ខុវេ ។

[៤៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោស ១០យ៉ាងនេះ វេមនិមាន
 ក្នុងការចូលទៅទានិកនិកជបុរិ ។ ទោស ១០ យ៉ាងនេះ ដូច
 ម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះរាជាក្នុងលោកនេះ កំពុងនឹងទៅជា
 មួយនឹងមហេសី បើកិច្ចចូលទៅក្នុងទីនោះ មហេសីបុរោយញីភិក្ខុនោះ
 វេមនិធ្វើទុក្ខញីមន្យប្រាកដខ្លះ ភិក្ខុឃើញមហេសីហើយធ្វើទុក្ខញីម
 មន្យប្រាកដខ្លះ ព្រះរាជារវេមនិភ្លើសក្នុងភ្លើងនោះយ៉ាងនេះថា ការកន្លងខ្លួន
 មេបុន្តរិម្បកទាំងពីរនេះបានធ្វើហើយ ចូរវាទាំងធ្វើទុក្ខការកន្លងខ្លួនមេបុន្តរិម្ប
 ខាង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទី១ ក្នុងការចូលទៅទានិកនិកជបុរិ ។

បុណ្ណ ចយំ ភិក្ខុវេ វាជា ពហុភិក្ខុវេ ពហុភិក្ខុវេយោ
 អញ្ញាតំ វត្ថុំ កុណ្ណ ធម្មំ សា ភេត កុណ្ណ
 កុណ្ណាតិ ភត្ត ភត្តា ឃី ហោតិ ធម្មំ ទោ វេទ
 អញ្ញា កោចិ បរិសតិ អញ្ញាត្រ បព្វជេតេន សំយា
 ទុ ទោ បព្វជេតស្ស កម្មន្តិ ។ អយំ ភិក្ខុវេ ទុតិយោ
 អាជីនេវ វាជន្តេប្បវេសនេ ។ បុណ្ណ ចយំ ភិក្ខុវេ
 វញ្ញា អន្តប្បវេ អញ្ញាតំ វត្ថុំ ធម្មំ ភត្ត ភត្តា
 ឃី ហោតិ ធម្មំ ទោ វេទ អញ្ញា កោចិ បរិសតិ អញ្ញាត្រ
 បព្វជេតេន សំយា ទុ ទោ បព្វជេតស្ស កម្មន្តិ ។ អយំ
 ភិក្ខុវេ ភតិយោ អាជីនេវ វាជន្តេប្បវេសនេ ។
 បុណ្ណ ចយំ ភិក្ខុវេ វញ្ញា អន្តប្បវេ អន្តន្ត
 កុណ្ណមន្តា ពហុភិក្ខុ សម្ពេទំ កុណ្ណ ភត្ត ភត្តា ឃី
 ហោតិ ធម្មំ ទោ វេទ អញ្ញា កោចិ បរិសតិ អញ្ញាត្រ
 បព្វជេតេន សំយា ទុ ទោ បព្វជេតស្ស កម្មន្តិ ។
 អយំ ភិក្ខុវេ ពហុភិក្ខុវេ អាជីនេវ វាជន្តេប្បវេសនេ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះរាជា ជាបុគ្គលមានកិច្ចច្រើន
 មានការងារច្រើន ទ្រង់ស្តេចទៅប្រោសប្រាណស្ត្រីណាមួយ ហើយ
 ក៏ត្រឡប់ទៅ ឯស្ត្រីនោះ ក៏មានភកិ ដោយព្រះរាជានោះ ព្រះរាជា
 វែមនិរន្ទៀសក្នុងរឿងនោះ យ៉ាងនេះថា បុគ្គលនីមួយៗ មិនដែលចូល
 ទៅក្នុងទីនេះទេ លើកលែងតែបព្វជិតចេញ ទំនងជាម្ចាស់បព្វជិត
 ទេជីវ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាពោសទី ២ ក្នុងការចូលទៅខាង
 ក្នុងក្រុងបុរី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត គេនោះណាមួយ ក្នុងក្រុង
 បុរីបាត់ទៅ ព្រះរាជាវែមនិរន្ទៀសក្នុងរឿងនោះ យ៉ាងនេះថា បុគ្គលនីមួយ
 ៗ មិនដែលចូលទៅក្នុងទីនេះទេ លើកលែងតែបព្វជិតចេញ ទំនងជា
 ម្ចាស់បព្វជិតទេជីវ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាពោសទី ៣ ក្នុង
 ការចូលទៅខាងក្នុងក្រុងបុរី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត រឿង
 ក៏វាទាំងឡាយ ដែលព្រះរាជា ត្រូវប៉ងបាត់ទុកខាងក្នុង មានទៅខាងក្នុង
 បុរីរបស់ព្រះរាជា ត្រូវប៉ងបាត់ទុកខាងក្រៅ ព្រះរាជាទ្រង់
 រន្ទៀសក្នុងរឿងនោះយ៉ាងនេះថា បុគ្គលនីមួយៗ មិនដែលចូលទៅ
 ក្នុងទីនេះទេ លើកលែងតែបព្វជិតចេញ ទំនងជាម្ចាស់បព្វជិតទេជីវ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាពោសទី ៤ ក្នុងការចូលទៅខាងក្នុងក្រុងបុរី ។

មុន ចប់ កិច្ចាវ រក្ខា អន្តរុវេ យិថា វ មុត្តិ
 បត្តេតិ ធុត្តោ វ យិច្ចា បត្តេតិ តេសំ ឃិវំ ហោតិ
 ឧ ទោ ឥឧ អន្តោ កោតិ បរិសេតិ អញ្ញត្រ
 បព្វជិគេន សិយា ទុ ទោ បព្វជិគស្ស កម្មន្តំ ។
 អយំ ទោ កិច្ចាវ បញ្ចមោ អាធិណេ រាជន្តបុរេវ្យ-
 វេសនេ ។ មុន ចប់ កិច្ចាវ រាជា ធិណេ ឃិយំ
 ឧទ្ធ ហិមេ វេបេតិ យេសន្តំ អមធាបំ តេសំ
 ឃិវំ ហោតិ រាជា ទោ បព្វជិគេន សិសន្នោ
 សិយា ទុ ទោ បព្វជិគស្ស កម្មន្តំ ។ អយំ កិច្ចាវ
 ធន្នោ អាធិណេ រាជន្តបុរេវ្យវេសនេ ។ មុន ចប់
 កិច្ចាវ រាជា ឧទ្ធហិយំ ធិណេ ហិមេ វេបេតិ យេ-
 សន្តំ អមធាបំ តេសំ ឃិវំ ហោតិ រាជា ទោ បព្វជិគេន
 សិសន្នោ សិយា ទុ ទោ បព្វជិគស្ស កម្មន្តំ ។

ម្នាលកិច្ចាវិញ្ញា មួយទៀត ព្រះរាជបិតា វេមនិប្រាថ្ន (ដើម្បី
 សម្រាប់) ព្រះរាជបុត្រ ខាងក្នុងរាជបុត្រី ឬថា ព្រះរាជបុត្រ ប្រាថ្ន
 (ដើម្បីសម្រាប់) ព្រះរាជបិតា ព្រះរាជបិតាខ្លះព្រះរាជបុត្រ ទ្រង់រក្សិស
 យ៉ាងនេះថា បុគ្គលនីមួយៗ មិនដែលចូលទៅក្នុងទីនេះទេ លើកលែង
 តែបព្វជិគេន ទំនងជាម្ចាស់បព្វជិគេនធីតិ ។ ម្នាលកិច្ចាវិញ្ញា
 នេះជាទោសទី ៥ ក្នុងការចូលទៅខាងក្នុងរាជបុត្រី ។ ម្នាលកិច្ចាវិញ្ញា
 មួយទៀត ស្តេចទ្រង់កាន់មន្ត្រីដែលកាន់នៅក្នុងដំណែងទាប ឲ្យទៀត
 កាន់ដំណែងខ្ពស់ ការកាន់នោះ មិនជាទំនាបបិក្ខ របស់ជនទាំងឡាយណា
 ជនទាំងឡាយនោះ វេមនិប្រាថ្នយ៉ាងនេះថា ស្តេចតែងនៅច្រឡកច្រ-
 ឡំដោយបព្វជិគ ទំនងជាម្ចាស់បព្វជិគេនធីតិ ។ ម្នាលកិច្ចាវិញ្ញា
 នេះជាទោសទី ៦ ក្នុងការចូលទៅខាងក្នុងរាជបុត្រី ។ ម្នាលកិច្ចាវិញ្ញា
 មួយទៀត ព្រះរាជាទ្រង់បន្ថយមន្ត្រី ដែលកាន់នៅក្នុងដំណែងខ្ពស់ ឲ្យ
 ជួយចុះក្នុងដំណែងទាបវិញ ការកាន់នោះមិនជាទំនាបបិក្ខ របស់ជន
 ទាំងឡាយណា ជនទាំងឡាយនោះ វេមនិប្រាថ្នយ៉ាងនេះថា ព្រះរាជា
 តែងនៅច្រឡកច្រឡំ ដោយបព្វជិគ ទំនងជាម្ចាស់បព្វជិគេនធីតិ ។

អយំ ទោ កិក្ខុវេ សត្តោនា អាទិណកំ
 រាជេន្តបុរាប្បវេសនេ ។ បុណ ចមរំ កិក្ខុវេ រាជា
 អក្កាលេ សេធំ ឧយ្យោជេតិ យេសន្តំ អមធាបំ
 តេសំ ឃីវំ ហោតិ រាជា ទោ បព្វជិតេន សំសង្កា
 សិយា ទុ ទោ បព្វជិតស្ស កម្មន្តំ ។ អយំ
 កិក្ខុវេ អដ្ឋោនា អាទិណកំ រាជេន្តបុរាប្បវេសនេ ។
 បុណ ចមរំ កិក្ខុវេ រាជា កាលេ សេធំ ឧយ្យោ
 ជេតា អន្តរាមត្តោ ធិវត្តាបេសិ(១) យេសន្តំ អមធាបំ
 តេសំ ឃីវំ ហោតិ រាជា ទោ បព្វជិតេន សំសង្កា
 សិយា ទុ ទោ បព្វជិតស្ស កម្មន្តំ ។ អយំ
 កិក្ខុវេ ធិវត្តា អាទិណកំ រាជេន្តបុរាប្បវេសនេ ។
 បុណ ចមរំ កិក្ខុវេ អន្តោ អន្តបុរំ ហត្ថិសម្ពាធំ
 អស្សសម្ពាធំ វេសសម្ពាធំ(២) វេជិយាធំ រូបសន្តកន្ធ
 វសេដោដ្ឋត្វាធំ យាធំ ធិ បព្វជិតសារុប្បាធំ(៣) ។

១ វិវត្តបេតិ ។ ២ វិ. ម. ហន្តិសម្ពា កស្សសម្ពា វេសសម្ពា ។
 ៣ ម. បព្វជិតស្ស ណុប្បា ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាពោសទី ៧ ក្នុងការចូលទៅខាងក្នុងរាជបុរំ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះរាជា ត្រង់បញ្ជូនកងទ័ពទៅក្នុង
 កាលមិនគួរ ការបញ្ជូនកងទ័ពទៅនោះ មិនជាទីគាប់ចិត្ត របស់ជន
 ទាំងឡាយណា ជនទាំងឡាយនោះ វែមឆ្លើសយ៉ាងនេះថា ព្រះ
 រាជាទៅច្រឡំច្រឡំដោយបព្វជិត ទំនងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាពោសទី ៨ ក្នុងការចូលទៅ ខាងក្នុង
 រាជបុរំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ព្រះរាជាបញ្ជូនកងទ័ពទៅ
 ក្នុងកាលគួរ ហើយត្រឡប់មកវិញ ពាក់ពណ្ណាលម្អំ ការឲ្យត្រឡប់មក
 វិញនោះ មិនជាទីគាប់ចិត្ត របស់ជនទាំងឡាយណា ជនទាំងឡាយ
 នោះវែមឆ្លើសយ៉ាងនេះថា ព្រះរាជាទៅច្រឡំច្រឡំ ដោយបព្វជិត
 ទំនងជាកម្មរបស់បព្វជិតទេដឹង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា
 ពោសទី ៩ ក្នុងការចូលទៅក្នុងរាជបុរំ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយ
 ទៀត ខាងក្នុងរាជបុរំ វែមឆ្លើសយ៉ាងនេះថា ដោយដំរី ចង្រ្រៀត ដោយសេះ
 ចង្រ្រៀត ដោយរថ ទាំងរូប សំឡេង ភ្លឺត រស រោជ្ជព្វៈ ជា
 ហេតុនៃសេចក្តីត្រេកអរ ស្រឡាញ់របស់មិនសមគួរ ដល់បព្វជិតទេ ។

អយំ ភិក្ខុវេទនសោ អាទិទេវា វាជិទ្ធកុរុយ្យវេសនេ ។
 វមេ វោ ភិក្ខុវេទនស អាទិទេវា វាជិទ្ធកុរុយ្យវេសនេតិ ។

(២៦) ឯតំ សមយំ ភគវា សន្តោសុ វិចារតំ
 កមិលវត្ថុស្មី ឱក្រោជាកមេ ។ អថវោ សម្ពុហុលា
 សន្តា ឧចាសកោ ភគវេហោសេ យេន ភគវា
 តេទុបសន្តមីសុ ឧបសន្តមិត្វា ភគវន្តំ អភិវាទេត្វា
 ឯតមន្តំ ធីសិទ្ធិសុ ។ ឯតមន្តំ ធីសិទ្ធិ វោ
 សន្តោ ឧចាសកោ ភគវា ឯតទាវាច អបិ ទុ ឧម្ពេ
 សន្តា អដ្ឋង្គសមញ្ញាគតំ ឧចាសថំ ឧបវសជាតិ ។
 អប្បេកាណា មយំ កន្តេ អដ្ឋង្គសមញ្ញាគតំ ឧចាសថំ
 ឧបវសាម អប្បេកាណា ន ឧបវសាមាតិ ។ តេសំ
 វេ សន្តា អលាភា តេសំ ទុល្លទ្ធិ យេ តុម្ពេ
 ឯវិ សោកាសកយេ^(១) ជីវិតេ មរណាសកយេ
 ជីវិតេ អប្បេកាណា អដ្ឋង្គសមញ្ញាគតំ ឧចាសថំ
 ឧបវសថំ អប្បេកាណា ន ឧបវសថំ ។

១ សោកយេតិ វា ធាយេ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាវោសថី ១០ ក្នុងការចូលរៀនវិចារតំ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ វោស ១០ យ៉ាងនេះឯង វេមនិមាណក្នុងការចូល
 រៀនវិចារតំ ។

(២៦) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងឱក្រា-
 ពាកម ខៀវត្រក្រិកបិលត៍សុ ក្នុងវិជនសក្កៈ ។ គ្រានោះ ពួកសក្យ-
 ទោសកជាច្រើន បានចូលរៀនព្រះដ៏មានព្រះភាគក្នុងវិចារតំ ។
 នោះ លុះចូលរៀនព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយ
 ក្នុងទិសមគ្គ ។ លុះពួកសក្យទោសក អង្គុយក្នុងទិសមគ្គហើយ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគបានត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់សក្យៈទាំងឡាយ អ្នកទាំង
 ឡាយ បានរក្សាទោសថ ប្រកបដោយអង្គ ៨ វែង ។ បពិត្រព្រះ
 អង្គ ៨ ជួនកាល យើងទាំងឡាយ បានរក្សាទោសថប្រកបដោយ
 អង្គ ៨ ជួនកាល យើងទាំងឡាយ មិនបានរក្សា ។ ម្ចាស់សក្យៈទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយនាមពញជាតិគណៈហើយ ការបោះទុកអង្គកាតជាមនុស្ស
 អ្នកទាំងឡាយនោះបានដោយកម្រ ឡើយអ្នកទាំងឡាយ ជួនកាលក៏បាន
 រក្សាទោសថប្រកបដោយអង្គ ៨ ជួនកាលក៏មិនបានរក្សា ក្នុងជីវិតប្រកប
 ដោយសោភ័ណភ័យក្នុងជីវិត ប្រកបដោយមរណៈនិរិក្ខយយ៉ាងនេះ ។

តំ កំ មញ្ញថ សញ្ញា ។ ឥទ បុរិសោ យេន(២)
 កម្មដ្ឋានេន អនាបជ្ជំ អកុសលំ ធិវសំ អឡកហាបណំ
 ចិត្តិសេយ្យ ធាត្វា បុរិសោ ឧដ្ឋានសម្បទ្ធាតិ អលំ
 វចនាយាតិ ។ ឃិវំ កន្ថេ ។ តំ កំ មញ្ញថ
 សញ្ញា ។ ឥទ បុរិសោ យេន កម្មដ្ឋានេន
 អនាបជ្ជំ អកុសលំ ធិវសំ កហាបណំ ចិត្តិសេយ្យ
 ធាត្វា បុរិសោ ឧដ្ឋានសម្បទ្ធាតិ អលំ វចនា-
 យាតិ ។ ឃិវំ កន្ថេ ។ តំ កំ មញ្ញថ សញ្ញា ។
 ឥទ បុរិសោ យេន កម្មដ្ឋានេន អនាបជ្ជំ អកុ-
 សលំ ធិវសំ ធូ កហាបណោ ចិត្តិសេយ្យ តយោ
 កហាបណោ ចិត្តិសេយ្យ ចត្តារោ កហាបណោ
 ចិត្តិសេយ្យ បញ្ច កហាបណោ ចិត្តិសេយ្យ ទ
 កហាបណោ ចិត្តិសេយ្យ សត្ត កហាបណោ
 ចិត្តិសេយ្យ អដ្ឋ កហាបណោ ចិត្តិសេយ្យ

២ ខ. ម. យេន កេនចិវិ អដ្ឋិ ។

ម្ចាស់សក្យៈ ចាំនិទ្យាយ អ្នកចាំនិទ្យាយ សំគាល់ហេតុនោះ ដូចម្តេច ។
 បុរសក្នុងលោកនេះ ក្នុង ១ ថ្ងៃ កេបានកន្លះកហាបណោ ដោយហេតុនៃ
 ការងារណាមួយ ដែលមិនប៉ះពាល់អកុសលកម្ម តើគួរហៅថា បុរស
 អ្នកល្ងាស បរិបូណ៌ដោយសេចក្តីត្បូងយាមដែរឬទេ ។ ព្រះករុណា
 ព្រះអង្គ ។ ម្ចាស់សក្យៈ ចាំនិទ្យាយ អ្នកចាំនិទ្យាយ សំគាល់ហេតុ
 នោះដូចម្តេច ។ បុរសក្នុងលោកនេះ ក្នុង ១ ថ្ងៃ កេបាន ១ កហា-
 បណោ ដោយហេតុនៃការងារណាមួយ ដែលមិនប៉ះពាល់អកុសលកម្ម
 តើគួរហៅថា បុរសអ្នកល្ងាស បរិបូណ៌ដោយសេចក្តីត្បូងយាមដែរឬទេ ។
 ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ម្ចាស់សក្យៈ ចាំនិទ្យាយ អ្នកចាំនិទ្យាយ សំគាល់
 នូវហេតុដូចម្តេច ។ បុរសក្នុងលោកនេះ ក្នុង ១ ថ្ងៃ កេបាន ២ កហាបណោ
 ដោយហេតុនៃការងារណាមួយ ដែលមិនប៉ះពាល់អកុសលកម្ម កេបាន
 ៣ កហាបណោ កេបាន ៤ កហាបណោ កេបាន ៥ កហាបណោ កេបាន
 ៦ កហាបណោ កេបាន ៧ កហាបណោ កេបាន ៨ កហាបណោ

១៧ កហាបណោ ធិត្ថិសេយ្យ ទស កហាបណោ
 ធិត្ថិសេយ្យ វិសំ កហាបណោ ធិត្ថិសេយ្យ វិសំ
 កហាបណោ ធិត្ថិសេយ្យ ចត្តាធិសំ កហាបណោ
 ធិត្ថិសេយ្យ ចត្តាសំ កហាបណោ ធិត្ថិសេយ្យ កហា-
 បណោសតំ ធិត្ថិសេយ្យ ធិត្ថិសេយ្យ បុរិសោ ឧដ្ឋានសម្បត្តោតំ
 អសំ វចនាយាតំ ។ ឯវំ កន្ថេ ។ តំ កី មញ្ញដ
 សក្កា ។ អធិ ទុ ទោ សោ បុរិសោ ធិវិសេ^(១)
 កហាបណោសតំ កហាបណោសហស្សំ ធិត្ថិសមាទោ
 លទ្ធិ លទ្ធិ ធិត្ថិបន្តោ^(២) វស្សសភដិវិ មហន្តំ
 កោតត្ថុដ្ឋំ អធិត្ថេយ្យាតំ ។ ឯវំ កន្ថេ ។
 តំ កី មញ្ញដ សក្កា ។ អធិ ទុ ទោ សោ
 បុរិសោ កោតហេតុតំ កោតធិទាមំ កោតាធិករណំ
 ឯកំ វា រត្តិ ឯកំ វា ធិវិសំ ឧបទ្យំ វា រត្តិ
 ឧបទ្យំ វា ធិវិសំ ឯកន្តសុទ្ធប្បដិសំវេនំ វិហាបយ្យាតំ។

១ ខ. ម. ធិ ទុ សោ បុរិសោ ធិវិសេ ធិវិសេ កន្ថេ ។ ២ ខ. ម. ធិត្ថិ
 វស្សសភដិវិ ធិវិសេ ធិវិសេ ។

កេតុន ៧ កហាបណោ កេតុន ១០ កហាបណោ កេតុន ២០ កហាបណោ
 កេតុន ៣០ កហាបណោ កេតុន ៤០ កហាបណោ កេតុន ៥០ កហាបណោ
 កេតុន ១០០ កហាបណោ កើត្តិយោថា បុរិសម្ពត្តិយាស បរិបូណ៌
 ភោយសេចក្តីព្យាយាមវិដេវេ ។ ព្រះករុណាព្រះគង្គ ។ ម្ចាស់សក្យៈ
 ទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់ហេតុនោះ ដូចម្តេច ។ បុរិស
 នោះ កាលកេតុន ១០០ កហាបណោ ១០០០ កហាបណោ ក្នុងមួយថ្ងៃ
 ទុកដាក់ក្នុងកហាបណោ ដែលខ្លួនកេតុនហើយ ។ សំគាល់កេតុន ១០០ គ្នា
 កម្សិបានខ្លះខ្លះនៃកោតៈដ៏ច្រើនវិដេវេ ។ ព្រះករុណាព្រះគង្គ ។ ម្ចាស់
 សក្យៈទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់ទូរហេតុនោះ ដូចម្តេច ។
 បុរិសនោះ កម្សិបានទទួលខ្លះសុខយ៉ាងឯក ក្នុងក្រិម្មយ ឬ
 មួយថ្ងៃ ក្នុងក្រិម្មយ ឬ កន្លះថ្ងៃ ដែលមានកោតៈជាហេតុ មាន
 កោតៈជាគ្រឿងប្រគល់ឱ្យ មានកោតៈជាអធិករណំ វិមនវិដេវេ ។

លោ ហេតុំ កន្តោ ។ តិ តិស្ស ហេតុ ។ កាណា
 ហិ កន្តោ អនិទ្ធា តុច្ឆា ធុសា ហោសធម្មាតិ ។ ឥធន
 បទ វេ សត្តា មម សាវតោ ធន វស្សនិ
 អប្បមត្តា អាតាមិ បហិតត្តោ វិហារន្តោ យថា
 មយាទុសិដ្ឋិ តថា បដិបដ្ឋមាទោ សតំមិ វស្សនិ
 សតំមិ វស្សសតាមិ សតំមិ វស្សសហស្សនិ
 ឯកក្កសុទ្ធប្បដិសំវេដិ វិហារយ្យ ។ សេក ច ខុស្ស
 សកណាតាមិ វា អនាតាមិ វា អបណ្ណកំ វា សោ-
 តាបន្តោ ។ តិដ្ឋន្តុ សត្តា ធន វស្សនិ ឥធន មម
 សាវតោ ធរ វស្សនិ អដ្ឋ វស្សនិ សត្ត វស្សនិ
 ច វស្សនិ បញ្ច វស្សនិ ចត្តាវិ វស្សនិ តិណិ
 វស្សនិ ទ្វេ វស្សនិ ឯកំ វស្សំ អប្បមត្តា អាតាមិ
 បហិតត្តោ វិហារន្តោ យថា មយាទុសិដ្ឋិ យថា បដិបដ្ឋ-
 មាទោ សតំមិ វស្សនិ សតំមិ វស្សសតាមិ សតំមិ
 វស្សសហស្សនិ ឯកក្កសុទ្ធប្បដិសំវេដិ វិហារយ្យ ។

ហេតុន្តុ៖ មិនមែនទេ ព្រះអង្គ ។ រឿងនោះ ព្រោះហេតុអ្វីៗ បរិស្រព្រះអង្គ
 ដំបើរើន ព្រោះថា កាមចាំទ្បាយមិនទៀង ខ្លះ មិនភិត វិនាសទៅជា
 ធម្មតា ។ ម្ចាស់សក្យៈចាំទ្បាយ ចំណែកភាគសាវតរបស់គេជាគត ក្នុង
 សាសនានេះជាអ្នកមិនមានសេចក្តីប្រមាទ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅ
 កិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ប្រតិបត្តិកាមភាព្យដែល
 គេជាគត ច្រៀនប្រដៅហើយ អស់ ១០ ឆ្នាំគប្បីទទួលសេចក្តីសុខយ៉ាង
 ឯក អស់ ១០០ ឆ្នាំ ក៏មាន ១០.០០០ (ម៉ឺន) ឆ្នាំ ក៏មាន ១០០.០០០
 (ទសស) ឆ្នាំ ក៏មាន ។ សាវតរបស់គេជាគត នោះបានជាសកតាមិ
 ខ្លះ អនាតាមិខ្លះ បានដល់សោតភ័ក្ត្រប្រាជ្ញខ្លះ ។ ម្ចាស់សក្យៈចាំ
 ទ្បាយ ១០ ឆ្នាំលើកទុកចុះ សាវតរបស់គេជាគតក្នុងសាសនានេះ ជា
 អ្នកមិនមានសេចក្តីប្រមាទ មានព្យាយាមជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មាន
 ចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ប្រតិបត្តិកាមភាព្យដែលគេជាគត ច្រៀន
 ប្រដៅហើយ អស់ ៤ ឆ្នាំ ៨ ឆ្នាំ ៧ ឆ្នាំ ៦ ឆ្នាំ ៥ ឆ្នាំ ៤ ឆ្នាំ ៣ ឆ្នាំ ២ ឆ្នាំ
 ១ ឆ្នាំ គប្បីទទួលសេចក្តីសុខយ៉ាងឯក អស់ ១០០ ឆ្នាំ ក៏មាន
 ១០.០០០ (ម៉ឺន) ឆ្នាំ ក៏មាន ១០០.០០០ (ទសស) ឆ្នាំ ក៏មាន ។

សោ ច ខ្យស្ស សក្កនាគាមី កំ អនាគាមី កំ
 អប្បឈ្លាតំ កំ សោតាមប្រោ ។ តំដ្ឋុន្ទ សក្កា
 ឯកំ វស្សំ ឥន មម សារកោ ធន មាសេ
 អប្បមត្តោ អាតាមី បហិតត្តោ វិហារន្តោ យថា
 មយានុសិដ្ឋំ តថា មដិបដ្ឋមាថោ សតំមិ វស្សនិ
 សតំមិ វស្សសតានិ សតំមិ វស្សសហស្សនិ
 ឯកន្តសុខប្បដិសំវេទី វិហារយ្យ ។ សោ ច
 ខ្យស្ស សក្កនាគាមី កំ អនាគាមី កំ អប្បឈ្លាតំ
 កំ សោតាមប្រោ ។ តំដ្ឋុន្ទ សក្កា ធន មាសា
 ឥន មម សារកោ ធន មាសេ អដ្ឋ មាសេ
 សក្ក មាសេ ច មាសេ បញ្ច មាសេ ចត្តាក
 មាសេ តយោ មាសេ ទ្វេ មាសេ ឯកមាសិ
 អប្បមាសិ អប្បមត្តោ អាតាមី បហិតត្តោ វិហារន្តោ
 យថា មយានុសិដ្ឋំ តថា មដិបដ្ឋមាថោ សតំមិ
 វស្សនិ សតំមិ វស្សសតានិ សតំមិ វស្ស-
 សហស្សនិ ឯកន្តសុខប្បដិសំវេទី វិហារយ្យ ។

សារករបស់គមនោះ បានជាសក្កនាគាមី៖ អនាគាមី៖ បានដល់
 សោតាមប្រោ៖ ។ មូលសក្កៈពំណែយ ១ ឆ្នាំលើកទុកចុះ សារក
 របស់គមនោះ ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីប្រមាទ បាន
 ព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន
 ប្រតិបត្តិតាមពាក្យដែលគមនោះ ប្រៀនប្រដៅហើយ អស់ក្រិមនៃ ១០ ខែ
 ក៏ឃ្លីទទួលខ្លួនសេចក្តីសុខយ៉ាងឯក អស់ ១០០ ឆ្នាំ ក៏មាន ១០.០០០
 (ទម្ងីន) ឆ្នាំ ក៏មាន ១០០.០០០ (ទវសន) ឆ្នាំ ក៏មាន ។ សារករបស់គម-
 នោះ បានជាសក្កនាគាមី៖ អនាគាមី៖ បានដល់សោតាមប្រោ
 ប្រោ៖ ។ មូលសក្កៈពំណែយ ១០ ខែលើកទុកចុះ សារក
 របស់គមនោះ ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីប្រមាទ បាន
 ព្យាយាម ជាគ្រឿងដុតកំដៅកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន
 ប្រតិបត្តិតាមពាក្យដែលគមនោះ ប្រៀនប្រដៅហើយ អស់ ៤ ខែ ៨ ខែ
 ៧ ខែ ៦ ខែ ៤ ខែ ៣ ខែ ២ ខែ ១ ខែ កន្លះខែ ក៏ឃ្លីបាន
 ទទួលខ្លួនសេចក្តីសុខយ៉ាងឯក អស់ ១០០ ឆ្នាំ ក៏មាន ១០.០០០
 (ទម្ងីន) ឆ្នាំ ក៏មាន ១០០.០០០ (ទវសន) ឆ្នាំ ក៏មាន ។

សោ ច ទូស្ស សកតាតាមី ក អនាតាមី ក
 អបណ្ណកំ ក សោតាបន្នោ ។ វិជ្ជុតុ សក្កា អឡ
 មាសោ ឥទ មម សារិកោ នស វត្តិទ្ធិវេ អប្បមត្តោ
 អាតាមី បហិតតោ វិហារន្តោ យថា មយានុសិទ្ធិ តថា
 បដិបដ្ឋមាទោ សតិមិ វស្សាដិ សតិមិ វស្សសតាដិ
 សតិមិ វស្សសហស្សាដិ ឯកាន្តសុខប្បដិសំវេទិ
 វិហារយ្យ ។ សោ ច ទូស្ស សកតាតាមី ក
 អនាតាមី ក អបណ្ណកំ ក សោតាបន្នោ ។ វិជ្ជុតុ
 សក្កា នស វត្តិទ្ធិវេ ឥទ មម សារិកោ នវ វត្តិទ្ធិវេ
 អដ្ឋ វត្តិទ្ធិវេ សត្ត វត្តិទ្ធិវេ ច វត្តិទ្ធិវេ បញ្ច
 វត្តិទ្ធិវេ ចត្តារោ វត្តិទ្ធិវេ តយោ វត្តិទ្ធិវេ ទ្វេ វត្តិទ្ធិវេ
 ឯកវត្តិទ្ធិវេ អប្បមត្តោ អាតាមី បហិតតោ វិហារន្តោ
 យថា មយានុសិទ្ធិ តថា បដិបដ្ឋមាទោ សតិមិ
 វស្សាដិ សតិមិ វស្សសតាដិ សតិមិ វស្ស
 សហស្សាដិ ឯកាន្តសុខប្បដិសំវេទិ វិហារយ្យ ។

សារិកបេសំភវគតោ បានជាសកតាតាមីខ្លះ អនាតាមីខ្លះ បានដល់
 សោតៈពិកប្រាកដខ្លះ ។ ម្នាលសក្យៈទាំងឡាយ កន្លះវិលើកទុកចុះ
 សារិកបេសំភវគត ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីប្រមាទ
 មានព្យាយាម ជាគ្រឿងជុំគំរើកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅកាន់ព្រះ
 ទិព្វាន ប្រតិបត្តិភាមពាក្យដែលគេជាគត ប្រៀនប្រដៅហើយ អស់
 យប់និវិថ្វ ១០ ក៏តប្បិបានទទួលនូវសេចក្តីសុខយ៉ាងឯក អស់ ១០០
 ឆ្នាំក៏មាន ១០.០០០ (ទម្ងីន) ឆ្នាំ ក៏មាន ១០០.០០០ (ទវសន) ឆ្នាំ
 ក៏មាន ។ សារិកបេសំភវគតោ បានជាសកតាតាមីខ្លះ អនា-
 តាមីខ្លះ បានដល់សោតៈពិកប្រាកដខ្លះ ។ ម្នាលសក្យៈទាំងឡាយ
 យប់និវិថ្វ ១០ លើកទុកចុះ សារិកបេសំភវគតក្នុងសាសនានេះជាអ្នក
 មិនមានសេចក្តីប្រមាទ មានព្យាយាមជាគ្រឿងជុំគំរើកិលេស មានចិត្ត
 បញ្ជូនទៅកាន់ព្រះទិព្វាន ប្រតិបត្តិភាមពាក្យដែលគេជាគត ប្រៀនប្រដៅ
 ហើយ អស់យប់និវិថ្វ ៧ យប់និវិថ្វ ៨ យប់និវិថ្វ ៧ យប់និវិថ្វ ៦
 យប់និវិថ្វ ៥ យប់និវិថ្វ ៤ យប់និវិថ្វ ៣ យប់និវិថ្វ ២ យប់និវិថ្វ ១
 ក៏តប្បិបានទទួលនូវសេចក្តីសុខយ៉ាងឯក អស់ ១០០ ឆ្នាំ ក៏មាន
 ១០.០០០ (ទម្ងីន) ឆ្នាំ ក៏មាន ១០០.០០០ (ទវសន) ឆ្នាំ ក៏មាន ។

សោ ច ទ្ធស្ស សកតាភិមី វា អនាភិមី វា អបណ្ណិកំ
 វា សោភាបន្នោ ។ តេសំ វេ សន្តា អលាភា
 តេសំ ទុស្គន្តំ យេ តុម្ពេ ឃិវិ សោកសកាយ
 ធីវិតេ មរណសកាយ ធីវិតេ អប្បេកតា អដ្ឋង្គសម-
 ន្នាភតំ ទុច្ចាសថំ ទុច្ចសថ អប្បេកតា ឧ
 ទុច្ចសថាតិ ។ ឃិភេ មយំ កន្តុ អដ្ឋង្គតេ អដ្ឋង្គ-
 សមន្នាភតំ ទុច្ចាសថំ ទុច្ចសិស្សាមាតិ ។

[៤៧] ឃិតំ សមយំ ភកវា វេសាលិយំ
 វិហារតិ មហារាជ ក្សជាតារសាលាយំ ។ អថទោ
 មហាលិ លិច្ឆិ យេធម ភកវា តេទុបសន្តមិ
 ទុបសន្តមិត្វា ភកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឃិតមន្តិ ធិសិធិ ។
 ឃិតមន្តិ ធិសិធា ទោ មហាលិ លិច្ឆិ ភកវន្តំ ឃិតទេវេច
 កោ ទុ ទោ កន្តុ ហេតុ កោ បទ្ធកយោ ចាបស្ស
 កម្មស្ស កិរិយាយ ចាបស្ស កម្មស្ស បវត្តិយាតិ ។

សាវកេបសំគតំគរោនា បាទជាសកតាភិមីទ្ធុះ អនាភិមីទ្ុះ បាទ
 ផលំសោតៈពិគប្រាកដទ្ុះ ។ ម្ចាស់សក្សៈចាំធិឡាយ អ្នកចាំធិឡាយ
 ចំជាវនលាភហើយ ការបាទទ្ធុអក្កភាពជាមនុស្ស អ្នកចាំធិឡាយនោះ
 បាទដោយកម្រ ឃ្លីតថា អ្នកចាំធិឡាយ ដួងកាល បាទក្សទ្ុបាទសថ
 ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដួងកាល មិនបាទក្ស ក្នុងជីវិតប្រកបដោយសោភ
 ធិនិភយ ក្នុងជីវិតប្រកបដោយមរណៈធិនិភយយ៉ាងនេះ ។ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចំរើន យើងចាំធិឡាយនេះ ធិនិក្សទ្ធុទ្ុបាទសថ ប្រកបដោយអង្គ ៨
 ចាប់ដើមតាំងពីថ្ងៃនេះ តរៀនទៅ ។

[៤៧] សមិយមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ច្រង់គង់នៅក្នុងកុដ្ឋតារ-
 សាលា នាមហារាជ ជិតក្រុងវិសាលី ។ គ្រានោះ លិច្ឆិ ឈ្មោះ
 មហាលិ បានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ក្រោម
 ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះ
 លិច្ឆិ ឈ្មោះមហាលិ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបក្រាបទូលព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុះអ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ
 ខែកិរិយាធ្វើឲ្យកម្មដ៏លាមក ខែកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ ខែកម្មដ៏លាមក ។

លោកោ ទោ មហាលិ ហេតុ លោកោ បទ្ធកាយោ ចាបស្ស
 កក្កស្ស កិរិយាយ ចាបស្ស កក្កស្ស បវត្តយា
 នោសោ ទោ មហាលិ ហេតុ នោសោ បទ្ធកាយោ ចាបស្ស
 កក្កស្ស កិរិយាយ ចាបស្ស កក្កស្ស បវត្តយា
 មោហោ ទោ មហាលិ ហេតុ មោហោ បទ្ធកាយោ
 ចាបស្ស កក្កស្ស កិរិយាយ ចាបស្ស កក្កស្ស
 បវត្តយា អយោ ធិសោ មនសិការោ ទោ
 មហាលិ ហេតុ អយោ ធិសោ មនសិការោ
 បទ្ធកាយោ ចាបស្ស កក្កស្ស កិរិយាយ ចាបស្ស
 កក្កស្ស បវត្តយា មិច្ឆាបណ្ឌិហិតំ ទោ មហាលិ
 ចិត្តំ ហេតុ មិច្ឆាបណ្ឌិហិតំ ចិត្តំ បទ្ធកាយោ ចាបស្ស
 កក្កស្ស កិរិយាយ ចាបស្ស កក្កស្ស បវត្តយា ។
 អយំ ទោ មហាលិ ហេតុ អយំ បទ្ធកាយោ ចាបស្ស
 កក្កស្ស កិរិយាយ ចាបស្ស កក្កស្ស បវត្តយាតិ ។

ខ្នាលមហាលិ លោកៈ ជា ហេតុ លោកៈ ជា បច្ច័យ ខែកិរិយា ធ្វើឲ្យ កម្មដ៏ លា-
 មក ខែកិរិយា ប្រព្រឹត្តិ ទៅ ខែកម្មដ៏ លាមក ខ្នាលមហាលិ ទោសៈ ជា ហេតុ
 ទោសៈ ជា បច្ច័យ ខែកិរិយា ធ្វើឲ្យ កម្មដ៏ លាមក ខែកិរិយា ប្រព្រឹត្តិ ទៅ
 ខែកម្មដ៏ លាមក ខ្នាលមហាលិ មោហៈ ជា ហេតុ មោហៈ ជា បច្ច័យ
 ខែកិរិយា ធ្វើឲ្យ កម្មដ៏ លាមក ខែកិរិយា ប្រព្រឹត្តិ ទៅ ខែកម្មដ៏ លាមក ខ្នាល
 មហាលិ អយោ ធិសោ មនសិការៈ (ការ មិន បាន ធ្វើ ទុក្ខ កុសិល ដោយ
 ទុបាយ) ជា ហេតុ អយោ ធិសោ មនសិការៈ ជា បច្ច័យ ខែកិរិយា ធ្វើឲ្យ កម្ម
 ដ៏ លាមក ខែកិរិយា ប្រព្រឹត្តិ ទៅ ខែកម្មដ៏ លាមក ខ្នាលមហាលិ ចិត្ត ដែល
 ចុក្កល ដ៏ កល្យាន ជា ហេតុ ចិត្ត ដែល ចុក្កល ដ៏ កល្យាន ជា បច្ច័យ
 ខែកិរិយា ធ្វើឲ្យ កម្មដ៏ លាមក ខែកិរិយា ប្រព្រឹត្តិ ទៅ ខែកម្មដ៏ លាមក ។
 ខ្នាលមហាលិ នេះ ជា ហេតុ នេះ ជា បច្ច័យ ខែកិរិយា ធ្វើឲ្យ
 កម្មដ៏ លាមក ខែកិរិយា ប្រព្រឹត្តិ ទៅ ខែកម្មដ៏ លាមក ។

កោ បទ កន្ត ហេតុ កោ បទយោ
 កល្យាណស្ស កម្មស្ស កំរិយាយ កល្យាណ-
 ស្ស កម្មស្ស បវត្តិយាតិ ។ អលោកោ
 ទោ មហាលិ ហេតុ អលោកោ បទយោ
 កល្យាណស្ស កម្មស្ស កំរិយាយ កល្យាណស្ស
 កម្មស្ស បវត្តិយា អនោសោ ទោ មហាលិ
 ហេតុ អនោសោ បទយោ កល្យាណស្ស
 កម្មស្ស កំរិយាយ កល្យាណស្ស កម្មស្ស
 បវត្តិយា អនោមោ ទោ មហាលិ ហេតុ
 អនោមោ បទយោ កល្យាណស្ស កម្មស្ស
 កំរិយាយ កល្យាណស្ស កម្មស្ស បវត្តិយា យោធិសោ
 មនសិកោ ទោ មហាលិ ហេតុ យោធិសោ មនសិ-
 កោ បទយោ កល្យាណស្ស កម្មស្ស កំរិយាយ
 កល្យាណស្ស កម្មស្ស បវត្តិយា សម្មាបណិហិតំ
 ទោ មហាលិ ចិត្តំ ហេតុ សម្មាបណិហិតំ ចិត្តំ បទយោ

ចតិគ្រូព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុះអ្វីជាហេតុ អ្វីជាបច្ច័យ ខែកិរិយាធ្វើនូវកម្មដ៏ល្អ
 ខែកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ ខែកម្មដ៏ល្អ ។ ម្ចាស់មហាលិ អាលោកៈ
 (ការមិនលោភ) ជាហេតុ អាលោកៈជាបច្ច័យ ខែកិរិយាធ្វើនូវកម្មដ៏ល្អ
 ខែកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅខែកម្មដ៏ល្អ ម្ចាស់មហាលិ អទោសៈ (ការ
 មិនប្រឡូស្ត) ជាហេតុ អទោសៈ ជាបច្ច័យ ខែកិរិយាធ្វើនូវកម្មដ៏ល្អ
 ខែកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ ខែកម្មដ៏ល្អ ម្ចាស់មហាលិ អទាហៈ (ការ
 មិនរង្វិល) ជាហេតុ អទាហៈ ជាបច្ច័យ ខែកិរិយាធ្វើនូវកម្មដ៏ល្អ
 ខែកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ ខែកម្មដ៏ល្អ ម្ចាស់មហាលិ យោធិសោមនសិកាៈ
 (ការធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ដោយធាយ) ជាហេតុ យោធិសោមនសិកាៈ
 ជាបច្ច័យ ខែកិរិយាធ្វើនូវកម្មដ៏ល្អ ខែកិរិយាប្រព្រឹត្តិទៅ ខែកម្មដ៏ល្អ
 ចិត្តវិសេសបុគ្គលដ៏កល់ត្រូវ ជាហេតុ ចិត្តវិសេសបុគ្គលដ៏កល់ត្រូវ ជាបច្ច័យ

កល្យាណស្ស កម្មស្ស កំរិយាយ កល្យាណស្ស
 កម្មស្ស បវត្តិយា ។ អយំ ខោ មហាលិ ហេតុ
 អយំ បទ្ធកាយោ កល្យាណស្ស កម្មស្ស កំរិយាយ
 កល្យាណស្ស កម្មស្ស បវត្តិយាតិ ។ វមេ ខោ
 មហាលិ ទស ទន្មា លោកេ ទ សិវិជ្ជយ្យំ
 ធយំទ បញ្ញាយេជ អធម្មចរិយវិសមចរិយាតិ វា
 ធម្មចរិយសមចរិយាតិ វា ។ យស្មា ទ ខោ
 មហាលិ វមេ ទស ទន្មា លោកេ សិវិជ្ជន្នំ
 តស្មា បញ្ញាយតិ អធម្មចរិយវិសមចរិយាតិ វា
 ធម្មចរិយសមចរិយាតិ វាតិ ។

(៤៨) ទសយមេ ភិក្ខុវេ ទន្មា បព្វជិវេន
 អភិក្ខុំ បទ្ធកេត្តិកត្តា ។ តតមេ ទស ។
 វេណិយម្ពិ អជ្ឈបកតោតំ បព្វជិវេន អភិក្ខុំ
 បទ្ធកេត្តិកត្តំ បរហ្មដិទទ្ធា មេ វិវិកាតំ បព្វជិវេន
 អភិក្ខុំ បទ្ធកេត្តិកត្តំ អញ្ញោ មេ អាត្មេប្បា
 កាណិយោតំ បព្វជិវេន អភិក្ខុំ បទ្ធកេត្តិកត្តំ

ខៃភិយោធ្វើទ្វិកម្មដ៏ល្អ ខៃភិយាប្រត្រិក្ខិវេ ខៃកម្មដ៏ល្អ ។ ខ្នាល
 មហាលិ នេះជាហេតុ នេះជាបទ្ធកាយ ខៃភិយោធ្វើទ្វិកម្មដ៏ល្អ ខៃ
 ភិយាប្រត្រិក្ខិវេ ខៃកម្មដ៏ល្អ ។ ខ្នាលមហាលិ បើធម៌១០ យ៉ាងនេះ
 មិនធម្មវិសមចរិយាតេ ពាក្យថា អធម្មចរិយវិសមចរិយាតិ^(១) ពាក្យ
 ថា ធម្មចរិយសមចរិយាតិ^(២) ក៏មិនធម្មវិបាកដ ក្នុងលោកនេះដែរ ។
 ខ្នាលមហាលិ ប្រោះនៃធម៌១០ យ៉ាងនេះ មានប្រាកដក្នុងលោក ហេតុ
 នោះបានជាពាក្យថា អធម្មចរិយវិសមចរិយាតិ ធម្មចរិយសមចរិយា
 តិ រឹចមានប្រាកដ ។

(៤៨) ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ បព្វជិតប្បវិចារណា
 ណារឿយ ។ ។ ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ ។ ក៏បព្វជិត ប្បវិចារណា
 រឿយ ។ ថា ភាគអញ្ញកាន់យកនូវគេដំបែក អំពីគេទរបស់គ្រូហស្ថ ១
 បព្វជិតប្បវិចារណារឿយ ។ ថា ការប្រត្រិក្ខិវេត្តិមជ្ជិក របស់
 ភាគអញ្ញប្រត្រិក្ខិវេ ដោយបុគ្គលដទៃ ១ បព្វជិត ប្បវិចារណា
 រឿយ ។ ថា ភាគប្បកិរិយាផ្សំអំពីគ្រូហស្ថ ភាគអញ្ញកម្ម ១

១ ភិយាប្រត្រិក្ខិវេ បានដល់ការចម្រើនដោយអំណាចកុសលធម៌ ។
 ២ វិយាប្រត្រិក្ខិវេ បានដល់ការប្រត្រិក្ខិវេដោយអំណាចកុសលធម៌ ។ អង្គកថា ។

កង្កិ ទុ ទោ មេ អត្តា សីលតោ ឆ ឧបវេន្តិកំ
 បព្វជិតេន អភិណ្ណំ បព្វវេត្តិតំ កង្កិ ទុ ទោ មំ
 អទុវិទូ វិញ្ញូ សុត្រញ្ញុចារី សីលតោ ឆ ឧបវេន្តិកំ
 បព្វជិតេន អភិណ្ណំ បព្វវេត្តិតំ សព្វេហិ មេ
 មិយេហិ មនាមេហិ នាណការិ វិណាការិកំ
 បព្វជិតេន អភិណ្ណំ បព្វវេត្តិតំ កង្កិស្សកោង្កិ
 កង្កិណាយោ កង្កិយោ ឆ កង្កិពុទ្ធ កង្កិប្បជិ-
 សវណោ យំ កង្កិ កវិស្សនមិ កល្យាណំ វា
 កាមតំ វា តស្ស នាយោ កវិស្សនមិ បព្វជិតេន
 អភិណ្ណំ បព្វវេត្តិតំ កង្កិស្សតស្ស មេ វត្តិដ្ឋិកំ
 វិតិបកង្កិកំ បព្វជិតេន អភិណ្ណំ បព្វវេត្តិតំ កង្កិ
 ទុ ទោហំ សុត្តានិកាយេ អភិរមាមិកំ បព្វជិតេន
 អភិណ្ណំ បព្វវេត្តិតំ អត្ថំ ទុ ទោ មេ
 ឧត្តវិមុទ្ធស្សនន្ទា អលមរិយ ញ្ញាណនស្សនវិសេសា

បព្វជិត ឧប្បវិទាណារៀយវាថា ភក្កាអញមិនគំរដៀលខ្លួនឯង ដោយ
 សីលធម៌បានទេឬ ឧបព្វជិត ឧប្បវិទាណារៀយវាថា ពួកសព្វហ្មចារី
 ជាតិពាជន គយគន់មើលហើយ មិនគំរដៀលភក្កាអញ ដោយសីលធម៌
 បានទេឬ ឧបព្វជិត ឧប្បវិទាណារៀយវាថា ការព្រាត់ប្រាសនិកសចក
 សក្ខិនិសុត្តិវាចនិស្សំ ដែលជាច្រើនឡូត្រូវ ជាទីតាប់ចិត្ត នៃភក្កាអញ
 តែងមានជាមួយ ឧបព្វជិត ឧប្បវិទាណារៀយវាថា ភក្កាអញមានកម្ម
 ជាបស្ចុន មានកម្មជាបាយាទ មានកម្មជាភិណិត មានកម្មជាដេវតវិទូ
 មានកម្មជាគ្រឿងរឹកយើញ ភក្កាអញនឹងធ្វើឲ្យកម្មណា ល្អ ឬអាក្រក់
 ភក្កាអញគង់នឹងបានជាអ្នកទទួលយកខ្លួនវា ខែកម្មនោះវាបានឡើយ ឧ
 បព្វជិត ឧប្បវិទាណារៀយវាថា យប់នឹងថ្ងៃទាំងឡាយ ចេរត
 កន្លងទៅ តើភក្កាអញ បានធ្វើដូចម្តេចខ្លះហើយ ឧបព្វជិត ឧប្បវិទា-
 ណារៀយវាថា សព្វថ្ងៃនេះ ភក្កាអញមានសេចក្តីអភិរម្យ គ្រេកអរ
 ក្នុងផ្ទះដ៏ស្ងួតខ្លះដែរ ឬទេ ឧបព្វជិត ឧប្បវិទាណារៀយវាថា ឧត្តវិ-
 មនស្សធម៌ គឺធម៌ជាបស្ចុនស្ស ដ៏ប្រសើរក្រៃលែង មានដល់ភក្កា
 អញដែរឬ ធម៌ដ៏វិសេស ដែលគួរនឹងឃើញ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ប្រសើរ

អង្គតោ សោហំ បដ្ឋិមេ កាលេ សព្វហ្មចារិហិ
ធម្មា ន មង្គំ ភវិស្សមីតំ បព្វជិតេន អភិណ្ណំ
បព្វវេត្តិតព្វំ ។ នមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទស ទម្មា
បព្វជិតេន អភិណ្ណំ បព្វវេត្តិតព្វាតំ ។

(២៧) ទសយំមេ ភិក្ខុវេ ទម្មា បព្វជិតេន
អភិណ្ណំ បព្វវេត្តិតព្វា សវិញ្ញា ។ កតមេ ទស ។
សីតំ ឧណ្ណំ ជិយញ្ញា បិដាសា ឧទ្ធារោ បស្សារោ
កាយសំវារោ វចិសំវារោ អាជិវសំវារោ ហោចោត្តរិកោ
ភវិស្សារោ ។ នមេ ទោ ភិក្ខុវេ ទស ទម្មា សវិញ្ញាតំ ។

(២៨) ឯតំ សមយំ ភក្កវា សាវត្តិយំ វិហារតំ
ជេតវារេ អបាថបិណ្ឌិកស្ស អាណមេ ។ តេន ទោ
បទ សមយេន សម្ពុហុលា ភិក្ខុ បញ្ញាភត្តិ
បិណ្ឌាភាគប្បជិក្កញ្ញា ឧបដ្ឋានសាលាយំ សម្ពុសិញ្ញា
សដ្ឋិបតិកា ភណ្ឌទជាតា កាលហជាតា
វិវាបញ្ញា អញ្ញមតាំ មុទសត្តិហិ វិបុទដ្ឋិ(*) ។

១ ទ. ម. វិបុទដ្ឋិ វិហារី ។

កាត្តាអញ្ញបាទប្រាសំជីវហិយេ កាត្តាអញ្ញោនោសព្វហ្មចារិហិ ឡាយ
ស្សភក្កិកាលោ ជាបិដុក (មរណសម័យ) និវមិទអិមេ អៀមទេ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌១០ យ៉ាងនេះឯង បព្វជិតប្បវិចារណារឿយៗ ។

(២៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ដែលប៉តនៅក្នុងសារីៈ ១០
យ៉ាងនេះ បព្វជិតប្បវិចារណារឿយៗ ។ ធម៌ ១០ យ៉ាងតិរិច្ឆុរៈ ។
គិក្រដាក់ ១ ក្តៅ ១ សេចក្តីឃ្នា ១ ស្រែក ១ ឧទ្ធារៈ ១ បស្សាវៈ ១
សង្រួមកាយ ១ សង្រួមវាចា ១ សង្រួមក្នុងការចិញ្ចឹមជីវិត ១
ភវិស្សារី ដែលទាំងសត្វទ្រកើត ក្នុងភពទៀត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះឯង ដែលប៉តនៅក្នុងសារីៈ ។

(២៨) សម័យមួយ ព្រះជីមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវិក្ក
ជេតពន របស់អាថបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្តិ ។ សម័យនោះ
ឯង ភិក្ខុច្រើនរូប ត្រឡប់មកពីបិណ្ឌបាត ក្នុងវេលាខាងក្រោយ
កត្តហើយ អង្គុយប្រជុំគ្នា ក្នុងឧបដ្ឋានសាលា កើតមានសេចក្តីប្រកួត
ប្រកាន់ឈ្មោះប្រកែក ឱយាយចាក់ដោតគ្នា ដោយលំហែងគឺមាត់ ។

អថទោ កកវា សាយណ្ណសមយំ បដិសណ្ឋាន
 វុដ្ឋិកោ យេន ឧបដ្ឋានសាលា តេទុបសន្តមិ
 ឧបសន្តមិ មញ្ញត្តេ អាសនេ ជិសិដិ ។
 ជិសន្ត ទោ កកវា កិក្ខុ អាមន្តេសិ កាយ-
 ទុក្ខ កិក្ខុវេ ឯតវហិ កាយាយ សន្និសិទ្ធិ(១)
 កា ប បទ វោ អន្តរកថា វិប្បកតាតិ ។
 ភទ មយំ កន្តេ បន្ទាភត្តំ បិណ្ឌោតប្បដិក្កន្តា
 ឧបដ្ឋានសាលាយំ សន្និសិទ្ធិ សន្និបតិកា កណ្ណទ-
 ជាតា កលហជាតា វិវាទបន្ទា អញ្ញមញ្ញ
 មុទសត្តិហិ វិទុទន្តា វិហារមាតិ ។ ទ ទោ
 បទេតំ កិក្ខុវេ វុដ្ឋិកោ បដិវ្យំ កុលបុត្តានំ សន្ទា
 អការស្មា អទការិយំ បទ្ធវិទានំ យំ វុដ្ឋេ កណ្ណ-
 ទជាតា កលហជាតា វិវាទបន្ទា អញ្ញមញ្ញ
 មុទសត្តិហិ វិទុទន្តា វិហារយោថ ។ ទសយំមេ កិក្ខុវេ
 ទន្ទា សារណិយា មិយេករណា គុករណា សន្តិហាយ
 អវិវាទាយ សាមត្តិយា ឯតវកាយ សំវត្តន្តិ ។

១ ម. ឧន្ទនេ សន្និបតិកា ជាហេ អន្តិ ។

គ្រានោះ គ្រង់មានព្រះភោគ ទ្រង់ចេញចាកទីតាំងសម្លឹង ក្នុងសាយណ្ណ-
 សម័យ ក៏ចូលទៅក្រុមបង្គោនសាលា លុះចូលទៅដល់ហើយ
 ក៏គង់លើកាសិះ ដែលគេក្រាលថ្នាយ ។ លុះគ្រង់មានព្រះ
 ភោគទ្រង់គង់ហើយ ក៏គ្រាស់ហៅកិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ
 មេត្តាញ៉មិញនេះ អ្នកទាំងឡាយ អង្គុយប្រជុំគ្នាដោយកថាដូចម្តេច ចុះ
 អន្តរកថាដូចម្តេច ដែលអ្នកទាំងឡាយធ្វើមិនទាន់ដាច់ស្រេច ។ បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទីនេះ យើងទុំទាំងឡាយ គ្រូរៀបមកអំពីបិណ្ឌបាត
 ក្នុងវេលាព្រឹកយកក្ត ហើយអង្គុយប្រជុំគ្នា ក្នុងក្រុមបង្គោនសាលា ក៏
 កើតមានសេចក្តីប្រកួតប្រកាន់ ឈ្មោះប្រកែក និងយាយចាក់ដាតគ្នា
 ដោយលំណែនិមាត់ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ មាន
 សេចក្តីប្រកួតប្រកាន់ ឈ្មោះប្រកែក និងយាយចាក់ដាតគ្នា ដោយលំ-
 ណែនិមាត់ ព្រោះហេតុណា ហេតុនេះ មិនសមគួរដល់អ្នកទាំងឡាយ
 ជាគុណបុគ្គ អ្នកមានសព្វចេញចាកផ្ទះ ចូលមកកាន់ផ្ទះសាលារៀន ។
 ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ ជាធម៌គួរលើកកេត្ត ធ្វើខ្ញុំ
 សេចក្តីស្រឡាញ់ ធ្វើខ្ញុំសេចក្តីគោរព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសង្រ្គោះគ្នា
 ដើម្បីមិនទាន់វិនិច្ឆ័យ ដើម្បីសេចក្តីព្រមព្រៀង ដើម្បីមូលម៉ែត្រគ្នា ។

កតមេ ធន ។ ឥត កិក្ខុវេ កិក្ខុ សីលវា
 ហោតិ ចានិមោ ភូសិវសិវុតោ វិហារតិ អាណាគារេ-
 សម្បត្តោ អនុមាត្តសុ វិជ្ជេសុ កយទស្សវិ
 សមាធាយ សិក្ខុតិ សិក្ខាបទេសុ ។ យម្បិ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ សីលវា ហោតិ ។ មេ ។ សមាធាយ សិក្ខុតិ
 សិក្ខាបទេសុ អយម្បិ ធម្មា សាកណីយោ មិយការ-
 ណោ កុក្ការណោ សង្កហាយ អវិវាធាយ សាមគ្គិយា
 ឯកីការាយ សិវុត្តិ ។ មុន មេវ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 ពហុស្សុតោ ហោតិ សុតទោ សុតសង្ខិយោ
 យេ តេ ធម្មា អាទិកល្យាណោ មជ្ឈិកល្យាណោ
 បរិយោសានកល្យាណោ សាត្តំ សព្វញ្ញំ
 កោវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធិ ព្រហ្មចរិយំ អភិវទ្ធិ
 កតាវចាស្ស ធម្មា ពហុស្សុតោ ហោតិ ធា
 វចសា បរិចិត្តា មនសាទុបេក្ខិតា ទិដ្ឋិយា សុប្ប-
 ដិវត្តា ។ យម្បិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ពហុស្សុតោ ហោតិ ។ មេ ។

ធម៌១០ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ខ្ញាលកិក្ខុតាំងឡាយ កិក្ខុក្នុងសាសនា
 នេះ ជាអ្នកមានសីល សង្រួមក្នុងបុគ្គលិកៈ បរិបូណ៌ដោយអាចារៈ
 នឹងរតាចារៈ ឃើញភ័យក្នុងចោលទាំងឡាយ សូម្បីបន្តិចបន្តួច សមា-
 ចានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ។ ខ្ញាលកិក្ខុតាំងឡាយ កិក្ខុជាអ្នក
 មានសីល ។ មេ ។ សមាចានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ដោយ
 ហេតុណា នេះជាធម៌ គួរលំកេត្តា ធ្វើខ្លាសេចក្តីស្រឡាញ់ ធ្វើខ្លា
 សេចក្តីគោរព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសង្រ្គោះគ្នា ដើម្បីមិនខាស់ខែងគ្នា ដើម្បី
 សេចក្តីព្រមព្រៀង ដើម្បីមូលមិត្តភាព ។ ខ្ញាលកិក្ខុតាំងឡាយ
 មួយទៀត កិក្ខុជាពហុស្សុត ច្រឡំខ្លួនខ្លួនចេះ ដែលខ្លួនបានស្តាប់
 ហើយ សន្សំខ្លួនខ្លួនចេះ ដែលខ្លួនបានស្តាប់ហើយ ធម៌ទាំង
 ឡាយណា មានលំអបទដើម លំអបទកល្យាណ លំអបទចុត
 ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយធម៌ ព្រមទាំងអត្ត ទាំងក្សត្តានៈ ដ៏បរិសុទ្ធ
 បរិបូណ៌ទាំងអស់ ធម៌ទាំងឡាយមានសភាពដូច្នោះ កិក្ខុនោះឯង ក៏
 បានស្តាប់ច្រើន បានចាំទុក ចាំស្តាប់រត់រត់ ជាក់ច្បាស់ ក្នុងចិត្ត
 គ្រាន់ដឹងល្អដោយទិដ្ឋិ ។ ខ្ញាលកិក្ខុតាំងឡាយ កិក្ខុជាពហុស្សុត ។ មេ ។

ដំន្និយា សុប្បដិវិទ្ធា អយម្យិ ធម្មោ សារាណិយោ ចិយក-
 រណោ ឥន្ទករណោ សន្តិហាយ អវិវិទាយ សាមគ្គិយា
 ឯកីការិយ សំវត្តតិ ។ ធុន ធម៌កិក្ខុវេ កិក្ខុកល្យាណ-
 វិញ្ញោ ហោតិ កល្យាណសហាយោ កល្យាណសម្ប-
 វត្តោ ។ យម្យិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ កល្យាណវិញ្ញោ កល្យា-
 ណសហាយោ កល្យាណសម្បវត្តោ អយម្យិ ធម្មោ
 សារាណិយោ ចិយករណោ ឥន្ទករណោ សន្តិហាយ
 អវិវិទាយ សាមគ្គិយា ឯកីការិយ សំវត្តតិ ។ ធុន
 ធម៌ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សុវតោ ហោតិ សោវចស្ស-
 ការណេហិ ធម្មហិ សមន្តាគតោ ទមោ បទត្ថិ-
 ណត្តាហិ អទុសាសនិ ។ យម្យិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 សុវតោ ហោតិ សោវចស្សការណេហិ ធម្មហិ
 សមន្តាគតោ ទមោ បទត្ថិណត្តាហិ អទុសាសនិ
 អយម្យិ ធម្មោ សារាណិយោ ចិយករណោ
 ឥន្ទករណោ សន្តិហាយ អវិវិទាយ សាមគ្គិយា

ចេដីន្តិយ ដោយចិដ្ឋិ ដោយហេតុណា នេះជាធម៌គួរលើកកេត្តា
 ធ្វើខ្លួនសេចក្តីស្រឡាញ់ ធ្វើខ្លួនសេចក្តីគោរព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 សង្គ្រោះគ្នា ដើម្បីមិនទាស់ទែនគ្នា ដើម្បីសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ដើម្បី
 មូលមិត្តភាព ១ ។ ខ្លាលកិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត កិក្ខុមានមិត្តល្អ
 មានសំឡាញ់ល្អ សមគប់កមិត្តល្អ ។ ខ្លាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុមាន
 មិត្តល្អ មានសំឡាញ់ល្អ សមគប់កមិត្តល្អ ដោយហេតុណា
 នេះ ជាធម៌គួរលើកកេត្តា ធ្វើខ្លួនសេចក្តីស្រឡាញ់ ធ្វើខ្លួនសេចក្តី
 គោរព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសង្គ្រោះគ្នា ដើម្បីមិនទាស់ទែនគ្នា ដើម្បី
 សេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ដើម្បីមូលមិត្តភាព ១ ។ ខ្លាលកិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត កិក្ខុដែលគេប្រដៅវិញ ប្រកបដោយធម៌ជាគ្រឿងធ្វើខ្លួន
 ភាវៈជាអ្នកប្រដៅវិញ ជាអ្នកអត់ធ្មត់ ទទួលយកនូវការប្រៀនប្រដៅ
 ដោយចំណែកទានស្តាំ ។ ខ្លាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុដែលគេប្រដៅវិញ
 ប្រកបដោយធម៌ជាគ្រឿងធ្វើខ្លួនភាវៈ ជាអ្នកប្រដៅវិញ ជាអ្នកអត់ធ្មត់
 ទទួលយកនូវការប្រៀនប្រដៅ ដោយចំណែកទានស្តាំ ដោយហេតុណា
 នេះ ជាធម៌គួរលើកកេត្តា ធ្វើខ្លួនសេចក្តីស្រឡាញ់ ធ្វើខ្លួនសេចក្តីគោរព
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសង្គ្រោះគ្នា ដើម្បីមិនទាស់ទែនគ្នា ដើម្បីព្រមព្រៀងគ្នា

ឯកីកាកាយ សំវត្តតិ ។ បុទ ចបរំ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ យាធិ តាធិ សព្វេហ្មចារិទំ ឧប្បាវចាធិ
 ភីក្ខវណីយាធិ តត្ថ ធនត្វា ហោតិ អទលសោ
 តត្រុចាយាយ វិមំសាយ សមន្ទាតតោ អលំ
 កាតុំ អលំ សំវិទាតុំ ។ យម្យំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 យាធិ តាធិ សព្វេហ្មចារិទំ ឧប្បាវចាធិ ភីក្ខវណី
 យាធិ តត្ថ ធនត្វា ហោតិ អទលសោ តត្រុ
 ចាយាយ វិមំសាយ សមន្ទាតតោ អលំ កាតុំ អលំ
 សំវិទាតុំ អយម្យំ ធម្មោ សាវណីយោ បិយតករណា
 តុក្ករណា សង្កហាយ អវិវាទាយ សាមគ្គិយា
 ឯកីកាកាយ សំវត្តតិ ។ បុទ ចបរំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ធម្ម
 កាមោ ហោតិ បិយសមុទាហារោ អភិធម្ម អភិវិទយ
 ឧទ្យាវចាមុដ្ឋោ ។ យម្យំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ធម្មកាមោ
 ហោតិ បិយសមុទាហារោ អភិធម្ម អភិវិទយ
 ឧទ្យាវចាមុដ្ឋោ អយម្យំ ធម្មោ សាវណីយោ

ដើម្បីមូលមិត្តភាព ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត កិច្ចការ
 ណាមួយ ធំ ឬ តូច របស់សព្វេហ្មចារិទ្ធស្នេហាទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នក
 ប៉ុនប្រសប់ មិនខ្ជិលច្រអូស ក្នុងកិច្ចការទាំងនោះ ប្រកបដោយ
 ទុបាយជាគ្រឿងពិចារណា ក្នុងកិច្ចការទាំងនោះជា អ្នកធ្វើ អ្នកចាត់ចែង ។
 ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កិច្ចការណាមួយ ធំ ឬ តូច របស់សព្វេហ្មចារិ
 ទ្ធស្នេហាទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប៉ុនប្រសប់ មិនខ្ជិលច្រអូស ក្នុងកិច្ចការទាំង
 នោះ ប្រកបដោយទុបាយជាគ្រឿងពិចារណា ក្នុងកិច្ចការទាំងនោះជា អ្នក
 ធ្វើ អ្នកចាត់ចែង ដោយហេតុណា នេះជាធម៌គួររលឹករកគ្នា ធ្វើនូវសេចក្តី
 ស្រឡាញ់ ធ្វើនូវសេចក្តីគោរព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសង្រ្គោះគ្នា ដើម្បី
 មិនចាស់វែងគ្នា ដើម្បីព្រមព្រៀងគ្នា ដើម្បីមូលមិត្តភាព ។ ខ្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាខ្លាំងណាស់ មានការហៅរកដោយ
 ពាក្យជាទីស្រឡាញ់ អ្នកមានសេចក្តីរីករាយ ដំលើសលុបក្នុងអភិធម្ម ក្នុង
 អភិវិទយ ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាខ្លាំងណាស់ មានការហៅ
 រកដោយពាក្យជាទីស្រឡាញ់ អ្នកមានសេចក្តីរីករាយ ដំលើសលុប ក្នុង
 អភិធម្ម ក្នុងអភិវិទយ ដោយហេតុណា នេះ ជាធម៌គួររលឹករកគ្នា

មិយករណោ កុករណោ សន្តំហាយ អវិវាទាយ
 សាមគ្គិយោ ឯកំភារាយ សំវត្តតិ ។ បុន ចបំ
 កំក្កវេ កំក្កុ អារទ្ធវិយោ វិហារតិ អកុសលាចំ
 ធម្មាចំ បហាបាយ កុសលាចំ ធម្មាចំ ឧបសម្ប-
 នាយ ថាមវា ធម្មបរក្កោមោ អធិក្ខំត្តុកុរោ កុស-
 លេសុ ធម្មេសុ ។ យម្យំ កំក្កវេ កំក្កុ អារទ្ធវិ-
 យោ វិហារតិ អកុសលាចំ ធម្មាចំ បហាបាយ
 កុសលាចំ ធម្មាចំ ឧបសម្បនាយ ថាមវា
 ធម្មបរក្កោមោ អធិក្ខំត្តុកុរោ កុសលេសុ ធម្មេសុ
 អយម្យំ ធម្មោ សាពណិយោ មិយករណោ
 កុករណោ សន្តំហាយ អវិវាទាយ សាមគ្គិយោ
 ឯកំភារាយ សំវត្តតិ ។ បុន ចបំ កំក្កវេ កំក្កុ
 សន្តុដ្ឋោ ហោតិ ឥតិវិកាចិវបិណ្ឌោតាគសេនាស-
 តិលាធម្មប្បធម្មកេសជ្ជបិក្ខោ ។ យម្យំ កំក្កវេ
 កំក្កុ សន្តុដ្ឋោ ហោតិ ឥតិវិកាចិវ-
 បិណ្ឌោតាគសេនាស តិលាធម្មប្បធម្មកេសជ្ជបិក្ខោ

ធ្វើខ្ញុំសេចក្តីស្រឡាញ់ ធ្វើខ្ញុំសេចក្តីគោរព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសង្គ្រោះគ្នា
 ដើម្បីមិនទាស់វែងគ្នា ដើម្បីសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ដើម្បីមូលមិត្តភាព ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុចំណាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកប្រាព្វព្យាយាម ដើម្បីលះ
 បង្គំពួកអកុសលធម៌ ដើម្បីធ្វើខ្ញុំពួកកុសលធម៌ឲ្យបំប្លែង ជាអ្នកមានកំ-
 ជ្រំនិរនាសេចក្តីប្រឹងប្រែងមាំមួន មិនដាក់ចុះក្នុងពួកកុសលធម៌ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុចំណាយ ភិក្ខុជាអ្នកប្រាព្វព្យាយាម ដើម្បីលះបង្គំពួកអកុសល
 ធម៌ ដើម្បីធ្វើខ្ញុំពួកកុសលធម៌ ឲ្យបំប្លែង ជាអ្នកមានកំជ្រំនិរ-
 នាសេចក្តី ប្រឹងប្រែងមាំមួន មិនដាក់ចុះក្នុងពួកកុសលធម៌ ដោយហេតុណា នេះ
 ជាធម៌ក្នុងលើកក្តី ធ្វើខ្ញុំសេចក្តីស្រឡាញ់ ធ្វើខ្ញុំសេចក្តីគោរព ប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ដើម្បីសង្គ្រោះគ្នា ដើម្បីមិនទាស់វែងគ្នា ដើម្បីសេចក្តីព្រម
 ព្រៀងគ្នា ដើម្បីមូលមិត្តភាព ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចំណាយ មួយទៀត
 ភិក្ខុជាអ្នកសង្គ្រោះ ដោយចីរ បិណ្ឌបាត សេនាសនៈ
 តិលាធម្មប្បធម្មកេសជ្ជបិក្ខោ តាមទាន តាមបាទ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចំ
 ណាយ ភិក្ខុជាអ្នកសង្គ្រោះ ដោយចីរ បិណ្ឌបាត
 សេនាសនៈ តិលាធម្មប្បធម្មកេសជ្ជបិក្ខោ តាមទាន តាមបាទ

អយម្យំ ធម្មោ សារាណិយោ បិយករណោ
 កុរុករណោ សន្តិហាយ អវិវាទាយ សាមគ្គិយោ
 ឯកីភាវយ សំវត្ថុតំ ។ មុន ចបរំ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ សតិមា ហោតិ បរមន សតិទេមក្ខេន
 សមដ្ឋាកតោ ចិរកកម្យិ ចិរកាសិកម្យិ សវិតា
 អនុស្សវិតា ។ យម្យំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សតិមា
 ហោតិ បរមន សតិទេមក្ខេន សមដ្ឋាកតោ ចិរកកម្យិ
 ចិរកាសិកម្យិ សវិតា អនុស្សវិតា អយម្យំ ធម្មោ
 សារាណិយោ បិយករណោ កុរុករណោ សន្តិហាយ
 អវិវាទាយ សាមគ្គិយោ ឯកីភាវយ សំវត្ថុតំ ។

ដោយហេតុណា នេះ ជាធម៌គួរលើករក្ខា ធ្វើខ្ញុំសេចក្តីស្រឡាញ់
 ធ្វើខ្ញុំសេចក្តីគារាព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសង្គ្រោះគ្នា ដើម្បីមិន
 ចាស់ទៃនឹងគ្នា ដើម្បីសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ដើម្បីមូលមិត្តគ្នា ។ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមានស្មារតី ប្រកបដោយ
 ស្មារតី នឹងភាវៈជាអ្នកមានប្រាថ្នាចង់បាន ដ៏ប្រសើរ លើកឃើញ
 រឿយៗ ខ្ញុំភិក្ខុ ដែលខ្លួនធ្វើយូរហើយផង ខ្ញុំសំដី ដែលខ្លួននិយាយយូរ
 ហើយផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមានស្មារតី ប្រកប
 ដោយស្មារតី នឹងភាវៈជាអ្នកមានប្រាថ្នាចង់បាន ដ៏ប្រសើរ លើកឃើញ
 រឿយៗ ខ្ញុំភិក្ខុ ដែលខ្លួនធ្វើយូរហើយផង ខ្ញុំសំដី ដែលខ្លួននិយាយ
 យូរហើយផង ដោយហេតុណា នេះ ជាធម៌គួរលើករក្ខា ធ្វើខ្ញុំ
 សេចក្តីស្រឡាញ់ ធ្វើខ្ញុំសេចក្តីគារាព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសង្គ្រោះគ្នា
 ដើម្បីមិនចាស់ទៃនឹងគ្នា ដើម្បីសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ដើម្បីមូលមិត្តគ្នា ។ ។

បុរេ ចបរិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ បញ្ចក ហោតិ
 ឧទយន្តុកាមិធិយា បញ្ចាយ សមន្តាកតោ អវិយាយ
 ធិត្វធិកាយ សម្មាទុក្ខត្វយកាមិធិយា ។ យឿ
 កិក្ខុវេ កិក្ខុ បញ្ចក ហោតិ ឧទយន្តុកាមិធិយា
 បញ្ចាយ សមន្តាកតោ អវិយាយ ធិត្វធិកាយ
 សម្មាទុក្ខត្វយកាមិធិយា អយេឿ ធម្មោ សារណិយោ
 មិយករណា កុករណា សន្តហាយ អវិវាយ
 សាមគ្គិយា ឯតិភាវយ សិវន្តតិ ។ នមេ ទោ
 កិក្ខុវេ ឧស ធម្មា សារណិយោ មិយករណា
 កុករណា សន្តហាយ អវិវាយ សាមគ្គិយា
 ឯតិភាវយ សិវន្តតិ ។

គណ្ណសិក្ខា បណ្ណេ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុបំណងខ្សោយ មួយវិញ្ញាទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមានបញ្ញា ប្រកប
 ដោយបញ្ញា ដែលគាចកំណត់ខ្លួនការកើតឡើង នឹងសេចក្តីវិនាសទៅ
 (នៃខ្លួនបញ្ញាៈ) ជាបញ្ញាដ៏ប្រសើរ ជាគ្រឿងទំលាយបង្ខំខ្លួនកិលេស
 ជាធម្មជាតិ ដល់ខ្លួនការអស់ទៅនៃទុក្ខ ដោយប្រពៃ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុបំណងខ្សោយ
 ភិក្ខុជាអ្នកមានបញ្ញា ប្រកបដោយបញ្ញា ដែលគាចកំណត់ខ្លួនការកើត
 ឡើង នឹងវិនាសទៅ ជាបញ្ញាដ៏ប្រសើរ ជាគ្រឿងទំលាយបង្ខំខ្លួន
 កិលេស ជាធម្មជាតិ ដល់ខ្លួនកិលេសអស់ទៅនៃទុក្ខ ដោយប្រពៃ ដោយ
 ហេតុណា នេះជាធម្មត្ថលើកកេត្តា ធ្វើខ្លួនសេចក្តីស្រឡាញ់ ធ្វើខ្លួនសេចក្តី
 គោរព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសង្គ្រោះគ្នា ដើម្បីមិនចាស់ទៃនឹងគ្នា
 ដើម្បីសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ដើម្បីមូលមិត្តភាព ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុបំណង
 ខ្សោយធម៌ ១០ យ៉ាងនេះឯង ជាធម្មត្ថលើកកេត្តា ធ្វើខ្លួនសេចក្តី
 ស្រឡាញ់ធ្វើខ្លួនសេចក្តីគោរព ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសង្គ្រោះគ្នា ដើម្បីមិន
 ចាស់ទៃនឹងគ្នា ដើម្បីសេចក្តីព្រមព្រៀងគ្នា ដើម្បីមូលមិត្តភាព ។

ចប់ គណ្ណសិក្ខា ទី ៥ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនាមកាយស្ស ទសកថាបិដក

ពស្សន្តានំ

វិសេនា ទេ ធម្មសាសនំ
កុសិណាម បរិសេនេ
សត្តាមហានិ ធម្មា(១) ធម្ម
សិវិដ្ឋានំ ធម្មសាសនំ ។

• ១. ធម្ម. សត្តាមហានិ ធម្មា ០ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនាមកាយ ទសកថាបិដក

ទុទ្ទានំនៃអក្កោសវិក្កតោនំ គឺ

និយាយអំពីវិក្កត ១ វិក្កតមូលតិរលីក ព្រះអង្គមានព្រះភាគប្រធាន
គតិកុសិណាម ១ ពោសកុសិណាម ១ ពោសកុសិណាម ១ ពោសកុសិណាម
បុរិ ១ សក្យទុទ្ទានុក ១ លិច្ឆិ ១ ឈ្មោះមហានិ ១ ធម្មដែល
បញ្ជូនគុណពិចារណារឿយៗ ១ ធម្មដែលបិទនៅក្នុងសិវៈ ១
ភ្នាក់កុសិណាមសេចក្តីប្រកួតប្រកាន់គ្នា ១ ។

សិទ្ធិវិគ្គា បរិមេ

[៥១] ឯសំ សមយំ កតវា សាវត្ថុយំ វិហារតិ
ផេតវេន អនាថមិណ្ឌិកាស្ស អាណមេ ។ តត្រ ទោ
កតវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ភិក្ខុវេតិ ។ កនន្តតិ តេ
ភិក្ខុ កតវាតា បច្ចុស្សេសុំ ។ កតវា ឯតនេវេច
នោ វេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ចរចិត្តបរិយាយ ឥសសលោ
ហោតិ អថ សចិត្តបរិយាយឥសសលោ ភវិស្សាណតិ(១)។
ឯវិញ្ញិ វេ ភិក្ខុវេ សិក្ខិតត្វំ ។ តថត្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
សចិត្តបរិយាយឥសសលោ ហោតិ ។ សេយ្យថាមិ
ភិក្ខុវេ ឥត្ថំ វា ធុរិសោ វា ធម្មារោ យុវា មណ្ឌនត-
ជាតិកោ អាណាសេ វា បរិសុទ្ធេ បរិយាទានេ អន្ត
វា ឧទកបត្តេ សកំ ធុរិមិច្ឆិ បច្ចុវេត្តមាណោ
សចេ តត្ថ បស្សតិ វជំ វា អង្គណំ វា
តស្សេវ វជំស្ស វា អង្គណស្ស វា បហាធាយ វាយមតិ

១ ឧ. ម. សចិត្តបរិយាយឥសសលោ ភវិស្សាណតិ ។

សិទ្ធិវិគ្គ ទី ១

[៥១] សមយម្ហ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
ផេតវេន របស់អនាថមិណ្ឌិកាស្ស ដ៏តក្រសិលាភ្នំ ។ ក្នុងទីនោះ
ឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុពុទ្ធជា ខ្មាលភិក្ខុ
ពុទ្ធជា ដូច្នោះ ។ ភិក្ខុពុទ្ធជា ទទួលឧបត្ថម្ភនៃព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគថា ព្រះកុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានត្រាស់ថា
ខ្មាលភិក្ខុពុទ្ធជា បើភិក្ខុមិនទ្វាសក្នុងវិវេចិត្តអ្នកដទៃទេ ត្រូវតែថា
យើងពុទ្ធជា គួរជាអ្នកទ្វាស ក្នុងវិវេចិត្តរបស់ខ្លួន ។ ខ្មាល
ភិក្ខុពុទ្ធជា អ្នកពុទ្ធជា ធម្មសិក្សាយើងនេះឯង ។ ខ្មាលភិក្ខុ
ពុទ្ធជា ចុះភិក្ខុជាអ្នកទ្វាសក្នុងវិវេចិត្តរបស់ខ្លួន តើវាយប្រការដូច
ម្តេច ។ ខ្មាលភិក្ខុពុទ្ធជា ដូចជាស្រីបុរស កំរោះដំទង់ ប្រកបដោយ
ជាតិវាអ្នកស្អិតស្អាត កាលពិចារណាមើលនូវស្រមោលមុខរបស់ខ្លួន
ក្នុងកញ្ចក់ដែលបរិសុទ្ធជ្រាវជ្រាវ ឬក្នុងកាដេទឹកថ្លាបើយើងចូល ឬ កន្លែង
ក្នុងកញ្ចក់នោះ វែមនិព្យាយាម ដើម្បីលះចង់នូវចូលី ឬ កន្លែងនោះចេញ

នោ ចេ តត្ថ បស្សតិ វជំ វា អង្គុលំ វា នោ ទេវត្តមនោ
 ហោតិ បរិបុណ្ណសង្កម្ពោ លាភា វត មេ បរិសុទ្ធិ វត
 មេតិ ឯវាវេ ទោ កំត្តវេ កំត្តនោ បទ្ធវេត្តុណា
 តហុកាវា(១)ហោតិ ត្យសលេសុ ធម្មេសុ អភិជ្ឈានុ
 ទុ ទោ តហុលំ វិហារមិ អនភិជ្ឈានុ ទុ ទោ
 តហុលំ វិហារមិ ព្យាបន្តចំត្តោ ទុ ទោ តហុលំ
 វិហារមិ អព្យាបន្តចំត្តោ ទុ ទោ តហុលំ
 វិហារមិ ដីនមិដ្ឋបរិយុដ្ឋិតោ ទុ ទោ តហុលំ
 វិហារមិ វិភតដីនមិទ្វោ ទុ ទោ តហុលំ វិហារមិ
 ឧទ្ធពោ ទុ ទោ តហុលំ វិហារមិ អឧទ្ធពោ
 ទុ ទោ តហុលំ វិហារមិ វិចិត្តិទ្វោ ទុ ទោ
 តហុលំ វិហារមិ តិណ្ណវិចិត្តិទ្វោ ទុ ទោ តហុលំ
 វិហារមិ កោធមោ ទុ ទោ តហុលំ វិហារមិ
 អក្កោធមោ ទុ ទោ តហុលំ វិហារមិ

១ ម. វិញ បរិវេណនោ តហុកាវេ ។

បើមិនឃើញធូលីឬក្នុងលក្ខណ៍កញ្ចក់នោះទេ ក៏មានចិត្តក្រេករា មានសេចក្តី
 គ្រិនៈគ្រប់គ្រាន់ដោយហេតុនោះថា ឡើ កាត្តាអញមានលាភ ឡើ មុខ
 របស់កាត្តាអញបរិសុទ្ធ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឯទ្បាយ ទេបមេឃ្យ
 ដូចជាភាពិចារណា ក្នុងកុសលធម៌ចាំឯទ្បាយ វេមនមានបេកោះច្រើន
 ដល់ភិក្ខុដ៏ កាត្តាអញដ៏អ្នកមានអភិជ្ឈាច្រើនឬ កាត្តាអញដ៏អ្នកមិន
 មានអភិជ្ឈាច្រើនឬ កាត្តាអញដ៏អ្នកមានចិត្តព្យាបាទច្រើនឬ កាត្តា
 អញដ៏អ្នកមិនមានចិត្តព្យាបាទច្រើនឬ កាត្តាអញដ៏អ្នកត្រូវដឹងមិទ្ធុច្រើន
 ច្រើនឬ កាត្តាអញដ៏អ្នកប្រាសចាកចំនមិទ្ធុច្រើនឬ កាត្តាអញដ៏អ្នក
 មានចិត្តអវិលាសអល្លានច្រើនឬ កាត្តាអញដ៏អ្នកមិនមានចិត្តអវិលាស
 អល្លានច្រើនឬ កាត្តាអញដ៏អ្នកមានវិចិត្តច្រើនឬ កាត្តាអញដ៏
 អ្នកគ្មានវិចិត្តច្រើនឬ កាត្តាអញមានសេចក្តីក្រោធច្រើន ឬ ឬ ឬ

សំភើលដ្ឋចិន្ដា ទុ ទោ តហុលំ វិហារមិ អសំភើ
 លំដ្ឋចិន្ដា ទុ ទោ តហុលំ វិហារមិ សារទ្ធតារាយោ
 ទុ ទោ តហុលំ វិហារមិ អសារទ្ធតារាយោ ទុ ទោ
 តហុលំ វិហារមិ កុសីនោ ទុ ទោ តហុលំ
 វិហារមិ អារទ្ធវិយោ ទុ ទោ តហុលំ វិហារមិ
 អសារមាហិនោ ទុ ទោ តហុលំ វិហារមិ សមា-
 ហិនោ ទុ ទោ តហុលំ វិហារមិ ។ សេ
 កិក្ខុវេ កិក្ខុ បទ្ធវេក្ខុមាទោ ឯវំ ជាធាតិ អភិជ្ឈានុ
 តហុលំ វិហារមិ ព្យាបដ្ឋចិន្ដា តហុលំ វិហារមិ
 ដីនមិទ្ធវបវិយុដ្ឋិនោ តហុលំ វិហារមិ ទុទ្ធតោ តហុលំ
 វិហារមិ វិចិត្តិន្ដោ តហុលំ វិហារមិ កោនទោ
 តហុលំ វិហារមិ សំភើលដ្ឋចិន្ដា តហុលំ វិហារមិ
 សារទ្ធតារាយោ តហុលំ វិហារមិ កុសីនោ តហុលំ
 វិហារមិ អសមាហិនោ តហុលំ វិហារមិ ។

កក្កាអញ ជាអ្នកមានចិត្តសៅហ្មងច្រើនឬ ហ្ន៎ កក្កាអញ ជាអ្នកមាន
 ចិត្តមិនសៅហ្មងច្រើនឬ ហ្ន៎ កក្កាអញ ជាអ្នកមានកាយខ្វល់ខ្វាយច្រើន
 ឬ ហ្ន៎ កក្កាអញ មានកាយមិនបានខ្វល់ខ្វាយច្រើន ឬ ហ្ន៎ កក្កាអញ មាន
 សេចក្តីខ្ពស់ច្រអូសច្រើន ឬ ហ្ន៎ កក្កាអញ មានព្យាយាមប្រាសាទ្ធវិញ្ញា
 ច្រើនឬ ហ្ន៎ កក្កាអញ មានចិត្តមិនខ្លាចខ្លាចច្រើន ឬ ហ្ន៎ កក្កាអញ មានចិត្ត
 ខ្លាចខ្លាចច្រើន ឬ ហ្ន៎ ។ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុកាលពិចារណាដឹងយ៉ាង
 នេះថា កក្កាអញ មានអភិជ្ឈាច្រើន កក្កាអញ មានចិត្តព្យាបាទច្រើន
 កក្កាអញ ត្រូវប្រឹងខ្លះប្រឹងគ្រប់ច្រើន កក្កាអញ មានចិត្តវេទនាអណ្តូង
 ច្រើន កក្កាអញ មានវិចិត្តច្រើន កក្កាអញ មានសេចក្តីក្រោធច្រើន
 កក្កាអញ មានចិត្តសៅហ្មងច្រើន កក្កាអញ មានកាយខ្វល់ខ្វាយច្រើន
 កក្កាអញ ជាអ្នកខ្ពស់ច្រអូសច្រើន កក្កាអញ មានចិត្តមិនខ្លាចខ្លាចច្រើន ។

តេជ កិក្ខុវេ កិក្ខុវា តេសំយេវ ចាបកាដំ អកុ-
 សលាដំ ធម្មាដំ បហានាយ អដិមត្តា ធម្មោ ច
 វយាមោ ច ឧស្សហោ ច ឧស្សន្តិ ច អប្បដិវាដិ
 ច សតិ ច សម្មជញ្ញត្ត កាលីយំ ។ សេយ្យ-
 ថាបិ កិក្ខុវេ អាទិគ្គពេលោ វា អាទិគ្គសីសោ វា
 កស្សវ វេលស្ស វា សីសស្ស វា ចិត្តាបចាយ
 អដិមត្តំ ធម្មត្ត វយាមត្ត ឧស្សហត្ត ឧស្ស-
 ន្តិត្ត អប្បដិវាដិត្ត សតិវុ សម្មជញ្ញត្ត
 កាលីយេ វិវាមវ ថោ កិក្ខុវេ តេជ កិក្ខុវា តេសំ
 យេវ ចាបកាដំ អកុសលាដំ ធម្មាដំ បហានាយ
 អដិមត្តា ធម្មោ ច វយាមោ ច ឧស្សហោ ច
 ឧស្សន្តិ ច អប្បដិវាដិ ច សតិ ច សម្មជញ្ញត្ត
 កាលីយំ ។ សចេ បទ កិក្ខុវេ កិក្ខុ បព្វវេក្ខមាថោ
 វិ ជាតានិ អនកិជ្ឈាលុ ពហុលំ វិហារមិ អន្យាបន្នដំត្តោ
 ពហុលំ វិហារមិ វិភក្កដិបន្នោ ពហុលំ វិហារមិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុវោ គប្បិធ្វើទូរសេចក្តីប៉ុនប៉ងផង សេចក្តី
 ព្យាយាមផង ខ្ញុំឃ្នកផង សេចក្តីប្រឹងប្រែងផង សេចក្តីមិន
 ញ្ញាតផង សតិផង សម្មជញ្ញៈផង ឱ្យលើសលុប ដើម្បីលះបង់ទូរក្នុង
 អកុសលធម៌ ដ៏លាមកទាំងនោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជា
 សំពត់ដែលភ្លើងនេះ ឬ ក្បាលដែលភ្លើងនេះ បុគ្គលគប្បិធ្វើទូរសេចក្តី
 ប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាមផង ខ្ញុំឃ្នកផង ប្រឹងប្រែងផង សេចក្តីមិនញ្ញាត
 ផង សតិផង សម្មជញ្ញៈផង ឱ្យលើសលុប ដើម្បីលះបង់សំពត់ ឬ ក្បាល
 នោះឯង យ៉ាងណាមិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុវោ គប្បិធ្វើទូរ
 សេចក្តីប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាមផង សេចក្តីខ្ញុំឃ្នកផង ប្រឹងប្រែង
 ផង សេចក្តីមិនញ្ញាតផង សតិផង សម្មជញ្ញៈផង ឱ្យលើសលុប
 ដើម្បីលះបង់ទូរក្នុងអកុសលធម៌ ដ៏លាមកទាំងនោះ ក៏យ៉ាងនោះ
 ដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុកាលពិចារណា ដឹងយ៉ាង
 នេះថា កត្តាអញ ជាអ្នកមិនទាន់អភិវឌ្ឍច្រើន កត្តាអញ ជាអ្នក
 ទាន់ច្រើន កត្តាអញ ជាអ្នកប្រាសចាកជំងឺច្រើន

អនុទ្ធកោ តហុលំ វិហារមិ តិណ្ណវិចិចិញ្ញោ តហុលំ
 វិហារមិ អក្កោននោ តហុលំ វិហារមិ អសំ-
 កេសិដ្ឋចិញ្ញោ តហុលំ វិហារមិ អសារទ្ធកាយោ
 តហុលំ វិហារមិ អារទ្ធវិយោ តហុលំ វិហារមិ សមា-
 ហិតោ តហុលំ វិហារមិ ។ តេជ កិក្ខុវេ កិក្ខុវា
 តេសុយេវ កុសលេសុ ធម្មេសុ បតិដ្ឋាយ ទុក្ខំ
 អសវាធំ ខយាយ យោតោ កាណិយោភិ ។

(៥៤) តត្រ ទោ អាយស្មា សាវិបុត្តោ កិក្ខុ
 អមន្តេមិ អារុសោ កិក្ខុវេតិ ។ អារុសោតិ ទោ
 តេ កិក្ខុ អាយស្មតោ សាវិបុត្តស្ស បទ្ធស្សោសុំ ។
 អាយស្មា សាវិបុត្តោ ឯតទភេទ ហោ ទេ អារុសោ
 កិក្ខុ បរិវិបុត្តបរិយាយកុសលោ ហោតិ អថ
 សចិប្បវិយាយកុសលោ កវិស្សោមាតិ ។ ឯវញ្ញំ
 វេ អារុសោ សិក្ខុវេតិ ។ កថញ្ញារុសោ
 កិក្ខុ សចិប្បវិយាយកុសលោ ហោតិ ។

កាត្មាអញ ជាអ្នកមានចិត្តមិនកំណែអស្ត្រីច្រើន កាត្មាអញ ជាអ្នកឆ្លង
 ចាតិវិចិត្តច្រើន កាត្មាអញ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីគ្រោធច្រើន កាត្មា
 អញ ជាអ្នកមានចិត្តមិនសៅហ្មងច្រើន កាត្មាអញ ជាអ្នកមានកាយ
 មិនខ្វល់ខ្វាយច្រើន កាត្មាអញ ជាអ្នកប្រាសចិត្តព្យាយាមច្រើន កាត្មា
 អញ ជាអ្នកមានចិត្តខ្ជាប់ខ្ជួនច្រើន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចំណីខ្យល់ ភិក្ខុប្ប
 កាំងនៅក្នុងកុសលធម៌ចំណីនោះ ធ្វើព្យាយាម ដើម្បីឱ្យគេសំពៅនៃកាសិវៈ
 ចំណីខ្យល់នៅ ។

(៥៥) ក្នុងចំណែកនៃ ព្រះសាវិបុត្តដ៏មានអាយុ ហៅភិក្ខុចំណី
 ខ្យល់ថា ម្ចាស់កុសលភិក្ខុចំណីខ្យល់ ។ ពួកភិក្ខុចំណីនោះទទួល
 ស្តាប់ថែរក្សា របស់ព្រះសាវិបុត្តដ៏មានអាយុថា កុណាអារុសោ ។
 ព្រះសាវិបុត្ត ដ៏មានអាយុ បានតោលពាក្យនេះថា ម្ចាស់កុសលចំណី
 ខ្យល់ បើភិក្ខុមិនទាន់ ក្នុងព្រះវិទិចិត្តបុគ្គលធីទ្ធាទេ ត្រូវគិតថា យើង
 ចំណីខ្យល់ គួរជាអ្នកទាន ក្នុងព្រះវិទិចិត្តរបស់ខ្លួន ។ ម្ចាស់កុសលចំណី
 ខ្យល់ អ្នកចំណីខ្យល់ គួរសិក្សាយ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់កុសលចំណីខ្យល់
 ចុះភិក្ខុជាអ្នកទាន ក្នុងព្រះវិទិចិត្តរបស់ខ្លួន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។

សេយ្យជាមិ អាវុសោ វិភិក្ខុំ ភិ ធុរិសោ វិ ធម្មារោ យុវិ
 មណ្ឌនកាជាតិកោ វាធាសេ វិ បរិសុទ្ធេ បរិយោធាតេ
 អាជ្ជេ វិ ធនកមត្តេ សតំ មុទ ធិមិក្ខំ បទ្ធវេក្ខមាធា
 សាទេ តត្ថ បស្សតិ វជំ វិ អង្គណំ វិ តស្សេវ វជស្ស
 វិ អង្គណាស្ស វិ បហាធាយ វិ យមតំ ទោ ទេ
 តត្ថ បស្សតិ វជំ វិ អង្គណំ វិ តេវេវត្តមធា
 ហោតិ បរិបុណ្ណសង្កប្បោ លាភា វត មេ បរិសុទ្ធំ
 វត មេតិ ឯវមេវ ទោ អាវុសោ ភិក្ខុធា បទ្ធវេ
 ក្ខណា តហុតារា ហោតិ កុសលេសុ ធម្មេសុ
 អភិជ្ឈាសុ ទុ ទោ តហុលំ វិហារមំ អធិក្ខណុ
 ទុ ទោ តហុលំ វិហារមំ ល្យាបដ្ឋចំតោ ទុ ទោ
 តហុលំ វិហារមំ អព្យាបដ្ឋចំតោ ទុ ទោ តហុលំ
 វិហារមំ ជីនមិទ្ធិបរិយុដ្ឋតោ ទុ ទោ តហុលំ
 វិហារមំ វិគតជីនមិទ្ធា ទុ ទោ តហុលំ វិហារមំ
 ធុទ្ធា ទុ ទោ តហុលំ វិហារមំ

ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ ដូចជាស្រី ឬ បុរស ក៏ច្បាប់ ជំនង់
 ប្រកបដោយចិត្ត ជាអ្នកស្ម័គ្រស្ម័គ្រ កាលពិចារណាមើលស្រមោល
 របស់ខ្លួន ក្នុងកន្លែង ដែលបរិសុទ្ធជុំវិញ ឬក្នុងកាជន៍ទឹកក្រវ៉ា បើឃើញ
 ចូល ឬ កន្លែងក្នុងកន្លែង ក៏រឹមនិព្វាយមលរបង់ខ្លួនចូល ឬ កន្លែង
 នោះចេញ បើមិនឃើញចូល ឬ កន្លែងនោះទេ ក៏មានចិត្តក្រេកអរ មាន
 កម្រងស្រង់ស្រង់ ដោយហេតុនោះថា ឧប្បិ ភាគាអញ មានលាភ ឧប្បិ
 (បុរ) របស់ភាគាអញ បរិសុទ្ធ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់អាវុសាទាំង
 ឡាយ ទេមេយ្យ ដូចជា ការពិចារណា ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 រឹមនិព្វានបុគ្គលៈច្រើន ដល់ភិក្ខុថា ភាគាអញ ជាអ្នកមានអភិជ្ឈា
 ច្រើន ឬ ប្បិ ភាគាអញ ជាអ្នកមិនមានអភិជ្ឈាច្រើន ឬ ប្បិ ភាគា
 អញ មានចិត្តព្យាបាទច្រើន ឬ ប្បិ ភាគាអញ ត្រូវចំនិមិទ្ធិបរិយុដ្ឋតោ
 ឬ ប្បិ ភាគាអញ មិនមានចិត្តព្យាបាទច្រើន ឬ ប្បិ ភាគាអញ ប្រាស
 ចាកចំនិមិទ្ធិបរិយុដ្ឋតោ ឬ ប្បិ ភាគាអញមានចិត្តអវិលាសច្រើន ឬ ប្បិ

អនុទ្ធានោ ទុ ទោ តហុលំ វិហារមិ វិចីតិញ្ញោ ទុ
 ទោ តហុលំ វិហារមិ ឥណ្ឌវិចីតិញ្ញោ ទុ ទោ
 តហុលំ វិហារមិ គោទដោ ទុ ទោ តហុលំ វិហារមិ
 អន្តោទដោ ទុ ទោ តហុលំ វិហារមិ សំគីលិដ្ឋិដ្ឋោ
 ទុ ទោ តហុលំ វិហារមិ អសំគីលិដ្ឋិដ្ឋោ ទុ ទោ
 តហុលំ វិហារមិ សារទុកាយោ ទុ ទោ
 តហុលំ វិហារមិ អសារទុកាយោ ទុ ទោ
 តហុលំ វិហារមិ កុសីនោ ទុ ទោ តហុលំ
 វិហារមិ កាន្តវិកិយោ ទុ ទោ តហុលំ វិហារមិ
 អសមាហិតោ ទុ ទោ តហុលំ វិហារមិ សមាហិតោ
 ទុ ទោ តហុលំ វិហារមិ តិ ។ សថេ អកុសោ
 ភិក្ខុ បច្ចុវេត្តនាមោ ឯវិ ជាទានិ អភិជ្ឈាណុ តហុលំ
 វិហារមិ ។ ថេ ។ អសមាហិតោ តហុលំ វិហារមិ តិ ។

កត្តាអញ មិនមានចិត្តអវិញ្ញាណអណ្តូងច្រើន ឬ ហ្ន៎ កត្តាអញ មាន
 វិចីក្ខុ ច្រើន ឬ ហ្ន៎ កត្តាអញ ឆ្លងវិចីក្ខុ ច្រើន ឬ ហ្ន៎ កត្តាអញ
 មានសេចក្តីក្រោធច្រើន ឬ ហ្ន៎ កត្តាអញ មិនមានសេចក្តីក្រោធច្រើន
 ឬ ហ្ន៎ កត្តាអញ មានចិត្តសេវិយ្យច្រើន ឬ ហ្ន៎ កត្តាអញ មិនមាន
 ចិត្តសេវិយ្យច្រើន ឬ ហ្ន៎ កត្តាអញ មានកាយទូលំទូយច្រើន ឬ ហ្ន៎
 កត្តាអញ មានកាយមិនទូលំទូយច្រើន ឬ ហ្ន៎ កត្តាអញ ខ្ញុំលច្រើន
 ច្រើន ឬ ហ្ន៎ កត្តាអញ ប្រាជ្ញាស្រាយច្រើន ឬ ហ្ន៎ កត្តាអញមាន
 ចិត្ត មិនខ្ជាប់ខ្ជួនច្រើន ឬ ហ្ន៎ កត្តាអញ មានចិត្តខ្ជាប់ខ្ជួនច្រើន ឬ ហ្ន៎ ។
 ម្ចាស់កុសោ ពំនិទ្ធាយ បើកកុំចារណា វេមនីមីយំនិយំនេច កត្តា
 អញ មានអភិជ្ឈាច្រើន ។ ថេ ។ កត្តាអញ មានចិត្តមិនបានខ្ជាប់ខ្ជួនច្រើន ។

តេជានុសោ កិក្កុតោ តេសិយេវ ចាបតោនំ
 អនុសលានំ ធម្មានំ បហាទាយ អនិមត្តោ ធម្មោ ច
 វាយោ ច ទស្សោយោ ច ទស្សោន្តិ ច អប្បដិវាដិ ច
 ច សតិ ច សម្មជញ្ញត្ថុ ករណីយំ ។ សេយ្យថាបិ
 គារុសោ អាទិទ្តចេលោ វា អាទិទ្តសិសោ វា
 តសេវេ ចេលស្ស វា សិសស្ស វា មិច្ឆាបទាយ
 អនិមត្តំ ធម្មត្ថុ វាយាមត្ថុ ទស្សាហត្ថុ
 ទស្សោន្តិ អប្បដិវាដិ ត្ថុ សតិ ត្ថុ សម្មជញ្ញត្ថុ
 ករណីយំ វិមា ទោ គារុសោ តេជ កិក្កុតោ
 តេសិយេវ ចាបតោនំ អនុសលានំ ធម្មានំ
 បហាទាយ អនិមត្តោ ធម្មោ ច វាយោ ច
 ទស្សោយោ ច ទស្សោន្តិ ច អប្បដិវាដិ ច សតិ ច
 សម្មជញ្ញត្ថុ ករណីយំ ។ សចេ បទានុសោ
 កិក្កុ បទុវេត្តមាទោ វិវា ជាចាតិ អនិក្កុលុ ពហុលំ
 វិហារមិ ។ បេ ។ សទាហិតោ ពហុលំ វិហារមិ តេ ។

ម្នាលគារុសោទាំងឡាយ កិក្កុតោគប្បិធ្វើទូរសេចក្តីប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាម
 ផង សេចក្តីខ្លីឃ្មាតផង ប្រើនិប្រតិផង មិនព្រាងផង សតិផង សម្មជញ្ញាតផង
 ឲ្យលើសលុប ដើម្បីលក់សំរាប់ ដំណាមកទាំងនោះចេញ ។
 ម្នាលគារុសោទាំងឡាយ ដូចជាសំរាប់ដែលត្រូវភ្នែកនេះ ឬ ក្បាលដែល
 ត្រូវភ្នែកនេះ ឬ ក្បាលប្រញាប់ធ្វើទូរសេចក្តីប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាមផង
 សេចក្តីខ្លីឃ្មាតផង ប្រើនិប្រតិផង សេចក្តីមិនព្រាងផង សតិផង
 សម្មជញ្ញាតផង ឲ្យលើសលុប ដើម្បីលក់សំរាប់ ឬ ក្បាលនោះឯង
 យ៉ាងណាមិញ ម្នាលគារុសោទាំងឡាយ កិក្កុតោគប្បិធ្វើ
 ទូរសេចក្តីប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាមផង សេចក្តីខ្លីឃ្មាតផង ប្រើនិប្រតិផង
 សេចក្តីមិនព្រាងផង សតិផង សម្មជញ្ញាតផង ឲ្យលើសលុប ដើម្បីលក់
 បន្តិចក្នុងកុសលនមិ ដំណាមកទាំងនោះចេញ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាល
 គារុសោទាំងឡាយ បើកិក្កុតោណា វេមនឹងយ៉ាងនេះ គាត់អញ
 ជាអ្នកមិនមានអភិវឌ្ឍន៍ ។ បេ ។ គាត់អញ មានចិត្តខ្លាចខ្លាចច្រើន ។

គេនាំសោ កិក្ខុដា តេសុយេវ កុសលេសុ
ធម្មេសុ មតិដ្ឋាយ ឧត្តរី អាសវាធំ ឧយាយ
យោតោ ករណីយោតិ ។

[៩៧] មិគិម្បហំ កិក្ខុវេ ឧ វណ្ណមិ^(១) កុសលេសុ
ធម្មេសុ យោវ ចារិហាធំ ។ វុឡ្យិញ ចោ អហំ កិក្ខុវេ
វណ្ណមិ កុសលេសុ ធម្មេសុ ចោ មិគិ ចោ
ហាធំ ។ កតញ្ច កិក្ខុវេ ហាធំ ហោតិ កុសលេសុ
ធម្មេសុ ចោ មិគិ ចោ វុឡ្យិ ។ ៩៨ កិក្ខុវេ
កិក្ខុ យត្តតោ ហោតិ សន្ទាយ សីលេន សុតេន
ចាកេន បញ្ចាយ ចដិកាលោន តស្ស តេ
ធម្មា លេវ តំដ្ឋង្គំ ចោ វុឡ្យិធំ ។ ហាធំមេតំ កិក្ខុវេ
វោមិ កុសលេសុ ធម្មេសុ ចោ មិគិ ចោ វុឡ្យិ ។

១ វ. ម. ១ វណ្ណមិ ។

ម្ចាស់ករុណាទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ គួរតាំងនៅ ក្នុងកុសលធម៌
ទាំងនោះ ហើយធ្វើទូរសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីអស់ទៅ វិទកាសវៈ
ទាំងឡាយនោះ ។

[៩៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គថាគត មិនសរសើរការ
តាំងនៅដដែល ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយទេ នឹងបាច់ឈាយថ្មីដល់
ការសាបសូន្យ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គថាគត សរសើរខ្លះ
សេចក្តីចំរើន ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ តែម្យ៉ាង មិនសរសើរការតាំង
នៅដដែល មិនសរសើរការសាបសូន្យទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ការសាបសូន្យ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមែនជាការតាំងនៅដដែល
មិនមែនជាការចំរើន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុទាំងប៉ុន្មាន ក្នុងសាសនានេះ ប្រកបដោយសទ្ធា សីលៈ សុតៈ
ចាតៈចញ្ញានិងបដិកាលៈ ធម៌ទាំងឡាយនោះ របស់ភិក្ខុនោះ មិន
តាំងនៅដដែល មិនចំរើន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គថាគត ពោល
ម្តៅហេតុនេះថា ជានិមិត្តសាបសូន្យ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ
មិនមែន ជាការតាំងនៅដដែល មិនមែន ជានិមិត្តចំរើនទេ ។

ឃីវំ ចោ ភិក្ខុវេ ហានំ ហោតិ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ ធា មិត្តំ ធា វុឡ្យំ ។ កាជញ្ច ភិក្ខុវេ
 មិត្តំ ហោតិ កុសលេសុ ធម្មេសុ ធា ហានំ
 ធា វុឡ្យំ ។ វេទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យត្តកោ
 ហោតិ សទ្ធាយ សីលេន សុតេន ចាកេន
 ចញ្ញាយ បដិកាលោន តស្ស តេ ធម្មា ទេវ
 ហាយន្តំ ធា វុឡ្យន្តំ ។ មិត្តិមេតំ ភិក្ខុវេ វេទមិ
 កុសលេសុ ធម្មេសុ ធា ហានំ ធា វុឡ្យំ ។
 ឃីវំ ចោ ភិក្ខុវេ មិត្តំ ហោតិ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ ធា ហានំ ធា វុឡ្យំ ។ កាជញ្ច
 ភិក្ខុវេ វុឡ្យំ ហោតិ កុសលេសុ ធម្មេសុ
 ធា មិត្តំ ធា ហានំ ។ វេទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 យត្តកោ ហោតិ សទ្ធាយ សីលេន សុតេន
 ចាកេន ចញ្ញាយ បដិកាលោន តស្ស តេ
 ធម្មា ទេវ តំដ្ឋន្តំ ធា ហាយន្តំ ។

ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមែន
 ជាការតាំងនៅដដែល មិនមែនសេចក្តីចំរើន យ៉ាងនេះឯង ។ ខ្មាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ការតាំងនៅដដែល ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមែនជា
 សេចក្តីសាបសូន្យ មិនមែនជាសេចក្តីចំរើន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។
 ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងចំនួន ក្នុងសាសនានេះ ប្រកបដោយ
 សទ្ធា សីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញាទ័ន្តិបដិភាណៈ ពួកធម៌នោះ របស់ភិក្ខុ
 នោះ មិនសាបសូន្យ មិនចំរើន ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគន្លង កោល
 ខ្លាំងហេតុនេះ ជាជាការតាំងនៅដដែល ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមែន
 ជាការសាបសូន្យ មិនមែនជាសេចក្តីចំរើន ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការតាំង
 នៅដដែល ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមែនជាការសាបសូន្យ មិន
 មែនជាសេចក្តីចំរើន យ៉ាងនេះឯង ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីចំរើន
 ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមែនជាការតាំងនៅដដែល មិនមែនជាការ
 សាបសូន្យ តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយភិក្ខុទាំងចំនួន
 ក្នុងសាសនានេះប្រកបដោយសទ្ធាសីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញាទ័ន្តិបដិភាណៈ
 ពួកធម៌នោះ របស់ភិក្ខុនោះ មិនតាំងនៅដដែល មិនសាបសូន្យទេ ។

វុឡិមេតំ ភិក្ខុវេ វនាមិ កុសលេសុ ធម្មេសុ ខោ មិត្តិ
 ខោ ហារិ ។ ឯវំ ខោ ភិក្ខុវេ វុឡិ ហោតិ
 កុសលេសុ ធម្មេសុ ខោ មិត្តិ ខោ ហារិ ។
 ខោ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បរិច្ចបរិយាយេកុសលោ
 ហោតិ អថ សច្ចិបរិយាយេកុសលោ កវិស្សា-
 មាតិ ។ ឯវញ្ញំ វេ ភិក្ខុវេ សិក្ខុតិវ្វំ ។
 កថញ្ច ភិក្ខុវេ សច្ចិបរិយាយេកុសលោ ហោតិ ។
 សេយ្យជាមិ ភិក្ខុវេ វត្ថុំ វា បុរិសោ វា ធម្មារោ
 យុវា មណ្ឌនកជាតិកោ អាណាសេ វា បរិសុទ្ធ
 បរិយាណាតេ អន្ធម វា ទុទកបន្តេ សកំ មុទិ-
 មិត្តំ បច្ចវេក្ខមាខោ សចេ ភត្ត បស្សតិ វជំ វា
 អង្គណំ វា ភស្សេវ វជស្ស វា អង្គណស្ស វា
 បហាទាយ វាយមតិ ខោ ចេ ភត្ត បស្សតិ
 វជំ វា អង្គណំ វា ភេទេវត្តមខោ ហោតិ បរិបុណ្ណ-
 សង្កប្បោ លាភា វត មេ បរិសុទ្ធំ វត មេតិ

ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ គង់អនាគតលទ្ធិវេទនាថា ជាសេចក្តីចំរើន
 ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមែនជាការតាំងនៅដដែល មិនមែនជាសេច
 ក្តីសាមសូឡទេ ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ សេចក្តីចំរើន ក្នុងកុសល-
 ធម៌ទាំងឡាយ មិនមែនជាការតាំងនៅដដែល មិនមែនជាសេចក្តីសាម
 សូឡយ៉ាងនេះឯង ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើកុមិទគ្រាស ក្នុងវិវា-
 ខៃចិត្តបុគ្គលដទៃទេ គួរតែថា យើងទាំងឡាយជាអ្នកគ្រាស ក្នុងវិវាខៃ
 ចិត្តរបស់ខ្លួន ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គួរសិក្សាយ៉ាង
 នេះឯង ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុគ្រាស ក្នុងវិវាខៃចិត្តរបស់ខ្លួន
 តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាស្រ្តី ឬបុរស កិ-
 ឡោះ ឬជំទង់ ប្រកបដោយជាន់ ជាអ្នកស្អិតស្អាត កាលពិចារណា
 មើលស្រមោលមុខរបស់ខ្លួន ក្នុងកញ្ចក់ ដំបូរស្រដូផង ឬក្នុងកាដេ
 ទឹកក្រូច បើឃើញផ្លូវចូល ឬ កន្ទួល ក្នុងកញ្ចក់ ឬ ទឹកនោះ តែង
 ព្យាយាម ដើម្បីលះបន់ផ្លូវចូល ឬ កន្ទួល នោះចេញ បើមិនឃើញ
 ផ្លូវ ឬ កន្ទួល ក្នុងកញ្ចក់ ឬ ទឹកនោះទេ ក៏មានចិត្តស្រេកអរ
 មានគម្រោះស្រព្រាន់ ដោយហេតុនោះថា ឡើយ ភក្តាអញ មាន
 លាភ ឡើយ មុខរបស់ភក្តាអញ បរិសុទ្ធ រឿបចាយយ៉ាងណាមិញ

ឯវេលា ទេ កិច្ចការ កិច្ចការ ចំនួនបួនយក
 ពហុការ ហោតិ កុសលេសុ ធម្មេសុ
 អភិជ្ឈានុ ទុ ទេ ពហុលំ វិហារមិ អនភិជ្ឈានុ
 ទុ ទេ ពហុលំ វិហារមិ ព្យាបន្តចិន្តា ទុ ទេ
 ពហុលំ វិហារមិ អព្យាបន្តចិន្តា ទុ ទេ ពហុលំ
 វិហារមិ ដីនមិ ធូបវិយុដ្ឋិពោ ទុ ទេ ពហុលំ វិហារមិ
 វិភត្តដីនមិ ទុ ទេ ពហុលំ វិហារមិ ទុទ្ធពោ
 ទុ ទេ ពហុលំ វិហារមិ អទុទ្ធពោ ទុ ទេ ពហុលំ
 វិហារមិ វិចិកំច្នោ ទុ ទេ ពហុលំ វិហារមិ តិណ្ណិ
 វិចិកំច្នោ ទុ ទេ ពហុលំ វិហារមិ តោធនោ ទុ
 ទេ ពហុលំ វិហារមិ អតោធនោ ទុ ទេ ពហុលំ
 វិហារមិ សំគំលំដ្ឋចិន្តា ទុ ទេ ពហុលំ វិហារមិ
 អសំគំលំដ្ឋចិន្តា ទុ ទេ ពហុលំ វិហារមិ សារ
 ទុកាយោ ទុ ទេ ពហុលំ វិហារមិ អសារទុ
 កាយោ ទុ ទេ ពហុលំ វិហារមិ កុសីនោ ទុ ទេ
 ពហុលំ វិហារមិ អារទុកិយោ ទុ ទេ ពហុលំ វិហារមិ

ខាលកិច្ចការិយាយ ទេ មេយ្យ ដួងជា ការពិចារណា ក្នុងកុសលដមិ
 ទាំងឡាយ វេលាដំបូង គ្រប់គ្រង ដល់កិច្ចការជា កត្តាអញ ជាអ្នក
 មានអភិជ្ឈានុ ឬ ហ្ន៎ កត្តាអញ ជាអ្នកមានអភិជ្ឈានុ ឬ ហ្ន៎ កត្តា
 អញ ជាអ្នកមានចិត្តព្យាបន្ត ឬ ហ្ន៎ កត្តាអញ ជាអ្នកមានចិត្តមិនមាន
 ព្យាបន្ត ឬ ហ្ន៎ កត្តាអញ ជាអ្នកត្រូវមិនមែន គ្របសណ្ឋិត ឬ ហ្ន៎
 កត្តាអញ ជាអ្នកប្រាសចាកចំនុះ ឬ ហ្ន៎ កត្តាអញ ជាអ្នកមានចិត្ត
 អវិណ្ណកណ្តន៍ ឬ ហ្ន៎ កត្តាអញ ជាអ្នកមានចិត្តមិនអវិណ្ណកណ្តន៍
 ឬ ហ្ន៎ កត្តាអញ ជាអ្នកមានវិចិត្ត ឬ ហ្ន៎ កត្តាអញ ជាអ្នក
 ឆ្លងចាកវិចិត្ត ឬ ហ្ន៎ កត្តាអញ ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាជ្ញា ឬ ហ្ន៎
 កត្តាអញ មិនមានសេចក្តីប្រាជ្ញា ឬ ហ្ន៎ កត្តាអញ ជាអ្នកមានចិត្ត
 សៅហ្មង ឬ ហ្ន៎ កត្តាអញ ជាអ្នកមានចិត្តមិនសៅហ្មង ឬ ហ្ន៎
 កត្តាអញ ជាអ្នកមានកាយ ខ្វល់ខ្វាយ ឬ ហ្ន៎ កត្តាអញ ជាអ្នក
 មានកាយ មិនខ្វល់ខ្វាយ ឬ ហ្ន៎ កត្តាអញ ជាអ្នកខ្លួនច្រកុស
 ឬ ហ្ន៎ កត្តាអញ ជាអ្នកមានព្យាយាម ប្រាជ្ញា ឬ ហ្ន៎

អសមាហិតោ នុ ទោ តហុលំ វិហារមិ
 សមាហិតោ នុ ទោ តហុលំ វិហារមិតិ ។ សេ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ បន្តវេត្តមាទោ ឯវំ ជាទាតិ អភិជ្ឈាណុ
 តហុលំ វិហារមិ ត្បបន្តវេត្តា តហុលំ វិហារមិ
 ដឹងមិទ្ធិមវិយុដ្ឋោ តហុលំ វិហារមិ ឧទ្ធិតោ តហុលំ
 វិហារមិ វិចិត្តោ តហុលំ វិហារមិ តោទោ
 តហុលំ វិហារមិ សំគំលំដ្ឋចិត្តោ តហុលំ វិហារមិ
 សារទ្ធិតោយោ តហុលំ វិហារមិ តុសីតោ តហុលំ វិហារមិ
 អសមាហិតោ តហុលំ វិហារមិតិ ។ នេន ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុវេ តេសិយេវ ចាបតាមំ អតុសលាទំ ធម្មាមំ
 បហាទាយ អនិមត្តោ ធម្មោ ច វិហារោ ច
 ឧស្សាហោ ច ឧស្សាធិញ្ញោ ច អប្បដិវាទំ ច សតិ
 ច សម្បជញ្ញញ្ច កាវណីយំ ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ
 អាទិទ្ធិតោ វា អាទិទ្ធិសីសោ វា តស្សេវ ចេលស្ស
 វា សីសស្ស វា ចិត្តបទាយ អនិមត្តំ ធម្មញ្ច
 វាយមញ្ច ឧស្សាហញ្ច ឧស្សាធិញ្ញញ្ច អប្បដិវាទញ្ច

កត្តាអញ្ច ជាអ្នកមានចិត្ត មិនភ្ជាប់ខ្លួនច្រើន ឬ ប្តី កត្តាអញ្ច ជាអ្នក
 មានចិត្តភ្ជាប់ខ្លួនច្រើន ឬ ប្តី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុភិបា-
 ណា ដឹងយ៉ាងនេះថា កត្តាអញ្ច ជាអ្នកមានអភិជ្ឈាច្រើន កត្តាអញ្ច
 ជាអ្នកមានចិត្តព្យាបាទច្រើន កត្តាអញ្ច ជាអ្នកក្រៀមមិនខ្វះគ្របសន្តិក្រំច្រើន
 កត្តាអញ្ច ជាអ្នកមានចិត្តអវិញ្ញាណច្រើន កត្តាអញ្ច ជាអ្នកមានវិចិ-
 ភិញ្ញាច្រើន កត្តាអញ្ច ជាអ្នកមានសេចក្តីក្រាមច្រើន កត្តាអញ្ច ជាអ្នកមាន
 ចិត្តសេវ្យាច្រើន កត្តាអញ្ច ជាអ្នកមានកាយខ្យល់ខ្លាយច្រើន កត្តាអញ្ច
 ជាអ្នកខ្វល់ច្រអូសច្រើន កត្តាអញ្ច ជាអ្នកមានចិត្ត មិនភ្ជាប់ខ្លួនច្រើន ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ គួរធ្វើសេចក្តីប៉ុន្តែចំផង ព្យាយាមផង
 សេចក្តីខ្នាតផង ប្រឹងប្រែងផង សេចក្តីមិនញែកផង សតិផង
 សម្បជញ្ញាផង ឲ្យលើសលុប ដើម្បីលះលង់ ឲ្យក្អកអកុសលធម៌ ដំណា-
 មកទាំងនោះចេញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាសំគំលំដ្ឋចិត្តនេះ
 ឬ ក្បាលដែលត្រូវភ្នែកនេះ ឬ ក្បាលស្បីប្រញាប់ ធ្វើសេចក្តីប៉ុន្តែចំផង
 ព្យាយាមផង សេចក្តីខ្នាតផង ប្រឹងប្រែងផង សេចក្តីមិនញែកផង

សតិញ្ច សម្មជញ្ញញ្ច ករយេវ ឯវេវ ទោ កិក្ខុវេ
 តេន កិក្ខុតា តេសំយេវ បាបកាមំ អកុសលាមំ
 ធម្មាមំ បហោនាយ អនិមន្តោ ធម្មោ ច
 វិហារោ ច ឧស្សហោ ច ឧស្ស័ន្យ
 ច អប្បដិកំ ច សតិ ច សម្មជញ្ញញ្ច
 ករណីយំ ។ សទេ បទ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 បច្ឆវេក្ខមាតោ ឯវំ ជាបាតិ អនិក្ខលុ តហុលំ
 វិហារមំ អក្សបដ្ឋង្គោ តហុលំ វិហារមំ វិភតថិ-
 ឯបិដ្ឋោ តហុលំ វិហារមំ អនុនុតោ តហុលំ
 វិហារមំ តិណ្ណវិចិត្តោ តហុលំ វិហារមំ អត្តា-
 ធម្មោ តហុលំ វិហារមំ អសំតិលិដ្ឋង្គោ តហុលំ
 វិហារមំ អសារទុកាយោ តហុលំ វិហារមំ អានុ-
 កិយោ តហុលំ វិហារមំ សមាបំភោ តហុលំ
 វិហារមំតិ ។ តេន កិក្ខុវេ កិក្ខុតា តេសុយេវ
 កុសលេសុ ធម្មេសុ បតិដ្ឋាយ ឧត្តរំ អាសវាមំ
 ចយាយ យោតោ ករណីយោតិ ។

សតិផង សម្មជញ្ញៈផង ឲ្យលើសលុប ដើម្បីលក់សិរាត់ ឬក្បាល
 រោងឯង យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះគួរប្រញាប់ធ្វើ
 សេចក្តីប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាមផង សេចក្តីឱ្យរាងផង ប្រឹងប្រែងផង
 សេចក្តីមិនប្រញាក់ផង សតិផង សម្មជញ្ញៈផង ឲ្យលើសលុប ដើម្បីលះ
 បន្ថែមកុសលធម៌វិលាមក ទាំងបោះចេញ កំយ៉ាងរោងវេ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុពិបាក ផងយ៉ាងនេះថា កត្តាអញ ជាអ្នកមិន
 មានអភិជ្ឈាច្រើន កត្តាអញ ជាអ្នកមានចិត្ត មិនព្យាបាទច្រើន កត្តា
 អញ ជាអ្នកប្រាសចាកចំនុះច្រើន កត្តាអញ ជាអ្នកមានចិត្តមិនអស្រូវ
 អស្រូវច្រើន កត្តាអញ ជាអ្នកទុកចោលវិចិត្តច្រើន កត្តាអញ ជា
 អ្នកមិនមានសេចក្តីក្រោចច្រើន កត្តាអញ ជាអ្នកមានចិត្ត មិនសៅហ្មង
 ច្រើន កត្តាអញ ជាអ្នកមានកាយ មិនខ្វល់ខ្វាយច្រើន កត្តាអញ ជាអ្នក
 មានព្យាយាមប្រាបច្រើន កត្តាអញ ជាអ្នកមានចិត្តខ្ជាប់ខ្ជួនច្រើន ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ ឃ្លីកាំងទៅ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងនោះ
 ហើយគួរធ្វើព្យាយាម ដើម្បីឲ្យអស់ទៅនៃកាសវៈទាំងឡាយ ករោ ។

(៥៤) លោក ចេ កិត្តិយស កិត្តិយស បរមិភូមិយាយ-
 កុសលោ ហោតិ អដ សិវិដ្ឋានយាយកុសលោ
 កវិស្សមាតិ ។ ឯវត្តិ កេ កិត្តិយស សិវិដ្ឋាន ។
 កាតញ្ច កិត្តិយស កិត្តិយស សិវិដ្ឋានយាយកុសលោ
 ហោតិ ។ សេយ្យជាបិ កិត្តិយស វត្តិ វា បុរិសោ
 វា ធម្មតោ យុវា មណ្ឌលកាតិកោ អាណាសេ វា
 បរិសុទ្ធ បរិយោធាតេ អន្តេ វា ឧទកាបត្តេ សាតិ
 មុខមិមិភ័ បច្ឆវេស្តមាថោ សេច តត្ថ បស្សតិ វជិ
 វា អង្គណិ វា តស្សវិ ជស្ស វា អង្គណស្ស វា
 បណាធាយ វាយមតិ លោ ចេ តស្ស បស្សតិ វជិ វា
 អង្គណិ វា តេជេវត្តមថោ ហោតិ បរិបុណ្ណសង្កប្ប
 លាភា វត មេ បរិសុទ្ធិ វត មេតិ ឯវមេវ ទោ
 កិត្តិយស កិត្តិយស បច្ឆវេស្តលា ពហុកាវា ហោតិ
 កុសលេសុ ធម្មសុ លាភិ មុ ទោម្មិ អជ្ឈតិ ចេតោ-
 សបដស្ស ម មុ ទោម្មិ លាភិ អជ្ឈតិ ចេតោសមដស្ស

(៥៤) ខ្មែរក្រុងទាំងឡាយ បើក្រុងមិនគ្មាន ក្នុងវិវាចនាចិត្តអ្នក
 ដទៃទេ គួរតែដឹង យើងទាំងឡាយ ជាអ្នកទ្វាស ក្នុងវិវាចនាចិត្តរបស់
 ខ្លួន ។ ខ្មែរក្រុងទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ គួរស្ម័គ្រយ៉ាងនេះឯង ។
 ខ្មែរក្រុងទាំងឡាយ ចុះក្រុងទ្វាសក្នុងវិវាចនាចិត្តរបស់ខ្លួន តើដោយប្រការ
 ដូចម្តេច ។ ខ្មែរក្រុងទាំងឡាយ ដូចជាស្រ្តី ឬបុរសកំឡោះ ឬជំទង់
 ប្រកបដោយដាតិ ជាអ្នកស្តីតស្តង់ គឺការណាមើលស្រមោលមុខ
 របស់ខ្លួន ក្នុងកញ្ចក់ដំបូរសុទ្ធផ្លូវផង ឬក្នុងភាជនទឹកថ្លា បើឃើញទ្រូងលី
 ឬកន្ទុលក្នុងកញ្ចក់ ឬទឹកនោះ ក៏រក្សាយាម ដើម្បីលេបបន់ទ្រូងលី ឬ
 កន្ទុលនោះចេញ បើមិនឃើញទ្រូងលី ឬកន្ទុលនៃមុខនោះទេ ក៏មានចិត្ត
 គ្រេកអរ មានគម្រុះគ្រប់គ្រាន់ ដោយហេតុនោះថា ទេហ្ន៎ ភាគាអញ
 មានលាភ ឬហ្ន៎ មុខរបស់ភាគាអញ បរិសុទ្ធ ទេហយ៉ាង
 ណាមិញ ខ្មែរក្រុងទាំងឡាយ ទេហយេន្យដូចជា ការពិចារណា
 ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ វែមនឹងមានទេហការច្រើន ដល់កិត្តិយស
 ភាគាអញ ជាអ្នកប្រទានទ្រព្យនាមម្តេច ខាងក្នុងសន្តាន ឬហ្ន៎

លាភី ទុ ទោម្ពិ អធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាយ ឬ ទុ
 ទោម្ពិ លាភី អធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាយាតិ ។
 សំទេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បទ្ទវេក្ខមាទោ ឯវិ ជាទាតិ
 លាភីម្ពិ អជ្ឈត្តំ ទេតោសមថស្ស ឬ លាភី អធិប្បញ្ញា-
 ធម្មវិបស្សនាយាតិ ។ តេជ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុជា អជ្ឈត្តំ
 ទេតោសមថេ បតិដ្ឋាយ អធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាយ
 យោតោ កាណិយោ ។ សោ អបរេជ សមយេន លាភី
 ទេវ ហោតិ អជ្ឈត្តំ ទេតោសមថស្ស លាភី ច
 អធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាយ ។ សទេ បទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 បទ្ទវេក្ខមាទោ ឯវិ ជាទាតិ លាភីម្ពិ អធិប្បញ្ញាធម្ម-
 វិបស្សនាយ ឬ លាភី អជ្ឈត្តំ ទេតោសមថស្សាទិ ។
 តេជ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុជា អធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាយ
 បតិដ្ឋាយ អជ្ឈត្តំ ទេតោសមថេ យោតោ
 កាណិយោ ។ សោ អបរេជ សមយេន
 លាភី ទេវ ហោតិ អធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាយ
 លាភី ច អជ្ឈត្តំ ទេតោសមថស្ស ។

អាត្មាអញ ជាអ្នកមិនបានខ្ញុំវិចារោសមថៈ ខាងក្នុងសត្វាន ឬ ហ្ន៎ អាត្មា
 អញ ជាអ្នកបានអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា ឬ ហ្ន៎ អាត្មាអញ ជាអ្នកមិនបាន
 អធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា ឬ ហ្ន៎ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុពិចារណា
 ដឹងយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ បានវិចារោសមថៈខាងក្នុងសត្វាន តែ
 មិនបានអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះអ្នក
 ប៉ិននៅ ក្នុងវិចារោសមថៈ ខាងក្នុងសត្វាន ហើយធ្វើត្បាយម ក្នុង
 អធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា ។ លុះសម័យខាងក្រោយមក ភិក្ខុនោះ ក៏បាន
 ខ្ញុំវិចារោសមថៈខាងក្នុងសត្វានផង បានខ្ញុំអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាផង ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុពិចារណា រមែងដឹង យ៉ាងនេះថា
 អាត្មាអញ បានខ្ញុំអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា តែមិនបានវិចារោសមថៈខាងក្នុង
 សត្វានទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះអ្នកប៉ិននៅ ក្នុងអធិប្បញ្ញា-
 ធម្មវិបស្សនាហើយ ធ្វើសេចក្តីត្បាយម ក្នុងវិចារោសមថៈខាងក្នុង
 សត្វាន ។ លុះសម័យខាងក្រោយមក ភិក្ខុនោះបាន ខ្ញុំអធិប្បញ្ញា-
 ធម្មវិបស្សនាផង បានខ្ញុំវិចារោសមថៈ ខាងក្នុងសត្វានផង ។

សេច បទ កំត្រូវ កំត្រូវ បញ្ចវត្ថុតាម
 ឯវិ ជាធាតុ ៥ លាភី អដ្ឋត្ថំ ទេវោសមថស្ស
 ៥ លាភី អដ្ឋត្ថំ អដ្ឋត្ថំ អដ្ឋត្ថំ អដ្ឋត្ថំ អដ្ឋត្ថំ អដ្ឋត្ថំ
 កំត្រូវ កំត្រូវ តេសិយេវ កុសលាមំ
 ធម្មាមំ បដិលាភាយ អដ្ឋត្ថំ ធម្មា ៥
 កំយាមោ ៥ ឧស្សៈហោ ៥ ឧស្សៈធឿ ៥ អប្ប-
 ដិកំមិ ៥ សតិ ៥ សម្មជញ្ញញ្ច ករណីយំ ។
 សេយ្យដាមំ កំត្រូវ អាទិត្តិយោ កំ អាទិត្តិ-
 យិសោ កំ តស្សវ ទេលស្ស កំ សីសស្ស កំ
 មិញ្ចាបទាយ អដ្ឋត្ថំ ធម្មញ្ច កំយាមញ្ច ឧស្សៈ-
 ហញ្ច ឧស្សៈធឿញ្ច អប្បដិកំមិញ្ច សតិញ្ច សម្ម-
 ជញ្ញញ្ច ករណីយំ ឯវិ ទោ កំត្រូវ តេ ៥
 កំត្រូវ តេសិយេវ កុសលាមំ ធម្មាមំ បដិលា-
 ភាយ អដ្ឋត្ថំ ធម្មា ៥ កំយាមោ ៥ ឧស្សៈហោ
 ៥ ឧស្សៈធឿ ៥ អប្បដិកំមិ ៥
 សតិ ៥ សម្មជញ្ញញ្ច ករណីយំ ។

ខ្នាតកំត្រូវខ្យាយ បើកំត្រូវលា វែងដឹងយ៉ាងនេះថា ភាសាអញមិន
 បានចោលសម្រាប់ខាងក្នុងសត្វទេ តាំងមិនបានអធិប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា ។
 ខ្នាតកំត្រូវខ្យាយ កំត្រូវនោះ គប្បីធ្វើសេចក្តីប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាម
 ផង សេចក្តីខ្ចីឃាតផង ប្រឹងប្រែងផង សេចក្តីមិនញាតផង សតិផង
 សម្មជញ្ញាផង ឲ្យលើសលុប ដើម្បីបានខ្ញុំពួកធម៌ ជាតុសលតាំងនោះ
 ៦៧ ។ ខ្នាតកំត្រូវខ្យាយ ដូចជាសំពត់ដែលត្រូវភ្លើងនេះ ឬ ក្បាល
 ដែលត្រូវភ្លើងនេះ ឬ គ្រូបប្រញាប់ធ្វើសេចក្តីប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាម
 ផង សេចក្តីខ្ចីឃាតផង ប្រឹងប្រែងផង សេចក្តីមិនញាតផង សតិផង
 សម្មជញ្ញាផង ឲ្យលើសលុប ដើម្បីលក់ខ្ញុំសំពត់ ឬ ក្បាលនោះឯង
 យ៉ាងណាមិញ ខ្នាតកំត្រូវខ្យាយ កំត្រូវធ្វើខ្ញុំសេចក្តី
 ប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាមផង សេចក្តីខ្ចីឃាតផង ប្រឹងប្រែងផង
 សេចក្តីមិនញាតផង សតិផង សម្មជញ្ញាផង ឲ្យលើស
 លុប ដើម្បីបានខ្ញុំពួកតុសលធម៌តាំងនោះ កំយ៉ាងនោះដែរ ។

សោ អបវេន សមយេន លាភី វេវ រោតិ
 អដ្ឋង្គិ វេនោសមថស្ស លាភី ច អចំប្បញ្ញា-
 ធម្មវិបស្សនាយ ។ សាច បដ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 បទ្កវេស្តុណោ ឃី ជាទានំ លាភិភិក្ខុ អដ្ឋង្គិ
 វេនោសមថស្ស លាភី អចំប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាយាតិ ។
 តេន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុតា តេសុយេវ តុសលេសុ
 ធម្មេសុ បតិច្ឆាយ ឧត្តរី អាសវាទិ ទយាយ
 យោតោ កករណីយោ ។ ចំវេម្បាហំ ភិក្ខុវេ
 ទុវិទេន វទាមិ សេវិតង្គិមិ អសេវិតង្គិមិ
 វិណ្ណទាតម្បាហំ ភិក្ខុវេ ទុវិទេន វទាមិ
 សេវិតង្គិមិ អសេវិតង្គិមិ សេនាសាធម្បាហំ ភិក្ខុវេ
 ទុវិទេន វទាមិ សេវិតង្គិមិ អសេវិតង្គិមិ តាចទិកមម្បាហំ
 ភិក្ខុវេ ទុវិទេន វទាមិ សេវិតង្គិមិ អសេវិតង្គិមិ
 ជនបទម្បវេសម្បាហំ ភិក្ខុវេ ទុវិទេន វទាមិ សេវិ-
 តង្គិមិ អសេវិតង្គិមិ ពុត្តលម្បាហំ ភិក្ខុវេ
 ទុវិទេន វទាមិ សេវិតង្គិមិ អសេវិតង្គិមិ ។

លុះសម័យនាពិក្រាយបក ភិក្ខុនោ បានទូរំចេតោសមថៈ ខានិក្ខ
 សន្តានេន បានទូរំអចំប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនាធនំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ខ្យាយ បើភិក្ខុភិក្ខុណោ វេមិនីយំយ៉ាតិវេនេថា ភាពាអញ
 បានចេតោសមថៈខានិក្ខសន្តាន បានអចំប្បញ្ញាធម្មវិបស្សនា ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងខ្យាយ ភិក្ខុនោ គួរតាំងទៅ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងនោះ
 ហើយធ្វើព្យាយាម ដើម្បីឲ្យអស់ទៅ នៃអាសវៈទាំងខ្យាយ តទៅ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងខ្យាយ គថាគតោលទូរំចិវិ ដោយចំណែកពីប្រការ
 គីត្តរសេព ១ មិនគួរសេព ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងខ្យាយ គថាគតោលទូរំបិណ្ឌ-
 បាត ដោយចំណែកពីប្រការ គីត្តរសេព ១ មិនគួរសេព ១ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងខ្យាយ គថាគតោលទូរំសេនាសាទៈ ដោយចំណែកពីប្រការ
 គីត្តរសេព ១ មិនគួរសេព ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងខ្យាយ គថាគតោលទូរំ
 ស្រុកធុន់គម ដោយចំណែកពីប្រការ គីត្តរសេព ១ មិនគួរសេព ១
 ម្នាលភិក្ខុទាំងខ្យាយ គថាគតោលទូរំជនបទ ឬប្រទេសដោយចំណែកពី
 ប្រការ គីត្តរសេព ១ មិនគួរសេព ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងខ្យាយ គថាគត
 ោលទូរំពុត្តល ដោយចំណែកពី គីត្តរសេព ១ មិនគួរសេព ១ ។

ចីវរម្យហំ កិក្ខុវេ ទុវិទេន វនាមិ សេវិត្យំបិ
 អសេវិត្យំបិ ឥតិ ទោ បដេតំ វុត្តំ កិក្ខេតំ
 បដេតូ វុត្តំ ។ តត្ថ យំ ជញ្ញា ចីវរ
 ឥតិ ទោ មេ ចីវរ សេវិតោ អកុសលា ធម្មា
 អភិវឌ្ឍន្តំ កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិកំ ឯវុបិ ចីវរ
 ធម្ម សេវិត្យំ ។ តត្ថ យំ ជញ្ញា ចីវរ ឥតិ ទោ
 មេ ចីវរ សេវិតោ អកុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ
 កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិកំ ឯវុបិ ចីវរ សេវិត្យំ ។
 ចីវរម្យហំ កិក្ខុវេ ទុវិទេន វនាមិ សេវិត្យំបិ អសេវិ-
 ត្យំបិ ឥតិ យន្តិ វុត្តំ ឥទេតិ បដេតូ វុត្តំ ។
 ចិណ្ឌិតាតម្យហំ កិក្ខុវេ ទុវិទេន វនាមិ សេវិត្យំបិ
 អសេវិត្យំបិ ឥតិ ទោ បដេតំ វុត្តំ កិក្ខេតំ បដេតូ វុត្តំ ។

ម្ចាស់កិក្ខុវេទិក្ខុវេ គឺជាគតិពោលនូវចីវរ ដោយចំណែកពីប្រការ
 ឥត្តសេនា ១ មិនគួរសេនា ១ ពាក្យនេះ គឺជាគតិពោលហើយ ដោយ
 ប្រការដូច្នោះឯង ពាក្យដែលគឺជាគតិ ពោលហើយនេះ ព្រោះត្រូវស្រ្តី
 ហេតុដូចម្តេច ។ បណ្តាចីវរចំណែកពីប្រការនោះ កិក្ខុវេទិក្ខុវេ ខ្លួនចីវរ
 ណាថា កាលបើ កាតាអញ សេនាចីវរនេះឯង អកុសលធម៌ចំណែក
 តែនិចិរឡើយ កុសលធម៌ចំណែក តែនិសាបសូន្យទៅ ចីវរ
 បែបនេះ កិក្ខុវេគួរសេនាឡើយ ។ បណ្តាចីវរចំណែកពីប្រការនោះ
 កិក្ខុវេទិក្ខុវេចីវរណាមួយ កាលបើ កាតាអញ សេនាចីវរណា
 អកុសលធម៌ចំណែកមួយ សាបសូន្យ កុសលធម៌ចំណែកមួយ តែនិចិរ
 ឡើយ ចីវរបែបនេះ កិក្ខុវេសេនា ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេទិក្ខុវេ គឺជាគតិ
 ពោលនូវចីវរ ដោយចំណែកពីប្រការ ឥត្តសេនា ១ មិនគួរសេនា ១
 ពាក្យណា ដែលគឺជាគតិពោលហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ពាក្យនេះ
 គឺជាគតិពោលហើយ ព្រោះសំដៅហេតុនេះឯង ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេទិក្ខុវេ
 គឺជាគតិពោលនូវចិណ្ឌិតាត ដោយចំណែកពីប្រការ ឥត្តសេនា ១ មិន
 គួរសេនា ១ ពាក្យនេះ គឺជាគតិពោលហើយ ដោយប្រការដូច្នោះនេះ
 ពាក្យដែលគឺជាគតិ ពោលហើយនេះ ព្រោះត្រូវស្រ្តីហេតុដូចម្តេច ។

តត្ថ យំ ជញ្ញា បិណ្ណាចារឹកំ វង្សំ(១) ទោ មេ
 បិណ្ណាចារឹកំ សេវតោ អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ
 កុសលា ធម្មា បរិកាយយន្តិកំ ឯក្ខុចោ
 បិណ្ណាចារឹកោ ឧ សេវិតត្វោ ។ តត្ថ យំ ជញ្ញា
 បិណ្ណាចារឹកំ វង្សំ(២) ទោ មេ បិណ្ណាចារឹកំ សេវតោ
 អកុសលា ធម្មា បរិកាយយន្តិ កុសលា ធម្មា
 អភិវឌ្ឍន្តិ ឯក្ខុចោ បិណ្ណាចារឹកោ សេវិតត្វោ ។
 បិណ្ណាចារឹកម្យាហំ ភិក្ខុវេ ទុរិទ្ធន វដាមិ សេវិតត្វិមិ
 អសេវិតត្វិមិ វង្សំ យន្តិ វង្សំ វង្សំ វង្សំ វង្សំ បដិច្ច
 វង្សំ ។ សេវាសធម្មាហំ ភិក្ខុវេ ទុរិទ្ធន វដាមិ
 សេវិតត្វិមិ អសេវិតត្វិមិ វង្សំ ទោ បទេនំ វង្សំ
 កំពោនំ បដិច្ច វង្សំ ។ តត្ថ យំ ជញ្ញា សេវាសធម្មំ វង្សំ
 ទោ មេ សេវាសធម្មំ សេវតោ អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ

១ ២ ៣ ៤ ៥ ។

បណ្ណាបិណ្ណាចារឹកំនោះ ភិក្ខុប្បវិទីន្តិបិណ្ណាចារឹកំណាង កាលបើ
 កត្តាអញ សេវាបិណ្ណាចារឹកំនេះនឹង អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង
 កុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងសាបសូន្យទៅ បិណ្ណាចារឹកំបែបនេះ ភិក្ខុមិន
 គួរសេវាឡើយ ។ បណ្ណាបិណ្ណាចារឹកំនោះ ភិក្ខុប្បវិទីន្តិបិណ្ណាចារឹកំ
 ណាង កាលបើ កត្តាអញ សេវាបិណ្ណាចារឹកំនេះនឹង អកុសលធម៌ទាំង
 ឡាយសាបសូន្យទៅ កុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងចំរើនឡើង បិណ្ណាចារឹកំ
 បែបនេះ ភិក្ខុគួរសេវា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតាពាលខ្ញុំ
 បិណ្ណាចារឹកំ ដោយចំណែកពីប្រការ ភិក្ខុសេវា ១ មិនគួរសេវា ១ ពាក្យ
 ណា ដែលគឺជាគតាពាលហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ពាក្យនេះ គឺជា-
 គតាពាលហើយ ព្រោះកស្រីយហេតុនេះនឹង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 គឺជាគតា ពាលខ្ញុំសេវាសនៈ ដោយចំណែកពីប្រការ ភិក្ខុសេវា ១
 មិនគួរសេវា ១ ពាក្យនេះ គឺជាគតាពាលហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ
 ពាក្យដែលគឺជាគតាពាលហើយនេះ ព្រោះកស្រីយហេតុដូចម្តេច ។ បណ្ណា
 សេវាសនៈទាំងនោះ ភិក្ខុប្បវិទីន្តិ ខ្ញុំសេវាសនៈណាង កាលបើ កត្តា
 អញ សេវាសេវាសនៈនេះនឹង អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង

កុសលា ធម្មា បរិហាយធម្មិតិ ឯកុម្ភិ សេនាសនំ ឧ
 សេវិតត្ថំ ។ តត្ថ យំ ជញ្ញា សេនាសនំ វនំ ខោ
 មេ សេនាសនំ សេវិតា អកុសលា ធម្មា បរិ-
 ហាយធម្មិតិ កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ ឯកុម្ភិ សេនា-
 សនំ សេវិតត្ថំ ។ សេនាសនម្បហំ កិក្ខុវេ
 ធុវិទន វនាមិ សេវិតត្ថំ អសេវិតត្ថំ វនំ វនំ យន្ត
 វត្តំ វនមេតំ បដិច្ច វត្តំ ។ កាមនិកមម្បហំ កិក្ខុវេ
 ធុវិទន វនាមិ សេវិតត្ថំ អសេវិតត្ថំ វនំ វនំ ខោ
 បនេតំ វត្តំ កិក្ខុវេ បដិច្ច វត្តំ ។ តត្ថ យំ
 ជញ្ញា កាមនិកមំ វនំ ខោ មេ កាមនិកមំ
 សេវិតា អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ កុសលា
 ធម្មា បរិហាយធម្មិតិ ឯកុម្ភិ កាមនិកមោ ឧ
 សេវិតត្ថោ ។ តត្ថ យំ ជញ្ញា កាមនិកមំ
 វនំ ខោ មេ កាមនិកមំ សេវិតា

កុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងសាបសូន្យទៅ សេនាសនៈបែបនេះ កិក្ខុ
 មិនគួរសេពឡើយ ។ បណ្តាសេនាសនៈទាំងនោះ កិក្ខុដឹងខ្លះសេនាសនៈ
 ណាថា កាលបើ កាតាអញ សេពសេនាសនៈនេះឯង អកុសលធម៌ទាំង
 ឡាយ សាបសូន្យទៅ កុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងចំរើនឡើង សេនា-
 សនៈបែបនេះ កិក្ខុសេព ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតោល
 ខ្លះសេនាសនៈ ដោយចំណែកពីរប្រការ គឺសេព ១ មិនសេព ១
 ពាក្យណា ដែលគឺជាគតោលហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ពាក្យ
 ទុំ គឺជាគតោលហើយ ព្រោះកស្រីយហេតុនេះឯង ។ ម្ចាស់
 កិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតោលស្រុក ឬ មិនមេ ដោយចំណែកពីរប្រការ
 គឺសេព ១ មិនសេព ១ ពាក្យទុំគឺជាគតោលហើយ ដោយប្រការ
 ដូច្នោះ ពាក្យដែល គឺជាគតោលហើយ កស្រីយហេតុដូចម្តេច ។
 បណ្តាស្រុក ឬ មិនមេនោះ កិក្ខុសប្បដិវិញ្ញាស្រុក ឬ មិនមេណាថា កាលបើ
 កាតាអញ សេពស្រុក ឬ មិនមេនោះឯង អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើន
 ឡើង កុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងសាបសូន្យទៅ ស្រុក ឬ មិនមេបែបនេះ
 កិក្ខុមិនគួរសេពឡើយ ។ បណ្តាស្រុក ឬ មិនមេទាំងនោះ កិក្ខុសប្ប
 ដិវិញ្ញាស្រុក ឬ មិនមេណាថា កាលបើ កាតាអញ សេពស្រុក ឬ មិនមេនោះឯង

អកុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិ កុសលា ធម្មា
 អភិវឌ្ឍន្តិ ឯកុចោ តាមនិគមោ សេវិតតោ ។
 តាមនិគមម្យវា ភិក្ខុវេ ទុរិទ្ធ វទាមិ សេវិតតិ
 អសេវិតតិ ឥតិ យន្តិ វុត្តិ ឥទេមនំ បដិច្ច
 វុត្តិ ។ ជនបទធម្មទេសម្យវា ភិក្ខុវេ ទុរិទ្ធ
 វទាមិ សេវិតតិ អសេវិតតិ ឥតិ ទោ បទេតំ
 វុត្តិ កិញ្ចេតំ បដិច្ច វុត្តិ ។ តត្ថ យំ ជញ្ញា
 ជនបទធម្មទេសំ ឥតិ ទោ មេ ជនបទធម្មទេសំ
 សេវិតា អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ កុសលា
 ធម្មា បរិហាយន្តិ ឯកុចោ ជនបទធម្មទេសោ ។
 សេវិតតោ ។ តត្ថ យំ ជញ្ញា ជនបទធម្មទេសំ
 ឥតិ ទោ មេ ជនបទធម្មទេសំ សេវិតា អកុសលា
 ធម្មា បរិហាយន្តិ កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ
 ឯកុចោ ជនបទធម្មទេសោ សេវិតតោ ។

អកុសលធម៌ពិនិច្ឆាយ សាបសូន្យោ កុសលធម៌ពិនិច្ឆាយ ភិក្ខុ
 ចំរើនឡើង ស្រុក ឬ មិនមែនស្រុកសេដ្ឋី ។ ខ្លួនភិក្ខុពិនិច្ឆាយ
 គឺជាគតិភាពស្រុក ឬ មិនមែន ដោយចំណែកពីប្រការ គឺស្រុក ។
 មិនស្រុក ។ ពាក្យណា ដែលគឺជាគតិភាពហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ
 ពាក្យនោះ គឺជាគតិភាពហើយ ព្រោះតាមស្រមៃហេតុនេះឯង ។ ខ្លួន
 ភិក្ខុពិនិច្ឆាយ គឺជាគតិភាពស្រុក ឬ មិនមែន ដោយចំណែក
 ពីប្រការ គឺស្រុក ។ មិនស្រុក ។ ពាក្យនោះ គឺជាគតិភាពហើយ
 ដោយប្រការដូច្នោះ ពាក្យដែលគឺជាគតិភាពហើយនោះ ព្រោះតាមស្រមៃ
 ហេតុដូចម្តេច ។ បណ្តាជន ឬ ប្រទេសពិនិច្ឆាយ ភិក្ខុសប្បវិនិច្ឆ័យ ឬ
 ប្រទេសណាថា កាលបើ អនាគតភាពសេដ្ឋី ឬ ប្រទេសនេះឯង អកុស-
 លធម៌ពិនិច្ឆាយ ចំរើនឡើង កុសលធម៌ពិនិច្ឆាយសាបសូន្យោ ជន ឬ
 ប្រទេសមិនមែន ភិក្ខុមិនស្រុកឡើយ ។ បណ្តាជន ឬ ប្រទេសពិនិច្ឆាយ
 នោះ ភិក្ខុសប្បវិនិច្ឆ័យ ឬ ប្រទេសណាថា កាលបើ អនាគតភាព សេដ្ឋី
 ជន ឬ ប្រទេសនេះឯង អកុសលធម៌ពិនិច្ឆាយសាបសូន្យោ កុសល
 ធម៌ពិនិច្ឆាយ ភិក្ខុចំរើនឡើង ជន ឬ ប្រទេសមិនមែន ភិក្ខុស្រុក ។

ធនបទប្បទេសឲ្យហំ កិក្ខុវេ ធុរិទេន វនាមិ សេវិតភ្នំបិ
 អសេវិតភ្នំបិ ឥតិ យេន្ណំ វុត្តិ ឥនមេតំ បដិច្ច
 វុត្តិ ។ បុគ្គលឲ្យហំ កិក្ខុវេ ធុរិទេន វនាមិ សេវិតភ្នំបិ
 អសេវិតភ្នំបិ ឥតិ ទោ បទេតំ វុត្តិ កិក្ខុវេតិ
 បដិច្ច វុត្តិ ។ តត្ថ យំ ជញ្ញា បុគ្គលំ ឥទំ ទោ
 មេ បុគ្គលំ សេវិតោ អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ
 កុសលា ធម្មា បរិហាយេន្តិ ឯវុទោ បុគ្គលោ ន
 សេវិតោ ។ តត្ថ យំ ជញ្ញា បុគ្គលំ ឥទំ ទោ
 មេ បុគ្គលំ សេវិតោ អកុសលា ធម្មា បរិហាយេន្តិ
 កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិ ឯវុទោ បុគ្គលោ
 សេវិតោ ។ បុគ្គលឲ្យហំ កិក្ខុវេ ធុរិទេន វនាមិ
 សេវិតភ្នំបិ អសេវិតភ្នំបិ ឥតិ យេន្ណំ វុត្តិ ឥនមេតំ
 បដិច្ច វុត្តិ ។

[៥៥] តត្ថ ទោ អយស្មា សាវិបុត្តោ
 កិក្ខុ អមន្តេសិ អារុសោ កិក្ខុពេតិ ។

ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតោលនូវធម្មប្រទេស ដោយចំណែកគឺ
 ប្រការ គិក្ខុសេត ១ មិទ្ធកុសេត ១ ពាក្យណាដែលគឺជាគតោលហើយ
 ដោយប្រការដូច្នោះ ពាក្យនេះ គឺជាគតោលហើយ ព្រោះកាស្រ័យហេតុ
 នេះឯង។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតោលនូវបុគ្គល ដោយចំណែកគឺ
 គិក្ខុសេត ១ មិទ្ធកុសេត ១ ពាក្យនេះ គឺជាគតោលហើយ ដោយប្រការ
 ដូច្នោះ ពាក្យដែលគឺជាគតោលហើយនេះ ព្រោះកាស្រ័យហេតុដូចម្តេច ។
 បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះក៏ក្នុងប្រជុំនូវបុគ្គលណា កាលបើគាតាវេញសេត
 បុគ្គលនេះឯង អកុសលធម៌ទាំងឡាយចំរើនឡើង កុសលធម៌ទាំងឡាយ
 តែងសាបសូន្យទៅ បុគ្គលបែបនេះ ក៏មិទ្ធកុសេត ។ បណ្តាបុគ្គលទាំង
 នោះ ក៏ក្នុងប្រជុំនូវបុគ្គលណា កាលបើ គាតាវេញសេតបុគ្គលនេះឯង
 អកុសលធម៌ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ កុសលធម៌ទាំងឡាយ តែង
 ចំរើនឡើង បុគ្គលបែបនេះ ក៏គិក្ខុសេត ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតោ
 លនូវបុគ្គល ដោយចំណែកគឺ គិក្ខុសេត ១ មិទ្ធកុសេត ១
 ពាក្យណា ដែលគឺជាគតោលហើយ ដោយប្រការដូច្នោះ ពាក្យនេះ
 គឺជាគតោលហើយ ព្រោះកាស្រ័យហេតុនេះឯង ។

[៥៥] ក្នុងទំនោះ ព្រះសាវ័បុត្ត ដ៏មានកាយ
 ហៅកិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់កិក្ខុសេត កិក្ខុទាំងឡាយ ។

អាវុសោតិ ទោ តេ ភិក្ខុ អាយស្មតោ សាវ័យុត្តស្ស
 បច្ចុស្សោសុំ ។ អាយស្មតោ សាវ័យុត្តោ ឯតទោច បរិហាន-
 ទន្ទោ បុត្តលោ បរិហានទន្ទោ បុត្តលោតិ អាវុសោ វុត្តតិ
 អបរិហានទន្ទោ បុត្តលោ អបរិហានទន្ទោ បុត្តលោតិ
 អាវុសោ វុត្តតិ ។ តិក្ខុវត្តា ធុ ទោ អាវុសា
 បរិហានទន្ទោ បុត្តលោ វុត្តា ភកវត្តា តិក្ខុវត្តា
 ច បទ អបរិហានទន្ទោ បុត្តលោ វុត្តា ភកវត្តា ។
 ទូរពាមី ទោ មយំ អាវុសា អាគត្តេយ្យម អាយ-
 ស្មតោ សាវ័យុត្តស្ស សង្ខេតោ ឯតស្ស ភាសិតស្ស
 អន្តមត្តាទុំ សាទុ វតាយស្មម្ព័យេវ សាវ័យុត្ត
 បដិភាតុ ឯតស្ស ភាសិតស្ស អន្តោ អាយស្មតោ
 សាវ័យុត្តស្ស សុត្វា ភិក្ខុ ធារស្សម្ព័តំ ។ តេទ-
 ហាវុសោ សុណាថ សាទុតំ មទសិករោថ
 ភាសិតស្សមីតំ ។ ឯវហាវុសាតិ ទោ តេ ភិក្ខុ
 អាយស្មតោ សាវ័យុត្តស្ស បច្ចុស្សោសុំ ។

ពួកភិក្ខុវាំងនោះ ខ្លួនរមែកវា របស់ព្រះសាវ័យុត្ត ដ៏មានកាយុបា
 អាវុសា ។ ព្រះសាវ័យុត្ត ដ៏មានកាយុ ទុរគោលពាក្យនេះថា ម្ចាស់
 អាវុសាពាំងឡាយ អ្នកជនដែលនិយាយថា បុគ្គលមានធម៌សាបសូន្យ
 បុគ្គលមានធម៌សាបសូន្យដូច្នោះ ម្ចាស់អាវុសាពាំងឡាយ អ្នកជន ដែល
 និយាយថា បុគ្គលមានធម៌មិនសាបសូន្យ បុគ្គលមានធម៌មិនសាបសូន្យ
 ដូច្នោះ ។ ម្ចាស់អាវុសាពាំងឡាយ បុគ្គលមានធម៌សាបសូន្យ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគប្រជុំគ្រាស់ហើយ ដោយបរិយាយដូចម្តេច ចិវណកខាងបុគ្គល
 មានធម៌មិនសាបសូន្យ ព្រះដ៏មានព្រះភាគប្រជុំគ្រាស់ហើយ ដោយ
 បរិយាយដូចម្តេច ។ ពួកភិក្ខុគបថា ម្ចាស់អាវុសាពាំងឡាយ យើង
 ពាំងឡាយមកអំពីចម្ងាយ ដើម្បីដឹងខ្លះសេចក្តីនៃភាសិតនេះ ក្នុងសំណាក់
 នៃព្រះសាវ័យុត្ត ដ៏មានកាយុ សូមព្រះសាវ័យុត្ត ដ៏មានកាយុ សិរីជន្ម
 សេចក្តីនៃភាសិតពារ្យខាង ពួកភិក្ខុទុកស្តាប់ ព្រះសាវ័យុត្ត ដ៏មាន
 កាយុហើយ នឹងបដិចារ ។ ម្ចាស់អាវុសាពាំងឡាយ
 បើដូច្នោះ អ្នកពាំងឡាយ ចូរប្រជុំស្តាប់ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ដោយ
 ប្រយោជៈ ខ្ញុំនឹងសិរីជន ។ ពួកភិក្ខុវាំងនោះ ខ្លួនរមែកវា របស់
 ព្រះសាវ័យុត្ត ដ៏មានកាយុថា កុណាអាវុសា យ៉ាងនេះ ។

អាយស្មា សាវិរុត្តា ឯតទេវេច ភិក្ខុវត្តា ទ
 ទោ អាវុសោ បរិហារទទេន្ទោ បុគ្គលោ វុត្តា
 ភកវត្តា ។ ឥន្ទាវុសោ ភិក្ខុ អសុតញ្ចេវ ធម្មំ ធន
 សុណាតិ សុតា ចស្ស ធម្មា សង្ខេហំ^(១) កច្ឆន្តិ យេ
 ចស្ស ធម្មា បុព្វេ វេតសោ សម្មុដ្ឋបុត្វា^(២) តេ
 ចស្ស^(៣) ធន សមុទាចរន្តំ អវិញ្ញាតតព្វ ធន វិជាធាតិ ។
 ឯត្តាវត្តា ទោ អាវុសោ បរិហារទទេន្ទោ បុគ្គលោ
 វុត្តា ភកវត្តា ។ ភិក្ខុវត្តា ធន បន្ទាវុសោ អបរិ
 ហារទទេន្ទោ បុគ្គលោ វុត្តា ភកវត្តា ។ ឥន្ទាវុសោ
 ភិក្ខុ អសុតញ្ចេវ ធម្មំ សុណាតិ សុតា ចស្ស
 ធម្មា ធន សង្ខេហំ កច្ឆន្តិ យេ ចស្ស ធម្មា បុព្វេ
 វេតសោ សម្មុដ្ឋបុត្វា តេ ចស្ស សមុទាចរន្តំ

១ ឧ. ម. សង្ខេសំ ។ ២ ម. ឧសម្មុដ្ឋបុត្វា ។ ៣ ឧ. វេ ច ។

ព្រះសាវ័បុត្ត ដ៏មានរាយ បានពោលពាក្យនេះថា ម្ចាស់អាវុសោ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលដែលមានធម៌សាមមូឡ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់ត្រាស់ហើយ ដោយបរិយាយដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ
 ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មិនបានស្តាប់ធម៌ ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់បានស្តាប់ផង
 ធម៌ទាំងឡាយ ដែលភិក្ខុនោះ ធ្លាប់បានស្តាប់ហើយ ក៏ដល់ខ្ញុំការ
 ភូតភ្នំទៅផង មួយទៀត ធម៌ទាំងឡាយណា ដែលភិក្ខុនោះ
 ធ្លាប់បានត្រូវដោយចិត្ត ក្នុងកាលមុន ធម៌ទាំងនោះ ក៏មិនស្មើស្មើ
 ដល់ភិក្ខុនោះផង ភិក្ខុនោះមិនដឹងខ្ញុំធម៌ដែលខ្លួនមិនទាន់ដឹងផង ។ ម្ចាស់
 អាវុសោទាំងឡាយ បុគ្គលមានធម៌សាមមូឡ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់ត្រាស់ហើយ ដោយបរិយាយដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំង
 ឡាយ បុគ្គលមានធម៌សាមមូឡ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់
 ហើយ ដោយបរិយាយដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ក្នុងសាសនានេះ ស្តាប់ខ្ញុំធម៌ដែលខ្លួនមិនធ្លាប់បានស្តាប់ផង ពួកធម៌
 ដែលភិក្ខុនោះ ធ្លាប់ស្តាប់ហើយ ក៏មិនដល់ខ្ញុំការភូតភ្នំទៅផង
 មួយទៀត ពួកធម៌ណា ដែលភិក្ខុនោះ ធ្លាប់បានត្រូវ ដោយចិត្ត
 ក្នុងកាលមុន ពួកធម៌នោះ ក៏ស្មើស្មើ ដល់ភិក្ខុនោះផង

អវិញ្ញាតញ្ច វិណិយោគិ ។ ឯត្តាវតា ទោ អាវុសោ
 អបរិហាននិម្មោ មុត្តលោ វុត្តោ ភគវតា ។
 យោ ទេ អាវុសោ ភិក្ខុ បរិនិគ្គបរិហោយ កុសលោ
 ហោតិ អថ សនិទ្ធិបរិហោយ កុសលោ ភវិស្សាមាតិ ។
 ឯវត្តំ កេ អាវុសោ សិក្ខុនិទ្ធិ ។ ភគវត្តាវុសោ
 ភិក្ខុ សនិទ្ធិបរិហោយ កុសលោ ហោតិ ។ សេយ្យជាមិ
 អាវុសោ វត្តំ កំ មុវិសោ កំ ទហោ យុវា
 មណ្ឌានកណិកោ អាណាសេ កំ បរិសុទ្ធោ
 បរិហោនាតេ អទ្ធេ កំ ទុទ្ធកម្មត្តេ សតំ មុទ ធិមិក្ខុ
 បទ្ធពេត្តាណោ សទេ តត្ថ បស្សតិ វជំ កំ
 អង្គណំ កំ តស្សវំ វជស្ស កំ អង្គណស្ស កំ
 បហានាយ វាយមតិ យោ ទេ តត្ថ បស្សតិ វជំ កំ
 អង្គណំ កំ តេនេវត្តមនោ ហោតិ បរិបុណ្ណសង្កម្ព្យ
 ណាភា វតិ មេ បរិសុទ្ធិ វត មេតិ ឯវិមេ
 ទោ អាវុសោ ភិក្ខុនោ បទ្ធពេត្តាណា
 តហ្មកាភា ហោតិ កុសលេសុ ធម្មេសុ

ភិក្ខុនោ កំអីនិច្ចាសន្តិមិ ដែលខ្លួនមិនចាប់អីនិច្ចាសន្តិ ។ ម្ចាស់អាវុសោ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលមានធម៌មិនសាបសូន្យ ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ច្រើន
 ក្រាស់ហើយ ដោយហោយយប្តីល្អនិង ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ
 បើភិក្ខុមិនឈ្លាន ក្នុងកំរៃនៃចិត្តអ្នកដទៃ គួរគិតថា យើងទាំងឡាយជា
 អ្នកឈ្លាន ក្នុងកំរៃនៃចិត្តរបស់ខ្លួន ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ អ្នកទាំង
 ឡាយ គួរសិក្សាយ៉ាងនេះនិង ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នក
 ឈ្លាន ក្នុងកំរៃនៃចិត្តរបស់ខ្លួន តើដោយប្រការដូចម្តេច ។ ម្ចាស់
 អាវុសោទាំងឡាយ ដូចជាស្រ្តីឬបុរស កំរោះឬជំទង់ ច្រកបដោយជាតិ
 ជាអ្នកស្អិតស្អាត កាលពិចារណាមើល ស្រមោលមុខរបស់ខ្លួន ក្នុងកញ្ចក់
 ដំបូរស្តុ ផ្សែង ឬក្នុងកាដេទឹកថ្លា ហើយឃើញដូលី ឬកន្ទួលក្នុងកញ្ចក់ ឬទឹក
 នោះ តែងត្បាយម ដើម្បីលះបង់ចូលី ឬកន្ទួលនោះចេញ បើមិនឃើញដូលី
 ឬកន្ទួលក្នុងកញ្ចក់ ឬទឹកនោះទេ ក៏មានចិត្តច្រកអរ មានគម្រិះគ្រប់គ្រាន់
 ដោយហេតុនោះថា ឧប្បិក្ខាអញមានលក្ខណ៍ (មុខ) របស់គាត់អញ
 បរិសុទ្ធ មានទុបហាយ៉ាងណា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ទុបហាយដូចជាការ
 ពិចារណា ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ជាធម៌មានទុបហាយច្រើនដល់ភិក្ខុថា

អនតិជ្ឈានុ ទុ ទោ តហុលំ វិហារមិ សិវិជ្ជតិ
 ទុ ទោ មេ ឃិសោ ធម្មោ ទុណហុ លោតិ(១)
 អត្យបដ្ឋតិក្ខោ ទុ ទោ តហុលំ វិហារមិ សិវិជ្ជតិ
 ទុ ទោ មេ ឃិសោ ធម្មោ ទុណហុ លោតិ
 វិគតដីទមិក្ខោ ទុ ទោ តហុលំ វិហារមិ សិវិជ្ជតិ
 ទុ ទោ មេ ឃិសោ ធម្មោ ទុណហុ លោតិ
 អនុទូតោ ទុ ទោ តហុលំ វិហារមិ សិវិជ្ជតិ
 ទុ ទោ មេ ឃិសោ ធម្មោ ទុណហុ លោតិ
 តិក្ខុវិចិតិក្ខោ ទុ ទោ តហុលំ វិហារមិ សិវិជ្ជតិ ទុ ទោ
 មេ ឃិសោ ធម្មោ ទុណហុ លោតិ អញ្ញោធមោ
 ទុ ទោ តហុលំ វិហារមិ សិវិជ្ជតិ ទុ ទោ មេ
 ឃិសោ ធម្មោ ទុណហុ លោតិ អសំគិលំដ្ឋតិក្ខោ
 ទុ ទោ តហុលំ វិហារមិ សិវិជ្ជតិ ទុ ទោ មេ ឃិសោ ធម្មោ
 ទុណហុ លោតិ លាភី ទុ ទោ ម្ហិ អជ្ឈតិ ធម្មប្បុរុដ្ឋស្ស
 សិវិជ្ជតិ ទុ ទោ មេ ឃិសោ ធម្មោ ទុណហុ លោតិ

១ ទ ម. ឈុតឃើញ ខ្លះខាង ខ្លះ ។

កាតាអញ ជាអ្នកមិនមានអតិជ្ឈានុប្រើន ឬប្តី ធម៌ខ្លះ មានដល់កាតាអញ
 ឬប្តី ឬជាមិនមានទេ កាតាអញ ជាអ្នកមិនមានចិត្តព្យាបាទ ច្រើនឬប្តី
 ធម៌ខ្លះ មានដល់កាតាអញ ឬប្តី ឬជា មិនមានទេ កាតាអញ ជាអ្នកប្រាស
 ពាក្យមិនច្រើន ឬប្តី ធម៌ខ្លះ មានដល់កាតាអញ ឬប្តី ឬជា មិនមានទេ
 កាតាអញ ជាអ្នកមានចិត្តមិនអវិស្តារអណ្តូងច្រើន ឬប្តី ធម៌ខ្លះមានដល់
 កាតាអញ ឬប្តី ឬជាមិនមានទេ កាតាអញ ជាអ្នកឆ្លងពាក្យចិត្តច្រើន ឬប្តី
 ធម៌ខ្លះ មានដល់កាតាអញ ឬប្តី ឬជាមិនមានទេ កាតាអញ ជាអ្នកមិនមាន
 សេចក្តីក្រោធច្រើន ឬប្តី ធម៌ខ្លះ មានដល់កាតាអញ ឬប្តី ឬជាមិនមានទេ
 កាតាអញ ជាអ្នកមានចិត្ត មិនសៅហ្មងច្រើន ឬប្តី ធម៌ខ្លះ មានដល់
 កាតាអញ ឬប្តី ឬជា មិនមានទេ កាតាអញ ជាអ្នកបានខ្លះចម្រុះប្រុស
 ភារីក្នុងសន្តាន ឬប្តី ធម៌ខ្លះ មានដល់កាតាអញ ឬប្តី ឬជា មិនមានទេ

លាភី ទុ ខោត្តិ អង្គិក្ខំ ខេតោសមថស្ស សិវិជ្ជតិ
 ទុ ខោ មេ ឯសោ ធម្មោ ទទាហុ ខោតិ លាភី
 ទុ ខោត្តិ អង្គិក្ខំ ធម្មិវបស្សនាយ សិវិជ្ជតិ ទុ ខោ
 មេ ឯសោ ធម្មោ ទទាហុ ខោតិ ។ សទេ បថា-
 វុសោ តិក្កុ បទេវត្តមានោ សទ្ធមិមេ កុសលេ
 ធម្មេ អត្តនិ ទ សមទុវស្សតិ តេហវុសោ តិក្កុ បា
 សទ្ធសិយេវ វមេសិ កុសលានំ ធម្មានំ បដិ-
 លាកាយ អនិមត្តោ ទទោ ច វិយាហោ ច ទស្សា-
 យោ ច ទស្សន្តិ ច អប្បជិកិមិ ច សតិ ច
 សម្បជញ្ញត្ត ករណីយំ ។ សេយ្យថាមិ អាវុសោ
 អាទិក្ខុទេលោ វ អាទិក្ខុសីសោ វ កសេយ្យ
 ទេលស្ស វ សីសស្ស វ ទិក្ខុបថាយ អនិមត្តំ
 ទទុក្ខំ វិយាហុក្ខំ ទស្សហក្ខំ ទស្សន្តិក្ខុ
 អប្បជិកិមិក្ខុ សតិក្ខុ សម្បជញ្ញក្ខុ ករណ៍យ្យ

អាត្មាអញ ជាអ្នកបានចោតសមថៈ ទានក្នុងសន្តាន ឬហ្ន៎ ធម៌ខ្ញុំមានដល់
 អាត្មាអញ ឬហ្ន៎ ឬហ្ន៎ មិនមានទេ អាត្មាអញ ជាអ្នកបានខ្ញុំអង្គប្បញ្ញត្តិ
 វិបស្សនា ឬហ្ន៎ ធម៌ខ្ញុំ មានដល់អាត្មាអញ ឬហ្ន៎ ឬហ្ន៎ មិនមានទេ ។
 ម្ចាស់អាវុសោ ទាំងឡាយ កាលបើកិក្ខុតិចារណា មិនឃើញកុសុសល-
 ធម៌ទាំងអស់នេះ ក្នុងខ្លួនទេ ម្ចាស់អាវុសោ ទាំងឡាយ ភិក្ខុនោះ
 គប្បីធ្វើខ្លួនសេចក្តីប៉ិនប៉ងផង ព្យាយាមផង សេចក្តីខ្ចីឃ្នោតផង
 ប្រឹងប្រែងផង សេចក្តីមិនប្បញ្ញត្តិផង សតិផង សម្បជញ្ញៈផង ឲ្យ
 លើសលុប ដើម្បីបានខ្ញុំវិញកុសលធម៌ទាំងអស់នេះ ។ ម្ចាស់អាវុសោ
 ទាំងឡាយ ដូចជាសំពត់ដែលត្រូវភ្លើងនេះ ឬក្បាលដែលត្រូវភ្លើងនេះ
 ឬក្បាលប្រញាប់ធ្វើខ្លួនសេចក្តីប៉ិនប៉ងផង ព្យាយាមផង សេចក្តីខ្ចីឃ្នោត
 ផង ប្រឹងប្រែងផង សេចក្តីមិនប្បញ្ញត្តិផង សតិផង សម្បជញ្ញៈផង
 ឲ្យលើសលុប ដើម្បីលក់ខ្ញុំសំពត់ ឬ ក្បាលនោះឯង យ៉ាងណាមិញ

សេយ្យជាចំ អាវុសោ អាធិត្តុចេលោ វា
 អាធិត្តុសីសោ វា តស្សេវ ចេលស្ស វា
 សីសស្ស វា ធិត្តាបដាយ អធិមត្តំ ធនុត្ត
 វាយាមត្ត ឧស្សាហត្ត ឧស្សាឡិក្ខ អប្បដិវាធិត្ត
 សត្តត្ត សម្បជញ្ញត្ត កបយ្យ វិវាមវ ខោ អាវុសោ
 តេច វិកុត្តា យេ កុសលេ ធម្មេ អត្តនំ សមទុ-
 ចស្សតំ តេសុ កុសលេសុ ធម្មេសុ បតិដ្ឋាយ យេ
 កុសលេ ធម្មេ អត្តនំ ធន សមទុចស្សតំ តេសំ
 កុសលានំ ជញ្ញនំ បដិណកាយ អធិមត្តោ ធនោ
 ច វិយាមោ ច ឧស្សាហោ ច ឧស្សាឡិក្ខ ច
 អប្បដិវាធិ ច សត្ត ច សម្បជញ្ញត្ត កាណិយំ ។
 សចេ បទាវុសោ វិកុត្ត ចទ្ធវត្តមាតោ សទ្ធវិមេ
 កុសលេ ធម្មេ អត្តនំ សមទុចស្សតំ តេទាវុសោ
 វិកុត្តា សទ្ធស្សេវ ឥមេសុ កុសលេសុ ធម្មេសុ
 បតិដ្ឋាយ ឧត្តរំ អាសវានំ ទយាយ យោកោ
 កាណិយេតិ ។

ម្ចាស់អាវុសោ ពាំងខ្យាយ ដូចជាសំពត់ដែលត្រូវភ្លើងនេះ ចូក្បាលដែល
 ត្រូវភ្លើងនេះ បុគ្គលគប្បីប្រញាប់ធ្វើឱ្យសេចក្តីប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាមផង
 សេចក្តីឱ្យឆ្កាតផង ប្រឹងប្រែងផង សេចក្តីមិនបញ្ចាផង សតិផង សម្ប-
 ជញ្ញៈផង ឱ្យលើសលុប ដើម្បីលក់សំរាប់ ចូក្បាលខោង យ៉ាងណាមិញ
 ម្ចាស់អាវុសោពាំងខ្យាយ ភិក្ខុនោះ វិចារណារិយ័ញ្ញកុសលធម៌
 ពាំងខ្យាយណា ក្នុងខ្លួនវាទៅ ក្នុងកុសលធម៌ពាំងខ្យាយនោះ (បើ)
 មិនទាន់រិយ័ញ្ញកុសលធម៌ពាំងខ្យាយណា ក្នុងខ្លួនវា ត្រូវធ្វើឱ្យសេចក្តី
 ប៉ុនប៉ងផង ព្យាយាមផង សេចក្តីឱ្យឆ្កាតផង ប្រឹងប្រែងផង សេចក្តី
 មិនបញ្ចាផង សតិផង សម្បជញ្ញៈផង ឱ្យលើសលុប ដើម្បីបាត
 ឱ្យកុសលធម៌ពាំងខ្យាយនោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់អាវុសោពាំង
 ខ្យាយ កាលបើភិក្ខុវិចារណារិយ័ញ្ញកុសលធម៌ពាំងកសំនេះ ក្នុងខ្លួន
 ម្ចាស់អាវុសោពាំងខ្យាយ ភិក្ខុនោះគួរវិវាមវ ក្នុងកុសលធម៌ពាំងកសំនេះ
 ហើយធ្វើឱ្យសេចក្តីព្យាយាម ដើម្បីអស់ទៅនៃកសាវៈពាំងខ្យាយ កថា ។

មហាជ្ឈលា ហោន្និ មហាជិសីសា អមតោគតា
 អមតបរិយោសាទា ។ កកតមា ន.ស ។
 អនិក្ខសញ្ញា អនន្តសញ្ញា មរណសញ្ញា អាហារេ
 បដិក្ខលសញ្ញា សត្វលោកេ អនតិរតសញ្ញា អដ្ឋិ-
 កសញ្ញា បុណ្យវកសញ្ញា វិជីលកសញ្ញា វិច្ឆិទ្កក-
 សញ្ញា ទុក្ខមាតកសញ្ញា ។ វេទា ទោ កិក្ខវេ ន.ស
 សញ្ញា ការិកា ឧហ្មលីកតា មហាជ្ឈលា ហោន្និ
 មហាជិសីសា អមតោគតា អមតបរិយោសាទាតិ ។

[៥៧] ស.ចេ កិក្ខវេ អញ្ញតត្ថិយា បរិព្វាជតា
 ឯវិ បុច្ឆេយ្យំ ភីម្មលតា អវុសោ ស.ទ្វេ ធម្មា
 ភីសម្ពុកំ ស.ទ្វេ ធម្មា ភីសមុទយា ស.ទ្វេ
 ធម្មា ភីសមោសរណា ស.ទ្វេ ធម្មា ភីបមុទា ស.ទ្វេ
 ធម្មា ភីអនិបកេយ្យា ស.ទ្វេ ធម្មា ភីនុត្តក

មានផលច្រើន មានភានិសង្សច្រើន ឈរនៅកាន់អមតៈ មានអមតៈ
 ជាបរិយោសាទ ។ សញ្ញា ១០ ភីដ្ឋិចប្បចន្ទៈ ។ ភីវនិច្ឆសញ្ញា ១ អនន្ត-
 សញ្ញា ១ មរណសញ្ញា ១ អាហារេ បដិក្ខលសញ្ញា ១ សត្វលោកេ អនតិរត-
 សញ្ញា ១ អដ្ឋិកសញ្ញា (សំគាល់អសុភវិជីលមានតែកន្លឹក) ១ បុណ្យវក-
 សញ្ញា (សំគាល់អសុភវិជីលមានដង្កូវចុះ) ១ វិជីលកសញ្ញា (សំគាល់
 អសុភវិជីលមានពណ៌ខៀវ) ១ វិច្ឆិទ្កកសញ្ញា (សំគាល់អសុភវិជីលដាច់
 ជាវិណាត់) ១ ទុក្ខមាតកសញ្ញា (សំគាល់អសុភវិជីលហើមប៉ោង) ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុបំណងឡាយ សញ្ញា ១០ យ៉ាងនេះឯង ដែលបុគ្គលបានបំរើ
 បានធ្វើទ្បច្រើនហើយ មានផលច្រើន មានភានិសង្សច្រើន ឈរនៅ
 កាន់អមតៈ មានអមតៈជាបរិយោសាទ ។

[៥៨] ម្នាលភិក្ខុបំណងឡាយ កាលបើពួកអន្សតិរិយបរិព្វាជក
 ស្នូយ៉ាងនេះថា ម្នាលការិកា ពួកធម៌បំណងអស់ មានអ្វីជាប្រសគល់
 ពួកធម៌បំណងអស់ មានអ្វីជាវិជីលកើត ពួកធម៌បំណងអស់ មានអ្វីជាប្រដុំកើត
 ពួកធម៌បំណងអស់ មានអ្វីជាប្រដុំចុះ ពួកធម៌បំណងអស់ មានអ្វីជាប្រធាន
 ពួកធម៌បំណងអស់ មានអ្វីជាធំ ពួកធម៌បំណងអស់ មានអ្វីជាស្រៀវវិសេស

សព្វេ ធម្មា តីសោភា សព្វេ ធម្មា តីធិកុដា
 សព្វេ ធម្មា តីបរិយោសាទា សព្វេ ធម្មា តិ
 ដវិ បុត្តា តុម្ពេ ភិក្ខុវេ ទេសិ អត្តាតិវុយាដំ
 បរិព្វាដកាដំ តាវុំ ព្យាគាបយ្យថាតំ ។ កកវម្មលកោ
 យោ កន្តេ ធម្មា កកវនិវុត្តាកា កកវបដិសវណា
 សាទុ វេត កន្តេ កកវម្មុយេវ បដិកាតុ ឯកស្ស
 កាសិស្សា អន្តោ កកវោ សុត្វា ភិក្ខុ ជាវស្សម្ព័តំ ។
 តេធមិ ភិក្ខុវេ សុណាថ សាទុកំ មនសិករោថ
 កាសិស្សមីតំ ។ ដវិ កន្តេតិ ទោ ទេ ភិក្ខុ កកវោ
 បត្តសេន្ទសុំ ។ កកវា ឯតទានំ ធម្មេ ភិក្ខុវេ
 អត្តាតិវុយា បរិព្វាដកា ដវិ បុត្តេយ្យំ តីម្មលកោ
 កាសិសា សព្វេ ធម្មា តីសម្ពា សព្វេ ធម្មា
 តីសម្ពុយា សព្វេ ធម្មា តីសមោសវណា

ភូតធម៌ទាំងអស់មានអ្វីជាទ្វីប ភូតធម៌ទាំងអស់មានអ្វីជាគ្រឿងឈប់នៅរក
 ភូតធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាបរិយោសាទ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ
 ត្រូវភូតអន្យតិវ្យបរិព្វាដក ទាំងនោះ សូយោនិទេ តើភូតទាំងឡាយ
 គប្បីដោះស្រាយដូចម្តេច ។ ពួកភិក្ខុក្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំ-
 រើន ធម៌ទាំងឡាយ មានព្រះដ៏មានព្រះភាគជាបុសគល់ មានព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគជាអ្នកវិណាទាំ មានព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាទីកំរិតខ្មែរយើងទាំងឡាយ
 ស្រាប់ហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ សំដែង
 ផ្លូវសេចក្តីនៃកាសិនេះ ភិក្ខុទាំងឡាយ បានស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏តា របស់ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ហើយមិនចង់ចាំបាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើ
 ដូច្នោះ អ្នកទាំងឡាយ ច្បាស់បំផុត ច្បាស់បំផុត ដោយប្រពៃ
 ចុះ នាវាគម្ពីរសំដែង ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលព្រះ
 ពុទ្ធដ៏កាវៃព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ បានត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បើពួក
 អន្យតិវ្យបរិព្វាដក សូយោនិទេថា ម្ចាស់កាសិសា ភូតធម៌
 ទាំងអស់ មានអ្វីជាបុសគល់ ភូតធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាវិជខកើត ភូត
 ធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាច្របូជុំកើត ភូតធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាច្របូជុំចុះ

សព្វេ ធម្មា កីធម្មុទា សព្វេ ធម្មា កីអនិបតេយ្យា
 សព្វេ ធម្មា កីទុក្ខា សព្វេ ធម្មា កីសារា
 សព្វេ ធម្មា កីទិកតា សព្វេ ធម្មា កីបរិយា-
 សាតា សព្វេ ធម្មតិ ឃិវំ បុដ្ឋា តុត្ត
 កិក្ខុវេ តេសំ អញ្ញតិក្ខុយានំ បរិព្វាជកានំ ឃិវំ
 ត្យាការយ្យាជំ ធនុម្ភលកា អាវុសា សព្វេ ធម្មា
 មនសំការសម្ការំ សព្វេ ធម្មា ជស្សសមុទយា
 សព្វេ ធម្មា វេទនាសមោសារណា សព្វេ ធម្មា
 សមាជិច្ឆម្មុទា សព្វេ ធម្មា សតាជិបតេយ្យា សព្វេ
 ធម្មា បញ្ញត្តារា សព្វេ ធម្មា វិមុត្តិសារា សព្វេ
 ធម្មា អមតោកតា សព្វេ ធម្មា ជំន្វានបរិយាសាតា
 សព្វេ ធម្មតិ ឃិវំ បុដ្ឋា តុត្ត កិក្ខុវេ តេសំ
 អញ្ញតិក្ខុយានំ បរិព្វាជកានំ ឃិវំ ត្យាការយ្យាជានិ ។

(៨៧) តស្មាតំហា កិក្ខុវេ ឃិវំ សិក្ខុតត្ថំ
 យថា បព្វជ្ជាបរិច័តត្យ លោ ចំត្តំ កវិស្សតំ

ពួកធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាប្រធាន ពួកធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាធំ ពួក
 ធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាគ្រឿងរំលោភ ពួកធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាភ្លើង ពួក
 ធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជាគ្រឿងឈរទៅរក ពួកធម៌ទាំងអស់ មានអ្វីជា
 បរិយោសាន ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ កាលបើត្រូវពួកអន្សត្ថិ-
 រិយ បរិព្វាជកទាំងនោះស្នេហានិរោធិ៍ ធម្មិវេជ្ជស្រាយ យ៉ាងនេះជា
 ខ្នាលកាវុសា ពួកធម៌ទាំងអស់ មានធន្នៈជាបុសគល់ ពួកធម៌ទាំងអស់
 មានមនសិការជាដំនែកកើត ពួកធម៌ទាំងអស់ មានជស្សៈជាច្រើនកើត
 ពួកធម៌ទាំងអស់ មានវេទនាជាច្រើនចុះ ពួកធម៌ទាំងអស់ មានសមាធិ
 ជាប្រធាន ពួកធម៌ទាំងអស់ មានសតិជាធំ ពួកធម៌ទាំងអស់ មាន
 បញ្ញាជាគ្រឿងរំលោភ ពួកធម៌ទាំងអស់ មានមិត្តភក្តិជាភ្លើង ពួកធម៌ទាំង
 អស់ មានអមតៈជាគ្រឿងឈរទៅរក ពួកធម៌ទាំងអស់ មាននិព្វាន
 ជាបរិយោសាន ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើត្រូវពួកអន្សត្ថិរិយ បរិព្វាជក
 ទាំងនោះ ស្នេហានិរោធិ៍ ធម្មិវេជ្ជស្រាយ យ៉ាងនេះឯង ។

(៨៧) ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងសាសនានេះ
 ភិក្ខុធម្មិវេជ្ជស្រាយយ៉ាងនេះ ចិត្តយើងនឹងសន្សំវាយសមគ្នាដល់បព្វជ្ជាជន

១ ៨ ឧប្បត្តា ចាមកា អកុសលា ធម្មា ចិត្តំ
 បរិយាទាយ វស្សន្តិ អនិច្ចសញ្ញាបរិចិត្តេ ឆោ ចិត្តំ
 ភវិស្សតិ អនុសញ្ញាបរិចិត្តេ ឆោ ចិត្តំ ភវិស្សតិ
 អសុភសញ្ញាបរិចិត្តេ ឆោ ចិត្តំ ភវិស្សតិ អាមិចរិសញ្ញា-
 បរិចិត្តេ ឆោ ចិត្តំ ភវិស្សតិ លោកស្ស សមញ្ញ
 វិសមញ្ញ ញត្វា តំ សញ្ញាបរិចិត្តេ ឆោ ចិត្តំ ភវិស្សតិ
 លោកស្ស សម្ពុត្តេ(១) វិភវញ្ញ ញត្វា តំ សញ្ញាបរិ-
 ចិត្តេ ឆោ ចិត្តំ ភវិស្សតិ លោកស្ស សមុ-
 ទយញ្ញ អដ្ឋង្គមញ្ញ ញត្វា តំ សញ្ញាបរិចិត្តេ ឆោ
 ចិត្តំ ភវិស្សតិ បហានសញ្ញាបរិចិត្តេ ឆោ ចិត្តំ ភវិស្សតិ
 វិភកសញ្ញាបរិចិត្តេ ឆោ ចិត្តំ ភវិស្សតិ ចិរេន-
 សញ្ញាបរិចិត្តេ ឆោ ចិត្តំ ភវិស្សតិ ៗ វិវាទំ ឆោ
 ភិក្ខុវេ សិក្ខុវេ ៗ យេឆោ ឆោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ឆោ
 យេ ថាបទ្ធវដ្ឋាបរិចិត្តេ ចិត្តំ លោភិ ១ ៨ ឧប្បត្តា
 ចាមកា អកុសលា ធម្មា ចិត្តំ បរិយាទាយ តំដ្ឋង្គំ

១ ម. ភវិញ ។

អកុសលធម៌ ដ៏លាមក ដែលកើតឡើងហើយ ក៏នឹងមិនគ្រប
 សន្តិភ័ក្តិផង ចិត្តយើងសន្សំ ក្នុងអនិច្ចសញ្ញាផង ចិត្តយើង
 នឹងសន្សំ ក្នុងអនុសញ្ញាផង ចិត្តយើងនឹងសន្សំ ក្នុងអសុភសញ្ញា
 ផង ចិត្តយើងនឹងសន្សំ ក្នុងអាមិចរិសញ្ញាផង ចិត្តយើងនឹងសន្សំ
 ក្នុងសញ្ញាព្រោះ ព្រោះដឹងខ្លួនសុចរិតនឹងទុច្ចរិត ខែសត្វលោកផង
 ចិត្តយើងនឹងសន្សំ ក្នុងសញ្ញាព្រោះ ព្រោះដឹងខ្លួនសេចក្តីចិរេននឹងសេចក្តី
 ខែសត្វលោកផង ចិត្តយើងនឹងសន្សំ ក្នុងសញ្ញាព្រោះ ព្រោះដឹង
 ការប្រជុំកើតនឹងសាបសូន្យទៅ ខែសត្វលោកផង ចិត្តយើងនឹងសន្សំ
 ក្នុងបហានសញ្ញាផង ចិត្តយើងនឹងសន្សំ ក្នុងវិភកសញ្ញាផង ចិត្តយើង
 នឹងសន្សំ ក្នុងចិរេនសញ្ញាផង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំទ្បាយ អ្នក
 ចាំទ្បាយ គួរសិក្សាយ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំទ្បាយ កាល
 លាបើ ចិត្តដែលភិក្ខុសន្សំហើយ ដោយសមគួរដល់បក្ខដង ពួក
 អកុសលធម៌ដ៏លាមក ដែលកើតឡើងហើយ ក៏មិនគ្របសន្តិភ័ក្តិផង

អចិច្ចសញ្ញាបរិចិត្តោ ចិត្តំ ហោតិ អនុត្តសញ្ញា-
 បរិចិត្តោ ចិត្តំ ហោតិ អនុត្តសញ្ញាបរិចិត្តោ
 ចិត្តំ ហោតិ អាទិទវសញ្ញាបរិចិត្តោ ចិត្តំ ហោតិ
 លោកស្ស សមញ្ញំ វិសមញ្ញំ ញត្តា តំ សញ្ញាប-
 រិចិត្តោ ចិត្តំ ហោតិ លោកស្ស សម្មវញ្ញំ វិវាទញ្ញំ
 ញត្តា តំ សញ្ញាបរិចិត្តោ ចិត្តំ ហោតិ លោកស្ស
 សមុទយញ្ញំ អដ្ឋង្គមញ្ញំ ញត្តា តំ សញ្ញាបរិចិត្តោ
 ចិត្តំ ហោតិ បហោទសញ្ញាបរិចិត្តោ ចិត្តំ ហោតិ
 វិភក្កសញ្ញាបរិចិត្តោ ចិត្តំ ហោតិ ធិរោទសញ្ញាបរិ-
 ចិត្តោ ចិត្តំ ហោតិ ។ កស្ស ច្រំដំ ផលានំ
 អញ្ញាភវំ ផលំ ចានិកម្មំ ធិដ្ឋេវ ធិដ្ឋេ អញ្ញា សតិ
 វា ទុចានិសេសេ អនាគាមិភាតិ ។

(៦០) ឯតំ សមយំ ភក្កវា សាវត្ថយំ វិហារិនិ
 ជេតវិទេ អនាថបិណ្ឌិកស្ស អាណមេ ។ តេឯ ខោ
 បឯ សមយេឯ អាយស្សា តិវិហានេត្តា អាតានិ-
 រោតោ ហោតិ ទុក្ខំតោ ពាន្យតិលាលោ ។

ចិត្តំផលកិកុសន្យំហើយ ក្នុងអចិច្ចសញ្ញាផង ចិត្តំផលកិកុសន្យំហើយ
 ក្នុងអនុត្តសញ្ញាផង ចិត្តំផលកិកុសន្យំហើយ ក្នុងអនុត្តសញ្ញាផង ចិត្តំផល
 កិកុសន្យំហើយ ក្នុងអាទិទវសញ្ញាផង ចិត្តំផលកិកុសន្យំហើយ ក្នុងសញ្ញា
 នោះ ព្រោះដឹងខ្លាចក្នុងចិត្តចុះតាមសំសត្វលោកផង ចិត្តកិកុសន្យំ
 ហើយក្នុងសញ្ញានោះ ព្រោះដឹងខ្លាចក្នុងចិត្តចុះតាមសំសត្វលោក
 ផង ចិត្តំផលកិកុសន្យំហើយ ក្នុងសញ្ញានោះ ព្រោះដឹងខ្លាចការប្រជុំកើត
 នឹងសាបសូន្យរបស់សត្វលោកផង ចិត្តំផលកិកុសន្យំហើយ ក្នុងបហោទ-
 សញ្ញាផង ចិត្តំផលកិកុសន្យំហើយ ក្នុងវិភក្កសញ្ញាផង ចិត្តំផលកិកុ
 សន្យំហើយ ក្នុងធិរោទសញ្ញាផង ។ បណ្តាផលចំណីវិ ផលណាមួយ
 វែមនីប្រាកដផលកិកុសន្យំហើយ ដឹងបានអរហត្តផល ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ឬកាល
 បើទុក្ខ ទៅសេសសល់ នឹងបានអនាគាមិផល ។

(៦០) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ភ័យក្នុងវិក្កាជកន
 របស់អនាថបិណ្ឌិកស្ស ជិតក្រុងសាវត្ថិ ។ សម័យនោះឯង ព្រះភិរា-
 មន្តដ៏មានអាយុ លោកមានភាគាធ ប្រកបដោយទុក្ខវេទនា ជាដំបូងខ្លះ ។

អថទោ អាយស្មា អាណន្តោ យេន ភក្កវា តេនុបសន្តិមិ
 ឧបសន្តិមិ ភក្កវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ឯសិទិ។
 ឯកមន្តំ ឯសិទ្ធា ទោ អាយស្មា អាណន្តោ ភក្កវន្តំ
 ឯកនាវេច អាយស្មា ភាន្ត ភិវិមានន្តោ អាណនិកោ
 យោតិ ទុក្ខតោ ពាណ្ឌុក្ខិលាលោ សាទុ ភាន្ត ភក្កវ
 យេនាយស្មា ភិវិមានន្តោ តេនុបសន្តិមិ អនុកម្ម្យ
 ឧបាទាយាតំ ។ សទេ ទោ ភិវិ អាណន្ត ភិវិមាន-
 ន្តស្ស កំក្កុទោ ឧបសន្តិមិ ធន សញ្ញា
 កាលេយ្យសិ ហំ ទោ បទេតំ វិជ្ជតំ យំ
 ភិវិមានន្តស្ស កំក្កុទោ ធន សញ្ញា សុត្វា សោ
 អាណនោ ហំ ធនោ បដិច្ចស្សន្តិយ្យ ។ កតតា
 ធន ។ អនិច្ចសញ្ញា អនត្តសញ្ញា អសុកញ្ញា
 អរិសញ្ញា បហានសញ្ញា វិភតសញ្ញា ឯកេន-
 សញ្ញា សព្វលោកេ អនិកេនសញ្ញា សព្វសន្ធិវេស្ស
 អនិច្ចសញ្ញា អាណាថាធនស្សតំ ។

ព្រះពោធិ៍ ព្រះពានន្តរោ ព្រះអនិច្ចសញ្ញា ព្រះអនត្តសញ្ញា ព្រះអសុកញ្ញា ព្រះអរិសញ្ញា ព្រះបហានសញ្ញា ព្រះវិភតសញ្ញា ព្រះឯកេនសញ្ញា ព្រះសព្វលោកេ ព្រះអនិកេនសញ្ញា ព្រះសព្វសន្ធិវេស្ស ព្រះអនិច្ចសញ្ញា ព្រះអាណាថាធនស្សតំ ។
 ព្រះពោធិ៍ ព្រះពានន្តរោ ព្រះអនិច្ចសញ្ញា ព្រះអនត្តសញ្ញា ព្រះអសុកញ្ញា ព្រះអរិសញ្ញា ព្រះបហានសញ្ញា ព្រះវិភតសញ្ញា ព្រះឯកេនសញ្ញា ព្រះសព្វលោកេ ព្រះអនិកេនសញ្ញា ព្រះសព្វសន្ធិវេស្ស ព្រះអនិច្ចសញ្ញា ព្រះអាណាថាធនស្សតំ ។

កតតោ ចាណូ អនិក្ខសញ្ញា ។ ឥនាណូ
 ភិក្ខុ អរញ្ញតតោ វា វុត្តម្បលតតោ វា សុញ្ញតា-
 រតតោ វា ឥតំ បដិសក្កិក្កតំ ប្រិ អនិច្ចំ វេទនា
 អនិច្ចា សញ្ញា អនិច្ចា សម្មា អនិច្ចា វិញ្ញាណំ
 អនិច្ចន្តិ ។ ឥតំ ឥមេសុ បញ្ចសុ ឧបាទានក្កានុសុ
 អនិច្ចាទុបស្សី វិហរតិ ។ អយំ វុទ្ធតាណូ
 អនិច្ចសញ្ញា ។

កតតោ ចាណូ អនត្តសញ្ញា ។ ឥនាណូ
 ភិក្ខុ អរញ្ញតតោ វា វុត្តម្បលតតោ វា សុញ្ញតា-
 រតតោ វា ឥតំ បដិសក្កិក្កតំ ចក្កំ អនត្តា រូបា
 អនត្តា សោតំ អនត្តា សន្ទា អនត្តា យាចំ
 អនត្តា កដ្ឋា អនត្តា ជិក្ខុ អនត្តា រសា
 អនត្តា កាយោ អនត្តា ដោជ្ជត្វា អនត្តា
 មនោ អនត្តា ចម្មា អនត្តាតិ ។ ឥតំ ឥមេសុ
 ចសុ អជ្ឈត្តិកតាមាវេសុ អាយតនេសុ អនត្តាទុបស្សី
 វិហរតិ ។ អយំ វុទ្ធតាណូ អនត្តសញ្ញា ។

មាលភានន្ត អនិច្ចសញ្ញា តើដូចម្តេច ។ មាលភានន្ត ភិក្ខុកង
 សាសនារទះ ទៅក្នុងព្រៃក្តី ទៅទៀបគល់ឈើក្តី ទៅក្នុងផ្ទះដីស្ងាត់ក្តី
 ពិចារណាយើងដូច្នោះថា ប្រមិនទៀង វេទនាមិនទៀង សញ្ញាមិនទៀង
 សង្ខារទាំងឡាយមិនទៀង វិញ្ញាណមិនទៀង ។ ភិក្ខុពិចារណាយើង
 រឿយៗ ថាមិនទៀង ក្នុងធម្មតាទុក្ខចាត់ដំនើរដោយប្រការដូច្នោះ ។
 មាលភានន្ត នេះហៅថា អនិច្ចសញ្ញា ។

មាលភានន្ត អនត្តសញ្ញា តើដូចម្តេច ។ មាលភានន្ត ភិក្ខុកង
 សាសនារទះទៅក្នុងព្រៃក្តី ទៅទៀបគល់ឈើក្តី ទៅក្នុងផ្ទះដីស្ងាត់ក្តី ពិចារ-
 ណាយើងដូច្នោះថា ភិក្ខុមិនមែនជាបស់ខ្លួនទេ ប្រមិនមែនជាបស់ខ្លួន
 ទេ គ្រឿងមិនមែនជាបស់ខ្លួនទេ សម្បត្តិទាំងឡាយ មិនមែនជាបស់
 ខ្លួនទេ ប្រមុខមិនមែនជាបស់ខ្លួនទេ ក្នុងទាំងឡាយ មិនមែនជាបស់
 ខ្លួនទេ អណ្តាតមិនមែនជាបស់ខ្លួនទេ សេចក្តីទាំងឡាយមិនមែនជាបស់
 ខ្លួនទេ កាយមិនមែនជាបស់ខ្លួនទេ ដោយដូច្នោះទាំងឡាយមិនមែនជាបស់
 ខ្លួនទេ ចិត្តមិនមែនជាបស់ខ្លួនទេ ធម៌ទាំងឡាយ មិនមែនជាបស់
 ខ្លួនទេ ។ ភិក្ខុពិចារណាយើងរឿយៗ ដូច្នោះថា មិនមែនជាបស់ខ្លួន
 ក្នុងកាយនេះទាំងក្នុង ឆន្ទិកាយនេះទាំងក្រៅ ៦ នេះ ដោយប្រការ
 ដូច្នោះ ។ មាលភានន្ត នេះហៅថា អនត្តសញ្ញា ។

កតតោ បាណន្ត អសុភសញ្ញា ។ ឥតាណន្ត
 ភិក្ខុ ឥបមេវ កាយំ ឧទ្ធិបាណនលា អនោកោស-
 មត្តកា តទបរិយេន្តំ ប្បប្បាណប្បកាសន្ត អសុចិចោ
 បន្តវេត្តនំ អន្តិ ឥមស្មី កាយេ កោសា លោមា
 ធា ធន្តា ធិចោ មំសំ ញា អដ្ឋិ អដ្ឋិមិញ្ចំ
 វត្តំ ហធាយំ យកចំ កំលោមកំ មិហកំ
 បញ្ចាសំ អន្តិ អន្តត្ថណំ ឧធាយំ កាវិសំ មិត្តំ
 សេដ្ឋិ បុត្តោ លោហិតំ សេនោ មេនោ អស្ស
 វណ ទេន្សោ សីយាលិកោ លសំកា មុត្តន្តំ ។
 ឥតិ ឥមស្មី កាយេ អសុភាទុបស្សី វិហារិ ។
 អយំ វុទ្ធតាបន្ត អសុភសញ្ញា ។

កតតោ បាណន្ត អនិច្ចរសញ្ញា ។
 ឥតាណន្ត ភិក្ខុ អញ្ញតតោ វា វុត្តម្បលតតោ
 វា សុញ្ញតាវតតោ វា ឥតិ បដិសញ្ញត្តតិ
 ពហុទុត្តោ ទោ អយំ កាយោ ពហុអនិច្ចរតិ ។

បាលកាន្ត អសុភសញ្ញា តើដូចម្តេច ។ បាលកាន្ត ភិក្ខុភក្ក
 សាសនានេះពិចារណាឃើញដូចម្តេចនេះឯង ខាងលើអំពីវង្វែងចាត់រើង
 ទៀតទៅ ខាងក្រោមអំពីចុះសក់ចុះមក ពីទ្វេដុំវិញដោយស្បែក ពេញ
 ដោយគ្រឿងមិនស្អាត មានប្រការផ្សេងៗ ដូច្នោះថា ក្នុងរូបកាយនេះ
 សក់ទាំងឡាយ រោមទាំងឡាយ ក្រចកទាំងឡាយ ធ្មេញទាំងឡាយ
 ស្បែក សាច់ សរសៃទាំងឡាយ ផ្តិតទាំងឡាយ ខ្លួនក្នុងផ្តិត ពាច បេះដូង
 ថ្លើម វាវ ក្រដាះ ចូលវែងអិល ស្នូត ពោះរៀនធំ ពោះរៀនតូច
 អាហារថ្មី អាហារចាស់ ប្រមាត់ សេស្ម ខ្លះ ឈាម ញើស ខ្លាញ់ខាប់
 ទឹកភ្នែក ខ្លាញ់វាវ ទឹកមាត់ ទឹកសម្បូរ ទឹកអិល ទឹកម្លូច ។
 ភិក្ខុពិចារណាឃើញរឿយៗ ថា មិនល្អក្នុងរូបកាយនេះ ដោយប្រការ
 ដូច្នោះ ។ បាលកាន្ត នេះហៅថា អសុភសញ្ញា ។

បាលកាន្ត អនិច្ចរសញ្ញា តើដូចម្តេច ។ បាលកាន្ត ភិក្ខុភក្កសា-
 សនានេះ នៅក្នុងវិញ្ញាណ ទៅទៀតដល់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្សារស្ងាត់ភិក្ខុពិចារណា
 ឃើញដូច្នោះថា រូបកាយនេះ មានទុក្ខច្រើន មានគោសច្រើនដោយពិត ។

ឥតិ ឥមស្មី កាយេ វីរិយា អាពាធា
 ឧប្បជ្ឈន្តិ សេយ្យជំនំ ចក្កុរោតោ សោតរោតោ
 យាទរោតោ ជិវ្ហ្ហរោតោ កាយរោតោ សីសរោតោ
 កណ្តារោតោ មុទរោតោ ទន្តរោតោ កាសោ
 សាសោ បិទាសោ ទយោ ដរោ ត្បុច្ឆិរោតោ មុដ្ឋា
 បក្ខុច្ឆិកា សុលា វិស្វច្ឆិកា ត្បុច្ឆិ កណ្តារ
 កំលាសោ សោសោ អបមារោ ទន្តិ កណ្តា
 កុដ្ឋិ រទសា វិត្តិកា លោហិតំ បិក្ខុ
 មតុមេយោ អំសា បិឡកា កកទុលា បិក្ខុសមុដ្ឋាធា
 អាពាធា សេម្ពសមុដ្ឋាធា អាពាធា វាតសា-
 មុដ្ឋាធា អាពាធា សន្និទាតិកា អាពាធា
 ឧត្តបរិណាមជា អាពាធា វិសមបរិហារជា អាពាធា
 ឧបក្កមិកា អាពាធា កម្មវិបាកជា អាពាធា សីតំ
 ទណ្ឌំ ជិយដ្ឋា បិទាសា ទដ្ឋារោ បស្សរោតិ ។

អាពាធានីឡាយផ្សេងៗ តែងកើតឡើង ក្នុងកាយនេះដូច្នោះ អាពាធា
 នោះដូចម្តេចនេះ គឺ៖ រោគក្នុងភ្នែក រោគក្នុងច្រមុះ រោគក្នុងច្រមុះ
 រោគក្នុងអណ្តាត រោគក្នុងកាយ រោគក្នុងក្បាល រោគស្លឹកច្រមុះ
 រោគក្នុងទាត់ រោគត្រង់គល់ឆ្មេង រោគក្នុង រោគយឹត រោគទាំងក្រៅច្រមុះ
 រោគក្តៅក្រហាយ រោគស្លាំងស្លុម រោគក្នុងដៃ រោគខ្យល់ចាប់ វិលមុខ
 រោគធ្លាក់ឈាម រោគចុកស្បែក រោគចុះរោគ រោគយូង រោគមូល រោគស្រែង
 រោគវិនិវេ រោគទ្រុកផ្អែក រោគដំខួចពិស រោគរោសំ រោគកម្រិត រោគ
 កើតក្នុងទីដែលខ្លាចងាយក្របក រោគយូងដែក រោគឈាម រោគប្រមាត់
 រោគទំកោមផ្អែម រោគឫសដូងជុះ រោគលេកកែវ រោគឫសដូងបាត^(១)
 អាពាធបណ្តាលអំពីប្រមាត់ អាពាធបណ្តាលអំពីស្បែក អាពាធបណ្តាល
 អំពីខ្យល់ អាពាធបណ្តាលអំពីសន្និទ្ធាត គឺការកម្រិតប្រមាត់ ស្បែក
 ទាំងខ្យល់ប្រជុំគ្នា អាពាធកើតអំពីផ្លូវប្រែប្រួល អាពាធកើតអំពីការផ្លាស់
 ប្តូរ អំណាចបដិមន្តិកា អាពាធកើតអំពីសេចក្តីរាមាយរបស់អ្នកដទៃ
 (មានចាប់ចងកំយងដើម) អាពាធកើតអំពីបាតរបស់កម្ម ការត្រដាត់
 ការក្តៅ សេចក្តីឃ្នោន សេចក្តីស្រែក ឧបារៈ(ភាចន៍) បស្សវៈ (មូត្រ) ។

១ ឫសដូងឃ្នោន ឬសដូងឃ្នោន ត្រង់វាច្ឆោត្រង់ ទំនុករុករា ឧត្តរថា ។

ទុតិយបណ្ណាល័យ សមិទ្ធកថា

នតិ នបស្សី កាយោ អាជីនវាទុបស្សី វិចារតិ ។
អយំ វុទ្ធានន្ត អាជីនវាសញ្ញា ។

កាតមា ចានន្ត បហានសញ្ញា ។ នីទានន្ត
កំភុ ឧប្បន្នំ កាមវិតត្តំ ចានិវាសនិ បដ-
ហតិ វិចារនេតិ ព្យន្តិករោតិ អនការិ កមេតិ
ឧប្បន្នំ ព្យន្តិករោតិ ចានិវាសនិ បដហតិ
វិចារនេតិ ព្យន្តិករោតិ អនការិ កមេតិ ឧប្បន្នំ
វិហិតសាវិតត្តំ ចានិវាសនិ បដហតិ វិចារនេតិ
ព្យន្តិករោតិ អនការិ កមេតិ ឧប្បន្តប្បន្ត ចាមកេ
អត្តសលេ ធម្មេ ចានិវាសនិ បដហតិ វិចារនេតិ
ព្យន្តិករោតិ អនការិ កមេតិ ។ អយំ វុទ្ធានន្ត
បហានសញ្ញា ។

កាតមា ចានន្ត វិកតសញ្ញា ។ នីទានន្ត
កំភុ អវញ្ញកតោ វា វុត្តម្ភលកតោ វា សុញ្ញាការកតោ
វា នតិ បដិសត្តិសុតិ វតិ សន្តំ វតិ
បណ្ឌិតំ យទិទំ សត្វសម្មារសមថោ សត្វចតិប្ប-
ដិទិស្សតោ ឧត្តកុយោ វិកតោ ចិត្តានន្ត ។

ទុតិយបណ្ណាល័យ សមិទ្ធកថា

ភិក្ខុពិចារណាយេញរឿយ ។ ថាជាទោស ក្នុងប្រកាយនេះ ដោយ
ប្រការដូច្នោះ ។ ម្ចាស់អាទុ នេះហៅថា អាទិវិសញ្ញា ។

ម្ចាស់អាទុ បហានសញ្ញា តើដូចម្តេច ។ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
មិនទទួលទុក លះបង់ បន្ទាបបង់ ធ្វើឱ្យវិនាស ធ្វើមិនឱ្យកើតទៀតនូវ
កាមវិតត្ត ដែលកើតឡើងហើយ មិនទទួលទុក លះបង់ បន្ទាបបង់ ធ្វើ
ឱ្យវិនាស ធ្វើមិនឱ្យកើតទៀតនូវព្យាបាទវិតត្ត ដែលកើតឡើងហើយ
មិនទទួលទុក លះបង់ បន្ទាបបង់ ធ្វើឱ្យវិនាស ធ្វើមិនឱ្យកើតទៅទៀត
នូវវិហិតសាវិតត្ត ដែលកើតឡើងហើយ មិនទទួលទុក លះបង់ បន្ទាបបង់
ធ្វើឱ្យវិនាស ធ្វើមិនឱ្យកើតទៅទៀត នូវធម៌ដែលជាបុប្ផកុសលដែល
កើតឡើងហើយរឿយ ។ ម្ចាស់អាទុនេះ ហៅថា បហានសញ្ញា ។

ម្ចាស់អាទុ វិកតសញ្ញា តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អាទុ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
នេះនៅក្នុងវិប្រតិក្ខ ទៅទៀតបកលំឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី ពិចារណាយេញ
រឿយ ដូច្នោះថា ធម៌ជាគ្រឿងរម្ងាប់ សង្ការចំណិត លះបង់នូវឧបទិចំណិត
ក្នុង អស់ទៅវិនិច្ឆ័យ ប្រាសចាកកតៈវលតំទុក នេះជាធម៌ស្ងប់ធម៌ទុក្ខ ។

អយំ វុទ្ធតានន្ត វិរាគសញ្ញា ។

កាតមា បាទន្ត ឯរោជសញ្ញា ។ ឥតានន្ត ភិក្ខុ
អរញ្ញាតតោ វា វុត្តម្បលតតោ វា សុញ្ញាតារតតោ
វា ឥតិ បដិសញ្ញក្ខតិ ឯតំ សន្តំ ឯតំ បណ្ឌិតំ
យទិទិំ សត្វសង្ខារសមដោ សត្វបដិច្ចដិធិស្សត្តោ
តណ្ហាត្តយោ ឯរោជោ ឯត្វានន្តិ ។ អយំ វុទ្ធតានន្ត
ឯរោជសញ្ញា ។

កាតមា បាទន្ត សត្វលោកេ អនភិវតសញ្ញា ។
ឥតានន្ត ភិក្ខុ យេ លោកេ ឧចាយុចាទាតា
ចេតសោ អនិច្ឆាតាភិធិវសានុសយោ តេ បដហត្តោ
វិមតិ ទ ឧចាទិយត្តោ ។ អយំ វុទ្ធតានន្ត
សត្វលោកេ អនភិវតសញ្ញា ។

កាតមា បាទន្ត សត្វសង្ខារេសុ អនិច្ច-
សញ្ញា ។ ឥតានន្ត ភិក្ខុ សត្វសង្ខា-
រេហំ អន្តិយតិ ហរាយតិ ជិក្ខុទ្ធតិ ។

មាលកានន្ត នេះហៅថា វិរាគសញ្ញា ។

មាលកានន្ត ឯរោជសញ្ញា តើដូចម្តេច ។ មាលកានន្ត ភិក្ខុ
ក្នុងសាសនានេះ នៅក្នុងវិប្រតិ ទៅទៀបគល់ឈើក្តី នៅក្នុងផ្ទះជុំស្ងាត់ក្តី
តិបារណារឿញដូច្នោះថា ធម៌ជាគ្រឿងទ្រាប់សង្ខារទាំងក្នុង លរបង់ទ្រាំ
ទុបចំទាំងក្នុង អស់ទៅខែតណ្ហា ប្រុសបារាណៈ លេត់ទុក្ខ នេះ ជាធម៌
ស្ងប់ជាធម៌ទុក្ខប ។ មាលកានន្ត នេះហៅថា ឯរោជសញ្ញា ។

មាលកានន្ត សត្វលោកេ អនភិវតសញ្ញាតើដូចម្តេច ។ មាល
កានន្ត បាយតិកណ្ហានិទិដ្ឋិណា ។ បាទាទតិ សេចក្តីប្រកាន់មាំណា
អភិទិវសៈ គឺសស្សទទំដិ ទិវទ្រេទទិដ្ឋិជាទិគស្រយទៅខែចក្កណា
អនុស័យ គឺកិលេសវដលដេកៈទៅរឿយ ។ ក្នុងសត្វសង្ខារណា ក្នុង
លោក ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ កាលបើលរបង់ទ្រាំបធម៌ទាំងនោះ
មិនបាចប្រកាន់មាំដោយចិត្ត កំរើមនិវៀរ (ចាកបាចធម៌ទាំងនោះ)
បាទ ។ មាលកានន្ត នេះហៅថា សត្វលោកេ អនភិវតសញ្ញា ។

មាលកានន្ត សត្វសង្ខារេសុ អនិច្ចសញ្ញា តើដូចម្តេច ។ មាលកានន្ត ភិក្ខុ
ក្នុងសាសនានេះទៀយណាយ ធុញ្ញាត្រាន់ស្តប់រឿម ចាកសង្ខារទាំងក្នុង ។

អយំ វុទ្ធតាទទ្ធិ សព្វសង្ខារេសុ អនិច្ចសញ្ញា ។
 កតតមា ចាធម្ម អាណាចាធស្សតិ ។ ឥន្ទានុ
 ភិក្ខុ អរត្តាគរតា វា វុត្តាម្បលកតោ វា សុញ្ញាញា-
 គរតា វា ធិសីនតិ បល្លង្កំ អាតុដិគ្គា ទុដ្ឋំ កាយំ
 បណ្ឌិយាយ បរិមុខំ សតិ ឧបដ្ឋបេត្វា ។ សោ សនោវ
 អស្សសតិ សនោ បស្សសតិ ធិយំ វា អស្សសន្តោ
 ធិយំ អស្សសាមីតិ បដាចាតិ ធិយំ វា បស្សសន្តោ
 ធិយំ បស្សសាមីតិ បដាចាតិ រស្សំ វា
 អស្សសន្តោ រស្សំ អស្សសាមីតិ បដាចាតិ រស្សំ វា
 បស្សសន្តោ រស្សំ បស្សសាមីតិ បដាចាតិ
 សព្វកាយ ប្បដិសំវេទី អស្សសំស្សាមីតិ សិក្ខតិ
 សព្វកាយ ប្បដិសំវេទី បស្សសំស្សាមីតិ សិក្ខតិ

ម្ចាស់កាន់ នេះទៅវា សព្វសង្ខារេសុ អនិច្ចសញ្ញា ។
 ម្ចាស់កាន់ កតតមា សុតិ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់កាន់ ភិក្ខុក្នុង
 សាសនានេះ ទៅក្នុងព្រៃក្តី ទៅទៀបដល់ឈើក្តី ទៅក្នុងផ្ទះដីស្ងាត់ក្តី
 ក្នុងយុគកំរិត តាំងកាយឱ្យត្រង់ផ្លូវស្មារតីឱ្យត្រង់ (ទៅរកកម្មដ្ឋាន)។
 ភិក្ខុនោះមានស្មារតីដកដង្ហើមចេញ មានស្មារតីដកដង្ហើមចូល កាលដក
 ដង្ហើមចេញវែង ដឹងច្បាស់ថា កាតាអញ ដកដង្ហើមចេញវែង កាលដក
 ដង្ហើមចូលវែង ក៏ដឹងច្បាស់ថា កាតាអញ ដកដង្ហើមចូលវែង កាលដក
 ដង្ហើមចេញភ្លឺ ក៏ដឹងច្បាស់ថា កាតាអញ ដកដង្ហើមចេញភ្លឺ កាលដក
 ដង្ហើមចូលភ្លឺ ក៏ដឹងច្បាស់ថា កាតាអញ ដកដង្ហើមចូលភ្លឺ ភិក្ខុសិក្សា^(១)
 ថា កាតាអញ ទឹកដីអ្នកដឹងច្បាស់ខ្លួនកាយ^(២) គឺដង្ហើមចេញទាំងអស់ឱ្យ
 ប្រាកដ ទើបដកដង្ហើមចេញ ភិក្ខុសិក្សាថា កាតាអញ ទឹកដីអ្នកដឹង
 ច្បាស់ខ្លួនកាយ^(៣) គឺដង្ហើមចូលទាំងអស់ឱ្យប្រាកដ ទើបដកដង្ហើមចូល

១ អន្តរាចា ថា ព្យាបាទ ។ ២ ធ្វើខាងលើ ខាងកណ្តាល និងចំខាងក្រោម
 គឺដង្ហើម ចេញទាំងអស់ឱ្យប្រាកដ ។ ៣ ធ្វើខាងលើ ខាងកណ្តាល និងចំខាងក្រោម គឺ
 ដង្ហើមចូលទាំងអស់ឱ្យប្រាកដ ។

បស្សម្ហយំ កាយសង្ខារំ អស្សសំស្សាមីតំ
 សិក្ខតំ បស្សម្ហយំ កាយសង្ខារំ បស្សសំស្សាមីតំ
 សិក្ខតំ មិត្តប្បដិសំវេទំ អស្សសំស្សាមីតំ សិក្ខតំ
 មិត្តប្បដិសំវេទំ បស្សសំស្សាមីតំ សិក្ខតំ សុខប្ប-
 ដិសំវេទំ អស្សសំស្សាមីតំ សិក្ខតំ សុខប្បដិសំវេទំ
 បស្សសំស្សាមីតំ សិក្ខតំ ចិត្តសង្ខារប្បដិសំវេទំ
 អស្សសំស្សាមីតំ សិក្ខតំ ចិត្តសង្ខារប្បដិសំវេទំ
 បស្សសំស្សាមីតំ សិក្ខតំ បស្សម្ហយំ ចិត្តសង្ខារំ
 អស្សសំស្សាមីតំ សិក្ខតំ បស្សម្ហយំ
 ចិត្តសង្ខារំ បស្សសំស្សាមីតំ សិក្ខតំ
 ចិត្តប្បដិសំវេទំ អស្សសំស្សាមីតំ សិក្ខតំ

ភិក្ខុសិក្សាថា ភាគាអញ ទំនឹងជាអ្នកម្ខាង ខ្ញុំវាយសង្ហារ (១)
 គឺដង្ហើមចេញ ទើបដកដង្ហើមចេញ ភិក្ខុសិក្សាថា ភាគាអញ
 ទំនឹងជាអ្នកម្ខាង ខ្ញុំវាយសង្ហារ (២) គឺដង្ហើមចូល ទើបដកដង្ហើមចូល
 ភិក្ខុសិក្សាថា ភាគាអញ ទំនឹងជាអ្នកដឹងច្បាស់ខ្ញុំបីតិ ទើបដក
 ដង្ហើមចេញ ភិក្ខុសិក្សាថា ភាគាអញ ទំនឹងជាអ្នកដឹងច្បាស់ខ្ញុំបីតិ
 ទើបដកដង្ហើមចូល ភិក្ខុសិក្សាថា ភាគាអញ ទំនឹងជាអ្នកដឹងច្បាស់
 ខ្ញុំវាសចក្កសុខ ទើបដកដង្ហើមចេញ ភិក្ខុសិក្សាថា ភាគាអញ ទំនឹងជា
 អ្នកដឹងច្បាស់ខ្ញុំវាសចក្កសុខ ទើបដកដង្ហើមចូល ភិក្ខុសិក្សាថា
 ភាគាអញ ទំនឹងជាអ្នកដឹងច្បាស់ខ្ញុំចិត្តសង្ហារ (៣) ទើបដកដង្ហើមចេញ
 ភិក្ខុសិក្សាថា ភាគាអញ ទំនឹងជាអ្នកដឹងច្បាស់ខ្ញុំចិត្តសង្ហារ ទើប
 ដកដង្ហើមចូល ភិក្ខុសិក្សាថា ភាគាអញ ទំនឹងជាអ្នកម្ខាង ខ្ញុំ
 ចិត្តសង្ហារ ទើបដកដង្ហើមចេញ ភិក្ខុសិក្សាថា ភាគាអញ
 ទំនឹងជាអ្នកម្ខាង ខ្ញុំចិត្តសង្ហារ ទើបដកដង្ហើមចូល ភិក្ខុសិក្សាថា
 ភាគាអញ ទំនឹងជាអ្នកដឹងច្បាស់ខ្ញុំចិត្ត ទើបដកដង្ហើមចេញ

១ ២ កាយសង្ហារនៃប្រាមប្រាម ។ ៣ ចានិលំ វេទនាខ្លះ ទំនឹងច្បាស់ ។

ចិត្តស្រដៀងគ្នា បស្សសិស្សាមីតិ សិស្សាតិ
 អភិប្បមោទយំ ចិត្តំ... សមាទយំ ចិត្តំ... វិមោទយំ
 ចិត្តំ... អនិច្ឆាទុបស្សិ... វិភាទុបស្សិ... ចំភោទា-
 ទុបស្សិ... បដិចិស្សត្តាទុបស្សិ អស្សសិស្សាមីតិ
 សិស្សាតិ បដិចិស្សត្តាទុបស្សិ បស្សសិស្សាមីតិ
 សិស្សាតិ ។ អយំ វិច្ឆតានុទ្ធ អាទាថាទស្សតិ ។

ភិក្ខុសិក្ខុថា ភាគាអញ ទំនីជាអ្នកដឹងច្បាស់ខ្ញុំចិត្ត ទើបដកដង្ហើមចូល
 ភិក្ខុសិក្ខុថា ភាគាអញ ធ្វើចិត្តឱ្យរីករាយ... ដំកល់ចិត្តឱ្យស្រួល
 ក្នុងការម្នាល... ដោះចិត្តឱ្យរួចចាកនិវរណនមិ ជាដើម(១)... ឃើញ
 រឿយៗខ្ញុំចេញចិត្ត មិនទៀង... ឃើញរឿយៗ ខ្ញុំធម៌ដែល
 ប្រាសចាកក្រះ... ឃើញរឿយៗ ខ្ញុំធម៌ ដែលលេចបំផុតនៃទុក្ខ...
 ភិក្ខុសិក្ខុថា ភាគាអញ ទំនីជាអ្នកឃើញរឿយៗ ខ្ញុំធម៌ជាគ្រឿង
 លះបង់ខ្ញុំកិលេស ទើបដកដង្ហើមចេញ ភិក្ខុសិក្ខុថា ភាគាអញ
 ទំនីជាអ្នកឃើញរឿយៗ ខ្ញុំធម៌ ជាគ្រឿងលះបាញ់ខ្ញុំកិលេស ទើប
 ដកដង្ហើមចូល ។ ម្នាលភានុទ្ធ នេះហៅថា អាទាទស្សតិ ។

១ កន្លងចាកស្រដៀងគ្នា ភិក្ខុដោះចិត្តឱ្យរួចចាកនិវរណនមិ ដោយបដិច្ចស្រាវជ្រាវ ឱ្យរួចចាកវិកលៈ
 ទំនីវិចារៈ ដោយទុតិយជ្ជាន ឱ្យរួចចាកចំណង់ដោយនិយមន័យជ្ជាន ឱ្យរួចចាកសុខនិរុទ្ធ ដោយ
 បន្តជ្ជាន ឱ្យរួចចាកនិច្ចសញ្ញា ដោយអនិច្ចាទុបស្សនា ឱ្យរួចចាកសុខសញ្ញា ដោយទុក្ខ-
 ទុបស្សនា ឱ្យរួចចាកនិច្ចសញ្ញា ដោយកន្ត្រាទុបស្សនា ឱ្យរួចចាកនិច្ច ដោយនិក្ខិទុ-
 បស្សនា ឱ្យរួចចាកក្រះ ដោយវិភាទុបស្សនា ឱ្យរួចចាកសុខុទ្ធដោយវិភាទុបស្សនា
 ឱ្យរួចចាកអាទនៈ ដោយវិចិស្សត្តាទុបស្សនា ។

សធនោ ភិក្ខុ អាណន្ត កិរិមាណន្តស្ស កិក្កុលោ
 ឧបសង្កម្ភិក្ខា ឥមា នស សញ្ញា ភាសេយ្យាសិ
 ហំធិ ទោ បរេនតំ វិជ្ជតំ យំ កិរិមាណន្តស្ស កិក្កុលោ
 ឥមា នស សញ្ញា សុត្វា សោ អាតាណា
 ហំធិសោ បដិឃ្យស្សក្កេយ្យតំ ។ អថទោ អាយស្មា
 អាណន្តោ ភក្កវតោ សន្តិកោ ឥមា នស សញ្ញា
 ឧត្តហេត្វា យេនាយស្មា កិរិមាណន្តោ តេទុបសង្កម្ភិ
 ឧបសង្កម្ភិក្ខា អាយស្មតោ កិរិមាណន្តស្ស ឥមា នស
 សញ្ញា អភាសំ ។ អថទោ អាយស្មតោ កិរិមាណន្តស្ស
 ឥមា នស សញ្ញា សុត្វា សោ អាតាណា ហំធិសោ
 បដិឃ្យស្សក្កិ វិជ្ជហិ ចាយស្មា កិរិមាណន្តោ តត្តា
 អាតាណា តថា បហំនោ ធិ បធាយស្មតោ
 កិរិមាណន្តស្ស សោ អាតាណា អយោសីតិ ។

ចូលអាណន្ត បើក្នុងចូលទៅ (កាន់សំណាក់) នៃកិរិមាណន្តកុំហើយ គប្បី
 សិវ័ជន៍ឧសញ្ញាទាំងឡាយ ១០ ប្រការនេះ ដំណើរនេះ ជាហេតុនឹង
 ឱ្យភាពធន របស់កិរិមាណន្តកុំនោះ រងប់សរសើរយេទៅ ទំរិតច ព្រោះ
 កិរិមាណន្តកុំ បានស្តាប់សញ្ញាទាំងឡាយ ១០ ប្រការនេះ ។ លំដាប់នោះ
 ព្រះភានន្តរត្ថរដ៍មានអាយុ ក៏រៀនសញ្ញាទាំងឡាយ ១០ ប្រការនេះ ក្នុង
 សំណាក់នៃព្រះដ៍មានព្រះភាគ ហើយចូលទៅក្រុងកន្លែងដែលកិរិមាណន្ត
 លោកគង់ទៅ លុះចូលទៅដល់ហើយ បានសិវ័ជន៍សញ្ញាទាំងឡាយ
 ១០ ប្រការនេះ ដល់កិរិមាណន្តដ៍មានអាយុ ។ លំដាប់នោះឯង ភាពធន
 របស់កិរិមាណន្តដ៍មានអាយុនោះ ក៏រងប់សរសើរយេទៅ ទំរិតច ព្រោះ
 បានស្តាប់សញ្ញាទាំងឡាយ ១០ ប្រការនេះ ឯកិរិមាណន្ត ដ៍មានអាយុ
 ក៏បានជាសរសើរចាកភាពធននោះ ក៏ភាពធននោះ កិរិមាណន្តដ៍មាន
 អាយុ លះបង់បានហើយ ដោយកិរិយាបានស្តាប់សញ្ញាទាំង ១០ ប្រការ
 ដែលព្រះភានន្តរត្ថរ សិវ័ជន៍ហើយដូច្នោះ ដោយប្រការដូច្នោះឯង ។

តស្ស័យទានំ

សចិគ្គសារីបុគ្គា(១) ៨ បិទិ(២) ៨ សមដេន ៨
បរិហានា(៣) ៨ ទ្វេ សត្វា មូលា បព្វជីតាតោ(៤) ។

១ .ន. សចិគ្គភូ សារីបុគ្គ ។ ២ ម. ភិទិ ។ ៣ ម. ចរិហានា ១ ។
៤ ខ. បព្វជីតាភិទិ ។ ម. បព្វជីវភិទិ ។

ទុទានំតៃសបិក្ខវគ្គតោ

និយាយអំពីការឈ្លាសក្នុងវិវះចិត្តរបស់ខ្លួន ១
អំពីព្រះសារីបុគ្គ ១ អំពីការតាំងនៅជម្រក ១
អំពីសម្មថៈ ១ អំពីបរិហានៈ ១ អំពីសញ្ជាតិ
រលឹក អំពីទម្រង់មូល ១ ចិត្តសន្សំដោយបព្វជី ១
សាធា ១ ។

យមកវិគ្គ ទុតិយោ

[៦៦] មុវិហា កិក្ខុវេ កោដិ ន បញ្ញាយតិ
អវិជ្ជាយ វិកោ មុទ្ធេ អវិជ្ជា ចាហោសិ អថ បដ្ឋា
សម្ពវីតិ^(១) ឯវត្ថុតំ កិក្ខុវេ វុទ្ធិតិ អថ ច បទ
បញ្ញាយតិ វិទយ្យុទ្ធិយា អវិជ្ជាតិ ។ អវិជ្ជម្បហំ
កិក្ខុវេ សាហារំ វនាមំ ទោ អនាហារំ ។ កោ
ចាហារោ អវិជ្ជាយ ។ បត្ថុ ធិវណាតិស្ស វចនីយំ ។
បត្ថុបហំ^(២) កិក្ខុវេ ធិវណា សាហារេ វនាមំ ទោ
អនាហារេ ។ កោ ចាហារោ បត្ថុទ្ធិ ធិវណាតិ ។
តិណិ ទុច្ឆរិកាធិតិស្ស វចនីយំ ។ តិណិបហំ
កិក្ខុវេ ទុច្ឆរិកាធិ សាហារាធិ វនាមំ ទោ អនាហារាធិ ។
កោ ចាហារោ តិណិ ទុច្ឆរិកាធិ ។ វគ្គិយាសំវរណ-
តិស្ស វចនីយំ ។ វគ្គិយាសំវរម្បហំ កិក្ខុវេ
សាហារំ វនាមំ ទោ អនាហារំ ។ កោ ចាហារោ
វគ្គិយាសំវរស្ស ។ អសតាសម្បវត្តិស្ស វចនីយំ ។

១ ឧ. សមវីតិ ។ ២ ឧ. បត្ថុបហំ ។

យមកវិគ្គ ទី ២

[៦៧] ខ្នលកិក្ខុចំនិទ្យាយ ចំបំផុតភាវិដិម របស់អវិជ្ជាមិន
ប្រាកដទេ អវិជ្ជាមិនមានក្នុងកាលមុនអំពីកាលនេះ ឬថា កើតឡើងក្នុង
ភាវិក្រាយឡើយ ហេតុនោះ ខ្នលកិក្ខុចំនិទ្យាយ ពាក្យថា អវិជ្ជា
នេះ គឺជាគតិពាលយំនេះ តែថា អវិជ្ជា វិមនិប្រាកដ ប្រោះមាន
របស់នេះជាបច្ច័យ ។ ខ្នលកិក្ខុចំនិទ្យាយ គឺជាគតិពាលថា អវិជ្ជា
ប្រាកដដោយកាល មិនបានពាលថា អវិជ្ជាឥតកាលទេ ។ ចុះអ្វីជា
កាលរបស់អវិជ្ជា ។ ឧប្បវិទ្ធិយថា ធិវណា ៨ ។ ខ្នលកិក្ខុចំនិទ្យាយ
គឺជាគតិពាលថា ធិវណា ៨ ប្រកបដោយកាល មិនបានពាល
ថា ឥតកាលទេ ។ ចុះអ្វីជាកាលរបស់ធិវណា ៨ ។ ឧប្បវិទ្ធិយថា ទុច្ឆ-
រិក ៣ ។ ខ្នលកិក្ខុចំនិទ្យាយ គឺជាគតិពាលថា ទុច្ឆរិក ៣ ប្រកប
ដោយកាល មិនបានពាលថា ឥតកាលទេ ។ ចុះអ្វីជាកាល របស់
ទុច្ឆរិក ៣ ។ ឧប្បវិទ្ធិយថា ការមិនសង្រួមវគ្គិយ ។ ខ្នលកិក្ខុចំនិទ្យាយ
គឺជាគតិពាលថា ការមិនសង្រួមវគ្គិយ ប្រកបដោយកាល មិន
បានពាលថា ឥតកាលទេ ។ ចុះអ្វីជាកាល របស់ការមិន
សង្រួមវគ្គិយ ។ ឧប្បវិទ្ធិយថា ការមិនមានសតិ មិនមានសម្បជញ្ញៈ ។

អសតាសប្បដក្ខន្ធស្សហំ ភិក្ខុវេ សាហារំ វិនាមំ ឆោ
 អនាហារំ ។ តោ ចាហារោ អសតាសប្បដក្ខន្ធស្ស ។
 អយោធិសោ មទសិការោភិក្ខុស្ស វចនីយំ ។ អយោ-
 ធិសោ មទសិការាឡហំ ភិក្ខុវេ សាហារំ វិនាមំ ឆោ
 អនាហារំ ។ តោ ចាហារោ អយោធិសោ មទសិ-
 ការាស្ស ។ អស្សន្តិយេន្តិស្ស វចនីយំ ។ អស្សន្តិ-
 យឡហំ ភិក្ខុវេ សាហារំ វិនាមំ ឆោ អនាហារំ ។
 តោ ចាហារោ អស្សន្តិយស្ស ។ អស្សន្តិយស្សវចន្តិស្ស
 វចនីយំ ។ អស្សន្តិយស្សវចន្តិស្ស ភិក្ខុវេ សាហារំ
 វិនាមំ ឆោ អនាហារំ ។ តោ ចាហារោ អស្ស-
 ន្តិយស្សវចន្តិស្ស ។ អសប្បវិសសំសេរោភិក្ខុស្ស វចនីយំ ។
 វតិ ឆោ ភិក្ខុវេ អសប្បវិសសំសេរោ បរិម្ភោ
 អស្សន្តិយស្សវចន្តិស្ស បរិម្ភោ អស្សន្តិយស្សវចន្តិស្ស បរិម្ភោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតិកាលថា ការមិនមានសតិ មិនមាន
 សម្បជញ្ញៈ ប្រកបដោយភាហារ មិនបានកាលថា ឥតភាហារទេ ។
 ចុះអ្វីជាភាហារ របស់ការមិនមានសតិ មិនមានសម្បជញ្ញៈ ។ គប្បីធ្វើដូចជា
 អយោធិសោមទសិការៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតិកាលថា
 អយោធិសោមទសិការៈ ប្រកបដោយភាហារ មិនបានកាលថា
 ឥតភាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាភាហារ របស់អយោធិសោមទសិការៈ ។
 គប្បីធ្វើដូចជា អស្សន្តិយៈ (សេចក្តីមិនជឿ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 គឺជាគតិកាលថា អស្សន្តិយៈ ប្រកបដោយភាហារ មិនបានកាលថា ឥត
 ភាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាភាហារ របស់អស្សន្តិយៈ ។ គប្បីធ្វើដូចជា
 អស្សន្តិយស្សវចនៈ (ការមិនស្តាប់ប្រទេសទូម្បី) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 គឺជាគតិកាលថា អស្សន្តិយស្សវចនៈ ប្រកបដោយភាហារ មិនបាន
 កាលថា ឥតភាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាភាហារ របស់អស្សន្តិយស្សវចនៈ ។
 គប្បីធ្វើដូចជា អសប្បវិសសំសេរៈ (ការសពតប្រកបអសប្បវិស) ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អសប្បវិសសំសេរៈ ពេញបរិម្ភោ វេមន
 ញ្ញំនិអស្សន្តិយស្សវចនៈ ឡើពេញបរិម្ភោ អស្សន្តិយស្សវចនៈ ពេញបរិម្ភោ

អស្សន្ទិយំ បរិបូរេតិ អស្សន្ទិយំ បរិបូរិ អយោ ឯសោ
 មនសិការិ បរិបូរេតិ អយោ ឯសោ មនសិការោ
 បរិបូរោ អសតាសម្មជញ្ញំ បរិបូរេតិ អសតាសម្មជញ្ញំ
 បរិបូរិ ឥន្ទ្រិយាសិវិ បរិបូរេតិ ឥន្ទ្រិយាសិវោ
 បរិបូរោ តិណិ ទុច្ឆរិភាតំ បរិបូរេតិ តិណិ
 ទុច្ឆរិភាមិ បរិបូរេតិ បញ្ច ធម៌វណោ បរិបូរេតិ បញ្ច
 ធម៌វណោ បរិបូរោ អវិជ្ជំ បរិបូរេតិ ។ ឯមេតំស្ស
 អវិជ្ជាយ អាហារោ មោតំ ឯវក្ខ ចារិប្បិ ។
 សេយ្យមាមិ កំស្វេ ឧបរិបូរេតេ ឥន្ទ្រិយាសិវោ ទេវ
 វស្សន្តេ ទេវេ កុណ្ឌកុណ្ឌយន្តេ តំ ឧទសិ យមាមិជ្ជំ
 បរិបូរេតិ បញ្ចកកុណ្ឌបទរសាទា បរិបូរេតិ បញ្ចកកុណ្ឌ
 បទរសាទា បរិបូរោ កុសុត្តេ^(១) បរិបូរេតិ កុសុត្ត
 បរិបូរោ មហាសោត្តេ បរិបូរេតិ មហាសោត្ត
 បរិបូរោ កុណ្ឌិយោ បរិបូរេតិ កុណ្ឌិយោ
 បរិបូរោ មហានិយោ បរិបូរេតិ មហានិយោ
 បរិបូរោ មហាសមុត្តំ សាករិ បរិបូរេតិ

១ ឧ. កុណ្ឌ ។

វេមនិញ្ញាតិកស្សន្ទិយៈ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ អស្សន្ទិយៈពេញបរិបូណ៌ វេមនិ
 ញ្ញាតិកយោទិសាមនសិការៈ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ អយោទិសា មន-
 សិការៈ ពេញបរិបូណ៌ វេមនិញ្ញាតិការមិនមានសតិ នឹងមិនមាន
 សម្មជញ្ញៈ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ ការមិនមានសតិ មិនមានសម្មជញ្ញៈពេញ
 បរិបូណ៌ វេមនិញ្ញាតិការមិនសម្រួលឥន្ទ្រិយ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ ការមិន
 សម្រួលឥន្ទ្រិយ ពេញបរិបូណ៌ វេមនិញ្ញាតិទុច្ឆរិក ព ឲ្យពេញបរិបូណ៌
 ទុច្ឆរិកទាំង ព ពេញបរិបូណ៌ វេមនិញ្ញាតិទិវណៈ ៥ ឲ្យពេញបរិបូណ៌
 ទិវណៈ ៥ ពេញបរិបូណ៌ វេមនិញ្ញាតិអវិជ្ជាឲ្យពេញបរិបូណ៌ ដោយប្រការ
 ដូច្នោះឯង ។ អាហាររបស់អវិជ្ជានេះ វេមនិមានយ៉ាងនេះ អាហាររបស់
 អវិជ្ជានេះ ពេញបរិបូណ៌យ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់កំលាំងច្បាយ ដូចទឹក
 ភ្លៀង មានដំណក់ថ្លោស កាលបង្ហូរ កាលវិលា ហូរដាក់លើកំលូលក្នុង
 ចំគោនោះកំលូលទៅតាមទំហំប វេមនិញ្ញាតិជ្រោះក្នុង ល្អិតនឹងអ្នកកូច ឲ្យពេញ
 ជ្រោះក្នុងល្អិតនឹងអ្នកកូច ពេញហើយ វេមនិញ្ញាតិក្រតាំងកូច ឲ្យពេញ
 ក្រតាំងកូចពេញហើយ វេមនិញ្ញាតិក្រតាំងដំ ឲ្យពេញ ក្រតាំងនៃពេញ
 ហើយ វេមនិញ្ញាតិស្តីកូច ឲ្យពេញ ស្តីកូចពេញហើយ វេមនិញ្ញាតិស្តី
 ដំឲ្យពេញ ស្តីដំ ពេញហើយ វេមនិញ្ញាតិមហាសមុច្ឆោសាអ ឲ្យពេញ

ឯវេទនស្ស ចហាស បុទ្ធស្ស សាគរស្ស អាហារោ
 យោតិ ឯវេទន ចារិប្បិ ។ ឯវេទ ទោ កិក្ខុវេ
 អសប្បុរិសសំសេវោ បរិច្ចោ អស្សន្ធខ្មស្សវ័ធំ
 បរិច្ចោតិ អស្សន្ធខ្មស្សវ័ធំ បរិច្ចុវំ អស្សន្ធិយំ
 បរិច្ចោតិ អស្សន្ធិយំ បរិច្ចុវំ អយោធិសោ មនសិកាវំ
 បរិច្ចោតិ អយោធិសោ មនសិកាវោ បរិច្ចោ
 អសតាសប្បដក្ខំ បរិច្ចោតិ អសតាសប្បដក្ខំ បរិច្ចុវំ
 វុទ្ធិយាសិវំ បរិច្ចោតិ វុទ្ធិយាសិវោ បរិច្ចោ តិណិ
 ទុទ្ធវិកាធិ បរិច្ចោតិ តិណិ ទុទ្ធវិកាធិ បរិច្ចោធំ បត្យ
 ធិវណោ បរិច្ចោធំ បត្យ ធិវណោ បរិច្ចោ អវិជ្ជំ បរិច្ចោធំ ។
 ឯវេទនស្ស អវិជ្ជាយ អាហារោ យោតិ ឯវេទន ចារិប្បិ ។
 វិជ្ជាវុទ្ធីឱ្យហិ កិក្ខុវេ សាហាវំ វនាមិ យោ អយាហាវំ ។

កាហារវេទមហាសមុទ្រសាគរវេទ វេទនមាយាវេទ មហាសមុទ្រសា-
 គរពេញបរិច្ចោធិយាវេទ មហាយាវេទមិក្ខុ ។ មាសភិក្ខុវេទន្យោ
 មហេយ្យដូចថា អសប្បុរិសសំសេវា ពេញបរិច្ចោ វេទនញ្ញាវំ
 អស្សន្ធខ្មស្សវ័ធំ ឱ្យពេញបរិច្ចោ អស្សន្ធខ្មស្សវ័ធំ ពេញបរិច្ចោ
 ហើយ វេទនញ្ញាវំអស្សន្ធិយៈ ឱ្យពេញបរិច្ចោ អស្សន្ធិយៈ ពេញ
 បរិច្ចោហើយ វេទនញ្ញាវំអយោធិសោមនសិកាវៈ ឱ្យពេញបរិច្ចោ
 អយោធិសោមនសិកាវៈ ពេញបរិច្ចោហើយ វេទនញ្ញាវំការមិនមាន
 សតិ មិនមានសប្បដក្ខៈ ឱ្យពេញបរិច្ចោ ការមិនមានសតិ មិនមាន
 សប្បដក្ខៈ ពេញបរិច្ចោហើយ វេទនញ្ញាវំការមិនសង្រួមវុទ្ធិយ
 ឱ្យពេញបរិច្ចោ ការមិនសង្រួមវុទ្ធិយ ពេញបរិច្ចោហើយ វេទន
 ញ្ញាវំទុទ្ធវិកា ឱ្យពេញបរិច្ចោ ទុទ្ធវិកា ពេញបរិច្ចោហើយ វេទន
 ញ្ញាវំតិណៈ ឱ្យពេញបរិច្ចោ តិណៈ ពេញបរិច្ចោហើយ
 វេទនញ្ញាវំអវិជ្ជា ឱ្យពេញបរិច្ចោ អវិជ្ជា ដោយប្រការដូច្នោះ ។ កាហារ
 បេសវិជ្ជាវេទ វេទនមាយាវេទ កាហារបេសវិជ្ជាវេទ ពេញ
 បរិច្ចោធិយាវេទ ។ មាសភិក្ខុវេទន្យោ គង្គតកោលថា វិជ្ជា
 វិនិវេទនំ ប្រគលដោយកាហារ មិនបាទកោលថា វេទនកាហារ ។

គោ ចាហារេ វិជ្ជាវិមុត្តិយោ ។ សត្ត ពោជ្ឈង្គាតិស្ស
 វចនីយំ ។ សត្តបហំ ភិក្ខុវេ ពោជ្ឈង្គេ សាហារេ
 វនាមិ ឆោ អនាហារេ ។ គោ ចាហារេ សត្តង្គំ
 ពោជ្ឈង្គាទំ ។ ចត្តារេ សតិប្បដ្ឋានតិស្ស វចនីយំ ។
 ចត្តារេបហំ ភិក្ខុវេ សតិប្បដ្ឋានេ សាហារេ វនាមិ
 ឆោ អនាហារេ ។ គោ ចាហារេ ចត្តង្គំ សតិប្ប-
 ដ្ឋានំ ។ តិណិ សុចរិតានិស្ស វចនីយំ ។ តិណិ-
 បហំ ភិក្ខុវេ សុចរិតានិ សាហារាធិ វនាមិ ឆោ
 អនាហារាធិ ។ គោ ចាហារេ តិណ្ឌំ សុចរិតានំ ។
 ឥន្ទ្រិយសំវរិតិស្ស វចនីយំ ។ ឥន្ទ្រិយសំវរិយ្យហំ
 ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ ឆោ អនាហារំ ។ គោ
 ចាហារេ ឥន្ទ្រិយសំវរិស្ស ។ សតិសម្មជញ្ញាតិស្ស
 វចនីយំ ។ សតិសម្មជញ្ញាតិយ្យហំ ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ
 ឆោ អនាហារំ ។ គោ ចាហារេ សតិសម្មជញ្ញាស្ស ។

ចុះអ្វីជាភាហាររបស់វិញ្ញាណវិមុត្តិ ។ ឆប្បិធើយថា ពោជ្ឈង្គេវ ។ ខ្មួលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ គង់គរពាលថា ពោជ្ឈង្គេវ ប្រកបដោយភាហារ មិនបាន
 ពាលថា ឥតភាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាភាហាររបស់ពោជ្ឈង្គេវ ។ ឆប្បិធើយថា
 សតិប្បដ្ឋានេ ។ ខ្មួលភិក្ខុទាំងឡាយ គង់គរពាលថា សតិប្បដ្ឋានេ
 ប្រកបដោយភាហារ មិនបានពាលថា ឥតភាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាភាហារ
 របស់សតិប្បដ្ឋានេ ។ ឆប្បិធើយថា សុចរិត ។ ខ្មួលភិក្ខុទាំងឡាយ
 គង់គរពាលថា សុចរិត ប្រកបដោយភាហារ មិនបានពាលថា ឥត
 ភាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាភាហាររបស់សុចរិត ។ ឆប្បិធើយថា ការសង្រួម
 ឥន្ទ្រិយ ។ ខ្មួលភិក្ខុទាំងឡាយ គង់គរពាលថា ការសង្រួមឥន្ទ្រិយ
 ប្រកបដោយភាហារ មិនបានពាលថា ឥតភាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាភាហារ
 របស់ការសង្រួមឥន្ទ្រិយ ។ ឆប្បិធើយថា សតិទិវិសម្មជញ្ញា ។ ខ្មួលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ គង់គរពាលថា សតិទិវិសម្មជញ្ញា ប្រកបដោយភាហារ មិន
 បានពាលថា ឥតភាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាភាហាររបស់សតិទិវិសម្មជញ្ញា ។

យោធិសោ មនសិការកោតិស្ស វេទនិយំ ។
 យោធិសោ មនសិការម្យហំ កិក្ខុវេ សាហារំ វធាមិ
 រោ អធាហារំ ។ កោ ចាហារេ យោធិសោ
 មនសិការស្ស ។ សន្តាតិស្ស វេទនិយំ ។ សន្តម្យហំ
 កិក្ខុវេ សាហារំ វធាមិ រោ អធាហារំ ។ កោ
 ចាហារេ សន្តាយ ។ សន្តម្មស្សវេទនិយំ ។
 សន្តម្មស្សវេទនិយំ កិក្ខុវេ សាហារំ វធាមិ រោ
 អធាហារំ ។ កោ ចាហារេ សន្តម្មស្សវេទនិយំ ។
 សម្បវិសសំសេកោតិស្ស វេទនិយំ ។ វេទនិ រោ កិក្ខុវេ
 សម្បវិសសំសេកោ បរិបូរេ សន្តម្មស្សវេទនិ បរិបូរេតិ
 សន្តម្មស្សវេទនិ បរិបូរំ សន្តំ បរិបូរេតិ សន្តា បរិបូរេ
 យោធិសោ មនសិការំ បរិបូរេតិ យោធិសោ មនសិ-
 ការេ បរិបូរេ សតិសម្បវេទនំ បរិបូរេតិ សតិសម្ប-
 វេទនំ បរិបូរំ វេទនិយំសំវំ បរិបូរេតិ វេទនិយំសំវេ
 បរិបូរេ វិណិ សុចរិកានិ បរិបូរេតិ វិណិ សុចរិ-
 កានិ បរិបូរេ ចត្តារេ សតិប្បដ្ឋានេ បរិបូរេតិ

ធម្មតិយថា យោធិសោមនសិការៈ ។ ម្ចាស់កិត្តុចារិយ ភថភក
 កោលថា យោធិសោមនសិការៈ ប្រគបដោយកហារ មិនបាទកោលថា
 វេទនិយំ ។ ចុះអ្វីជាភាហាររបស់យោធិសោមនសិការៈ ។ ធម្ម
 តិយថា សត្វ ។ ម្ចាស់កិត្តុចារិយ ភថភកកោលថា សត្វប្រ-
 គបដោយកហារ មិនបាទកោលថា វេទនិយំ ។ ចុះអ្វីជាភា-
 ហាររបស់សត្វ ។ ធម្មតិយថា សន្តម្មស្សវេទនិ ។ ម្ចាស់កិត្តុចារិយ
 ភថភកកោលថា សន្តម្មស្សវេទនិ ប្រគបដោយកហារ មិនបាទ
 កោលថា វេទនិយំ ។ ចុះអ្វីជាភាហាររបស់សន្តម្មស្សវេទនិ ។
 ធម្មតិយថា សម្បវិសសំសេវៈ ។ ម្ចាស់កិត្តុចារិយ សម្បវិ-
 សសំសេវៈ កេត្តបិបូណិ វេទនិក្កានិសន្តម្មស្សវេទនិ ឱ្យកេត្តបិបូណិ
 សន្តម្មស្សវេទនិ កេត្តបិបូណិហើយ វេទនិក្កានិសត្វ ឱ្យកេត្តបិបូណិ
 សត្វ កេត្តបិបូណិហើយ វេទនិក្កានិយោធិសោមនសិការៈ ឱ្យ
 កេត្តបិបូណិ យោធិសោមនសិការៈ កេត្តបិបូណិហើយ វេទនិក្កានិ
 សតិវិនិសម្បវេទនិ ឱ្យកេត្តបិបូណិ សតិវិនិសម្បវេទនិ កេត្តបិបូណិ
 ហើយ វេទនិក្កានិកោសត្រិមវេទនិឱ្យកេត្តបិបូណិ កោសត្រិមវេទនិ
 កេត្តបិបូណិហើយ វេទនិក្កានិសុចរិក ៣ ឱ្យកេត្តបិបូណិ សុចរិក
 ៣ កេត្តបិបូណិហើយ វេទនិក្កានិសតិប្បដ្ឋាន ២ ឱ្យកេត្តបិបូណិ

ឆត្តារោ សតិប្បដ្ឋានា បរិច្ចរា សត្ត តោ ជ្ឈាន្ត
 បរិច្ចវេន្តិ សត្ត តោ ជ្ឈាន្តា បរិច្ចរា វិជ្ជាវិមុត្តិ
 បរិច្ចវេន្តិ ។ ឯវមេតស្ស វិជ្ជាវិមុត្តិយា អាហារោ
 ហោតិ ឯវក្ខ ចារិច្ចរិ ។ សេយ្យថាបិ កិក្ខុវេ
 ឧបរិបទ្ធតេ ធុល្ងធុសិកោ ទេវេ វស្សន្ត
 ទេវេ កណ្ឌកណ្ឌយន្ត តំ ឧទតំ យថាចំដំ បរិក្ខមាធំ
 បទ្ធតកន្តរបទសាទា បរិច្ចវេតិ បទ្ធតកន្តរបទសាទា
 បរិច្ចរា កុស្យន្ត បរិច្ចវេន្តិ កុស្យន្តា បរិច្ចរា
 មហាសោភ្លេ បរិច្ចវេន្តិ មហាសោភ្លា បរិច្ចរា កុន្ធ-
 ទិយោ បរិច្ចវេន្តិ កុន្ធទិយោ បរិច្ចរា មហា-
 ទទិយោ បរិច្ចវេន្តិ មហាទទិយោ បរិច្ចរា មហាសមុទ្ធំ
 សាគរំ បរិច្ចវេន្តិ ឯវមេតស្ស មហាសមុទ្ធស្ស សាក-
 វស្ស អាហារោ ហោតិ ឯវក្ខ ចារិច្ចរិ ឯវមេវ ទោ
 កិក្ខុវេ សប្បុរិសសំសេវោ បរិច្ចវេ វសន្តម្មស្សវ្តំ
 បរិច្ចវេតិ សន្តម្មស្សវ្តំ បរិច្ចរិ សន្តំ បរិច្ចវេតិ

សតិប្បដ្ឋាន ២ ពេញបរិច្ចណិហើយ វេមនិញ្ចានិពោជ្ឈន្ត ព ឱ្យពេញ
 បរិច្ចណិ ពោជ្ឈន្ត ព ពេញបរិច្ចណិហើយ វេមនិញ្ចានិវិជ្ជាវិមុត្តិ
 ឱ្យពេញបរិច្ចណិ ដោយប្រការ ដូច្នោះឯង ។ អាហាររបស់វិជ្ជាវិមុត្តិ
 វិមុត្តិនេះ វេមនិមានយ៉ាងនេះ ពេញបរិច្ចណិយ៉ាងនេះ ។ ខ្នាលកិក្ខុ
 ចាំឱ្យយ ដូចចំក្បឿងមានដំណាក់ថ្ងៃស កាលបង្ហា កាលវិល
 ហូរពាក់លើកំលូលក្តី ចំកនោះក៏ហូររៅតាមចំបាប វេមនិញ្ចានិប្រោះក្តី
 ល្អន់ ឆិនិក្ខុក្ត ឱ្យពេញ ប្រោះក្តី ល្អន់ ឆិនិក្ខុក្ត ពេញហើយ
 វេមនិញ្ចានិក្រតាំងក្ត ឱ្យពេញ ក្រតាំងក្ត ពេញហើយ វេមនិ
 ញ្ចានិក្រតាំងធំ ឱ្យពេញ ក្រតាំងធំ ពេញហើយ វេមនិញ្ចានិស្តីក្ត
 ឱ្យពេញ ស្តីក្តពេញហើយ វេមនិញ្ចានិស្តីធំ ឱ្យពេញ ស្តីធំ
 ពេញហើយ វេមនិញ្ចានិមហាសមុទ្រសាគរ ឱ្យពេញ អាហារនៃ
 មហាសមុទ្រសាគរនេះ វេមនិមានយ៉ាងនេះ ពេញបរិច្ចណិយ៉ាងនេះ មាន
 ឧបាយ៉ាងណាមេញ ខ្នាលកិក្ខុចាំឱ្យយ ឧបយេយ្យដូចជា សប្បុរិស-
 សំសេវៈ ពេញបរិច្ចណិ វេមនិញ្ចានិសន្តម្មស្សវ្តនៈ ឱ្យពេញបរិច្ចណិ
 សន្តម្មស្សវ្តនៈ ពេញបរិច្ចណិហើយ វេមនិញ្ចានិសន្តម្មស្សវ្តពេញបរិច្ចណិ

សន្តា បរិបូរណ យោជិសោ មនសិកាវ បរិបូរេតិ
 យោជិសោ មនសិកាវេ បរិបូរេ សតិសម្មជញ្ញំ បរិបូរេតិ
 សតិសម្មជញ្ញំ បរិបូរេ វេទ្ធិយសិវំ បរិបូរេតិ វេទ្ធិយ-
 សិវំ បរិបូរេ តិណិ សុចរិតានិ បរិបូរេតិ តិណិ
 សុចរិតានិ បរិបូរេតិ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានេ បរិបូរេតិ
 ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានា បរិបូរេ សត្ត ពោជ្ឈន្ត
 បរិបូរេតិ សត្ត ពោជ្ឈន្តា បរិបូរេ វិជ្ជាវិមុត្តិ
 បរិបូរេតិ ។ វិមុត្តិសម្មា វិជ្ជាវិមុត្តិយា អាហារោ
 ហោតិ វិវត្តា ចារិប្បវតិ ។

[៦៦] បរិមា កិច្ចាវេ កោជិ ធម្មញ្ញាយតិ
 កវត្តណាយ វេតោ បុព្វេ កវត្តណា ធាហោសិ
 អថ បដ្ឋា សម្មវិតិ វិវត្តានំ កិច្ចាវេ វុទ្ធិតិ អថ
 ធម្មញ្ញាយតិ វេទ្ធិយសិវំ កវត្តណាតិ ។

សន្តា ពេញបរិបូរណិ ហើយ វេទ្ធិញ្ញាវិយោទិសោមនសិកាវ ឲ្យពេញ
 បរិបូរណិ យោជិសោមនសិកាវ ពេញបរិបូរណិ ហើយ វេទ្ធិញ្ញាវិសតិ
 នីវិសម្មជញ្ញាវ ឲ្យពេញបរិបូរណិ សតិវិសម្មជញ្ញាវ ពេញបរិបូរណិ
 ហើយ វេទ្ធិញ្ញាវិកាសេច្ឆមវេទ្ធិយ ឲ្យពេញបរិបូរណិ កាសេច្ឆម
 វេទ្ធិយពេញបរិបូរណិ ហើយ វេទ្ធិញ្ញាវិសុចរិត ព ឲ្យពេញបរិបូរណិ
 សុចរិត ព ពេញបរិបូរណិ ហើយ វេទ្ធិញ្ញាវិសតិប្បដ្ឋាន ៤ ឲ្យ
 ពេញបរិបូរណិ សតិប្បដ្ឋាន ៤ ពេញបរិបូរណិ ហើយ វេទ្ធិញ្ញាវិពោជ្ឈន្តវ
 ឲ្យពេញបរិបូរណិ ពោជ្ឈន្តវ ពេញបរិបូរណិ ហើយ វេទ្ធិញ្ញាវិវិជ្ជាវិមុត្តិ
 វិមុត្តិឲ្យពេញបរិបូរណិ ដោយប្រករដេច្ឆះ ។ អាហារេបសិវិជ្ជាវិមុត្តិ
 នេះ វេទ្ធិមានយ៉ាងនេះ ពេញបរិបូរណិយ៉ាងនេះ ។

[៦៦] ម្ចាស់កុំកុំទុក្ខយ ចិប្បវិសាវិសិម របស់កវត្តណា
 មិនប្រាកដទេ កវត្តណា (សេចក្តីប្រាថ្នាក្នុងកត) មិនមានក្នុងកាល
 មុន អំពីកាលនេះ បូជា កើតឡើង ក្នុងខាងក្រោយឡើយ ហេតុនោះ
 ម្ចាស់កុំកុំទុក្ខយ ក៏ ពាក្យថា កវត្តណានេះ គឺជាគណនាយ៉ាង
 នេះ តែង កវត្តណា វេទ្ធិប្រាកដ ព្រោះមានរបស់នេះជាប់ជួយ ។

កវតត្ថាម្បហំ កិច្ចវេ សាហារំ វនាមិ នោ អនាហារំ ។
 កោ ចាហារោ កវតត្ថាយ ។ អវិជ្ជានិស្ស វចនិយំ ។
 អវិជ្ជម្បហំ កិច្ចវេ សាហារំ វនាមិ នោ អនាហារំ ។
 កោ ចាហារោ អវិជ្ជាយ ។ បញ្ច ធិវណាតិស្ស
 វចនិយំ ។ បញ្ច ធិវណាមហំ^(១) កិច្ចវេ សាហារេ
 វនាមិ នោ អនាហារេ ។ កោ ចាហារោ បញ្ចដ្ឋ
 ធិវណានំ ។ តីណិ ទុច្ចរិកានិស្ស វចនិយំ ។
 តីណិមហំ កិច្ចវេ ទុច្ចរិកានិ សាហារានិ វនាមិ
 នោ អនាហារានិ ។ កោ ចាហារោ តិណ្ឌិ មុច្ចរិ-
 កានំ ។ វគ្រិយាសវិវេតិស្ស វចនិយំ ។ វគ្រិ-
 យាសវិម្បហំ កិច្ចវេ សាហារំ វនាមិ នោ
 អនាហារំ ។ កោ ចាហារោ វគ្រិយាសវិស្ស ។
 អសតាសម្បជញ្ញន្តិស្ស វចនិយំ ។ អសតាសម្បជ-
 ញ្ញម្បហំ កិច្ចវេ សាហារំ វនាមិ នោ អនាហារំ ។

១ ១. បញ្ចមហំ កិច្ចវេ ធិវណា ។

ខ្លលកិកុទ្ធានិទ្ធាយ ភវតតោលថា កវតត្ថា ប្រកថោយកាហារ
 មិនបាទោលថា វតតោហារេ ។ ចុះអ្វីជាអាការរបស់កវតត្ថា ។ ឃប់
 ឆ្លើយថាអវិជ្ជា ។ ខ្លលកិកុទ្ធានិទ្ធាយ ភវតតោលថា អវិជ្ជាប្រកថ
 ដោយកាហារ មិនបាទោលថា វតតោហារេ ។ ចុះអ្វីជាអាការរបស់
 អវិជ្ជា ។ ឃប់ឆ្លើយថា វិវណៈ ៥ ។ ខ្លលកិកុទ្ធានិទ្ធាយ ភវតត
 ោលថា វិវណៈ ៥ ប្រកថដោយកាហារ មិនបាទោលថា វតតោហារ
 េ ។ ចុះអ្វីជាអាការរបស់វិវណៈ ៥ ។ ឃប់ឆ្លើយថា ទុច្ចរិកេ ៣ ។
 ខ្លលកិកុទ្ធានិទ្ធាយ ភវតតោលថា ទុច្ចរិកេ ៣ ប្រកថដោយកាហារ
 មិនបាទោលថា វតតោហារេ ។ ចុះអ្វីជាអាការរបស់ទុច្ចរិកេ ៣ ។
 ឃប់ឆ្លើយថា ការមិនសង្រួមវគ្រិយេ ។ ខ្លលកិកុទ្ធានិទ្ធាយ ភវតត
 ោលថា ការមិនសង្រួមវគ្រិយេ ប្រកថដោយកាហារ មិនបាទោលថា
 វតតោហារេ ។ ចុះអ្វីជាអាការ របស់ការមិនសង្រួមវគ្រិយេ ។
 ឃប់ឆ្លើយថា ការមិនមានសតិ មិនមានសម្បជញ្ញៈ ។ ខ្លលកិកុ
 ទ្ធានិទ្ធាយ ភវតតោលថា ការមិនមានសតិ មិនមានសម្បជញ្ញៈ
 ប្រកថដោយកាហារ មិនបាទោលថា វតតោហារេ ។

កោ ចាហារោ អសតាសម្បជញ្ញស្ស ។
 អយោទិសោ មទសិការោតិស្ស វចនីយំ ។ អយោ-
 ទិសោ មទសិការម្បហំ កិក្ខុវេ សាហារំ វទាមិ
 ទោ អទាហារំ ។ កោ ចាហារោ អយោទិសោ
 មទសិការាស្ស ។ អស្សន្ទិយន្តិស្ស វចនីយំ ។
 អស្សន្ទិយម្បហំ កិក្ខុវេ សាហារំ វទាមិ ទោ អទា-
 ហារំ ។ កោ ចាហារោ អស្សន្ទិយស្ស ។
 អស្សន្ទុឌ្ឍស្សវទន្តិស្ស វចនីយំ ។ អស្សន្ទុឌ្ឍស្ស-
 វទម្បហំ កិក្ខុវេ សាហារំ វទាមិ ទោ អទាហារំ ។
 កោ ចាហារោ អស្សន្ទុឌ្ឍស្សវទស្ស ។ អសម្បវិស-
 សំសេរោតិស្ស វចនីយំ ។ ឥតិ ទោ កិក្ខុវេ
 អសម្បវិសសំសេរោ បរិម្បវោ អស្សន្ទុឌ្ឍស្សវទំ បរិម្ប-
 វោតិ អស្សន្ទុឌ្ឍស្សវទំ បរិម្បវំ អស្សន្ទិយំ បរិម្បវោតិ
 អស្សន្ទិយំ បរិម្បវំ អយោទិសោ មទសិការំ
 បរិម្បវោតិ អយោទិសោ មទសិការោ បរិម្បវោ

ចុះអ្វីជាភាហាររបស់ការមិនមានសតិ មិនមានសម្បជញ្ញៈ ។ ធម្មវិទ្ធិយថា
 អយោទិសាមទសិការៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គង់គភ៌ពោលថា
 អយោទិសាមទសិការៈ ប្រកបដោយភាហារ មិនបានពោលថា ឥតភា-
 ហារទេ ។ ចុះអ្វីជាភាហាររបស់អយោទិសាមទសិការៈ ។ ធម្មវិទ្ធិយថា
 អស្សន្ទិយៈ (សេចក្តីមិនជឿ) ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គង់គភ៌ពោលថា
 អស្សន្ទិយៈប្រកបដោយភាហារ មិនបានពោលថា ឥតភាហារទេ ។ ចុះអ្វី
 ជាភាហារ របស់អស្សន្ទិយៈ ។ ធម្មវិទ្ធិយថា អស្សន្ទុឌ្ឍស្សវទៈ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គង់គភ៌ពោលថា អស្សន្ទុឌ្ឍស្សវទៈ ប្រកបដោយ
 ភាហារ មិនបានពោលថា ឥតភាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាភាហារ
 របស់អស្សន្ទុឌ្ឍស្សវទៈ ។ ធម្មវិទ្ធិយថា អសម្បវិសសំសេវៈ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អសម្បវិសសំសេវៈ ពេញបរិបូណ៌ហើយ
 វេមនីញ្ញំនិអស្សន្ទុឌ្ឍស្សវទៈ ឲ្យបេញបរិបូណ៌ លុះអស្សន្ទុឌ្ឍស្សវទៈ
 ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនីញ្ញំនិអស្សន្ទិយៈ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះ
 អស្សន្ទិយៈ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនីញ្ញំនិអយោទិសាមទសិការៈ
 ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះអយោទិសាមទសិការៈ ពេញបរិបូណ៌ហើយ

អសតាសម្បជញ្ញំ បរិបូរេតិ អសតាសម្បជញ្ញំ បរិបូរិ
 ឥន្ទ្រិយាសំរិ បរិបូរេតិ ឥន្ទ្រិយាសំរិ បរិបូរេតិ តិណំ
 ទុច្ឆរិកាចិ បរិបូរេតិ តិណំ ទុច្ឆរិកាចិ បរិបូរេតិ បត្ត
 ធីវរណោ បរិបូរេតិ បត្ត ធីវរណោ បរិបូរេតិ អវិជ្ជំ បរិបូរេតិ
 អវិជ្ជា បរិបូរេតិ ភវតណ្ហំ បរិបូរេតិ ។ ឯវិមតិស្សិ
 ភវតណ្ហាយ អហារោ ហោតិ ឯវិញ ចារិប្បិ ។
 សេយ្យដាចំ កិក្ខុវេ ឧបវបត្តតេ មុល្លមុ-
 សិតតេ ទេវេ វស្សន្តេ ទេវេ កឡកឡាយន្តេ តិ
 ឧទកំ យថាធិន្តំ បវត្តមាមំ បព្វតកក្កុបទរសាទា
 បរិបូរេតិ បព្វតកក្កុបទរសាទា បរិបូរេតិ កុសុន្ត
 បរិបូរេតិ កុសុន្ត បរិបូរេតិ មហាកុសុន្ត^(១) បរិបូរេតិ
 មហាកុសុន្ត បរិបូរេតិ កុន្ធនិយោ បរិបូរេតិ
 កុន្ធនិយោ បរិបូរេតិ មហានិយោ បរិបូរេតិ
 មហានិយោ បរិបូរេតិ មហាសមុទ្ធំ សាករំ បរិបូរេតិ

១ ខ. មហាសុន្ត ។ ឧ. មហាសុន្ត ។

វេមនិញ្ញំនិការមិទបាទសតិ មិទបាទសម្បជញ្ញាៈ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះការ
 មិទបាទសតិ មិទបាទសម្បជញ្ញាៈពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនិញ្ញំនិការមិទ
 សច្រឹមឥន្ទ្រិយ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះការមិទសច្រឹមឥន្ទ្រិយពេញបរិបូណ៌
 ហើយ វេមនិញ្ញំនិទុច្ឆរិកា ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះទុច្ឆរិកា ពេញ
 បរិបូណ៌ហើយ វេមនិញ្ញំនិវរណោ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះវរណោ ឲ្យ
 ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនិញ្ញំនិអវិជ្ជាឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះអវិជ្ជាពេញ
 បរិបូណ៌ហើយ វេមនិញ្ញំនិភវតណ្ហា ឲ្យពេញបរិបូណ៌ ដោយប្រការ
 ដូច្នោះឯង ។ ពហារបសំភវតណ្ហានេះ វេមនិមនយំនិទេះ ពេញបរិបូណ៌
 យំនិទេះ ។ ហួសកិក្ខុវេនិទ្រាយ ដូចទឹកភ្លៀង មានជំណក់ដីថ្លាស
 កាលបង្ហូរ កាលរំលា ហូរចាក់លើកំពូលភ្នំ ទឹកនោះក៏ហូរទៅកាន់
 ទីទាប វេមនិញ្ញំនិគ្រោក្ខំ ល្អនិទ័និមុត្ត ឲ្យពេញ លុះគ្រោក្ខំ ល្អនិ
 ទ័និមុត្តពេញហើយ វេមនិញ្ញំនិក្រតាំងភូមិ ឲ្យពេញ លុះក្រតាំងភូមិ
 ពេញហើយ វេមនិញ្ញំនិក្រតាំងទំ ឲ្យពេញ លុះក្រតាំងទំពេញហើយ
 វេមនិញ្ញំនិស្និទ័និមុត្ត ឲ្យពេញ លុះស្និទ័និមុត្តពេញហើយ វេមនិញ្ញំនិស្និទ័
 ឲ្យពេញ លុះស្និទ័និ ពេញហើយ វេមនិញ្ញំនិមហាសមុទ្រសាករឲ្យពេញ

ឯវមេតស្ស ឯហាសតុត្តស្ស ឯពករស្ស ឯមហាពេ ហោតិ
 ឯវក្ខ ចារិច្ចវ ឯវមេវ ទោ តិច្ចវេ អសប្បវិសសិសេវេ
 បរិម្ពពេ អស្សន្តុត្តស្សវង្គំ បរិម្ពវេតិ អស្សន្តុត្ត ប្បវង្គំ
 បរិម្ពវំ អស្សន្តុយំ បរិម្ពវេតិ អស្សន្តុយំ បរិម្ពវំ
 អយោធិសោ បទសិការិ បរិម្ពវេតិ អយោធិសោ
 បទសិការេវ បរិម្ពពេ អសតាសម្បវង្គំ បរិម្ពវេតិ
 អសតាសម្បវង្គំ បរិម្ពវំ ឥន្ទ្រិយោសិវំ បរិម្ពវេតិ
 ឥន្ទ្រិយោសិវេវ បរិម្ពពេ តីណិ ទុត្តវតាធិ បរិម្ពវេតិ
 តីណិ ទុត្តវតាធិ បរិម្ពពង្គំ បត្យ ធិវណោ បរិម្ពវេតិ
 បត្យ ធិវណោ បរិម្ពពា អវិជ្ជិ បរិម្ពវេតិ អវិជ្ជា
 បរិម្ពពា កវតណ្ណំ បរិម្ពវេតិ ។ ឯវមតិស្សា
 កវតណ្ណាយ អមហាពេ ហោតិ ឯវក្ខ ចារិច្ចវ ។

អហាវមេហាសមុទ្រសាគរេន វេមនិមានយំនិរេន ពេញបរិបូណិ
 ហើយយំនិរេន ម្នាលភិក្ខុបំភ័យ ទបបេយ្យដូចជា អសប្បវិសសិ-
 សេវៈ ពេញបរិបូណិហើយ វេមនិញ្ញំនិអស្សន្តុត្តស្សវង្គៈ ឱ្យពេញ
 បរិបូណិ លុះអស្សន្តុត្តស្សវង្គៈ ពេញបរិបូណិហើយ វេមនិញ្ញំនិអស្សន្តុយៈ
 ឱ្យពេញបរិបូណិ លុះអស្សន្តុយៈ ពេញបរិបូណិហើយ វេមនិញ្ញំនិអយោ-
 ធិសោមនសិការៈ ឱ្យពេញបរិបូណិ លុះអយោធិសោមនសិការៈពេញ
 បរិបូណិហើយ វេមនិញ្ញំនិកាមិនមានសតិ មិនមានសម្បជញ្ញៈឱ្យពេញ
 បរិបូណិ លុះកាមិនមានសតិ មិនមានសម្បជញ្ញៈ ពេញបរិបូណិហើយ
 វេមនិញ្ញំនិកាមិនសង្ខមអង្រ្កិយ ឱ្យពេញបរិបូណិ លុះកាមិនសង្ខម
 អង្រ្កិយ ពេញបរិបូណិហើយ វេមនិញ្ញំនិទុច្ចរិត ៣ ឱ្យពេញបរិបូណិ លុះ
 ទុច្ចរិត ៣ ពេញបរិបូណិហើយ វេមនិញ្ញំនិទិវណោ ៥ ឱ្យពេញបរិបូណិ
 លុះទិវណោ ៥ ពេញបរិបូណិហើយ វេមនិញ្ញំនិអវិជ្ជាឱ្យពេញបរិបូណិ
 លុះអវិជ្ជាពេញបរិបូណិហើយ វេមនិញ្ញំនិកវតណ្ណ ឱ្យពេញបរិបូណិ ។
 អហាវ របស់កវតណ្ណានេះ វេមនិមានយំនិរេន ពេញបរិបូណិ យំនិរេន ។

វិជ្ជាវិមុត្តិម្បហំ កិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ ខោ
 អនាហារំ ។ កោ ចាហារោ វិជ្ជាវិមុត្តិយោ ។
 សត្ត ពោជ្ឈង្គានិស្ស វចនីយំ ។ សត្តបហំ កិក្ខុវេ
 ពោជ្ឈង្គំ សាហារេ វនាមិ ខោ អនាហារេ ។
 កោ ចាហារោ សត្តង្គំ ពោជ្ឈង្គង្គំ ។ ចត្តារោ
 សតិប្បដ្ឋានិស្ស វចនីយំ ។ ចត្តារោបហំ កិក្ខុវេ
 សតិប្បដ្ឋានេ សាហារេ វនាមិ ខោ អនាហារេ ។
 កោ ចាហារោ ចតុដ្ឋំ សតិប្បដ្ឋានិ ។ តីណិ
 សុចរិកានិស្ស វចនីយំ ។ តីណិបហំ កិក្ខុវេ សុចរិកានិ
 សាហារានិ វនាមិ ខោ អនាហារានិ ។ កោ
 ចាហារោ តិណិ សុចរិកានិ ។ វគ្គិយសំវរោតិស្ស
 វចនីយំ ។ វគ្គិយសំវរម្បហំ កិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ
 ខោ អនាហារំ ។ កោ ចាហារោ វគ្គិយសំវរស្ស ។
 សតិសម្បជញ្ញន្តិស្ស វចនីយំ ។ សតិសម្បជញ្ញម្បហំ
 កិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ ខោ អនាហារំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គេថាគតោលថា វិជ្ជាវិមុត្តិ ប្រកបដោយ
 កាហារ មិនបានពោលថា អតកាហារេ ។ ចុះអ្វីជាកាហារ របស់វិជ្ជា
 វិមុត្តិ ។ ឆប្បិធើយថា ពោជ្ឈង្គំ វ ប្រការ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ គេថាគតោលថា ពោជ្ឈង្គំ វ ប្រការ ប្រកបដោយកាហារ
 មិនបានពោលថា អតកាហារេ ។ ចុះអ្វីជាកាហារ របស់ពោជ្ឈង្គ
 វ ប្រការ ។ ឆប្បិធើយថា សតិប្បដ្ឋាន ៤ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ គេថាគតោលថា សតិប្បដ្ឋាន ៤ ប្រកបដោយ
 កាហារ មិនបានពោលថា អតកាហារេ ។ ចុះអ្វីជាកាហារ របស់
 សតិប្បដ្ឋាន ៤ ។ ឆប្បិធើយថា សុចរិត ៣ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 គេថាគតោលថា សុចរិត ៣ ប្រកបដោយកាហារ មិនបានពោលថា
 អតកាហារេ ។ ចុះអ្វីជាកាហារ របស់សុចរិត ៣ ។ ឆប្បិធើយថា
 ការសង្រួមវគ្គិយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គេថាគតោលថា ការ
 សង្រួមវគ្គិយ ប្រកបដោយកាហារ មិនបានពោលថា អតកាហារេ ។
 ចុះអ្វីជាកាហារ របស់ការសង្រួមវគ្គិយ ។ ឆប្បិធើយថា សតិ
 វិនិសម្បជញ្ញៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គេថាគតោលថា សតិវិនិ
 សម្បជញ្ញៈ ប្រកបដោយកាហារ មិនបានពោលថា អតកាហារេ ។

កោ បាណោ សត្តិសម្បជញ្ញស្ស ។ យោធិសោ មនសិ-
 កាកោតិស្ស វចនីយំ ។ យោធិសោ មនសិការម្បហំ
 ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ ចោ អនាហារំ ។ កោ
 បាណោ យោធិសោ មនសិការស្ស ។ សទ្ធាតិស្ស
 វចនីយំ ។ សទ្ធកម្មហំ ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ
 ចោ អនាហារំ ។ កោ បាណោ សទ្ធាយ ។
 សទ្ធកម្មស្សវន្តស្ស វចនីយំ ។ សទ្ធកម្មស្សវន្តម្បហំ
 ភិក្ខុវេ សាហារំ វនាមិ ចោ អនាហារំ ។ កោ
 បាណោ សទ្ធកម្មស្សវន្តស្ស ។ សប្បុរិសសំសេវោតិស្ស
 វចនីយំ ។ វតិ ទោ ភិក្ខុវេ សប្បុរិសសំសេវោ
 បរិម្ភពេ សទ្ធកម្មស្សវន្តំ បរិម្ភតេ សទ្ធកម្មស្សវន្តំ បរិម្ភ
 បរិម្ភតេ សទ្ធា បរិម្ភក យោធិសោ មនសិការំ បរិម្ភតេ
 យោធិសោ មនសិកាកោ បរិម្ភពេ សត្តិសម្បជញ្ញំ
 បរិម្ភតេ សត្តិសម្បជញ្ញំ បរិម្ភ វស្ស្រយេសំវំ បរិម្ភតេ

ចុះអ្វីជាភាហារ របស់សតិវិនិសម្បជញ្ញៈ ។ ធម្មវិធីយថា យោធិសា-
 មនសិការៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ គេថាគតពោលថា យោធិសា-
 មនសិការៈ ប្រកបដោយភាហារ មិនបានពោលថា វត្តភាហារទេ ។
 ចុះអ្វីជាភាហារ របស់យោធិសាមនសិការៈ ។ ធម្មវិធីយថា សទ្ធា ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ គេថាគតពោលថា សទ្ធាប្រកបដោយភាហារ មិន
 បានពោលថា វត្តភាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាភាហារ របស់សទ្ធា ។ ធម្មវិធីយថា
 សទ្ធកម្មស្សវន្តៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ គេថាគតពោលថា សទ្ធកម្មស្សវន្តៈ
 ប្រកបដោយភាហារ មិនបានពោលថា វត្តភាហារទេ ។ ចុះអ្វីជាភាហារ
 របស់សទ្ធកម្មស្សវន្តៈ ។ ធម្មវិធីយថា សប្បុរិសសំសេវៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិ
 ទ្ធាយ សប្បុរិសសំសេវៈ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនិញ្ញាវិសទ្ធកម្មស្សវន្តៈ
 ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះសទ្ធកម្មស្សវន្តៈ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនិញ្ញាវិ
 សទ្ធា ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះសទ្ធាពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនិញ្ញាវិយោធិ-
 សាមនសិការៈ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះយោធិសាមនសិការៈពេញបរិបូណ៌
 ហើយ វេមនិញ្ញាវិសតិវិនិសម្បជញ្ញៈ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះសតិវិនិសម្ប-
 ជញ្ញៈ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនិញ្ញាវិការសន្តិមវន្តិយឲ្យពេញបរិបូណ៌

វស្ស័យសវរោ បរិបូរោ តំណី សុចរិតាចំ បរិបូរតំ
 តំណី សុចរិតាចំ បរិបូរាចំ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានេ
 បរិបូរន្តំ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានា បរិបូរា សត្ត
 តោជ្ឈន្តំ បរិបូរន្តំ សត្ត តោជ្ឈន្តា បរិបូរា
 វិជ្ជាវុធានំ បរិបូរន្តំ ។ ឯវមេតិស្ស វិជ្ជាវុធានំ អាហារោ
 ហោតិ ឯវត្ថុ ចារិយំ ។ សេយ្យដាចិ ភិក្ខុវេ
 ឧបរិបត្តតេ វុល្លុយុសិកតេ ទេវេ វស្សន្ត
 ទេវេ កឡុកឡាយន្ត តំ ឧទតំ យថាជំនំ
 បវត្តមាធំ បត្តតតប្បបនសាទា បរិបូរតំ បត្តតត-
 ប្បបនសាទា បរិបូរា កុសុត្តេ បរិបូរន្តំ កុសុត្ត
 បរិបូរា មហាកុសុត្តេ បរិបូរន្តំ មហាកុសុត្ត
 បរិបូរា កុណ្ឌិយោ បរិបូរន្តំ កុណ្ឌិយោ បរិបូរា
 មហាទិយោ បរិបូរន្តំ មហាទិយោ បរិបូរា
 មហាសុត្តំ សាគរំ បរិបូរន្តំ ឯវមេតិស្ស មហា-
 សុត្តស្ស សាគរស្ស អាហារោ ហោតិ ឯវត្ថុ ចារិយំ

លុះការសង្រួមស្រ្តីយ ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនិញ្ញាតិសុចរិត ព ឲ្យ
 ពេញបរិបូណ៌ លុះសុចរិត ព ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនិញ្ញាតិសតិ-
 ប្បដ្ឋានេ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះសតិប្បដ្ឋានេ ព ពេញបរិបូណ៌ហើយ
 វេមនិញ្ញាតិកោជ្ឈន្តិវេ ប្រការ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ លុះកោជ្ឈន្តិវេ ប្រការ
 ពេញបរិបូណ៌ហើយ វេមនិញ្ញាតិវិជ្ជាវុធានិវមុត្តិ ឲ្យពេញបរិបូណ៌ ដោយ
 ប្រការដូច្នោះឯង ។ កាយា ចេសិវិជ្ជាវុធានិវមុត្តិវេ វេមនិញ្ញាតិ យ៉ាង
 នេះ ពេញបរិបូណ៌យ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់កុំចាំឲ្យយ ដូចជំនំ ក្រឡា
 មានជំនំដាំថ្នាំស កាលបង្ហា កាលវាល ចូរច្រក់លើកំលូលក្នុង
 ទឹកខ្លះខ្លះចូរច្រក់ទឹកចាប វេមនិញ្ញាតិច្រក់ក្នុង ល្អនិវេសិត្តក្នុងឲ្យពេញ
 លុះច្រក់ក្នុង ល្អនិវេសិត្តក្នុងពេញ វេមនិញ្ញាតិច្រក់ក្នុង ឲ្យពេញ
 លុះច្រក់ក្នុងពេញ វេមនិញ្ញាតិច្រក់ក្នុង ឲ្យពេញ លុះច្រក់ក្នុងពេញ
 វេមនិញ្ញាតិស្ថិតក្នុងឲ្យពេញ លុះស្ថិតក្នុងពេញ វេមនិញ្ញាតិស្ថិត ឲ្យពេញ
 លុះស្ថិតក្នុងពេញហើយ វេមនិញ្ញាតិមហាសមុទ្រសាគរ ឲ្យពេញ អាហារ
 ចេសិមហាសមុទ្រសាគរនេះ វេមនិញ្ញាតិយ៉ាងនេះ ពេញបរិបូណ៌យ៉ាងនេះ

ឯវមេវ ។ កិច្ចាវ សប្បវិសសំសេវោ បរិបូរោ
 សទ្ធម្មស្សវំធំ បរិបូរេតិ សទ្ធម្មស្សវំធំ បរិបូរំ
 សទ្ធិំ បរិបូរេតិ សទ្ធា បរិបូរំ យោធិសោ មនសិ-
 កាវ បរិបូរេតិ យោធិសោ មនសិកាវោ បរិបូរោ
 សតិសម្មជញ្ញំ បរិបូរេតិ សតិសម្មជញ្ញំ បរិបូរំ
 ឥន្ទ្រិយសំវំ បរិបូរេតិ ឥន្ទ្រិយសំវំវោ បរិបូរោ តិណិ
 សុចរិកាមិ បរិបូរេតិ តិណិ សុចរិកាមិ បរិបូរេតិ
 ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានេ បរិបូរេតិ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានា
 បរិបូរោ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ បរិបូរេតិ សត្ត ពោជ្ឈន្តំ
 បរិបូរោ វិជ្ជាវមុត្តិ បរិបូរេតិ ។ ឯវមេតិស្សា វិជ្ជាវមុត្តិយា
 អាហារោ យោតិ ឯវត្វ ចារិប្បវិតិ ។

[២៣] យេ កោធិ កិច្ចាវ មយិ-
 ធិដ្ឋន្តតា សុទ្ធោ តេ ធិដ្ឋិសម្មត្តា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ របស់មេយ្យដូចជា សប្បវិសសំសេវោ ពេញបរិបូណ៌
 ហើយ វាមិនញ៉ាំងសទ្ធម្មស្សវំធំ៖ ឱ្យពេញបរិបូណ៌ លុះសទ្ធម្មស្សវំធំ៖
 ពេញបរិបូណ៌ វាមិនញ៉ាំងសទ្ធាឱ្យពេញបរិបូណ៌ លុះសទ្ធាពេញ
 បរិបូណ៌ វាមិនញ៉ាំងយោធិសោមនសិកាវោឱ្យពេញបរិបូណ៌ លុះយោ-
 ធិសោមនសិកាវោពេញបរិបូណ៌ហើយ វាមិនញ៉ាំងសតិសម្មជញ្ញៈឱ្យពេញ
 បរិបូណ៌ លុះសតិសម្មជញ្ញៈពេញបរិបូណ៌ វាមិនញ៉ាំងការសម្រួម
 ឥន្ទ្រិយឱ្យពេញបរិបូណ៌ លុះការសម្រួមឥន្ទ្រិយពេញបរិបូណ៌ វាមិន
 ញ៉ាំងសុចរិត ៣ ឱ្យពេញបរិបូណ៌ លុះសុចរិត ៣ ពេញបរិបូណ៌ វាមិន
 ញ៉ាំងសតិប្បដ្ឋាន ៤ ឱ្យពេញបរិបូណ៌ លុះសតិប្បដ្ឋាន ៤ ពេញបរិបូណ៌
 វាមិនញ៉ាំងពោជ្ឈន្ត ៧ ប្រការ ឱ្យពេញបរិបូណ៌ លុះពោជ្ឈន្ត ៧ ប្រការ
 ពេញបរិបូណ៌ វាមិនញ៉ាំងវិជ្ជាវមុត្តិ ឱ្យពេញបរិបូណ៌ ។ អាហារ
 របស់វិជ្ជាវមុត្តិ៖ វាមិនខានយ៉ាងនេះ ពេញបរិបូណ៌យ៉ាងនេះឯង ។

[២៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ផលទាំងឡាយណាចម្បង ផលខ្ពស់ការ
 ចូលចិត្តចំពោះអថាគត បុគ្គលទាំងអស់នោះជាអ្នកបរិបូណ៌វាយចំដួំ ។

កេសិ ធិដ្ឋិសម្បជ្ជាមំ បញ្ចនំ វេទ ធិដ្ឋា
 បញ្ចនំ វេទ វិហាយ ធិដ្ឋា ។ កកមេសំ
 បញ្ចនំ វេទ ធិដ្ឋា ។ សត្តត្តុត្តិបរមស្ស(១)
 កោលំកាលស្ស ឯកតិជិស្ស សកាណាភិស្ស
 យោ ច ធិដ្ឋេវ ចន្ទ អរហា វេសំ បញ្ចនំ វេទ
 ធិដ្ឋា ។ កកមេសំ បញ្ចនំ វេទ វិហាយ ធិដ្ឋា ។
 អន្តបរិច្ឆាយិស្ស ឧបហត្ថបរិច្ឆាយិស្ស អសង្ខារ-
 បរិច្ឆាយិស្ស សសង្ខារបរិច្ឆាយិស្ស ឧទ្ធិសោតស្ស
 អកធិដ្ឋតាមិយោ វេសំ បញ្ចនំ វេទ
 វិហាយ ធិដ្ឋា ។ យេ កេច ភិក្ខុវេ
 មយំ ធិដ្ឋត្តតា សទ្ធេ កេ ធិដ្ឋិសម្បជ្ជា ។

១ ៤. សុត្តន្តបិដកសូត្រ ។

បណ្តាអ្នកបរិច្ឆេទដោយទិដ្ឋិទោះ បុគ្គល៥ ពួកសម្រេច (បរិនិព្វាន) ក្នុង
 លោកនេះ បុគ្គល៥ ពួកលះលោកនេះហើយ ទើបសម្រេច ។ បុគ្គល៥
 ពួកដែលសម្រេចក្នុងលោកនេះ តើដូចម្តេច ។ គឺសត្តក្តុត្តិបរមបុគ្គល ១
 កោលំកាលបុគ្គល ១ ឯកតិជិបុគ្គល ១ សកាណាមិបុគ្គល ១ ព្រះអរហន្ត
 ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ បុគ្គល៥ ពួកនេះមានការសម្រេចក្នុងលោកនេះ ។ បុគ្គល
 ៥ ពួកដែលលះលោកនេះ ហើយសម្រេច តើដូចម្តេច ។ គឺ(១) អន្តបរិច្ឆ-
 ាយិបុគ្គល ១ (២) ឧបហត្ថបរិច្ឆាយិបុគ្គល ១ (៣) អសង្ខារបរិច្ឆាយិ-
 បុគ្គល ១ (៤) សសង្ខារបរិច្ឆាយិបុគ្គល ១ (៥) ឧទ្ធិសោតអកធិដ្ឋតាមិ-
 បុគ្គល ១ បុគ្គល៥ ពួកនេះ លះលោកនេះហើយ ទើបសម្រេច ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលទាំងឡាយណាមួយ ដល់នូវការចូល
 ចិត្តចំពោះអថាគន ពួកបុគ្គលទាំងអស់នោះ ជាអ្នកបរិច្ឆេទដោយទិដ្ឋិ ។

១ តំលោកបរិនិព្វាន ពួកវាងាយចិន្តាខំដល់ពាក់កណ្តាល ។
 ២ លោកបរិនិព្វាន ពួកវាសាយុដ្ឋកពាក់កណ្តាលហើយ ទើបដល់ទីចំផុត ។
 ៣ លោកបរិនិព្វាន ដោយខិតខានសេចក្តីព្យាយាមវាង ។
 ៤ លោកបរិនិព្វាន ដោយសេចក្តីព្យាយាម ។
 ៥ លោកមានវិញ្ញាណដល់ទៅកាន់កន្លែងវិញ ។

តេស៊ី ជំនួសឱ្យឆ្នាំជំនួស ឥរេស៊ី បញ្ចប់ ឥត ជំនួស
ឥរេស៊ី បញ្ចប់ ឥត រិយាយ ជំនួស ។

(២៤) យេ តេតិ កិក្ខុដ មយំ អវេទ្ធិស្សន្ទា
សត្វេ តេ សោតាបន្ទា ។ តេស៊ី សោតាបន្ទាជំ
បញ្ចប់ ឥត ជំនួស បញ្ចប់ ឥត រិយាយ ជំនួស ។
កតមេស៊ី បញ្ចប់ ឥត ជំនួស ។ សន្តត្ថុវិចារស្ស
កោលំកោលស្ស ឯកតិជំស្ស សត្វានាតាមិស្ស
យោ ច ជិដ្ឋេវ ធម្មេ អរហា ឥរេស៊ី បញ្ចប់
ឥត ជំនួស ។ កតមេស៊ី បញ្ចប់ ឥត រិយាយ
ជំនួស ។ អន្តរាបវិជ្ជាយស្ស ឧបហាត្ថុបវិជ្ជាយស្ស
អសង្ការវិជ្ជាយស្ស សសង្ការវិជ្ជាយស្ស ឧទ្ធិ-
សោតស្ស អកតិជំនាមិទោ ឥរេស៊ី បញ្ចប់
ឥត រិយាយ ជំនួស ។ យេ តេតិ កិក្ខុដ
មយំ អវេទ្ធិស្សន្ទា សត្វេ តេ សោតាបន្ទា ។

បណ្ណាអករិយ្យោវាយជំនួសនោះ បុគ្គល ៥ ពួកនេះ សម្រេចក្នុងលោក
នេះ បុគ្គល ៥ ពួកនេះ លះលោកនេះហើយ ទើបសម្រេច ។

(២៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលទាំងឡាយណាខ្លះមួយ
ជ្រុះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ចំពោះគេជាគត ពួកបុគ្គលទាំងអស់នោះ ជាសោ-
ភាបន្ត ជាអ្នកដល់ខ្លាំងមាំមួនខ្លាំងអាយុមន្ត ។ បណ្ណារសោតាបន្តបុគ្គល
ទាំងនោះ បុគ្គល ៥ ពួកសម្រេចក្នុងលោកនេះ បុគ្គល ៥ ពួកលះលោកនេះ
ទើបសម្រេច ។ បុគ្គល ៥ ពួកដែលសម្រេច ក្នុងលោកនេះ តើដូចម្តេច ។
និសក្កក្កុំបមបុគ្គល ១ កោលំកោលបុគ្គល ១ ឯកតិជំបុគ្គល ១ សកតា-
តាមបុគ្គល ១ ព្រះអរហន្តក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ បុគ្គល ៥ ពួកនេះមានការសម្រេច
ក្នុងលោកនេះ ។ បុគ្គល ៥ ពួកដែលលះលោកនេះហើយ ទើបសម្រេច
តើដូចម្តេច ។ និសក្កក្កុំបមបុគ្គល ១ ឧបហាត្ថុបវិជ្ជាយបុគ្គល ១
អសង្ការវិជ្ជាយបុគ្គល ១ សសង្ការវិជ្ជាយបុគ្គល ១ ឧទ្ធិសោត-
អកតិជំនាមិទោបុគ្គល ១ បុគ្គល ៥ ពួកនេះ លះលោកនេះហើយ ទើប
សម្រេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលទាំងឡាយណាខ្លះមួយ
ជ្រុះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ចំពោះគេជាគត ពួកបុគ្គលទាំងអស់នោះ
ជាសោភាបន្ត (អ្នកដល់ខ្លាំងមាំមួនខ្លាំងអាយុមន្ត) ។

កេសី សោតាបន្តាធំ ឥមេសី បញ្ចង្គំ ឥន ធិដ្ឋា
ឥមេសី បញ្ចង្គំ ឥន វិហារេ ធិដ្ឋាតិ ។

[២៥] ឯកំ សមយំ អាយស្មា សារីបុត្តោ
មកទេសុ វិហារិ បាលតាត្តាមកេ ។ អថទោ
សាមណ្ឌកានិ បរិព្វាជកោ យេនាយស្មា សារីបុត្តោ
តេទុបសន្តិមិ ទុបសន្តិមិទា អាយស្មតា សារីបុត្តេន
សន្ធិំ សន្មោធំ សន្មោធំយំ កតំ សារាណិយំ
វិតិសារត្តា ឯកមន្តំ ធិសិធិ ។ ឯកមន្តំ ធិសិធា
ទោ សាមណ្ឌកានិ បរិព្វាជកោ អាយស្មន្តំ សារី
បុត្តំ ឯតទភេទ កិច្ច ទោ អារុសោ សារីបុត្ត សុទិ
កំ ទុក្ខង្គំ ។ អកិច្ចតិ ទោ អារុសោ ទុក្ខា
អនកិច្ចតិ សុទា ។ អកិច្ចតិយា អារុសោ
សតិ ឥទំ ទុក្ខំ ចាចកន្តំ សិទំ ទុក្ខំ ជិយន្តា
បិចាសា ទុក្ខារេ បស្សរេវ អត្តិសម្មសេនា
នណ្ឌសម្មសេនា សត្តសម្មសេនា ញាតិបិ ធំ
មំត្តាបិ សំតម្ម សមាគម្ម កេសេន្តិ ។

បណ្ណាសោកាបន្តបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គល ៥ ពួកនេះ សម្រេចក្នុងលោក
នេះ បុគ្គល ៥ ពួកនេះ លះលោកនេះហើយ ទើបសម្រេច ។

[២៥] សម័យមួយ ព្រះសារីបុត្ត ដ៏មានអាយុ គង់នៅទាលក-
ត្រាម ក្នុងវិជម្ពគម្ម ។ គ្រានោះ បរិព្វាជកេណ្ឌៈសាមណ្ឌកានិ ចូល
ទៅក្រសែសារីបុត្តដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បានពោល
ពាក្យកត់តាត់ជាមួយនឹងព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ លុះបញ្ចប់ពាក្យវិជម្ពគម្ម
វិភាយនឹងពាក្យវិជម្ពគម្មហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះ
បរិព្វាជកេណ្ឌៈសាមណ្ឌកានិ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានសួរព្រះ
សារីបុត្តដ៏មានអាយុដូច្នោះថា ម្ចាស់អារុសោសារីបុត្ត អ្វីហ្ន៎ ឈ្មោះ
ថា សុខ អ្វីឈ្មោះថា ទុក្ខ ។ ព្រះសារីបុត្តឆ្លើយថា ម្ចាស់អារុសោ
ការកើតឡើងហ្នឹងឈ្មោះថា ទុក្ខ ការមិនកើតឡើង ឈ្មោះថា សុខ ។
ម្ចាស់អារុសោ កាលបើមានការកើតឡើង សេចក្តីទុក្ខនេះ វាមក
ប្រាកដ គឺការត្រជាក់ ភ្លៅ ប្លោម ប្រេក ទង្វារ ចស្សវៈ បំប្រែវិនិច្ឆ័យ
ភ្លើង បំប្រែវិនិច្ឆ័យ បំប្រែវិនិច្ឆ័យស្រ្តាវុធ ញាតិទាំងឡាយក្តី
មិនត្រូវទាំងឡាយក្តី វាមកបំប្រែសព្វគ្នា បៀតបៀនបុគ្គលនោះ ។

អតិថិត្យត្តិយោ អាវុសោ សតិ វេទិ ទុក្ខំ ចាដិកង្ខំ ។
 អនតិថិត្យត្តិយោ អាវុសោ សតិ វេទិ សុខំ ចាដិកង្ខំ
 ឈ សីតំ ឈ ឧណ្ណំ ឈ ជ័យញ្ញា ឈ បិបាសា ឈ
 ឧទ្ធារោ ឈ បស្ស្យកេ ឈ អក្កុសម្មស្សោ ឈ
 ឈណ្ណសម្មស្សោ ឈ សទ្ធសម្មស្សោ ញាតិបិ បិ មិត្តាបិ
 សំភម្ម សមាភម្ម ឈ រោសេដ្ឋំ ។ អនតិថិត្យត្តិយោ
 អាវុសោ សតិ វេទិ សុខំ ចាដិកង្ខំ ។

[៦៦] ឯកំ សមយំ អាយស្មា សារីបុត្តោ
 មគាធសុ វិហារតិ ជាលកត្តាមគោ ។ អថទោ
 សាមណ្ណកាដិ បរិច្ឆាជិកោ យេនាយស្មា សារីបុត្តោ
 តេទុបសង្កមំ ឧបសង្កមិត្តា អាយស្មតា សារីបុត្តោ
 សន្និ សម្មោធិ សម្មោធិយេ កតំ សាកណិយំ
 វិតិសារត្វា ឯកមន្តំ ឯសិធិ ។ ឯកមន្តំ ឯសិធិ
 ទោ សាមណ្ណកាដិ បរិច្ឆាជិកោ អាយស្មន្តំ សារី-
 បុត្តំ ឯកនរោច កន្តំ ទោ អាវុសោ សារីបុត្ត
 វេទស្មី ធម្មវិធមេ សុខំ កតិ ទុក្ខន្តំ ។

ម្នាលអាវុសោ កាលបើ មានការកើតឡើង សេចក្តីទុក្ខនេះ វែម
 ប្រាកដ ។ ម្នាលអាវុសោ កាលបើ មិនមានការកើតឡើង
 សេចក្តីសុខនេះ វែមប្រាកដ គឺការមិនមានក្រថាក់ មិន
 មានក្តៅ មិនមានហ្មាន មិនមានស្រែក មិនមានទុញ្ចាវ មិន
 មានចស្ស្យាវ មិនមានបំប្រែវិនិក្ខេតិ មិនមានបំប្រែវិនិក្ខេតិ
 មិនមានបំប្រែវិនិក្ខេតិស្រ្តាវុត ឬញាតិទាំងឡាយក្តី មិនមាន
 ទ្វាយក្តី មិនដួបដុំប្រសព្វគ្នា បៀតបៀនបុគ្គលនោះ ។ ម្នាលអាវុសោ
 កាលបើ មិនមានការកើតឡើង សេចក្តីសុខនេះ វែមប្រាកដ ។

[៦៦] សម័យមួយ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានកាយ ទៅក្នុងពាលកត្រាម
 ក្នុងវេទមគតៈ ។ គ្រានោះ បរិច្ឆាជិកោឈ្មោះសាមណ្ណកាដិ ចូលទៅរក
 ព្រះសារីបុត្តដ៏មានកាយ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ពោលពាក្យរាក់
 ទាក់សំលេងសំលាល ជាមួយនឹងព្រះសារីបុត្តដ៏មានកាយ លុះបញ្ចប់
 ពាក្យដែលគួររីករាយ និងពាក្យដែលគួរលើកហើយ ក៏អន្ទិយក្នុងទី
 ដ៏សមគួរ ។ លុះបរិច្ឆាជិកោ ឈ្មោះសាមណ្ណកាដិ អន្ទិយក្នុងទីដ៏សមគួរ
 ហើយ បានសួរព្រះសារីបុត្ត ដ៏មានកាយដូច្នោះថា ម្នាលអាវុសោ
 សារីបុត្ត អ្វីហ្ន៎ ឈ្មោះថា សុខ អ្វីឈ្មោះថា ទុក្ខ ក្នុងធម្មវិធីនេះ ។

អនតិរតិ ទោ អាវុសោ ឥមស្មី ធម្មវិទយេ ទុក្ខា
 អតិរតិ សុទា ។ អនតិរតិយា អាវុសោ សតិ ឥទ្ធ
 ទុក្ខំ ចាដិកង្ខំ កង្កោយំ សុទំ សាតំ ចាដិកង្កតិ
 វិគោមិ... ធិសិទ្ធាមិ... សយាដោមិ... តាមគតោមិ...
 អវញ្ញតតោមិ... វុត្តម្មលតតោមិ... សុញ្ញតាវតតោមិ...
 អញ្ញតាសតតោមិ... ភិក្ខុមជ្ឈតតោមិ សុទំ សាតិ
 ចាដិកង្កតិ ។ អនតិរតិយា អាវុសោ សតិ ឥទ្ធ
 ទុក្ខំ ចាដិកង្កំ ។ អតិរតិយា អាវុសោ សតិ
 ឥទ្ធ សុទំ ចាដិកង្កំ កង្កោយំ សុទំ សាតំ
 អនិកង្កតិ វិគោមិ... ធិសិទ្ធាមិ... សយាដោមិ...
 តាមគតោមិ... អវញ្ញតតោមិ... វុត្តម្មលតតោមិ...
 សុញ្ញតាវតតោមិ... អញ្ញតាសតតោមិ... ភិក្ខុមជ្ឈ-
 តតោមិ សុទំ សាតិ អនិកង្កតិ ។ អតិរតិយា
 អាវុសោ សតិ ឥទ្ធ សុទំ ចាដិកង្កតិ ។

ព្រះសាមីស្រឡើយថា ម្ចាស់អាវុសោ សេចក្តីមិនត្រេកអរនេះឯង ឈ្មោះ
 ថា ទុក្ខ សេចក្តីត្រេកអរ ឈ្មោះថា សុខ ក្នុងធម្មវិទយនេះ ។ ម្ចាស់
 អាវុសោ កាលបើ មិនមានសេចក្តីត្រេកអរ សេចក្តីទុក្ខនេះ វែមធំ
 ប្រាកដ គឺបុគ្គលកាលដើរទៅក្តី វែមធំមិនបានសេចក្តីសុខជាទីត្រេកអរ
 ឈរនៅក្តី... អង្គុយនៅក្តី... ដេកនៅក្តី... ទៅក្នុងស្រុកក្តី... ទៅ
 ក្នុងព្រៃក្តី... ទៅជិតគល់ឈើក្តី... ទៅក្នុងផ្ទះស្ងាត់ក្តី... ទៅក្នុងទីវាលក្តី...
 ទៅក្នុងកណ្តាលភ្នំក្តី ក៏វែមធំមិនបានសេចក្តីសុខ ជាទីត្រេកអរឡើយ ។
 ម្ចាស់អាវុសោ កាលបើ មិនមានសេចក្តីត្រេកអរ សេចក្តីទុក្ខនេះ
 វែមធំប្រាកដ ។ ម្ចាស់អាវុសោ កាលបើ មានសេចក្តីត្រេកអរ
 សេចក្តីសុខនេះ វែមធំប្រាកដ គឺបុគ្គលកាលដើរទៅ ក៏បានប្រសព្វ
 សេចក្តីសុខ ជាទីត្រេកអរ ឈរក្តី... អង្គុយក្តី... ដេកក្តី...
 ទៅក្នុងស្រុកក្តី... ទៅក្នុងព្រៃក្តី... ទៅជិតគល់ឈើក្តី... ទៅក្នុង
 ផ្ទះស្ងាត់ក្តី... ទៅទីវាលក្តី... ទៅកណ្តាលភ្នំក្តី... វែមធំបានប្រសព្វ
 សេចក្តីសុខ ជាទីត្រេកអរ ។ ម្ចាស់អាវុសោ កាលបើ មានសេចក្តី
 ត្រេកអរ សេចក្តីសុខនេះ វែមធំប្រាកដ ។

ទុំយមច្បាប់សេ យមវិញ

[២៧] ឯត្រី សមយំ កកវា កោសលេសុ
 បារិកញ្ចុរមាណោ មហាតា ភិក្ខុសង្ឃៗ សុទ្ធិ យេន
 ឧឡុកចានំ ធាម កោសលានំ ឯតមោ តទ-
 វសវិ ។ តត្រ សុទ្ធិ កកវា ឧឡុកចានេ វិហានំ
 បលាសវេន ។ តេន ទោ បទ សមយេន កកវា
 តទហុចោសថេ ភិក្ខុសង្ឃបរិកោ ឯសិទ្ធា ហោតំ ។
 អថទោ កកវា តហុទេវ វត្តិ ភិក្ខុ(១) ធម្មិយោ
 កតាយ សន្តស្សនា សមាធមត្តា សមុត្តេជេត្តា
 សម្បវាសេត្តា តុណ្ណិក្ខនំ តុណ្ណិក្ខនំ ភិក្ខុសង្ឃ
 អនុវិណោកេត្តា អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ អាមន្តសិ
 វិតតមីនមិទ្ធា ទោ សារីបុត្ត ភិក្ខុសង្ឃោ បដិ-
 ភាតុ តំ សារីបុត្ត ភិក្ខុនំ ធម្មិកតា បិដ្ឋិ មេ
 អាតិលាយតិ តមហំ អាយមំស្សាមិតំ ។ ឯវំ កន្លតំ
 ទោ អាយស្មា សារីបុត្តោ កកវតោ បទុស្សានំ ។
 អថទោ កកវា ឧតុត្តសំ សង្ឃដំ បញ្ញាមេត្តា
 ធម្មិណោន បស្សេន សិហាសេយ្យំ កក្សេសិ

១ ម . ភិក្ខុនំ ។

ទុំយមច្បាប់សេ យមវិញ

[២៧] សមយំមួយ ប្រាជ្ញីមានព្រះភាគ ទ្រង់ព្យាដំណើរទៅ
 កាន់បារិក ក្នុងកោសលដទបវ ជាមួយនឹងភិក្ខុសង្ឃច្រើនរូប ស្តេច
 ត្រូវទៅកាន់និគមរណ្ណៈឧទ្យានបុរាណៈ របស់អ្នកវិជនកោសល ។ ក្នុង
 ទីនោះ បានឮថា ប្រាជ្ញីមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងព្រៃបារ ទៀបស្រុក
 រណ្ណៈឧទ្យានបុរាណៈ ។ សម័យនោះឯង ប្រាជ្ញីមានព្រះភាគ មានភិក្ខុ
 សង្ឃចោមពេមហើយ ទ្រង់គង់ក្នុងទេវតាសថវិជនានោះ ។ គ្រាពេល
 ប្រាជ្ញីមានព្រះភាគ ទ្រង់ព្យាដំណើរទៅ ឲ្យកាន់យក ឲ្យកាចហិន
 ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថា អស់វេលាយចម្រើ ទ្រង់មើលមើល
 ភិក្ខុសង្ឃ ដែលគង់នៅស្ងប់ស្ងៀម ហើយក៏គ្រាស់នឹងព្រះសារីបុត្ត
 ដ៏មានអាយុថា ខ្ញាលសារីបុត្ត ភិក្ខុសង្ឃប្រាសចាកមីនមិទ្ធាហើយ
 ខ្ញាលសារីបុត្ត លោកចូរមិត្តមិត្តថា ដល់ភិក្ខុបារិក្ខយចុះ គង់គត
 រយៗនឹង គង់គតនឹងសម្រាកទ្រង់បន្តិច ។ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ
 ទទួលព្រះពុទ្ធដីកា របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។
 លំដាប់នោះ ប្រាជ្ញីមានព្រះភាគ ទ្រង់ទ្រង់ក្រលសស្សាដ៏មាន
 ជាន់ ២ ហើយ សម្រេចនូវសីហាសេយ្យស ផ្ទៀងទៅកាន់ស្តាំ

ចានេ ចានំ អន្តាជាយ សនោ សម្បជានោ
 ឧដ្ឋានសញ្ញំ មនសិករិត្តា ។ តត្រ ទោ អាយស្មា
 សារីបុត្តោ កិក្ខុ អាមន្តេសិ អាវុសោ កិក្ខុវេតិ ។
 អាវុសោតំ ទោ តេ កិក្ខុ អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស
 បច្ឆស្សេន្តសុំ ។ អាយស្មា សារីបុត្តោ ឯតនេវេច
 យស្ស កស្សចិ អាវុសោ សន្តា ធនុ
 កុសលេសុ ធម្មេសុ ហិរិ ធនុ... ឱត្តប្បំ
 ធនុ... វិរិយំ ធនុ... បញ្ញា ធនុ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ តស្ស យា វត្តំ វា ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ
 ចារិហានិយេវ^(១) ចានិកម្មា កុសលេសុ ធម្មេសុ
 តោ វុឡិ ។ សេយ្យជមិ អាវុសោ តាន្តបុត្ត
 ចន្ទស្ស យា វត្តំ វា ទិវសោ វា អាគច្ឆតិ ហាយ-
 តេវ វណ្ណេន ហាយតិ មណ្ឌលេន ហាយតិ
 អាកាយ ហាយតិ អារោហេបរិណាមោន ឯវិមេវ ទោ
 អាវុសោ យស្ស កស្សចិ សន្តា ធនុ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ ហិរិ ធនុ... ឱត្តប្បំ ធនុ... វិរិយំ ធនុ...

១. ឱ. ម. ហានិយេវ ។

កម្រិតប្រាបាលីប្រះបាទ មានប្រះសតិវិនិស្សន្ទនោះ ធ្វើមនសិការៈ
 ខ្លាំងធនញ្ញា ។ ក្នុងទំនោះ ប្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ហៅកិក្ខុទាំង
 ខ្យល់ថា ម្ចាស់អាវុសោកិក្ខុទាំងខ្យល់ ។ កិក្ខុទាំងអម្បាលនោះ
 ទទួលស្តាប់ពាក្យប្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុថា ករុណាអាវុសោ ។ ប្រះ
 សារីបុត្តដ៏មានអាយុ សំដែងជូនថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងខ្យល់ សព្វ
 ក្នុងកុសលធម៌ទាំងខ្យល់ របស់បុគ្គលណា មួយមិនមាន ហិរិ មិនមាន...
 ឡត្តប្បៈ មិនមាន... វិរិយៈ មិនមាន... បញ្ញាក្នុងកុសលធម៌ទាំងខ្យល់
 មិនមាន យប់និងថ្ងៃរបស់បុគ្គលនោះ មកដល់ សេចក្តីសាច់ស្លឱ្យក្នុង
 កុសលធម៌ទាំងខ្យល់ តែងប្រាកដ សេចក្តីចំរើន មិនប្រាកដ
 ឡើយ ។ ម្ចាស់អាវុសោ ដូចជា យប់និងថ្ងៃ របស់ប្រះបាទ ក្នុង
 កាឡបុគ្គ មកដល់ ប្រះបាទនោះ វេរីដ៏បាត់បាត់ណា បាត់បាត់មណ្ឌល
 បាត់បាត់ខ្លី បាត់បាត់កំសត់នឹងទំហំ យ៉ាងណាម៉េញ ម្ចាស់អាវុសោ
 ទាំងខ្យល់ សព្វក្នុងកុសលធម៌ទាំងខ្យល់ របស់បុគ្គលណា មួយ
 មិនមាន ហិរិ មិនមាន... ឡត្តប្បៈ មិនមាន... វិរិយៈ មិនមាន... ។

បញ្ញា ធម្មតិ កុសលេសុ ធម្មេសុ តស្ស យា វត្ថុ
 វា និវេសា វា អាគម្ពតិ ចារិយា ធម្មេវ ចាដិកម្ពុ
 កុសលេសុ ធម្មេសុ ចោ វុឡិ ។ អស្សនោ
 បុរិស បុគ្គលោតិ អាវុសោ ចរិយា ធម្មេតំ អហិរិកា
 បុរិស បុគ្គលោតិ អាវុសោ ចរិយា ធម្មេតំ អនោត្តប្បិ
 បុរិស បុគ្គលោតិ អាវុសោ ចរិយា ធម្មេតំ កុសិកោ
 បុរិស បុគ្គលោតិ អាវុសោ ចរិយា ធម្មេតំ ទុប្បត្តោ
 បុរិស បុគ្គលោតិ អាវុសោ ចរិយា ធម្មេតំ កោធនោ
 បុរិស បុគ្គលោតិ អាវុសោ ចរិយា ធម្មេតំ ទុបតាហិ
 បុរិស បុគ្គលោតិ អាវុសោ ចរិយា ធម្មេតំ ចាបិច្ឆោ
 បុរិស បុគ្គលោតិ អាវុសោ ចរិយា ធម្មេតំ ចាបមិត្តោ
 បុរិស បុគ្គលោតិ អាវុសោ ចរិយា ធម្មេតំ

បញ្ញាក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមាន យវិនិច្ឆ័យ របស់បុគ្គលនោះ
 មកផល សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ តែងប្រាកដ
 សេចក្តីចរិយ មិនប្រាកដឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់អាវុសោ
 ទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរិសបុគ្គលមិនមានសព្វ នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ
 ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរិសបុគ្គលមិនមានហិរ នេះ ជាសេចក្តី
 សាបសូន្យ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរិសបុគ្គលមិនមាន
 អនោត្តប្បៈ នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា
 បុរិសបុគ្គល ជាអ្នកច្នៃល្បែងអុស នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ម្ចាស់
 អាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរិសបុគ្គល អប្បន័តបញ្ញា នេះ ជា
 សេចក្តីសាបសូន្យ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរិសបុគ្គល
 ជាអ្នកគ្រោង នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ
 ពាក្យថា បុរិសបុគ្គល ជាអ្នកចងសេចក្តីគ្រោងទុក នេះ ជាសេចក្តី
 សាបសូន្យ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរិសបុគ្គលជា
 អ្នកប្រាថ្នាក្រក់ នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ
 ពាក្យថា បុរិសបុគ្គល ជាអ្នកមានមិត្តក្រក់ នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ

មិច្ឆាធិដ្ឋិកោ បុរិសបុគ្គលោតិ អាវុសោ បរិហារមមេតំ ។
 យស្ស កស្សចិ អាវុសោ សទ្ធា អត្តំ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ ហិរិ អត្តំ... ឱត្តប្បំ អត្តំ... វិរិយំ អត្តំ...
 បញ្ញា អត្តំ កុសលេសុ ធម្មេសុ តស្ស យា វត្តិ វា
 ធិវសោ វា អាគច្ឆតិ វុឡិយេវ ចាដិកក្កា កុសលេសុ
 ធម្មេសុ ទោ ចារិហារិ ។ សេយ្យថាមិ អាវុសោ
 ធុណ្ឌបក្ខេ ចទ្ធស្ស យា វត្តិ វា ធិវសោ វា អាគច្ឆតិ
 វុឡិកេវ វណ្ណេ វុឡិកិ មណ្ឌលេ វុឡិកិ
 អាភាយ វុឡិកិ អាភេហបរិណាហោ ឯវមេវ
 ទោ អាវុសោ យស្ស កស្សចិ សទ្ធា អត្តំ កុស-
 លេសុ ធម្មេសុ ហិរិ អត្តំ... ឱត្តប្បំ អត្តំ... វិរិយំ
 អត្តំ... បញ្ញា អត្តំ កុសលេសុ ធម្មេសុ តស្ស
 យា វត្តិ វា ធិវសោ វា អាគច្ឆតិ វុឡិយេវ ចាដិ-
 កក្កា កុសលេសុ ធម្មេសុ ទោ ចារិហារិ ។ សទ្ធា
 បុរិសបុគ្គលោតិ អាវុសោ អបរិហារមមេតំ

ម្ចាស់ភាវុសោតាំងឡាយ ពាក្យថា បុរិសបុគ្គល ជាអ្នកមានសេចក្តី
 យើងឡើយ នេះ ជាសេចក្តីសាមសូឡ ។ ម្ចាស់ភាវុសោ
 តាំងឡាយ ពាក្យថា សទ្ធាកុសលេធម៌តាំងឡាយ របស់បុគ្គល
 ណាមួយ មាន ហិរិ មាន... ឡើយ: មាន... វិរិយ: មាន...
 បញ្ញាកុសលធម៌តាំងឡាយ មាន យប់នឹងថ្ងៃរបស់បុគ្គលនោះ មកដល់
 សេចក្តីចំរើនកុសលធម៌តាំងឡាយ តែងប្រាកដ សេចក្តីសាមសូឡ
 វែងមិនប្រាកដឡើយ ។ ម្ចាស់ភាវុសោតាំងឡាយ ដូចជាយប់នឹងថ្ងៃ
 របស់ព្រះចន្ទ ក្នុងផុល្លបក្ខ មកដល់ ព្រះចន្ទនោះ វែងមិនដោយ
 ពាលិ ចំរើនដោយមណ្ឌល ចំរើនដោយពន្លឺ ចំរើនដោយកំពស់នឹង
 ទំហំ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ភាវុសោតាំងឡាយ សទ្ធាកុសលធម៌តាំង
 ឡាយ របស់បុគ្គលណាមួយ មាន ហិរិមាន... ឡើយ: មាន.. វិរិយ:
 មាន... បញ្ញាកុសលធម៌តាំងឡាយ មាន យប់នឹងថ្ងៃរបស់បុគ្គលនោះ
 មកដល់ សេចក្តីចំរើនកុសលធម៌តាំងឡាយ តែងប្រាកដ សេចក្តី
 សាមសូឡ មិនប្រាកដឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់ភាវុសោតាំង
 ឡាយ ពាក្យថា បុរិសបុគ្គលអ្នកមានសទ្ធា នេះ ជាសេចក្តីមិនសាមសូឡ

ហិរិមា ធុរិសធុត្តលោតិ អាវុសោ អបរិហាធមេតំ
 ឱត្តប្បិ ធុរិសធុត្តលោតិ អាវុសោ អបរិហាធមេតំ
 អាវុត្តិយោ ធុរិសធុត្តលោតិ អាវុសោ អបរិហាធមេតំ
 បញ្ញា ធុរិសធុត្តលោតិ អាវុសោ អបរិហាធមេតំ
 អក្កោធនោ ធុរិសធុត្តលោតិ អាវុសោ អបរិហាធមេតំ
 អទុបទាហិ ធុរិសធុត្តលោតិ អាវុសោ អបរិហាធមេតំ
 អប្បិច្ឆោ ធុរិសធុត្តលោតិ អាវុសោ អបរិហាធមេតំ
 កល្យាណមិត្តោ ធុរិសធុត្តលោតិ អាវុសោ អបរិហាធមេតំ
 សម្មាទិដ្ឋិកោ ធុរិសធុត្តលោតិ អាវុសោ អបរិហាធមេតំ
 មេតន្តិ ។ អថទោ កកវា បទុដ្ឋាយ អាយស្មន្តំ
 សារីបុត្តំ អាមន្តសិ សាទុ សាទុ សារីបុត្តំ

ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរសបុគ្គល ជាអ្នកមានបរិ
 នេះ ជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា
 បុរសបុគ្គល ជាអ្នកមានឧត្តប្បិ នេះ ជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ម្ចាស់
 អាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរសបុគ្គល ជាអ្នកមានវិយៈប្រាណហើយ
 នេះ ជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា
 បុរសបុគ្គល ជាអ្នកមានបញ្ញា នេះ ជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ម្ចាស់អាវុសោ
 ទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរសបុគ្គល ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីក្រោម
 នេះ ជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរស-
 បុគ្គល ជាអ្នកមិនបដិសេចក្តីក្រាមទុក នេះ ជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ម្ចាស់
 អាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរសបុគ្គលជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាខ្ពង់
 នេះ ជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរស-
 បុគ្គលជាអ្នកមានកល្យាណមិត្តនេះ ជាសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ម្ចាស់អាវុសោ
 ទាំងឡាយ ពាក្យថា បុរសបុគ្គលអ្នកមានការយល់ឃើញត្រូវ នេះ ជា
 សេចក្តីមិនសាបសូន្យ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ច្រៀងនិទ
 ទៀត គ្រាសំនឹងព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុវ្យា ប្រាណហើយ ។ សារីបុត្ត

យស្ស កស្សចំ សារីបុត្ត សទ្ធា នត្ថំ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ ហិរិ នត្ថំ... ទុក្ខប្បំ នត្ថំ... វិរិយំ នត្ថំ...
 បញ្ញា នត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ . តស្ស យា
 វត្តំ កំ ធិរសោ វា អាគច្ឆតិ ហាយេវេ ចាដិកម្មំ
 កុសលេសុ ធម្មេសុ ទោ វុឡិ ។ សេយ្យជាមិ
 សារីបុត្ត កោឡបត្តេ ចទ្ធស្ស យា វត្តំ កំ ធិរសោ
 វា អាគច្ឆតិ ហាយេវេ វណ្ណិយ ហាយេតិ មណ្ឌា-
 លេន ហាយេតិ អាភាយ ហាយេតិ អាភេហាបរិ-
 ណារហេន ឯវមេវ ទោ សារីបុត្ត យស្ស កស្សចំ
 សទ្ធា នត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ ។ បេ ។ បញ្ញា
 នត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ ។ បេ ។ អស្សត្រា
 បុរិសបុគ្គលោតិ សារីបុត្ត បរិហានមេតំ អហិរិកា...
 អនោត្តប្បិ... កុសីតោ... ទុប្បត្តោ .. កោធនោ...
 ទុបបាហិ... ចាបិច្ឆោ... ចាបមិត្តោ... មិត្តានិដ្ឋិកោ
 បុរិសបុគ្គលោតិ សារីបុត្ត បរិហានមេតំ ។

ម្ចាស់សារីបុត្ត សទ្ធាកុសលេនមិច្ឆាធិនិទ្ធាយ របស់បុគ្គលណាមួយ
 មិនមាន ហិរិមិនមាន ... ទុក្ខប្បៈមិនមាន... វិរិយៈមិនមាន ... បញ្ញាក្នុង
 កុសលេនមិច្ឆាធិនិទ្ធាយ មិនមាន យប់និវិច្ឆរបស់បុគ្គលនោះ មកដល់
 សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងកុសលេនមិច្ឆាធិនិទ្ធាយ តែងប្រាកដ សេចក្តីចំរើន
 មិនប្រាកដឡើយ ។ ម្ចាស់សារីបុត្ត ដូចដោយមិននិវិច្ឆ របស់ព្រះ
 ចន្ទ ក្នុងការប្រកួត មកដល់ ព្រះចន្ទនោះក៏បាត់បាត់ណា បាត់បាត់មណ្ឌល
 បាត់បាត់ទី បាត់បាត់កំសំនិទ្ធិចំហំ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់សារីបុត្ត
 សទ្ធាកុសលេនមិច្ឆាធិនិទ្ធាយ របស់បុគ្គលណាមួយមិនមាន ។ បេ ។
 បញ្ញាក្នុងកុសលេនមិច្ឆាធិនិទ្ធាយមិនមាន ។ បេ ។ កំយ៉ាងនោះដែរ ម្ចាស់
 សារីបុត្ត ពាក្យថា បុរសបុគ្គលមិនមានសទ្ធា នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ
 ជាអ្នកមិនមានហិរិ... ជាអ្នកមិនមានទុក្ខប្បៈ... ជាអ្នកមិនមានវិរិយៈ... ជាអ្នក
 អស្សត្រា... ជាអ្នកគ្រោធ... ជាអ្នកចង់សេចក្តីគ្រោធទុក... ជាអ្នកមាន
 សេចក្តីប្រាថ្នាព្រក់... ជាអ្នកមានមិត្តព្រក់... ម្ចាស់សារីបុត្ត ពាក្យថា
 បុរសបុគ្គល អ្នកមានការយល់ឃើញខុស នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ។

យស្ស កស្សចិ សារីបុត្ត សទ្ធា អត្ថំ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ ហិរិ អត្ថំ... ឱត្តប្បំ អត្ថំ... វិយំ អត្ថំ...
 បញ្ញា អត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ តស្ស យា វត្ថំ
 វា ធិវសោ វា អាតច្ឆតិ វុឡិយេវ ចាដិកត្តា
 កុសលេសុ ធម្មេសុ ខោ ចារិហានិ ។ សេយ្យជាបិ
 សារីបុត្ត ធីត្តាបក្ខេ ចទ្ធស្ស យា វត្ថំ វា
 ធិវសោ វា អាតច្ឆតិ វុឡិយេវ វណ្ណន វុឡិ
 មណ្ឌលេន វុឡិ អាគាយ វុឡិ អាហោបរិណា-
 ហោន ឯវិមវ មោ សារីបុត្ត យស្ស កស្សចិ សទ្ធា
 អត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ ហិរិ អត្ថំ... ឱត្តប្បំ
 អត្ថំ... វិយំ អត្ថំ... បញ្ញា អត្ថំ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ តស្ស យា វត្ថំ វា ធិវសោ វា អាតច្ឆតិ
 វុឡិយេវ ចាដិកត្តា កុសលេសុ ធម្មេសុ ខោ
 ចារិហានិ ។ សទ្ធា បុរិសបុត្តលោតិ សារីបុត្ត
 អបរិហានមេតំ ហិរិវា... ឱត្តប្បំ... អាវទ្ធិវិយោ...
 បញ្ញាវា... អក្កាណោ... អនុបដាហិ... អប្បិច្ឆោ...

ម្នាលសារីបុត្ត សទ្ធាក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ របស់បុគ្គលណាមាត ហិរិ
 មាត... ឡត្តប្បៈ មាត... វិយៈ មាត... បញ្ញាក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 មាត យថាទីវិប្បរបស់បុគ្គលនោះមកដល់ សេចក្តីចំរើនក្នុងកុសលធម៌
 ទាំងឡាយ រមែងប្រាកដ សេចក្តីសាបសូន្យ មិនប្រាកដឡើយ ។
 ម្នាលសារីបុត្ត ដូចជាយថាទីវិប្បណា របស់ព្រះចន្ទ ក្នុងវណ្ណបុត្ត
 មកដល់ ព្រះចន្ទនោះ ចំរើនដោយគណិ ចំរើនដោយមណ្ឌល ចំរើន
 ដោយភិទ្ធិ ចំរើនដោយកំណត់ទីទំហំ យ៉ាងណាមិញ ម្នាលសារីបុត្ត
 សទ្ធាក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ របស់បុគ្គលណា មិម្តយមាត ហិរិ មាត...
 ឡត្តប្បៈ មាត... វិយៈ មាត... បញ្ញាក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មាត យថា
 ទីវិប្បរបស់បុគ្គលនោះ មកដល់ សេចក្តីចំរើនក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 រមែងប្រាកដ សេចក្តីសាបសូន្យ មិនប្រាកដឡើយ កំយ៉ាងនោះដែរ ។
 ម្នាលសារីបុត្ត ពាក្យថា បុរសបុគ្គលជាអ្នកមានសទ្ធា នេះ ជាសេចក្តី
 មិនសាបសូន្យ ជាអ្នកមានហិរិ... ជាអ្នកមានឡត្តប្បៈ... ជាអ្នកមាន
 វិយៈប្រាក្ខោហិយ... ជាអ្នកមានបញ្ញា... ជាអ្នកមិនមានសេចក្តី
 ប្រាកដ... ជាអ្នកមិនចង់សេចក្តីប្រាកដទុក... ជាអ្នកប្រាថ្នាវិច...

កស្សណមិត្តោ... សម្មាសម្ពុទ្ធិតោ បុរិសបុគ្គលោតិ
សារីបុគ្គ អបរិហានមេតង្គិ ។

[៦៨] ឯតំ សមយំ ភក្កវា ទឡក្កចានេ
វិហារតិ បលាសវិនេ ។ តេទ ទោ បទ សមយេទ
ភក្កវា ភទបុរោសវេ កិក្កុសធម្មបរិកោ ទិសិទ្ធា
ហោតិ ។ អថទោ ភក្កវា ពហុទេវ វត្តិ ភិក្ខុ(១) ទម្មយា
កាថាយ សទ្ធិស្សត្វា សមាទបេត្វា សធុត្តជេត្វា
សម្បហំសេត្វា តុណ្ណិក្ខតំ តុណ្ណិក្ខតំ កិក្កុសធម្មំ
អនុវិលោកេត្វា អាយស្សង្គំ សារីបុគ្គំ អមន្តេសិ
វិកតថិទមិន្ទោ ទោ សារីបុគ្គំ កិក្កុសធម្មំ បដិកាតុ
តំ សារីបុគ្គំ ភិក្ខុនំ ទម្មំ កាថា ថិទ្ធិ មេ អាតិ-
លាយតំ តមហំ អាយមិស្សមិតំ ។ ឯវំ កន្តេតិ
ទោ អាយស្សា សារីបុគ្គោ ភក្កវិតោ បទ្ធិស្សាសិ ។
អថទោ ភក្កវា ទតុត្តណំ សធម្មំ ដិ បញ្ញាមេត្វា ទត្តិណោទ
បស្សេន សិហាសេយ្យំ កាយ្យសំ ចានេ ចានំ អត្តាថាយ
សតោ សម្បជានោ ទុដ្ឋានសញ្ញំ មទសំការិក្វា ។

១ ឆ. ភិក្ខុនំ ។

ជាអ្នកមានមិត្តល្អ... ម្ចាស់សារីបុគ្គ ពាក្យថា បុរិសបុគ្គលជាអ្នកមាន
សេចក្តីយល់ឃើញត្រូវ នេះ ជាសេចក្តីមិនសាចស្មោះទេ ។

[៦៨] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងព្រៃបារ
ទៀបនិគមរណ្ណេនទ្យកបុរៈ ។ សម័យនោះឯង ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
មានកិក្កុសធម្មំចោមរមេ គង់នៅក្នុងទេវបុរសវិហារនោះ ។ គ្រានោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ពន្យល់ភ្នែកភិក្ខុវ្យាកាន់យក ឲ្យអាចហើន ឲ្យរីក
រាយ ដោយធម៌កថា អស់វេលាយប់ជ្រៅ ទ្រង់មើលមើលកិក្កុសធម្មំ
ដែលអង្គុយនៅស្ងប់ស្ងៀម ហើយគ្រាសនឹងព្រះសារីបុគ្គ ដ៏មានអាយុ
ថាម្ចាស់សារីបុគ្គ កិក្កុសធម្មំប្រាសចាកមិនមិទ្ធាហើយ ម្ចាស់សារីបុគ្គ
លោកចូលបំភ្លឺធម៌កថា ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយចុះ តថាគត្តយេឧត្ត តថាគត
នឹងសម្រាកឧត្តបន្តិច ។ ព្រះសារីបុគ្គដ៏មានអាយុ ទទួលព្រះភ្នែកដ៏
ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ទ្រង់ឲ្យក្រលសន្និដ្ឋានដាន់ ៤ ហើយ ទ្រង់សម្រេច
ខ្ញុំសិហាសេយ្យស ផ្ញើទៅទាំងស្តាំ កម្រិតព្រះបាទ សីលព្រះ
បាទ មានព្រះសតិវិនិសម្បជញ្ញាៈ ធ្វើមនសិការខ្ញុំចង្អុលសញ្ញា ។

តត្រ ទោ អាយស្មា សារីបុត្តោ កំក្ក
 អាមន្តេសិ អាវុសោ កំក្កវោតិ ។ អាវុសោតំ
 ទោ តេ កំក្ក អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស បទ្ធ-
 ស្សោសំ ។ អាយស្មា សារីបុត្តោ ឯតទេវេច
 យស្ស កស្សចំ អាវុសោ សទ្ធា ទត្ថំ កុសលេសុ
 ទេម្មេសុ ហិរិ ទត្ថំ... ឱត្តប្បំ ទត្ថំ... រិយំ ទត្ថំ...
 បព្វា ទត្ថំ... សោតាវដាធំ ទត្ថំ... ទេម្មជាវណា ទត្ថំ...
 អនុបថវិត្តា ទត្ថំ... ទេម្មាទុទេម្មប្បជំបត្តំ ទត្ថំ...
 អប្បមាដោ ទត្ថំ កុសលេសុ ទេម្មេសុ តស្ស យា
 រត្តំ វា ធិវសោ វា អាគទ្ធតំ ហាយេវេវ ចាដិកត្តិ
 កុសលេសុ ទេម្មេសុ ទោ វុទ្ធិ ។ សេយ្យថិច
 អាវុសោ កាឡបត្តេ ទទ្ធស្ស យា រត្តំ វា ធិវសោ
 វា អាគទ្ធតំ ហាយេវេវ វណ្ណេ ហាយតិ មណ្ឌ-
 លេទ ហាយតំ អាភាយ ហាយតិ អាភេហាបិ-
 ណាហោទ ឯវេវេវ ទោ អាវុសោ យស្ស កស្សចំ
 សទ្ធា ទត្ថំ កុសលេសុ ទេម្មេសុ ហិរិ ទត្ថំ...

ក្នុងទីនោះឯង ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់
 អាវុសោភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយនោះ ទទួលស្តាប់ពាក្យព្រះសារី-
 បុត្តដ៏មានអាយុថា កុណា អាវុសោ ។ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ បានពោល
 ពាក្យនេះថា ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ សព្វក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 របស់បុគ្គលណាមួយ មិនមាន ហិរិ មិនមាន... ឱត្តប្បៈ មិនមាន...
 រិយៈមិនមាន... បព្វា មិនមាន... ការផ្គង់ដើម្បីស្តាប់ មិនមាន...
 ការទ្រទ្រង់ធម៌ មិនមាន... ការពិចារណាអត្ត មិនមាន...
 ការប្រតិបត្តិធម៌សមត្ថភាពធម៌ មិនមាន... សេចក្តីមិនប្រមាទក្នុង
 កុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមាន យប់នឹងថ្ងៃ របស់បុគ្គលនោះ
 មកដល់ សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ វែមន៍ប្រាកដ
 សេចក្តីចំរើនមិនប្រាកដឡើយ ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ដូចជា
 យប់នឹងថ្ងៃ របស់ព្រះចន្ទក្នុងការប្រកួត មកដល់ ព្រះចន្ទនោះ វែមន៍
 បាត់បាត់ណា បាត់បាត់មណ្ឌល បាត់បាត់ស្មី បាត់បាត់ភំពសំនឹង
 ទំពំ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ សព្វក្នុងកុសលធម៌
 ទាំងឡាយ របស់បុគ្គលណាមួយ មិនមាន ហិរិ មិនមាន...

ឱត្តប្ប្បិ ធនត្ថំ... វិយំ ធនត្ថំ... បញ្ញា ធនត្ថំ... សោ-
 ភាវណំ ធនត្ថំ... ធម្មធារណា ធនត្ថំ... អនុបបរិក្ខា
 ធនត្ថំ... ធម្មាទុធម្មប្បដិបត្តិ ធនត្ថំ... អប្បមាណោ ធនត្ថំ
 កុសលេសុ ធម្មេសុ ភស្ស យា វត្តិ
 វា ធិវសោ វា អាគច្ឆតិ ហោចិយេវ
 ចានិកាម្ហំ កុសលេសុ ធម្មេសុ នោ វុឡិ ។
 យស្ស កាស្សនិ អាវុសោ សន្ធា អត្ថំ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ ហិរិ អត្ថំ... ឱត្តប្ប្បិ អត្ថំ... វិយំ អត្ថំ...
 បញ្ញា អត្ថំ... សោភាវណំ អត្ថំ... ធម្មធារណា
 អត្ថំ... អនុបបរិក្ខា អត្ថំ... ធម្មាទុធម្មប្បដិបត្តិ
 អត្ថំ... អប្បមាណោ អត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ
 ភស្ស យា វត្តិ វា ធិវសោ វា អាគច្ឆតិ វុឡិយេវ
 ចានិកាម្ហំ កុសលេសុ ធម្មេសុ នោ ហិរិហោចិ ។
 សេយ្យថាមិ អាវុសោ ដុល្លាបក្កេ ចន្ទស្ស យា
 វត្តិ វា ធិវសោ វា អាគច្ឆតិ វុឡិភេវ វុឡិណ
 វុឡិភេ មណ្ឌលេន វុឡិភេ អាភាយ វុឡិភេ

ឧត្តប្ប្បិ មិនមាន ... វិយៈ មិនមាន ... បញ្ញា មិនមាន ... ការផ្តល់ដើម្បី
 ស្តាប់ មិនមាន ... ការទ្រទ្រង់ធម៌ មិនមាន ... ការពិចារណា
 អន្ត មិនមាន ... ការប្រតិបត្តិធម៌សមគួរតាមធម៌ មិនមាន ... សេចក្តី
 មិនប្រមាទ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមាន យប់នឹងថ្ងៃរបស់បុគ្គល
 នោះ មកដល់ សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយប្រាកដ
 សេចក្តីចំរើន វេមនិមន្តប្រាកដឡើយ គឺយ៉ាងនោះដែរ ។ ម្នាលអាវុសោ
 ទាំងឡាយ សព្វក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ របស់បុគ្គលណាមួយ មាន
 ហិរិ មាន ... ឧត្តប្ប្បិ មាន ... វិយៈ មាន ... បញ្ញា មាន ...
 ការផ្តល់ដើម្បីស្តាប់ មាន ... ការទ្រទ្រង់ធម៌ មាន ... ការពិចារ-
 ណាអន្ត មាន ... ការប្រតិបត្តិធម៌ តាមសមគួរដល់ធម៌ មាន ...
 សេចក្តីមិនប្រមាទ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មាន យប់នឹងថ្ងៃរបស់
 បុគ្គលនោះ មកដល់ សេចក្តីចំរើនក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ វេមនិមន្តប្រាកដ
 សេចក្តីសាបសូន្យ វេមនិមន្តប្រាកដឡើយ ។ ម្នាលអាវុសោទាំងឡាយ
 ដូចជាយប់នឹងថ្ងៃ របស់ព្រះចន្ទ ក្នុងដុល្លាបក្កុ មកដល់ ព្រះចន្ទ
 នោះ ចំរើនដោយពាលិ ចំរើនដោយមណ្ឌល ចំរើនដោយពន្ធុ

អាណាថាភារីណាមោទ ឯវិមេវ ទោ ភវិសោ យស្ស
 កស្សចំ សទ្ធា អត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ ហិវ
 អត្ថំ... ឱត្តប្បំ អត្ថំ... វិយំ អត្ថំ... បញ្ញា អត្ថំ...
 សោភាវចាធំ អត្ថំ... ធម្មទារណា អត្ថំ... អនុបបា
 វិក្ខា អត្ថំ... ធម្មាទុធម្មប្បដំបត្តិ អត្ថំ... អប្ប
 មាណោ អត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ កស្ស យា អត្ថំ
 វា ធិវសោ វា អាគក្ខតំ ឡើយេវ ចាដិកាវុ
 កុសលេសុ ធម្មេសុ យោ ចារិហាមិគំ ។ អថទោ
 កកវា បទុដ្ឋាយ អាយស្សនំ សាវិបុត្តំ អាមន្តេសិ
 សាទុ សាទុ សាវិបុត្ត យស្ស កស្សចំ សាវិបុត្ត
 សទ្ធា អត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ ហិវ អត្ថំ... ឱត្តប្បំ
 អត្ថំ... វិយំ អត្ថំ... បញ្ញា អត្ថំ... សោភាវចាធំ
 អត្ថំ... ធម្មទារណា អត្ថំ... អនុបបាវិក្ខា អត្ថំ...
 ធម្មាទុធម្មប្បដំបត្តិ អត្ថំ... អប្បមាណោ អត្ថំ

ចំរើនដោយកំរាស់នឹងចំរើន យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ
 សព្វគុណកុសលធម៌ទាំងឡាយ របស់បុគ្គលណាមួយ មាន ហិវ
 មាន... ឧត្តប្បៈ មាន... វិយៈ មាន... បញ្ញា មាន... ការ
 ផ្គង់ដើម្បីស្តាប់ មាន... ការទ្រទ្រង់ធម៌ មាន... ការពិចារណា
 អត្ថ មាន... ការប្រតិបត្តិធម៌ ភាមសមគួរដល់ធម៌ មាន...
 សេចក្តីមិនប្រមាទ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មាន យប់និងថ្ងៃរបស់
 បុគ្គលនោះ មកដល់ សេចក្តីចំរើន ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ វែបវែ
 ប្រាកដ សេចក្តីសាបសូន្យ វែបវែមិនប្រាកដឡើយ ។ លំដាប់នោះ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់តើនចាកអាសនៈហើយ បានគ្រាស់នឹងព្រះសា
 វិបុត្តដ៏មានភាយុថា ប្រវែងណាស់ហើយសាវិបុត្ត ម្ចាស់សាវិបុត្ត សព្វ
 គុណកុសលធម៌ទាំងឡាយ របស់បុគ្គលណាមួយ មិនមាន ហិវ មិន
 មាន... ឧត្តប្បៈ មិនមាន... វិយៈ មិនមាន... បញ្ញា មិន
 មាន... ការផ្គង់ដើម្បីស្តាប់ មិនមាន... ការទ្រទ្រង់ធម៌ មិនមាន...
 ការពិចារណាអត្ថ មិនមាន... ការប្រតិបត្តិធម៌ ភាមសមគួរដល់
 ធម៌មិនមាន... សេចក្តីមិនប្រមាទ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមាន

កុសលេសុ ធម្មេសុ តស្ស យា រត្តំ វា ធិវសោ វា
 អាគច្ឆតិ ហាមិយេវ ចាជិកដ្ឋំ កុសលេសុ ធម្មេសុ
 ចោ វុឡិ ។ យេយ្យថាមិ សាវបុត្ត កាឡបកេ ចទ្ធស្ស
 យា រត្តំ វា ធិវសោ វា អាគច្ឆតិ ហាយតេវ វណ្ណេ
 ហាយតិ មណ្ឌលេម ហាយតិ អាភាយ ហាយតិ
 អាភេហាបរិណាហេម ឯវេម ទោ សាវបុត្ត យស្ស
 កស្សចិ សទ្ធា ធម្មំ កុសលេសុ ធម្មេសុ ។ បេ ។
 អប្បមាណោ ធម្មំ កុសលេសុ ធម្មេសុ តស្ស យា
 រត្តំ វា ធិវសោ វា អាគច្ឆតិ ហាមិយេវ ចាជិកដ្ឋំ
 កុសលេសុ ធម្មេសុ ចោ វុឡិ ។ យស្ស
 កស្សចិ សាវបុត្ត សទ្ធា ធម្មំ កុសលេសុ
 ធម្មេសុ ហិវិ អត្ថំ... ទិដ្ឋប្បិ អត្ថំ... វិយំ អត្ថំ...
 បញ្ញា អត្ថំ... សោតាវចានំ អត្ថំ... ធម្មចារណា
 អត្ថំ... អត្ថុបបរិក្ខា អត្ថំ... ធម្មាទុធម្មប្បដិបត្តិ
 អត្ថំ... អប្បមាណោ អត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ
 តស្ស យា រត្តំ វា ធិវសោ វា អាគច្ឆតិ

យបំនីវិថូរបស់បុគ្គលនោះ មកដល់ សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងកុសលធម៌
 ទាំងឡាយ វេទន៍ប្រាកដ សេចក្តីចំរើន វេទន៍មិនប្រាកដឡើយ ។
 ម្ចាស់សាវបុត្ត ដូចជាយបំនីវិថូ របស់ព្រះចន្ទក្នុងការបង្ក មកដល់
 ព្រះចន្ទនោះ វេទន៍ប្រាកដពណ៌ ប្រាកដអណ្តូល ប្រាកដពន្លឺ ប្រាកដ
 ពាក្យសំនើទំហំ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់សាវបុត្ត សព្វក្នុងកុសលធម៌
 ទាំងឡាយ របស់បុគ្គលណាមួយ មិនមាន ។ បេ ។ សេចក្តី
 មិនប្រមាទ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មិនមាន យបំនីវិថូរបស់បុគ្គល
 នោះ មកដល់ សេចក្តីសាបសូន្យក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ប្រាកដ សេចក្តី
 ចំរើន វេទន៍មិនប្រាកដឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់សាវបុត្ត
 សព្វក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ របស់បុគ្គលណាមួយមាន ហិវិ មាន...
 ឡក្សៈ មាន... វិយៈ មាន... បញ្ញា មាន... ការផ្តន្តដើម្បីស្តាប់
 មាន... ការទ្រទ្រង់ដឹង មាន... ការចារណាអត្ត មាន... សេចក្តីមិន
 ប្រមាទ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ មាន យបំនីវិថូរបស់បុគ្គលនោះមកដល់

វុឡ្យាយេ ចាដិកាដ្ឋា កុសលេសុ ធម្មេសុ ជា
 ចារិយាដិ ។ សេយ្យដាថិ សារីបុត្ត ជុណ្ហបទ្វេ ចន្ទស្ស
 យា រត្តំ កំ ធិរសា កំ អាគច្ឆតំ វុឡ្យោវ វណ្ណន
 វុឡ្យតំ មណ្ឌលេន វុឡ្យតិ អាភាយ វុឡ្យតំ អាណេ
 ហមរិណាហេន ឯវមេវ ទោ សារីបុត្ត យេស្ស
 កស្សចំ សទ្ធា អត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ ។ ចេ ។
 អប្បមាទោ អត្ថំ កុសលេសុ ធម្មេសុ កស្ស យា
 រត្តំ កំ ធិរសា កំ អាគច្ឆតំ វុឡ្យាយេវ ចាដិកាដ្ឋា
 កុសលេសុ ធម្មេសុ ជា ចារិយាដិ ។

(២៧) ឯកំ សមយំ កកកំ សារត្ថិយំ វិហារតំ
 ជេតវេន អបាសិប្បិកស្ស អាភមេ ។ តេន ទោ
 មន សមយេន សម្ពុហុណ គិក្ខុ បដ្ឋាភត្តំ បិណ្ណា
 ចាតប្បដិក្កត្តា ឧបដ្ឋានសាលាយំ សង្ខិសិទ្ធា
 សង្ខិបតិកា អនេកវិហិតំ តិវច្ឆានកម៌
 អទុយុត្តា វិហារត្ថំ សេយ្យេដិដិ កជកម៌
 ចោរកម៌ មហាមត្តកម៌ សេនាកម៌ កយកម៌

សេចក្តីចំរើន វេមនិប្រាកដ សេចក្តីសាបសូន្យ វេមនិមន្តប្រាកដ
 ឡើយ ។ ម្នាលសារីបុត្ត ដូចនាយបំនិទិវថ្ងៃ របស់ប្រះចន្ទ
 ក្នុងដុល្លាបក្ខ មកដល់ ព្រះចន្ទនោះ វេមនិចំរើន ដោយពណិ
 ចំរើនដោយមណ្ឌល ចំរើនដោយតន្ត្រី ចំរើនដោយកំលាំងនិទំហំ យ៉ាង
 ណាមិញ ម្នាលសារីបុត្ត សព្វក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ របស់បុគ្គល
 ណានីមួយមាន ។ ចេ ។ សេចក្តីមិនប្រមាទ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 មាន យប់មិនវិថុរបស់បុគ្គលនោះ មកដល់ សេចក្តីចំរើនក្នុងកុសលធម៌
 ទាំងឡាយ វេមនិប្រាកដ សេចក្តីសាបសូន្យ វេមនិមន្តប្រាកដ
 ឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

(២៧) សមយំមួយ ព្រះដំរើនព្រះភាគ ព្រង់ធីន៍នៅក្នុង
 វត្តជេតវេន របស់វេនាថិបិណ្ឌិកសេដ្ឋី ទៀបក្រុងសាវត្ថិ ។ ក្នុង
 សមយនោះឯង គិតទាំងឡាយច្រើនរូប ត្រឡប់អំពីបិណ្ឌបាត
 ក្នុងបច្ចាគក្កហើយ ក៏អង្គុយដួមជុំគ្នា ក្នុងឧបដ្ឋានសាលា ប្រកប
 ដំរើនកម៌ ច្រើនយ៉ាង គឺនិយាយអំពីស្តេច និងយាយអំពីចោរ
 និងយាយអំពីអាមាត្យធំ និងយាយអំពីសនាទាហាន និងយាយអំពីក្រុម

យុទ្ធកង្ខំ អន្តរកង្ខំ ចានកង្ខំ វត្តកង្ខំ សយនកង្ខំ
 មាលាកង្ខំ កន្ទកង្ខំ ញាតិកង្ខំ យានកង្ខំ
 កាមកង្ខំ ធិតមកង្ខំ ឧបរកង្ខំ ជនបទកង្ខំ
 ឥន្ទ្រកង្ខំ(១) សុរកង្ខំ វិសំទាកង្ខំ កុម្មុដ្ឋានកង្ខំ
 បុត្រប្បេតកង្ខំ ចានន្តកង្ខំ លោកក្សាយិកាំ
 សុត្តក្សាយិកាំ ឥតិ កក្កកង្ខំ ឥតិ វតិ ។
 អថទោ កកក ភាយល្អាសមយំ បដិសល្លាថា
 វុដ្ឋិកោ យេទុបដ្ឋានសាលា តេទុបសន្តមិ ទុបសន្ត-
 មិត្តា បញ្ញាត្ត អាសនេ ធិសីទំ ។ ធិសន្ត ទោ
 កកក ភិត្តា អាមន្តេសិ កាយ ទុត្ត ភិត្តេវ
 ឯតរហិ កថាយ សន្និសិទ្ធា(២) កា ច
 បទ រោ អន្តរកថា វិប្បកតាតិ ។

• ១. ធិសន្ត បុរិសេបដិ ភន្តិ ។ ២ ១. ធិសន្ត លន្តបទកង្ខំ អន្តិ ។

និយាយអំពីប្បវត្តិ និយាយអំពីម្ហូបចំណី និយាយអំពីទឹក
 និយាយអំពីសំពត់ និយាយអំពីទីដេក និយាយអំពីផ្កាកម្រង និយាយ
 អំពីគ្រឿងក្រអូប និយាយអំពីញាតិ និយាយអំពីយាន និយាយ
 អំពីស្រុក និយាយអំពីឱគម និយាយអំពីឧតរ និយាយអំពី
 ជនបទ និយាយអំពីស្រ្តី និយាយអំពីយោធាដែលកៀវក្កា និយាយ
 អំពីច្រកផ្លូវ និយាយអំពីកំណត់ទឹក និយាយអំពីញាតិ ដែលចែកឋាន
 ទៅកាន់បរលោក និយាយអំពីពាក្យដែលផ្តន្ទាប្រយោជន៍ មានសភាព
 ផ្សេងៗ និយាយអំពីលោក និយាយអំពីវិទ្យុនិមិត្តសមុទ្រ និយាយ
 អំពីសេចក្តីចំរើនឱនិមិត្តចំរើន ដែលជាហេតុផលប្រយោជន៍ ។ លំដាប់
 នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះចេញអំពីសម្មំ ក្នុងសាយល្អាសម័យ
 ហើយ ស្តេចចូលទៅកាន់ទុច្ចានសាលា លុះចូលទៅដល់ ហើយ
 ព្រះនិរលីកាសនៈ ដែលគេក្រាបថ្វាយ ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ព្រះនិរលីកាសនៈ ទើបគ្រាន់ស្តេចតាំងឡាយថា ម្ចាស់កុំតាំងឡាយ
 ក្នុងកាលអម្បាញ់មិញនេះ អ្នកតាំងឡាយប្រជុំគ្នាដោយកថា ដូចម្តេចថ្នាំ
 ម្ស៊ីនិទៀត អន្តរកថា ដូចម្តេចថ្នាំ ដែលអ្នកតាំងឡាយ បញ្ចប់ទៅ ។

ឥន មយំ កន្តេ បន្ទាភត្តំ បិណ្ឌោនាតប្បដិក្ខត្តា
 ឧបដ្ឋានសាលាយំ សង្ខេបសិដ្ឋាន សង្ខេបតិកា អនេក
 វិហិតំ តិរច្ឆានតិ អនុយុត្តា វិហារម
 សេយ្យដំ រាជកថំ ចោរកថំ ។ បេ ។ ឥតិ
 ភវភវកថំ ឥតិ ភតិ ។ ន ទោ បនេតំ តិក្ខុវេ
 តុត្តានំ បដិវេ តុលបុត្តានំ សទ្ធា(*) អការស្នា
 អនការិយំ បដិវេតានំ យំ តុត្តេ អនេកវិហិតំ
 តិរច្ឆានកថំ អនុយុត្តា វិហារយុត វេយ្យដំ
 រាជកថំ ចោរកថំ មហាមត្តកថំ សេយោកថំ
 ភយកថំ យុត្តកថំ អន្តកថំ ចានកថំ វត្តកថំ
 សយនកថំ មាលាកថំ កន្ទកថំ ញាតិកថំ
 យោនកថំ កាមកថំ ធិតមកថំ នករកថំ
 ជនបនកថំ ឥត្តិកថំ សុរកថំ វិសិទ្ធាកថំ
 កុម្មដ្ឋានកថំ បុព្វប្បនកថំ ចានត្តកថំ

* ម. សទ្ធាយ ។

ភិក្ខុទាំងឡាយក្រាបចូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ក្នុងទីនេះ ពួកខ្ញុំព្រះ
 អង្គិក្រឡប់អំពីបិណ្ឌាបាត ក្នុងបញ្ជក្តាយាយ អង្គុយដួបដុំគ្នាក្នុងបញ្ជា-
 សាលា ប្រកបតិរច្ឆានកថាជាច្រើនយ៉ាង គឺនិយាយអំពីស្តេច និយាយ
 អំពីចោរ ។ បេ ។ និយាយអំពីសេចក្តីចិរេនិទន៍មិនចំរើន ដែលជាហេតុ
 អនុប្រយោជន៍ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយប្រកបតិរច្ឆានកថា
 ជាច្រើនយ៉ាង ដោយហេតុណា ហេតុនោះ មិនសមគួរដល់អ្នកទាំងឡាយ
 ដែលជាកុលបុត្រអ្នកចេញចាកផ្ទះ ដោយសេនាហើយចូលកាន់ផ្ទះស្រឡើយ
 តិរច្ឆានកថានោះគឺ និយាយអំពីស្តេច និយាយអំពីចោរ និយាយអំពីភា-
 មាត្រ័យ និយាយអំពីសេនាបាហន និយាយអំពីភិយ និយាយអំពីចម្បាំង
 និយាយអំពីម្លូបចំណី និយាយអំពីទឹក និយាយអំពីសំពត់ និយាយអំ-
 ពីទំដេក និយាយអំពីកម្រងផ្កា និយាយអំពីគ្រឿងក្រអូប និយាយអំពី
 ញាតិ និយាយអំពីយាន និយាយអំពីស្រុក និយាយអំពីនិគម និយាយអំពី
 នគរ និយាយអំពីជនបទ និយាយអំពីស្ត្រី និយាយអំពីរោងចេញវត្ស
 និយាយអំពីច្រកផ្លូវ និយាយអំពីកំលាំងទឹក និយាយអំពីញាតិដែលចែកហាន
 ទៅកាន់បរលោក និយាយពាក្យដែលនាំសម្រេចយោជន៍ មានសភាពផ្សេង ។

លោកក្លាយកំ សមុទ្ធក្លាយកំ ឥតិ ក្លាវកាតិ
 ឥតិ វា ។ ធនយំមាធិ កិក្ខុវេ កាថាវត្ថុនិ ។
 កាតមាធិ ធន ។ អប្បិច្ឆកថា សន្តដ្ឋិកថា
 បរិវេកកថា អសំសន្តកថា វិយាវម្ពកថា
 សីលកថា សមាធិកថា បញ្ញាកថា វិមុត្តិកថា
 វិមុត្តិញ្ញាណធនស្សនកថា ឥមាធិ ទោ កិក្ខុវេ ធន
 កាថាវត្ថុនិ ។ ឥមេសំ ទេ តុម្ព កិក្ខុវេ ធនដ្ឋិ
 កាថាវត្ថុនិ ទោនាយុបាយ កថំ កាថេយ្យាថ
 ឥមេសម្បំ ចន្ទមសុរិយាធិ ឯវិមហិទ្ធិកាធិ ឯវិមហាទុកា-
 វាធិ ភេជសា ភេជំ បរិយាធិយេយ្យាថ កោ បទ
 វាធា អញ្ញាតិភ្នំយាធិ បរិញ្ញាជកាធិ ។

[៧០] ឯកំ សមយំ កកវា សាវត្ថិយំ
 វិហារតំ ជេតវាទ អនាថបិណ្ឌិកាស្ស អារាមេ ។

និយាយអំពីលោក និយាយអំពីរឿងជីកសមុទ្រ និយាយអំពីសេចក្តី
 ចំរើននិងមិនចំរើន ដែលជាហេតុឥតប្រយោជន៍ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចំរើនឡាយ
 កថាវត្ថុ (ហេតុគួរនិយាយ) អប្បាលនេះមាន ១០ ប្រការ ។ កថាវត្ថុ
 ១០ ប្រការ គឺដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺនិយាយអំពីសេចក្តីប្រាថ្នាភិក្ខុ ១ និ-
 យាយអំពីសេចក្តីសន្តោស ១ និយាយអំពីសេចក្តីស្ងាត់ ១ និយាយ
 អំពីសេចក្តីមិនច្រឡំក្រឡំ ដោយពួកគេលោះ ១ និយាយអំពីប្រារព្ធ
 សេចក្តីព្យាយាម ១ និយាយអំពីសីល ១ និយាយអំពីសមាធិ ១ និ-
 យាយអំពីបញ្ញា ១ និយាយអំពីវិមុត្តិ ១ និយាយអំពីវិមុត្តិញ្ញាណទ-
 ស្សនៈ ១ ម្ចាស់ភិក្ខុចំរើនឡាយ កថាវត្ថុមាន ១០ ប្រការនេះឯង ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុចំរើនឡាយ បើអ្នកចំរើនឡាយ និយាយនូវកថា ដែលកាស្រយំ
 កថាវត្ថុ ១០ ប្រការនេះឯង អ្នកចំរើនឡាយ នឹងគ្របសង្កត់ខ្លួនរាជវិទ្យា
 ចម្លងនិព្វានភាគីគ្រូនេះឯង ដែលមានទ្វេច្រើនយ៉ាងនេះ មានកាខុភាព
 និយាងនេះ ដោយរាជវេស្សន៍ នឹងបាច់រោលទៅថ្មី ដល់ពួកបរិព្វាជក
 ជាអន្សតិយឡើយ ។

[៧១] សម័យមួយ ព្រះបិទានព្រះភាគ ព្រះនិគមនៃវត្ត
 ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិកាសេដ្ឋី ទៀបត្រូវសាវត្តី ។

គេន ទោ បទ សមយេន សម្ពហុលា ភិក្ខុ បច្ឆាកត្តំ
 បិណ្ឌបាតប្បដិក្កត្តា ឧបដ្ឋានសាលាយំ សង្ខិសិទ្ធា
 សង្ខិបតិកា អនេកវិហិតំ តិរច្ឆានកថំ អនុយុត្តា វិហារន្តិ
 សេយ្យដំនំ រាជកថំ ចោរកថំ មហាមត្តកថំ
 ។ បេ ។ ឥតិ ភវិកវកថំ ឥតិ វា ។ អថទោ
 ភកវា សាយណ្ណសមយំ បដិសណ្ឋិតា វុដ្ឋិតោ
 យេន ឧបដ្ឋានសាលា គេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិក្ខា
 បច្ឆាកត្ត អាសនេ ធិសីនិ ។ ធិសង្ក ទោ ភកវា
 ភិក្ខុ អាមន្តេសិ កាយ ទុតុ ភិក្ខុវេ វតិហិ
 កថាយ សង្ខិសិទ្ធា កា ច បទ វោ អន្តរកថា
 វិប្បកាតាតិ ។ ឥន មយំ កន្តេ បច្ឆាកត្តំ
 បិណ្ឌបាតប្បដិក្កត្តា ឧបដ្ឋានសាលាយំ សង្ខិសិទ្ធា
 សង្ខិបតិកា អនេកវិហិតំ តិរច្ឆានកថំ
 អនុយុត្តា វិហារម សេយ្យដំនំ រាជកថំ
 ចោរកថំ ។ បេ ។ ឥតិ ភវិកវកថំ ឥតិ វា ។

សម័យនោះឯង ភិក្ខុច្រើនបូ គ្រឿងអំពីបិណ្ឌបាត ក្នុងបច្ឆាកត្តហើយ
 អង្គុយជួបជុំគ្នា ក្នុងឧបដ្ឋានសាលា ប្រកបភិរច្ឆានកថា ច្រើនប្រការ
 គឺនិយាយអំពីស្ដេច និងាយអំពីចោរ និងាយអំពីពាមាត្រដំ ។ បេ ។
 និងាយអំពីសេចក្ដីចំរើននិងមិនចំរើន ដែលជាហេតុផលប្រយោជន៍ ។
 លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ចេញអំពីទិសម្ងុំ ក្នុងសាយណ្ណសម័យ
 ហើយស្ដេចចូលទៅកាន់ឧបដ្ឋានសាលា លុះចូលទៅដល់ហើយ គង់លើ
 កាសនៈ ដែលគ្រាលង្វាយ ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគ គង់ស្រួច
 ហើយ ទើបគ្រាសំសូរភិក្ខុចំរើនឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុចំរើនឡាយ ក្នុង
 កាលអម្បាញ់មិញនេះ អ្នកចំរើនឡាយ អង្គុយជួបជុំគ្នា ដោយកថាដូច
 ម្ដេចហ្ន៎ ចុះអន្តរកថាដូចម្ដេច ដែលពួកអ្នកបញ្ចប់ទៅ ។ ភិក្ខុចំរើនឡាយ
 គ្រាបទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ក្នុងទីឯណោះ ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ
 គ្រឿងអំពីបិណ្ឌបាត ក្នុងបច្ឆាកត្តហើយ អង្គុយប្រជុំគ្នាក្នុងឧបដ្ឋានសាលា
 ប្រកបភិរច្ឆានកថាច្រើន គឺនិយាយអំពីស្ដេច និងាយអំពីចោរ ។ បេ ។
 និងាយអំពីសេចក្ដីចំរើននិងមិនចំរើន ដែលជាហេតុផលប្រយោជន៍ ។

ន ទោ បទេតំ ភិក្ខុវេ ឡត្តាភិ បដិវ្ហំ
 កុលបុត្តានំ សទ្ធា អការស្មា អនការិយំ
 បព្វជីតានំ ឃី ឡត្តេ អទេកវិហិតំ តិវច្ឆានកាដិ
 អទុយុត្តា វិហារយ្យាដ សេយ្យដីនំ រាជកាដិ ។ បេ ។
 ឥតិ ភវកវកាដិ ឥតិ វា ។ ទសយិមាដិ ភិក្ខុវេ
 ចាសំសាដិ ហំនាដិ ។ កតមាដិ ទស ។ ឥទ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អត្តនា ទ អប្បិទ្ធា ហោតិ
 អប្បិទ្ធកាដញ្ច ភិក្ខុនំ កត្តា ហោតិ អប្បិទ្ធា ទ
 ភិក្ខុ អប្បិទ្ធកាដញ្ច ភិក្ខុនំ កត្តាតិ ចាសំសមេតំ
 ហំនំ ។ អត្តនា ទ សទ្ធា ហោតិ
 សទ្ធាដិកាដញ្ច ភិក្ខុនំ កត្តា ហោតិ សទ្ធា
 ទ ភិក្ខុ សទ្ធាដិកាដញ្ច ភិក្ខុនំ កត្តាតិ
 ចាសំសមេតំ ហំនំ ។ អត្តនា ទ បរិវេត្តា ហោតិ
 បរិវេត្តកាដញ្ច ភិក្ខុនំ កត្តា ហោតិ បរិវេត្តា ទ ភិក្ខុ
 បរិវេត្តកាដញ្ច ភិក្ខុនំ កត្តាតិ ចាសំសមេតំ ហំនំ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយប្រកបតំរង្វានកថាជាច្រើន ដោយ
 ហេតុណា ហេតុនេះ មិនសមគួរដល់អ្នកទាំងឡាយ ដែលជាគុណ-
 បុគ្គលញ្ញាណផ្ទះ ដោយសទ្ធា ចូលមកកាន់ផ្ទះសារ កំរិត្តានកថានោះ
 គឺនិយាយអំពីស្តេច ។ បេ ។ និយាយអំពីសេចក្តីចិរិយានិមន្តចិរិយ ដែល
 ជាហេតុអំប្រយោជន៍ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ហៈនៈ ដែលគួរសរសើរ
 នេះមាន ១០ យ៉ាង ។ ហៈនៈ ១០ យ៉ាង អភិជ្ជាម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកប្រាថ្នាតិច ដោយខ្លួនឯងផង សំដែង
 អំពីសេចក្តីប្រាថ្នាតិច ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង នេះ ជាហៈនៈគួរសរសើរ
 ថា ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាតិច ដោយខ្លួនឯងផង សំដែងអំពីសេចក្តីប្រាថ្នាតិច
 ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង ១ ។ ភិក្ខុជាអ្នកសម្រាស ដោយខ្លួនឯងផង សំ-
 ដែងអំពីសេចក្តីសម្រាសដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង នេះ ជាហៈនៈដែលគួរសរ-
 សើរថា ភិក្ខុជាអ្នកសម្រាសផង សំដែងអំពីសេចក្តីសម្រាសដល់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយផង ១ ។ ភិក្ខុជាអ្នកស្ងប់ស្ងាត់ ដោយខ្លួនឯងផង សំដែងអំពីសេចក្តី
 ស្ងប់ស្ងាត់ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង នេះ ជាហៈនៈដែលគួរសរសើរថា ភិក្ខុជា
 អ្នកស្ងប់ស្ងាត់ផង សំដែងអំពីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង ១ ។

អត្តនា ច អសំសង្ខារោ ហោតិ អសំសង្ខតា កថេត្តា^(១)
 ភិក្ខុនំ កត្តា ហោតិ អសំសង្ខារោ ច ភិក្ខុ
 អសំសង្ខតា កថេត្តា កត្តាតិ ចាសំស-
 មេតំ ហំ ។ អត្តនា ច អារទ្ធិរិយោ ហោតិ
 រិយារម្ភកថេត្តា ភិក្ខុនំ កត្តា ហោតិ អារទ្ធិរិយោ
 ច ភិក្ខុ រិយារម្ភកថេត្តា ភិក្ខុនំ កត្តាតិ ចាសំស-
 មេតំ ហំ ។ អត្តនា ច សីលសម្មន្តោ ហោតិ
 សីលសម្មនា កថេត្តា ភិក្ខុនំ កត្តា ហោតិ សីល-
 សម្មន្តោ ច ភិក្ខុ សីលសម្មនា កថេត្តា ភិក្ខុនំ
 កត្តាតិ ចាសំសមេតំ ហំ ។ អត្តនា ច សមា-
 ជិសម្មន្តោ ហោតិ សមាជិសម្មនា កថេត្តា ភិក្ខុនំ
 កត្តា ហោតិ សមាជិសម្មន្តោ ច ភិក្ខុ សមាជិ-
 សម្មនា កថេត្តា ភិក្ខុនំ កត្តាតិ ចាសំសមេតំ ហំ ។

១ ៩. អសំសង្ខតា

ភិក្ខុជាអ្នកមិនប្រឡូកប្រឡំ ដោយពួកគណៈ ដោយខ្លួនឯងផង សំដែងអំពី
 សេចក្តីមិនប្រឡូកប្រឡំ ដោយពួកគណៈ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង នេះ ជា
 ជាខៈដែលគួរសរសើរថា ភិក្ខុជាអ្នកមិនប្រឡូកប្រឡំ ដោយពួកគណៈ
 ផង សំដែងអំពីសេចក្តីមិនប្រឡូកប្រឡំ ដោយពួកគណៈ ដល់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយផង ។ ភិក្ខុជាអ្នកមានព្យាយាមប្រាណហើយ ដោយខ្លួនឯង
 ផង សំដែងអំពីសេចក្តីប្រាណ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង នេះ ជាជាខៈ
 ដែលគួរសរសើរថា ភិក្ខុជាអ្នកមានព្យាយាមប្រាណហើយផង សំដែង
 អំពីសេចក្តីប្រាណព្យាយាម ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង ។ ភិក្ខុជាអ្នក
 បរិបូណ៌ដោយសីល ដោយខ្លួនឯងផង សំដែងអំពីសេចក្តីបរិបូណ៌ដោយ
 សីលដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង នេះ ជាជាខៈដែលគួរសរសើរថា ភិក្ខុជាអ្នក
 បរិបូណ៌ដោយសីលផង សំដែងអំពីការបរិបូណ៌ដោយសីល ដល់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយផង ។ ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយសមាធិ ដោយខ្លួនឯង
 ផង សំដែងអំពីការបរិបូណ៌ ដោយសមាធិ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង នេះ
 ជាជាខៈ ដែលគួរសរសើរថា ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ ដោយសមាធិផង
 សំដែងអំពីការបរិបូណ៌ ដោយសមាធិ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង ។

អត្តនា ច បញ្ញាសម្មដ្ឋោ ហោតិ បញ្ញាសម្មនាគាថេត្វ
 ភិក្ខុនំ កត្តា ហោតិ បញ្ញាសម្មដ្ឋោ ច ភិក្ខុ
 បញ្ញាសម្មនាគាថេត្វ ភិក្ខុនំ កត្តាតិ ចាសំសមេតិ
 ហំ ។ អត្តនា ច វិមុត្តិសម្មដ្ឋោ ហោតិ
 វិមុត្តិសម្មនាគាថេត្វ ភិក្ខុនំ កត្តា ហោតិ
 វិមុត្តិសម្មដ្ឋោ ច ភិក្ខុ វិមុត្តិសម្មនាគាថេត្វ
 ភិក្ខុនំ កត្តាតិ ចាសំសមេតិ ហំ ។
 អត្តនា ច វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនសម្មដ្ឋោ ហោតិ
 វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនសម្មនាគាថេត្វ ភិក្ខុនំ កត្តា
 ហោតិ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនសម្មដ្ឋោ ច ភិក្ខុ
 វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនសម្មនាគាថេត្វ ភិក្ខុនំ កត្តាតិ
 ចាសំសមេតិ ហំ ។ វេទានំ ចោ ភិក្ខុវេ
 ទស ចាសំសាធិដ្ឋានំ ។

យមវេនា ទុតិយោ ។

ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយបញ្ញា ដោយខ្លួនឯងផង សំដែងអំពីការបរិបូណ៌
 ដោយបញ្ញា ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង នេះ ជាឋានៈ ដែលគួរសរសើរថា
 ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ ដោយបញ្ញាផង សំដែងអំពីការបរិបូណ៌ ដោយបញ្ញា
 ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង ។ ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ ដោយវិមុត្តិ ដោយ
 ខ្លួនឯងផង សំដែងអំពីការបរិបូណ៌ ដោយវិមុត្តិ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង
 នេះ ជាឋានៈដែលគួរសរសើរថា ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ ដោយវិមុត្តិផង សំ-
 ដែងអំពីការបរិបូណ៌ ដោយវិមុត្តិ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង ។ ភិក្ខុជា
 អ្នកបរិបូណ៌ ដោយវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ដោយខ្លួនឯងផង សំដែងអំពីការ
 បរិបូណ៌ ដោយវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង នេះ ជាឋានៈ
 ដែលគួរសរសើរថា ភិក្ខុជាអ្នកបរិបូណ៌ដោយវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈផង សំ-
 ដែងអំពីការបរិបូណ៌ដោយវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈដល់ភិក្ខុទាំងឡាយផង ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឋានៈដែលគួរសរសើរមាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

ចប់ យមវេនា ទុតិយោ ។

តស៊ូទ្វាតិ

អវិជ្ជា តណ្ហា ចំនា ច អវេទ ទ្វេ សុខានិ ច
ឧទ្ធយកាចារណ ទ្វេ ច^(១) វត្តុកាថា អបម ទ្វេ^(២) ។

១ ១- ម. ឡោយាន ទ្វេ វត្ត ។ ២ ម. វត្តាវុទ្ធ សមម ទ្វេតិ ។
ប. វត្តាវុទ្ធ ចម ទ្វេតិ ។

ទុទ្ធានិវេយមកវត្តនោះគឺ

និយាយអំពីអវិជ្ជា ១ តណ្ហា ១ (ការសម្រេចព្រះនិព្វាន) ១
សេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ ក្នុងព្រះភោគតំ ១ សេចក្តីសុខ
ពីរលើក ពីព្រះដ៏មានព្រះភាគ គ្រាប់ទៅកាន់និគមណ្ឌល
ឧទ្ធយកាចារណៈ ពីរលើក នឹងវត្តកថា ដទៃទៀត ពីរលើក ។

អាករដ្ឋវិគ្គោ ធិបតីយោ

(៧០) ឯកំ សមសំ កកវំ សាវត្ថុយំ វិហរេនំ
ជេតវេន អនាថបិណ្ឌិតស្ស អារាមេ ។ កក្រ ទោ
កកវំ កំត្តុ អាមន្តេសំ កំត្តុភេតំ ។ កុនន្តេតំ តេ
កំត្តុ កកវំតា បទ្ធស្សេនុសុំ ។ កកវំ ឯកទេវេន
សម្បទ្ធសីលា កំត្តុវេ វិហរេន សម្បទ្ធស្សាតិមោក្ខា
នាតិមោក្ខសិវសិវុតា វិហរេន អាចារកោចរសម្បទ្ធា
អណុមន្តេសុ វជ្ជេសុ កយនស្សា(១) សមាធាយ
សិក្ខេន សិក្ខាបទេសុ ។ អាករេយ្យ ចេ
កំត្តុវេ កំត្តុ សព្វេហ្មវាវិធំ ចិយោ ចស្សំ
មនាទោ ច ក្ស ច ភាវិយោ ចាតំ សិលេស្សវស្ស
បរិបូរិកាវិ(២) អជ្ឈត្ថំ ចេតោសមថមនុយុត្តោ
អធិកកតជ្ឈានោ វិបស្សនាយ សមន្តាគតោ ប្រាហតា
សុញ្ញាភារាវំ ។ អាករេយ្យ ចេ កំត្តុវេ កំត្តុ

១ ឧ. ម. រយវស្សវិគោ ។ ២ ឧ. ម. បិប្បវាវំ ។

អាករដ្ឋវិគ្គ ទី ៣

(៧១) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
ជេតវេន លេងអនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថី ។ ក្នុងទីនោះ
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ស្រាស់ហៅកំត្តុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់កំត្តុទាំង
ឡាយ ។ កំត្តុទាំងនោះបានទទួលស្តាប់ព្រះពុទ្ធដ៏កាព្រះដ៏មានព្រះភាគថា
ព្រះកុណេព្រះអង្គ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ស្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់
កំត្តុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយចូលបិប្បណិ ដោយសីល បិប្បណិ ដោយ
បាតិមាតុ ជាអ្នកសង្រួមក្នុងបាតិមាតុសិវៈ បិប្បណិ ដោយគាថាៈ
នីតិគាថាៈ ជាអ្នកឃើញខ្លាំង ក្នុងវិទ្យាសមាធិប្រមាណតិច ជាអ្នក
សមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្សាបរាវាទទាំងឡាយ ។ ម្ចាស់កំត្តុទាំងឡាយ
បើកំត្តុប្បិប្រាថ្នាថា ពាក្យអញកប្បិជាទិស្រឡាញ់ ជាទិគាបបិក្ខ
ជាទិគាតេ ជាទិសរសិវំនសព្វេហ្មវាវិបុត្តលវាទទាំងឡាយ កំត្តុនោះគួរជា
អ្នកបំពេញក្នុងសីល ប្រកបរឿយ ។ ខ្ញុំការរម្ងាប់ខ្ញុំចិត្តទាន់ក្នុង មាន
យោធិមនសាបស្សន្ទ ប្រកបដោយវិបស្សនាញាណ ជាអ្នកចំរើនខ្ញុំ
សុញ្ញាភារៈ (នូវស្ងាត់) ។ ម្ចាស់កំត្តុទាំងឡាយ បើកំត្តុប្បិប្រាថ្នាថា

លាភី អស្ស័ ចំវាបិណ្ណាទាតសេនាសន្តិលាធម្មទ្ធកយ-
 ភេសជ្ជបរិក្ខារាទន្តិ សីលេស្សវស្ស បរិប្បវត្តាវ
 អដ្ឋក្កំ ចេតោសមថមទុយុត្តា អនិកកតជ្ឈោនោ
 វិបស្សនាយ សមន្តាគោតា ព្រហ្មោតា សុញ្ញាតារាមំ ។
 អាគាដ្ឋេយ្យ ចេ កិក្ខុវេ កិក្ខុ យេសាហិ
 បរិក្ខុញ្ញាមិ ចំវាបិណ្ណាទាតសេនាសន្តិលាធម្មទ្ធកយ-
 ភេសជ្ជបរិក្ខារាទន្តិ ភេសន្តិ តារាម មហាប្បលា
 អស្ស័ មហាមិសិសានិ សីលេស្សវស្ស... ព្រហ្មោតា
 សុញ្ញាតារាមំ ។ អាគាដ្ឋេយ្យ ចេ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 យេ(១) មេតា ញាតិសាលោហិតា កាលកតា
 មសជ្ជចិត្តា អទុស្សន្តិ ភេសន្តិ មហាប្បលំ អស្ស័
 មហាមិសិសន្តិ សីលេស្សវស្ស... ព្រហ្មោតា
 សុញ្ញាតារាមំ ។ អាគាដ្ឋេយ្យ ចេ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ សន្តិដ្ឋោ អស្ស័ នតវិចារិចំវា-
 បិណ្ណាទាតសេនាសន្តិលាធម្មទ្ធកយភេសជ្ជបរិក្ខារាទន្តិ
 សីលេស្សវស្ស... ព្រហ្មោតា សុញ្ញាតារាមំ ។

១ ឧ. ម. យេវេ ។

ភាគាអញ គួរជាចក្ខុសបានខ្ញុំចំវា ចំណុចាត សេនាសន្តិ គិលាធម្ម-
 ប្បទ្ធកេសជ្ជបរិក្ខារ កិក្ខុនោះគួរជាអ្នកចំរេញក្នុងសីលប្រកបរឿយ ។ ខ្ញុំ
 ការខ្ញុំបំផ្លាញក្នុងកិក្ខុ មានលាមមិនសាចស្រួល ប្រកបដោយវិបស្សនា-
 ញាណ ជាអ្នកចំរើនខ្ញុំសុញ្ញាតារៈ ។ ខ្ញាលកិក្ខុទាំងឡាយ បើកិក្ខុប្ប
 ព្រាថ្នាថា ភាគាអញច្រើព្រាសំចំវា ចំណុចាត សេនាសន្តិ គិលាធម្មទ្ធកយ-
 ភេសជ្ជបរិក្ខារទាំងឡាយ របស់ទាយកណា ការខ្ញុំបំផ្លាញទាំងនោះរបស់
 ទាយកទាំងនោះ សូមឲ្យមានផលច្រើន មានអាទិសន្សំច្រើន កិក្ខុនោះ
 គួរជាអ្នកចំរេញក្នុងសីល... ជាអ្នកចំរើនខ្ញុំសុញ្ញាតារៈ ។ ខ្ញាលកិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បើកិក្ខុប្បព្រាថ្នាថា ពួកប្រេតជាញាតិសាលោហិតណា
 (របស់ភាគាអញ) ដែលធ្វើមរណកាលស្តាប់រៅរោយ មានចិត្តជ្រះថ្លា
 លើករឿយ ។ ការលើកនោះ របស់ប្រេតទាំងនោះ សូមឲ្យមានផល
 ច្រើន មានអាទិសន្សំច្រើន កិក្ខុនោះគួរជាអ្នកចំរេញ ក្នុងសីល... ជា
 អ្នកចំរើន ខ្ញុំសុញ្ញាតារៈ ។ ខ្ញាលកិក្ខុទាំងឡាយ បើកិក្ខុប្ប
 ព្រាថ្នាថា ភាគាអញ ធម្មជាតិអ្នកសន្តោស ដោយចំវា ចំណុចាត
 សេនាសន្តិ គិលាធម្មទ្ធកេសជ្ជបរិក្ខារ ភាមបាន ភាមបាន កិក្ខុ
 នោះគួរជាអ្នកចំរេញ ក្នុងសីល... ជាអ្នកចំរើនខ្ញុំសុញ្ញាតារៈ ។

អាត្មោន្តោយ្យ ទេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទមោ អស្ស័
 សីតស្ស ទណ្ណស្ស ជិយន្ទាយ បិបាសាយ
 ធិសមកសវាតាតបសិវិសបសម្មស្សានំ ទុក្កានំ
 ទុរាគតានំ វេទនបដានំ ឧប្បន្ទានំ សារី-
 កានំ វេទនានំ ទុក្កានំ តិប្បានំ^(១) ទរានំ
 កុដុកានំ អសាតានំ អមនាចានំ ចាលាហារានំ
 អនិវាសកាជាតំតោ អស្សន្តិ សីលេស្សវស្ស...
 ព្រហ្មោតា សុញ្ញាតារានំ ។ អាត្មោន្តោយ្យ ទេ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ អវិចារិសហោ អស្ស័ ទ ច មំ អវិចារិ-
 សហោយ្យ ឧប្បន្តំ អវិចារិ អភិកុយ្យ^(២) វិហារយ្យន្តិ
 សីលេស្សវស្ស... ព្រហ្មោតា សុញ្ញាតារានំ ។
 អាត្មោន្តោយ្យ ទេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កយកោវសហោ
 អស្ស័ ទ ច មំ កយកោវា សហោយ្យ

១ ម. ទិញនំ ។ ២ ឧ. ម. អភិកុយ្យ អភិកុយ្យ ។

ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុប្បិទ្រាថ្នាំ គាត្មាអញ្ញតប្បិជាអ្នកអត់
 ធន់ខ្លះគ្រប់គ្រាន់ ក្តៅ កាយឃោន កាយស្រក សប្បស្ស វេទម មូស
 ខ្យល់ កំដៅវិប្បនិទិតសំតូចពស់ធំ ជាអ្នកអត់សន្តិកំ ខ្លាំងខ្លួនវៃពាក្យ
 ដែលគេនិយាយកាត្រាំ មកកាន់សាតទារដែលញាំងទុក្ខឲ្យកើតឡើង
 ខំឲ្យវែង ប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងសីលៈ ជាទុក្ខតូចៗ ភ្លេចផ្ស មិន
 ជាទីត្រេកអរ មិនជាទីគាប់ចិត្ត ជាវិចារិទៅឲ្យដឹង ភិក្ខុនោះជាអ្នកបិ-
 បេញក្នុងសីល... ជាអ្នកបិបេនឲ្យសុញ្ញាតារៈ ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បើភិក្ខុប្បិទ្រាថ្នាំ គាត្មាអញ្ញតប្បិអត់ធន់ខ្លះសេចក្តីអផ្សុក (ក្នុងខេត្តម្មៈ)
 នឹងសេចក្តីត្រេកអរក្នុងកាយគុណ (ឯសេចក្តីត្រេកអរនឹងសេចក្តីអផ្សុក)
 ក្នុងខេត្តម្មៈនឹងសេចក្តីត្រេកអរ(ក្នុងកាយគុណ) កុំប្បិទ្របសន្តិកំខ្លះគាត្មា
 អញ្ញឡើយ គាត្មាអញ្ញតប្បិទ្របសន្តិកំខ្លះសេចក្តីអផ្សុក (ក្នុងខេត្តម្មៈ) នឹង
 សេចក្តីត្រេកអរ (ក្នុងកាយគុណ) ដែលកើតឡើងហើយ ភិក្ខុនោះគួរជា
 អ្នកបិបេនឲ្យក្នុងសីល... ជាអ្នកបិបេនឲ្យសុញ្ញាតារៈ ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បើភិក្ខុប្បិទ្រាថ្នាំ គាត្មាអញ្ញតប្បិជាអ្នកទ្របសន្តិកំខ្លះគាត្មា ដែល
 គួរខ្លាច ឯកាយណ៍ដែលគួរខ្លាច កុំប្បិទ្របសន្តិកំខ្លះគាត្មាអញ្ញឡើយ

ឧប្បន្នំ កយកេវំ អភិកុយ្យ វិហារយ្យន្តិ
 សីលេស្មេវស្ស... ព្រហ្មោតា សុញ្ញាតារាមំ ។
 អាតោន្ទេយ្យ ចេ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ចតុន្នំ ឈាតាមំ
 អាភិចេតសិកាមំ និដ្ឋធម្មសុខវិហារាមំ និកាមលាភិ
 អស្សំ អតិច្ឆលាភិ អតាសិវលាភិភិ សីលេស្មេវស្ស...
 ព្រហ្មោតា សុញ្ញាតារាមំ ។ អាតោន្ទេយ្យ ចេ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ អាសវាមំ ខយា អនាសវំ ចេតោវិមុត្តិ
 បញ្ញាវិមុត្តិ និដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា
 សច្ចិកត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហារយ្យន្តិ សីលេស្មេវស្ស
 បរិច្ឆារិកាវិ អន្ធិត្តំ ចេតោសមថមទុយុត្តោ
 អនិរកតតជ្ឈរោ វិបស្សនាយ សមន្តាកតោ ព្រហ្មោតា
 សុញ្ញាតារាមំ ។ សម្បន្នសីលា ភិក្ខុវេ វិហារថ
 សម្បន្នប្បតិមោក្ខា ចាតិមោក្ខសំវសំវតា វិហារថ
 អាចារកោចរសម្បជ្ជា អណ្តមត្តេសុ វុដ្ឋសុ
 កយនស្សវី សមាទាយ សិក្ខុថ សិក្ខាបទេស្មតិ
 វតិ យន្តិ វុត្តិ វនមេតិ បដិច្ច វុត្តនិ ។

ពាក្យព្រា គប្បីគ្របសន្តិភ័ក្ខុកាម្មណំ ដែលគួរខ្លាច ដែលកើតឡើង
 ហើយ ភិក្ខុនោះ គួរជាអ្នកបំពេញ ក្នុងសីល ... ជាអ្នកចំរើននូវ
 សុញ្ញតារាៈ ។ មាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុគប្បីប្រាថ្នាថា ពាក្យព្រា
 មិនគប្បីបាន ដោយមិនបាច់ប្រាថ្នា បាច់ដោយហិយ បាច់ដោយមិន
 លំបាកនូវចក្ខុវិស័យទាំងពីរយោងទៅជាសុខ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ដែលកស្រយ
 នូវចក្ខុ ភិក្ខុនោះគួរជាអ្នកបំពេញក្នុងសីល... ជាអ្នកចំរើននូវសុញ្ញតារាៈ ។
 មាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុគប្បីប្រាថ្នាថា ពាក្យព្រាគប្បីធ្វើឱ្យជាក់លាក់
 ដោយបញ្ជាជំនួញ ដោយខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន បានដល់នូវចេតា-
 វិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានអាសវៈព្រោះអស់អាសវៈហើយ សម្រេច
 សម្រាន្តទៅ ភិក្ខុនោះគួរជាអ្នកបំពេញក្នុងសីល ប្រកបនូវការឆ្ងាប់នូវ
 ចក្ខុទាំងពីរ មានយានមិនសាចស្តុន្យ ប្រកបដោយវិបស្សនាញាណ
 ជាអ្នកចំរើននូវសុញ្ញតារាៈ ។ ពាក្យណាដែលអថគតពោលហើយថា មាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរមិច្ឆាណិ ដោយសីល ដោយ
 បាតិមោក្ខ ចូរសង្រួមក្នុងបាតិមោក្ខសំវៈ បរិច្ឆារិកាដោយអាចារៈនិទ័តាចរៈ
 ឃើញភ័យ ក្នុងខោសមានប្រមាណភិច សមាទានសិក្ខា ក្នុងសិក្ខុបទ
 ទាំងឡាយ ពាក្យនេះ គឺជាគតពោលហើយ ព្រោះកស្រយហេតុនេះឯង ។

(៧២) ឯកំ សមយំ កតកំ វេសាលីយំ
 វិហរតិ មហារិទ ក្នុងការសាលាយំ សុម្ពហុលេហិ
 អភិញ្ញាតេហិ អភិញ្ញាតេហិ វេហេហិ សារិកេហិ
 សន្តិំ អាយស្មតា ច ចារលេខ^(១) អាយស្មតា ច
 ឧបចារលេខ^(២) អាយស្មតា ច កក្កដេខ^(៣) អាយ-
 ស្មតា ច កឡិម្ពេខ^(៤) អាយស្មតា ច ធិកេដេខ
 អាយស្មតា ច កធិស្សវេខ អញ្ញេហិ ច
 អភិញ្ញាតេហិ អភិញ្ញាតេហិ វេហេហិ សារិកេហិ
 សន្តិំ ។ តេខ ទោ ច ច សមយេខ សុម្ពហុលា
 អភិញ្ញាតា អភិញ្ញាតា លិច្ឆិ កម្រេហិ កម្រេហិ
 យាលេហិ បរម្យកយ^(៥) ឧត្តាសន្តា មហាសន្តា
 មហារិទំ អដ្ឋោកហន្តិ កកវន្តិ ធស្សបាយ ។
 អថទោ តេសំ អាយស្មន្តាធំ ឯតទេហោសិ

១ ១. ច. ចារលេខ ។ ២ ១. ច. ឧបចារលេខ ។ ៣ ម. កុលុដិទ ។
 ៤ ១. កឡិម្ពេខ ។ ៥ ១. ចបុកយ ។ ៦. ចបុកយ ។ អង្គទាំងបី ចន
 បរម្យកយាទិ ទិស្សនិ ។

(៧២) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងក្នុងការ-
 សាលា ឆាប់ហាន ដ៏ត្រូវវេសាលីជាមួយនឹងសារិកាជាដើមច្រើនច្រើន
 ដែលមានឈ្មោះល្បីល្បាញគឺព្រះបាលៈ ដ៏មានអាយុ ១ ព្រះឧបបាលៈដ៏
 មានអាយុ១ព្រះកក្កដៈដ៏មានអាយុ ១ព្រះកឡិម្ពៈដ៏មានអាយុ ១ ព្រះធិកដៈ
 ដ៏មានអាយុ ១ ព្រះកធិស្សវេដ៏មានអាយុ ១ ព្រះមហារិទ្ធសារិកាជាដើម
 ដែលមានឈ្មោះល្បីល្បាញនោះទៀតផង ។ សម័យនោះឯង ពួកស្តេច
 លិច្ឆិច្រើនគ្រប់ ដែលមានឈ្មោះល្បីល្បាញ ក្រាច់ទៅ ដោយយោង
 ដ៏ប្រសើរព្រៃលើក ១ ឬ មានសំឡេងអំពីកំរង ហៅកាត់ព្រៃ
 មហារិទ ដើម្បីជួបព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ព្រះនោះឯង
 ព្រះដើម្បី ដ៏មានអាយុចាំរំពោះ មានសេចក្តីច្រើន ដូច្នោះហើ

ឥម ទោ សម្ពុហុលា អកំញាតា អកំញាតា
 លិច្ឆរី កម្រេហិ កម្រេហិ យោធម៌ បរម្យុវយ
 ឧត្តាសន្តា មហាសន្តា មហាវំធំ អដ្ឋោតាហន្តិ
 កកវន្តិ ធម្មនាយ សន្តកណ្តា ទោ
 បទ ឈាហា វុត្តា កកវតា យន្តទ មយំ យេន
 តោសិវ្តសាលវនទាយោ តេទុបសន្តមេយ្យុម តត្ថ
 មយំ អប្បសន្តា អប្បកណ្តា ជាសុ វិហារយ្យាមាតិ
 អថទោ តេ អាយស្មន្តា យេន តោសិវ្តសាល-
 វនទាយោ តេទុបសន្តមីសុ តត្ថ តេ អាយស្មន្តា
 អប្បសន្តា អប្បកណ្តា ជាសុ វិហារន្តិ ។ អថទោ
 កកវា កិក្ខុ អាមន្តសិ កហំ ទុ ទោ
 កិក្ខុវេ ចាលោ កហំ ទុបចាលោ កហំ កក្កដោ
 កហំ កក្កដោ កហំ ចិកាដោ កហំ កដិស្សហោ
 កហំ ទុ ទោ តេ កិក្ខុវេ ថេវ សាវតា
 កតាតិ ។ ឥន កន្ត តេសិ អាយស្មន្តាធំ ឯតនហោសិ

ពួកស្តេចលិច្ឆរីមានប្រមាណច្រើនទាំងនេះ ដែលមានឈ្មោះល្បីល្បាញ
 គ្រប់ទៅដោយយោងដ៏ប្រសើរក្រៃលែង។ គា មានសំឡេងគំនិតរឹងរិត
 ចូលទៅកាន់ក្រែមហាន ដើម្បីជួបព្រះដ៏មានព្រះភាគ ឯព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ឈានមានសំឡេងជាបន្ទា ចើដូច្នោះក្នុងវេយ្យា
 ទាំងឡាយ ចូលទៅក្រែតាសិវ្តសាលវន ហើយយើងទាំងឡាយអប្ប
 មានសំឡេងគិត មានការនៅច្រឡកច្រឡំគ្នាគិត ទើបនៅជាសុខក្នុងទី
 នោះ បានជាព្រះថេរដ៏មានអាយុទាំងនោះ ក៏ចូលទៅក្រែតាសិវ្តសា-
 លវន ព្រះថេរដ៏មានអាយុទាំងនោះ មានសំឡេងគិត មានការច្រឡក
 ច្រឡំគ្នាគិត ហើយនៅជាសុខក្នុងទីនោះ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅ ភិក្ខុទាំងឡាយថា ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុបាលៈនៅក្នុងទីណា ភិក្ខុទុបបាលៈនៅក្នុងទីណា ភិក្ខុកក្កដៈ នៅក្នុងទី
 ណា ភិក្ខុកក្កដៈនៅក្នុងទីណា ភិក្ខុឧត្តរៈ នៅក្នុងទីណា ភិក្ខុកដិស្សហៈ
 នៅក្នុងទីណា ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ ឯសាវតាថេរៈទាំងនោះនៅ
 ចំទីណាដែរ ។ ភិក្ខុទាំងឡាយគ្រាបចន្តិទូលថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ក្នុងទីនេះព្រះថេរៈ ដ៏មានអាយុទាំងនោះ មានសេចក្តីព្រះរិះ ដូច្នោះថា

ឥមេ ទោ សម្មហុណ អកំញាតា អកំញាតា
 លិច្ឆវី កទ្រេហិ កទ្រេហិ យោធនេហិ
 បរម្យកយេ ធុទ្ធាសន្តា មហាសន្តា មហាវងំ អដ្ឋោ-
 កាហង្គិ កកវង្គំ ទស្សនាយ សទ្ធកណ្ណកា ទោ
 ណាទា វុត្តា កកវតា យទ្ធនំ មយំ យេម កោ-
 សង្កសាលវននាយោ តេទុបសង្កមេយ្យម តត្ថ
 មយំ អប្បសន្តា អប្បកំណ្ណា ជាសុ វិហរប្បមាតិ
 អថទោ ភេ កទ្ធក អាយស្មន្តោ យេន កោសង្ក-
 សាលវននាយោ តេទុបសង្កមីសុ តត្ថ ភេ
 អាយស្មន្តោ អប្បសន្តា អប្បកំណ្ណា ជាសុ
 វិហរវង្គិ ។ សាទុ សាទុ កិក្ខវេ យថា ភេ
 មហាសាវកា សម្មាព្យាករមាទា ព្យាករយ្យំ
 សទ្ធកណ្ណកា ហិ កិក្ខវេ ណាទា វុត្តា មយោ ។
 ទសយមេ កិក្ខវេ កណ្ណកា ។ កកមេ ទស ។
 បរិវេតាវមស្ស សង្កលិកាវមតា កណ្ណកោ

ពួកស្តេចលិច្ឆវី មានប្រមាណច្រើននេះ ដែលមានឈ្មោះល្បីល្បាញ
 គ្រាចំពៅដោយយានដ៏ប្រសើរក្រៃលែង ។ គា មានសំឡេងអំពីកង់កង
 ចូលទៅកាន់ព្រមហាវន ដើម្បីដូចព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះអង្គក៏ច្រង់
 សំដែងថា ឈានមានសំឡេងជាបន្ទា បើដូច្នោះគួរតែយើងទាំងឡាយ
 ចូលទៅឯព្រៃតាសិទ្ធិសាលវន យើងទាំងឡាយ គប្បីមានសំឡេងគិត
 មានការនៅច្រឡំគ្នាគិត ហើយទៅជាសុខច្បងទីនោះ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចំរើន ហេតុនោះ លោកដ៏មានអាយុទាំងនោះ ចូលទៅឯព្រៃតាសិទ្ធិ-
 សាលវន លោកដ៏មានអាយុទាំងនោះ ក៏មានសំឡេងគិត មានការនៅ
 ច្រឡំគ្នាគិត ហើយទៅជាសុខច្បងទីនោះ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំង
 ឡាយ ប្រពៃហើយ ប្រពៃហើយ កាលមហាសាវកទាំងនោះព្យាករ
 ដោយប្រពៃ គប្បីព្យាករ ភាមិក ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះ
 គង់គត ពោលហើយថា ឈានមានសំឡេងជាបន្ទា ។ ម្ចាស់កិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បន្ទាទាំងឡាយនេះ មាន ១០ យ៉ាង ។ បន្ទាទាំង
 ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺសភាវជាអ្នកក្រែកអោ ក្នុងពួក
 គណៈជាបន្ទា របស់បុគ្គល ដែលមានសច្ចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ជាទីក្រែកអោ ១

អសុភវិនិច្ឆ័យ ទុយោគំ អទុយុត្តស្ស សុភវិនិច្ឆ័យ ទុយោគោ
 កណ្តោកោ វង្សិយេសុ តុត្តន្តារស្ស វិសុកេស្សនំ
 កណ្តោកោ ព្រហ្មចរិយស្ស មាតុត្តា មុបបារោ(១)
 កណ្តោកោ បវេសស្ស ឈានស្ស សន្តោ កណ្តោកោ
 ទុតិយស្ស ឈានស្ស វិត្តុវិចារ កណ្តោកោ
 តតិយស្ស ឈានស្ស បីតិ កណ្តោកោ ចតុត្តស្ស
 ឈានស្ស អស្សសម្មស្សសា កណ្តោកោ សញ្ញា-
 វេយ្យាគិណេសមាបត្តិយា សញ្ញា ច វេទនា ច
 កណ្តោកោ ធាតោ កណ្តោកោ ធាតោ កណ្តោកោ
 មោហោ កណ្តោកោ ។ អកណ្តោកោ កិក្ខុវេ
 វិហារថ អកណ្តោកោ ធិកណ្តោកោ កិក្ខុវេ វិហារថ(២)
 អកណ្តោកោ កិក្ខុវេ អវហន្តោ អកណ្តោកោ
 ធិកណ្តោកោ កិក្ខុវេ អវហន្តោតំ(៣) ។

១ ខ. មាតុត្តាមេធាវិចារ ។ ប. មាតុត្តាមុបបារោ ។ ២ ខ. ម. និកណ្តោកោ
 កិក្ខុវេ វិហារថ អកណ្តោកោ ធិកណ្តោកោ កិក្ខុវេ វិហារថ ។ ៣ ខ. ម. និកណ្តោកោ កិក្ខុវេ
 អវហន្តោ ធិកណ្តោកោ កិក្ខុវេ អវហន្តោតំ ។

ការប្រកបរឿយ ។ ខូសុភវិនិច្ឆ័យ ជាបន្ទាបសំបុត្តលវេលប្រកបរឿយ ។
 ខូសុភវិនិច្ឆ័យ ១ ការយឺតយ៉ាវខូសុភវិនិច្ឆ័យ ១ ការបន្ទាបសំបុត្តល
 មានប្រាប់ត្រង់ហើយ ក្នុងវង្សិយេសុ ១ ការគ្រោចរោជិតមាតុ-
 គ្រាម ជាបន្ទាបសំបុត្តលវេល: ១ សំខ្សែង ជាបន្ទាបសំបុត្តលវេល: ១
 វិត្តុវិចារ: ជាបន្ទាបសំបុត្តលវេល: ១ បីតិ ជាបន្ទាបសំបុត្តលវេល: ១
 អស្សសម្មស្សស: ជាបន្ទាបសំបុត្តលវេល: ១ សញ្ញាវេយ្យាគិណេ ជាបន្ទា
 បសំបុត្តលវេល: ១ ធាតោ ជាបន្ទា ធាតោ: ជាបន្ទា
 មោហោ: ជាបន្ទា ១ ។ ខ្នាលកិក្ខុវេតំខ្សែយ អ្នកតំខ្សែយ ចូរកុំមានធម៌
 ជាបន្ទាឡើយ ខ្នាលកិក្ខុវេតំខ្សែយ អ្នកតំខ្សែយ ចូរកុំមានធម៌
 ជាបន្ទាឡើយ ចូរតាំងជាបន្ទាចេញ ខ្នាលកិក្ខុវេតំខ្សែយ ព្រះអរហន្ត
 តំខ្សែយមិនមានធម៌ ជាបន្ទាខ ខ្នាលកិក្ខុវេតំខ្សែយ ព្រះអរហន្តតំខ្សែ
 យ មិនមានធម៌ជាបន្ទាខ ទានតាំងមិ ជាបន្ទាចេញហើយ ។

(៧ក) ធនយិមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា ឥដ្ឋា កត្តា
 មធាចា ទុល្លភា លោកាស្មី ។ កតមេ ធន ។
 កោតា ឥដ្ឋា កត្តា មធាចា ទុល្លភា លោកាស្មី
 វិល្លោ ឥដ្ឋា កត្តា មធាចា ទុល្លភា លោកាស្មី
 អាហេក្សំ ឥដ្ឋំ កត្តំ មធាចំ ទុល្លភំ លោកាស្មី សីលាធិ^(១)
 ឥដ្ឋាធិ កត្តាធិ មធាចាធិ ទុល្លភាធិ លោកាស្មី
 ព្រហ្មចរិយំ ឥដ្ឋំ កត្តំ មធាចំ ទុល្លភំ លោកាស្មី
 មិត្តា ឥដ្ឋា កត្តា មធាចា ទុល្លភា លោកាស្មី
 ពាហុសច្ចំ ឥដ្ឋំ កត្តំ មធាចំ ទុល្លភំ លោកាស្មី
 បញ្ញា ឥដ្ឋា កត្តា មធាចា ទុល្លភា លោកាស្មី
 ធម្មា^(២) ឥដ្ឋា កត្តា មធាចា ទុល្លភា លោកាស្មី
 សត្តា ឥដ្ឋា កត្តា មធាចា ទុល្លភា លោកាស្មី ។

១ ម. សីលី . . . ។ ២ ម. ម. ធម្មា . . . ។

(៧គ) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ ជាទីប្រាថ្នា ជា
 ទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត ដែលបុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ។
 ធម៌ទាំង ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺភាគៈជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ
 ជាទីគាប់ចិត្ត ដែលបុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ១ ពាលិសម្បុរ
 ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត បុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុង
 លោក ១ សភាពមិនបានរោគ ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត
 បុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ១ សីលជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ
 ជាទីគាប់ចិត្ត បុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ១ ព្រហ្មចរិយៈ ជាទី
 ប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត បុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ១ មិក្ខុ
 ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត បុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ១
 សភាពដ៏អួតចេះដឹងច្រើន ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត
 បុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ១ បញ្ញាជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទី
 គាប់ចិត្ត បុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ១ ធម៌ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ
 ជាទីគាប់ចិត្ត បុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ១ ហានសួគ៌ជាទីប្រាថ្នា
 ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត បុគ្គលបាន ដោយកម្រ ក្នុងលោក ១ ។

ឥមេ ខោ កំគូរេ ធន ធនា ឥដ្ឋា កត្តា មទាទា
 ទុល្លកា លោកាស្មី ។ ឥមេសំ ខោ កំគូរេ
 ធនធំ ធនាធំ ឥដ្ឋាធំ កត្តាធំ មទាទាធំ ទុល្លកាធំ
 លោកាស្មី ធន ធនា បរិបទ្តា^(១) ។ អាសស្សី^(២)
 អទុដ្ឋាធំ កោតាធំ បរិបទ្តា អមណ្ឌាទា អវិកូសទា
 វណ្ណាស្ស បរិបទ្តា អសច្ចាយតំវិយា អាណេត្យស្ស
 បរិបទ្តា មាមម្ពុតា សីលាធំ បរិបទ្តា ឥន្ទ្រិយាសិ-
 វា ព្រហ្មចរិយស្ស បរិបទ្តា វិសំវាទទា មិត្តាធំ
 បរិបទ្តា អសជ្ឈាយតំវិយា ពាហុសទូស្ស បរិបទ្តា
 អស្សុស្សុសា អបរិមុត្តា មញ្ញាយ បរិបទ្តា អនុយោកោ
 អប្បច្ចវេក្ខណា ធនាធំ បរិបទ្តា មិត្តាមដិបត្តិ
 សត្តាធំ បរិបទ្តា ។ ឥមេសំ ខោ កំគូរេ ធនធំ
 ធនាធំ ឥដ្ឋាធំ កត្តាធំ មទាទាធំ ទុល្លកាធំ
 លោកាស្មី ឥមេ ធន ធនា បរិបទ្តា ។

១ ធន បរិបទ្តា ។ ២ ធន អាសស្សី ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះឯង ជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ
 ជាទីគាប់ចិត្ត បុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ធម៌ ១០ យ៉ាង ទាំងឡាយដល់ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ ដែលជាទីប្រាថ្នា
 ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត បុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ។ គឺការ
 ខ្ចីលទ្ធិការមិនប្រើប្រាស់ ទាំងឡាយដល់ភាគៈ ១ ការមិនប្រដាប់
 មិនកាក់កែង ទាំងឡាយដល់ពលិសប្បវេទ ការធ្វើខ្ចីសេចក្តីមិនសប្បាយ
 ទាំងឡាយដល់ភាគមិនមានភេទ ១ មិត្តលាមក ទាំងឡាយដល់
 សីល ១ ការមិនសង្រួមខ្ចីវង្រិយ ទាំងឡាយដល់ព្រហ្មចរិយៈ ១ ការ
 ពោលពាក្យខុស ទាំងឡាយ ដល់ពួកមិត្ត ១ ការធ្វើខ្ចីសេចក្តីមិន
 ស្ងាច្ងាយ ទាំងឡាយ ដល់ភាពចេះដឹងច្រើន ១ ការមិនប្រុង
 ស្តាប់ មិនសាកសួរ ទាំងឡាយដល់បញ្ញា ១ ការមិនប្រកបរឿយៗ
 ការមិនពិចារណា ទាំងឡាយដល់ចម្រើនទាំងឡាយ ១ សេចក្តីប្រតិបត្តិ
 ខុស ទាំងឡាយ ដល់ឋានសួគ៌ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ធម៌ទាំង ១០ នេះ ទាំងឡាយដល់ធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ ដែលជាទីប្រាថ្នា
 ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត ដែលបុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ។

ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ ធនន្ទំ ធម្មានំ ឥដ្ឋានំ
 កត្តានំ មនាចានំ មុល្យកានំ លោកស្មី ធន ធម្មា
 អាហារា ។ អនាលស្សំ ឧដ្ឋានំ កោកានំ អាហារោ
 មណ្ឌា វិក្កុសនា វណ្ណស្ស អាហារោ សប្បយេកិរិយា
 អាណេត្យស្ស អាហារោ កល្យាណមិត្តកា សីលានំ
 អាហារោ ឥន្ទ្រិយេសិវា ព្រហ្មចរិយស្ស អាហារោ
 អវិសំភជនា មិត្តានំ អាហារោ សជ្ឈិយេកិរិយា
 តាហុបទ្ធស្ស អាហារោ សុស្សសា មរិមុដ្ឋា
 មញ្ញាយ អាហារោ អនុយោកោ មទ្ធពេត្តណា
 ធម្មានំ អាហារោ សម្មាសម្ពុទ្ធិសត្តានំ អាហារោ ។
 ឥមេសំ ខោ ភិក្ខុវេ ធនន្ទំ ធម្មានំ ឥដ្ឋានំ
 កត្តានំ មនាចានំ មុល្យកានំ លោកស្មី ឥមេ
 ធន ធម្មា អាហារាតិ ។

(៧៤) ធនេហិ ភិក្ខុវេ វុឡិហិ វុឡិមាធា
 អរិយស្សវតោ អរិយាយ វុឡិយា វុឡិតិ
 សារាធាយិ ច ហោតិ វាធាយិ កាយស្ស ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ១០ យ៉ាង ជាអាហារនៃធម៌ទាំង ១០ នេះ
 ដែលជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីគាប់ចិត្ត បុគ្គលបានដោយកម្រ
 ក្នុងលោក ។ ឥសេចក្តីមិនខ្វល់ សេចក្តីព្យាយាម ជាអាហាររបស់គោតៈ ១
 ការប្រដាប់ ការគាត់តែង ជាអាហារ របស់ពលិសម្បវ ១ ការធ្វើខ្ញុំ
 សេចក្តីសប្បាយ ជាអាហារ របស់ភាគមិនមានពន ១ សភាគមិត្តល្អ
 ជាអាហារ របស់សីល ១ ការសង្រួមឥន្ទ្រិយ ជាអាហារ របស់ព្រហ្ម
 ចរិយៈ ១ ការមិនពោលពាក្យទុស ជាអាហារ របស់មិត្តទាំងឡាយ ១
 ការធ្វើខ្ញុំកិរិយាស្វាធាយ ជាអាហារ របស់ភាគអ្នកចេះដឹងច្រើន ១
 ការស្តាប់ ការសាកសួរ ជាអាហារ របស់បញ្ញា ១ ការប្រកបរឿយ ។
 ការគិតពេលវេលា ជាអាហាររបស់ធម៌ទាំងឡាយ ១ សេចក្តីប្រតិបត្តិល្អ ជាអា
 ហាររបស់វាទស្ម័គ្រ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំង ១០ នេះឯង
 ជាអាហារ នៃធម៌ ១០ យ៉ាងនេះ ដែលជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទី
 គាប់ចិត្ត បុគ្គលបានដោយកម្រ ក្នុងលោក ។

(៧៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក កាលចំរើន ដោយសេចក្តី
 ១០យ៉ាង រមែងចំរើន ដោយសេចក្តីចំរើនដ៏ប្រសើរ ឈ្មោះជាអ្នកកាន់យក
 ខ្ញុំរ៉ូមរបស់កាយផង ជាអ្នកកាន់យកខ្ញុំវិញ ដ៏ប្រសើររបស់កាយផង ។

កតមេហំ ធនេហំ ។ ខេត្តវត្ថុហំ វឌ្ឍនំ ធនេតោធន
 វឌ្ឍនំ បុត្តនាមេហំ វឌ្ឍនំ ធានកម្មករោហិសេហំ
 វឌ្ឍនំ ធម្មប្បនេហំ វឌ្ឍនំ សទ្ធាយ វឌ្ឍនំ សីលេន
 វឌ្ឍនំ សុតេន វឌ្ឍនំ ចារេន វឌ្ឍនំ បញ្ញាយ វឌ្ឍនំ ។
 ឥមេហំ ចោ ភិក្ខុវេ ធនេហំ វឌ្ឍនំ វឌ្ឍនាថោ
 អរិយស្សវតោ អរិយេយ វឌ្ឍនំ វឌ្ឍនំ សារាធាយ
 ច ហោតំ វារាធាយ កាយស្សនំ ។

ធនេន ធនេន ច យោន វឌ្ឍនំ
 បុត្តេហំ ធានេហំ ធម្មប្បនេហំ ច
 ស ភោគវា ហោតិ យសស្សំ បូជិតោ
 ញាតិហំ មិត្តេហំ អដោមិ វាជុតិ ។
 សទ្ធាយ សីលេន ច យោន វឌ្ឍនំ
 បញ្ញាយ ចារេន សុតេន ចូកយំ

ការចំរើនដោយសេចក្តីទាំង១០ យ៉ាង តែដូចម្តេច ។ ភិច្ចិរោ ដោយ
 ស្រែចំការ ១ ចំរើន ដោយទ្រព្យនិងស្រូវ ១ ចំរើន ដោយកូននិង
 ប្រក្ខ ១ ចំរើន ដោយបុរសជាតិស្រីនិងកម្មករ ១ ចំរើន ដោយសត្វ
 មានជើង ៤ ទាំងឡាយ ១ ចំរើន ដោយសត្វ ១ ចំរើន ដោយសីល ១
 ចំរើន ដោយសុតៈ ១ ចំរើន ដោយចារៈ ១ ចំរើន ដោយចញ្ញា ១ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អរិយសាវក កាលចំរើន ដោយសេចក្តីចំរើន
 ១០ យ៉ាងនេះឯង រមែងចំរើន ដោយសេចក្តីចំរើនដ៏ប្រសើរ ឈ្មោះថា
 អ្នកកាន់យកខ្ញុំរួមរបស់កាយផង ជាអ្នកកាន់យកខ្ញុំរួមដ៏ប្រសើរ ចេស
 កាយផង ។

បុគ្គលណាក្នុងលោកនេះចំរើន ដោយទ្រព្យផង ដោយស្រូវ
 ផង ដោយកូនផង ដោយប្រក្ខផង ដោយសត្វជើង ៤
 ផង បុគ្គលនោះឈ្មោះថា មានភោគៈ មានយសវិសេ
 ភូកញ្ញាតិទាំងមិត្ត ព្រមទាំងស្តេចបូជាហើយ ។ បុគ្គលណាក្នុង
 លោកនេះ ចំរើនដោយសត្វផង ដោយសីលផង ដោយ
 បញ្ញាផង ដោយចារៈផង ដោយសុតៈទាំងពីរផង

សោ គាតិសោ សប្បវិសោ វិទក្កនិទាន
និរោធិ ធម្ម ឧបាយម វស្សនីតិ ។

[៧៥] ឯកំ សមយំ ភក្កវា សាវត្ថិយំ
វិហារតិ ជេតវេន អនាថបិណ្ឌិកស្ស អារាមេ ។
អថទោ អាយស្មា អនន្ទោ បុព្វសមយំ និក-
សេត្វា បត្តនិវរាជាយ យេន មិគសាលាយ
ឧបាសិកាយ និវេសនំ តេទុបស្កន្តមិ ឧបស្កន្តមិត្តា
បញ្ញត្តិ អាសនេ និសីទិ ។ អថទោ មិគសាលា
ឧបាសិកា យេនាយស្មា អនន្ទោ តេទុបស្កន្តមិ
ឧបស្កន្តមិត្តា អាយស្មន្តំ អនន្តំ អភិកិទេត្វា ឯកមន្តំ
និសីទិ ។ ឯកមន្តំ និសីទិ ទោ មិគសាលា
ឧបាសិកា អាយស្មន្តំ អនន្តំ ឯតនេវេន កដិកតា
នាមយំ ភន្តេ អនន្ត ភក្កវា ធម្មា ទេសិកោ
អញ្ញាយេនិ យត្រ ហិ នាម ត្រញ្ញចារិ ច អត្រញ្ញចារិ
ច ឧភោ សមសមគតិកា ភវិស្សន្តំ អភិសម្សរយំ ។

បុគ្គលបែបនោះហៅថា សប្បវេស ជាអ្នកពិចារណាយើង
ច្បាស់ វែមនឹងវែមដោយហេតុទាំងពីរ ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះឯង ។

[៧៥] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ក្នុងវត្តជេតពន
របស់អនាថបិណ្ឌិកស្សន្តី ជិតក្រុងសាវត្ថិ ។ គ្រាព្រះឯង ព្រះគោនុ
ដ៏មានអាយុ ស្ងៀមស្ងៀម ប្រដាប់បាត្រនឹងទឹក ក្នុងបុព្វសម័យ
ហើយចូលទៅលំនៅ នៃមិគសាលា ឧបាសិកា លុះចូលទៅដល់ហើយ
ក៏អង្គុយលើកាសនៈដែលគ្រាលទុក ។ លំដាប់នោះ មិគសាលា
ឧបាសិកា ចូលទៅក្រពះគោនុដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ
ក៏ក្លាយបង្គំព្រះគោនុដ៏មានអាយុ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះមិគសា-
លា ឧបាសិកា អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏បានទូលសូត្រព្រះគោនុដ៏មាន
អាយុថា បពិត្រព្រះគោនុ ដ៏ចំរើន ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់សម្តែង
ហើយនេះ តើអប្បិយលំដូចម្តេច គ្រាដូចជាបុគ្គលពីរពួក គឺព្រះ
ចារិបុគ្គល ១ អត្រញ្ញចារិបុគ្គល ១ សឹងមានគតិស្មើៗ គ្នាក្នុងបរិលោក ។

បិតា មេ កន្ត បុរសណា ព្រហ្មចារី អយោសិ
 អារាចារី^(១) វិភោ មេដុំនា កាមធម្មា សោ
 កាលកោត ភក្កវតា ព្យាកោត សកណាតមី
 សត្តោ^(២) គុសំតំ កាយំ ឧបបន្នោតិ ។ មីគុ
 ចំយោ^(៣) មេ កន្ត សសិនត្តោ អព្រហ្មចារី អយោសិ
 សនាសន្តុដ្ឋា សោចិ កាលកោត ភក្កវតា
 ព្យាកោត សកណាតមី សត្តោ គុសំតំ កាយំ
 ឧបបន្នោតិ ។ កថំកថា យាយំ កន្ត អាណន្ត
 ភក្កវតា ធម្មា ធម្មិតោ អញ្ញោយ្យោ យត្រ ហិ
 នាម ព្រហ្មចារី ៦ អព្រហ្មចារី ៦ ឧតោ សម-
 សមគតិកា ភវិស្សន្តំ អតិសម្បាយន្តំ ។ ឯវាថ
 ទោ បនេតំ ភតិធិ ភក្កវតា ព្យាកោតន្តំ ។ អថទោ
 អាយស្មា អាណន្តោ មិកសាលាយ ឧចាសិកាយ
 ធិវេសនេ បិណ្ណចាតំ កថោត្វា ឧដ្ឋាយាសនា បញ្ញាមិ ។

១ ម. ហេតិ អនាថា ។ ២ ម. សតទាណមិបញ្ចោ ។ ៣ ខ. បេត្តា ចំយោ
 ខ. បិតាមយោ ។

បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន បិតារបស់ខ្ញុំឈ្មោះបុរសណាជាព្រហ្មចារី ជាអ្នក
 ប្រព្រឹត្តនូវយុទ្ធសាស្ត្រច្រើនជាងគេរបស់អ្នកស្រុក លុះគាត់ធ្វើមរណកាល
 ទៅ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ព្យាករជាសកពាតាមិសត្វ បានទៅកើត
 ក្នុងពពួកទៅតាក្នុងជាន់គុសិត ។ បពិត្រលោកម្ចាស់ដ៏ចំរើន អំសិទ្ធក
 ជាទីស្រឡាញ់របស់បិតា ខែខ្ញុំមិនមែនជាព្រហ្មចារី នៅព្រេកអរដោយ
 ប្រពន្ធរបស់ខ្លួន លុះធ្វើមរណកាលទៅ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្យាករ
 ជាសកពាតាមិសត្វ បានទៅកើតក្នុងពពួកទៅតា ជាន់គុសិតដែរ ។
 បពិត្រព្រះអាណន្តដ៏ចំរើន ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែង
 ហើយនេះ តើធម៌យល់ដូចម្តេច ព្រោះដូចជាបុគ្គលពីពួកគឺព្រហ្មចារី-
 បុគ្គល ១ អព្រហ្មចារីបុគ្គល ១ សិនីមានគតិស្មើ ។ គ្នា ក្នុងបរលោក ។
 ខ្មាលនាង ដំណើរនេះព្រះមានព្រះភាគទ្រង់ព្យាករហើយ យ៉ាងនេះឯង ។
 លំដាប់នោះ ព្រះអាណន្ត ដ៏មានភាយុ ទទួលចង្ហាន់ចំណុំបុក ក្នុងលំនៅ
 ខែមិកសាលាឧបាសិកាយហើយ គឺព្រោកបាកកាសនៈ ចៀសចេញទៅ ។

អថទោ អាយស្មា អាណន្ទោ បញ្ញាកត្តិ បិណ្ឌា-
 ចាតប្បដិក្ខន្តោ យេន ភកកា តេទុបសង្កមិ
 ឧបសង្កមិត្វា ភកកន្តិ អភិកំនេត្វា ឯកមន្តិ ធិសីទិ ។
 ឯកមន្តិ ធិសីទិ ទោ អាយស្មា អាណន្ទោ ភកកន្តិ
 ឯកមន្តិ ធិសីទិ កន្តេ បុព្វណ្ណសមយំ ឯកសេត្វា
 បត្តតិវេនាធាយ យេន មិកសាលាយ ឧបាសិកាយ
 ធិសីទិ តេទុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា បញ្ញាត្ត
 អាសនេ ធិសីទិ ។ អថទោ កន្តេ មិកសាលា
 ឧបាសិកា យេនាហំ តេទុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា
 មំ អភិកំនេត្វា ឯកមន្តិ ធិសីទិ ។ ឯកមន្តិ
 ធិសីទិ ទោ កន្តេ មិកសាលា ឧបាសិកា មិ
 ឯកមន្តិ កថិកាថា ធានាយំ កន្តេ អាណន្ទ
 ភកកា ធម្មោ ធិសីទោ អញ្ញយោ យត្រ ហិ
 ធាម ត្រហ្មចារី ច អត្រហ្មចារី ច ឧកោ
 សមសមគតិកា កវិស្សន្តិ អភិសម្បកាយំ ។

កំភាលវិសេព្រះភានន្តដំមានាយុ ក្រប្បបំអិចិបិណ្ឌុបាត ក្នុងវេលាខាង
 ក្រោយកត្តហើយ កំចូលទៅគាល់ព្រះដំមានព្រះភាគ លុះចូលទៅ
 ដល់ហើយ ថ្វាយបង្គំព្រះដំមានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទិសមគ្គ ។
 លុះព្រះភានន្ត ដំមានាយុ អង្គុយក្នុងទិសមគ្គហើយ ក្រាបបង្គំចូល
 ព្រះដំមានព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដំចំរើន ក្នុងទិះនះ ខ្ញុំព្រះអង្គ
 ស្ងៀកស្ងៀម ប្រដាប់បាត្រទឹកចំរើន ក្នុងបុណ្ណសម័យ ចូលទៅដល់រាត្រី
 ខែមិកសាលា ។ បុរស លុះចូលទៅដល់ហើយ អង្គុយលើកាសនៈ
 វិសេនាក្រាលទុក ។ បពិត្រព្រះអង្គដំចំរើន លំដាប់ទោះ មិកសា-
 លា ។ បុរស ចូលទៅក្នុងព្រះអង្គ លុះចូលទៅដល់ហើយថ្វាយបង្គំ-
 ខ្ញុំព្រះអង្គ ហើយអង្គុយក្នុងទិសមគ្គ ។ បពិត្រព្រះអង្គដំចំរើន លុះ
 មិកសាលា ។ បុរស អង្គុយក្នុងទិសមគ្គហើយ បាននិយាយនឹងខ្ញុំព្រះ
 អង្គថា បពិត្រព្រះភានន្តដំចំរើន ធម៌វិសេព្រះដំមានព្រះភាគទ្រង់ព្រាត
 ហើយនេះ តើធម៌យល់ដូចម្តេច ព្រោះដូចជាបុគ្គលតិរពួក គឺព្រហ្មចារី-
 បុគ្គល ១ អត្រហ្មចារីបុគ្គល ១ សិទ្ធិមានគតិស្មី ។ ខ្លា ក្នុងបរិលោក ។

បិតា មេ កន្ត មុរណោ ព្រហ្មចារី អយោសិ-
 អារាចារី វិរោ មេដុតា កាមទន្ធា សោ កាល-
 កោតោ កកវតា ព្យាកោតោ សកតាកាមី សន្តោ តុសិទ្ធ
 កាយំ ឧបមន្តោតំ ។ បិតុ បិយោ មេ កន្ត
 វសិទន្តោ អព្រហ្មចារី អយោសិ សនាសន្តោ
 សោមិ កាលករោ កកវតា ព្យាកោតោ សកតា-
 កាមី សន្តោ តុសិទ្ធ កាយំ ឧបមន្តោតំ ។
 កេជំកថា ទាមាយំ កន្ត អាទន្ត កកវតា ទន្ធា
 ទេសិតោ អត្រាយោ យក្រ ហិ ទាម ព្រហ្មចារី
 ច អព្រហ្មចារី ច ឧកោ សមសមគតិកា កវិស្សន្តិ
 អភិសម្បរាយន្តិ ។ ឯវិ វុត្តោ អហំ កន្ត មិកសាលំ
 ឧទាសិកំ ឯតទកេតំ ឯវមេវ ទោ^(១) បទេតំ កតិទិ
 កកវតា ព្យាកតន្តិ ។ កោ ទាទន្ត មិកសាលា
 ឧទាសិកា កាលា អព្យត្តា អទ្ធកា អទ្ធកប្បញ្ញា^(២)

១ ឧ. ឧ. ឯវិ កោ ។ ២ ឧ. អន្តក អន្តកបញ្ញា ។ ឧ. អន្តក អន្តកបញ្ញា ។
 អន្តកបាយំ អន្តក អន្តកបញ្ញា វិ ទិស្សន្តិ ។

បតិគ្រលោកម្ចាស់ដំបំរើ បិតាខ្ញុំឈ្មោះមុរណោជាព្រហ្មចារី ជាអ្នក
 ប្រព្រឹត្តទ្វាយ រៀបចំបេជ្ជ ជាបរិបស្សន្តស្រុក លុះគាត់ធ្វើ
 មរណកាលទៅ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ព្យាករ ជាសកតាកាមិសត្វ
 បានទៅកើត ក្នុងក្នុងទៅតាជាតំសុសិត ។ បតិគ្រលោកម្ចាស់ ដំបំរើ
 វសិទត្ត ជាទីស្រឡាញ់នៃបិតាបស់ខ្ញុំ មិនមែនជាព្រហ្មចារីនៅក្រេកអរ
 ចេះប្រពន្ធបស់ខ្លួន លុះគាត់ធ្វើមរណកាលទៅ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 ព្យាករជាសកតាកាមិសត្វ បានទៅកើតក្នុងក្នុងទៅតាជាតំសុសិតដែរ ។
 បតិគ្រលោកម្ចាស់ដំបំរើ ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងហើយ
 នេះ កើតប្រយោជន៍បូជា ព្រោះដូចជាបុគ្គលពីរពួកគឺព្រហ្មចារីបុគ្គល ១
 គឺព្រហ្មចារីបុគ្គល ១ សឹងមានគតិស្មើ ៗ គ្នា ក្នុងបរលោក ។ បតិគ្រលោក
 អង្គដំបំរើ កាលមិកសាលា ឧទាសិកា និយាយយ៉ាងនេះចេញហើយ ខ្ញុំព្រះ
 អង្គដំបំរើនិយាយនឹងមិកសាលា ឧទាសិកាដូច្នោះថា ម្ចាស់នាង អំណរ
 នេះព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ព្យាករយ៉ាងហ្នឹងហ្នឹង ។ ម្ចាស់នាង មិកសាលា
 ឧទាសិកាដូច្នោះ ជាស្រ្តីកាល មិនល្អាសវិ ជាស្រ្តី ឆឺឆឺ មានបញ្ញា ឆឺឆឺ

កេ ច បុរិសបុគ្គលា បរេបរិយញ្ញាលោ^(១) ។
 ឧសយមេ កាធន្ទ បុគ្គលា សន្តា សិវិជ្ជមាធា
 លោកស្មី ។ កកមេ ឧស ។ ឥធាធន្ទ ឯកាទ្វា
 បក្កលោ ទុស្សីលោ ហោតិ តព្វ ទេតោវិមុត្តិ
 បញ្ញាវិមុត្តិ យថាភូតំ ធម្មជាតានំ យត្ថស្ស តំ
 ទុស្សីល្យំ អបរិសេសំ ចិរុជ្ឈនិ តស្ស សវាធនបំ
 អកតំ ហោតិ ពាហុសេរុធនបំ អកតំ ហោតិ
 ធិដ្ឋិយាបំ អប្បដិវិជ្ជំ ហោតិ សាមាយិកាម្បិ^(២) វិមុត្តិ
 ធន លកតំ សោ កាយស្ស ភេតា បរម្មណា
 ហានាយ បរេតិ នោ វិសេសាយ ហានកាមិយេវ
 ហោតិ នោ វិសេសកាមី ។ ឥធន បធាធន្ទ
 ឯកាទ្វា បុគ្គលោ ទុស្សីលោ ហោតិ តព្វ ទេតោ
 វិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ យថាភូតំ ធម្មជាតានំ យត្ថស្ស តំ
 ទុស្សីល្យំ អបរិសេសំ ចិរុជ្ឈនិ តស្ស សវាធនបំ
 កតំ ហោតិ ពាហុសេរុធនបំ កតំ ហោតិ

១ ឧ. ម. បុរិសបុគ្គលបរេបរិយេ ញ្ញាលោ ។ ២ ឧ. ម. សាមយិកិ ។

មួយទៀត បុរិសបុគ្គលណ (មានវិស័យមិនទើសទាល់) ក្នុងបរេបរិយ
 ញ្ញាលោ (បញ្ញាជាគ្រឿងដឹងនូវគ្រឿងគ្រប់គ្រាន់ទាំងរបស់បុគ្គលផ្សេងៗ) ។
 ឱលកានន្ទ បុគ្គល ១០ ពួកនេះ វែមនិច្ចាត្រាតដកដំលោក ។ បុគ្គល
 ទាំង ១០ ពួក តើដូចម្តេច ។ ឱលកានន្ទ បុគ្គលនេះ ក្នុងលោក
 នេះ ជាអ្នកទ្រុស្តសីល ទាំងមិនដឹងច្បាប់ ភាមពិត ម្ល៉េះចោកវិមុត្តិនិច្ចាត្រា
 វិមុត្តិនោះ ដែលជាហេតុនាំឱ្យភាពទ្រុស្តសីលនោះ លេចទៅដោយ
 មិនបានសេសសល់ បុគ្គលនោះមិនបានធ្វើដោយការស្តាប់ផង មិនបាន
 ធ្វើដោយការចេះដឹងច្រើនផង មិនបានចាំពុទ្ធដោយទិដ្ឋផង មិនបាននូវ
 វិមុត្តិដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមភាពផង លុះបុគ្គលនោះ បែកព្វយករិកាយ
 ស្តាប់ទៅ វែមនិច្ចាត្រាទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាមសូន្យ មិនប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីគុណវិសេសទេ ជាបុគ្គលប្រព្រឹត្ត ដើម្បីសេចក្តីសាមសូន្យតែម្យ៉ាង
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេសឡើយ ។ ឱលកានន្ទ បុគ្គលនេះក្នុង
 លោកនេះ ជាអ្នកទ្រុស្តសីលតែដឹងច្បាប់ ភាមពិតនូវចោកវិមុត្តិនិច្ចាត្រា
 វិមុត្តិនោះ ដែលជាហេតុនាំឱ្យភាពទ្រុស្តសីលនោះ លេចទៅដោយមិន
 បានសេសសល់ បុគ្គលនោះ ធ្វើដោយការស្តាប់ផងការចេះដឹងច្រើនផង

និមិត្តយោជី សុប្បដិវិទូ ហោតិ សាមាយិកាម្យំ វិមុត្តិ
 លកតិ សោ កាយស្ស គេតា បរម្មណា វិសេសាយ
 បរេតិ តោ ហោតាយ វិសេសកាមីយេវ ហោតិ តោ
 ហោតកាមី ។ តត្រាទទួ បណាលីកា បមិទន្តិ
 ឥមស្សបិ តេ វ ទទ្ទា អបរស្សបិ តេ វ ទទ្ទា កស្មា
 ទេសំ ឯកោ ហិទោ ឯកោ បណីតោតិ ។
 តត្តា តេសំ អាទទួ ហោតិ ទីយវន្តំ អហិកាយ
 ទុក្ខាយ ។ តត្រាទទួ យាយំ បុគ្គលោ ទុស្សីលោ
 ហោតិ តត្ត ទេវាវិមុត្តំ បញ្ញាវិមុត្តិ យេជានុតំ
 បជាតាតិ យនុស្ស តំ ទុស្សីល្យំ អបរសេសំ
 វិជ្ជុតំ តស្ស សវទេនបិ កតំ ហោតិ ពាហុ-
 សទ្ធនបិ កតំ ហោតិ និមិត្តយោជី សុប្បដិវិទូ ហោតិ
 សាមាយិកាម្យំ វិមុត្តិ លកតិ ។ អយំ អាទទួ
 បុគ្គលោ អមុតា បុរិមេន បុគ្គលេន អកិក្ខន្តតកេ
 ច បណីតកកេ ច ។ តំ កស្មា ហេតុ ។

ចាក់ចុះដោយទិដ្ឋផង បាននូវវិមុត្តិដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមកាលផង លុះបុគ្គល
 នោះបែកគ្នាយកនិកាយស្តាប់ទៅ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេស
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យទេ ជាបុគ្គលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 គុណវិសេសតែម្យ៉ាង មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ ។
 ម្ចាស់អាទទួ បុគ្គលអ្នកកាន់យកនូវប្រមាណក្នុងបុគ្គលនោះ កាចត្រិះរិះជា
 នោះជាធម៌ របស់បុគ្គលនេះ នោះជាធម៌ របស់បុគ្គលដទៃ បណ្តាបុគ្គល
 ទាំងនោះ ហេតុអ្វីបានជាបុគ្គលម្នាក់ជាតាម បុគ្គលម្នាក់ទៀតទ្តសំ ។
 ម្ចាស់អាទទួ ព្រោះកិរិយាធ្វើនូវប្រមាណនោះ របស់បុគ្គល ទាំងនោះ
 តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ អស់កាលជា
 យូរអង្វែង ។ ម្ចាស់អាទទួ ក្នុងដំណើរនោះ បុគ្គលណាទ្រុស្តសីល
 តែងដឹងច្បាស់ តាមពិតនូវចេតាវិមុត្តិនឹងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ ជាហេតុទាំងឡាយ
 កាត់ទ្រុស្តសីលនោះ រលត់ទៅ ដោយមិនសេសសល់ បុគ្គលនោះ ធ្វើការ
 ដោយការស្តាប់ផង ធ្វើដោយការចេះដឹងច្រើនផង ចាក់ចុះដោយទិដ្ឋផង
 បាននូវវិមុត្តិប្រព្រឹត្តទៅ តាមកាលផង ។ ម្ចាស់អាទទួ បុគ្គលនេះប្រសើរផង
 ឡើយផង ជាងបុគ្គលមុខងាយនោះ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។

ឥមញ្ញំ អាទទុ មុត្តលំ ធម្មសោតោ ធិត្តហតំ
 ភទទន្តំ កោ ជាធម្មេ អញ្ញត្រ ភជាភតេ ។
 ភស្មាភិហានទុ មា មុត្តលេសុ បមាណិកា អហុវត្ថុ
 មា មុត្តលេសុ បមាណំ កណ្តិកុ ។ ទញ្ញាភិ ហានទុ
 មុត្តលោ មុត្តលេសុ បមាណំ កណ្តិកោ អហព្វានទុ
 មុត្តលេសុ បមាណំ កណ្តិយ្យំ យោ វា បទស្ស
 មាទិសោ ។ វេទ បទានទុ ឯតទ្រោ មុត្តលោ
 សីលវា ហោតិ ភព្វ ទេកោវមុត្តិ បញ្ញាវមុត្តិ
 យជាភ្នតំ ធម្មជាតាតំ យក្ខស្ស តំ សីលំ អបរិ-
 សេសំ ធិវុជ្ឈតិ ភស្ស សវំទទមំ អភតំ ហោតិ
 ពាហុសទ្ធនមំ អភតំ ហោតិ ធិដ្ឋិយាមិ អប្បដិវុដ្ឋិ
 ហោតិ សាមាយិកប្បិ វមុត្តិ ទ លកតិ សោ
 កាយស្ស ភេតា បម្មណា ហានាយ បមតំ តោ
 វិសេសាយ ហានកាមិយេវ ហោតិ តោ វិសេសកាមិ ។

ម្នាលភានុ ព្រោះក្រសែចមិនវិបស្សនាញាល វែមនីដឹកនាំបុគ្គល
 នេះ (ឲ្យដល់នូវអាយក្ខមិ) អ្នកណា ក្រៅពីគឺថាគន្ធិតប្បិដឹក ហេតុ
 នោះបាន ។ ម្នាលភានុ ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងលោកនេះ អ្នកទាំង
 ឡាយ ជាអ្នកកាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលទាំងឡាយ កុំមានឡើយ កុំ
 កាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលទាំងឡាយឡើយ ។ ម្នាលភានុ បុគ្គល
 ក្នុងលោកនេះ កាលកាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលទាំងឡាយ ឈ្មោះថា
 ដឹកវែលីនីឡូកុណា ម្នាលភានុ គឺថាគត្តិ បុគ្គលណាដែលប្រហែលនឹង
 គឺថាគត្តិ ទើបនូវកាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលទាំងឡាយបាន ។
 ម្នាលភានុ បុគ្គលទុះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសីល តែមិនដឹងច្បាស់
 តាមពិតនូវចោកាវមុត្តិនីបញ្ញាវមុត្តិនោះ ដែលជាហេតុនាំឲ្យសីលនោះ
 លេចទៅ ដោយមិនមានសេសសល់ បុគ្គលនោះមិនបានធ្វើដោយការ
 ស្តាប់ផង មិនបានធ្វើដោយការចេះដឹងច្រើនផង មិនបានចាក់គុះ ដោយ
 ចំង្ហែង មិនបានឲ្យវិមុត្តិ ដែលប្រព្រឹត្តតាមកាលផង លុះបុគ្គលនោះ
 បែកបាយកាយស្តាប់ទៅ វែមនីប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យ
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេសទេ ជាបុគ្គលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តី
 សាបសូន្យវិកម្យវា មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេសឡើយ ។

ឥតាទទ្ធ ឯកទ្វេ បុគ្គលោ សីលកិ
 ហោតំ តត្ថ ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ យថាភូតំ
 បជាធាតុំ យតុស្ស តំ សីលំ អបរិសេសំ ធិរុជ្ឈតំ
 តស្ស សវនេនបិ កកតំ ហោតំ ពាហុសទ្ធនបិ
 កកតំ ហោតំ ធិដ្ឋិយាបិ សុប្បដិវិទុំ ហោតំ សាមា-
 យិកម្បិ វិមុត្តិំ លកតំ សោ កាយស្ស ភេតា
 បរម្មណា វិសេសាយ បរតំ ចោ ហាធាមី វិសេ-
 សកាមីយេវ ហោតំ ចោ ហានកាមី ។ តត្រាទទ្ធ
 ។ បេ ។ អហត្តាទទ្ធ បុគ្គលសុ បមាណិ
 កណ្តោយ្យំ យោ វា បទស្ស មាទិសោ ។ ឥទ
 បធាទទ្ធ ឯកទ្វេ បុគ្គលោ តំព្វរកោ ហោតំ
 តត្ថ ចេតោវិមុត្តិំ បញ្ញាវិមុត្តិំ យថាភូតំ ធម្មជាធាតុំ
 យតុស្ស សោ រកោ អបរិសេសោ ធិរុជ្ឈតំ
 តស្ស សវនេនបិ អកកតំ ហោតំ ពាហុសទ្ធនបិ
 អកកតំ ហោតំ ធិដ្ឋិយាបិ អប្បដិវិទុំ ហោតំ
 សាមាយិកម្បិ វិមុត្តិំ ធន លកតំ

ម្ចាស់អាទុ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសីល ទាំងដឹងច្បាស់
 តាមពិតនូវចំពោះការវិមុត្តិនឹងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ ដែលជាហេតុ ទាំឱ្យសីល
 នោះលេច់ទៅ ដោយមិនមានសេសសល់ បុគ្គលនោះ ធ្វើដោយ-
 ការស្តាប់ផង ធ្វើដោយការចេះដឹងច្រើនផង ចាក់ចុះ ដោយ
 ទិដ្ឋផង បាននូវវិមុត្តិដែលប្រព្រឹត្តទៅតាមកាលផង លុះបុគ្គលនោះ
 បែកព្រាយរាងកាយស្តាប់ទៅ វែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេស
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាមស្សន្យទេ ជាបុគ្គលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 គុណវិសេសវិបាកផង មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាមស្សន្យឡើយ ។
 ម្ចាស់អាទុ ក្នុងដំណើរនោះ ។ បេ ។ ម្ចាស់អាទុ គឺជាគត្តិ បុគ្គល
 ដែលប្រហែលនឹងគឺជាគត្តិ ទើបគួរកាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលទាំង
 ឡាយបាន ។ ម្ចាស់អាទុ បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានការក្លៀវ
 ភ្លាតាំងមិនដឹងច្បាស់តាម ពិតនូវចំពោះការវិមុត្តិនឹងបញ្ញាវិមុត្តិនោះ ដែលជា
 ហេតុទាំឱ្យរក្សានោះលេច់ទៅ ដោយមិនមានសេសសល់ បុគ្គលនោះមិន
 បានធ្វើ ដោយការស្តាប់ផង មិនបានធ្វើ ដោយការចេះដឹងច្រើនផង មិន
 បានចាក់ចុះដោយទិដ្ឋផង មិនបានវិមុត្តិ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ តាមកាលផង

សោ កាយស្ស ភេតា បរម្មរណា ហានាយ បរេតិ
 នោ វិសេសាយ ហានតាមិយេវ ហោតិ នោ
 វិសេសតាមិ ។ ឥធម្មានន្ត ឯកក្កោ បុគ្គលោ តិច្ចក្កោ
 ហោតិ ភក្កោ ចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ យថាភូតំ បជាបាតិ
 យត្ថុស្ស ។ សោ រកោ អបរិសេសោ ធិរុជ្ឈតិ ភស្ស
 សវិនិច្ឆយិ កាតំ ហោតិ កាហុសត្ថេនិ កាតំ
 ហោតិ ធិដ្ឋយោមិ សុប្បជិវិទំ ហោតិ សាមាយិកម្បិ
 វិមុត្តិ លភតិ សោ កាយស្ស ភេតា បរម្មរណា
 វិសេសាយ បរេតិ នោ ហានាយ វិសេសតាមិយេវ
 ហោតិ នោ ហានតាមិ ។ តត្រានន្ត ។ បេ ។
 អហត្តានន្ត បុគ្គលេសុ បមាណំ កល្លោយ្យំ យោ
 វា បទស្ស មាទិសោ ។ ឥធម្មានន្ត ឯកក្កោ
 បុគ្គលោ កោតោ ហោតិ ភក្កោ ចេតោវិមុត្តិ
 បញ្ញាវិមុត្តិ យថាភូតំ ធម្មជាបាតិ យត្ថុស្ស
 សោ កោតោ អបរិសេសោ ធិរុជ្ឈតិ

លុះបុគ្គលនោះ បែកបាយកាយស្តាប់ទៅ វែមនិប្រត្រិត្តទៅ ដើម្បី
 សេចក្តីសាបសូន្យ មិនប្រត្រិត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេស ជាបុគ្គលប្រត្រិត្ត
 ទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យតែម្យ៉ាង មិនប្រត្រិត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេស
 ឡើយ ។ ម្នាលគាន្ត បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានក្រះភ្លៀវ
 តែដឹងច្បាស់ តាមពិតនូវវិចារវិមុត្តិនិបញ្ញាវិមុត្តិនោះ ដែលជាហេតុ
 ឲ្យក្រះនោះ លេចទៅ ដោយមិនមានសេសសល់ បុគ្គលនោះធ្វើដោយ
 ការស្តាប់ផង ធ្វើដោយការចេះដឹងច្រើនផង ចាត់ខ្លះដោយចិដ្ឋផង បាន
 ឲ្យវិមុត្តិ ដែលប្រត្រិត្តទៅ តាមកាលផង លុះបុគ្គលនោះ បែកបាយកាយ
 ស្តាប់ទៅ វែមនិប្រត្រិត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេស មិនប្រត្រិត្តទៅ ដើម្បី
 សេចក្តីសាបសូន្យ ជាបុគ្គលប្រត្រិត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេសតែម្យ៉ាង
 មិនប្រត្រិត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ ។ ម្នាលគាន្ត ក្នុងដំណើរ
 នោះ ។ បេ ។ ម្នាលគាន្ត គេជាគក្កិ បុគ្គលណា ដែលប្រហែលនឹង
 គេជាគក្កិ ទើបគួរកាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលទាំងឡាយបាន ។
 ម្នាលគាន្ត បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីក្រោមចំពង
 មិនដឹងច្បាស់ តាមពិត នូវវិចារវិមុត្តិនិបញ្ញាវិមុត្តិនោះ ដែលជា
 ហេតុនាំឲ្យសេចក្តីក្រោមនោះ លេចទៅ ដោយមិនមានសេសសល់

តស្ស ភវនិទេសិ អកាតំ ហោតិ ពាហុសាទ្ធនិ
 អកាតំ ហោតិ ទិដ្ឋិយាថិ អប្បដិវិទ្ធិ ហោតិ
 សាមាសិកាម្បិ វិមុត្តិ ឧ លកតិ សោ កាយស្ស
 ភេតា បរម្មណា ហោតាយ បរេតិ ចោ វិសេសាយ
 ហោតាមិយេវ ហោតិ ចោ វិសេសកាមិ ។ ឥធន
 បទានន្ទ ឯកទ្រោ បុគ្គលោ កោតចោ ហោតិ
 តត្ថ ដំតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ យថាព្យតំ បទាតាតិ
 យេត្តស្ស សោ កោតោ អបរិសេសោ ធិវជ្ឈតិ
 តស្ស ភវនិទេសិ កាតំ ហោតិ ពាហុសាទ្ធនិ
 កាតំ ហោតិ ទិដ្ឋិយាថិ សុប្បដិវិទ្ធិ ហោតិ
 សាមាសិកាម្បិ វិមុត្តិ លកតិ សោ កាយស្ស
 ភេតា បរម្មណា វិសេសាយ បរេតិ ចោ ហោតាយ
 វិសេសកាមិយេវ ហោតិ ចោ ហោតាមិ ។
 តត្រានន្ទ ។ មេ ។ អហត្តានន្ទ បុគ្គលេសុ
 បទានំ កណ្ណោយ្យំ យោ វា បទស្ស មាទិសោ ។

បុគ្គលនោះមិនបានធ្វើ ដោយការស្តាប់ផង មិនបានធ្វើ ដោយការចេះ
 ដឹងច្រើនផង មិនបានចាក់ចុះ ដោយទិដ្ឋិផង មិនបានទូរិមុត្តិដែលប្រព្រឹត្ត
 ទៅ តាមកាលផង លុះបុគ្គលនោះ បែកទ្វាយរាងកាយស្តាប់ទៅ វាមិនប្រ-
 ព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេសទេជា
 បុគ្គលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យតែម្យ៉ាង មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 គុណវិសេសឡើយ ។ ម្នាលអាណន្ទ បុគ្គលខ្លះក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមាន
 សេចក្តីក្រាម តែដឹងច្បាស់តាមពិត ខ្លាចលោវិមុត្តិមិនបញ្ញាវិមុត្តិនោះ
 ដែលជាហេតុនាំឱ្យសេចក្តីក្រាមនោះលត់ទៅ ដោយមិនមានសេសសល់
 បុគ្គលនោះធ្វើ ដោយការស្តាប់ផង ធ្វើដោយការចេះដឹងច្រើនផង ចាក់ចុះ
 ដោយទិដ្ឋិផង បានទូរិមុត្តិដែលប្រព្រឹត្តទៅ តាមកាលផង លុះបុគ្គលនោះ
 បែកទ្វាយរាងកាយស្តាប់ទៅ វាមិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេស មិនប្រ-
 ព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យទេ ជាបុគ្គលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេស
 តែម្យ៉ាងមិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ ។ ម្នាលអាណន្ទ
 ក្នុងដំណើរនោះ ។ មេ ។ ម្នាលអាណន្ទ គឺជាអ្នកក្តី បុគ្គលណាដែលប្រហែល
 មិនគឺជាអ្នកក្តី ទើបគួរកាន់យកខ្លាចប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលទាំងឡាយបាន ។

៧៤. មឃាទទ្ធិ ឯកកថា បុគ្គលោ ឧទ្ធិតោ ហោតិ
 ភក្ខុ ចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ យថាភូតំ ធម្មជាតានិ
 យត្ថស្ស តំ ឧទ្ធិច្ចំ អបរិសេសំ ធិរុជ្ឈតំ ភស្ស
 សវិននមិ អគតំ ហោតិ ពាហុសទ្ធិនមិ អគតំ
 ហោតិ ធិដ្ឋិយនមិ អប្បដិវិទ្ធិ ហោតិ សាមាមិកេម្បិ
 វិមុត្តិ ន លកតំ សោ កាយស្ស កេនា
 បរម្មណា ហានាយ បរេតិ ចោ វិសេសាយ
 ហានកាយិយេវ ហោតិ ចោ វិសេសកាយិ ។ ៧៤
 មឃាទទ្ធិ ឯកកថា បុគ្គលោ ឧទ្ធិតោ ហោតិ ភក្ខុ
 ចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ យថាភូតំ ធម្មជាតានិ
 យត្ថស្ស តំ ឧទ្ធិច្ចំ អបរិសេសំ ធិរុជ្ឈតំ ភស្ស
 សវិននមិ កតំ ហោតិ ពាហុសទ្ធិនមិ កតំ
 ហោតិ ធិដ្ឋិយនមិ សុប្បដិវិទ្ធិ ហោតិ សាមាមិកេម្បិ
 វិមុត្តិ លកតំ សោ កាយស្ស កេនា
 បរម្មណា វិសេសាយ បរេតិ ចោ ហានាយ
 វិសេសកាយិយេវ ហោតិ ចោ ហានកាយិ ។

ម្ចាស់គាខន្ត បុគ្គលទ្ធិក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានចិត្តរវើកវាយ ពាំងមិន
 ដឹងច្បាស់ តាមពិតទូរិចការិមុត្តិនិច្ឆេយ្យវិមុត្តិនោះ ដែលជាហេតុនាំឱ្យ
 សេចក្តីរវើកវាយនោះលក់ទៅ ដោយមិនមានសេសសល់ បុគ្គលនោះ
 មិនបានធ្វើ ដោយការស្តាប់ផង មិនបានធ្វើ ដោយការចេះដឹងច្រើនផង
 មិនបានចាក់ចុះ ដោយចិដ្ឋិផង មិនបានទូរិមុត្តិ ដែលប្រព្រឹត្តទៅតាម
 កាលផង លុះបុគ្គលនោះ បែកគ្នាយកកាយស្តាប់ទៅ រមែងប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេសទេ
 ជាបុគ្គលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យតែម្យ៉ាង មិនប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីគុណវិសេសឡើយ ។ ម្ចាស់គាខន្ត បុគ្គលទ្ធិ ក្នុងលោកនេះជាអ្នក
 មានចិត្តរវើកវាយ តែដឹងច្បាស់ តាមពិតទូរិចការិមុត្តិនិច្ឆេយ្យវិមុត្តិនោះ
 ដែលជាហេតុនាំឱ្យចិត្តរវើកវាយនោះ លក់ទៅ ដោយមិនមានសេសសល់
 បុគ្គលនោះ ធ្វើដោយការស្តាប់ផង ធ្វើដោយការចេះដឹងច្រើនផង ចាក់
 ចុះដោយចិដ្ឋិផង បានទូរិមុត្តិ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ តាមកាលផង លុះបុគ្គល
 នោះ បែកគ្នាយកកាយស្តាប់ទៅ រមែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីគុណវិសេស
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យទេ ជាបុគ្គលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 គុណវិសេសតែម្យ៉ាង មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យឡើយ ។

តត្រាទទួល បណ្ឌិតា បដិទន្ធី សមស្សាបិ តេ ។
 ទន្ធា អបស្សាបិ តេ ។ ទន្ធា កស្មា ទេសិ
 ឯកោ ហិទេ ឯកោ បណិទាតិ ។ តត្តិ តេសិ
 អាទទួ ហោតិ ធីយាត្តិ អហិតាយ ទុក្ខាយ ។
 តត្រាទទួ យាយិ បុគ្គលោ ទុក្ខតោ ហោតិ តត្តា
 ទេតាវមុត្តិ បញ្ញាវមុត្តិ យថាគ្រតំ បដាធាតិ យទុស្ស
 តំ ទុក្ខំ អបិសេសំ បិដ្ឋតិ តស្ស សុខទេវ
 តាតិ ហោតិ ពាហុសទ្វេទបិ តាតិ ហោតិ ធីដ្ឋ
 យាបិ សុប្បដិវដ្ឋិ ហោតិ សាមាយិកប្បិ វិមុត្តិ
 លកតិ ។ អយំ អាទទួ បុគ្គលោ អមុទា បុរិមេទ
 បុគ្គលេទ អតិក្កន្ធតរោ ទ បណិតតរោ ទ ។ តំ
 កិស្ស ហេតុ ។ សមត្តិ អាទទួ បុគ្គលំ ទន្ធាសារតា
 ទិទ្ធិហតិ តទទទ្ធី កោ ជាទេយ្យ អញ្ញាត្រ
 តថាតតទ ។ តស្មាតិហាទទួ ហ បុគ្គលេសុ បណា
 ណិកា អហុវត្ត ហ បុគ្គលេសុ បណាណំ តត្តិវត្ត ។

ម្នាល អាទទួ បុគ្គលអ្នកកាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលនោះ វែមនីត្រិវិះ
 ថា នោះជាធម៌របស់បុគ្គលនេះ នោះជាធម៌របស់បុគ្គលដទៃ បណ្តាបុគ្គល
 ទាំងនោះ ហេតុអ្វីបានជាបុគ្គលម្នាក់ទាក់ទាប បុគ្គលម្នាក់ខ្ពង់ខ្ពស់ ។
 ម្នាល អាទទួ ព្រោះកិរិយាធ្វើនូវប្រមាណនោះ របស់បុគ្គលទាំងនោះ តែង
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីមិនជាប្រយោជន៍ ដើម្បីសេចក្តីទុក្ខ អស់កាល
 ជាយូរអង្វែង ។ ម្នាល អាទទួ ក្នុងដំណើរនោះ បុគ្គលណាជាអ្នក
 មានចិត្តវើកើយ តែដឹងច្បាស់ ការងារនូវចេះការវិមុត្តិចិត្តបញ្ញាវិមុត្តិ
 ដែលជាហេតុនាំឱ្យចិត្តវើកើយនោះ លេចទៅ ដោយមិនមានសេសសល់
 បុគ្គលនោះធ្វើដោយការស្តាប់ផង ធ្វើដោយការចេះដឹងច្រើនផង ថាគុំ
 ដោយទិដ្ឋិផង បាននូវវិមុត្តិដែលប្រព្រឹត្តទៅ តាមកាលផង ។ ម្នាល អាទទួ
 បុគ្គលនោះ ប្រសើរផង ទុក្ខមផង ជាងបុគ្គលមុខឯណោះ ។ ដំណើរ
 នោះព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាល អាទទួ ព្រោះថាព្រំសែធម៌ វែមនីតិទាំងបុគ្គល
 នោះ (ឱ្យដល់នូវអរិយក្ខម៌) អ្នកណាព្រលឹកព្រះតថាគត ទិដ្ឋិឃ្លី
 ដឹងហេតុនារបាទ ។ ម្នាល អាទទួ ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងលោកនេះ
 អ្នកទាំងឡាយជាអ្នកកាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលទាំងឡាយ កុំ
 មានឡើយ កុំកាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គលទាំងឡាយឡើយ ។

ទត្តាភិ ហានន្ត បុគ្គលោ បុគ្គលេសុ បមាណំ
 កណ្តាលោ អហត្តានន្ត បុគ្គលេសុ បមាណំ
 កណ្តោយ្យំ យោ កំ បទស្ស មាណសោ ។ កា
 ចានន្ត មិកសាលា ឧចាសិកា ពាលា អន្សត្តា
 អន្ធកា អន្ធកប្បញ្ញា កេ ច មុវិសបុគ្គលា បរោ-
 បរិយញ្ញាលោ ។ ឥមេ ទោ អាណន្ត ទស បុគ្គលា
 សន្តោ សិវិជ្ជមាថា លោកស្មី ។ យថាវុមេធ
 អាណន្ត សីលេធ បុរាណោ សមន្តាកតោ អហោសិ
 តថាវុមេធ សីលេធ ឥសំនត្តោ សមន្តាកតោ
 អកវិស្ស ។ ធរិយេធ បុរាណោ ឥសំនត្តស្ស
 កតិមិ(១) អញ្ញាស្ស យថាវុថាយ អាណន្ត បញ្ញាយ
 ឥសំនត្តោ សមន្តាកតោ អហោសិ តថាវុថាយ
 បញ្ញាយ បុរាណោ សមន្តាកតោ អកវិស្ស ។
 ធរិយេធ ឥសំនត្តោ បុរាណស្ស កតិមិ អញ្ញាស្ស ។
 ឥតិ ទោ អាណន្ត ឥមេ បុគ្គលា ឧកោ
 ឯកភ្នំហិចាតិ ។

១. ឬ. គវិជ្ជ

ម្ចាស់អាណន្ត បុគ្គលក្នុងលោកនេះ កាលកាន់យកនូវប្រមាណក្នុងបុគ្គល
 ទាំងឡាយ ឈ្មោះថាជីវិតរំលឹកនូវគុណ ម្ចាស់អាណន្ត គឺជាគតក្តី បុគ្គល
 ណាដែលប្រហែលនឹងគឺជាគតក្តី អធិបក្កកាន់យកនូវប្រមាណ ក្នុងបុគ្គល
 ទាំងឡាយបាន ។ ម្ចាស់អាណន្ត មិកសាលាឧចាសិកា ជាអ្វី ជាស្រ្តី
 ពាល មិនល្ងាសវិ ជាស្រ្តី ឆឺឆឺ មានបញ្ញា ឆឺឆឺ មួយទៀត
 បុរសបុគ្គលណា (មានវិស័យមិនទើសវាល) ក្នុងបរិបេយញ្ញាណ(បញ្ញាថា
 គ្រឿងជីវិតនូវស្រ្តីមួយភ្លាមនឹងទំនប់របស់បុគ្គលដទៃ) ។ ម្ចាស់អាណន្ត
 បុគ្គល ១០ ភ្នកនេះឯង រឹមធិបានប្រាកដក្នុងលោក ។ ម្ចាស់អាណន្ត
 ឧបាសកឈ្មោះបុរាណៈ ប្រកបដោយសីលមានសកាយិណ្ឌណ ឥសិ-
 ទត្ត ក៏ប្រកបដោយសីលមានសកាយិណ្ឌណ រឹមធិ ។ បុរាណ-
 ឧបាសក ក្នុងលោកនេះមានគតិ មិនប្លែកអំពីឥសិទត្តទេ ម្ចាស់អាណន្ត
 ឥសិទត្ត ប្រកបដោយបញ្ញាមានសកាយិណ្ឌណ បុរាណឧបាសកប្រកប
 ដោយបញ្ញាមានសកាយិណ្ឌណ រឹមធិ ។ ឥសិទត្តឧបាសកក្នុងលោក
 នេះ មានគតិ មិនប្លែកអំពីបុរាណឧបាសកទេ ។ ម្ចាស់អាណន្ត បុគ្គល
 ទាំងពីរនេះ ថោកថាបដោយគុណធម៌មួយ ១ ម្នាក់ ។

(៧៦) តយោមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា លោកេ ធន
 សំវិជ្ជេយ្យំ ន ភថាគតោ លោកេ ឧប្បវ្កេយ្យ អរហំ
 សម្មាសម្ពុទ្ធា ន តថាគតប្បវេទិតោ ធម្មវិនយោ
 លោកេ ធិបេយ្យ ។ កតមេ តយោ ។ ជាតិ
 ច ជក ច មរណញ្ច ។ វេមេ ទោ ភិក្ខុវេ
 តយោ ធម្មា លោកេ ន សំវិជ្ជេយ្យំ ន ភថាគតោ
 លោកេ ឧប្បវ្កេយ្យ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា ន
 តថាគតប្បវេទិតោ ធម្មវិនយោ លោកេ ធិបេយ្យ ។
 យស្មា ច ទោ ភិក្ខុវេ វេមេ តយោ ធម្មា
 លោកេ សំវិជ្ជេន្តិ តស្មា ភថាគតោ លោកេ
 ឧប្បវ្កេយ្យ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា តស្មា តថាគតប្ប-
 វេទិតោ ធម្មវិនយោ លោកេ ធិប្បតិ ។ តយោ(១)
 ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយេ អភត្វោ ជាតិ បហាភិ
 ជវិ បហាភិ មរណំ បហាភិ ។ កតមេ តយោ ។
 ភតិ អប្បហាយេ ទោសំ អប្បហាយេ មោហំ អប្ប-
 ហាយេ ។ វេមេ ទោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មេ អប្បហាយេ

១ ឧ. តយោមេ ។

(៧៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ប្រសិនបើ) ធម៌ទាំងឡាយនេះ មិន
 មានក្នុងលោកទេ ព្រះគម្ភាគតអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ក៏មិនប្បវេទិតាឡើយ
 ក្នុងលោកឡើយ ទាំងធម្មវិន័យ ដែលព្រះគម្ភាគតសំដែនហើយ ក៏មិនភ្ជឹ
 ច្បាប់ក្នុងលោកដែរ ។ ធម៌ទាំងឡាយក៏ដូចម្តេច ។ គឺជាតិ ១ ជក ១
 មរណៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (ប្រសិនបើ) ធម៌ទាំងឡាយនេះ
 មិនមានក្នុងលោកទេ ព្រះគម្ភាគតអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ក៏មិនប្បវេទិតាឡើយ
 ក្នុងលោក ទាំងធម្មវិន័យ ដែលព្រះគម្ភាគតសំដែនហើយ ក៏មិនភ្ជឹច្បាប់
 ក្នុងលោកនោះដែរ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយនេះ វេមេន
 មានក្នុងលោក ព្រោះហេតុណា ព្រោះហេតុនោះ ទើបព្រះគម្ភាគត
 អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ កើតឡើងក្នុងលោក ព្រោះហេតុនោះ ទើបធម្ម-
 វិន័យ ដែលព្រះគម្ភាគតសំដែនហើយ ភ្ជឹច្បាប់ក្នុងលោកដែរ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនបានលះបង់ធម៌ទាំងឡាយហើយ មិនគួរលះ
 បង់ជាតិ លះបង់ជក លះបង់មរណៈបាទទេ ។ ធម៌ទាំងឡាយក៏ដូចម្តេច ។
 គឺមិនលះបង់កតៈ ១ មិនលះបង់ពាសៈ ១ មិនលះបង់មាហៈ ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនលះបង់ធម៌ទាំងឡាយនេះចេញហើយ

អកត្វោ ជាតិ បហាតុំ ជវំ បហាតុំ
 មរណំ បហាតុំ ។ តយោ កិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយ
 អកត្វោ ភតិ បហាតុំ ទោសំ បហាតុំ
 មោហំ បហាតុំ ។ កតមេ តយោ ។ សត្តាយនិដ្ឋិ
 អប្បហាយ វិចិត្តិច្ឆិ អប្បហាយ សីលទូតបរាមាសំ
 អប្បហាយ ។ វេម ទោ កិក្ខុវេ តយោ ធម្មេ
 អប្បហាយ អកត្វោ ភតិ បហាតុំ ទោសំ បហាតុំ
 មោហំ បហាតុំ ។ តយោ កិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយ
 អកត្វោ សត្តាយនិដ្ឋិ បហាតុំ វិចិត្តិច្ឆិ បហាតុំ
 សីលទូតបរាមាសំ បហាតុំ ។ កតមេ តយោ ។
 អយោនិសោ មនសិការិ អប្បហាយ កុដ្ឋកុសវនិ
 អប្បហាយ ចេតសោ លីនត្តំ អប្បហាយ ។ វេម
 ទោ កិក្ខុវេ តយោ ធម្មេ អប្បហាយ
 អកត្វោ សត្តាយនិដ្ឋិ បហាតុំ វិចិត្តិច្ឆិ
 បហាតុំ សីលទូតបរាមាសំ បហាតុំ ។

មិនគួរលេងជំពាក់ លេងដក លេងមរណៈបាទទេ ។ ខ្ញាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនលេងដំបូរទេ ពេញហើយ មិនគួរ
 លេងដំបូរ លេងទោសៈ លេងទោហៈបាទទេ ។ ដំបូរទេ ព
 តើដូចម្តេច ។ គឺមិនលេងសក្កាយទិដ្ឋិ មិនលេងវិចិត្តិច្ឆា មិន
 លេងសីលទូតបរាមាសៈ ទេ ។ ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិន
 លេងដំបូរទេ ពេញហើយ មិនគួរលេងដំបូរ លេងទោហៈ
 លេងទោហៈបាទទេ ។ ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនលេងដំបូរ
 ទេ ពេញហើយ មិនគួរលេងសក្កាយទិដ្ឋិ លេងវិចិត្តិច្ឆា លេង
 សីលទូតបរាមាសៈបាទទេ ។ ដំបូរទេ ពេញហើយ តើដូចម្តេច ។ គឺមិនលេង
 ទូករក្សិក្ខុក្នុងចិត្តដោយមិនមែនទុក្ខ មិនលេងទូករិយោសតតបំ
 ទូក្សិក្ខុស មិនលេងទូករក្សិក្ខុក្នុងចិត្ត ។ ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលកាលមិនលេងដំបូរទេ ពេញហើយ មិនគួរលេង
 សក្កាយទិដ្ឋិ លេងវិចិត្តិច្ឆា លេងសីលទូតបរាមាសៈបាទទេ ។

តយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយ អកត្វោ អយោ-
 មិសោ មនសិការិ បហាតុំ កុម្មត្តសេវំ បហាតុំ
 ចេតសោ លីនត្តំ បហាតុំ ។ កតមេ តយោ ។
 មុជ្ជសច្ចំ អប្បហាយ អសម្បជញ្ញំ អប្បហាយ
 ចេតសោ វិក្ខេបំ អប្បហាយ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ
 តយោ ធម្មេ អប្បហាយ អកត្វោ អយោមិសោ
 មនសិការិ បហាតុំ កុម្មត្តសេវំ បហាតុំ ចេតសោ
 លីនត្តំ បហាតុំ ។ តយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្ប-
 ហាយ អកត្វោ មុជ្ជសច្ចំ បហាតុំ អសម្បជញ្ញំ
 បហាតុំ ចេតសោ វិក្ខេបំ បហាតុំ ។ កតមេ
 តយោ ។ អវិយាទំ អនស្សនកម្មតិ អប្បហាយ
 អវិយធម្មំ អសោតុកម្មតិ អប្បហាយ ទោរម្ពចិត្តតំ
 អប្បហាយ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មេ
 អប្បហាយ អកត្វោ មុជ្ជសច្ចំ បហាតុំ អសម្បជញ្ញំ
 បហាតុំ ចេតសោ វិក្ខេបំ បហាតុំ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនបានលះបង់ធម៌ទាំង ៣ ចេញហើយ
 មិនគួរលះបង់នូវការធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ដោយមិនមែនឧបាយ លះបង់នូវកិរិយា
 សេពគប់ផ្លូវផ្សែង លះបង់នូវកាតព្វកិច្ចចិត្តបានទេ ។ ធម៌
 ទាំង ៣ តែដូចម្តេច ។ គឺមិនលះបង់ការក្រូចស្មារតី ១ មិនលះ
 បង់សេចក្តីមិនជឿន្ន ១ មិនលះបង់សេចក្តីរើរាយនៃចិត្ត ១ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនបានលះបង់ធម៌ទាំង ៣ នេះហើយ
 មិនគួរលះបង់នូវការធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ដោយមិនមែនឧបាយ លះបង់នូវ
 កិរិយាសេពគប់ផ្លូវផ្សែង លះបង់នូវកាតព្វកិច្ចចិត្តបានទេ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនបានលះបង់ធម៌ទាំង ៣ ហើយ មិនគួរលះ
 បង់នូវការក្រូចស្មារតី លះបង់នូវសេចក្តីមិនជឿន្ន លះបង់នូវសេចក្តី
 រើរាយនៃចិត្តបានទេ ។ ធម៌ទាំង ៣ តែដូចម្តេច ។ គឺលះបង់នូវ
 កាតព្វកិច្ចចិត្ត ដើម្បីមិនឃើញនូវព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ១ មិនលះ
 បង់នូវកាតព្វកិច្ចចិត្ត ដើម្បីមិនស្តាប់នូវអរិយធម៌ ១ មិនលះបង់
 នូវកាតព្វកិច្ចចិត្ត ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនបាន
 លះបង់ធម៌ទាំង ៣ នេះហើយ មិនគួរលះបង់នូវការក្រូចស្មារតី លះបង់
 នូវសេចក្តីមិនជឿន្ន លះបង់នូវសេចក្តីរើរាយ នៃចិត្តបានទេ ។

តយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយ អគត្វា អវិយាដំ
 អន បុរោកម្យតំ បហាតុំ អវិយធម្មំ អសោតុកាម្យតំ
 បហាតុំ ទទារក្ខំ ចិត្តតំ បហាតុំ ។ តតមេ តយោ ។
 ទុទ្ធជំ អប្បហាយ អសិវំ អប្បហាយ ទុស្ស័ល្យំ
 អប្បហាយ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មេ
 អប្បហាយ អគត្វា អវិយាដំ អន បុរោកម្យតំ
 បហាតុំ អវិយធម្មំ អសោតុកាម្យតំ បហាតុំ ទទារ-
 ក្ខំ ចិត្តតំ បហាតុំ ។ តយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្ប-
 ហាយ អគត្វា ទុទ្ធជំ បហាតុំ អសិវំ បហាតុំ
 ទុស្ស័ល្យំ បហាតុំ ។ តតមេ តយោ ។ អស្ស្រ្ទិយំ
 អប្បហាយ អវនត្តាតំ អប្បហាយ តោ បដិ
 អប្បហាយ ។ ឥមេ ខោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មេ
 អប្បហាយ អគត្វា ទុទ្ធជំ បហាតុំ
 អសិវំ បហាតុំ ទុស្ស័ល្យំ បហាតុំ ។

ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនបានលះបង់ធម៌ទាំង ៣ ចេញហើយ
 មិនគួរលះបង់នូវភាពវិនិច្ឆ័យចិត្តប្រាកដ ដើម្បីមិនឃើញនូវព្រះអរិយៈទាំង
 ឡាយ . លះបង់នូវភាពវិនិច្ឆ័យចិត្តប្រាកដ ដើម្បីមិនស្តាប់នូវអរិយធម៌
 លះបង់នូវភាពវិនិច្ឆ័យចិត្តប្រាកដបាន១ ។ ធម៌ទាំង ៣ តែដូចម្តេច ។
 គឺមិនលះបង់នូវវិនិច្ឆ័យចិត្ត ១ មិនលះបង់នូវវិនិច្ឆ័យចិត្តមិនស្រួច ១ មិន
 លះបង់នូវភាពទ្រុស្តសីល ១ ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិន
 បានលះបង់ធម៌ទាំង ៣ នេះហើយ មិនគួរលះបង់នូវភាពវិនិច្ឆ័យចិត្តប្រាកដ
 ដើម្បីមិនឃើញនូវព្រះអរិយៈទាំងឡាយ លះបង់នូវភាពវិនិច្ឆ័យចិត្តប្រាកដ
 ដើម្បីមិនស្តាប់នូវអរិយធម៌ទាំងឡាយ លះបង់នូវភាពវិនិច្ឆ័យចិត្តប្រាកដ
 បាន១ ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនបានលះបង់ធម៌ទាំង
 ៣ ហើយ មិនគួរលះបង់នូវវិនិច្ឆ័យចិត្ត លះបង់នូវវិនិច្ឆ័យចិត្តមិនស្រួច
 លះបង់នូវភាពទ្រុស្តសីលបាន១ ។ ធម៌ទាំង ៣ តែដូចម្តេច ។ គឺ
 មិនលះបង់នូវភាពមិនមានសទ្ធា ១ មិនលះបង់នូវភាពមិនដឹងនូវពាក្យ
 ពោល ១ មិនលះបង់នូវវិនិច្ឆ័យចិត្ត ១ ។ ខ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 កាលមិនបានលះបង់ធម៌ ៣ នេះហើយ មិនគួរលះបង់នូវវិនិច្ឆ័យចិត្ត
 រកេយ លះបង់នូវវិនិច្ឆ័យចិត្តមិនស្រួច លះបង់នូវភាពទ្រុស្តសីលបាន១ ។

តយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយ អកាត្វា
 អស្សន្តិយេ បហាភំ អវនត្តាតំ បហាភំ កោសជ្ជិ
 បហាភំ ។ កកមេ តយោ ។ អនាទរិយំ
 អប្បហាយ ទោវចស្សតំ អប្បហាយ ចាបមិត្តតំ
 អប្បហាយ ។ វមេ ទោ ភិក្ខុវេ តយោ
 ធម្មេ អប្បហាយ អកាត្វា អស្សន្តិយេ
 បហាភំ អវនត្តាតំ បហាភំ កោសជ្ជិ បហាភំ ។
 តយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយ អកាត្វា អនាទរិយំ
 បហាភំ ទោវចស្សតំ បហាភំ ចាបមិត្តតំ បហាភំ ។
 កកមេ តយោ ។ អហិរិកំ អប្បហាយ អនោត្តប្បិ
 អប្បហាយ មមាទំ អប្បហាយ ។ វមេ ទោ ភិក្ខុវេ
 តយោ ធម្មេ អប្បហាយ អកាត្វា អនាទរិយំ
 បហាភំ ទោវចស្សតំ បហាភំ ចាបមិត្តតំ បហាភំ ។
 អហិរិកាយំ ភិក្ខុវេ អនោត្តប្បិ បមត្តោ ហោតិ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនបានលះបង់ធម៌ទាំង ៣ ចេញហើយ
 មិនគួរលះបង់នូវភាពមិនមានសទ្ធា លះបង់នូវភាពមិនដឹងពាក្យពោល
 លះបង់នូវសេចក្តីខ្ជិលបានទេ ។ ធម៌ទាំង ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺមិន
 លះបង់នូវសេចក្តីមិនអើពើ ១ មិនលះបង់នូវភាពជាអ្នកប្រដៅក្រៃ ១
 មិនលះបង់នូវភាពនៃបាបមិត្រ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាល
 មិនបានលះបង់ធម៌ទាំង ៣ នេះហើយ មិនគួរលះបង់នូវភាពមិនមាន
 សទ្ធា លះបង់នូវភាពមិនដឹងពាក្យពោល លះបង់នូវសេចក្តីខ្ជិលបាន
 ទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលមិនបានលះបង់ធម៌ទាំង ៣
 ហើយ មិនគួរលះបង់នូវសេចក្តីអើពើ លះបង់ភាពនៃបាបមិត្របាន
 ទេ ។ ធម៌ទាំង ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺមិនលះបង់នូវសេចក្តីមិនអើពើខ្មាស
 នឹងអំពើខុច្ចាត ១ មិនលះបង់នូវសេចក្តីក្តៅក្រហាយនឹងអំពើខុច្ចាត ១ មិន
 លះបង់នូវសេចក្តីច្រុសច្រាបស ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 មិនបានលះបង់ធម៌ទាំង ៣ នេះហើយ មិនគួរលះបង់នូវសេចក្តីកាលមិន
 អើពើ លះបង់នូវភាពជាអ្នកប្រដៅក្រៃ លះបង់នូវភាពនៃបាបមិត្រ
 បានទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលនេះជាអ្នកមិនមានសេចក្តីអៀន
 ខ្មាស មិនមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយនឹងអំពើខុច្ចាត ជាអ្នកប្រហារ ។

សោ បមត្តោ សមាធា អគត្វោ អនាទិវេយំ បហាតុំ
 ធាវេទស្សីតិ បហាតុំ ទាបមិត្តតំ បហាតុំ ។ សោ
 ទាបមិត្តោ សមាធា អគត្វោ អស្សន្ធិយំ បហាតុំ
 អវេទញ្ញតំ បហាតុំ កោសជ្ជំ បហាតុំ ។ សោ
 កុសវិកោ សមាធា អគត្វោ ទុទ្ធចំ បហាតុំ
 អសវំ បហាតុំ ទុស្សិល្យំ បហាតុំ ។ សោ ទុស្សិលោ
 សមាធា អគត្វោ អវិយាទិ អទស្សនកម្មាតិ
 បហាតុំ អវិយេទដ្ឋំ អសោតុកម្មាតិ បហាតុំ
 ទទារក្កន្តិកំ បហាតុំ ។ សោ ទទារក្កន្តិកា
 សមាធា អគត្វោ អដ្ឋសន្ធិ បហាតុំ អសម្មជញ្ញំ
 បហាតុំ ទេវសោ វិក្កុត្តិកំ(១) បហាតុំ ។
 សោ វិក្កុត្តិកា សមាធា អគត្វោ អយោទិសោ
 មទសិកាវិ បហាតុំ កុម្មត្តសេវិទំ បហាតុំ ទេវសោ
 លីងតុំ បហាតុំ ។ សោ លីងតិកា សមាធា
 អគត្វោ សក្កាយទិដ្ឋិ បហាតុំ វិចិកិដ្ឋំ បហាតុំ

១ ឧ. វិក្កុតិ ។

កាលបើបុគ្គលនោះ ជាអ្នកប្រមាទហើយ មិនគួរលេបនំនូវសេចក្តី
 មិនអំពើ លេបនំខ្លាំងកាត់អ្នកប្រព្រឹត្ត លេបនំខ្លាំងកាត់នាបមិត្ត
 បានទេ ។ កាលបើបុគ្គលនោះបានបមិត្តហើយ មិនគួរលេបនំនូវ
 កាត់មិនមានសក្ខី លេបនំខ្លាំងកាត់មិនមិនពាក្យពាល លេបនំនូវសេចក្តី
 ខ្លួនបានទេ ។ កាលបើបុគ្គលនោះមានសេចក្តីខ្លួនហើយ មិនគួរ
 លេបនំនូវសេចក្តីវេទនា លេបនំនូវសេចក្តីមិនស្រួល លេបនំខ្លាំងកាត់
 ប្រុស្តសិល្បៈបានទេ ។ កាលបើបុគ្គលនោះមានកាត់អ្នកប្រុស្តសិល្បៈ
 ហើយ មិនគួរលេបនំកាត់នៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីមិនឃើញព្រះអរិយៈ
 តាំងឡាយ លេបនំខ្លាំងកាត់នៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីមិនស្តាប់នូវអរិយ-
 ធម៌ លេបនំខ្លាំងកាត់នៃចិត្តប្រកួតប្រកាន់បានទេ ។ កាលបើបុគ្គលនោះ
 មានកាត់នៃចិត្តប្រកួតប្រកាន់ហើយ មិនគួរលេបនំនូវការភ្លេចស្មារតី លេ-
 បនំនូវសេចក្តីមិនដឹងខ្លួន លេបនំខ្លាំងកាត់វេទនាបានទេ ។ កាលបើ
 បុគ្គលនោះ មានចិត្តវេទនាហើយ មិនគួរលេបនំនូវការធ្វើទុក្ខក្នុង
 ចិត្ត ដោយមិនមែនបាយ លេបនំខ្លាំងកាត់យោសោតបនំនូវអ្វីខុស
 លេបនំនូវសេចក្តីញាតិវិនិច្ឆ័យបានទេ ។ កាលបើបុគ្គលនោះ មាន
 ចិត្តញាតិ មិនគួរលេបនំនូវសក្កាយទិដ្ឋិ លេបនំនូវវិចិត្តិកា

សីលក្ខតបកមាសំ បហាតុំ ។ សោ វិចិត្តិក្ខា
 សមាទោ អកញ្ចោ រាតំ បហាតុំ ទោសំ បហាតុំ
 មោហំ បហាតុំ ។ រាតំ អប្បហាយ ទោសំ
 អប្បហាយ មោហំ អប្បហាយ អកញ្ចោ ជាតិ
 បហាតុំ ជំរំ បហាតុំ មរណំ បហាតុំ ។ តយោ
 កិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ កញ្ចោ ជាតិ
 បហាតុំ ជំរំ បហាតុំ មរណំ បហាតុំ ។
 កកមេ តយោ ។ រាតំ បហាយ ទោសំ បហាយ
 មោហំ បហាយ ។ កមេ ទោ កិក្ខុវេ តយោ
 ធម្មេ បហាយ កញ្ចោ ជាតិ បហាតុំ ជំរំ បហាតុំ
 មរណំ បហាតុំ ។ តយោ កិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ
 កញ្ចោ រាតំ បហាតុំ ទោសំ បហាតុំ មោហំ
 បហាតុំ ។ កកមេ តយោ ។ សត្តាយនិម្មិ បហាយ
 វិចិត្តិក្ខុ បហាយ សីលក្ខតបកមាសំ បហាយ ។
 កមេ ទោ កិក្ខុវេ តយោ ធម្មេ បហាយ កញ្ចោ
 រាតំ បហាតុំ ទោសំ បហាតុំ មោហំ បហាតុំ ។

លេបនីម្បុសីលក្ខតបកមាសៈបុនៈ ។ កាលបើបុគ្គលនោះមានវិចិត្តិក្ខា
 មិនគួរលេបនីកតៈ លេបនីភោសៈ លេបនីមោហៈបុនៈ ។
 កាលបើមិនបានលេបនីកតៈ មិនបានលេបនីភោសៈ មិនបានលេបនី
 មោហៈ មិនគួរលេបនីជាតិ លេបនីជក លេបនីមរណៈបុនៈឡើយ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុចំរើឡាយ បុគ្គលកាលលេបនីធម៌ចំរើ ពុំបានហើយ ទើបគួរ
 លេបនីជាតិ លេបនីជក លេបនីមរណៈបុនៈ ។ ធម៌ចំរើ ពុំត្រូវ
 ម្តេចខ្លះ ។ ភីលេបនីកតៈ ១ លេបនីភោសៈ ១ លេបនីមោហៈ ១ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុចំរើឡាយ បុគ្គលលេបនីធម៌ចំរើ ពុំបានពេញបានហើយ ទើប
 គួរលេបនីជាតិ លេបនីជក លេបនីមរណៈបុនៈ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ចំរើឡាយ បុគ្គលកាលលេបនីធម៌ចំរើ ពុំបានហើយ ទើបគួរលេ
 បនីកតៈ លេបនីភោសៈ លេបនីមោហៈបុនៈ ។ ធម៌ចំរើ ពុំត្រូវ
 ម្តេចម្តេច ។ ភីលេបនីសត្តាយនិម្មិ ១ លេបនីវិចិត្តិក្ខា ១ លេបនីសីលក្ខត
 បកមាសៈ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចំរើឡាយ បុគ្គលកាលលេបនីធម៌ចំរើ ពុំបាន
 បានហើយ ទើបគួរលេបនីកតៈ លេបនីភោសៈ លេបនីមោហៈបុនៈ ។

តយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ កព្វោ សញ្ញាយនិដ្ឋិ
 បហាវុំ វិចិត្តិ បហាវុំ សីលព្វតបកមាសំ
 បហាវុំ ។ កកមេ តយោ ។ អយោធិសោ មន-
 សិការំ បហាយ កុម្មត្តុសេវំ បហាយ ទេតសោ
 លីនត្តំ បហាយ ។ វមេ ទោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មេ
 បហាយ កព្វោ សញ្ញាយនិដ្ឋិ បហាវុំ វិចិត្តិ បហាវុំ
 សីលព្វតបកមាសំ បហាវុំ ។ តយោ ភិក្ខុវេ
 ធម្មេ បហាយ កព្វោ អយោធិសោ មនសិការំ
 បហាវុំ កុម្មត្តុសេវំ បហាវុំ ទេតសោ លីនត្តំ
 បហាវុំ ។ កកមេ តយោ ។ មុដ្ឋសច្ចំ បហាយ
 អសម្បជញ្ញំ បហាយ ទេតសោ វិក្ខេបំ បហាយ ។
 វមេ ទោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មេ បហាយ កព្វោ
 អយោធិសោ មនសិការំ បហាវុំ កុម្មត្តុសេវំ
 បហាវុំ ទេតសោ លីនត្តំ បហាវុំ ។ តយោ
 ភិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ កព្វោ មុដ្ឋសច្ចំ បហាវុំ
 អសម្បជញ្ញំ បហាវុំ ទេតសោ វិក្ខេបំ បហាវុំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ បានហើយ ទើប
 គួរលះបង់សក្កាយទិដ្ឋិ លះបង់វិចិត្តិ លះបង់សីលព្វតបកមាសៈ បាន ។
 ធម៌ទាំង ៣ តើដូចម្តេច ។ តិលយេនិការេធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្តដោយមិនមែន
 ។ បាយ ។ លះបង់ការសេពគប់ផ្លូវទុស ។ លះបង់សេចក្តីញាតិវិនិច្ឆ័យ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ ទេបានហើយ ទើប
 គួរលះបង់សក្កាយទិដ្ឋិ លះបង់វិចិត្តិ លះបង់សីលព្វតបកមាសៈ បាន ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ បានហើយ ទើប
 គួរលះបង់ការធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ដោយមិនមែន។ បាយ លះបង់ការសេ-
 ពគប់ផ្លូវទុស លះបង់នូវសេចក្តីញាតិវិនិច្ឆ័យ ។ ធម៌ទាំង ៣ តើ
 ដូចម្តេច ។ តិលយេនិការេក្រេតស្មារតី ។ លះបង់នូវសេចក្តីមិនជឿ
 ខ្លួន ។ លះបង់នូវសេចក្តីរើរាយវិនិច្ឆ័យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ បានហើយ ទើបគួរលះបង់នូវការធ្វើទុក-
 ក្នុងចិត្ត ដោយមិនមែន។ បាយ លះបង់នូវការសេពគប់ផ្លូវទុស លះ-
 បង់នូវសេចក្តីញាតិវិនិច្ឆ័យ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 កាលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ បានហើយ ទើបគួរលះបង់នូវការក្រេតស្មារតី
 លះបង់នូវសេចក្តីមិនជឿខ្លួន លះបង់នូវសេចក្តីរើរាយវិនិច្ឆ័យ ។

កតមេ តយោ ។ អវិយាជំ អនស្សនកម្យតំ
 បហាយ អវិយេនម្មំ អសោតុកម្យតំ បហាយ
 ឧចារក្កចិត្តតំ បហាយ ។ ឥមេ ខោ កំត្វវេ តយោ
 នម្មេ បហាយ កត្វា ឧដ្ឋសច្ចំ បហាតុំ អនស្សនតា
 បហាតុំ ចេតសោ វិក្កុចំ បហាតុំ ។ តយោ កំត្វវេ
 នម្មេ បហាយ កត្វា អវិយាជំ អនស្សនកម្យតំ
 បហាតុំ អវិយេនម្មំ អសោតុកម្យតំ បហាតុំ
 ឧចារក្កចិត្តតំ បហាតុំ ។ កតមេ តយោ ។ ឧដ្ឋច្ចំ
 បហាយ អសំវំ បហាយ ឧស្ស័ល្យំ បហាយ ។
 ឥមេ ខោ កំត្វវេ តយោ នម្មេ បហាយ កត្វា
 អវិយាជំ អនស្សនកម្យតំ បហាតុំ អវិយេនម្មំ
 អសោតុកម្យតំ បហាតុំ ឧចារក្កចិត្តតំ បហាតុំ ។
 តយោ កំត្វវេ នម្មេ បហាយ កត្វា ឧដ្ឋច្ចំ បហាតុំ
 អសំវំ បហាតុំ ឧស្ស័ល្យំ បហាតុំ ។

ធម៌ទាំង ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺលះបង់ខ្ញុំវាសចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បី
 មិនឃើញខ្ញុំព្រះអរិយៈទាំងឡាយ ១ លះបង់ខ្ញុំវាសចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បី
 មិនស្តាប់ខ្ញុំអរិយធម៌ ១ លះបង់ខ្ញុំវាចិត្តប្រកួតប្រកាន់ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ នេះបានហើយ ទើបគួរលះ
 បង់ខ្ញុំវាការកូចស្មារតី លះបង់ខ្ញុំវាសចក្តីមិនជឿខ្លួន លះបង់ខ្ញុំវាសចក្តី
 រើរវាយខែចិត្តបាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង
 ៣ បានហើយ ទើបគួរលះបង់សេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីមិនឃើញខ្ញុំ
 ព្រះអរិយៈទាំងឡាយ លះបង់ខ្ញុំវាសចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីមិនស្តាប់ខ្ញុំ
 លះបង់ខ្ញុំវាចិត្តប្រកួតប្រកាន់បាន ។ ធម៌ទាំង ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺលះ
 បង់ខ្ញុំវាសចក្តីរើរវាយ ១ លះបង់ខ្ញុំវាសចក្តីមិនសង្រួម ១ លះបង់ខ្ញុំ
 វាកាព្រៃស្តសីល ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង
 ៣ នេះបានហើយ ទើបគួរលះបង់ខ្ញុំវាសចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីមិនឃើញ
 ខ្ញុំព្រះអរិយៈទាំងឡាយ លះបង់ខ្ញុំវាសចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីមិនស្តាប់ខ្ញុំ
 អរិយធម៌ លះបង់ខ្ញុំវាចិត្តប្រកួតប្រកាន់បាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ បានហើយ ទើបគួរលះបង់ខ្ញុំវាសចក្តី
 រើរវាយ លះបង់ខ្ញុំវាសចក្តីមិនសង្រួម លះបង់ខ្ញុំវាកាព្រៃស្តសីល ។

កតមេ តយោ ។ អស្សន្តិយំ បហាយ
 អវនត្តាភំ បហាយ កោសជ្ជំ បហាយ ។
 នមេ ទោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មេ បហាយ
 កញ្ចោ ទុទ្ធជំ បហាភុំ អសិវំ បហាភុំ ទុស្ស្សិល្យំ
 បហាភុំ ។ តយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ កញ្ចោ
 អស្សន្តិយំ បហាភុំ អវនត្តាភំ បហាភុំ កោសជ្ជំ
 បហាភុំ ។ កតមេ តយោ ។ អបាធិវយំ បហាយ
 ធាវចស្សតំ បហាយ ចាបមិត្តតំ បហាយ ។ នមេ
 ទោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មេ បហាយ កញ្ចោ អស្សន្តិយំ
 បហាភុំ អវនត្តាភំ បហាភុំ កោសជ្ជំ បហាភុំ ។
 តយោ ភិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ កញ្ចោ អបាធិវយំ
 បហាភុំ ធាវចស្សតំ បហាភុំ ចាបមិត្តតំ បហាភុំ ។
 កតមេ តយោ ។ អហិវកំ បហាយ
 អបោត្តប្បំ បហាយ បមាទំ បហាយ ។

ធម៌ទាំង ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺលះបង់ខ្ញុំភាពមិនមានសព្វ ១ លះបង់ខ្ញុំ
 សេចក្តីមិនដឹងខ្ញុំពាក្យពោល ១ លះបង់ខ្ញុំសេចក្តីខ្លួន ១ ។ ខ្លួន
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ នេះបានហើយ ទើបគួរ
 លះបង់ខ្ញុំសេចក្តីរើវោយ លះបង់ខ្ញុំសេចក្តីមិនស្រឡាម លះបង់ខ្ញុំ
 ភាពស្រសើរលាម ។ ខ្លួនភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌
 ទាំង ៣ បានហើយ ទើបគួរលះបង់ខ្ញុំភាពមិនមានសព្វ លះបង់ខ្ញុំសេចក្តី
 មិនដឹងខ្ញុំពាក្យពោល លះបង់ខ្ញុំសេចក្តីខ្លួនបាន ។ ធម៌ទាំង ៣ តើដូច
 ម្តេច ។ គឺលះបង់ខ្ញុំសេចក្តីមិនគេរើ ១ លះបង់ខ្ញុំភាពជាអ្នកប្រដៅ
 ក្រ ១ លះបង់ខ្ញុំភាពខែបាបមិត្ត ១ ។ ខ្លួនភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
 កាល លះបង់ធម៌ទាំង ៣ បានហើយ ទើបគួរលះបង់ខ្ញុំភាពមិនមាន
 សព្វ លះបង់ខ្ញុំភាពមិនដឹង ខ្ញុំពាក្យពោល លះបង់ខ្ញុំសេចក្តីខ្លួន
 បាន ។ ខ្លួនភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ បាន
 ហើយ ទើបគួរលះបង់ខ្ញុំសេចក្តីមិនគេរើ លះបង់ខ្ញុំភាពជាអ្នកប្រដៅក្រ
 លះបង់ខ្ញុំភាពខែបាបមិត្តបាន ។ ធម៌ទាំង ៣ តើដូចម្តេច ។ គឺ
 លះបង់ខ្ញុំសេចក្តីមិនគេរើខ្លាសនឹងគេរើចុះភ្នំ ១ លះបង់ខ្ញុំសេចក្តី
 មិនគេរើនឹងគេរើចុះភ្នំ ១ លះបង់ខ្ញុំសេចក្តីធ្វេសប្រហែស ១ ។

សមេ ទោ ភិក្ខុវេ តយោ ធម្មេ បហាយ កថោ
 អនាទិយំ បហាតុំ នោវចស្សនំ បហាតុំ ចាបមិត្តតំ
 បហាតុំ ។ ហិរិមាយំ ភិក្ខុវេ ឱត្តប្បិ អប្បមត្តោ
 ហោតិ ។ សោ អប្បមត្តោ សមាទោ
 កថោ អនាទិយំ បហាតុំ នោវចស្សនំ បហាតុំ
 ចាបមិត្តតំ បហាតុំ ។ សោ កល្យាណមិត្តោ
 សមាទោ កថោ អស្សន្តិយំ បហាតុំ អវិនិច្ឆ័តំ
 បហាតុំ តោសដ្ឋំ បហាតុំ ។ សោ
 អារទ្ធិវិយោ សមាទោ កថោ ឧទ្ធកំ បហាតុំ អសំ
 កំ បហាតុំ ទុស្សិល្យំ បហាតុំ ។ សោ សីលវា
 សមាទោ កថោ អវិយាទំ អនស្សនកម្យតំ បហាតុំ
 អវិយទដ្ឋំ អសោតុកម្យតំ បហាតុំ ទុកោដ្ឋិច្ឆតំ
 បហាតុំ ។ សោ អទុចារម្ព័តិកោ សមាទោ
 កថោ មុដ្ឋសដ្ឋំ បហាតុំ អសម្បជញ្ញំ
 បហាតុំ រេតសោ វិក្កុបំ បហាតុំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកាលលះបង់ធម៌ទាំង ៣ បានហើយ ទើប
 គួរលះបង់នូវសេចក្តីមិនអើពើ លះបង់នូវភាពជាអ្នកប្រដៅក្រ លះបង់
 នូវភាពនៃចុបមិត្តបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលនេះ ជាអ្នកមាន
 សេចក្តីអៀនឱ្យសន្តិអំពើចូច្នោះ ក្តៅនឹងអំពើចូច្នោះ មិនប្រមាទ ។
 កាលបើបុគ្គលនោះ មិនប្រមាទហើយ ទើបគួរដើម្បីលះបង់នូវសេចក្តី
 មិនអើពើ លះបង់នូវភាពជាអ្នកប្រដៅក្រ លះបង់នូវភាពនៃចុប-
 មិត្តបាន ។ កាលបើបុគ្គលនោះ មានកល្យាណមិត្តហើយ ទើបគួរ
 ដើម្បីលះបង់នូវភាពមិនមានសទ្ធា លះបង់នូវសេចក្តីមិនដឹងនូវពាក្យពោល
 លះបង់នូវសេចក្តីខ្ជិលបាន ។ កាលបើបុគ្គលនោះ មានសេចក្តី
 ព្យាយាមប្រាថ្នាហើយ ទើបគួរ ដើម្បីលះបង់នូវសេចក្តីរិះរើក្លាយ
 លះបង់នូវការមិនសង្រួម លះបង់នូវភាពទ្រុស្តសីលបាន ។ កាលបើ
 បុគ្គលនោះមានសីល ទើបគួរ ដើម្បីលះបង់នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីមិន
 ឃើញនូវគ្រឿងអាយុទាំងឡាយ លះបង់នូវសេចក្តីប្រាថ្នា ដើម្បីមិនស្តាប់
 នូវអាយុធម៌ លះបង់នូវចិត្តប្រកួតប្រកាន់បាន ។ កាលបើបុគ្គលនោះ
 មិនមានចិត្តប្រកួតប្រកាន់ហើយ ទើបគួរ ដើម្បីលះបង់នូវការរក្សាចស្មារតី
 លះបង់នូវសេចក្តីមិនដឹងខ្លួន លះបង់នូវសេចក្តីសាបសល់នៃចិត្តបាន ។

សោ អវិភូតុត្តចំត្តោ សមាដោ កថោ អយោធិសោ
 មនសីកាវំ បហាតុំ កុម្មត្តសេវំ បហាតុំ
 ចេកសោ សំនត្តំ បហាតុំ ។ សោ អនំនចំត្តោ
 សមាដោ កថោ សក្កាយនិដ្ឋិ បហាតុំ វិចិត្តិដ្ឋិ
 បហាតុំ សីលទុកមរមាសំ បហាតុំ ។ សោ អវិ-
 ចិត្តិក្ខោ សមាដោ កថោ ភតំ បហាតុំ ទោសំ
 បហាតុំ មោហំ បហាតុំ ។ (១)ភតំ បហាយ
 ទោសំ បហាយ មោហំ បហាយ កថោ ជាតិ
 បហាតុំ វេរំ បហាតុំ មរណំ បហាតុត្ថិ ។

[៧៧] ទសហិ ភិក្ខុវេ អសន្តិម្មេហិ សមញ្ញា-
 គតោ កាកោ ។ កកមេហិ ទសហិ ។ ចំសិ
 ច បកត្តោ ច តិច្ឆិណោ(២) ច មហាក្សសោ ច លុត្តោ
 ច អតារុណំកោ ច ទុទ្ធលោ ច ឱក្កិ(៣) ច មុដ្ឋ-
 ស្សតិ ច ទេធយំកោ ច ។ វេសេហិ ទោ ភិក្ខុវេ
 ទសហិ អសន្តិម្មេហិ សមញ្ញាគតោ កាកោ ។

១ ខ. គ. ឯន្ត យោនិ ចាហេ ឧត្តិ ។ ២ ខ. ឧលុដោ ។ ៣ ខ. គ. វេរិក ។

កាលបើបុគ្គលនោះ មិនមានចិត្តសាប្បវេសន៍ហើយ ទើបគួរ ដើម្បីលះ
 បន់ខ្លួនវិញដោយធ្វើទុក្ខក្នុងចិត្ត ដោយមិនមែនទុក្ខ លះបន់ខ្លួនការសព្វគប់
 ខ្លួនផ្លូវខុស លះបន់ខ្លួនសេចក្តីញាតិខិត្តបាទ ។ កាលបើបុគ្គលនោះ
 មិនមានចិត្តញាតិហើយ ទើបគួរ ដើម្បីលះបន់ខ្លួនសក្តាយទិដ្ឋិ លះបន់
 ខ្លួនវិចិត្តិក្ខោ លះបន់ខ្លួនសីលទុកមរមាសៈបាទ ។ កាលបើបុគ្គលនោះ
 មិនមានវិចិត្តិក្ខោហើយ ទើបគួរ ដើម្បីលះបន់ពរៈ លះបន់វេទាសៈ លះ
 បន់មាហាៈបាទ ។ កាលបើបុគ្គលនោះ លះបន់ពរៈ លះបន់វេទាសៈ
 លះបន់មាហាៈហើយ ទើបគួរ ដើម្បីលះបន់ជាតិ លះបន់ជក
 លះបន់មរណៈបាទ ។

[៧៧] ខ្លាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្អែកប្រកបដោយអសទ្ធម្ម ១០ យ៉ាង ។
 ប្រកបដោយអសទ្ធម្មទាំង ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ អីជាសក្ខីចាត់បន់
 (ខ្លួនគុណ) ១ ក្រអឺតក្រឡង ១ មានសេចក្តីវេរកម ១ ស៊ី
 ច្រើន ១ កាក្រក់ ១ មិនមានសេចក្តីគុណ ១ មានកំទ្រាំងបែយ ១
 មានសំឡេងត្រាវ ១ មានស្មារតីវង្វែង ១ ធ្វើខ្លួនសេចក្តីសន្សំ ១ ។
 ខ្លាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្អែកប្រកបដោយអសទ្ធម្ម ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

ឯវមេវ ទោ កិច្ចាវ ធនសហំ អសន្ធម្មេហិ សមញ្ញា-
 គតោ ឆាបកិក្កុ ។ កាតមេហិ ធនសហំ ។ ធិសិ
 ច បតន្តោ ច វិដ្ឋិលោក ច មហាត្បសោ ច ល្បន្តោ
 ច អតារុណិសោ ច ធុតុលោ ច ឡិវី ច មុដ្ឋ-
 ស្បតិ ច ធនេយំតោ ច ។ វមេហិ ទោ កិច្ចាវ
 ធនសហំ អសន្ធម្មេហិ សមញ្ញាគតោ ឆាបកិក្កុ ។

(៧៨) ធនសហំ កិច្ចាវ អសន្ធម្មេហិ សមញ្ញា-
 គតោ ធិត្តន្តា ។ កាតមេហិ ធនសហំ ។ អសន្ធម្មេហិ កិច្ចាវ
 ធិត្តន្តា ធុស្សីលា កិច្ចាវ ធិត្តន្តា អហិវិសោ កិច្ចាវ ធិត្តន្តា
 អនោត្តប្បិទោ កិច្ចាវ ធិត្តន្តា អសប្បវិសគតិទោ^(១)
 កិច្ចាវ ធិត្តន្តា អត្តត្ថិសកបដ្ឋតោ^(២) កិច្ចាវ ធិត្តន្តា
 សន្និដ្ឋិបរាមាសិ^(៣) អាធាធាត្ថាហិ ធុប្បជិដ្ឋន្តិទោ

១ វ. ម. អសប្បវិសសន្និដ្ឋិទោ ។ ២ ប. អត្តត្ថិសកបដ្ឋតោ ។ ៣ ខ.
 ម សន្និដ្ឋិបរាមាសិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបាបប្រកប ដោយអសទ្ធម្ម ១០ យ៉ាង ក៏យ៉ាងនោះ
 ដែរ ។ ប្រកបដោយអសទ្ធម្ម ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ និដ្ឋិតិកិច្ចាវ
 ចរិ^(១) (ខ្ញុំគុណ) ១ ជាអ្នកគ្រងគ្រឿង ១ ជាអ្នកមានសេចក្តីរើរវាម ១
 ជាអ្នកស្រីប្រើ ១ ជាមនុស្សក្រក់ ១ ជាអ្នកមិនមានសេចក្តីគុណ ១
 ជាអ្នកមានកំហុសវិជ្ជា ១ ជាអ្នកមានសំរឿងក្រក់ ១ ជាអ្នកមាន
 ស្មារតីវិនិច្ឆ័យ ១ ជាអ្នកធ្វើទូរសេចក្តីសន្សំ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុបាបប្រកប ដោយអសទ្ធម្ម ១០ យ៉ាង យ៉ាងនេះឯង ។

(៧៩) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកនិគ្រន្ត ប្រកបដោយអសទ្ធម្ម
 ១០ យ៉ាង ។ ប្រកបដោយអសទ្ធម្ម ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកនិគ្រន្តមិនមានសទ្ធា ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួក
 និគ្រន្តជាអ្នកទ្រុស្តសីល ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកនិគ្រន្តមិនមានហិរិ ១
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកនិគ្រន្តមិនមានឧត្តប្ប្រ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ពួកនិគ្រន្តជាអ្នកមានអសប្បវិសជាមិត្ត ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួក
 និគ្រន្ត ជាអ្នកដំកើរខ្លាំង ហើយបង្កប់បុគ្គលដទៃ ១ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ពួកនិគ្រន្ត ជាអ្នកស្តេចអំណើយ ក្នុងទិដ្ឋិយសំខ្លួនជាអ្នក
 ប្រកាន់ ជាអ្នកលះបង់ខ្ញុំអំពើ ដែលខ្លួនប្រកាន់ បានដោយកម្រ ១

ភិក្ខុវេ ធិត្តន្ទា កុហតា ភិក្ខុវេ ធិត្តន្ទា
 ចាបិប្បា ភិក្ខុវេ ធិត្តន្ទា មិច្ឆាធិដ្ឋតា ភិក្ខុវេ
 ធិត្តន្ទា(១) ។ ឥមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ ធនហិ អសន្ត-
 ម្មេហិ សមណាភតា ធិត្តន្ទាតិ ។

(៧៧) ធនយេមាធិ ភិក្ខុវេ អាយាតវត្តធំ ។
 កាតមាធិ ធន ។ អនត្ថំ មេ ចរតិ អាយាតំ
 ពទ្ធតំ អនត្ថំ មេ ចរតិ អាយាតំ ពទ្ធតំ អនត្ថំ
 មេ ចរិស្សតិ អាយាតំ ពទ្ធតំ បិយស្ស មេ
 មនាបស្ស អនត្ថំ អចរិ... អនត្ថំ ចរតិ... អនត្ថំ
 ចរិស្សតិ អាយាតំ ពទ្ធតំ អប្បិយស្ស មេ
 អមនាបស្ស អត្ថំ អចរិ... អត្ថំ ចរតិ...

១ ឆ. បិប្បិកា ភិក្ខុវេ ធិត្តន្ទាតិ ពហុ ទិស្សនំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកខិត្តន្តជាអ្នកកុហក ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ពួកខិត្តន្តជាអ្នកហានសេចក្តីប្រាថ្នាដែលមក ១ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួក
 ខិត្តន្តជាអ្នកមានវិជ្ជាទុស ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកខិត្តន្តប្រកប
 ដោយអសម្បជ្ជ ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

(៧៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាយាតវត្ត (ហេតុខិត្តិ) ។
 នេះមាន ១០ យ៉ាង ។ អាយាតវត្តទាំង ១០ យ៉ាង ភិក្ខុម្នាក់ ៗ គឺ
 បុគ្គលចតិគំនុំ ដោយគិតថា ជនឯណោះ បានប្រព្រឹត្តនូវអំពើមិនជា
 ប្រយោជន៍ ដល់កាតាអញហើយ ១ ចតិគំនុំដោយគិតថា ជនឯណោះ
 កំពុងប្រព្រឹត្តនូវអំពើមិនជាប្រយោជន៍ ដល់កាតាអញ ១ ចតិគំនុំ ដោយ
 គិតថា ជនឯណោះ ខឹងប្រព្រឹត្តនូវអំពើ មិនជាប្រយោជន៍ ដល់កាតា
 អញ ១ ចតិគំនុំ ដោយគិតថា ជនឯណោះ បានប្រព្រឹត្តនូវអំពើមិនជា
 ប្រយោជន៍ដល់បុគ្គល ជាទីស្រឡាញ់ ជាទីគាប់ចិត្ត របស់កាតាអញ
 ហើយ... ១ កំពុងប្រព្រឹត្តនូវអំពើ មិនជាប្រយោជន៍... ១ ខឹងប្រព្រឹត្ត
 នូវអំពើមិនជាប្រយោជន៍ ១ ចតិគំនុំដោយគិតថា ជនឯណោះបានប្រព្រឹត្ត
 នូវអំពើជាប្រយោជន៍ ដល់បុគ្គល មិនជាទីស្រឡាញ់ មិនជាទីគាប់ចិត្ត
 របស់កាតាអញហើយ... ១ កំពុងប្រព្រឹត្តនូវអំពើជាប្រយោជន៍... ១

អត្ថំ ចរិស្សតិវង្គំ អាយាតំ តប្បតំ អដ្ឋានេ ច
កុប្បតិ ។ វសានិទោ ភិក្ខុវេ ធនស អាយាតវត្តមិវង្គំ ។

[៨៦] ធនសយិមេ ភិក្ខុវេ អាយាតប្បដិវង្គយា ។

កុតមេ ធនស ។ អនត្ថំ មេ អចរិ វង្គំ កុតេត្ថុ

លញ្ញាតិ អាយាតំ បដិវង្គតំ អនត្ថំ មេ ចរិវង្គំ វង្គំ

កុតេត្ថុ លញ្ញាតិ អាយាតំ បដិវង្គតំ អនត្ថំ មេ

ចរិស្សតិ វង្គំ កុតេត្ថុ លញ្ញាតិ អាយាតំ បដិវង្គតំ

បិយស្ស មេ មតាបស្ស អនត្ថំ អចរិ... អនត្ថំ ចរិវង្គំ...

នីតិប្រត្រឹត្តនូវអំពើជាប្រយោជន៍ ១ ក្រោមក្នុងទីដែលមិនគួរ ១ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អយាតវត្តមាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

[៨០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អយាតប្បដិវង្គយ (ការកំចាត់មន្ទិវង្គំ) នេះមាន ១០ យ៉ាង ។ អយាតប្បដិវង្គយទាំង ១០ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺបុគ្គលកំចាត់មន្ទិវង្គំ ដោយគិតថា ជនឯណោះ បានប្រត្រឹត្តនូវអំពើមិនជាប្រយោជន៍ ដល់ភាគាមញ្ញហើយ ភាគាមញ្ញ ឧប្ប្បាទនូវអំពើមិនជាប្រយោជន៍នោះ ក្នុងបុគ្គលខ្ញុំអំពី ណា ១ កំចាត់មន្ទិវង្គំ ដោយគិតថា ជនឯណោះ កំពុងប្រត្រឹត្ត នូវអំពើមិនជាប្រយោជន៍ ដល់ភាគាមញ្ញ ភាគាមញ្ញ ឧប្ប្បាទនូវអំពើ មិនជាប្រយោជន៍នោះ ក្នុងបុគ្គលខ្ញុំ អំពីណា ១ កំចាត់មន្ទិវង្គំ ដោយគិតថា ជនឯណោះ នឹងប្រត្រឹត្តនូវអំពើមិនជាប្រយោជន៍ ដល់ ភាគាមញ្ញ ភាគាមញ្ញ ឧប្ប្បាទនូវអំពើមិនជាប្រយោជន៍នោះ ក្នុងបុគ្គល ខ្ញុំអំពីណា ១ កំចាត់មន្ទិវង្គំ ដោយគិតថា ជនឯណោះ បានប្រត្រឹត្តអំពើ មិនជាប្រយោជន៍ ដល់បុគ្គលជាទីស្រឡាញ់ ជាទីភាច់ ចិត្តរបស់ភាគាមញ្ញហើយ... ១ កំពុងប្រត្រឹត្តនូវអំពើមិនជាប្រយោជន៍... ១

អនត្ថំ ចរិស្សតិ តំ កុកេតុ លញ្ញតំ
 អាយាតំ បដិវិទតំ អប្បយស្ស មេ អមជាបស្ស
 អត្ថំ អធិវិ... អត្ថំ ចរិវិ... អត្ថំ ចរិស្សតិ តំ
 កុកេតុ លញ្ញតំ អាយាតំ បដិវិទតំ អដ្ឋាទេ ច
 ទ កុប្បតិ ។ នមេ ទោ កិច្ចវេ ទស អាយាត-
 ប្បដិវិទយាតិ ។

អនត្ថវិញ ធម៌យោ ។

ធស្សប្បាសិ

អាតោ កក្កោកោ ឥដ្ឋា វន្សិ ច មិគសាលយ(១)

អកោ ទេស(២) កោកោ ច ចិត្តា ទស(៣) វត្ថុធម៌តិ ។

១ ឧ. មិគសាលយ ។ ២ ឧ. វិសម្ពាណ ១៦ ។ ៣ ឧ. ឧ. ១១ ច ។

និវប្រត្រិត្តន្តវិភិរោមិវាប្រយោជនំ កាតាអញ្ញកប្ប្បបានន្តវិភិរោមិវា
 ប្រយោជនំនោះ ក្នុងបុគ្គលនោះ អំណាច ១ កំចាត់បង្កប់ន្តវិភិរោមិវា
 គិតថា ជនឯណោះ បានប្រត្រិត្តន្តវិភិរោមិវាប្រយោជនំ ផលបុគ្គលមិនដា
 ច្រើនប្រាញ់ មិនដាច់គាប់ចិត្តរបស់កាតាអញ្ញហើយ ១ ... កំពុងប្រត្រិត្ត
 ន្តវិភិរោមិវាប្រយោជនំ ... ១ និវប្រត្រិត្តន្តវិភិរោមិវាប្រយោជនំ កាតាអញ
 កប្ប្បបានន្តវិភិរោមិវាប្រយោជនំនោះ ក្នុងបុគ្គលនោះ អំណាច ១ មិន
 ក្រោមក្នុងទីមិនគួរ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុវាង្សាយ អាយាតប្បដិវិទយ
 មាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

ចប់ អនត្ថវិញ ទី ៣ ។

ទុក្ខានុវិភាងវិញ្ញាណភិក្ខុនោះគឺ

និយាយអំពីសេចក្តីប្រាញ់ ១ អំពីធម៌ជាបុគ្គា ១ អំពីធម៌
 ជាទីប្រាញ់ ១ អំពីសេចក្តីចំរើន ១ អំពីមិគសាល ១ ចា-
 សិកា ១ អំពីបុគ្គលមិនគួរលបេន ១ អំពីក្អក ១ អំពី
 ក្អកនៃក្រូច ១ អំពីឥ ១០ យ៉ាងមាន (តិរលីក) ១ ។

ថែវិត្តោ បុគ្គតោ

(៨០) ឯកំ សមយំ កកវា ចេត្តយំ វិហរតិ
កត្តវាយ ចោត្តុរណិយា តិរេ ។ អថោ អាយស្មា
វាហុនោ(១) យេន កកវា តេទុបសង្កមំ ទុចសង្កមំ
កកវន្តំ អភិវាទេត្វា ឯកមន្តំ ឯសិទំ ។ ឯកមន្តំ
ឯសិទ្ធា ទោ អាយស្មា វាហុនោ កកវន្តំ ឯក-
រោច កតិហិ ទុំ ទោ កន្ត ទម្មេហិ ភថាភតោ
ឯស្សេដោ វិសិយុត្តោ វិប្បមុត្តោ វិមរិយាទិកតេន
ទេតសា វិហរតិ ។ ទសហិ ទោ វាហុន ទម្មេហិ
ភថាភតោ ឯស្សេដោ វិសិយុត្តោ វិប្បមុត្តោ វិមរិយា-
ទិកតេន ទេតសា វិហរតិ ។ កតមេហិ
ទសហិ ។ ភូមេន ទោ វាហុន ភថាភតោ ឯស្សេដោ
វិសិយុត្តោ វិប្បមុត្តោ វិមរិយាទិកតេន ទេតសា
វិហរតិ វេទោយ ទោ វាហុន... សញ្ញាយ ទោ
វាហុន... សង្ខារេហិ ទោ វាហុន... វិញ្ញាណេន
ទោ វាហុន... ជាតិយា ទោ វាហុន... ជរាយ
ទោ វាហុន... មរណេន ទោ វាហុន...

១ វ. វាហុនេ ។ ម. វិហរេ ។

ទុតិយបណ្ណាសក ថែវិត្ត ទី ២

(៨១) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ គង់ក្បែរឆ្នេរស្រះ
ឈ្មោះគត្ត ជិតក្រុងចម្បូរ ។ គ្រាពោះ ព្រះវាហុនៈដ៏មានអាយុ ចូលទៅ
គាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ស្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះវាហុនៈដ៏មានអាយុ
អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ បានគ្រាចចង្អុលសួរ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះភេតភក មានព្រះហឫទ័យ
ទំលាយនូវទំនប់គិរិលេស តើលោសំចេញ ឬក៏ចេញ រួចស្រឡះ
ចាកធម៌ប៉ុន្មានយ៉ាង ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់វាហុនៈ
ព្រះភេតភកមានចិត្តទំលាយនូវទំនប់ គិរិលេស លោសំចេញ ឬក៏
ចេញ រួចស្រឡះចាកធម៌ ១០ យ៉ាង ។ ធម៌ ១០ យ៉ាង តើអ្វីខ្លះ ។
ម្ចាស់វាហុនៈ ព្រះភេតភកមានចិត្តទំលាយនូវទំនប់ គិរិលេស លោសំ
ចេញ ឬក៏ចេញ រួចស្រឡះចាករូប ១ ម្ចាស់វាហុនៈ ចាកវេទនា ...១
ម្ចាស់វាហុនៈ ចាកសញ្ញា ...១ ម្ចាស់វាហុនៈ ចាកសង្ខារទាំងឡាយ
...១ ម្ចាស់វាហុនៈ ចាកវិញ្ញាណ ...១ ម្ចាស់វាហុនៈ ចាកជានិ
...១ ម្ចាស់វាហុនៈ ចាកជព ...១ ម្ចាស់វាហុនៈ ចាកមរណៈ ...១

ទុក្ខំហិ ទោ វាហុន... ភិក្ខុសេហិ ទោ វាហុន តថា-
 កតោ ចិស្សដោ វិសំយុត្តោ វិប្បមុត្តោ វិមរិយានិកា-
 ភេន ធលេសា វិហារតិ ។ សេយ្យថាបំ វាហុន
 ឧប្បសំ វា បទុមំ វា បុណ្ណិកំ វា ឧទកេ ជាតំ
 ឧទកេ សំវឿ ឧទកោ អទុក្ខុ តិដ្ឋតិ^(១) អទុប-
 លិក្ខំ ឧទកេន ឯវាមវ ទោ វាហុន សមេហិ
 ធលេសា ធម្មេហិ តថាកតោ ចិស្សដោ វិសំយុត្តោ
 វិប្បមុត្តោ វិមរិយានិកាភេន ធលេសា វិហារតិ ។

[៨២] អថទោ អាយស្មា អានន្ទោ យេន
 ភក្កវា ភេទុបសន្តមិ ឧបសន្តមិកា ភក្កវន្តំ អភិវា-
 ទេកា ឯកមន្តំ ចិសីទំ ។ ឯកមន្តំ ចិសីទំ ទោ
 អាយស្មន្តំ អានន្តំ ភក្កវា ឯតទកេច សោ វតានន្ត
 កំកុ អស្សន្ទោ សមាធា សមស្មិ ធម្មវិទយេ វឿ
 វិទ្ធិ វេបុលិ អាយជ្ជិស្សតិ ទេតំ មា ចំ វិដ្ឋតិ ។

១ ម. បច្ឆុធិបិទំ ។

ម្នាលវាហុន៖ ចាកទុក្ខំហិ ទោ... ម្នាលវាហុន៖ ព្រះភោគមាត
 ចិត្តទំលាយខ្លាំងបំ គិកិលេស រលាស់ចេញ ឃ្លាតចេញ ច្រស្រឡះ
 ចាកកិលេស ។ ម្នាលវាហុន៖ ដូចៗច្បូលក្តី ឈូកក្រហមក្តី
 ឈូកសក្តី ដែលដុះក្នុងទឹក ឈូកលាស់ក្នុងទឹក ឈូកផុតពីទឹក
 មិនដាច់ដោយទឹក យ៉ាងណាមិញ ម្នាលវាហុន៖ ព្រះភោគមាត
 មានចិត្តទំលាយខ្លាំងបំ គិកិលេស រលាស់ចេញ ឃ្លាតចេញ ផុត
 ស្រឡះហើយ ចាកទុក្ខំហិ ទោ... ម្នាលវាហុន៖ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

[៨២] ត្រាតោះ ព្រះកានន្តដ៏មានអាយុ បុរាណបុរាណ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះកានន្តដ៏មានអាយុ អង្គុយក្នុងទី
 សមគួរហើយ ទើបព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្នាលកានន្ត
 ពាក្យថា ភិក្ខុតោះឯង មិនមានសព្វ មិនដល់ខ្លាសេចក្តីចិរិយ លូក
 រលាស់ចិត្តទំលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នោះទុះ មិនមែនដាច់ខាតទេ ។

សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ ទុស្សីលោ សមាធា ឥមស្មី
 ធម្មវិទយេ វុឡិ វុឡិ វេយ្យល្លំ អាមជ្ជិស្សតិភិ ទេតិ
 ហំ វិជ្ជតិ ។ សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ អប្បស្សតា
 សមាធា ឥមស្មី ធម្មវិទយេ វុឡិ វុឡិ វេយ្យល្លំ
 អាមជ្ជិស្សតិភិ ទេតិ ហំ វិជ្ជតិ ។ សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ
 ទុក្ខបា សមាធា ឥមស្មី ធម្មវិទយេ វុឡិ វុឡិ
 វេយ្យល្លំ អាមជ្ជិស្សតិភិ ទេតិ ហំ វិជ្ជតិ ។ សោ
 វតានន្ទ ភិក្ខុ ចាមមិត្តោ សមាធា ឥមស្មី
 ធម្មវិទយេ វុឡិ វុឡិ វេយ្យល្លំ អាមជ្ជិស្សតិភិ ទេតិ
 ហំ វិជ្ជតិ ។ សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ គុសីភោ
 សមាធា ឥមស្មី ធម្មវិទយេ វុឡិ វុឡិ វេយ្យល្លំ
 អាមជ្ជិស្សតិភិ ទេតិ ហំ វិជ្ជតិ ។ សោ វតានន្ទ
 ភិក្ខុ មុជ្ជស្សតិ សមាធា ឥមស្មី ធម្មវិទយេ វុឡិ
 វុឡិ វេយ្យល្លំ អាមជ្ជិស្សតិភិ ទេតិ ហំ វិជ្ជតិ ។
 សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ អសន្តិដ្ឋា សមាធា ឥមស្មី
 ធម្មវិទយេ វុឡិ វុឡិ វេយ្យល្លំ អាមជ្ជិស្សតិភិ

ខ្មាលកានន្ទ ពាក្យថា ភិក្ខុខោធិនិ ជាអ្នកទ្រុស្តសីល នឹងដល់ខ្មៅសេចក្តី
 ចំរើនល្អនលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នោះខ្ញុំ មិនមែនជាឋានៈ ១ ។
 ខ្មាលកានន្ទ ពាក្យថា ភិក្ខុខោធិនិ ជាអ្នកចេះដឹងតិច នឹងដល់ខ្មៅសេចក្តី
 ចំរើន ល្អនលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នោះខ្ញុំ មិនមែនជាឋានៈ
 ១ ។ ខ្មាលកានន្ទ ពាក្យថា ភិក្ខុខោធិនិ ជាអ្នកប្រដៅក្រ នឹងដល់ខ្មៅ
 សេចក្តីចំរើន ល្អនលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នោះខ្ញុំ មិនមែន
 ជាឋានៈ ១ ។ ខ្មាលកានន្ទ ពាក្យថា ភិក្ខុខោធិនិ ជាអ្នកមានមិត្ត
 ភាគកំ នឹងដល់ខ្មៅសេចក្តីចំរើន ល្អនលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ
 ដូច្នោះខ្ញុំ មិនមែនជាឋានៈ ១ ។ ខ្មាលកានន្ទ ពាក្យថា ភិក្ខុខោធិនិ ជា
 អ្នកខ្លួលប្រមូស នឹងដល់ខ្មៅសេចក្តីចំរើន ល្អនលាស់ ធំទូលាយ ក្នុង
 ធម្មវិន័យនេះ ដូច្នោះខ្ញុំ មិនមែនជាឋានៈ ១ ។ ខ្មាលកានន្ទ ពាក្យថា
 ភិក្ខុខោធិនិ ជាអ្នកមានស្មារតីរក្សាភ្នំ នឹងដល់ខ្មៅសេចក្តីចំរើន ល្អ
 នលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នោះខ្ញុំ មិនមែនជាឋានៈ ១ ។
 ខ្មាលកានន្ទ ពាក្យថា ភិក្ខុខោធិនិ ជាអ្នកមិនមានសន្តាន នឹងដល់ខ្មៅ
 សេចក្តីចំរើន ល្អនលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នោះខ្ញុំ

ទេតំ ហំនំ វិជ្ជតំ ។ សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ ចាបិដ្ឋោ
 សមាទោ ឥមស្មី ធម្មវិទយេ វុឡិ វុឡិ វេយ្យំ
 អាបជ្ជិស្សត្តិ ទេតំ ហំនំ វិជ្ជតំ ។ សោ វតា-
 នន្ទ ភិក្ខុ មិច្ឆាទិដ្ឋិកោ សមាទោ ឥមស្មី ធម្មវិ-
 ទយេ វុឡិ វុឡិ វេយ្យំ អាបជ្ជិស្សត្តិ ទេតំ ហំនំ
 វិជ្ជតំ ។ សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ ឥមេហិ ទោ ទសេហិ
 ទម្មេហិ សមន្តារកោ ឥមស្មី ធម្មវិទយេ វុឡិ
 វុឡិ វេយ្យំ អាបជ្ជិស្សត្តិ ទេតំ ហំនំ វិជ្ជតំ ។
 សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ សទ្ធោ សមាទោ ឥមស្មី
 ធម្មវិទយេ វុឡិ វុឡិ វេយ្យំ អាបជ្ជិស្សត្តិ ហំទមេតំ
 វិជ្ជតំ ។ សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ សីលវា សមាទោ
 ឥមស្មី ធម្មវិទយេ វុឡិ វុឡិ វេយ្យំ អាបជ្ជិស្សត្តិ
 ហំទមេតំ វិជ្ជតំ ។ សោ វតានន្ទ ភិក្ខុ ទហុស្សតោ
 សុតទោ សមាទោ ឥមស្មី ធម្មវិទយេ វុឡិ វុឡិ
 វេយ្យំ អាបជ្ជិស្សត្តិ ហំទមេតំ វិជ្ជតំ ។

មិនមែនជាឋានៈទេ ។ ម្នាលគាន្ទ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកប្រាជ្ញជាលមក
 នឹងដល់ខ្លួនសេចក្តីចំរើន ល្អគណស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិទ្យានេះ ដូច្នោះខ្ញុំ
 មិនមែនជាឋានៈទេ ។ ម្នាលគាន្ទ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ជាមិត្តទំនួល
 នឹងដល់ខ្លួនសេចក្តីចំរើនល្អគណស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិទ្យានេះ ដូច្នោះ
 ខ្ញុំ មិនមែនជាឋានៈទេ ។ ម្នាលគាន្ទ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ប្រកបដោយ
 ធម៌ទាំង ១០ ប្រការនេះ នឹងដល់ខ្លួនសេចក្តីចំរើន ល្អគណស់ ធំទូលាយ
 ក្នុងធម្មវិទ្យានេះ ដូច្នោះខ្ញុំ មិនមែនជាឋានៈទេ ។ ម្នាលគាន្ទ ពាក្យ
 ថា ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកមានសព្វ នឹងដល់ខ្លួនសេចក្តីចំរើន ល្អគណស់
 ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិទ្យានេះ ដូច្នោះខ្ញុំ ទើបជាឋានៈ ។ ម្នាលគាន្ទ
 ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកមានសីល នឹងដល់ខ្លួនសេចក្តីចំរើន ល្អគណស់
 ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិទ្យានេះ ដូច្នោះខ្ញុំ ទើបជាឋានៈ ។ ម្នាលគាន្ទ ពាក្យ
 ថា ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកចេះដឹង អ្នកទ្រទ្រង់ប្រាសូត្រ នឹងដល់ខ្លួនសេចក្តី
 ចំរើន ល្អគណស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិទ្យានេះ ដូច្នោះខ្ញុំ ទើបជាឋានៈ ។

សោ វតានន្ទ កិក្ខុ សុវរោ សមាធា ឥមស្មី ធម្មវិទយេ
 វុឡិ វុឡិ វេយ្យល្លំ អាបជ្ជិស្សតិកំ ហំធមេតំ វិជ្ជតិ ។
 សោ វតានន្ទ កិក្ខុ កាល្យាណមិត្តោ សមាធា
 ឥមស្មី ធម្មវិទយេ វុឡិ វុឡិ វេយ្យល្លំ អាបជ្ជិស្សតិកំ
 ហំធមេតំ វិជ្ជតិ ។ សោ វតានន្ទ កិក្ខុ អាម្មវិយោ
 សមាធា ឥមស្មី ធម្មវិទយេ វុឡិ វុឡិ វេយ្យល្លំ
 អាបជ្ជិស្សតិកំ ហំធមេតំ វិជ្ជតិ ។ សោ វតានន្ទ
 កិក្ខុ ឧបជ្ជតស្សតិ សមាធា ឥមស្មី ធម្មវិទយេ
 វុឡិ វុឡិ វេយ្យល្លំ អាបជ្ជិស្សតិកំ ហំធមេតំ វិជ្ជតិ ។
 សោ វតានន្ទ កិក្ខុ សន្តិដ្ឋោ សមាធា ឥមស្មី
 ធម្មវិទយេ វុឡិ វុឡិ វេយ្យល្លំ អាបជ្ជិស្សតិកំ ហំធមេតំ
 វិជ្ជតិ ។ សោ វតានន្ទ កិក្ខុ អប្បិដ្ឋោ
 សមាធា ឥមស្មី ធម្មវិទយេ វុឡិ វុឡិ វេយ្យល្លំ
 អាបជ្ជិស្សតិកំ ហំធមេតំ វិជ្ជតិ ។ សោ វតានន្ទ
 កិក្ខុ សម្មាទិដ្ឋិកោ សមាធា ឥមស្មី ធម្មវិទយេ
 វុឡិ វុឡិ វេយ្យល្លំ អាបជ្ជិស្សតិកំ ហំធមេតំ វិជ្ជតិ ។

ម្នាលភានុ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកប្រដៅហើយ នឹងដល់នូវ
 សេចក្តីចំរើន ល្អគណស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នោះផ្ទុះ ទើប
 ជាហ៊ាន ។ ម្នាលភានុ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកមានកល្យាណ-
 មិត្តនឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន ល្អគណស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នោះ
 ផ្ទុះ ទើបជាហ៊ាន ។ ម្នាលភានុ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកមានព្យា-
 យាម្រាហ្មហើយ នឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន ល្អគណស់ ធំទូលាយ ក្នុង
 ធម្មវិន័យនេះ ដូច្នោះផ្ទុះ ទើបជាហ៊ាន ។ ម្នាលភានុ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះ
 ឯង ជាអ្នកមានស្មារតីតាំងមាំ នឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន ល្អគណស់
 ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នោះផ្ទុះ ទើបជាហ៊ាន ។ ម្នាល
 ភានុ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកមានចិត្តស្មោះត្រង់ នឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើនល្អ
 គណស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នោះផ្ទុះ ទើបជាហ៊ាន ។ ម្នាល
 ភានុ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ជាអ្នកប្រាជ្ញតិច នឹងដល់នូវសេចក្តី
 ចំរើនល្អគណស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នោះផ្ទុះ ទើបជាហ៊ាន ។
 ម្នាលភានុ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង ជាសម្មាទិដ្ឋិ នឹងដល់នូវសេចក្តីចំរើន
 ល្អគណស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នោះផ្ទុះ ទើបជាហ៊ាន ។

សោ វតា ទទ្ធ ភិក្ខុ ឥមេហិ ។ ទា ទសហិ ទខេហិ
សមណាភោ ឥមស្មី ទឌ្ឍវាយេ វុឌ្ឍិ វិច្ឆិញ្ញំ វេបុស្សិ
អាមជ្ជិស្សតិភំ ហិទមេភិ វិជ្ជតិភំ ។

(៨៣) អវទោ ភាយស្មា បុណ្ណិយោ យេន
ភកវា តេទុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា ភកវន្តំ
អភវំទេត្វា ឯតមន្តំ ឯសិទិ ។ ឯតមន្តំ ឯសិទោ
ទោ ភាយស្មា បុណ្ណិយោ ភកវន្តំ ឯតទេវេច កោ
ទុ ទោ កន្ត ហេតុ កោ បច្ចយោ យេន អប្បេ-
កតា ឆថាភតំ ទឌ្ឍទេសនា បដិភាតិ អប្បេកតា
ទ បដិភាតិ ។ សន្តោ ច បុណ្ណិយ ភិក្ខុ
ហោតិ ទោ ច ឧបសន្តមិតា ទេវ ភាវ ឆថាភតំ
ទឌ្ឍទេសនា បដិភាតិ ។ យកោ ច ទោ
បុណ្ណិយ ភិក្ខុ សន្តោ ច ហោតិ ឧបសន្តមិតា ច
ឯវ ឆថាភតំ ទឌ្ឍទេសនា បដិភាតិ សន្តោ ច
បុណ្ណិយ ភិក្ខុ ហោតិ ឧបសន្តមិតា ច ទោ
ច បយ័រុទាសិកា... បយ័រុទាសិកា ច

ម្ចាស់ភានុ ពាក្យថា ភិក្ខុភោងិ ប្រកបដោយធម៌ទាំង ១០ យ៉ាងនេះ
នឹងដល់នូវសេចក្តីចម្រើន លូតលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម៌នៃយើងនេះ ដូច្នេះ
គ្មាន ទើបជាឋានៈ ។

(៨៣) គ្រោះនោះ ព្រះបុណ្ណិយៈដ៏មានអាយុ បានចូលទៅកាល
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ គ្រាបង្វាយបន្តិច្ឆេដ៏មានព្រះភាគ
ហើយអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះបុណ្ណិយៈដ៏មានអាយុ អង្គុយ
ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ប្រាបបន្តិច្ឆេស្ស សូត្រដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា
បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ហេតុដូចម្តេច បច្ច័យដូចម្តេច ក្នុងកាលខ្លះ
ធម្មទេសនា ប្រាកដដល់ព្រះតថាគត ក្នុងកាលខ្លះមិនប្រាកដ ។ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគទ្រង់គ្រាស់ថា ម្ចាស់បុណ្ណិយៈ ភិក្ខុជាអ្នកមានសទ្ធា តែមិនចូល
ទៅរក ផលបណ្ណា ធម្មទេសនាមិនប្រាកដ ដល់ព្រះតថាគត ផលបរិភោគ ។
ម្ចាស់បុណ្ណិយៈ កាលបើភិក្ខុមានសទ្ធាផង ចូលទៅរកផង យ៉ាងនេះ ទើប
ធម្មទេសនាប្រាកដ ដល់ព្រះតថាគត ម្ចាស់បុណ្ណិយៈ ភិក្ខុអ្នកមានសទ្ធាផង
ចូលទៅរកផង តែមិនចូលទៅអង្គុយដឹង... ចូលទៅអង្គុយដឹងហើយ

ខោ ច បរិបូជិតា... បរិបូជិតា ច ខោ ច
 ទំហំតសោតោ ធម្មំ សុណាតិ... ទំហំតសោតោ ច ធម្មំ
 សុណាតិ ខោ ច សុត្វា ធម្មំ ជាវេតិ... សុត្វា ច
 ធម្មំ ជាវេតិ ខោ ច ធាតិ ធម្មាមិ អត្ថំ ឧបបរិក្ខតិ...
 ធាតិ ធម្មាមិ អត្ថំ ឧបបរិក្ខតិ ខោ ច អត្ថ-
 មញ្ញាយ ធម្មមញ្ញាយ ធម្មាទុធម្មញ្ញិយោ យោតិ ...
 អត្ថមញ្ញាយ ធម្មមញ្ញាយ ធម្មាទុធម្មញ្ញិយោ
 យោតិ ខោ ច កល្យាណវិបាកោ យោតិ កល្យាណ-
 វត្តុរណោ ចោរិយា វិបាកោ សមន្តាគតោ វិស្សដ្ឋាយ
 អនេលតន្តាយ អត្ថស្ស វិញ្ញាបនីយា កល្យាណ-
 វិបាកោ ច យោតិ កល្យាណវត្តុរណោ ចោរិយា
 វិបាកោ សមន្តាគតោ វិស្សដ្ឋាយ អនេលតន្តាយ
 អត្ថស្ស វិញ្ញាបនីយា ខោ ច សទ្ធស្សតោ យោតិ
 សមាធមតោ សមុត្តេជតោ សម្មហំសតោ សម្រាញ-
 ចារិយំ ខេវ កាវិ តតិកតិ ធម្មទេសនា បដិភាតិ ។

តែមិនសាកសួរ... សាកសួរហើយ តែមិនផ្អែកត្រចៀកស្តាប់ធម៌...
 ផ្អែកត្រចៀកស្តាប់ធម៌ហើយ តែស្តាប់មិនចាំបាច់... ស្តាប់ចាំធម៌ទុក
 ហើយ តែមិនពិចារណាខ្លះអង្គនៃធម៌ ដែលខ្លួនចាំទុកហើយ...
 ពិចារណាខ្លះធម៌ ដែលខ្លួនចាំទុកហើយ តែមិនដឹងអង្គប៉ុន្មានធម៌
 ប្រតិបត្តិសបក្ករាមនមិ... ដឹងអង្គដឹងធម៌ ប្រតិបត្តិសបក្ករាមនមិ
 ហើយ តែមិនមានវិចារណៈ ពោលពាក្យដំពោះ ប្រកបដោយសំដីអ្នក
 ក្រុន ដែលដាច់ចាត្រាសំលាប់ ដាច់ចាត្រាសំលាប់ ញ៉ាំងធម៌ទិវិទ្យធីន
 ខ្លះអង្គបាន មានវិចារណៈ ពោលពាក្យដំពោះ ប្រកបដោយសំដីអ្នកក្រុន
 ដាច់ចាត្រាសំលាប់ ញ៉ាំងធម៌ទិវិទ្យធីនខ្លះហើយ តែមិនទទួល
 មិនវិណាតិ មិនឱ្យក្លៀវក្លា មិនឱ្យរីករាយ ដល់ពួកសម្រេចចាំបុគ្គល
 ធម្មទេសនា រឺមិនមែនប្រាកដ ដល់ព្រះគម្ភាគត ដល់យោធា ។

យោគី ច ទោ បុណ្ណិយ ភិក្ខុ សន្តោ ច ហោតិ
 ឧបសង្កម្ភិកា ច បយេវុចាសិកា ច បរិបុច្ឆិកា ច
 ធិហិតសោតោ ច ធម្មំ សុណានិ សុត្វា ច ធម្មំ
 ធារេតិ ធានាធានុ ធម្មាចំ អត្ថំ ឧបបរិក្ខតិ អត្ថម-
 ញាយ ធម្មមញាយ ធម្មាទុធម្មប្បដិបន្តោ ច ហោតិ
 កល្យាណវិបាកោ ច ហោតិ កល្យាណវិបាក្ករណា
 ចោរិយា វិបាកោ សមន្តាគតោ វិស្សង្គាយ អនេ-
 លកឡាយ អតុស្ស វិញ្ញាបនីយា សទ្ធស្សកោ
 ច ហោតិ សមាធិកោ សមុត្តេជកោ សម្មហិ-
 សកោ សព្វហ្មចារិទំ ឯវំ តថាគតំ ធម្មទេសនា
 បដិកាតំ ។ ឥមេហិ ទោ បុណ្ណិយ ធនេហិ
 ធម្មេហិ សមន្តាគតា ឯកទ្ធិំ តថាគតំ ធម្មទេ-
 សនា បដិកាតំ(១) ។

[៨៤] តត្រ ទោ អាយស្មា មហាមោក្ខល្លាថោ
 ភិក្ខុ អមន្តេសំ អារុសោ ភិក្ខុវេតិ(២) ។

១ ឧ. ម. ហោតិ ។ ២ ម. ភិក្ខុវេតិ ។

ម្នាលបុណ្ណិយៈ លុវិតភិក្ខុមានសព្វ ១ បាទចូលមកជិត ១ ចូលទៅ
 អភ័យជិត ១ សាកសួរ ១ ដឹងត្រចៀកស្តាប់ធម៌ ១ ស្តាប់ហើយចាំធម៌
 ទុក ១ ពិចារណាខ្លាំងធម៌ ដែលខ្លួនចាំហើយ ១ ដឹងអត្ថដ៏ធម៌
 ហើយប្រតិបត្តិសមគួរតាមធម៌ ១ មានវិបាក ពោលពាក្យពិរោះ ប្រកប
 ដោយវិបាកក្រុង ជីវិតវិបាកស្រស់ស្រាយ ជីវិតវិបាកសាស កាច
 ញ៉ាំងដទៃដទៃ ឲ្យដឹងសេចក្តី ១ ពន្យល់ ណែនាំ ឲ្យគ្នាមាន ឲ្យកែធម៌
 ដល់ពួកសព្វហ្មចារិទ្ធស ១ យ៉ាងនេះ ទើបធម្មទេសនាប្រាកដ ដល់
 ព្រះតថាគត ។ ម្នាលបុណ្ណិយៈ ធម្មទេសនា ដែលប្រកបដោយធម៌
 ព័ន្ធនៃ យ៉ាងនេះឯង ទើបប្រាកដដល់ព្រះតថាគត ដោយពិត ។

[៨៤] ភិក្ខុវេតិ ព្រះមហាមោក្ខល្លាធម៌មានអាយុ ហេតុ
 ភិក្ខុព័ន្ធព្យាយមកថា ម្នាលអារុសោភិក្ខុព័ន្ធព្យាយ ។

អាវុសាតិ ខោ តេ កិក្ខុ អាយស្មនោ មហាមោត្ត-
 ល្លានស្ស បច្ឆស្សាស្ស ។ អាយស្មា មហាមោត្តល្លាមោ
 ឯតទភេទ ឥតាវុសា កិក្ខុ អង្គំ ព្យាគរោតិ
 ទំណា ជាតិ វុសិតំ ប្រញូចវិយំ កតំ កាណិយំ
 ធាបៈ ឥត្តត្តាយាតិ បដាធាមិតំ ។ តមេធំ តថា-
 គតោ វា តថាគតស្សាវតោ វា ឈាយិ សមាបត្តិ-
 កុសលោ បរិច្ចកុសលោ បរិច្ចបរិយាយកុសលោ
 សមទុយុញ្ជិតំ សមទុត្តាមាតិ សមទុកាសតិ ។
 សោ តថាគតេ វា តថាគតស្សាវតោ វា
 ឈាយិធា សមាបត្តិកុសលេ បរិច្ចកុសលេ ធា
 បរិច្ចបរិយាយកុសលេ ធា សមទុយុញ្ជិយមាធា
 សមទុត្តាហិយមាធា សមទុកាសិយមាធា ឥវណំ
 អាបដ្ឋិតិ វិចិធំ អាបដ្ឋិតិ អធមំ អាបដ្ឋិតិ ត្យសធំ
 អាបដ្ឋិតិ អធមេព្យសធំ អាបដ្ឋិតិ ។ តមេធំ
 តថាគតោ វា តថាគតស្សាវតោ វា ឈាយិ

កិក្ខុទាំងនោះ បានទទួលស្តាប់ពាក្យរបស់ព្រះមហាមោត្តល្លានដ៏មានអាយុ
 ថា ព្រះករុណាអាវុសា ។ ព្រះមហាមោត្តល្លានដ៏មានអាយុ ក៏កាល
 ពាក្យដូច្នោះថា ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ កិក្ខុក្នុងសាសនានេះ អង្គុវុវុវ-
 ហត្ថផលថា កត្តាអញដ៏ធំច្បាស់ថា ជាគំនិតហើយ មន្តព្រហ្មចារិយៈ
 កត្តាអញប្រព្រឹត្តចប់ហើយ សោច្យសកិច្ច កត្តាអញបានធ្វើស្រេចហើយ
 មន្តការីនាកិច្ចដ៏ទៃ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។
 ព្រះគេថាគត ឬ សាវករបស់ព្រះគេថាគត ជាអ្នកមានឈាន ល្ងាស
 ក្នុងសមាបត្តិ ល្ងាសក្នុងការដើរទូរិច្ច ខែបុគ្គលដ៏ទៃ ល្ងាសក្នុង
 វារៈខែចិត្តរបស់បុគ្គលដ៏ទៃ តែងស្នូលឈ្មួញ ដេញដោល ពិនិត្យ
 បញ្ជាក់មើលទូរិច្ចនោះ ។ កិក្ខុនោះ កាលបើព្រះគេថាគត ឬសាវករបស់
 ព្រះគេថាគត ជាអ្នកមានឈាន ល្ងាសក្នុងសមាបត្តិ ល្ងាសក្នុងការដើរ
 ទូរិច្ចខែបុគ្គលដ៏ទៃ ល្ងាសក្នុងវារៈខែចិត្តរបស់បុគ្គលដ៏ទៃ ស្នូលឈ្មួញ
 ដេញដោល ពិនិត្យបញ្ជាក់មើល ក៏ដល់ទូរិច្ចវារៈទៃ ដល់ទូរិច្ចវារៈឥតគុណ
 ដល់ទូរិច្ចវារៈសត្វមិនចំរើន ដល់ទូរិច្ចវារៈសត្វក្លិនាស ដល់ទូរិច្ចវារៈសត្វមិនចំរើនដ៏
 សេចក្តីវិនាស ។ ព្រះគេថាគត ឬ សាវករបស់ព្រះគេថាគត ជាអ្នកមានឈាន

សមាបត្តិកុសលោ បរចិត្តកុសលោ បរចិត្ត-
 បរិយាយកុសលោ ឃឹវំ ទេតសា ទេតោ បរិច្ច-
 មនសិករោតិ កី ទុ ទោ អយមាយស្មា អញ្ញ-
 ព្យាគរោតិ ទំណា ជាតំ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ
 ករណីយំ ធាបរិ វត្តត្តាយាតិ បជាធានីតិ ។
 តមេនំ តថាគោ វា តថាគតស្សាវតោ វា ឈាយិ
 សមាបត្តិកុសលោ បរចិត្តកុសលោ បរចិត្តបរិយាយ-
 កុសលោ ឃឹវំ ទេតសា ទេតោ បរិច្ច បជាធាតិ
 កោធជោ ទោ បទ អយមាយស្មា កោធជរិយុដ្ឋិនេន
 ទេតសា តហុសំ វិហារិ កោធជរិយុដ្ឋានំ ទោ
 បទ តថាគតច្បវេនិតេ ធម្មវិទយេ បរិហានមេតិ ។
 ឧបទាហិ ទោ បទ អយមាយស្មា^(១) ឧបទាហាបរិយុដ្ឋិនេន
 ទេតសា តហុសំ វិហារិ ឧបទាហាបរិយុដ្ឋានំ
 ទោ បទ តថាគតច្បវេនិតេ ធម្មវិទយេ បរិហានមេតិ ។

១ ១. សព្វវិហារេ វិហារេ វិហារេ វិហារេ ។

ល្អាសក្កសមាបត្តិ ល្អាសក្កការជីវិតិបុគ្គលវេន ល្អាសក្ក
 វិវេទិតិ បុគ្គលវេន ធ្វើទុក្ខក្កិតិ ព្រោះបានកំណត់ជីវិតិបុគ្គ
 ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា ហេតុអ្វីអ្នកដឹងអាយុនេះ អ្នកទៀតហេតុអ្វីដឹងថា
 កត្តាអញដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ មន្តព្រហ្មចរិយៈ កត្តាអញបាន
 ប្រត្រឹមចំហើយ លោក្សសកិច្ច កត្តាអញបានធ្វើស្រេចហើយ មន្ត-
 ការីនាគិច្ចវេន ប្រត្រឹមទៅ ដើម្បីកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។
 ព្រះគោតម ឬ សាវករបស់ព្រះគោតម ជាអ្នកមានឈាន ល្អាស
 ក្កសមាបត្តិ ល្អាសក្កការជីវិតិបុគ្គលវេន ល្អាសក្កវិវេ-
 ទិតិបុគ្គលវេន កំណត់ច្បាស់ចិត្តបុគ្គលនោះ ព្រោះបានកំណត់ជីវិតិ
 បុគ្គលដោយចិត្ត យ៉ាងនេះថា អ្នកដឹងអាយុនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តី
 ក្រោម មានចិត្តត្រូវសេចក្តីក្រោម ប្រើតែនៅដោយច្រើន ចំណែក
 ទានិករូបិក ដោយសេចក្តីក្រោមនេះ ជាសេចក្តីសាមស្សុ ក្នុង
 ធម្មវិទយ ដែលព្រះគោតម ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដឹង
 អាយុនេះ ជាអ្នកមានទុបនាហៈ មានចិត្តត្រូវទុបនាហៈ ប្រើតែនៅ
 ដោយច្រើន ចំណែកទានិករូបិក ដោយទុបនាហៈនេះ ជាសេចក្តី
 សាមស្សុ ក្នុងធម្មវិទយ ដែលព្រះគោតម ប្រកាសហើយ ។

បក្ខី ទោ បទ អយមាយស្មា មក្ខុបវិយុដ្ឋិតេន ទេតសា
 តហុលំ វិហរតិ មក្ខុបវិយុដ្ឋានំ ទោ បទ តថាគតប្ប-
 វេទិតេ ធម្មវិទយេ បរិហារទមេតំ ។ បណ្ណសិ ទោ បទ
 អយមាយស្មា បណ្ណសបវិយុដ្ឋិតេន ទេតសា តហុលំ
 វិហរតិ បណ្ណសបវិយុដ្ឋានំ ទោ បទ តថាគតប្ប-
 វេទិតេ ធម្មវិទយេ បរិហារទមេតំ ។ ឥស្សតិ ទោ
 បទ អយមាយស្មា ឥស្សបវិយុដ្ឋិតេន ទេតសា
 តហុលំ វិហរតិ ឥស្សបវិយុដ្ឋានំ ទោ បទ តថា-
 គតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ បរិហារទមេតំ ។ មច្ឆិ ទោ
 បទ អយមាយស្មា មច្ឆេបវិយុដ្ឋិតេន ទេតសា
 តហុលំ វិហរតិ មច្ឆេបវិយុដ្ឋានំ ទោ បទ តថាគ-
 តប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ បរិហារទមេតំ ។ សថោ ទោ
 បទ អយមាយស្មា សាវេយ្យបវិយុដ្ឋិតេន ទេតសា
 តហុលំ វិហរតិ សាវេយ្យបវិយុដ្ឋានំ ទោ បទ

អ្នកដ៏មានកាយៈនេះ ជាអ្នកមានមក្ខុៈ មានចិត្តត្រូវមក្ខុៈប្រើត ទៅដោយ
 ច្រើន ចំណែកទានិកាប្រើត ដោយបក្ខុៈនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុង
 ធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានកាយៈនេះ ជា
 អ្នកមានបណ្ណសៈ មានចិត្តត្រូវបណ្ណសៈប្រើតទៅដោយច្រើន ចំណែក
 ទានិកាប្រើត ដោយបណ្ណសៈនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ
 ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានកាយៈនេះ ជាអ្នកមាន
 ឫស្សា មានចិត្តត្រូវឫស្សា ប្រើតទៅដោយច្រើន ចំណែកទានិកាប្រើត
 ដោយឫស្សានេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត
 ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានកាយៈនេះ ជាអ្នកមានមច្ឆិយៈ មានចិត្ត
 ត្រូវមច្ឆិយៈប្រើតទៅដោយច្រើន ចំណែកទានិកាប្រើត ដោយមច្ឆិយៈ
 នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាស
 ហើយ ។ អ្នកដ៏មានកាយៈនេះ ជាអ្នកមានសាវេយ្យ មានចិត្តត្រូវសាវេយ្យៈ
 ប្រើតទៅដោយច្រើន ចំណែកទានិកាប្រើត ដោយសាវេយ្យៈនេះ

តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ បរិហានមេតំ ។
 មាយាវី ទោ បទ អយមាយស្មា មាយាបរិយុដ្ឋិតេន
 ទេតសា ពហុលំ វិហារតិ មាយាបរិយុដ្ឋានំ ទោ បទ
 តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ បរិហានមេតំ ។ បាបិច្ឆោ ទោ
 បទ អយមាយស្មា ឥច្ឆាបរិយុដ្ឋិតេន ទេតសា ពហុលំ
 វិហារតិ ឥច្ឆាបរិយុដ្ឋានំ ទោ បទ តថាគតប្បវេទិតេ
 ធម្មវិទយេ បរិហានមេតំ ។ មុដ្ឋស្សតិ ទោ បទ
 អយមាយស្មា ទុក្ខវិការណីយេ ឱរមគ្គកោន វិសេសា-
 ទិកមេន អន្តរវេសានំ អាបាដ្ឋា អន្តរវេសានំ កមមំ
 ទោ បទ តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ បរិហាន-
 មេតំ ។ សោ វិហារុសោ ភិក្ខុ ឥមេ ទស ធម្ម
 អប្បហាយេ ឥមស្មី ធម្មវិទយេ វុឡី វុឡី វេយ្យល្លំ
 អាបដ្ឋិស្សតិ ទេតំ ហំ វិដ្ឋតិ ។ សោ វិហា-
 រុសោ ភិក្ខុ ឥមេ ទស ធម្ម បហាយ

ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះគោតមប្រកាសហើយ ។
 អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមានមាយា មានចិត្តត្រូវមាយា ឬបរិក
 នៅដោយច្រើន ចំណែកទានិកាឬបរិក ដោយមាយានេះ ជាសេចក្តី
 សាបសូន្យក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះគោតម ប្រកាសហើយ ។ អ្នក
 ដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក មានចិត្តត្រូវ
 សេចក្តីប្រាថ្នាលាមក ឬបរិក នៅដោយច្រើន ចំណែកទានិកាឬបរិក
 ដោយសេចក្តីប្រាថ្នាលាមកនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ
 ដែលព្រះគោតម ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ
 ជាអ្នកភូមស្មារតី ដល់នូវការផ្គុំទុកនូវសេចក្តីព្យាយាម ក្នុងចន្លោះ
 ដោយការមិនបាននូវគុណវិសេសដ៏ជ័យជោគ ក្នុងកិច្ចដែលខ្លួនត្រូវធ្វើ
 នៅទៀត ចំណែកទានិកាដំណើរដែលផ្គុំនូវសេចក្តីព្យាយាម ក្នុងចន្លោះ
 នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះគោតម
 ប្រកាសហើយ ។ ម្ចាស់ការុសាទានិកា ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង
 មិនបានលះបង់នូវធម៌ទាំង ១០ នេះ នឹងដល់នូវការចំរើន លូតលាស់
 ជំទូលាយ ក្នុងធម្មវិន័យនេះ ដូច្នោះនេះ មិនមែនជាហេតុទេ ។ ម្ចាស់
 ការុសាទានិកា ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង លះបង់នូវធម៌ទាំង ១០ នេះ

ឥមស្មី ធម្មវិបស្សនា វុឌ្ឍិ វិទ្យុធិ វេយ្យាករណ៍
អាមជ្ជិកស្ម័គ្រភ័យ បាណស្ថាន វិជ្ជាភិក្ខុ ។

[៨៨] ឯតំ សមយំ អាយស្មា មហាបុត្តា
ចេតិសុ វិហរតិ សហជាតិយំ ។ តត្រ ទោ
អាយស្មា មហាបុត្តា ភិក្ខុ អាមន្តសិ អាវុសោ
ភិក្ខុភោតិ ។ អាវុសោតិ ទោ តេ ភិក្ខុ អាយស្មតោ
មហាបុត្តស្មី ចច្ចុស្ស័ស្មី ។ អាយស្មា មហាបុត្តា
ឯតទេវេច សធាវុសោ ភិក្ខុ កាត្តិ យោតិ វិកាត្តិ
អធិកមេសុ អហំ បឋមំ ណាមំ សមាបជ្ជាមិច្ចំ
វុដ្ឋហាមិច្ចំ អហំ ទុតិយំ ណាមំ សមាបជ្ជាមិច្ចំ
វុដ្ឋហាមិច្ចំ អហំ តតិយំ ណាមំ សមាបជ្ជាមិច្ចំ
វុដ្ឋហាមិច្ចំ អហំ ចតុត្តំ ណាមំ សមាបជ្ជាមិច្ចំ
វុដ្ឋហាមិច្ចំ អហំ អាគាសា ចញ្ញាយតិច្ចំ សមាបជ្ជាមិច្ចំ
វុដ្ឋហាមិច្ចំ អហំ វិញ្ញាណា ត្យាយតិច្ចំ សមាបជ្ជាមិច្ចំ
វុដ្ឋហាមិច្ចំ អហំ អាត្មញ្ញាយតិច្ចំ សមាបជ្ជាមិច្ចំ
វុដ្ឋហាមិច្ចំ អហំ វេទសញ្ញាយតិច្ចំ សមាបជ្ជាមិច្ចំ

នីតិវិធីវិភាគវិទ្យាសាស្ត្រ ជំពូលទី ១ ក្នុងធម្មវិទ្យាខេត្ត ដូច្នេះ
រៀបជាដំណាក់កាល ៗ

[៨៩] សម័យមួយ ព្រះមហាបុត្តៈ ដ៏មានអាយុ គង់ក្នុងសហ-
ជាតិប្រទេស ក្នុងដែនចតិ ។ ក្នុងទីនោះឯង ព្រះមហាបុត្តៈដ៏មាន
អាយុ ហៅក្រុមទាំងឡាយមកថា ខ្ញុំលក់ស្រាភិក្ខុទាំងឡាយ ។
ភិក្ខុទាំងនោះ បានទទួលស្តាប់ពាក្យព្រះមហាបុត្តៈដ៏មានអាយុថា កា-
វុសា ។ ព្រះមហាបុត្តៈដ៏មានអាយុ បានសំដែងដូច្នេះថា ខ្ញុំលក់
អាវុសាទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ តែងតែលក់អ្នកក្នុងអំឡុង (មេ
វែលក្រសែដី) ថា ខ្ញុំលក់បឋមជ្ឈានក៏បាន ចេញក៏បាន ខ្ញុំលក់
កាន់ទុតិយជ្ឈានក៏បាន ចេញក៏បាន ខ្ញុំលក់កាន់តតិយជ្ឈានក៏បាន ចេញ
ក៏បាន ខ្ញុំលក់កាន់ចតុត្តជ្ឈានក៏បាន ចេញក៏បាន ខ្ញុំលក់កាន់អាគា-
សានញ្ញាយននជ្ឈានក៏បាន ចេញក៏បាន ខ្ញុំលក់កាន់វិញ្ញាណញ្ញាយ-
ននជ្ឈានក៏បាន ចេញក៏បាន ខ្ញុំលក់កាន់អាត្មញ្ញាយននជ្ឈាន ក៏
បាន ចេញក៏បាន ខ្ញុំលក់កាន់វេទសញ្ញាយននជ្ឈាន ក៏បាន

វុដ្ឋហាមិមិ អហំ សញ្ញាវេទយិកេនិ វេទិ សមាបដ្ឋាមិមិ
 វុដ្ឋហាមិមិ ។ តមេនិ តថាគតោ វា
 តថាគតស្សវាគោ វា ឈាយី សមាបត្តិកុសលោ បរ-
 ចិត្តកុសលោ បរចិត្តបរិយាយកុសលោ សមទុយុញ្ជិតិ
 សមទុក្កាហិតិ សមទុកាសតិ ។ សោ តថាគតោ វា
 តថាគតស្សវាគោ វា ឈាយីថា សមាបត្តិកុសលោ
 បរចិត្តកុសលោ បរចិត្តបរិយាយកុសលោ សម-
 ទុយុញ្ជិយមាណោ សមទុក្កាហិយមាណោ សមទុកាសិ-
 យមាណោ វិវណិ អាបដ្ឋិតិ វិចិ អាបដ្ឋិតិ អធមី
 អាបដ្ឋិតិ ព្យសទិ អាបដ្ឋិតិ អធមយព្យសទិ អាបដ្ឋិតិ។
 តមេនិ តថាគតោ វា តថាគតស្សវាគោ វា ឈាយី
 សមាបត្តិកុសលោ បរចិត្តកុសលោ បរចិត្តបរិយា-
 យកុសលោ ឯវិ ចេតសា ចេតោ បរិទ្ធ-
 បទសិកាវេនិ តិ ទុ មោ អយមាយស្នា
 កត្តិ ហោតិ វិកត្តិ អនិកមេសុ អហំ បវមិ
 ឈានិ សមាបដ្ឋាមិមិ វុដ្ឋហាមិមិ ។ បេ ។

ចេញកំបោន ខ្ញុំបួលកាន់សញ្ញាវេទយិកេនិកំបោន ចេញកំបោន ។
 ព្រះតថាគត ឬ សាវករបស់ព្រះតថាគត ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុង
 សមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្ត ខែបុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវិវះខែចិត្ត
 របស់បុគ្គលដទៃ សូរល្អចល្មី ដេញដោល ពិនិត្យបញ្ជាក់
 មើល ចំពោះភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះ កាលព្រះតថាគត ឬ សាវក
 របស់ព្រះតថាគត ដែលជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ ឈ្លាស
 ក្នុងការដឹងចិត្តបុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវិវះខែចិត្តបុគ្គលដទៃ កាលសូ-
 រល្អចល្មី ដេញដោល ពិនិត្យបញ្ជាក់មើលទៅ ក៏ដល់ខ្លាត្រិះទទេ
 ដល់ខ្លាត្រិះវត្តុណ ដល់ខ្លាត្រិះសច្ច័មិចិរិម ដល់ខ្លាត្រិះសច្ច័វិទាស
 ដល់ខ្លាត្រិះសច្ច័មិចិរិមនិសេច្ច័វិទាស ។ ព្រះតថាគត ឬ សាវក
 របស់ព្រះតថាគត ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ ឈ្លាស
 ក្នុងការដឹងចិត្តខែបុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវិវះខែចិត្តបុគ្គលដទៃ វេទនិក-
 ណតំទុកក្នុងចិត្ត ចំពោះភិក្ខុនោះ ព្រោះបានកំណត់ដឹងខ្លាត្រិះដោយចិត្ត
 យ៉ាងរឹងមាំ ពេកក្នុងអ្នកដ៏មានកាយនេះ វេទនិកោលអ្នក ចំពោះអធិកម-
 ធម៌ថា ខ្ញុំបួលទៅកាន់បរមជ្ឈានកំបោន ចេញកំបោន ។ បេ ។

អហំ សញ្ញាវេទយេតិពេទំ សមាធម្មាមិបិ
 វុដ្ឋិហាមិបីតិ ។ តថេវំ តថាគតោ វា តថាគត-
 ស្សវកោ វា ឈាយេ សមាធម្មិកុសលោ
 បរិច្ចកុសលោ បរិច្ចបរិយាយេ កុសលោ ឃំ
 ចេតសា ចេតោ បរិក្ខំ បដាចាតិ ធិយវត្ថុំ ទោ
 អយមាយស្មា ទស្សកាវិ ចិន្ទកាវិ សតលកាវិ
 កម្មាសកាវិ ឈ សតតកាវិ ឈ សតតវត្ថុំ^(១)
 សីលេសុ ។ ទុស្សីលោ^(២) អយមាយស្មា
 ទុស្សីល្យំ ទោ បធន តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ
 បរិហានមេតំ ។ អស្សន្តោ ទោ បធន អយមាយស្មា
 អនាចារោ អស្សន្តិយំ ទោ បធន តថាគតប្បវេទិតេ
 ធម្មវិទយេ បរិហានមេតំ ។ អប្បស្សន្តោ ទោ បធន
 អយមាយស្មា អនាចារោ អប្បស្សន្តំ ទោ បធន
 តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ បរិហានមេតំ ។

១ ១. ឧ សន្តកាវិ ឧ សន្តវត្ថុំ ។ ឃ. ឧ សន្តកាវិ ឧ សន្តវត្ថុំ ។
 ២ ឃ. ធម្មវិទយេ បរិហានេ អន្តិ ។

ភ្នំចូលកាន់សញ្ញាវេទយេតិពេទំ ចេញកំបុរ ។ ព្រះអង្គអប្ប
 សាវករបស់ព្រះអង្គ ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាធម្មិ
 ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្តនៃបុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវារៈ នៃចិត្តបុគ្គលដទៃ
 វេទន៍កំណត់ដឹងចិត្តគ្នាខ្លះ ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា អ្នកដ៏មានអាយុនេះ
 ជាអ្នកធ្វើឲ្យដាច់ ធ្វើឲ្យចុះចាយ ធ្វើឲ្យពពាល ធ្វើឲ្យពង្រុះ ធ្វើមិនឲ្យ
 ទៀងទាត់ ប្រព្រឹត្តមិនទៀងទៀត ក្នុងសីលចាំឲ្យយ អស់កាលវែង ។
 អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកទ្រុស្តសីល ចំណែកខាងភាព នៃបុគ្គល
 ទ្រុស្តសីលនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិទីយ ដែលព្រះអង្គ
 ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមិនមានសទ្ធា មិន
 មានការពារ ចំណែកខាងការមិនមានសទ្ធានេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ
 ក្នុងធម្មវិទីយ ដែលព្រះអង្គប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុ
 នេះ ជាអ្នកចេះដឹងតិច មិនមានការពារ ចំណែកខាងការចេះដឹងតិចនេះ
 ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិទីយ ដែលព្រះអង្គប្រកាសហើយ ។

ទុក្ខចោ ទោ បទ អយេមាយស្មា អនាបារេ(*)
 លោវចស្សតា ទោ បទ តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ
 បរិហានមេតំ ។ ឆាបមិត្តោ ទោ បទ អយេមាយស្មា
 ចាបមិត្តតា ទោ បទ តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ
 បរិហានមេតំ ។ តុសីតោ ទោ បទ អយេមាយស្មា
 កោសដ្ឋិ ទោ បទ តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ
 បរិហានមេតំ ។ មុជ្ជស្សតិ ទោ បទ អយេមាយស្មា
 មុជ្ជសុត្ថិ ទោ បទ តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ
 បរិហានមេតំ ។ តុហានោ ទោ បទ អយេមាយស្មា
 កុហានា(២) ទោ បទ តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ
 បរិហានមេតំ ។ ទុក្ខរោ ទោ បទ អយេមាយស្មា ទុក្ខតា
 ទោ បទ តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ បរិហានមេតំ ។
 ទុច្ឆរោ ទោ បទ អយេមាយស្មា ទុច្ឆតា ទោ បទ

• ទ. ម. ឆតចរេនំ ចាយៈ ៩ ទិស្សនំ ។ ២ ម. កោរាតំ ។

អ្នកដ៏មានកាយុនេះ ជាបុគ្គលដែលគ្រូប្រោសជាគ្រូ មិនមានការពារ
 ចំណែកខាងភាគ ខែបុគ្គលគ្រូប្រោសនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្ម-
 វិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានកាយុនេះ
 មានមិត្តក្រក់ ចំណែកខាងភាគ ខែបុគ្គលមានមិត្តក្រក់នេះ ជា
 សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។
 អ្នកដ៏មានកាយុនេះ ជាបុគ្គលខ្លួនប្រមូស ចំណែកខាងសេចក្តីខ្លួន
 ប្រមូសនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត
 ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានកាយុនេះ ជាអ្នកក្រូចស្មារតី ចំណែកខាង
 ការក្រូចស្មារតីនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះ
 តថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានកាយុនេះ ជាបុគ្គលកុហក
 ចំណែកខាងការកុហកនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែល
 ព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានកាយុនេះ ជាបុគ្គលដែលគេ
 ចិញ្ចឹមគ្រូ ចំណែកខាងការចិញ្ចឹមគ្រូនេះ ជាសេចក្តី
 សាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នក
 ដ៏មានកាយុនេះ ជាអ្នកផ្សំបញ្ចូល ចំណែកខាងការចិញ្ចឹមគ្រូនេះ

តថាគតប្បវេណី ធម្មវិទយេ បរិហានមេតំ ។
 សេយ្យមាមិ អាវុសោ សហាយតោ សហាយកំ
 ឯវំ វិទយ្យ យតា វេ សម្ម ធនេ(១) ធនករណីយំ
 អស្ស បរេធម្យាសិ(២) មំ ធនំ ធន្យមិ វេ
 ធនន្តិ ។ សោ តិស្មិត្យុទេវ(៣) ធនករណីយេ សមុប្បន្នេ
 សហាយតោ សហាយតំ ឯវំ វិទយ្យ អន្តោ មេ
 សម្ម ធនេ ធនេ មេ ធនន្តិ ។ សោ ឯវំ វិទយ្យ
 វេធនេ សម្ម វេ ឧណាហិតំ ។ សោ តត្រ
 ឧណាញោ ជាតិកន្ទេយ្យ ។ សោ ឯវំ វិទយ្យ
 អលិកំ មិ សម្ម អវច វុទ្ធតំ មិ សម្ម អវច
 វេ ឧណាហិតំ ។ សោ ឯវំ វិទយ្យ ជាហន្តិ
 សម្ម អលិកំ អវចំ វុទ្ធតំ អវចំ វេធនេ សម្ម វេ
 ឧណាហិតំ ។ សោ តត្រមិ ឧណាញោ ជាតិកន្ទេយ្យ ។

១ ប. តត្រ ។ ២ ឧ. យាចិស្សសិ ។ ប. បន្ថយ្យាចំ ។ ៣ ប. តិញ្ចិទេវ ។

ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិទយេ វិសេស្រេតថាគត ប្រកាស
 ហើយ ។ ម្ចាស់អាវុសោតាំងខ្យង ដូចជាសំឡេងម្នាក់និយាយទៅ
 នឹងសំឡេងយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់សំឡេង បើអ្នកត្រូវការចំពោះធនកិច្ច
 ដោយទ្រព្យ ក្នុងភាវណា អ្នកប្រើប្រាស់ធនកិច្ច (នោះ) ដល់ខ្ញុំ ។
 នឹងឱ្យទ្រព្យដល់អ្នក ។ សំឡេងនោះ កាលបើធនកិច្ចណាមួយ កើត
 ឡើង ក៏និយាយទៅនឹងសំឡេង យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់សំឡេង ខ្ញុំត្រូវ
 ការដោយទ្រព្យ ចូរអ្នកឯងឱ្យទ្រព្យ (នោះ) មកខ្ញុំ ។ សំឡេងនោះក៏
 និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់សំឡេង បើដូច្នោះអ្នកចូរដឹក ក្នុងទីនេះចុះ ។
 សំឡេងនោះ កាលដឹកក្នុងទីនោះទៅ ក៏មិនបាន ។ សំឡេងនោះ
 និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់សំឡេង អ្នកឯងនិយាយលេរលោះនឹងខ្ញុំ
 ម្ចាស់សំឡេង អ្នកឯងនិយាយពាក្យទេនឹងខ្ញុំថា អ្នកឯងចូរដឹក ក្នុង
 ទីនេះចុះ ។ សំឡេងនោះ និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់សំឡេង
 ខ្ញុំមិននិយាយលេរលោះនឹងអ្នកទេ ខ្ញុំមិននិយាយពាក្យទេ នៃសំ-
 ឡេង បើដូច្នោះ អ្នកឯងចូរដឹក ក្នុងទីនេះដូច្នោះ ។ សំឡេង
 នោះ កាលបើដឹក ក្នុងទីនោះម្តងទៀត ក៏នៅតែមិនបាន ។

សោ ឃុំ វេទយ្យ អសិកំ មំ សម្ម អវច
 តុច្ឆកំ មំ សម្ម អវច វេទ ទណាហិតំ ។ សោ
 ឃុំ វេទយ្យ បាហន្តំ សម្ម អសិកំ អវចំ តុច្ឆកំ
 អវចំ តេជហិ សម្ម វេទ ទណាហិតំ ។ សោ
 តត្រមំ ទណន្តោ ធានិកេយ្យេ ។ សោ ឃុំ វេទយ្យ
 អសិកំ មំ សម្ម អវច តុច្ឆកំ មំ សម្ម អវច
 វេទ ទណាហិតំ ។ សោ ឃុំ វេទយ្យ បាហន្តំ
 សម្ម អសិកំ អវចំ តុច្ឆកំ អវចំ អមិច អមាមេវ
 ឧត្តានំ បាបុណី ធម្មសោ វិបវិយាយន្តិ ។ ឃុំមវ
 ទោ អាវុសោ វិកុក្ក កុត្តិ ហោតំ វិកុត្តិ អនិក-
 មេសុ អហិ មវមិ ឈានំ សមាបជ្ជាមិចិ វុដ្ឋហា-
 មិចិ អហិ មុតិយំ ឈានំ សមាបជ្ជាមិចិ វុដ្ឋហា-
 មិចិ អហិ តតិយំ ឈានំ សមាបជ្ជាមិចិ វុដ្ឋហា-
 មិចិ អហិ ធម្មត្តិ ឈានំ សមាបជ្ជាមិចិ វុដ្ឋហាមិចិ
 អហិ អា កោសា ធម្មាយ ធម្មំ សមាបជ្ជាមិចិ វុដ្ឋហាមិចិ

សំឡាញ់នោះ និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់សំឡាញ់ អ្នកឯងនិយាយ
 លេវលោះនឹងខ្ញុំ ម្ចាស់សំឡាញ់ អ្នកឯងនិយាយពាក្យទេនឹងខ្ញុំថា
 អ្នកឯងចូរដឹក ក្នុងទីនេះចុះ ។ សំឡាញ់នោះនិយាយ យ៉ាងនេះថា
 ម្ចាស់សំឡាញ់ ខ្ញុំមិននិយាយលេវលោះនឹងអ្នកទេ ខ្ញុំមិននិយាយ
 ទេទេ ម្ចាស់សំឡាញ់ បើដូច្នោះ អ្នកឯងចូរដឹក ក្នុងទីនេះចុះ ។
 សំឡាញ់នោះ កាលដឹក ក្នុងទីនោះម្តងទៀត ក៏នៅតែមិនបាន ។
 សំឡាញ់នោះនិយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់សំឡាញ់ អ្នកឯងនិយាយ
 លេវលោះនឹងខ្ញុំ ម្ចាស់សំឡាញ់ អ្នកឯងនិយាយពាក្យទេនឹង
 ខ្ញុំថា អ្នកឯងចូរដឹក ក្នុងទីនេះចុះ ។ សំឡាញ់នោះនិយាយយ៉ាងនេះ
 ថា ម្ចាស់សំឡាញ់ ខ្ញុំមិននិយាយលេវលោះនឹងអ្នកទេ ខ្ញុំមិន
 និយាយពាក្យទេនឹងអ្នកទេ ប៉ុន្តែខ្ញុំផ្តល់ទូរភាពជាអ្នកឆ្កួត ប្រែប្រួលចិត្ត
 សេចក្តីនេះ យ៉ាងណាមិញ ។ ម្ចាស់សំឡាញ់ឃើញយ ក៏កុំជាអ្នក
 រោលអ្នក ក្នុងអំធម៌ដូចជា ខ្ញុំចូលកាន់បឋមជ្ឈានក៏បាន ចេញក៏បាន
 ខ្ញុំចូលកាន់ទុតិយជ្ឈានក៏បាន ចេញក៏បាន ខ្ញុំចូលកាន់តតិយជ្ឈាន
 ក៏បាន ចេញក៏បាន ខ្ញុំចូលកាន់ចក្ខុជ្ឈានក៏បាន ចេញ
 ក៏បាន ខ្ញុំចូលកាន់កាសាធខាយនន្តជ្ឈានក៏បាន ចេញក៏បាន

ទុតិយបណ្ណសាសន ថេរវគ្គ

អហំ វិញ្ញាណញាយនធំ សមាបដ្ឋាមិមិ វុដ្ឋហាមិមិ
អហំ អាគិញ្ញញាយនធំ សមាបដ្ឋាមិមិ វុដ្ឋហាមិមិ
អហំ ទេវសញ្ញាញាយនធំ សមាបដ្ឋាមិមិ
វុដ្ឋហាមិមិ អហំ សញ្ញាវេយ្យនធំ វេយ្យនធំ សមាបដ្ឋាមិមិ
វុដ្ឋហាមិមិ ។ តមេធំ តថាគតោ វា តថាគត-
ស្សវតោ វា ឈាយី សមាបត្តិកុសលោ បរិច្ច-
កុសលោ បរិច្ចបរិយាយកុសលោ សមទុយ្យញ្ញតិ
សមទុត្តាមាតិ សមទុកាសតិ ។ សោ តថាគតោ
វា តថាគតស្សវតោ វា ឈាយី ជា សមាបត្តិ-
កុសលោ បរិច្ចកុសលោ បរិច្ចបរិយាយ-
កុសលោ សមទុយ្យញ្ញយមាណោ សមទុត្តាវិយមាណោ
សមទុកាសិយមាណោ វិណិ អាបដ្ឋតិ វិចិធំ អាប-
ដ្ឋតិ អនយំ អាបដ្ឋតិ ឲ្យសធំ អាបដ្ឋតិ អនយ-
ឲ្យសធំ អាបដ្ឋតិ ។ តមេធំ តថាគតោ វា
តថាគតស្សវតោ វា ឈាយី សមាបត្តិ-
កុសលោ បរិច្ចកុសលោ បរិច្ចបរិយាយកុសលោ

ទុតិយបណ្ណសាសន ថេរវគ្គ

ខ្ញុំចូលកាន់វិញ្ញាណញាយនធំដូនកំបុន ចេញកំបុន ខ្ញុំចូលកាន់
ភាគិញ្ញញាយនធំដូនកំបុន ចេញកំបុន ខ្ញុំចូលកាន់ទេវសញ្ញាណ-
សញ្ញាយនធំដូនកំបុន ចេញកំបុន ខ្ញុំចូលកាន់សញ្ញាវេយ្យនធំនិងវេយ្យ-
នធំ ចេញកំបុន ។ ព្រះតថាគត ឬ សាវករបស់ព្រះតថាគត
ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្តនៃ
បុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវារៈ នៃចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ កែងស្មើ
ឈ្មួចឈ្មី ដេញដោល ពិនិត្យមើលខ្ញុំវិភាគនោះ ។ ភិក្ខុ
នោះ កាលបើព្រះតថាគត ឬ សាវករបស់ព្រះតថាគត ជាអ្នក
មានឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្ត នៃបុគ្គល
ដទៃ ឈ្លាសក្នុងវារៈ នៃចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ ស្មើឈ្មួចឈ្មី ដេញ
ដោល ពិនិត្យបញ្ជាក់មើលទៅ ក៏ដល់ខ្ញុំវិភាគៈទៈ ដល់ខ្ញុំវិភាគៈវត្ថុណា
ដល់ខ្ញុំវិភាគមិនចំរើន ដល់ខ្ញុំវិភាគវិនាស ដល់ខ្ញុំវិភាគមិន
ចំរើននិងវិនាស ។ ព្រះតថាគត ឬ សាវករបស់ព្រះ
តថាគត ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុង
ការដឹងចិត្តនៃបុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវារៈ នៃចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ

ឯវិ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច មនសិកាភេតិ តី ទុ ទោ
 អយមាយស្មា កាត្តិ ហោតំ វិកាត្តិ អធិកមេសុ អហិ
 បវមិ ឈានំ សមាបជ្ជាមិបិ វុដ្ឋហាមិបិ ។ បេ ។ អហិ
 សញ្ញាវេនយិតនំភេតិ សមាបជ្ជាមិបិ វុដ្ឋហាមិបិតិ ។
 ភមេនំ ភថាតតោ កំ ភថាភតស្សវតោ កំ ឈាយិ
 សមាបត្តិកុសលោ បរិច្ចកុសលោ បរិច្ចបរិយា-
 យកុសលោ ឯវិ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច បជាធាតិ
 ធិយវត្តិ ទោ អយមាយស្មា ខណ្ឌកាវិ ជិទ្ធកាវិ
 សគលកាវិ កាឡាសកាវិ ធន សភគកាវិ ធន សភ-
 តវត្តិ សីលេសុ ។ ទុស្សីលោ អយមាយស្មា
 ទុស្សីល្យំ ទោ បទ ភថាភតប្បវេនិតេ ធម្មវិទយេ
 បរិហានមេតំ ។ អស្សុទ្ធា ទោ បទ អយមាយស្មា
 អស្សុទ្ធិយេ ទោ បទ ភថាភតប្បវេនិតេ
 ធម្មវិទយេ បរិហានមេតំ ។ អប្បស្សុតោ
 ទោ បទ អយមាយស្មា អនាថារោ

ធ្វើទុកក្នុងចំណែកនោះ ព្រោះបានកំណត់ដឹងនូវចិត្តដោយចិត្ត យ៉ាង
 នេះថា ហេតុអ្វីអ្នកដ៏មានអាយុនេះ វែងពេលអ្នក ក្នុងអធិកមេសុថា ខ្ញុំ
 ចូលកាន់បឋមជ្ឈានកំបាន ចេញកំបាន ។ បេ ។ ខ្ញុំចូលកាន់សញ្ញាវេនយិត-
 និកេតកំបាន ចេញកំបាន ។ ព្រះតថាគត ពុសាវត របស់ព្រះតថាគត
 ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្តនៃបុគ្គលដទៃ
 ឈ្លាសក្នុងវារៈ នៃចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ វែងកំណត់ដឹងនូវចិត្តក៏កុំនោះ
 ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកធ្វើឲ្យដាច់ ធ្វើឲ្យ
 ក្នុងព្រះ ធ្វើឲ្យពាល ធ្វើឲ្យព្រះ ធ្វើមិនរៀនចាត់ ប្រព្រឹត្តមិន
 ទៀងត្រង់ ក្នុងសីលចាំឲ្យយ អស់កាលវែង ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ
 ជាបុគ្គលទ្រុស្តសីល ចំណែកភាគភាពនៃបុគ្គលទ្រុស្តសីលនេះ ជាសេចក្តី
 សាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគតប្រកាសហើយ ។ អ្នក
 ដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកមិនមានសង្ខារ ចំណែកភាគការមិនមានសង្ខារនេះ
 ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។
 អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាបុគ្គលមានការចេះដឹងតិច មិនមានការពារ

អប្បសង្ខំ ទោ បទ តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ
 បរិហានមេតំ ។ ទុត្តារោ ទោ បទ អយមាយស្មា
 រោវចស្សតា ទោ បទ តថាគតប្បវេទិតេ
 ធម្មវិទយេ បរិហានមេតំ ។ ចាបមំត្តោ ទោ
 បទ អយមាយស្មា ចាបមំត្តោ ទោ បទ តថាគ
 តប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ បរិហានមេតំ ។ តុសំតោ
 ទោ បទ អយមាយស្មា តោសង្ខំ ទោ បទ
 តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ បរិហានមេតំ ។
 មុដ្ឋស្សតំ ទោ បទ អយមាយស្មា មុដ្ឋសង្ខំ ទោ
 បទ តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ បរិហានមេតំ ។
 កុហារោ ទោ បទ អយមាយស្មា កុហារោ ទោ
 បទ តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ បរិហានមេតំ ។
 ទុត្តារោ ទោ បទ អយមាយស្មា ទុត្តារោ ទោ បទ
 តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ បរិហានមេតំ ។

ចំណែកខាងក្រោមដ៏តិចនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ
 ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាបុគ្គល
 ដែលគេប្រដៅគ្រូ ចំណែកខាងក្រោម ខែបុគ្គលគេប្រដៅគ្រូនេះ ជា
 សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាស
 ហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាបុគ្គលមានមិត្តកម្រក់
 ចំណែកខាងភាព ខែបុគ្គលមានមិត្តកម្រក់នេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ
 ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មាន
 អាយុនេះ ជាបុគ្គលខ្លួនប្រមូស ចំណែកខាងការខ្លួនប្រមូសនេះ ជា
 សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។
 អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាអ្នកភ្នំស្មារតី ចំណែកខាងការភ្នំ
 ស្មារតីនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត
 ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាបុគ្គលកុហារ ចំណែកខាង
 ការកុហារនេះ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថា
 គត ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាបុគ្គលដែលគេ
 ចិញ្ចឹមគ្រូ ចំណែកខាងភាព ខែបុគ្គលដែលគេចិញ្ចឹមគ្រូនេះ ជាសេចក្តី
 សាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិន័យ ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។

ទុច្ចរេត្តា ទោ បទ អយេហយស្មា ទុច្ចរេត្តា
 ទោ បទ តថាភត្តប្បវេទិតេ ទដ្ឋវិទយេ បរិហាន-
 មេតំ ។ សោ វតាវុសោ ភិក្ខុ ឥមេ ទស ទម្មេ
 អប្បហាយ ឥមស្មី ទដ្ឋវិទយេ វុឡ្ហិ វិទ្ធីឡ្ហិ វេយ្យុ
 អាបដ្ឋិស្សតីតិ ទេតំ ហិមំ វិជ្ជតិ ។ សោ វតាវុសោ
 ភិក្ខុ ឥមេ ទស ទម្មេ បហាយ ឥមស្មី
 ទដ្ឋវិទយេ វុឡ្ហិ វិទ្ធីឡ្ហិ វេយ្យុ អាបដ្ឋិស្សតីតិ
 ហិទមេតំ វិជ្ជតីតិ ។

[៨៦] ឯតំ សមយំ អាយស្មា មហាភស្មុចោ
 រាជគហោ វិហារតិ វេល្យុទេ កាលទ្ធកាចិវមេ ។
 តត្រ ទោ អាយស្មា មហាភស្មុចោ ភិក្ខុ អាម-
 ទ្កេសំ អាវុសោ ភិក្ខុវេតិ ។ អាវុសោតិ ទោ តេ
 ភិក្ខុ អាយស្មតោ មហាភស្មុចស្ស បទ្ធស្សោស្សំ ។
 អាយស្មា មហាភស្មុចោ ឯតទកេច
 ឥតាវុសោ ភិក្ខុ អញ្ញំ ព្យាភវេតិ

អ្នកដ៏មានអាយុនេះ ជាបុគ្គលវប្បបញ្ញា ចំណែកខាងភាពវិបុលវប្ប
 បញ្ញានេះ ជាសេចក្តីសាមស្សឲ្យ ក្នុងធម្មវិទ្យា ដែលព្រះតថាគ
 ប្រកាសហើយក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយពាក្យថា
 ភិក្ខុនោះឯង មិនលះបង្ខំវិទ្ធម៌ទាំង ១០ ប្រការនេះ ទើបដល់ខ្ញុំសេចក្តីចំរើន
 លូតលាស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិទ្យា ដូច្នោះទុះ មិនមែនជាឋានៈទេ ។
 ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ពាក្យថា បើភិក្ខុនោះឯង លះបង្ខំវិទ្ធម៌
 ទាំង ១០ ប្រការនេះ ទើបដល់ខ្ញុំសេចក្តីចំរើន លូតលាស់ ធំទូលាយ
 ក្នុងធម្មវិទ្យានេះ ដូច្នោះទុះ ហើយជាឋានៈ ។

[៨៦] សម័យមួយ ព្រះមហាកស្សបដ៏មានអាយុ អង្គក្នុង
 វត្តវេល្យុទេ ជាកលទ្ធករវិបស្សន ទៀបក្រុងធរជ្រាំង ។ ក្នុងទីនោះ
 ឯង ព្រះមហាកស្សបដ៏មានអាយុ ហៅភិក្ខុទាំងឡាយមកថា ម្ចាស់
 អាវុសោភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភិក្ខុទាំងនោះ បានទទួលស្តាប់ពាក្យ
 ព្រះមហាកស្សប ដ៏មានអាយុថា កុរុណអាវុសោ ។ ព្រះ
 មហាកស្សបដ៏មានអាយុ បានគោលពាក្យ ដូច្នោះថា ម្ចាស់
 អាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ គោលអ្នកអរហន្តដល់ថា

ចំណា ជាតិ ស្រីតិ ព្រហ្មចរិយំ កាតំ កាលិយំ ជាបរិ
 វត្តត្តាយាតិ បជាជាបិតិ ។ តមេធំ តថាកតោ វា តថា-
 កតស្សនិកោ វា ឈាយី សមាបត្តិកុសលោ បរិច្ច-
 កុសលោ បរិច្ចបរិយាយកុសលោ សមទុយុត្តិ
 សមទុត្តាយាតិ សមទុកាសាតិ ។ សោ តថាកតោ
 វា តថាកតស្សនិកោ វា ឈាយីនា សមាបត្តិ-
 កុសលោ បរិច្ចកុសលោ បរិច្ចបរិយាយ-
 កុសលោ សមទុយុត្តិយមាថោ សមទុត្តាយិមាថោ
 សមទុកាសិយមាថោ វិចិណំ អាបជ្ជតិ វិចិណំ អាប-
 ជ្ជតិ អធយំ អាបជ្ជតិ ឲ្យសធំ អាបជ្ជតិ អធយ-
 ឲ្យសធំ អាបជ្ជតិ ។ តមេធំ តថាកតោ វា តថា-
 កតស្សនិកោ វា ឈាយី សមាបត្តិកុសលោ
 បរិច្ចកុសលោ បរិច្ចបរិយាយកុសលោ ឃុំ
 ចេតសា ចេតោ បរិច្ច មធសិករោតិ

ច្រើនច្បាប់ថា ជាតិកសហិយ មន្ត្រពញ្ជិយេ កត្តាមញ្ញប្រត្តិ
 ស្រេចហើយ សោឡសកិច្ចកត្តាញ្ជិស្រេចហើយ មន្ត្រាវតាភិច្ចដៃ
 ប្រត្តិទៅ ដើម្បីសោឡសកិច្ចនោះទៀត មិនមានឡើយ ។ ព្រះ
 តថាគត ឬសាវករបស់ព្រះតថាគត ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុង
 សមាមត្តិ ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្តខែបុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវិវិចិត្ត
 បុគ្គលដទៃ តែងស្នេហ៍ស្នេហ៍ ដេញដោល ពិនិត្យបញ្ជាក់មើលខ្លា
 ភិក្ខុនោះ ។ ភិក្ខុនោះ កាលឃើញតថាគត ឬសាវករបស់ព្រះតថាគត
 ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាមត្តិ ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្តបុគ្គលដទៃ
 ឈ្លាសក្នុងវិវិចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ ស្នេហ៍ស្នេហ៍ ដេញដោល ពិនិត្យ
 បញ្ជាក់មើល ក៏ដល់ខ្លាភិក្ខុដទៃ ដល់ខ្លាភិក្ខុដទៃ ដល់ខ្លាសចក្ខុមិន
 ចំរើន ដល់ខ្លាសចក្ខុវិបាស ដល់ខ្លាសចក្ខុមិនចំរើននិសេចក្តីវិនាស ។
 ព្រះតថាគត ឬសាវករបស់ព្រះតថាគត ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុង
 សមាមត្តិ ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្តខែបុគ្គលដទៃ ឈ្លាសក្នុងវិវិចិត្តរបស់
 បុគ្គលដទៃ វេលាកំណត់ធ្វើទុកក្នុងចិត្តភិក្ខុនោះ ដោយចិត្តយំនិរនេថា

កី ទុ ទោ អយមាយស្មា អញ្ញំ ព្យាករោតិ វិណា
 ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ ធាបរិ វត្តត្តា-
 យាតិ បដាធាមីតិ ។ តមេនំ តថាគតោ វា តថា-
 គតស្សវគោ វា ណាយិ សមាបត្តិកុសលោ បរិ-
 ត្តកុសលោ បរិច្ចបរិយាយកុសលោ ឃិរិ ចេតសា
 ចេតោ បរិច្ច បដាធាតិ អធិមាណំតោ ទោ បទ
 អយមាយស្មា អធិមាណសទ្ធា អប្បត្តេ បន្តសញ្ញិ
 អកតេ កតសញ្ញិ អធិតតេ អធិកតសញ្ញិ អធិ-
 មាណេន អញ្ញំ ព្យាករោតិ វិណា ជាតិ វុសិតំ
 ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ ធាបរិ វត្តត្តាយាតិ
 បដាធាមីតិ ។ តមេនំ តថាគតោ វា តថាគត-
 ស្សវគោ វា ណាយិ សមាបត្តិកុសលោ

ដូចម្តេចក៏អ្នកដ៏មានកាយុនេះ ពោលអ្នកអរហន្តផលថា ខ្ញុំដឹងច្បាស់ថា
 ជាតិអស់ហើយ មន្តព្រហ្មចរិយៈ ភក្តាអញប្រព្រឹត្តស្រេចហើយ
 សោឡសកិច្ចភក្តាអញធ្វើស្រេចហើយ មន្តភាវនាភិច្ចដ៏ទេ ប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះ មិនមានឡើយ ។ ព្រះគថាគត ឬ សារា
 បេស្តព្រះគថាគត ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ ឈ្លាស
 ក្នុងការជើងចិត្តនៃបុគ្គលដ៏ទេ ឈ្លាសក្នុងការ ខែចិត្តរបស់បុគ្គលដ៏ទេ
 រមែងកំណត់ដឹងខ្លួនចិត្តកុំខ្លោះ ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា អ្នកដ៏មាន
 កាយុនេះ ជាអ្នកស្មានហួសហេតុ ពោលថា ខ្លួនបានគុណវិសេស
 ដោយទៀងទាត់ សំគាល់ថា ដល់ហើយក្នុងធម៌ដែលមិនខានបានដល់
 សំគាល់ថា ធ្វើហើយក្នុងធម៌ ដែលខ្លួនមិនខានធ្វើ សំគាល់ថា ក្រាស់
 ដឹងហើយ ក្នុងធម៌ដែលខ្លួនមិនខានក្រាស់ដឹង ពោលអ្នកអរហន្តផល
 ដោយការស្មានហួសហេតុថា ខ្ញុំដឹងច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ មន្ត-
 ព្រហ្មចរិយៈ ភក្តាអញប្រព្រឹត្តស្រេចហើយ សោឡសកិច្ច ភក្តាអញ
 ធ្វើស្រេចហើយ មន្តភាវនាភិច្ចដ៏ទេ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសោ-
 ឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ ព្រះគថាគត ឬសារា
 បេស្តព្រះគថាគត ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុងសមាបត្តិ

បរិច្ចេក្សសាលោ បរិច្ចេក្សបរិយាយ កុសលោ ឯវំ ចេតសា
 ចេតោ បរិច្ច មងសិករោតិ កី ទុ ទោ អយមា-
 យស្មា មិស្សាយ អនិមាខិកោ អនិមាទសថោ
 អប្បត្តេ បន្តសញ្ញី អកតេ កតសញ្ញី អនិកតេ
 អនិកតសញ្ញី អនិមាទេម អញ្ញំ ព្យាករោតិ
 ទិណា យាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ កាលិយំ
 ធាបរិ ឥន្ទត្តាយាតិ បរិយាយិទំ ។ តមេធំ តតា-
 កតោ វំ តតាកតស្សវកោ វំ ឈាយី សនាបត្តិ-
 កុសលោ បរិច្ចេក្សសាលោ បរិច្ចេក្សបរិយាយ កុសលោ
 ឯវំ ចេតសា ចេតោ បរិច្ច មងសាតិ ពហុស្សុតោ
 ទោ មង អយមាយស្មា សុតទិកេ សុតសន្និទយោ
 យេ តេ ធម្មា អាទិកល្យាណា មជ្ឈិកល្យាណា
 បរិយោសាទកល្យាណា សាទ្ធិ សុត្យញ្ញំ កេវល-
 បរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធិ ព្រហ្មចរិយំ អភវិន្ទិ

ល្អាសក្កិការដឹងចិត្តខែបុគ្គលដទៃ ល្អាសក្កិករៈខែ ចិត្តរបស់បុគ្គល
 ដទៃ រមែងកំណត់ធ្វើទុកក្នុងចិត្តខ្លួនកុំឲ្យខ្លះ កំណត់ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា
 អ្នកដ៏មានកាយុខៈ កស្រីយៈហេតុដូចម្តេចហ្ន៎ បានជាអ្នកស្មានហួស
 ហេតុ ពោលថា ខ្លួនបានគុណវិសេស ដោយទៀងទាត់ ហើយសំគាល់
 ថា ដល់ក្នុងធម៌ដែលខ្លួនមិនទាន់ដល់ សំគាល់ថា ធ្វើហើយក្នុងធម៌ ដែល
 ខ្លួនមិនទាន់ធ្វើ សំគាល់ថា គ្រាន់ដឹងហើយក្នុងធម៌ដែលខ្លួនមិនទាន់គ្រាន់
 ដឹង ហើយពោលអ្នកអហេតុផល ដោយការស្មានហួសហេតុថា ខ្ញុំដឹង
 ច្បាស់ថា ជាភិក្ខុសំហើយ មនុស្សព្រហ្មចរិយៈកាតាអញប្រព្រឹត្តស្រេចហើយ
 សោឡសកិច្ច កាតាអញធ្វើស្រេចហើយ មនុស្សកាតាចិត្តដទៃ ប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ ព្រះរាជាភក្ខុសារិក
 របស់ព្រះរាជាគត ជាអ្នកមានឈាន ល្អាសក្កិសមាបត្តិ ល្អាសក្កិ
 ការដឹងចិត្តខែបុគ្គលដទៃ ល្អាសក្កិករៈ ខែចិត្តរបស់បុគ្គលដទៃ រមែង
 កំណត់ដឹងខ្លួនចិត្តកុំឲ្យខ្លះ ដោយចិត្តយ៉ាងនេះថា អ្នកដ៏មានកាយុខៈ
 ជាអ្នកចេះដឹងច្រើន ជាអ្នកចេះចាំខ្លះស្បែក សន្សំខ្លះស្បែក ធម៌ចាំខ្លះខ្យង
 ណា មានលំអចម្រើម លំអបទកណ្តាល លំអបទចុង ប្រកាស
 មនុស្សព្រហ្មចរិយៈព្រមចាំអក្ខរិទ្ធិព្យញ្ជនៈ ដំបូរិយុទ្ធ បរិបូណ៌គ្រប់ទាំងអស់

តថាវចានស្ស ទង្គា តហុស្សតា^(១) ឆកា^(២) វចសា បរិចិត្តា
 មនសាទុបេក្ខិតា និដ្ឋិយា សុប្បដិវដ្ឋា តស្មា
 អយេមាយស្មា អនិមាធិតោ អនិមាទសេដ្ឋា អប្បត្ត
 បត្តសញ្ញី អកតេ កតសញ្ញី អនិមតតេ អនិកតសញ្ញី
 អនិមាទទ អញ្ញំ ព្យាករោតិ ទីលា ជាតិ វុសិកំ
 ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ ធាបរិ សន្តត្តាយាតិ
 បជាធាមីតិ ។ តមេទំ តថាគតា វា តថាគតស្សា-
 វកោ វា ឈាយី សមាបត្តិកុសលោ បរិច្ឆ-
 កុសលោ បរិច្ឆបរិយាយកុសលោ ឯវិ ចេតសា
 ចេតា បរិច្ឆ បជាធាតិ អភិជ្ឈាសុ ទោ បទ
 អយេមាយស្មា អភិជ្ឈាបរិយុដ្ឋិកេន ចេតសា
 តហុសំ វិហរតិ អភិជ្ឈាបរិយុដ្ឋាទំ ទោ បទ
 តថាគតប្បវេទិត ទម្មវិទយេ បរិហានមេតំ ។

១ ម. ឯត្តរេ ហោតិ ធារេ វិស្សតិ ។ ២ ឆ. ឆកា ។

អមិមានសភាពដូច្នោះ បុគ្គលនោះ ជាអ្នកចេះដឹងច្រើន ចាំស្តាប់រក
 ទាក់ ចូលចិត្តច្បាស់លាស់ ដោយចិត្ត ចាក់ចុះចំពោះ ដោយយល់យើង
 ព្រោះហេតុនោះ អ្នកដ៏មានកាយនេះ ជាអ្នកស្មានហួសហេតុ ពោលថា
 ខ្លួនបានកុណវិសេសដោយទៀងទាត់ សំគាល់ថា ដល់ហើយក្នុងធម៌
 ដែលខ្លួន មិនចាន់ដល់ សំគាល់ថា ធ្វើហើយក្នុងធម៌ដែលខ្លួន មិនបានធ្វើ
 សំគាល់ថា ក្រាស់ដឹងហើយ ក្នុងធម៌ដែលខ្លួន មិនបានក្រាស់ដឹង
 ទើបពោលអ្នកអវហត្តផល ដោយការស្មាន ហួសហេតុថា ខ្ញុំដឹង
 ច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ មគ្គព្រហ្មចរិយៈ គាតាអញប្រព្រឹត្តស្រេច
 ហើយ សោឡសកិច្ច គាតាអញធ្វើស្រេចហើយ មគ្គភាវិតាភិច្ឆដវិទ
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសោឡសកិច្ចនេះទៀត មិនមានឡើយ ។ ព្រះ
 តថាគតបុសាវក របស់ព្រះតថាគត ជាអ្នកមានឈាន ឈ្លាសក្នុង
 សមាបត្តិ ឈ្លាសក្នុងការដឹងចិត្តខ្ពស់បុគ្គលដវិទ ឈ្លាសក្នុងវិវេក ខែ
 ចិត្តរបស់បុគ្គលដវិទ វេទន៍កំណត់ដឹងនូវចិត្តភិក្ខុនោះ ដោយចិត្តយ៉ាង
 នេះថា អ្នកដ៏មានកាយនេះ មានអភិជ្ឈា មានចិត្តត្រូវអភិជ្ឈា
 ប្រើគេច្រើន ចំណែកទាំងការប្រើគេ ដោយគតិជ្ឈានេះ ជាសេចក្តី
 សាបសូន្យ ក្នុងធម៌នៃយី ដែលព្រះតថាគត ប្រកាសហើយ ។

ព្យាបាទា(១) ទោ បទ អយមាយស្មា ព្យាបាទបរិយុដ្ឋិតេន
 ធលេតសា ពហុលំ វិហារតំ ព្យាបាទបរិយុដ្ឋានំ
 ទោ បទ ភតាភតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ
 បរិហានមេតំ ។ ដីនមិទ្ធិ(២) ទោ បទ អយមាយស្មា
 ដីនមិទ្ធិបរិយុដ្ឋិតេន ធលេតសា ពហុលំ វិហារតំ
 ដីនមិទ្ធិបរិយុដ្ឋានំ ទោ បទ ភតាភតប្បវេទិតេ ធម្ម-
 វិទយេ បរិហានមេតំ ។ ទុទ្ធកោ ទោ បទ
 អយមាយស្មា ទុទ្ធាបរិយុដ្ឋិតេន ធលេតសា ពហុលំ
 វិហារតំ ទុទ្ធាបរិយុដ្ឋានំ ទោ បទ ភតាភតប្បវេទិតេ
 ធម្មវិទយេ បរិហានមេតំ ។ វិចិត្តិញ្ញា ទោ បទ
 អយមាយស្មា វិចិត្តិញ្ញាបរិយុដ្ឋិតេន ធលេតសា
 ពហុលំ វិហារតំ វិចិត្តិញ្ញាបរិយុដ្ឋានំ ទោ បទ
 ភតាភតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ បរិហានមេតំ ។
 កម្មារាមោ ទោ បទ អយមាយស្មា កម្មារាមោ
 កម្មារាមេតំ អនុយុត្តោ កម្មារាមោ ទោ បទ
 ភតាភតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ បរិហានមេតំ ។

១ ៥. ព្យាបាទ ។ ២ ៥. វ. ៧៩៧ ។

អ្នកដ៏មានកាយុខៈ ជាអ្នកមានព្យាបាទ មានចិត្តត្រូវព្យាបាទប្រ-
 តិច្ឆិត ចំណែកខាងការប្រើប្រាស់ ដោយព្យាបាទខៈ ជាសេចក្តី
 សាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិទយ ដែលព្រះគោតម ប្រកាសហើយ ។
 អ្នកដ៏មានកាយុខៈ មានបីមិទ្ធិៈ មានចិត្តត្រូវចំណេះច្នៃប្រើប្រាស់
 ចំណែកខាងការប្រើប្រាស់ ដោយដីនមិទ្ធិខៈ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុង
 ធម្មវិទយ ដែលព្រះគោតម ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានកាយុខៈ
 ជាអ្នកមានខ្លួនៈ មានចិត្តត្រូវខ្លួនប្រើប្រាស់ ចំណែកខាងការប្រើប្រាស់
 ដោយទុទ្ធាខៈ ជាសេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិទយ ដែលព្រះគោតម
 ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដ៏មានកាយុខៈ ជាអ្នកមានវិចិត្តិញ្ញា មាន
 ចិត្តត្រូវវិចិត្តិញ្ញាប្រើប្រាស់ ចំណែកខាងការប្រើប្រាស់ដោយវិចិត្តិញ្ញាខៈ ជា
 សេចក្តីសាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិទយ ដែលព្រះគោតមប្រកាសហើយ ។
 អ្នកដ៏មានកាយុខៈ ជាអ្នកមានការងារ ជាទីត្រេកអរ ត្រេកអរហើយ
 ក្នុងការងារ ប្រកបរឿយ ។ ខ្លាសេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងការងារ ចំណែក
 ខាងការងារបុគ្គលដែល មានការងារ ជាទីត្រេកអរខៈ ជាសេចក្តី
 សាបសូន្យ ក្នុងធម្មវិទយ ដែលព្រះគោតម ប្រកាសហើយ ។

កស្សរាមោ ទោ បទ អយមាយស្ស កស្សតោ
 កស្សរាមតំ អនុយុត្តោ កស្សរាមតា ទោ បទ
 តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។ ធម្មា-
 រាមោ ទោ បទ អយមាយស្ស ធម្មារតោ ធម្មារមតំ
 អនុយុត្តោ ធម្មារមតា ទោ បទ តថាគតប្បវេទិតេ
 ធម្មវិនយេ បរិហានមេតំ ។ សន្តណិការាមោ ទោ
 បទ អយមាយស្ស សន្តណិការតោ^(១) សន្តណិ-
 ការមតំ អនុយុត្តោ សន្តណិការមតា
 ទោ បទ តថាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិនយេ
 បរិហានមេតំ ។ មុដ្ឋស្សតំ ទោ បទ អយមាយស្ស
 មុដ្ឋស្សតំ ទោ បទ អយមាយស្ស មុដ្ឋស្សតំ
 ទោ បទ អយមាយស្ស មុដ្ឋស្សតំ ទោ បទ
 អយមាយស្ស មុដ្ឋស្សតំ ទោ បទ អយមាយស្ស
 មុដ្ឋស្សតំ ទោ បទ អយមាយស្ស មុដ្ឋស្សតំ ទោ បទ

១ ឧ. សន្តណិកាយ ។

អ្នកដំបូងនោះ ជាអ្នកមានចំណេះដឹងជាច្រើន គ្រូគ្រូហើយ
 ក្នុងចំណោមគ្រូគ្រូហើយ ។ ខ្លះសេចក្តីគ្រូគ្រូអ្នកដំបូងនោះ ចំណែក
 ខាងការព្រឹទ្ធសមាគមនោះ ជាច្រើននោះ ជាសេចក្តីសាមសូន្យ
 ក្នុងធម្មវិនយ ដែលព្រះគម្ពីរ ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដំបូងនោះ
 ជាអ្នកមានការដេកលក់ជាច្រើន គ្រូគ្រូហើយក្នុងការដេកលក់ ប្រ-
 កបរឿយៗ ខ្លះសេចក្តីគ្រូគ្រូអ្នកដេកលក់ ចំណែកខាងការព្រឹទ្ធសមា-
 គមនោះ ជាសេចក្តីសាមសូន្យ ក្នុងធម្មវិនយ ដែល
 ព្រះគម្ពីរ ប្រកាសហើយ ។ អ្នកដំបូងនោះ ជាអ្នកមានសេចក្តី
 គ្រូគ្រូអ្នកដេកលក់ប្រកបរឿយៗ គ្រូគ្រូហើយក្នុងការប្រកបរឿយៗ
 ប្រកបរឿយៗ ខ្លះសេចក្តីគ្រូគ្រូអ្នកដេកលក់ ក្នុងការប្រកបរឿយៗ
 ដោយពួក ចំណែកខាងការព្រឹទ្ធសមាគម ក្នុងការប្រកបរឿយៗ
 ដោយពួក នេះជាសេចក្តីសាមសូន្យ ក្នុងធម្មវិនយ ដែលព្រះគម្ពីរ
 ប្រកាស ហើយ ។ អ្នកដំបូងនោះ ជាអ្នករក្សាស្មោះត្រង់ ដែលខ្លះ
 យាមទុកក្នុងចន្លោះ ដោយការប្រកបរឿយៗ ក្នុងការប្រកបរឿយៗ
 ក្នុងការប្រកបរឿយៗ ចំណែកខាងការព្រឹទ្ធសមាគម ក្នុងការប្រកបរឿយៗ

គឺជាគតប្បវេទិតេ ធម្មវិទយេ បរិហាធមេតំ ។
 សោ វតារុសោ ភិក្ខុ សមេ ធនេ ធម្មេ អប្បហាយ
 សមស្មី ធម្មវិទយេ វុឡិ វុឡិ វេយ្យំ អាបជ្ជិស្សតិ
 ទេតំ ហំ វិជ្ជតិ ។ សោ វតារុសោ ភិក្ខុ សមេ
 ធនេ ធម្មេ បហាយ សមស្មី ធម្មវិទយេ វុឡិ វុឡិ
 វេយ្យំ អាបជ្ជិស្សតិ ហំ ធមេតំ វិជ្ជតិ ។

[៧៧] គត្រ ទោ ភគវំ កាឡកភិក្ខុ^(១)
 អារត្តំ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ភិក្ខុភេតិ ។ កធាន្តតិ ភេ
 ភិក្ខុ ភគវំតោ បច្ចុស្សន្តំ ។ ភគវំ វិតទេវេច
 ឥធន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អធិការណិកោ ហោតិ អធិការ
 ណសមដស្ស ធន វណ្ណវំដិ ។ យម្យំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អធិការណិកោ ហោតិ អធិការណសមដស្ស ធន
 វណ្ណវំដិ អយម្យំ ធម្មោ ធន បិយតាយ ធន កុតាយ ធន
 ការិយាយ ធន សាមញាយ ធន វិតិកាយ សំវត្តតិ ។

១- កសកំ ភិក្ខុ ។ ឆ. កាលន្តំ ភិក្ខុ ។

ជាសេចក្តីសាមស្ស្យ ក្នុងធម្មវិទយ ដែលព្រះគោតម ប្រកាស
 ហើយ ។ ម្ចាស់ការុសោតាំងឡាយ ពាក្យថា ភិក្ខុនោះឯង មិន
 លះបង់នូវធម៌ទាំង ១០ ប្រការនេះ នឹងដល់នូវសេចក្តីចម្រើន ល្អគណស់
 ធំទូលាយ ក្នុងធម្មវិទយនេះ ដូច្នោះទុះ មិនមែនជាថ្មោះទេ ។ ម្ចាស់
 ការុសោ តាំងឡាយ ពាក្យថាភិក្ខុនោះឯង លះបង់នូវធម៌ទាំង ១០
 ប្រការនេះ នឹងដល់នូវសេចក្តីចម្រើន ល្អគណស់ ធំទូលាយ ក្នុងធម្ម
 វិទយនេះ ដូច្នោះទុះ ទើបជាថ្មោះ ។

[៧៧] ក្នុងចំនោះឯង ព្រះវិហារព្រះភាគ ទ្រង់ប្រារព្ធធ្វើការ្យ-
 ភិក្ខុ គ្រាន់ហៅភិក្ខុតាំងឡាយថា ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ។ ភិក្ខុ
 តាំងនោះ ទទួលស្តាប់ព្រះក្បួនដ៏កាព្រះមានព្រះភាគថា ព្រះករុណាព្រះ
 អង្គ ។ ព្រះមានព្រះភាគទ្រង់គ្រាន់ហៅ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកធ្វើអធិការណ៍ មិនពោលសរសើរការព្រះអង្គ
 ណា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកធ្វើអធិការណ៍ មិនពោលសរ-
 សើរការព្រះអង្គ ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌មិនប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីភាព មិនប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ដើម្បីភាពជាសមណៈ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។

បុន ចប់ កិច្ចាវេ កិច្ច ឧ សិក្ខាគោតោ ហោតិ
 សិក្ខាសមាទានស្ស^(១) ឧ វណ្ណកមី ។ យម្បិ
 កិច្ចាវេ កិច្ច ឧ សិក្ខាគោតោ ហោតិ សិក្ខាសមា
 ទានស្ស ឧ វណ្ណកមី អយម្បិ ឆន្ទោ ឧ បិយតាយ
 ឧ កុតាយ ឧ កាវតាយ ឧ សាមញ្ញាយ ឧ
 ឯតីកាកាយ សិវត្តតិ ។ បុន ចប់ កិច្ចាវេ កិច្ច
 វាចិច្ឆោ ហោតិ វេញ្ជិយស្ស ឧ វណ្ណកមី ។ យម្បិ
 កិច្ចាវេ កិច្ច វាចិច្ឆោ ហោតិ វេញ្ជិយស្ស ឧ
 វណ្ណកមី អយម្បិ ឆន្ទោ ឧ បិយតាយ ឧ កុតាយ
 ឧ កាវតាយ ឧ សាមញ្ញាយ ឧ ឯតីកាកាយ
 សិវត្តតិ ។ បុន ចប់ កិច្ចាវេ កិច្ច គោតោ
 ហោតិ គោតវិយស្ស ឧ វណ្ណកមី ។

១ ឧ. សិក្ខាសម្ប ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុមិនប្រាថ្នាខ្លួនសិក្ខា មិនរោល
 សរសើរការសមាទានខ្លួនសិក្ខា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជា
 អ្នកមិនមានសេចក្តីប្រាថ្នា ក្នុងសិក្ខា មិនរោលសរសើរការសមាទាន
 ខ្លួនសិក្ខា ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ មិនប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីគោរព មិន
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាសមណៈ
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមានសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក មិនរោលសរសើរការ
 កំចាត់បង្ខំសេចក្តីប្រាថ្នា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមាន
 សេចក្តីប្រាថ្នាលាមក មិនរោលសរសើរ ការកំចាត់បង្ខំសេចក្តី
 ប្រាថ្នា ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តី
 ស្រឡាញ់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីគោរព មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 សេចក្តីចំរើន មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាសមណៈ មិនប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជា
 អ្នកមានសេចក្តីក្រោម មិនរោលសរសើរការកំចាត់បង្ខំសេចក្តីក្រោម ។

យម្បិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ភោគនោ ហោតិ ភោគវិធមស្ស
 ន វណ្ណភិមិ អយម្បិ ធម្មោ ន បិយតាយ ន កុតាយ
 ន ការតាយ ន សាមញ្ញាយ ន ឯសីភារាយ
 សវត្ថុតិ ។ មុន ធម្មិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ បត្ថិ ហោតិ
 មន្ទវិធមស្ស ន វណ្ណភិមិ ។ យម្បិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 មន្ទិ ហោតិ មន្ទវិធមស្ស ន វណ្ណភិមិ អយម្បិ
 ធម្មោ ន បិយតាយ ន កុតាយ ន ការតាយ ន
 សាមញ្ញាយ ន ឯសីភារាយ សវត្ថុតិ ។ មុន ធម្មិ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សហោ ហោតិ សាវេយ្យវិធមស្ស
 ន វណ្ណភិមិ ។ យម្បិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សហោ
 ហោតិ សាវេយ្យវិធមស្ស ន វណ្ណភិមិ អយម្បិ
 ធម្មោ ន បិយតាយ ន កុតាយ ន

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមានសេចក្តីក្រោធ មិនពោលសរសើរ
 ការកំចាត់បង្ខំសេចក្តីក្រោធ ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តី
 គោរព មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាព
 ជាសមណៈ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកលុបបំបាត់ មិនពោលសរសើរ
 ការកំចាត់បង្ខំសេចក្តីលុបបំបាត់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុជាអ្នកលុបបំបាត់ មិនពោលសរសើរការកំចាត់បង្ខំសេចក្តីលុប
 បំបាត់ ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 សេចក្តីស្រឡាញ់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីគោរព មិនប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាសមណៈ មិនប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត
 ភិក្ខុជាអ្នកអួតកាត់ មិនពោលសរសើរការកំចាត់បង្ខំការអួតកាត់ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកអួតកាត់ មិនពោលសរសើរការ
 កំចាត់បង្ខំការអួតកាត់ ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ មិន
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីគោរព

ការងាយ ន សាមញ្ញាយ ន ឯកភិកាភយ សំវត្តតិ ។
 បុន ចប់ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ មាយាវី ហោតិ មាយាវិទយស្ស
 ន វណ្ណាភិទី ។ យម្បិ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ មាយាវី ហោតិ
 មាយាវិទយស្ស ន វណ្ណាភិទី អយម្បិ នធម្មា ន
 បិយតាយ ន កុវតាយ ន ការងាយ ន សាម-
 ញ្ញាយ ន ឯកភិកាភយ សំវត្តតិ ។ បុន ចប់
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ នធម្មានំ ន វិសាមតាជាតិកោ(១)
 ហោតិ នធម្មានិសង្កយោ ន វណ្ណាភិទី ។ យម្បិ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ នធម្មានំ ន វិសាមតាជាតិកោ ហោតិ
 នធម្មានិសង្កយោ ន វណ្ណាភិទី អយម្បិ នធម្មា ន
 បិយតាយ កុវតាយ ន ការងាយ ន សាមញ្ញាយ
 ន ឯកភិកាភយ សំវត្តតិ ។ បុន ចប់
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ន បដិសល្លាខោ កោតិ

១ ១. វិសាមតាជាតិកោ ។

មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជា
 សមណៈមិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមានមាយា មិនពោលសរសើរការ
 កំចាត់បដិទ្ធិមាយា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមានមាយា
 មិនពោលសរសើរទូរិការកំចាត់បដិទ្ធិមាយា ដោយហេតុណា នេះឯង
 ជាធម៌ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 សេចក្តីភាព មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 ភាពជាសមណៈ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកប្រកបដោយជាតិ ជាអ្នកមិនចិញ្ចា-
 ណាទូរិធម៌ មិនពោលសរសើរចិញ្ចាណាទូរិធម៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប្រកបដោយជាតិ ជាអ្នកមិនចិញ្ចាណាទូរិធម៌ មិន
 ពោលសរសើរចិញ្ចាណាទូរិធម៌ ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តី
 ភាព មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាព
 ជាសមណៈ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នក មិនមានការពូនសម្តី

បដិសល្លាទស្ស ១ វណ្ណភិដិ ។ យម្បិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 ១ បដិសល្លាទោ ហោតិ បដិសល្លាទស្ស ១ វណ្ណភិដិ
 អយម្បិ ធម្មោ ១ បិយតាយ ១ កុតាយ ១
 កាវិយាយ ១ សាមញ្ញាយ ១ ឯសីកាវិយ សំវត្តតិ ។
 បុន បេរិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សុត្រញ្ញុចារិដិ ១ បដិ-
 សន្តានកោ^(១) ហោតិ បដិសន្តានកស្ស ១ វណ្ណភិដិ ។
 យម្បិ កិក្ខុ សុត្រញ្ញុចារិដិ ១ បដិសន្តានកោ ហោតិ
 បដិសន្តានកស្ស ១ វណ្ណភិដិ អយម្បិ ធម្មោ ១
 បិយតាយ ១ កុតាយ ១ កាវិយាយ ១
 សាមញ្ញាយ ១ ឯសីកាវិយ សំវត្តតិ ។ ឯវុបស្ស
 កិក្ខុវេ កិក្ខុទោ កិក្ខុវេ ឯវុ ឥន្ទា ឧប្បន្ទយ្យ
 អហោ វត មំ សុត្រញ្ញុចារិ សន្តានយ្យ
 កុតាយយ្យ^(២) មាទេយ្យ បូជេយ្យន្តិ ។ អដទោ
 ដំ សុត្រញ្ញុចារិ ទេវ^(៣) សន្តានភិដិ ១ កុតាយភិដិ
 ១ មាទេយ្យ ១ បូជេយ្យ ។

១ ម. ពិសន្តានកោ ។ ២ ប. ឧប្បន្ទយ្យ ។ ៣ ម. ម. ដេវ ។

មិនពោលសរសើរការពួនសម្តី ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ស្សយ ភិក្ខុជាអ្នកមិន
 ពួនសម្តី មិនពោលសរសើរការពួនសម្តី ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីគោរព
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាសមណៈ
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ស្សយ មួយ
 ទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមិនធ្វើបដិសន្តានៈ ដល់សុត្រញ្ញុចារិបុគ្គល ចាំនិទ្ស្សយ
 មិនពោលសរសើរបុគ្គលអ្នកធ្វើបដិសន្តានៈ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ស្សយ
 ភិក្ខុជាអ្នកមិនធ្វើបដិសន្តានៈ ដល់ពួកសុត្រញ្ញុចារិបុគ្គល មិនពោលសរ-
 សើរបុគ្គលអ្នកធ្វើបដិសន្តានៈ ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ មិន
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីគោរព
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីចំរើន មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាសមណៈ
 មិនប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្ស្សយ
 ភិក្ខុមានសភាពយ៉ាងនេះ ពិតជាមានសេចក្តីប្រាថ្នា កើតឡើងយ៉ាងនេះ
 ជា ធ្វើម្តង ពួកសុត្រញ្ញុចារិបុគ្គល ធម្មត្រឡប់សក្តារៈ គោរព រាប់
 កាន់ បូជាចំពោះពាក្យអញ អរ ។ ប៉ុន្តែ ពួកសុត្រញ្ញុចារិបុគ្គល មិនធ្វើ
 សក្តារៈ មិនគោរព មិនរាប់កាន់ មិនបូជា ចំពោះភិក្ខុទានឡើយ ។

តំ កំស្ស ហេតុ ។ តថាហិស្ស កំត្តុវ
 វិញ្ញា សុត្រហ្មតារី តេ ចាបកេ អកុសលេ ធម្ម
 អប្បហំនេ សមទុបស្សន្តិ ។ សេយ្យថាបិ កំត្តុវ
 អស្សម្ភន្ត្រកស្ស(១) កំត្តាបំ ឯវំ ឥត្តា ឧប្បន្នេយ្យ
 អហោ វត មំ មទុស្ស អាជាធិយដ្ឋានេ ច
 វេមេយ្យំ អាជាធិយកោជនត្ថ កោជេយ្យំ អាជាធិយ-
 បរិមជ្ឈនត្ថ បរិមជ្ឈេយ្យន្តិ ។ អថទោ តំ មទុស្ស ធន
 ទេវ អាជាធិយដ្ឋានេ វេមេន្តិ ធន ច អាជាធិយកោជនំ
 កោជន្តិ ធន ច អាជាធិយបរិមជ្ឈនំ បរិមជ្ឈន្តិ ។
 តំ កំស្ស ហេតុ ។ តថាហិស្ស កំត្តុវ វិញ្ញា
 មទុស្ស កានំ សាវេយ្យានំ ក្យាជេយ្យានំ
 ជិទ្កេយ្យានំ វុត្តយ្យានំ អប្បហំនាធិ សមទុបស្សន្តិ
 ឯវមេវ ទោ កំត្តុវ ឯវុបស្ស កំត្តុវោ កំត្តាបំ
 ឯវំ ឥត្តា ឧប្បន្នេយ្យ អហោ វត មំ សុត្រហ្មតារី
 សត្តារយ្យំ កុក្ការយ្យំ មារយ្យំ បូជេយ្យន្តិ

១ ខ. អស្សម្ភន្ត្រយ្យ ។ ឃ. អស្សម្ភន្ត្រយ្យ ។

ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា ពួក
 សុត្រហ្មតារី ជាវិញ្ញាណ វេមនិវិចារណាយេញ្ញច្បសំ ខ្ញុំអកុសលធម៌
 ដំណាចក្រនោះ ដែលភិក្ខុទាំងនោះ មិនទាន់លះបង់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ដូចសេដ្ឋីទៅ ពិនិត្យមាសចក្កិប្រាថ្នា កើតឡើង
 យ៉ាងនេះថា ធ្វើម្តេចហ្ន៎ ពួកមនុស្សប្រើដំកើរអញ ក្នុងទីសេដ្ឋកិច្ច
 នៃយ្យផង ឲ្យអញបរិភោគខ្ញុំវិភោជនបេសំសេដ្ឋកិច្ចនៃយ្យផង ដុសទាត់
 អញ ដូចជាដុសទាត់សេដ្ឋកិច្ចនៃយ្យផង ។ តែថា ពួកមនុស្សមិនដឹង
 ខ្ញុំវិភោជននោះ ក្នុងទីវិភោជននៃយ្យ មិនឲ្យបរិភោគខ្ញុំវិភោជនបេសំ
 សេដ្ឋកិច្ចនៃយ្យ មិនដុសទាត់ ដូចជាការដុសទាត់សេដ្ឋកិច្ចនៃយ្យទេ ។
 ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា ពួក
 មនុស្សជាអ្នកដឹង វេមនិវិចារណាយេញ្ញច្បសំ ខ្ញុំដំកើរភិក្ខុ កៀង
 ក្រាញ កកិចកុច កៀងវិវា ទាំងនោះ ដែលសេដ្ឋកិច្ចនៃយ្យ
 លះបង់ មានមេធាយ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មានមេធាយ្យ
 ដូច ភិក្ខុមានសភាពយ៉ាងនេះ ពិនិត្យមាសចក្កិប្រាថ្នា កើត
 ឡើងយ៉ាងនេះថា ធ្វើម្តេចហ្ន៎ ពួកសុត្រហ្មតារីបុគ្គល អប្ប
 ធ្វើសក្ការៈ គោរព លប់កាម ចូល ចំពោះភាគ្នាអញ អេ

អថទោ ខំ សព្វហ្មចារី ទេវសន្តរោន្តំ ធន ពុក្កោន្តំ
 ធន ហោន្តំ ធន បូជន្តំ ។ តំ កិស្សុ ហេតុ ។
 តថាវំស្ស កិក្ខុវេ វិញ្ញូ សព្វហ្មចារី តេ ហាមតេ
 អកុសលេ ធម្មេ អប្បវាទេ សមទុបស្សន្តំ ។
 ឥធន បធន កិក្ខុវេ កិក្ខុ ធន អធិការណ៍តោ ហោតិ
 អធិការណ៍សមថស្ស វណ្ណភិទី ។ យម្បិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 ធន អធិការណ៍តោ ហោតិ អធិការណ៍សមថស្ស
 វណ្ណភិទី អយម្បិ ធម្មោ បិយតាយ កុតាយ
 ការាយ សាមញ្ញាយ ឯកីការាយ សំវត្តតិ ។ បុធន
 ចបរំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សិក្ខាតាមោ ហោតិ សិក្ខា-
 សមាទានស្ស វណ្ណភិទី ។ យម្បិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សិក្ខា-
 តាមោ ហោតិ សិក្ខាសមាទានស្ស វណ្ណភិទី អយម្បិ
 ធម្មោ បិយតាយ កុតាយ ការាយ សាមញ្ញាយ
 ឯកីការាយ សំវត្តតិ ។ បុធន ចបរំ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ អប្បវោ ហោតិ ឥច្ឆាវិធមស្ស វណ្ណភិទី ។

តែបើទុកជាដូច្នោះ ពួកសព្វហ្មចារីបុគ្គល ក៏មិនធ្វើសក្ការៈមិនគោរព
 មិនរាប់អាន មិនបូជា ចំពោះភិក្ខុនោះឡើយ ។ ដំណើរនោះ
 ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា ពួកសព្វហ្មចារី
 ជាវិញ្ញូផង រមែងរំលោភឃើញច្បាស់ខ្លះអកុសលធម៌ហាមកាត់នោះ
 ដែលភិក្ខុនោះមិនទាន់លះបង់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
 នេះ ជាអ្នកមិនធ្វើអធិការណ៍ ពោលសរសើរការម្តប់អធិការណ៍ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមិនធ្វើអធិការណ៍ ពោលសរសើរការ
 ម្តប់អធិការណ៍ ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ តែងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 សេចក្តីស្រឡាញ់ ដើម្បីសេចក្តីគោរព ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីភាព
 ជាសមណៈ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយ
 ទៀត ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាក្នុងសិក្ខា ពោលសរសើរការសមាទានសិក្ខា ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាក្នុងសិក្ខា ពោលសរសើរការ
 សមាទានសិក្ខា ដោយហេតុណា នេះឯង ជាធម៌ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តី
 ស្រឡាញ់ ដើម្បីសេចក្តីគោរព ដើម្បីសេចក្តីចំរើន ដើម្បីភាពជាសមណៈ
 ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត
 ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាតិច ពោលសរសើរការកំចាត់បង់សេចក្តីប្រាថ្នា ។

យម្បិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ អប្បិច្ឆា ហោតិ ឥច្ឆាវិទយស្ស
 វណ្ណាភិ អយម្បិ ធម្មោ ។ បេ ។ ឯតីភាវយ
 សិវត្តតិ ។ មុន ចបំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 អត្តាធមោ ហោតិ តោធនិវិទយស្ស វណ្ណាភិ ។
 យម្បិ កិក្ខុវេ កិក្ខុ អត្តាធមោ ហោតិ តោធនិ
 វិទយស្ស វណ្ណាភិ អយម្បិ ធម្មោ ។ បេ ។
 ឯតីភាវយ សិវត្តតិ ។ មុន ចបំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 អមត្តិ ហោតិ មត្តាវិទយស្ស វណ្ណាភិ ។ យម្បិ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ អមត្តិ ហោតិ មត្តាវិទយស្ស វណ្ណាភិ
 អយម្បិ ធម្មោ ។ បេ ។ ឯតីភាវយ សិវត្តតិ ។
 មុន ចបំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ អសហោ ហោតិ
 សាវេយ្យវិទយស្ស វណ្ណាភិ ។ យម្បិ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ អសហោ ហោតិ សាវេយ្យវិទយស្ស
 វណ្ណាភិ អយម្បិ ធម្មោ ។ បេ ។

ខ្លាញ់ក្នុងខ្សែ ក្នុងអង្គប្រាជ្ញា ពោលសរសើរការកំចាត់
 ចង់ខ្លាញ់សេចក្តីប្រាជ្ញា ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ ។ បេ ។
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ខ្លាញ់ក្នុងខ្សែ
 មួយទៀត ក្នុងអង្គប្រាជ្ញា ពោលសរសើរការកំចាត់បង់
 សេចក្តីប្រាជ្ញា ។ ខ្លាញ់ក្នុងខ្សែ ក្នុងអង្គប្រាជ្ញា
 ពោលសរសើរការកំចាត់បង់សេចក្តីប្រាជ្ញា ដោយហេតុណា នេះឯង
 ជាធម៌ ។ បេ ។ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។
 ខ្លាញ់ក្នុងខ្សែ មួយទៀត ក្នុងអង្គបុគ្គលម្នាក់ឯង ពោល
 សរសើរការកំចាត់បង់ការលុបបាត់ ។ ខ្លាញ់ក្នុងខ្សែ ក្នុង
 អង្គបុគ្គលម្នាក់ឯង ពោលសរសើរការកំចាត់បង់ ខ្លាញ់ការលុបបាត់
 ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ ។ បេ ។ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជា
 បុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ខ្លាញ់ក្នុងខ្សែ មួយទៀត ក្នុងអង្គអង្គ
 ភាព ពោលសរសើរការកំចាត់បង់សេចក្តីអង្គភាព ។ ខ្លាញ់
 ក្នុងខ្សែ ក្នុងអង្គអង្គភាព ពោលសរសើរការកំចាត់
 បង់សេចក្តីអង្គភាព ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ ។ បេ ។

យម្យំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ អប្បិទ្ធោ ហោតិ វេញាវិទយស្ស
 វណ្ណាភិទ្ធំ អយម្យំ ធម្មោ ។ បេ ។ ឯតីកាវាយ
 សិវត្តតិ ។ បុទ ចរាវំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 អត្តោធមោ ហោតិ តោធាវិទយស្ស វណ្ណាភិទ្ធំ ។
 យម្យំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ អត្តោធមោ ហោតិ តោធា
 វិទយស្ស វណ្ណាភិទ្ធំ អយម្យំ ធម្មោ ។ បេ ។
 ឯតីកាវាយ សិវត្តតិ ។ បុទ ចរាវំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 អមត្តិ ហោតិ មត្តវិទយស្ស វណ្ណាភិទ្ធំ ។ យម្យំ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ អមត្តិ ហោតិ មត្តវិទយស្ស វណ្ណាភិទ្ធំ
 អយម្យំ ធម្មោ ។ បេ ។ ឯតីកាវាយ សិវត្តតិ ។
 បុទ ចរាវំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ អសហេ ហោតិ
 សាវេយ្យវិទយស្ស វណ្ណាភិទ្ធំ ។ យម្យំ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ អសហេ ហោតិ សាវេយ្យវិទយស្ស
 វណ្ណាភិទ្ធំ អយម្យំ ធម្មោ ។ បេ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកប្រាថ្នាតិច ពោលសរសើរការកំចាត់
 ចង់ខ្ចីសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ ។ បេ ។
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមិនគ្រោធ ពោលសរសើរការកំចាត់បង់
 សេចក្តីគ្រោធ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមិនគ្រោធ
 ពោលសរសើរការកំចាត់បង់សេចក្តីគ្រោធ ដោយហេតុណា នេះឯង
 ជាធម៌ ។ បេ ។ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមិនលុបគុណគេ ពោល
 សរសើរការកំចាត់បង់ការលុបគុណគេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ជាអ្នកមិនលុបគុណគេ ពោលសរសើរការកំចាត់បង់ ខ្ចីការលុបគុណគេ
 ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ ។ បេ ។ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជា
 បុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមិនអ្នក
 កាត់ ពោលសរសើរការកំចាត់បង់សេចក្តីអ្នកកាត់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមិនអ្នកកាត់ ពោលសរសើរការកំចាត់
 បង់សេចក្តីអ្នកកាត់ ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ ។ បេ ។

ឯកកាយ សិវត្ថុតិ ។ មុន ចប់ កិច្ចវេ កិច្ច
អមាយោ ហោតិ មាយាវិទយស្ស វណ្ណភំដិ ។ យម្បិ
កិច្ចវេ កិច្ច អមាយោ ហោតិ មាយាវិទយស្ស
វណ្ណភំដិ អយម្បិ ធម្មោ ។ បេ ។ ឯកកាយ
សិវត្ថុតិ ។ មុន ចប់ កិច្ចវេ កិច្ច
ធម្មាដំ ជំសាមកាជាតិកោ ហោតិ ធម្មនិសង្កយា
វណ្ណភំដិ ។ យម្បិ កិច្ចវេ កិច្ច
ធម្មាដំ ជំសាមកាជាតិកោ ហោតិ ធម្មនិសង្កយា
វណ្ណភំដិ អយម្បិ ធម្មោ ។ បេ ។ ឯកកាយ
សិវត្ថុតិ ។ មុន ចប់ កិច្ចវេ កិច្ច បដិសល្លាថោ
ហោតិ បដិសល្លាថស្ស វណ្ណភំដិ ។ យម្បិ កិច្ចវេ
កិច្ច បដិសល្លាថោ ហោតិ បដិសល្លាថស្ស
វណ្ណភំដិ អយម្បិ ធម្មោ ។ បេ ។ ឯកកាយ
សិវត្ថុតិ ។ មុន ចប់ កិច្ចវេ កិច្ច សព្វហ្មចារិយំ
បដិសន្ធាកោ ហោតិ បដិសន្ធាកស្ស វណ្ណភំដិ ។

ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកមិនមានមាយា ពោលសរសើរការកំចាត់បដិ
មាយា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកមិនមានមាយា ពោល
សរសើរការកំចាត់បដិមាយា ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ ។ បេ ។
ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយ
ទៀត ភិក្ខុប្រកបដោយជាតិ ជាអ្នកតិចារណាខ្លះធម៌ ពោលសរសើរ
ការតិចារណាខ្លះធម៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយជាតិ
ជាអ្នកតិចារណាខ្លះធម៌ ដោយហេតុណា នេះឯងជាធម៌ ។ បេ ។
ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
មួយទៀត ភិក្ខុជាអ្នកព្រូនសម្លំ ពោលសរសើរការព្រូនសម្លំ ។
ភិក្ខុជាអ្នកព្រូនសម្លំ ពោលសរសើរការព្រូនសម្លំ ដោយហេតុណា នេះ
ឯងជាធម៌ ។ បេ ។ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីភាពជាបុគ្គលម្នាក់ឯង ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាអ្នកធ្វើនូវបដិសន្ធាៈ ដល់ពួក
សព្វហ្មចារិយ ពោលសរសើរបុគ្គលអ្នកធ្វើបដិសន្ធាៈ ។

យម្យំ កំក្កវេ កំក្កុ សុប្រាហ្មណីនំ បដិសន្ធាកោ
 ហោតិ បដិសន្ធាកេស្ស វណ្ណាភិទី អយម្យំ ធម្មោ
 បិយតាយ កុតាយ កាវចាយ សាមញ្ញាយ
 ឯកំកាភយ សំវត្តតិ ។ ឯវុបស្ស កិក្កវេ កិក្កុ
 កិក្កាបិ ន ឯវិ ឥច្ឆា ឧច្ឆរដ្ឋេយ្យ អហោ វត មំ
 សុប្រាហ្មណី សញ្ញាយ្យំ កុតាយ្យំ ហោយ្យំ
 បូជេយ្យន្តិ អដោ ឯ សុប្រាហ្មណី សញ្ញោន្តិ
 កុតោន្តិ ហោន្តិ បូជេន្តិ ។ តំ កំស្ស ហេតុ ។
 តថាហិស្ស កិក្កវេ វិញ្ញំ សុប្រាហ្មណី តេ ចាបកេ
 អកុសលេ ធម្មេ បរិទេ សមទុបស្សន្តិ ។
 សេយ្យថាបិ កិក្កវេ កុស្តុស្ស អស្សាជាបិយស្ស កិក្កាបិ
 ន ឯវិ ឥច្ឆា ឧច្ឆរដ្ឋេយ្យ អហោ វត មំ ឧទុស្ស
 អាជាធិយដ្ឋានេ ច មេយ្យំ អាជាបិយកោជនត្ត
 កោជេយ្យំ អាជាធិយបរិមជ្ជនត្ត បរិមជ្ជេយ្យន្តិ

ខ្លួនកំក្កវេនិទ្យាយ កំក្កវេនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយ
 ពោលសរសើរបុគ្គលអ្នកធ្វើនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយ
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីសេចក្តីស្រឡាញ់ ដើម្បីសេចក្តីគោរព ដើម្បីសេចក្តី
 ចំរើន ដើម្បីភាគជាសមណៈ ដើម្បីភាគវាបុគ្គលខ្លាចខ្លាច ។ ខ្លួន
 កំក្កវេនិទ្យាយ កំក្កវេនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយ
 ព្រាហ្មណ៍និទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយ ធម្មវិញ្ញំ
 សញ្ញាៈ គោរព ព័ន្ធនា បូជា ចំពោះព្រាហ្មណ៍ កំក្កវេនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយ
 បុគ្គលធ្វើសញ្ញាៈ គោរព ព័ន្ធនា បូជា ចំពោះកិក្កវេនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយ
 នោះ ព្រាហ្មណ៍ ។ ខ្លួនកំក្កវេនិទ្យាយ ព្រាហ្មណ៍ កំក្កវេនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយ
 ជាវិញ្ញំនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយ ខ្លួនកំក្កវេនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយ
 នោះដែលកំក្កវេនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយ ។ ខ្លួនកំក្កវេនិទ្យាយ ដូចជាសេ
 ភាវានិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយ ដើម្បីសេចក្តីស្រឡាញ់ ដើម្បីសេចក្តីគោរព ដើម្បីសេចក្តី
 នេះ ធ្វើដូចម្តេច កុម្មុយុស្សធម្មវិញ្ញំនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយ កំក្កវេនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយ
 កំក្កវេនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយ ធម្មវិញ្ញំនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយ
 ដោយការដុសខាត់ ដូចជាសេភាវានិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយនិទ្យាយ

ទុំយចន្ទាសក យេវត្ថា

អថទោ ធំ មនុស្សា អាជាមីយដ្ឋានេ ច
 វេយ្យេន្ទិ អាជាមីយកោជនក្ខ កោដេន្ទិ អាជាមីយេ-
 បវមជ្ជនក្ខ បវមជ្ជន្ទិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។
 តថាហិស្ស កិក្ខុវេ វិក្ខុ មនុស្សា តាមិ សាវេយ្យាធំ
 ក្សដេយ្យាធំ ដិម្ពេយ្យាធំ វង្គ្គយ្យាធំ មហិទាធំ
 សមទុបស្សន្ទិ ឯវមេវ ទោ កិក្ខុវេ ឯវមេស្ស
 កិក្ខុវេ កិក្ខុវេ ឯ ឯវ ឥត្ថា ឧប្បដ្ឋេយ្យ អហោ
 វត មិ សុត្រហ្មចារី សន្តរយ្យំ កុក្ករយ្យំ មាទេយ្យំ
 ប្បដេយ្យន្ទិ អថទោ ធំ សុត្រហ្មចារី សន្តរេន្ទិ
 កុក្ករេន្ទិ មាទេន្ទិ ប្បដេន្ទិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។
 តថាហិស្ស កិក្ខុវេ វិក្ខុ សុត្រហ្មចារី តេ ចាបកេ
 អកុសលេ ធម្មេ មហិទេ សមទុបស្សន្ទិ ។

[៨៨] យោ សោ កិក្ខុវេ កិក្ខុ អក្កោសកា-
 បវិកាសកោ អវិយុបនិធិ សុត្រហ្មចារីធំ អដ្ឋានមេតំ

ទុំយចន្ទាសក យេវត្ថា

ពួកមនុស្សក៏គង់តែដំកើរសេរភាពវាយ្យនោះ ក្នុងទីសេរភាពវាយ្យ
 ផង ឱ្យបរិភោគខ្លះកោជនរបស់សេរភាពវាយ្យផង ដុសខាត់ដូចជាដុស
 ខាត់សេរភាពវាយ្យផង ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំង
 ខ្យាយ ព្រោះថា ពួកមនុស្សជាអ្នកដឹង វេទនិតិចារណាយើញច្បាស់ខ្លះ
 ដំណើរក៏ដឹងទៀតក្រាញ កក់ចកកុច រៀបវារៈទាំងនោះ ដែលសេរភាព-
 វាយ្យនោះលេចដំហើយ បានទមហាយំណាមិញ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងខ្យាយ
 បានទមមេយ្យ ដូចជាកិក្ខុមានសភាពយ៉ាងនេះ បើទុកជាមិនឧប្បបន្តិក
 សេចក្តីប្រាថ្នាយ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ពួកសុត្រហ្មចារីបុគ្គល ឧប្បិ
 ធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់ពាន បូជា ចំពោះអាក្ខអញ ក៏គង់តែពួក
 សុត្រហ្មចារីបុគ្គល ធ្វើសក្ការៈគោរព រាប់ពាន បូជា ចំពោះកិក្ខុទារវែរ ។
 ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងខ្យាយ ព្រោះថា ពួក
 សុត្រហ្មចារី ជាតែដឹង វេទនិតិចារណាយើញច្បាស់ខ្លះអកុសលធម៌
 ដំណាមកទាំងនោះ ដែលកិក្ខុនោះលេចដំហើយ ។

[៨៨] ម្ចាស់កិក្ខុទាំងខ្យាយ កិក្ខុណា ជាអ្នកដេប្រទេចផ្កាសា
 ពួកសុត្រហ្មចារីបុគ្គល ជាអ្នកនិរៀលព្រះអរិយៈ ដំណើរនោះ មិនមែន

អនវត្តាសោ(១) យំ សោ ធនុដ្ឋំ ព្យសនាធំ
 អញ្ញាតាញ្ញាត(២) ព្យសនំ ១(៣) ធិតធម្មេយ្យ ។
 កកមេសំ ធនុដ្ឋំ ។ អនធិតតំ បាធិតដ្ឋតំ
 អធិតតា(៤) បរិហាយតិ សទ្ធម្មស្ស ធន
 វោនាយដ្ឋិ(៥) សទ្ធម្មេសុ វា អធិមាធិតា
 ហោតិ អនវត្តា វា ព្រហ្មចរិយំ ចរតំ អញ្ញាតំ
 វា សន្តិលំដ្ឋំ អាបត្តិ អាបដ្ឋតិ កាដ្ឋិ ពោតាតកំ(៦)
 ដុសតិ ឧម្មាទំ វា ជាបុណាតិ ចិត្តតេសុមំ សម្មន្តោ
 កាលំ កកោតិ តាយស្ស ពោតា បរាស្រណា អចាយំ
 ធុត្តតិ វិចិត្តតំ ធិរយំ ធុបបដ្ឋតិ ។ យោ សោ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អន្តោសកបរិកាសកោ អរិយុបវាធិ
 សព្វព្រហ្មចារិទំ អដ្ឋានមេតំ អនវត្តាសោ យំ សោ
 វមេសំ ធនុដ្ឋំ ព្យសនាធំ អញ្ញាតាញ្ញាតំ ព្យសនំ
 ធន ធិតធម្មេយ្យតិ ។

១ ឃ. បរិកមេសំ វត្តសោ ។ ២ ឃ. អញ្ញាតំ ។ ៣ ឃ. ធនុដ្ឋិ ។ ៤ ឃ. អធិតតំ ។ ៥ ឃ. វោនាយដ្ឋិ ។ ៦ ឃ. ពោតាតកំ ។

ជាហេតុ មិនមែនជាបច្ច័យ ដែលមិនទាំងឡាយនោះ ធម្មវិស័យសេចក្តី
 វិភាសទាំង ១០ ប្រការ សេចក្តីវិភាសណាមួយទេ ។ សេចក្តីវិភាស
 ទាំង ១០ ប្រការ តើដូចម្តេចខ្លះ ។ បុគ្គលនោះមិនបានខ្ពស់គុណធម៌ ដែល
 ខ្ពស់មិនទាន់បាន ១ សាបសូន្យចាកគុណធម៌ ដែលខ្ពស់បានហើយ ១
 ព្រះសទ្ធម្មរបស់បុគ្គលនោះមិនមែនផង ១ ជាអ្នកស្មោះហួសហេតុ ក្នុងព្រះ
 សទ្ធម្ម ១ ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចារិទ្ធិមិនមានសេចក្តីក្រេកអរ ១ គ្រូវិភាស
 ណាមួយដែលសេវហ្មតិ ១ ប្រទះសេចក្តីទុក្ខ គ្រោងកម្រិតខ្ពស់ ១ ផលវុទ្ធ
 ការក្នុងកាយមាយចិត្ត ១ ធ្វើមរណៈទាំងវិទ្ធិ ១ លុះបែកបាយក្នុងកាយ
 ស្លាប់ទៅ វេទនាចាក ២ អបាយ ទុក្ខតិ វិនិច្ឆ័យ ១ ។ អាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណា ដេប្រទេ ផ្កាសា ពួកសព្វព្រហ្មចារិបុគ្គល
 ជាអ្នកគំរាមៀលព្រះអរិយៈ ដំណើរនោះ មិនមែនជាហេតុ មិនមែនជា
 បច្ច័យ ដែលមិនមែន ទាំងឡាយនោះ ធម្មវិស័យសេចក្តីវិភាស
 ទាំង ១០ ប្រការនេះ សេចក្តីវិភាសណាមួយទេ ។

(៨៧) អថទោ កោកាលិកោ កិក្ខុ យេន
 កកវំ ភេទុបសន្តមិ ឧបសន្តមិវា កកវន្តំ អភិវំទេត្វា
 ឯសិទំ ។ ឯសិទំ វ ឯសិទំ វ ឯសិទំ វ ឯសិទំ វ
 កោកាលិកោ កិក្ខុ កកវន្តំ ឯសិទំ វ ឯសិទំ វ
 កន្តំ សារីបុត្តមោក្ខល្លាតា វាចំនាទំ វ ឯសិទំ វ
 វសិកតាទំ ។ មា ហេវំ កោកាលិកោ មា ហេវំ
 កោកាលិកោ មសាទេហិ កោកាលិកោ សារីបុត្ត-
 មោក្ខល្លាទេសុ ទិទ្គំ មេសលា សារីបុត្តមោក្ខល្លាទាទំ ។
 ទុតិយម្បិ ទោ កោកាលិកោ កិក្ខុ កកវន្តំ ឯសិ-
 ទំ វ ឯសិទំ វ មេ កន្តំ កកវំ សទ្ធាយំកោ
 មទ្ធាយំកោ អថទោ វាចំនាទំ វ សារីបុត្តមោក្ខល្លា-
 ទាទំ វ ឯសិទំ វ វសិកតាទំ ។ មា
 ហេវំ កោកាលិកោ មា ហេវំ កោកាលិកោ
 មសាទេហិ កោកាលិកោ សារីបុត្តមោក្ខល្លាទេសុ
 ទិទ្គំ មេសលា សារីបុត្តមោក្ខល្លាទាទំ ។

(៨៨) ត្រាវោ កោកាលិកក្ខុ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគ លុះចូលទៅដល់ កំក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយ
 អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះកោកាលិកក្ខុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ
 កំក្រាបចូលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សារីបុត្ត
 ទិវិមោក្ខល្លាន ជាអ្នកប្រាថ្នាលាមក លុះក្នុងអំណាចវិសេចក្តីប្រាថ្នា
 លាមក ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់កោកាលិកៈ អ្នកកុំនិយាយ
 យ៉ាងនេះ ម្ចាស់កោកាលិកៈ អ្នកកុំនិយាយ យ៉ាងនេះឡើយ ម្ចាស់
 កោកាលិកៈ ចូរអ្នកញ៉ាំងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លា ចំពោះសារីបុត្តទិវិមោក្ខល្លានចុះ
 ព្រោះថា សារីបុត្តទិវិមោក្ខល្លាន ជាអ្នកមានសីល ជាទីស្រឡាញ់ ។
 កោកាលិកក្ខុ ចូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាគំរប់គំរង្សៀតថា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចំរើន ព្រះដ៏មានព្រះភាគ អូរព្រះអង្គជឿយកម្រាប ក៏មែន
 ពិតហើយ តែថា សារីបុត្តទិវិមោក្ខល្លាន ជាអ្នកប្រាថ្នាលាមកប្រាកដ
 លុះក្នុងអំណាចវិសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក ។ ម្ចាស់កោកាលិកៈ អ្នកកុំ
 និយាយយ៉ាងនេះ ម្ចាស់កោកាលិកៈ អ្នកកុំនិយាយ យ៉ាងនេះឡើយ
 ម្ចាស់កោកាលិកៈ អ្នកចូរញ៉ាំងចិត្តឲ្យជ្រះថ្លា ចំពោះសារីបុត្តទិវិមោក្ខល្លាន
 ចុះ ព្រោះថា សារីបុត្តទិវិមោក្ខល្លាន មានសីល ជាទីស្រឡាញ់ ។

កោលដ្ឋិមត្តិយោ អហេសុំ កោលដ្ឋិមត្តិយោ
 ហុត្វា កោលមត្តិយោ អហេសុំ កោលមត្តិយោ
 ហុត្វា អាមលកមត្តិយោ អហេសុំ អាមលក-
 មត្តិយោ ហុត្វា^(១) វេលុវសលាដុកមត្តិយោ អហេសុំ
 វេលុវសលាដុកមត្តិយោ ហុត្វា វិល្លមត្តិយោ^(២) អហេសុំ
 វិល្លមត្តិយោ ហុត្វា បកំដ្ឋិសុ មុត្វញ្ច លោហិតញ្ច
 បក្សវិសុ ។ ស្វាស្សុនំ^(៣) កន្ថលំបត្តសុ សេតិ
 មន្ទោវ វិសកលិកតោ^(៤) ។ អដទោ តុនិបទ្ធក-
 ត្រហ្មា^(៥) យេន កោកាលិកោ កិក្ខុ គេទុប-
 សន្តមិ ឧបសន្តមិ ត្វា វេហាសេ វេត្វា កោកាលិកំ
 កិក្ខុំ ឯតនរោច បសានេហិ កោកាលិក
 សាវិបុត្តោមាត្តល្វានេសុ ចិត្តំ បេសលា សាវិបុត្ត-
 មោត្តល្វានតិ ។ កោសិ ភ្នំ អារុសាតិ ។

១. ម. វិទ្ធក្ខេប វិល្លមត្តិយោ អហេសុំ វិល្លមត្តិយោ ហុត្វានិ ពាយៈ វិស្សុនំ ។
 ២. ម. វិល្លមត្តិយោ ។ ម. វិល្លមត្តិយោ ។ ៣. ម. សោស្សុនំ ។ ៤. ម. វិសកលិកោ ។ ៥. ម. តុត្វញ្ចវេត្វា ។

កំដៅរឡើង ប៉ុន្តែគ្រាប់ព្រា លុះប៉ុន្តែគ្រាប់ព្រាហើយ កំដៅរឡើង
 ប៉ុន្តែផ្លែព្រា លុះប៉ុន្តែផ្លែព្រាហើយ កំដៅរឡើង ប៉ុន្តែផ្លែកន្ទុកព្រា
 លុះប៉ុន្តែផ្លែកន្ទុកព្រាហើយ កំដៅរឡើងប៉ុន្តែក្តីបញ្ជី លុះប៉ុន្តែក្តីបញ្ជីហើយ
 កំដៅរឡើង ប៉ុន្តែផ្លែក្តីបញ្ជី លុះប៉ុន្តែផ្លែក្តីបញ្ជីហើយ ខ្លះទៀតឈាមកំហូរ
 ចេញរោម ។ បានឮថា កោកាលិកកិក្ខុនោះ ដេកលើស្វីករចក
 ដួងដៃដៃលេក ប្រាស់ស្រកាហើយ ។ លំដាប់នោះ កុំ
 បញ្ចេញ^(១) ។ បានចូលទៅរក កោកាលិកកិក្ខុ លុះចូលទៅដល់
 ហើយ កំដៅរឡើងអាសាស ហើយកោលទៅនឹងកោកាលិកកិក្ខុ ដូច្នេះ
 ថា ខ្លាលកោកាលិកៈ ចូរលោកភ្នំនិងចិត្តឱ្យជ្រះថ្លា ចំពោះព្រះសាវិ-
 បុត្តនិងព្រះមាត្តល្វានចុះ ព្រោះថា ព្រះសាវិបុត្តនិងព្រះមាត្តល្វាន
 មានសីល ជាទីស្រឡាញ់ ។ ខ្លាលកាវុសា អ្នកជាអ្វី ។

១. ព្រាហ្មនោះ កាលពីដំបូង ជាព្រះចៅរល្ល្លោះតុចន្តរ ត្រូវជាបង្ខំយ៉ាងលំ
 កោកាលិកកិក្ខុ បានដល់អនាគតនិរិយោភីតក្នុងព្រះលោកដាន់សុត្វានិស ។ អធិកថា ។

អហំ តុដិបទ្ធកាម្រាហ្មតិ ។ នទុ ភំ អាវុសោ
 កកវតា អនាគមី ឡាតានោ អដ កំញារហិ
 វនាតានោ បស្ស យាវត្វា(១) តេ វនិ អបរទ្ធិន្តិ ។
 អដ ខោ តុដិបទ្ធកាម្រាហ្មតិ កោកាលិកំ កិកុំ
 កាថាយ(២) អដ្ឋកាសិ

បុរិសស្ស ហិ ជាតស្ស កុតាវី(៣) ជាយតេ មុខ
 យាយ ចិន្ទតិ អត្តានំ ពាលោ ទុត្តាសំតំ កណំ ។
 យោ ចិន្ទយំ បសំសតិ តំ វា ចិន្ទតំ យោ បសំសិយោ
 វិចំនាតិ មុខេនសោ កាលិ កាលិ នា តេន សុចំ ធិវិន្ទតិ ។

១ ខ. យាវ ។ ២ ឧ. កាតាហិ ។ ៣ ខ. កុចារិ ។

យេនី ជាតុចិបទ្ធកាម្រាហ្ម ។ មាលកាវុសោ ព្រះវិហារព្រះភាគទ្រង់ឡាតា
 ថា អ្នកឯងជាអនាគាមិបុគ្គលហើយតើ ចុះអ្នកឯងមកក្នុងទីនេះ ដើម្បី
 អ្វីទៀត អ្នកឯងចូរមើលតែទូកំហុសរបស់អ្នកនោះចុះ ។ លំដាប់នោះ
 តុចិបទ្ធកាម្រាហ្ម ក៏បានរកលទ្ធិនិកាយកំហុស ដោយសាច់ដូច្នោះថា
 បុគ្គលកាល កាលរកលទ្ធិទុក្ខាសិក ឈ្មោះថា កប្បុរ្តឯង
 ដោយប្តឹងថា គឺផសុភិបាណា ប្តឹងថា គឺផសុភិបាណា
 កើតតែក្នុងមាត់ របស់បុរសជាតិ ដោយលិក ។
 បុគ្គលណា សរសើរនូវបុគ្គលដែលគួរនិទាន កិះរឿលបុគ្គលដែលគួរសរ-
 សើរនោះក្តី បុគ្គលនោះឈ្មោះថា សន្យុន្យុតោស ដោយមាត់ វិមត៌
 មិនបានសេចក្តីសុខ ក្រោមរោគសាធារណ ។

ឧបសម្ព័ន្ធសកល ថេរវេទ

អប្បមត្តោ(១) អយំ កាលំ
 យោ អក្កេសុ ធនបរាជយោ
 (សព្វស្សាបិ សហាបិ អត្តនា)
 អយមេវ មហត្តរោ កាលំ
 យោ សុកតេសុ មនំ បដោសយេ(២) ។
 សតំ សហស្សានំ វិរាទុនានំ
 ធម្មំស ច បញ្ច ច(៣) អត្តនានំ
 យមវ័យករហិ វិរយំ ឧបេតិ
 វាចំ មនស្ស បណិពាយ ហាបកក្ខំ ។

អថទោ កោកាលិកោ ភិក្ខុ កេនេវា-
 ពាធន កាលមកាសិ ។ កាលកតោ ច
 កោកាលិកោ ភិក្ខុ បដុមមិរិបេ ឧបបដ្ឋតិ
 សាវ័កុត្តមោល្លានេសុ ចិត្តំ អាមាដេត្វា ។

១ ម. អប្បមត្តោ ។ ២ ម. ចន្ទសយេ ។ ៣ ឧ. ម ធម្មំសនិ ចញ្ច ច ។

ឧបសម្ព័ន្ធសកល ថេរវេទ

ការបាញ់ ដោយទ្រព្យណា ព្រោះល្បួងគ្នាស់ទាំងឡាយ
 (ព្រមទាំងខ្លួនទាំងអស់)ដាក់ហុសមានប្រមាណតិចៗ បុគ្គល
 ណា ញ៉ាំងចិត្ត ឱ្យប្រឡូស ចំពោះពួកបុគ្គលអ្នកប្រគ្រឹក្ស
 នេះឯង ដាក់ហុសចំក្រែលេង ។ បុគ្គលដ៏កល់ខ្លាចខ្លាច
 ចិត្តដ៏លាមក ហើយនិះជៀសព្រះអរិយៈ រមែងទៅកាន់
 ទោណា ទោនោះ មានទស្សនិកុទៈផង ខឹង យប់
 អត្តទៈ(១) (ដោយឡែកទៀត) ផង ៥ អត្តទៈផង ។

គ្រោះនោះ ភោកាលិកភិក្ខុ ក៏ធ្វើមរណកាល ដោយជម្ងឺនោះ
 ឯង ។ លុះភោកាលិកភិក្ខុ ធ្វើមរណកាលហើយ ក៏ទៅត្រង់
 បទុមនេក ព្រោះថ្នាំដ៏ថ្នាំចិត្តចំពោះគ្រូសាវ័កុត្តនិក្ខន្តព្រះមោក្ខណ៍ ។

១ អត្តទៈថាវា ទំរុទ្ធវិញ ។

អដទោ ព្រហ្មា សហម្បតិ អភិក្កន្តាយ
 រត្តិយា អភិក្កន្តវណ្ណា^(១) កោវលកម្យំ ជេតវនំ
 ទិកាសេត្វា យេន ភក្កវា តេទុបសន្តមិ
 ឧបសន្តមិ ភក្កវន្តំ អភិកំទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។
 ឯកមន្តំ មិគោ^(២) ទោ ព្រហ្មា សហម្បតិ ភក្កវន្តំ
 ឯតទវោច កោកាលិកោ ភន្តេ កិក្កុ កាលកោ
 កាលកោ ច ភន្តេ កោកាលិកោ កិក្កុ
 បទុមនិយំ ឧបបន្នោ សាវិបុត្តមោត្តល្លានេសុ ចិត្តំ
 អាយាជេត្វានិ ។ ឥទមវោច ព្រហ្មា សហម្បតិ
 ឥនំ វត្តា ភក្កវន្តំ អភិកំទេត្វា បទុក្កិណំ កត្វា
 តត្តេវន្តនាយំ ។ អដទោ ភក្កវា តស្សា រត្តិយា
 អទូយេន កិក្កុ អាមន្តេសំ ឥមំ កិក្កុវ វត្តំ ព្រហ្មា
 សហម្បតិ អភិក្កន្តាយ រត្តិយា អភិក្កន្តវណ្ណា
 កោវលកម្យំ ជេតវនំ ទិកាសេត្វា យេនាហំ តេទុប-
 សន្តមិ ឧបសន្តមិ មំ អភិកំទេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋាសិ ។

១ ម. អភិក្កន្តវណ្ណា ។ ២ ម. មិគា ។

គ្រានោះ កាលបើគ្រឿងបឋមយាមកនូវទៅហើយ សហម្បតិព្រហ្ម មាន
 ស្មើនឹងធ្វើវត្តជេតវនំទាំងមូល ឲ្យភ្ញីច្បាស់ ក៏ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយបិទ
 នៅក្នុងទីសមគួរ ។ លុះសហម្បតិព្រហ្មបិទនៅក្នុងទីសមគួរហើយ ក្រាប
 បង្គំចូលព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កោកាលិកកិក្កុ
 ធ្វើមណោកាលទៅហើយ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កោកាលិកកិក្កុធ្វើមណោ-
 កាល ទៅភើតក្នុងបទុមនាម ព្រោះថ្នាំដ៏ថ្នាំកំចិត្តចិញ្ចាញព្រះសាវបុត្តនិទ្ទិព្រះ-
 មោក្ខព្រាម ។ សហម្បតិព្រហ្មបានពោលពាក្យនេះហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ធ្វើប្រទក្សណាហើយ បាត់ចាកទិវនារទៅមួយរំពេច ។
 លំអាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ កាលបើគ្រឿងនោះ កន្លងទៅហើយ
 ទ្រង់គ្រាស់នឹងភិក្កុទាំងមួយថា ម្ចាស់ភិក្កុទាំងមួយ ក្នុងយប់មិញនេះ
 កាលគ្រឿងបឋមយាម កន្លងទៅហើយ សហម្បតិព្រហ្ម មានស្មើនឹង
 ធ្វើវត្តជេតវនំទាំងមូល ឲ្យភ្ញីច្បាស់ ហើយចូលមកកេតថាគរ
 លុះចូលមកដល់ថ្វាយបង្គំគាត់ ហើយបិទនៅ ក្នុងទីសមគួរ ។

ឃ្លាតម្តង បំពេញ ទោ ភិក្ខុវេ ព្រហ្ម
 សហម្បតិ មំ ឯតទរោច កោកាលិកោ កន្ត
 ភិក្ខុ កាលកោ កាលកោ ច កន្ត
 កោកាលិកោ ភិក្ខុ បទុមបិរយំ ឧបបន្នា
 សារីមុន្តមោត្តស្វាដេសុ ចំតុំ អាណាដេត្តាតិ ។
 ឯតទរោច ភិក្ខុវេ ព្រហ្ម សហម្បតិ ឯនំ វត្តា មំ
 អតំវាទេត្តា បទុមុលំ កត្តា តត្តវន្តវាយិកំ ។
 ឃី វុត្ត អញ្ញាតរោ ភិក្ខុ កករុំ ឯតទរោច
 កវិជ័យំ^(១) ទុ ទោ កន្ត បទុមនិរយេ អាណុប្ប
 មាណុំ ។ ជ័យំ ទោ ភិក្ខុ បទុមនិរយេ
 អាណុប្បមាណំ តំ ធន សុត្តរំ សម្ពុត្តំ ឯត្តកាចិ
 វស្សាធិតិ វា ឯត្តកាចិ វស្សាសតាធិតិ វា ឯត្តកាចិ
 វស្សាសហស្សធិតិ វា ឯត្តកាចិ វស្សាសតហស្សា
 ធិតិ វាតិ ។ សញ្ញា បទ កន្ត ឧបមា^(២) កាតុន្តំ ។
 សញ្ញា ភិក្ខុតិ កកវា អរោច សេយ្យថាមំ ភិក្ខុវេ

១ ឧ. វិជ័យំ ។ ២ ឧ. ឧបមំ ។

ខ្មួលភិក្ខុទាំងឡាយ លុះសហម្បតិព្រហ្ម បិទៅ ក្នុងទិសមគ្គរហើយ
 បានពាលនិវត្តនាគដ្ឋានច្នោះ បត់គ្រូព្រះអង្គដំបើង កោកាលិកភិក្ខុធ្វើ
 មរណកាលទៅហើយ បត់គ្រូព្រះអង្គដំបើង កោកាលិកភិក្ខុធ្វើមរណ-
 កាលទៅ ទៅក៏ក្នុងបទុមនិរយេ ព្រោះថ្នាំថ្នាក់បិទ្គនិរយេសារីមុន្តនិវ
 មោត្តស្វា ។ ខ្មួលភិក្ខុទាំងឡាយ សហម្បតិព្រហ្មបានពាលពាក្យ
 នេះ លុះពាលពាក្យនេះហើយ ថ្វាយបង្គំលាភាគ ធ្វើប្រទក្សិណ
 បាត់បាត់ទៅខាងដើមរាជ ។ ឯមុន្តវិញព្រះអង្គព្រះភាគទ្រង់គ្រាស់
 យំនិរយេហើយ ភិក្ខុ ទូរេ ក្រាបថ្វាយបង្គំខ្មួលស្មោះព្រះដំបាចព្រះភាគ
 ដូច្នោះ បត់គ្រូព្រះអង្គដំបើង ប្រមាណនៃកាយ ក្នុងបទុមនិរយេ
 វិនិច្ឆ័យ ។ ព្រះអង្គគ្រាស់ថា ខ្មួលភិក្ខុ ប្រមាណនៃកាយ
 ក្នុងបទុមនិរយេ វិនិច្ឆ័យ ប្រមាណនៃកាយ ក្នុងបទុមនិរយេនោះ
 បុគ្គលមិនតិរិយនិវត្តនា ប៉ុណ្ណោះឆ្នាំ ប៉ុណ្ណោះរយឆ្នាំ ឬប៉ុណ្ណោះពាន់ឆ្នាំ
 ឬក៏ប៉ុណ្ណោះសែនឆ្នាំបានឡើយ ។ បត់គ្រូព្រះអង្គដំបើង ចុះព្រះអង្គ
 ភាចធ្វើសេចក្តីចមាបានវិជ្ជា ។ ព្រះដំបាចព្រះភាគទ្រង់គ្រាស់ថា ខ្មួល
 ភិក្ខុ ភាចធ្វើបាន ដូច្នោះ ទើបគ្រាស់ថា ខ្មួលភិក្ខុទាំងឡាយ ប្រៀបដូច

វិសតិទារិកោ កោសលកោ តិលវាយោ តកោ
 បុរិសា វស្សសតសហស្សស្ស(១) អត្ថយេន ឯកមេតំ
 តិលំ ឧទ្ធរយ្យ ។ ទំប្បតំ ទោ សោ កិក្កុ
 វិសតិទារិកោ កោសលកោ តិលវាយោ ឥមិទា
 ឧបត្តមេន បរិក្កាយំ បរិយាទាមំ កឡេយ្យ ទ ភេរ
 ឯកោ អត្ថនោ ឯរយោ សេយ្យដាមិ កិក្កុ វិសតិ
 អត្ថនា ឯរយោ ឯរមកោ ឯរត្ថនោ ឯរយោ ។
 សេយ្យដាមិ កិក្កុ វិសតិ ឯរត្ថនា ឯរយោ ឯរមកោ
 អតញ្ចា ឯរយោ ។ សេយ្យដាមិ កិក្កុ វិសតិ
 អតញ្ចា ឯរយោ ឯរមកោ អហាយោ ឯរយោ ។
 សេយ្យដាមិ កិក្កុ វិសតិ អហាយោ
 ឯរយោ ឯរមកោ អដាដា ឯរយោ ។

១ ឧ. ឧ. វស្សសស្ស វស្សសស្ស ។

រទេផុកល្អ របស់អ្នកវិជនាកោសលចំណុះ ២០ ទារិកៈ(១) (វស្សក)
 កន្លងទៅបាន ១ វិសេនា មានបុរសម្នាក់ រើសយកល្អ ១ គ្រាប់ ។ គំរី
 រទេរទោះចេញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ រទេផុកល្អ របស់អ្នកវិជនាកោសល
 ចំណុះ ២០ ទារិកៈរទោះដល់ខ្លួនកាអស់លើទីទៅ ហើយសេចក្តីគ្រឿង
 រទេះឈ្មោះថា ជាប់ហ៍ស្រទៅឡើយ ឯអត្ថនោក ១ មិនជាប់ផ្សំចុះទ
 ម្ចាស់ភិក្ខុ ដូចជា អត្ថនៈ(២) នោ ២០ ត្រូវជា ឯរត្ថនោ ១ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុ ដូចជា ឯរត្ថនោ ២០ ត្រូវជា អត្ថនោ ១ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុ ដូចជា អត្ថនោ ២០ ត្រូវជា អហាយោ ១ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុ ដូចជា អហាយោ ២០ ត្រូវជា អដាដោ ១ ។

១ . ៤ ចន្ទៈ របស់អ្នកវិជនា ត្រូវជាមួយចន្ទៈ ក្នុងវិជនាកោសល ៤ ចន្ទៈ របស់អ្នក
 វិជនាកោសលនោះ ត្រូវជាមួយមួយចន្ទៈ ៤ អម្បកៈត្រូវជាមួយចន្ទៈ ៤ ទោះ
 ត្រូវជាមួយមួយចន្ទៈ ៤ មិនត្រូវជាមួយមួយ ។ អន្តិកថា ។

២ ពាក្យ អត្ថនោនេះជាឈ្មោះនៃការរាប់ចំណុះសត្វ ដែលជេរទៅ ក្នុងនេះក៏ដូចនោះ
 ជា ឧបសម្ព័ន្ធនៃវិសេនា គឺសំខ្លួនមួយវិសេនាឈ្មោះថា ១ កោដិ ១ រយវិសេនាកោដិឈ្មោះ
 ថា ១ ពកោដិ ១ រយវិសេនាពកោដិឈ្មោះថា ១ កោដិច្បកោដិ ១ រយវិសេនាកោដិច្បកោដិឈ្មោះថា
 ១ គហុក ១ រយវិសេនាគហុកឈ្មោះថា ១ មិត្តបុគ្គល ១ រយវិសេនាមិត្តបុគ្គលឈ្មោះថា ១ អត្ថនៈ
 វិសេនាគំរីអត្ថនៈឈ្មោះថា ឯរត្ថនៈ ។ ឯរយនោះ គឺជានិមិត្តប្រយោជន៍សត្វ ។ អន្តិកថា ។

សេយ្យថាបិ ភិក្ខុ វិសតិ អដដា ធិរយា
 ឯវាមគោ កុមុនោ ធិរយា ។ សេយ្យថាបិ
 ភិក្ខុ វិសតិ កុមុនា ធិរយា ឯវាមគោ
 សោគន្ធិកោ ធិរយា ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុ
 វិសតិ សោគន្ធិកា ធិរយា ឯវាមគោ
 ឧប្បលោ^(១) ធិរយា ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុ
 វិសតិ ឧប្បលា ធិរយា ឯវាមគោ បុណ្ណិកា
 ធិរយា ។ សេយ្យថាបិ ភិក្ខុ វិសតិ បុណ្ណិកា
 ធិរយា ឯវាមគោ បទុនោ ធិរយា ។ បទុមំ
 ទោ បទ ភិក្ខុ ធិរយំ គោតាលិកោ ភិក្ខុ
 ឧបបន្ថោ សាវ័បុត្តមោគ្គល្លាទេសុ ធិត្ថំ អាណាដ-
 ត្វាតិ ។ ឥនមភោច ភគវា ឥនំ វគ្គាទ
 សុគតោ អថាបរិ ឯតនាភោច សត្វា
 បុរិសស្ស ហិ ជាតស្ស កុដារិ ជាយតេ មុខ
 យាយ ធិន្ទតិ អត្តាធិ ពាលោ ទុក្ខាសិតិ ភសិ ។

១. ឧ. ប. ឧប្បលោ ។

ខ្នាលភិក្ខុ ដូចជា អដដនោ ២០ ត្រូវជា កុមុនោ ១ ។ ខ្នាលភិក្ខុ ដូច
 ជា កុមុនោ ២០ ត្រូវជា សោគន្ធិកោ ១ ។ ខ្នាលភិក្ខុ ដូចជា
 សោគន្ធិកោ ២០ ត្រូវជា ឧប្បលោ ១ ។ ខ្នាលភិក្ខុ ដូចជា
 ឧប្បលោ ២០ ត្រូវជា បុណ្ណិកោ ១ ។ ខ្នាលភិក្ខុ ដូចជា បុណ្ណិកោ
 ២០ ត្រូវជា បទុមនោ ១ ។ ខ្នាលភិក្ខុ ដូចជា គោតាលិកោ ទៅកើត
 ក្នុងបទុមនោ ព្រោះថ្នាំដ៏ថ្លៃកំច្បុកចំពោះសាវ័បុត្តនិមោគ្គល្លា ។ ព្រោះមាន
 ព្រះភោគ ត្រង់សំដែងធម៌នេះហើយ ព្រះសុគតជាព្រះសាស្តា បុរ-
 សំដែងធម៌នេះហើយ ទើបសំដែងភាពនេះទៅទៀតថា

បុគ្គលភាវ កាលពោលខ្លឹមាក្សត្រាសិត ឈ្មោះថា កាប់
 ខ្លឹមខ្លួន ដោយថ្នាំថៅកែដុសកំចាតា ថ្នាំថៅកែដុសកំចា
 នោះ កែកើតក្នុងទាក់ របស់បុរសជាតិ ដោយពិត ។

យោ និទ្ទិយំ បសិសតិ តំ វា និទ្ទតិ យោ បសិសិយោ
វិចិជាតិ មុខេន សោ កាលំ កាលំ ធា តេន សុទំ នវិទ្ទតិ ។
អប្បមត្តោ អយំ កាលំ យោ អត្តសុ ននបរាជយោ

(សព្វស្សាចិ សហាបំ អត្តនា)
អយមេវ មហាត្តរោ កាលំ
យោ សុតតេសុ មនំ បនោសយេ ។
សតំ សហស្សនំ និវត្តនានំ
ធន្តិស ច បក្ស ៥^(៧) អព្វនានិ
យមវយករហំ និវយំ ឧបេតិ
វានំ មនក្ខ បណំ ធាយ ចាបកត្តំ ។

[៧៦] អថទោ ភាយស្សា សាវិប្បត្តោ យេន
កកវា តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិត្វា កកវន្តំ
អកិវានេត្វា ឯកមន្តំ មិសិទិ ។ ឯកមន្តំ មិសិទ្ធិ
ទោ ភាយស្សន្តំ សាវិប្បត្តំ កកវា ឯតនវោច

១ ១. ម. ធន្តិសតិ បក្ស ៥ ។

បុគ្គលណា សារសំខេបុគ្គលវិសេសខេនិទ្ធា ច្នតិះវៀលបុគ្គលវិសេ
គុសារសី បុគ្គលនោះឈ្មោះថាសន្សំខ្លះទាសដោយមាត់ វែមនិមិម
បុសេចក្តីសុខ ព្រោះទោសនោះទេ ។

ការពាក្យ ដោយទ្រព្យណា ព្រោះល្បែងកាលំ តាំងឡាយ ព្រម
តាំងខ្លួនតាំងអស់ ការពាក្យ នេះឈ្មោះថា កំហុសមានប្រមាណ
តិចទេ បុគ្គលណា ញ៉ាំងចិត្តឱ្យប្រទូស្ត ចំពោះក្នុងបុគ្គល
វិសេសប្រព្រឹត្តល្អ បុគ្គលនេះឯង ទើបឈ្មោះថា មានកំហុសចំព្រៃ
លែង ។ បុគ្គលដ៏កលំវាចានិចិត្តដ៏លាមក តិះវៀលព្រះភិរិយៈ
វែមនិទៅកើត ក្នុងទកណា ទារកនោះ មានមួយសែននិរក្ខៈ
នឹង ក្នុង និរក្ខៈ (ដោយឱ្យករឡើង) ផង ៥ អក្ខរៈផង ។

[៧៧] ព្រោះនោះ ព្រះសាវិប្បត្តដ៏មានភាយ ចូលទៅគាល់
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបបង្គំបង្គំព្រះដ៏មានព្រះ
ភាគ ហើយអង្គុយ ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះសាវិប្បត្តដ៏មានភាយ
អង្គុយ ក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ក៏ត្រាស់សួរដូច្នោះថា

កតិ ទុ ទោ សារីរុត្ត ទីណាសវស្ស កិក្កុយោ
 តលាទិ យេហិ តលេហិ សមន្តាគតោ ទីណាសវេ
 កិក្កុ អាសវាទំ ទយំ បដិជាតាតិ ទីណា មេ អាសវាតិ ។
 ធន កន្ថេ ទីណាសវស្ស កិក្កុយោ តលាទិ យេហិ
 តលេហិ សមន្តាគតោ ទីណាសវេ កិក្កុ អាសវាទំ
 ទយំ បដិជាតាតិ ទីណា មេ អាសវាតិ ។
 កតតមាទិ ធន ។ ឥទ កន្ថេ ទីណាសវស្ស
 កិក្កុយោ អនិច្ចតោ សទ្ធវេ សង្ខារ យជាត្វតំ
 សម្មច្បញ្ញាយ សុទិដ្ឋា ហោន្តិ ។ យេម្បិ កន្ថេ
 ទីណាសវស្ស កិក្កុយោ អនិច្ចតោ សទ្ធវេ សង្ខារ
 យជាត្វតំ សម្មច្បញ្ញាយ សុទិដ្ឋា ហោន្តិ ឥទម្បិ(១)
 កន្ថេ ទីណាសវស្ស កិក្កុយោ តលំ ហោតិ យំ
 តលំ អាគម្ម ទីណាសវេ កិក្កុ អាសវាទំ ទយំ
 បដិជាតាតិ ទីណា មេ អាសវាតិ ។

១ អយំ ចិសន្តោ អយុត្តោ ។ លេ ហិ តម ចិសន្តោ សព្វគ្នាសេ ធម្មិ
 ទុតិយបេ ធម្មន្តោយេ ។

ខ្លាសសរីរុត្ត កិក្កុជាទីណាស្រព ប្រកបដោយកំឡាំងទាំងឡាយណា
 រមែងប្តេជ្ញាខ្ញុំការកសិវេវៃនៃកសិវៈថា កសិវៈរបស់ពាក្យអញ អស់
 ហើយកំឡាំងរបស់កិក្កុ ជាទីណាស្រពនោះតើមានចំខ្លួន ។ បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន កិក្កុជាទីណាស្រព ប្រកបដោយកំឡាំងទាំងឡាយណា រមែង
 ប្តេជ្ញាខ្ញុំការកសិវេវៃ នៃកសិវៈថា កសិវៈរបស់ពាក្យអញ អស់ហើយ
 កំឡាំងរបស់កិក្កុ ជាទីណាស្រពនោះ មាន ១០ យ៉ាង ។ កំឡាំង ១០
 យ៉ាងនីមួយៗ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កិក្កុជាទីណាស្រព ក្នុង
 សាសនានេះ ពិចារណាយើញច្បាស់ខ្ញុំសង្ខារទាំងពួង ដោយសេចក្តី
 ថា មិនទៀង ដោយបញ្ញាដ៏ប្រៃសណីយ៍ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កិក្កុ
 ជាទីណាស្រព ពិចារណាយើញច្បាស់ខ្ញុំសង្ខារទាំងពួង ដោយសេចក្តី
 ថា មិនទៀង ដោយបញ្ញាដ៏ប្រៃសណីយ៍ ដោយហេតុណា បពិត្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន នេះ ឯងចាត់ដាក់កំឡាំងរបស់កិក្កុជាទីណាស្រព ដែលទាំង
 ឡើយកិក្កុជាទីណាស្រព កស្រយខ្ញុំកំឡាំងហើយ ទើបប្តេជ្ញាខ្ញុំការកសិ
 វេវៃ នៃកសិវៈទាំងឡាយថា កសិវៈរបស់ពាក្យអញ អស់ហើយ ។ ។

បុទ ចេវំ កន្តេ ចំណាសវស្ស កិក្កុនោ អង្ការកា-
 សុបហ កាមា យថាភូតំ សឌ្ឍប្បញ្ញាយ សុទិដ្ឋា
 ហោន្តំ ។ យឿ កន្តេ ចំណាសវស្ស កិក្កុនោ
 អង្ការកាសុបហ កាមា យថាភូតំ សឌ្ឍប្បញ្ញាយ
 សុទិដ្ឋា ហោន្តំ វេទម្បិ កន្តេ ចំណាសវស្ស
 កិក្កុនោ តលំ ហោតិ យំ តលំ អាតម្ម ចំណាសវេ
 កិក្កុ អាសវាតំ ទយំ បដិជាចាតិ ចំណា មេ
 អាសវាតំ ។ បុទ ចេវំ កន្តេ ចំណាសវស្ស
 កិក្កុនោ វិវេកនិដ្ឋំ ចិត្តំ ហោតិ វិវេកហោណំ វិវេក-
 បញ្ញាវំ វិវេកដ្ឋំ ទេកុម្មារិកំ^(១) ឡង្គិក្កតំ សព្វសោ
 អាសវដ្ឋានិយេហំ ធម្មេហំ ។ យឿ កន្តេ
 ចំណាសវស្ស កិក្កុនោ វិវេកនិដ្ឋំ ចិត្តំ ហោតិ
 វិវេកហោណំ វិវេកបញ្ញាវំ វិវេកដ្ឋំ ទេកុម្មារិកំ
 ឡង្គិក្កតំ សព្វសោ អាសវដ្ឋានិយេហំ ធម្មេហំ
 វេទម្បិ កន្តេ ចំណាសវស្ស កិក្កុនោ តលំ ហោតិ

១ ឧ. សកត្តិវេទ និក្ខម្ហារិកំ ។

បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មួយទៀត កិក្កុនោចំណាស្រព ពិចារណា
 ឃើញច្បាស់ខ្លះក្នុងចំណោមខ្លះ មានឧបមាដូចរណ្តៅរើកេរ្តិ៍ ដោយ
 បញ្ញាដ៏ប្រពៃតាមវិធាន ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កិក្កុនោចំណាស្រព
 ពិចារណាឃើញច្បាស់ ខ្លះក្នុងចំណោមខ្លះ មានឧបមាដូចរណ្តៅរើកេរ្តិ៍
 កេរ្តិ៍ ដោយបញ្ញាដ៏ប្រពៃតាមវិធាន ដោយហេតុណា បពិត្រព្រះអង្គដ៏
 ចម្រើន ទេវេន្ទ ចាត់ដាក់ច្បាំងរបស់កិក្កុនោចំណាស្រព ដែលនាំឱ្យកិក្កុនោ
 ចំណាស្រព អាស្រ័យខ្លួនច្បាំងហើយ ទើបប្តេជ្ញាខ្លួនការអស់ទៅនៃអាសវៈ
 ចំណាស្រព ចំណាស្រព ចំណាស្រព របស់តាគ្នាអញ អស់ហើយ ។ ។
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មួយទៀត កិក្កុនោចំណាស្រព មានចិត្តខុស
 ទៅកាន់វិវេក ឈមទៅកាន់វិវេក ទោទន់ទៅកាន់វិវេក បិកាទៅកាន់វិវេក
 ត្រេកអរក្នុងការចេញចាកកាម ជាចិត្តវិចារណាដ៏ចំណាស្រព ដែល
 ជាចំណាស្រព ដោយប្រការចំណាស្រព ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន កិក្កុ
 នោចំណាស្រព មានចិត្តខុសទៅកាន់វិវេក ឈមទៅកាន់វិវេក ទោទន់ទៅកាន់
 វិវេក បិកាទៅកាន់វិវេក ត្រេកអរក្នុងការចេញចាកកាម ជា ចិត្តវិចារណាដ៏
 ចំណាស្រព ដែលជាចំណាស្រព ដោយប្រការចំណាស្រព ដោយហេតុ
 ណា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ទេវេន្ទ ចាត់ដាក់ច្បាំងរបស់កិក្កុនោចំណាស្រព

យំ ពលំ អាគម្ម ទីណាសវេកំ កិក្ខុ អាសវាជំ ខយំ
 បដិជាធាតិ ទីណា មេ អាសវាតិ ។ បុណ ចបំ
 កន្តេ ទីណាសវស្ស កិក្ខុនោ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានា
 ការិកា ហោត្តិ សុការិកា ។ យឃ្យំ កន្តេ
 ទីណាសវស្ស កិក្ខុនោ ចត្តារោ សតិប្បដ្ឋានា
 ការិកា ហោត្តិ សុការិកា ឥន្ទឃ្យំ កន្តេ ទីណា-
 សវស្ស កិក្ខុនោ ពលំ ហោតិ យំ ពលំ
 អាគម្ម ទីណាសវេកំ កិក្ខុ អាសវាជំ ខយំ បដិ-
 ជាធាតិ ទីណា មេ អាសវាតិ ។ បុណ ចបំ
 កន្តេ ទីណាសវស្ស កិក្ខុនោ ចត្តារោ សម្មប្បដ្ឋានា
 ការិកា ហោត្តិ សុការិកា... ចត្តារោ ឥន្ទិប្បដ្ឋានា
 ការិកា ហោត្តិ សុការិកា... បញ្ចិវ្រ្ម័យោនិ បញ្ច
 ពលានិ ការិកានិ ហោត្តិ សុការិកានិ... សក្ក
 ពោជ្ឈង្គំ ការិកា ហោត្តិ សុការិកា... អវិយោ
 អដ្ឋង្គិកោ មត្តោ ការិកា ហោតិ សុការិកា ។

ដែលនាំឱ្យភិក្ខុជាទីណាស្រព កាស្រ័យខ្ញុំកំឡាំងហើយ ទើបប្តេជ្ញាខ្ញុំ
 ការអស់ទៅនៃកាសវៈចាំនិទ្យាយថា កាសវៈចាំនិទ្យាយ របស់ពន្ធុកញ
 អស់ហើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មួយទៀត ភិក្ខុជាទីណាស្រព
 ចម្រើន អប័រិណ្ណហើយ ខ្ញុំសតិប្បដ្ឋាន ៤ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ភិក្ខុជាទីណាស្រពបានចម្រើន អប័រិណ្ណហើយ ខ្ញុំសតិប្បដ្ឋាន ៤ ដោយ
 ហេតុណា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន នេះឯង ចាត់ដាក់ខ្ញុំឯង របស់ភិក្ខុជា
 ទីណាស្រព ដែលនាំឱ្យភិក្ខុជាទីណាស្រព កាស្រ័យខ្ញុំកំឡាំងហើយ
 ទើបប្តេជ្ញាខ្ញុំការអស់ទៅនៃកាសវៈចាំនិទ្យាយថា កាសវៈរបស់ពន្ធុកញ
 អស់ហើយ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មួយទៀត ភិក្ខុជាទីណា-
 ស្រពបានចម្រើន អប័រិណ្ណហើយ ខ្ញុំសម្មប្បដ្ឋាន ៤... ។ ចម្រើន អប័
 រិណ្ណហើយ ខ្ញុំឥន្ទិប្បដ្ឋាន... ។ ចម្រើន អប័រិណ្ណហើយ ខ្ញុំអវិយោ
 ៨ ពលៈ ៨... ។ ចម្រើន អប័រិណ្ណហើយ ខ្ញុំពោជ្ឈង្គ ៨... ។
 ចម្រើន អប័រិណ្ណហើយ ខ្ញុំអដ្ឋង្គិកោសិវា ប្រកបដោយអង្គ ៨ ។

យម្បិ កន្លែ ទិណសវស្ស កិក្កុនោ អវំយោ
 អង្គុត្តោ មត្តោ ភារិកា ហោតិ សុភារិកា
 វនម្បិ កន្លែ ទិណសវស្ស កិក្កុនោ ពលំ ហោតិ
 យំ ពលំ អកម្ម ទិណសវស្ស កិក្កុ អាសវនំ
 ទយំ បដិជាតតិ ទិណ មេ អាសវតិ ។
 វនម្បិ កន្លែ ទិណសវស្ស កិក្កុនោ
 ពលានិ យេហិ ពលេហិ សមញ្ញាកតោ ទិណសវស្ស
 កិក្កុ អាសវនំ ទយំ បដិជាតតិ ទិណ មេ
 អាសវតិ ។

វេរិវន្តោ ចនុត្តោ ។

ធម្មប្បទានំ

វាហុនោ ចានន្តោ ច បុណ្ណិយោ ច ប្បាតារណំ
 កត្តិ អញ្ញា ធម្មារណំ តោ តារណំ តោ ច ពលានិ ច(១)។

១ ប. វាហានត្តោ បុណ្ណិយោ ប្បាតារណំ ធម្មារណំ
 ធម្មិយោ សកោកមិ ទិណសវស្សេន ហនិ ។

បតិក្រព្រះអង្គដំបើង កិក្កុជាទិណស្រព ចំរើន អប័រិណ្ណ ហើយ
 ខ្លឹមន្តប្រសើរ ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដោយហេតុណា បតិក្រព្រះ
 អង្គដំបើង នេះឯង ចាក់ជាក់ខ្សាំង របស់កិក្កុជាទិណស្រព ដែលចាំ
 ឲ្យកិក្កុជាទិណស្រព ពស្រ័យខ្លឹមខ្សាំងហើយ ទើបប្តូរខ្លឹមការ
 អស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយថា អាសវៈទាំងឡាយ របស់កាត្មាបញ្ច
 អស់ហើយ ។ ។ បតិក្រព្រះអង្គដំបើង កិក្កុជាទិណស្រព
 ប្រកបដោយកំខ្សាំងទាំងឡាយណា ប្តូរខ្លឹមការអស់ទៅ នៃអាសវៈ
 ទាំងឡាយថា អាសវៈទាំងឡាយ របស់កាត្មាបញ្ច អស់ហើយ កំខ្សាំង
 របស់កិក្កុ ជាទិណស្រពនោះមាន ១០ យ៉ាងនេះឯង ។

ធម៌ វេរិវន្តំ ២ ។

ឧទ្ធានំនៃប្រែវិគ្គនោះ គឺ

និយាយអំពីព្រះវាហុនត្តោ ១ ព្រះកាត្មានត្តោ ១ ព្រះបុណ្ណិយ-
 ត្តោ ១ កាត្មារណសអ្នកអហេតុផល ១ កិក្កុតារណសអ្នក ១ កាត្មាប-
 ញ្ចសហេតុ ១ អនិការណំ ១ កោកាណិកកិក្កុ ១ កំខ្សាំង ១ ។

ឧបាលកវិញ្ញា បញ្ចមោ

(៧០) ឯកំ សមយំ ភគវំ សារត្ថិយំ វិហារតិ
ជេតវេន អនាថបិណ្ឌិតេស្ស អាហមេ ។ អថទោ
អនាថបិណ្ឌិតោ កហមតិ យេន ភគវំ តេទុបសន្តិមិ
ឧបសន្តិមិត្វា ភគវន្តំ អភិវំទេត្វា ឯកមន្តំ ឯសិទិ។
ឯកមន្តំ ឯសិទិ ទោ អនាថបិណ្ឌិតំ កហមតិ
ភគវំ ឯតទវេន ទសយិមេ កហមតិ កាមភោតិ-
យោ(១) សន្តោ សិវិជ្ជមាតា លោកស្មី ។ កតមេ
ទស ។ ៧០ កហមតិ ឯតទវោ កាមភោតិ
អនម្មេន កោតេ បរិយេសតិ សាហានេន អនម្មេន
កោតេ បរិយេសិត្វា សាហានេន ន អត្តានំ សុទេតិ
បិទេតិ(២) ន សិវិភជតំ ន បុញ្ញានំ កហេតិ ។
៧០ បទ កហមតិ ឯតទវោ កាមភោតិ
អនម្មេន កោតេ បរិយេសតិ សាហានេន អនម្មេន
កោតេ បរិយេសិត្វា សាហានេន អត្តានំ សុទេតិ

១ ម. ម. ពមភោតិ ។ ២ ម. ៨ បិទេតិ ។

ឧបាលកវិញ្ញា ទី ៥

(៧១) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្ត
ជេតពន របស់អនាថបិណ្ឌិតេស្មី ដ៏ត្រូវសាវត្ថុ ។ គ្រាពោះ អនាថ-
បិណ្ឌិតហមតិ ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ក្រាម
ផ្ទាយបង្កីព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយ ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះ
អនាថបិណ្ឌិតហមតិ បានអង្គុយ ក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ទ្រង់ប្រាប់ថា ម្ចាស់ហមតិ អ្នកបរិភោគតាមនេះ មាន ១០
ពួក ក្នុងលោក ។ ១០ ពួក តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់ហមតិ ក្នុង
លោកនេះ មានអ្នកបរិភោគៈតាមខ្លះ សួរសួរសុខទុក្ខព្រះតាំង
ខ្សោយ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ លុះសួរសួរ
ព្រះភាគៈតាំងខ្សោយ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនគេបាន
មកហើយ មិនធ្វើខ្លួនឱ្យបានសុខ ឡើយ មិនចែកវេលា មិនធ្វើបុណ្យ
តាំងខ្សោយ ១ ។ ម្ចាស់ហមតិ ក្នុងលោកនេះ បានអ្នកបរិភោគ
តាមខ្លះ សួរសួរសុខទុក្ខព្រះតាំងខ្សោយ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែង
សង្កត់សង្កិនគេ លុះសួរសួរសុខទុក្ខព្រះតាំងខ្សោយ មិនត្រូវតាម
គន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ បានមកហើយ ធ្វើខ្លួនឱ្យបានសុខ

បំណង ១ សំរឹកជតំ ១ បុព្វាណំ ករោតិ ។ ឥឡ
 បទ កហបតិ ឯកោតោ កាមកោតិ អនម្មេន
 កោតេ បរិយេសតិ សាហាសេន អនម្មេន កោតេ
 បរិយេសិត្វា សាហាសេន អត្តានំ សុខេតិ បំណង
 សំរឹកជតំ បុព្វាណំ ករោតិ ។ ឥឡ បទ កហបតិ
 ឯកោតោ កាមកោតិ ធម្មានម្មេន កោតេ បរិយេសតិ
 សាហាសេនមិ អសាហាសេនមិ ធម្មានម្មេន កោតេ
 បរិយេសិត្វា សាហាសេនមិ អសាហាសេនមិ ១
 អត្តានំ សុខេតិ បំណង ១ សំរឹកជតំ ១ បុព្វាណំ
 ករោតិ ។ ឥឡ បទ កហបតិ ឯកោតោ កាម-
 កោតិ ធម្មានម្មេន កោតេ បរិយេសតិ សាហាសេនមិ
 អសាហាសេនមិ ធម្មានម្មេន កោតេ បរិយេសិត្វា
 សាហាសេនមិ អសាហាសេនមិ អត្តានំ សុខេតិ បំណង

ឱវុត្តក តែមិនចែកលែក មិនធ្វើបុណ្យចាំទិព្វាយ ១ ។ ម្ចាស់គហបតិ
 ក្នុងលោកនេះ មានអ្នកបរិភោគកាមទ្វារ សុវស្សនិកោតោចាំទិព្វាយ មិន
 ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិន លុះសុវស្សនិកោតោចាំទិព្វាយ
 មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិន គេបានមកហើយ ធ្វើខ្លួនឱ្យ
 បានសុខ ឱវុត្តក ចាំទិព្វាយលែក ធ្វើបុណ្យចាំទិព្វាយ ១ ។ ម្ចាស់គហ-
 បតិ ក្នុងលោកនេះ មានអ្នកបរិភោគកាមទ្វារ សុវស្សនិកោតោចាំទិ
 ព្វាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់
 សង្កិនគឺមាន លុះសុវស្សនិកោតោចាំទិព្វាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ មិន
 ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនគឺមាន មិនកំហែងសង្កត់សង្កិន
 គឺមាន បានមកហើយ មិនធ្វើខ្លួនឱ្យបានសុខ ឱវុត្តក មិនចែកលែក
 មិនធ្វើបុណ្យចាំទិព្វាយ ១ ។ ម្ចាស់គហបតិ ក្នុងលោកនេះ មានអ្នក
 បរិភោគកាមទ្វារ សុវស្សនិកោតោចាំទិព្វាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌
 មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនគឺមាន មិនកំហែងសង្កត់
 សង្កិនគឺមាន លុះសុវស្សនិកោតោចាំទិព្វាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌
 មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនគឺមាន មិនកំហែង
 សង្កត់សង្កិនគឺមាន បានមកហើយ ធ្វើខ្លួនឱ្យបានសុខ ឱវុត្តក

ន សំរឹកជតិ ន បុញ្ញានិ ករោតិ ។ វេទ បទ
 កហមតិ ឯកតោ កាមកោតិ ធម្មាធម្មេន
 កោតេ បរិយសតិ សាហសេនមិ អសាហសេនមិ
 ធម្មាធម្មេន កោតេ បរិយសតិ សាហសេនមិ
 អសាហសេនមិ អត្តានំ សុខេតិ មិទេតិ សំរឹកជតិ
 បុញ្ញានិ ករោតិ ។ វេទ បទ កហមតិ
 ឯកតោ កាមកោតិ ធម្មេន កោតេ បរិយសតិ
 អសាហសេន ធម្មេន កោតេ បរិយសតិ
 អសាហសេន ន អត្តានំ សុខេតិ មិទេតិ ន
 សំរឹកជតិ ន បុញ្ញានិ ករោតិ ។ វេទ បទ
 កហមតិ ឯកតោ កាមកោតិ ធម្មេន កោតេ
 បរិយសតិ អសាហសេន ធម្មេន កោតេ
 បរិយសតិ អសាហសេន អត្តានំ សុខេតិ
 មិទេតិ ន សំរឹកជតិ ន បុញ្ញានិ ករោតិ ។

តែបាស់មិនចែកវិលក មិនធ្វើបុណ្យចាំនិទ្ធាយ ១ ។ ម្ចាស់គបេបតិ
 ក្នុងលោកនេះ បានអ្នកបរិភោគតាមខ្លះ សូរស្រង្រកោតៈចាំនិទ្ធាយ
 ត្រូវតាមគន្លងដំបូង មិនត្រូវតាមគន្លងដំបូង . គឺកំហែងសន្តិក
 សន្តិកគេក៏មាន មិនកំហែងសន្តិកសន្តិកគេក៏មាន លុះសូរស្រង្រកោតៈ
 ចាំនិទ្ធាយ ត្រូវតាមគន្លងដំបូង មិនត្រូវតាមគន្លងដំបូង គឺកំហែង
 សន្តិកសន្តិកគេក៏មាន មិនកំហែងសន្តិកសន្តិកគេក៏មាន បានមកហើយ
 ធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យឆ្អែត ចែកវិលក ធ្វើបុណ្យចាំនិទ្ធាយ ១ ។
 ម្ចាស់គបេបតិ ក្នុងលោកនេះ បានអ្នកបរិភោគតាមខ្លះ សូរស្រង្រកោតៈ
 ចាំនិទ្ធាយ ត្រូវតាមគន្លងដំបូង គឺមិនកំហែងសន្តិកសន្តិកគេ លុះសូរស្រង្រ
 កោតៈចាំនិទ្ធាយ ត្រូវតាមគន្លងដំបូង គឺមិនកំហែងសន្តិកសន្តិកគេ បាន
 មកហើយ មិនធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យឆ្អែត មិនចែកវិលក មិនធ្វើបុណ្យ
 ចាំនិទ្ធាយ ១ ។ ម្ចាស់គបេបតិ ក្នុងលោកនេះ បានអ្នកបរិភោគតាម
 ខ្លះ សូរស្រង្រកោតៈចាំនិទ្ធាយ ត្រូវតាមគន្លងដំបូង គឺមិនកំហែង
 សន្តិកសន្តិកគេ លុះសូរស្រង្រកោតៈចាំនិទ្ធាយ ត្រូវតាមគន្លងដំបូង
 គឺមិនកំហែងសន្តិកសន្តិកគេ បានមកហើយ ធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ
 ឲ្យឆ្អែត តែបាស់ មិនចែកវិលក មិនធ្វើបុណ្យចាំនិទ្ធាយ ១ ។

ឥន បន គហបតី ឯកោត្តោ តោមភោតី ធម្មេន
 ភោតេ បរិយេសតិ អសាហសេន ធម្មេន ភោតេ
 បរិយេសិត្វា អសាហសេន អត្តានំ សុទេតិ
 មិនេតិ សំវិកជតិ បុត្តានិ ករោតិ តេ ច ភោតេ
 កតិកោ អុត្តិកោ អន្ល្ហបន្ទោ អនាជីវេនស្សវី
 អនិស្សវណប្បញ្ញោ បរិកុញ្ញតិ ។ ឥន បន
 គហបតី ឯកោត្តោ តោមភោតី ធម្មេន ភោតេ
 បរិយេសតិ អសាហសេន ធម្មេន ភោតេ
 បរិយេសិត្វា អសាហសេន អត្តានំ សុទេតិ
 មិនេតិ សំវិកជតិ បុត្តានិ ករោតិ តេ ច
 ភោតេ អតតិកោ អុត្តិកោ អន្ល្ហបន្ទោ អនិស្សវ-
 នស្សវី និស្សវណប្បញ្ញោ បរិកុញ្ញតិ ។ តត្រ
 គហបតី យាយំ តោមភោតី អធម្មេន ភោតេ
 បរិយេសតិ សាហសេន អធម្មេន ភោតេ
 បរិយេសិត្វា សាហសេន ច អត្តានំ សុទេតិ

ខ្នាលគហបតី ក្នុងលោកនេះ មានអ្នកបរិភោគតាមខ្លះ សូរស្រវិស្វរិកោភោតៈ
 ទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ សុរសូរស្រវិស្វរិ-
 កោភោតៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ បាន
 មកហើយ ធ្វើខ្លួនឱ្យបានសុខ ឱ្យឆ្អែក ចែករំលែក ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ
 តែនៅដក់ ជ្រប់ ឈ្នាក់ចិត្តនឹងភោតៈទាំងនោះ មិនឃើញរោគស មិនមាន
 បញ្ហាជាគ្រឿងរើខ្លួន ហើយចេះតែបរិភោគ ១ ។ ខ្នាលគហបតី ក្នុង
 លោកនេះ មានអ្នកបរិភោគតាមខ្លះ សូរស្រវិស្វរិកោភោតៈទាំងឡាយ ត្រូវតាម
 គន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ សុរសូរស្រវិស្វរិកោភោតៈទាំងឡាយ
 ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ បានមកហើយ ធ្វើខ្លួនឱ្យ
 បានសុខ ឱ្យឆ្អែក ចែករំលែក ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ថែមទាំងមិនដក់ មិន
 ជ្រប់ មិនឈ្នាក់ចិត្តនឹងភោតៈទាំងនោះទេ ឃើញរោគស មានបញ្ហាជាគ្រឿង
 រើខ្លួន ហើយបរិភោគ ១ ។ ខ្នាលគហបតី បណ្តាអ្នកបរិភោគតាមទាំងនោះ
 អ្នកបរិភោគតាមណា សូរស្រវិស្វរិកោភោតៈទាំងឡាយ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌
 គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ សុរសូរស្រវិស្វរិកោភោតៈទាំងឡាយ មិនត្រូវការ
 គន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនគេបានមកហើយ មិនធ្វើខ្លួនឱ្យបានសុខ

បំណង ១ សំរឹកជតិ ១ បុត្តានិ កកោតិ
 អយំ កហមតិ កាមភោតិ តិហំ ហំណេហំ
 ការយោ អនម្មេន កោតេ បរិយេសតិ សាហសេ-
 ណាតិ ឥមិណ បវមេន ហំណេន ការយោ ១
 អត្តានំ សុខេតិ បំណេតិ ឥមិណ ទុតិយេន
 ហំណេន ការយោ ១ សំរឹកជតិ ១ បុត្តានិ
 កកោតិ ឥមិណ តតិយេន ហំណេន ការយោ ។
 អយំ កហមតិ កាមភោតិ ឥមេហំ តិហំ
 ហំណេហំ ការយោ ។ តត្រ កហមតិ យោយំ
 កាមភោតិ អនម្មេន កោតេ បរិយេសតិ
 សាហសេន អនម្មេន កោតេ បរិយេសិត្តា
 សាហសេន អត្តានំ សុខេតិ បំណេតិ ១
 សំរឹកជតិ ១ បុត្តានិ កកោតិ អយំ កហមតិ
 កាមភោតិ ទិហំ ហំណេហំ ការយោ ឯកោន
 ហំណេន ចាសំសោ អនម្មេន កោតេ បរិយេសតិ
 សាហសេណាតិ ឥមិណ បវមេន ហំណេន ការយោ

ឱវុត្តក មិនំចកវលក មិនំធ្វើបុណ្យចាំឱវុយ ម្ចាស់គហមតិ អ្នក
 បរិភោគកាមនេះ គួរគេតិះដៀល ដោយហេតុ៧ ប្រការគឺគេតិះដៀល
 ដោយហេតុ១ ១ នេះថា សុវិសុទ្ធិភោគៈចាំឱវុយ មិនត្រូវតាម
 គន្លងធម៌ គឺកំហែងសន្តិកំសន្តិភោគ គេតិះដៀលដោយហេតុ១ ២ នេះថា
 មិនធ្វើខ្លួនឱវុយសុខ ឱវុត្តក គួរគេតិះដៀល ដោយហេតុ១ ៣ នេះថា
 មិនំចកវលក មិនំធ្វើបុណ្យចាំឱវុយ ។ ម្ចាស់គហមតិ អ្នក
 បរិភោគកាមនេះ គួរគេតិះដៀល ដោយហេតុចាំឱវុយ ៧ ប្រការនេះ ។
 ម្ចាស់គហមតិ បណ្តាអ្នកបរិភោគកាមចាំឱវុយ អ្នកបរិភោគកាម
 ណា សុវិសុទ្ធិភោគៈចាំឱវុយ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែង
 សន្តិកំសន្តិភោគ លុះសុវិសុទ្ធិភោគៈចាំឱវុយ មិនត្រូវតាមគន្លង
 ធម៌ គឺកំហែងសន្តិកំសន្តិភោគ បានមកហើយ ធ្វើខ្លួនឱវុយសុខ
 ឱវុត្តក កែចាស់ មិនំចកវលក មិនំធ្វើបុណ្យចាំឱវុយ ម្ចាស់
 គហមតិ អ្នកបរិភោគកាមនេះ គួរគេតិះដៀល ដោយហេតុ៦ ប្រការ
 គេសរសើរ ដោយហេតុ ១ ប្រការគឺគេតិះដៀល ដោយហេតុ១ ១ នេះថា
 សុវិសុទ្ធិភោគៈចាំឱវុយ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែងសន្តិកំសន្តិភោគ

អត្តាធិ សុខេតិ ចិនេត្តិ ឥមិណា ឯកេន
 ហំនេន ចាសំសោ ន សិវិកជតិ ន បុត្តាធិ
 កាកេត្តិ ឥមិណា ទុតំយេន ហំនេន កាណ្ណោ ។
 អយំ តហចតិ កាមភោគី ឥមេហិ ធ្វីហិ
 ហំនេហិ កាណ្ណោ ឥមិណា ឯកេន ហំនេន
 ចាសំសោ ។ តត្រ តហចតិ ឃ្វាយំ កាមភោគី
 អនម្មេន កោតេ បរិយេសតិ សាហសេន អនម្មេន
 កោតេ បរិយេសិត្វា សាហសេន អត្តាធិ សុខេតិ
 ចិនេត្តិ សិវិកជតិ បុត្តាធិ កាកេតិ អយំ តហចតិ
 កាមភោគី ឯកេន ហំនេន កាណ្ណោ ធ្វីហិ
 ហំនេហិ ចាសំសោ អនម្មេន កោតេ បរិយេសតិ
 សាហសេនាតិ ឥមិណា ឯកេន ហំនេន កាណ្ណោ
 អត្តាធិ សុខេតិ ចិនេត្តិ ឥមិណា បឋមេន
 ហំនេន ចាសំសោ សិវិកជតិ បុត្តាធិ
 កាកេត្តិ ឥមិណា ទុតំយេន ហំនេន ចាសំសោ ។

គេសរសើរ ដោយហេតុ ១ ប្រការនេះថា ធ្វើខ្លួន ឱ្យបានសុខ
 ឱ្យឆ្អែក គេគំរង្រៀល ដោយហេតុ ២ នេះថា មិនចែកវេលា មិនធ្វើ
 បុណ្យទាំងឡាយ ។ ម្ចាស់គបាលី អ្នកបរិភោគកាមនេះ គួរគេគំរង-
 រៀល ដោយហេតុទាំង ២ ប្រការនេះ គេសរសើរដោយហេតុ ១ ប្រការ
 នេះ ។ ម្ចាស់គបាលី បណ្តាអ្នកបរិភោគកាមទាំងនោះ អ្នកបរិភោគ
 កាមណា សុវស្សិតកោតៈទាំងឡាយ មិនត្រូវភាមគន្លងធម៌ គិត-
 វៃហ្លួសន្តត្តសន្តិទេស លុះសុវស្សិតកោតៈទាំងឡាយ មិនត្រូវ
 ភាមគន្លងធម៌ បានមកហើយ ធ្វើខ្លួនឱ្យបានសុខ ឱ្យឆ្អែក ចែក
 វេលា ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ម្ចាស់គបាលី អ្នកបរិភោគកាមនេះ
 គួរគេគំរង្រៀល ដោយហេតុ ១ ប្រការ គេសរសើរដោយហេតុ ២ ប្រការ
 គំរង្រៀល ដោយហេតុ ១ ប្រការនេះថា សុវស្សិតកោតៈទាំង
 ឡាយ មិនត្រូវភាមគន្លងធម៌ គិតវៃហ្លួសន្តត្តសន្តិទេស គេសរសើរ
 ដោយហេតុ ១ នេះថា ធ្វើខ្លួនឱ្យបានសុខ ឱ្យឆ្អែក គេសរសើរ
 ដោយហេតុ ២ នេះថា ចែកវេលា ធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ។

អយ័ កហបតិ កាមភោតិ សមិទា ឯកោ
 ហំទេន កាវយ្ហា សមេហំ ត្វិហំ ហំទេហំ
 ចាសិសោ ។ តត្រ កហបតិ យោយំ កាមភោតិ
 ទន្ទានទ្ទេន កោកេ បរិយេសតិ សាហាសេនបិ
 អសាហាសេនបិ ទន្ទានទ្ទេន កោកេ បរិយេយិត្វា
 សាហាសេនបិ អសាហាសេនបិ អត្តាចំ សុទេតិ
 បិទេតិ ន សិវិកជតិ ន បុត្តាបិ ករោតិ អយំ
 កហបតិ កាមភោតិ ឯកោ ហំទេន ចាសិសោ
 តិហំ ហំទេហំ កាវយ្ហា ទន្ទេន កោកេ បរិយេ-
 សតិ អសាហាសេនាតិ សមិទា ឯកោ ហំទេន
 ចាសិសោ អទន្ទេន កោកេ បរិយេសតិ សាហា-
 សេនាតិ សមិទា បមមេន ហំទេន កាវយ្ហា ន
 អត្តាចំ សុទេតិ បិទេតិ សមិទា ទុតិយេន ហំទេន
 កាវយ្ហា ន សិវិកជតិ ន បុត្តាបិ ករោតិ
 សមិទា តតិយេន ហំទេន កាវយ្ហា ។

ខ្នាលកហបតិ អ្នកបរិភោគកាមនេះ គួរគេតិះដៀលដោយហេតុ ១ ប្រការនៃ
 គេសរសើរដោយហេតុទាំង ២ ប្រការនេះ ។ ខ្នាលកហបតិ បណ្តា
 អ្នកបរិភោគកាមទាំងនោះ អ្នកបរិភោគកាមណា សូរស្រែកភោគៈទាំង
 ខ្សោយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិន
 គេកំមាន មិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេកំមាន លុះសូរស្រែកភោគៈទាំង
 ខ្សោយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ គឺសង្កត់សង្កិន
 គេកំមាន មិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេកំមាន បោះមកហើយ មិនធ្វើខ្លួន
 ឲ្យបានសុខ ឲ្យវត្ត មិនចេះចែកវិលក មិនធ្វើបុណ្យទាំងខ្សោយ ខ្នាល
 កហបតិ អ្នកបរិភោគកាមនេះ គួរគេសរសើរ ដោយហេតុ ១ ប្រការ
 គេតិះដៀល ដោយហេតុ ៣ ប្រការ គឺគេសរសើរដោយហេតុ ១ ប្រការ
 នេះថា សូរស្រែកភោគៈទាំងខ្សោយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែង
 សង្កត់សង្កិនគេ គេតិះដៀលដោយហេតុទី ១ នេះថា សូរស្រែកភោគៈ
 ទាំងខ្សោយ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ គេតិះដៀល
 ដោយហេតុទី ២ នេះថា មិនធ្វើខ្លួនឲ្យបានសុខ ឲ្យវត្ត គេតិះដៀល
 ដោយហេតុទី ៣ នេះថា មិនចេះចែកវិលក មិនធ្វើបុណ្យទាំងខ្សោយ ។

អយំ គហបតី កាមភោគី សមិទា បរមេន(១) ហឺនេន
 ចាសីសោ សមេហំ ភិហំ ហឺនេហំ កាមញ្ញោ ។
 គម្រា គហបតិ យ្យាយំ កាមភោគី ធម្មាធម្មេន
 កោកេ បរិយេសតិ សាហសេនបិ អសាហសេនបិ
 ធម្មាធម្មេន កោកេ បរិយេសិត្វា សាហសេនបិ
 អសាហសេនបិ អត្តានំ សុខេតិ បិណេតិ ន សំរិកេតិ
 ន បុត្តាមិ កកេតិ អយំ គហបតី កាមភោគី
 ភិហំ ហឺនេហំ ចាសីសោ ភិហំ ហឺនេហំ កាមញ្ញោ
 ធម្មេន កោកេ បរិយេសតិ អសាហសេនាតិ សមិទា
 បរមេន ហឺនេន ចាសីសោ អធម្មេន កោកេ
 បរិយេសតិ សាហសេនាតិ សមិទា បរមេន ហឺនេន
 កាមញ្ញោ អត្តានំ សុខេតិ បិណេតិ សមិទា ធុតិយេន
 ហឺនេន ចាសីសោ ន សំរិកេតិ ន បុត្តាមិ
 កកេតិ សមិទា ធុតិយេន ហឺនេន កាមញ្ញោ ។

១. ឧ. ឧ. ៦៣៦ ។

ខ្នាលគហបតី អ្នកបរិភោគកាមនេះ គួរគេសរសើរដោយហេតុ ១ ប្រការ
 នេះ គេតិរវៀល ដោយហេតុទាំង ៣ ប្រការនេះ។ ខ្នាលគហបតី បណ្តា
 អ្នកបរិភោគកាមទាំងនោះ អ្នកបរិភោគកាមណា លុះសួរសូត្រិកេភោគៈ
 ទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ គឺកំហែង
 សន្តិកំសន្តិកេភោគ មិនកំហែងសន្តិកំសន្តិកេភោគ លុះសួរសូត្រិកេ
 ភោគៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ គឺកំហែង
 សន្តិកំសន្តិកេភោគ មិនកំហែងសន្តិកំសន្តិកេភោគ បានមកហើយ
 ធ្វើខ្លួនឱ្យបានសុខ ឱ្យវ័ន្ត តែវាសមិនចែកវិលក មិនធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ
 ខ្នាលគហបតី អ្នកបរិភោគកាមនេះ គេសរសើរ ដោយហេតុ ២ ប្រការ
 គេតិរវៀល ដោយហេតុ ២ ប្រការ គឺគេសរសើរដោយហេតុទី ១ នេះ
 ថា សួរសូត្រិកេភោគៈទាំងឡាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ មិនកំហែងសន្តិកំ
 សន្តិកេភោគ គេតិរវៀល ដោយហេតុទី ១ នេះថា សួរសូត្រិកេភោគៈទាំង
 ឡាយ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺកំហែងសន្តិកំសន្តិកេភោគ គេសរសើរ
 ដោយហេតុទី ២ នេះថា ធ្វើខ្លួនឱ្យបានសុខ ឱ្យវ័ន្ត គួរគេតិរវៀល
 ដោយហេតុទី ២ នេះថា មិនចែកវិលក មិនធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ។

អយំ គហបតិ កោមកោតិ សមេហិ ធ្វីហិ ហំទេហិ
 ចាសំសោ សមេហិ ធ្វីហិ ហំទេហិ ការញ្ញោ ។ តត្រ
 គហបតិ យ្យាយំ កោមកោតិ ធម្មាធម្មេន កោតេ
 បរិយេសតិ សាហសេនបិ អសាហសេនបិ ធម្មា
 ធម្មេន កោតេ បរិយេសិត្វា សាហសេនបិ អសាហ
 សេនបិ អត្តានំ សុទេតិ បិទេតិ សំវិភជតិ បុត្តានំ
 ករោតិ អយំ គហបតិ កោមកោតិ តិហិ ហំទេហិ
 ចាសំសោ ឯកេន ហំទេន ការញ្ញោ ធម្មេន កោតេ
 បរិយេសតិ អសាហសេនាតិ សមិទា បវមេន
 ហំទេន ចាសំសោ អធម្មេន កោតេ បរិយេសតិ
 សាហសេនាតិ សមិទា ឯកេន ហំទេន ការញ្ញោ
 អត្តានំ សុទេតិ បិទេតិ សមិទា ទុតិយេន ហំទេន
 ចាសំសោ សំវិភជតិ បុត្តានំ ករោតិ សមិទា
 តតិយេន ហំទេន ចាសំសោ ។ អយំ
 គហបតិ កោមកោតិ សមេហិ តិហិ ហំទេហិ
 ចាសំសោ សមិទា ឯកេន ហំទេន ការញ្ញោ ។

ម្ចាស់គហបតិ អ្នកបរិភោគតាមនេះ គេសរសើរដោយហេតុទាំង៦ ប្រការ
 នេះ គេតម្រៀមដោយហេតុទាំង៦ ប្រការនេះ ។ ម្ចាស់គហបតិ បណ្តា
 អ្នកបរិភោគតាមទាំងនោះ អ្នកបរិភោគតាមណា សូរស្រីស្រីករោគៈទាំង
 ខ្សោយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិន
 គេកំខាន មិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេកំខាន លុះសូរស្រីករោគៈទាំង
 ខ្សោយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ មិនត្រូវតាមគន្លងធម៌ខ្លះ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិន
 គេកំខាន មិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេកំខាន បានមកហើយ ធ្វើខ្លួនឱ្យបាន
 សុខ ឱ្យវឌ្ឍន វិចិត្រវិលក ធ្វើបុណ្យទាំងខ្សោយ ម្ចាស់គហបតិ អ្នកបរិភោគ
 តាមនេះ គួរគេសរសើរដោយហេតុ ៣ ប្រការ គេតម្រៀមដោយហេតុ
 ១ ប្រការគឺគេសរសើរ ដោយហេតុ ១ នេះថា សូរស្រីករោគៈទាំង
 ខ្សោយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ គេតម្រៀមដោយ
 ហេតុ ១ ប្រការនេះថា សូរស្រីករោគៈទាំងខ្សោយ មិនត្រូវតាមគន្លង
 ធម៌ គឺកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ គេសរសើរដោយហេតុ ២ នេះថា ធ្វើខ្លួន
 ឱ្យបានសុខ ឱ្យវឌ្ឍន គេសរសើរដោយហេតុ ៣ នេះថា ចេះវិចិត្រវិលក
 ធ្វើបុណ្យទាំងខ្សោយ ។ ម្ចាស់គហបតិ អ្នកបរិភោគតាមនេះ គេសរសើរ
 ដោយហេតុទាំង ៣ ប្រការនេះ គេតម្រៀមដោយហេតុ ១ ប្រការនេះ ។

តត្រ គហបតិ ឃ្លាយំ កាមភោគី ធម្មេន ភោគេ
 បរិយេសតិ អសាហសេន ធម្មេន ភោគេ បរិយេសិត្វា
 អសាហសេន ន អត្តាមំ សុខេតិ បិទេតិ ន
 សំរិកជតិ ន បុត្តាមិ កកោតិ អយំ គហបតិ
 កាមភោគី ឯកេន ហំទេន ចាសីសោ ទ្ធិហំ
 ហំទេហិ ការយ្ហោ ធម្មេន ភោគេ បរិយេសតិ
 អសាហសេនាតិ ឥមំចា ឯកេន ហំទេន
 ចាសីសោ ន អត្តាមំ សុខេតិ បិទេតិ ឥមំចា
 បម្រាមេន ហំទេន ការយ្ហោ ន សំរិកជតិ ន
 បុត្តាមិ កកោតិ ឥមំចា ទុតិយេន ហំទេន
 ការយ្ហោ ។ អយំ គហបតិ កាមភោគី ឥមំចា
 ឯកេន ហំទេន ចាសីសោ ឥមេហំ ទ្ធិហំ ហំទេហិ
 ការយ្ហោ ។ តត្រ គហបតិ ឃ្លាយំ កាម-
 ភោគី ធម្មេន ភោគេ បរិយេសតិ អសាហសេន
 ធម្មេន ភោគេ បរិយេសិត្វា អសាហសេន

ម្នាលគហបតិ បណ្តាអ្នកបរិភោគតាមទាំងនោះ—អ្នកបរិភោគតាមណា
 ស្ទុះស្ទុះស្ទុះស្ទុះទៅ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់
 សង្កិនិត លុះស្ទុះស្ទុះស្ទុះស្ទុះទៅ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំ-
 ហែងសង្កត់សង្កិនិត បានមកហើយ មិនធ្វើខ្លួនឱ្យបាត់ស្ទុះ ឱ្យផ្អែក
 មិនចែករំលែក មិនធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ម្នាលគហបតិ អ្នកបរិភោគតាម
 នេះ គួរគេសរសើរ ដោយហេតុ ១ ប្រការ គេគឺរៀន ដោយហេតុ
 ២ ប្រការ គឺគេសរសើរ ដោយហេតុ ១ ប្រការនេះ ស្ទុះស្ទុះស្ទុះស្ទុះ
 ទៅ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនិត គេគឺរៀន
 ដោយហេតុ ១ នេះ មិនធ្វើខ្លួនឱ្យបាត់ស្ទុះ ឱ្យផ្អែក គេគឺរៀន
 ដោយហេតុ ២ នេះ មិនចែករំលែក មិនធ្វើបុណ្យទាំងឡាយ ។ ម្នាល
 គហបតិ អ្នកបរិភោគតាមនេះ គួរគេសរសើរ ដោយហេតុ ១ ប្រការនេះ
 គេគឺរៀនដោយហេតុ ២ ប្រការនេះ ។ ម្នាលគហបតិ បណ្តាអ្នកបរិភោគ
 តាមទាំងនោះ អ្នកបរិភោគតាមណា លុះស្ទុះស្ទុះស្ទុះស្ទុះទៅ ត្រូវតាម
 គន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនិត លុះស្ទុះស្ទុះស្ទុះស្ទុះទៅ ត្រូវតាម
 គន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនិត បានមកហើយ

អត្តានំ សុទេតំ បិណេតិ ន សំវិកជនំ ន បុត្តានំ
 ករោតិ អយំ កហមតំ កាមកោតិ ធ្វីហិ
 ហិណេហំ ចាសំសោ ឯកេន ហិណេន កាវយ្ហោ ធម្មេន
 កោតេ បរិយេសតិ អសាហាសេនាតិ សមិចា
 មវមេន ហិណេន ចាសំសោ អត្តានំ សុទេតិ
 បិណេតិ សមិចា ធុតិយេន ហិណេន ចាសំសោ
 ន សំវិកជនំ ន បុត្តានំ ករោតិ សមិចា
 ឯកេន ហិណេន កាវយ្ហោ ។ អយំ កហមតំ
 កាមកោតិ សមេហំ ធ្វីហិ ហិណេហំ ចាសំសោ
 សមិចា ឯកេន ហិណេន កាវយ្ហោ ។ តត្រ
 កហមតំ ឃ្យយំ កាមកោតិ ធម្មេន កោតេ
 បរិយេសតិ អសាហាសេន ធម្មេន កោតេ
 បរិយេសិត្តា អសាហាសេន អត្តានំ សុទេតិ បិណេតិ
 សំវិកជនិ បុត្តានំ ករោតិ តេ ន កោតេ
 កជិតោ មុត្តិតោ អដ្ឋិបច្ឆោ អនាទីនវនស្សាវិ

ធ្វើខ្លួនឱ្យបានសុខ ឱ្យឆ្អែក តែមិនចែករំលែក មិនធ្វើបុណ្យចាំនិទ្ធាយ
 ម្នាលគហបតី អ្នកបរិភោគតាមនេះ អ្នកគេសរសើរ ដោយ
 ហេតុ៦ ប្រការ គេនិរង្រៀល ដោយហេតុ១ ប្រការ គឺគេសរសើរ
 ដោយហេតុ១ នេះថា សុវិស្វតិកោភាគៈចាំនិទ្ធាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌
 គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ គេសរសើរ ដោយហេតុ១ ៦ នេះថា ចេះធ្វើ
 ខ្លួនឱ្យបានសុខ ឱ្យឆ្អែក គេនិរង្រៀល ដោយហេតុ១ ប្រការនេះថា
 មិនចែករំលែក មិនធ្វើបុណ្យចាំនិទ្ធាយ ។ ម្នាលគហបតី អ្នកបរិ-
 ភោគតាមនេះ អ្នកគេសរសើរ ដោយហេតុ៦ ប្រការនេះ គេនិរង្រៀល
 ដោយហេតុ១ ប្រការនេះ ។ ម្នាលគហបតី បណ្តាអ្នកបរិភោគតាម
 ចាំនិទ្ធានេះ អ្នកបរិភោគតាមណា សុវិស្វតិកោភាគៈចាំនិទ្ធាយ ត្រូវ
 តាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែង សង្កត់សង្កិនគេ លុះសុវិស្វតិកោភាគៈ
 ចាំនិទ្ធាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់សង្កិនគេ បានមកហើយ
 ធ្វើខ្លួន ឱ្យបានសុខ ឱ្យឆ្អែក ចែករំលែក ធ្វើបុណ្យចាំនិទ្ធាយ
 តែនៅដក់ ជ្រប់ ល្អក់ចិត្តនិរិកោភៈចាំនិទ្ធានេះ មិនឃើញវាស

អធិស្ឋវណប្បញ្ញោ បរិកុញ្ញតិ អយំ តហមតិ
 កាមកោតិ ភិមិ ហិមេហិ ចាសំសោ ឯកោន ហិមេន
 កាមយ្ហា ធម្មេន កោតេ បរិយេសតិ អសាហា-
 សេនាតិ វិមិទា បមមេន ហិមេន ចាសំសោ
 អត្តានំ សុខេតិ បិមេតិ វិមិទា ធុតិយេន
 ហិមេន ចាសំសោ សិរិកជតិ បុញ្ញានិ កកោតិ
 វិមិទា តតិយេន ហិមេន ចាសំសោ តេ ច
 កោតេ កតិកោ មុត្តិកោ អជ្ឈាបន្នោ អនាទិទរ-
 នស្សាវិ អធិស្ឋវណប្បញ្ញោ បរិកុញ្ញតិ វិមិទា
 ឯកោន ហិមេន កាមយ្ហា ។ អយំ តហមតិ
 កាមកោតិ វិមិទា ភិមិ ហិមេហិ ចាសំសោ វិមិទា
 ឯកោន ហិមេន កាមយ្ហា ។ តត្រ តហមតិ យាយំ
 កាមកោតិ ធម្មេន កោតេ បរិយេសតិ អសាហាសេន
 ធម្មេន កោតេ បរិយេសិត្វា អសាហាសេន
 អត្តានំ សុខេតិ បិមេតិ សិរិកជតិ បុញ្ញានិ កកោតិ

មិនមានបញ្ញាជាគ្រឿងវិវឌ្ឍន ហើយចេះតែបរិភោគ ម្ហូបធម្មាបតិ
 អ្នកបរិភោគកាមនេះ គួរគេសរសើរដោយហេតុ ៣ ប្រការ គេគឺ៖ ដៀល
 ដោយហេតុ ១ ប្រការគឺគេសរសើរ ដោយហេតុ ១ នេះថា សូរស្រង
 កោភាគៈ ចាំនិទ្ធាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសន្តិកសន្តិភាគ
 គេសរសើរ ដោយហេតុ ២ នេះថា ចេះធ្វើខ្លួន ឱ្យបានសុខ ឱ្យឆ្អែក
 គេសរសើរ ដោយហេតុ ៣ នេះថា ចេះចែកលែក ធ្វើបុណ្យចាំនិទ្ធាយ
 គេគឺ៖ ដៀល ដោយហេតុ ១ ប្រការនេះថា ជក់ ជ្រប់ ល្អកំចិត្តនិរិកាគៈ
 ចាំនិទ្ធា មិនឃើញវាស មិនមានបញ្ញាជាគ្រឿងវិវឌ្ឍន ហើយចេះ
 តែបរិភោគ ។ ម្ហូបធម្មាបតិ អ្នកបរិភោគកាមនេះ គួរគេ
 សរសើរ ដោយហេតុ ៣ ប្រការនេះ គេគឺ៖ ដៀល ដោយហេតុ ១
 ប្រការនេះ ។ ម្ហូបធម្មាបតិ បណ្តាអ្នកបរិភោគកាមចាំនិទ្ធា អ្នក
 បរិភោគកាមណា សូរស្រងកោភាគៈ ចាំនិទ្ធាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌
 គឺមិនកំហែងសន្តិកសន្តិភាគ សុរសូរស្រងកោភាគៈ ចាំនិទ្ធាយ ត្រូវ
 តាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែង សន្តិកសន្តិភាគ បានមកហើយ
 ធ្វើខ្លួន ឱ្យបានសុខ ឱ្យឆ្អែក ចែកលែក ធ្វើបុណ្យចាំនិទ្ធាយ

តេ ច ភោគេ អតធំតោ អមុច្ឆិតោ អនជ្ឈិយន្តោ
 អាណិវរណស្សី ចិស្សន្តណប្បញ្ញោ បរិកុញ្ញតិ អយំ
 គហបតិ កាមភោតិ ចត្វហិ ហំនេហិ ចាសំសោ
 នធម្មេ ភោគេ បរិយេសតិ អសាហសេនាតំ វិមិថា
 បរិមេធំ ហំនេ ចាសំសោ អត្តាធំ សុខេតំ បិណេតំ
 វិមិថា ធុតិយេន ហំនេ ចាសំសោ សិរិកជតំ
 បុញ្ញាធំ កាណេតិ វិមិថា តតិយេន ហំនេ ចាសំសោ
 តេ ច ភោគេ អតធំតោ អមុច្ឆិតោ អនជ្ឈិយន្តោ
 អាណិវរណស្សី ចិស្សន្តណប្បញ្ញោ បរិកុញ្ញតិ វិមិថា
 ចតុត្ថេន ហំនេ ចាសំសោ ។ អយំ គហបតិ
 កាមភោតិ វិមិថា ចត្វហិ ហំនេហិ ចាសំសោ ។
 វិមេ ទោ គហបតិ នស កាមភោតិណេ សន្តោ
 សំវិជ្ជនាថា លោកស្មី ។ វិមេសំ ទោ គហបតិ
 នសធំ កាមភោតិធំ យ្យយំ កាមភោតិ ធម្មេន ភោគេ
 បរិយេសតិ អសាហសេន ធម្មេន ភោគេ បរិយេសិត្យ
 អសាហសេន អត្តាធំ សុខេតំ បិណេតំ សិរិកជតំ

វិមេ ភិវិមិដកំ វិមិដ្ឋេបំ វិមិល្លុកំ ចិក្ខុនិវិកាតៈ ភិវិមិវា យេញោស
 មានបញ្ញាជាគ្រឿងវិទ្ធុ ហើយបរិភោគ ខ្នាលគហបតិ អ្នកបរិភោគកាម
 នេះ គួរគេសរសើរ ដោយហេតុ ៤ ប្រការ គឺគេសរសើរ ដោយហេតុទី១
 នេះថា សូរស្រីស្រីគេភោគៈ ភិវិមិវាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែងសង្កត់
 សង្កិនៈ គេសរសើរ ដោយហេតុទី ២ នេះថា ធ្វើខ្លួនឱ្យបានសុខ ឱ្យវិជ្ជុត
 គេសរសើរ ដោយហេតុទី ៣ នេះថា ចែករំលែក ធ្វើបុណ្យ ភិវិមិវាយ
 គេសរសើរ ដោយហេតុទី ៤ នេះថា វិមិដកំ វិមិដ្ឋេបំ វិមិល្លុកំ ចិក្ខុនិវិ
 កាតៈ ភិវិមិវា យេញោស មានបញ្ញាជាគ្រឿងវិទ្ធុ ហើយបរិភោគ ។
 ខ្នាលគហបតិ អ្នកបរិភោគកាមនេះ គេសរសើរដោយហេតុទាំង ៤ ប្រការ
 នេះ ។ ខ្នាលគហបតិ អ្នកបរិភោគកាមទាំង ១០ ពួកនេះ មានក្នុងលោក ។
 ខ្នាលគហបតិ បណ្តាអ្នកបរិភោគកាមទាំង ១០ ពួកនេះ អ្នកបរិភោគ
 កាមណា សូរស្រីស្រីគេភោគៈ ភិវិមិវាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិនកំហែង
 សង្កត់សង្កិនៈ គេសរសើរស្រីស្រីគេភោគៈ ភិវិមិវាយ ត្រូវតាមគន្លងធម៌ គឺមិន
 កំហែងសង្កត់សង្កិនៈ គេសរសើរ បានមកហើយ ធ្វើខ្លួនឱ្យសុខឱ្យវិជ្ជុត ចែករំលែក

បុត្តាមិ កាកោតិ តេ ច កោតេ អគធំតោ
 អមុច្ឆំតោ អនន្ត្រាបន្នោ អាទិវេទស្សារី ធិស្សរណា-
 ប្បញ្ញោ បរិកុញ្ញតិ អយំ ឥមេសំ នសង្កំ កាម-
 ភោគីមំ អត្តោ ច សេដ្ឋោ ច ហោតោត្ថោ ច ទុត្តោ
 ច បរិភោ ច ។ សេយ្យជាមិ គហបតិ កកំ ទិរិ
 ទិរិម្ហា នធិ នធិម្ហា នវធិតិ នវធិតម្ហា សប្បិ
 សប្បិម្ហា សប្បិមណ្ឌោ តត្ថ អក្កមន្ទាយនិ
 វិវាមវ ទោ គហបតិ ឥមេសំ នសង្កំ
 កាមភោគីមំ យាយំ កាមភោគី ធម្មេន កោតេ
 បរិយេសនិ អសាហសេន ធម្មេន កោតេ បរិយេ-
 សិត្វា អសាហសេន អត្តាមំ សុទេតិ បំទេតិ
 សំវិកជតិ បុត្តាមិ កាកោតិ តេ ច កោតេ
 អគធំតោ អមុច្ឆំតោ អនន្ត្រាបន្នោ អាទិវេទស្សារី
 ធិស្សរណាប្បញ្ញោ បរិកុញ្ញតិ អយំ ឥមេសំ នសង្កំ
 កាមភោគីមំ អត្តោ ច សេដ្ឋោ ច ហោតោត្ថោ
 ច ទុត្តោ ច បរិភោ ចាតិ ។

ធ្វើបុណ្យចាំទិព្វាយ ថែមចាំនិមន្តដក់ មិនជ្រប់ មិនឈ្លក់ចិត្តខឹង
 ភោគៈចាំនិព្វាយ ឃើញទោស មានបញ្ញាជាគ្រឿងរើខ្លួន ហើយបរិភោគ
 បណ្តាអ្នកបរិភោគតាមចាំនិ ១០ ភ្នាក់នេះ អ្នកបរិភោគតាមនេះ ឈ្មោះ
 ថាជាភិក្ខុលផង ប្រសើរផង ចម្បងផង ខ្ពង់ខ្ពស់ផង ថ្ងៃថ្ងាផង ។
 ម្ចាស់គហបតិ ដូចជាទឹកដោះស្រស់ កើតពីមេតា ទឹកដោះផ្លូវក្លាយពីទឹក
 ដោះស្រស់ ទឹកដោះទាប់ក្លាយពីទឹកដោះផ្លូវ ទឹកដោះរាវក្លាយពីទឹកដោះ
 ទាប់ ទឹកដោះថ្លា ក្លាយពីទឹកដោះរាវ ទឹកដោះថ្លា ព្រាតដោះប្រសើរ
 ជាងទឹកដោះចាំនិព្វាយ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់គហបតិ បណ្តាអ្នកបរិភោគ
 តាមចាំនិ ១០ ភ្នាក់នេះ អ្នកបរិភោគតាមណា សួរសួរសួរភោគៈចាំនិព្វាយ
 ត្រូវតាមអង្គនិមន្តដក់ចាំហែនសង្កត់សង្កិននោះ សួរសួរសួរភោគៈចាំនិ
 ព្វាយ ត្រូវតាមអង្គនិមន្តដក់ចាំហែនសង្កត់សង្កិននោះ បានមកហើយ ធ្វើ
 ខ្លួនឱ្យបានសុខ ឱ្យវត្ត ចែកវេលា ធ្វើបុណ្យចាំទិព្វាយ ថែមចាំនិ
 មិនដក់ មិនជ្រប់ មិនឈ្លក់ចិត្តខឹងភោគៈចាំនិព្វាយ ឃើញទោស មាន
 បញ្ញាជាគ្រឿងរើខ្លួន ហើយបរិភោគ បណ្តាអ្នកបរិភោគតាមចាំនិ ១០
 ភ្នាក់នេះ អ្នកបរិភោគតាមនេះ ឈ្មោះថាជាភិក្ខុលផង ប្រសើរផង
 ចម្បងផង ខ្ពង់ខ្ពស់ផង ថ្ងៃថ្ងាផង យ៉ាងនោះដែរ ។

(៧២) អថទោ អនាថបិណ្ឌិកោ កហមតំ
 យេន កកវា តេទុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិកា កកវន្តំ
 អកវំនេត្វា ឯកមន្តំ ជិសិទំ ។ ឯកមន្តំ ជិសិទំ
 ទោ អនាថបិណ្ឌិកំ កហមតំ កកវា ឯកនរោច
 យតោ ទោ កហមតំ អវិយស្សាវកស្ស បញ្ច
 កយោធំ វេរោធំ វូបសន្តាធំ ហោន្តំ ចត្វហិ
 សោភាមន្តិយន្ត្រហិ សមន្តាភតោ ហោតិ អវិយា
 ធស្ស ញាយោ បញ្ចាយ សុនំដោ ហោតិ
 សុប្បជំវិត្វា សោ អាកត្តមាថោ អត្តនា ។ អត្តនំ
 ព្យាភវយ្យ ទីណាធំរយោម្ហិ ទីណាធំរន្ទាធំយោធំ
 ទីណាធំត្តិវិសយោ ទីណាថាយទុក្ខតិវិជិតោ សោភា-
 បន្ទោរាមស្មិ អវិជិតាតធំខ្មោ ជិយតោ សម្ពោ-
 ធំបរាយនោតំ ។ កកមាធំ បញ្ច កយោធំ វេរោធំ
 វូបសន្តាធំ ហោន្តំ ។ យំ កហមតំ ចាណាតិទាតិ
 ចាណាតិចាតប្បទូយា ទិដ្ឋងម្ហិកម្យំ កយំ វេរំ
 បសវតិ សម្បរាយំកម្យំ កយំ វេរំ បសវតិ

(៧២) ត្រាតោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតី ចូលទៅគាល់ព្រះ
 មានព្រះភោគ លុះចូរទៅដល់ហើយ ក្លាយបន្តិព្រះមានព្រះភោគ ហើយ
 អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះអនាថបិណ្ឌិកគហបតី អង្គុយក្នុងទីសមគួរ
 ហើយ ទើបព្រះមានព្រះភោគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់គហបតី
 កាលបើអវិយសាវក ម្ខាស់ក៏យនិទៀតទៅជំនុំបានហើយ (អវិយសាវក
 នោះ) ជាអ្នកបរិបូណ៌ ដោយសោតាបត្តិយន្ត្រៈ ចំនួន ២ ចំនួនប្រាំបួន
 (មន្តព្រមចំនួនបីស្រទា) ដ៏ប្រសើរ អវិយសាវកនោះ ឃើញហើយ
 ដោយប្រពៃ ចាត់ចុះហើយដោយប្រពៃ ដោយប្រាថ្នា គាល់បី អវិយ-
 សាវកនោះ ចង់ (ឆ្កែក) ក៏ឃ្លីព្យាបាទ ដោយខ្លួនឯងថា កាត្ម
 អញ អស់នរហើយ អស់កំរើតតិខ្លោងហើយ អស់បំណុលហើយ
 អស់អបាយ ទុក្ខតិ វិនិច្ឆ័យហើយ ពេត្តាអញ ជាសោតាបត្តិបុគ្គល
 លែងទៅកើតក្នុងអបាយហើយ ជាបុគ្គលទៀតទាក់ ប្រាកដជាជំនុំបាន
 ត្រាស់ដឹង គេទៅទាន់មុខ ។ ចុះអវិយសាវក បានម្ខាស់ក៏យនិទៀតទៅជំនុំ
 កើតចូរមុខ ។ ម្ចាស់គហបតី អ្នកសម្រាប់សត្វ តែងទទួលក៏យ
 និទៀត ដែលជាបច្ចុប្បន្នផង ទទួលក៏យនិទៀត ក្នុងបរិលោកផង

ចេតសិកម្មំ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ
 បាលាភិបាតា បដិវរោ ទេវ ទិដ្ឋទម្មិកំ(១) កយំ
 វេ បសវតិ ទ សម្បរាយិកំ(២) កយំ វេ បសវតិ
 ទ ចេតសិកំ(៣) ទុក្ខំ ទោមនស្សំ បដិសំវេទេតិ ។
 បាលាភិបាតា បដិវរោស្ស វិវុទ្ធិ(៤) កយំ វេ វុប-
 សន្តិ ហោតិ ។ យំ កហបតិ អនិដ្ឋានាយិ...
 កាមេសុ មិដ្ឋាចារី... មុសាវាធំ... សុរាមោយ-
 មជ្ឈម្យមាទដ្ឋាយិ សុរាមោយមជ្ឈម្យមាទដ្ឋាយិ
 ទិដ្ឋទម្មិកម្មំ កយំ វេ បសវតិ សម្បរាយិកម្មំ
 កយំ វេ បសវតិ ចេតសិកម្មំ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ
 បដិសំវេទេតិ សុរាមោយមជ្ឈម្យមាទដ្ឋាយិ បដិវរោ ទេវ
 ទិដ្ឋទម្មិកំ កយំ វេ បសវតិ ទ សម្បរាយិកំ កយំ
 វេ បសវតិ ទ ចេតសិកំ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ
 បដិសំវេទេតិ ។ សុរាមោយមជ្ឈម្យមាទដ្ឋាយិ បដិវ-
 រោស្ស វិវុទ្ធិ កយំ វេ វុបសន្តិ ហោតិ ។

១ ម. ទិដ្ឋទម្មិកម្មំ ។ ២ ម. សម្បរាយិកម្មំ ។ ៣ ម. ចេតសិកម្មំ ។ ៤ ម. វិវុទ្ធ ។

ទេវទុក្ខ ទោមនស្ស ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្តផង គ្រោះហេតុតែសម្លាប់
 សត្វអ្នកវៀរចាកការសំខ្សប់សត្វ តែងមិនទទួលភ័យនឹងពៀរ ជាបច្ចុប្បន្ន
 ផង មិនទទួលភ័យនឹងពៀរ ក្នុងបរលោកផង មិនទទួលទោមនស្សដែល
 ប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងចិត្តផង ។ កាលអរិយសាវ័ក វៀរចាកការសំខ្សប់សត្វ
 ជាអ្នកម្លាប់ភ័យនឹងពៀរនោះយ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់ហេតុ អ្នកយករបស់
 ដែលគេមិនបានឱ្យ... អ្នកប្រព្រឹត្តទុស្តក្នុងកាយទាំងឡាយ... អ្នក
 និយាយពាក្យកុហក... អ្នកប្រព្រឹត្តហេតុជាទីកំរិតនៃសេចក្តីប្រហារ គឺជិត
 ទឹកស្រវឹង គឺសុកនិមេយ តែងទទួលភ័យនឹងពៀរដែលជាបច្ចុប្បន្នផងក្នុង
 បរលោកផង ទេវទុក្ខទោមនស្សដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្តផង គ្រោះហេតុជា
 ទីកំរិតនៃសេចក្តីប្រហារ គឺជិតទឹកស្រវឹង គឺសុកនិមេយជាបច្ចុប្បន្ន អ្នកវៀរ
 ចាកហេតុជាទីកំរិតនៃសេចក្តីប្រហារ គឺជិតទឹកស្រវឹង គឺសុកនិមេយ តែង
 មិនទទួលភ័យនឹងពៀរ ជាបច្ចុប្បន្នផង មិនទទួលភ័យនឹងពៀរ ក្នុង
 បរលោកផង មិនទទួលទោមនស្ស ដែលប្រព្រឹត្តទៅក្នុងចិត្តផង ។
 កាលអរិយសាវ័ក វៀរចាកហេតុជាទីកំរិតនៃសេចក្តីប្រហារ គឺជិតទឹកស្រ-
 វឹង គឺសុកនិមេយ វេមនិជាអ្នកម្លាប់ភ័យនឹងពៀរនោះ យ៉ាងនេះ ។

ឥមា ចំ បញ្ច កយា ចំ វេរា ចំ វុបសន្តា ចំ ហោ ម្លិ ។
 កាតមេហំ ចត្វហំ សោតាបត្តិយន្ត្រីហំ សមន្ទាតតោ
 ហោតិ ។ ៧៨ កហាបតិ អរិយសន្តាតោ តុន្ទ
 អវេទុប្បសារទេទ សមន្ទាតតោ ហោតិ ឥតិបំ សោ
 កកា អរាហំ សន្តាសម្ពុត្តោ វិជ្ជាទរណសមន្ទា
 សុកតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ បុរិសទម្មសារថិ
 សន្តា ទេវមនុស្សាចំ តុន្ទោ កកាតិ ។ ៨៥
 អវេទុប្បសារទេទ សមន្ទាតតោ ហោតិ ស្វាត្តាតោ
 កកាតា ៨៥ ៦ សន្តិដ្ឋិតោ អកាលិកោ ឯហំបស្សិតោ
 ឱបទយិតោ បច្ឆតិ វេជិតវា វិញ្ញាហិតិ ។

តំយនិព្វោទ្រំ ៨ នេះ វេយសិស្សបំប្រាបំ ។ វាយសាវក អ្នកបរិ
 បូណិ ដោយសោភាបត្តិយន្ត្រី ៤ តើដូចម្តេច ។ ខាលកហាបតិ អរិយ-
 សាវក ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនកំរើក
 ក្នុងព្រះពុទ្ធជា ព្រះបាទព្រះភាគអង្គនោះ ព្រះអង្គងាយចាកសីកសម្រៅ
 អិកលេស ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងខ្លះញាយរួមចំពោះដោយប្រពៃ ចំពោះ
 ព្រះអង្គឯង ព្រះអង្គបិបូណិដោយវិជ្ជាដឹងចរណៈ ព្រះអង្គបានដំណើរ
 យានទៅកាន់សុខញ័រ ព្រះអង្គជ្រាបខ្លះព្រះលោក ព្រះអង្គប្រសើរ
 ដោយសីលាទិគុណ ព្រះអង្គជាអ្នកខ្លាចខ្លាចបុរស ដែលខ្លាចខ្លាចបាន
 ព្រះអង្គជាគ្រូរបស់ទៅតា ទាំងមនុស្សទាំងខ្លាម ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងខ្លះ
 សច្ចៈតាំងម្តង ព្រះអង្គដែលត្រូវបំប្រាបកើតក្នុងព្រះករុណា ។ អរិយសាវក
 ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនកំរើកក្នុងព្រះធម៌ជា ព្រះធម៌ដែល
 ព្រះបាទព្រះភាគ ទ្រង់សំដែងដោយដោយប្រពៃ ជាធម៌គ្រូអរិយបុគ្គល
 យើងដោយខ្លួនឯង ជាធម៌វិជ្ជាដែលមិនទាន់ចំពោះ ជាធម៌ដែលគ្រូអរិយ-
 បុគ្គលគួរហៅអ្នកដទៃឲ្យចូលមកមើលបាន ជាធម៌ដែលព្រះអរិយបុគ្គលគួរ
 បង្ហាត់ចូលមកទុកក្នុងខ្លួន ជាធម៌ដែលគួរកិរិយាជនប្បវេណីដោយខ្លួនឯង ។

សាវ័ជ្ជ អវុធិយសាទេន សមន្តាភោ ហោតិ
 សុធម្មជិបន្នោ ភគវតោ សាវកសាវ័ជ្ជ ធុដុធម្មជិបន្នោ
 ភគវតោ សាវកសាវ័ជ្ជ ញាយធម្មជិបន្នោ ភគវតោ
 សាវកសាវ័ជ្ជ សាមិទិប្បជិបន្នោ ភគវតោ
 សាវកសាវ័ជ្ជ យទិទំ ចត្តាវិ ធុរិសយុកាទិ អដ្ឋ
 ធុរិសមុត្តលា ឯស ភគវតោ សាវកសាវ័ជ្ជ
 អាហុនយោ ទាហុនយោ ទក្ខិណេយោ អញ្ចលិ-
 ការណីយោ អដ្ឋន្តវិ បុញ្ញត្ថន្តិ លោកស្សាទិ ។
 អវិយកាទ្គហិ សិរិលហិ សមន្តាភោ ហោតិ
 អទណ្ឌហិ អច្ឆិទ្កហិ អសតលហិ អកម្មាសេហិ
 កុជិស្សហិ វិញ្ញាប្បសដ្ឋេហិ អបកមដ្ឋេហិ សមា-
 និសិវត្តនិកេហិ ។ វិមហិ ចត្វហិ
 សោភាបត្តិយដ្ឋេហិ សមន្តាភោ ហោតិ ។

អវិយសាវក ជាអ្នកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនកំរើកក្នុងព្រះសង្ឃជា
 ព្រះសង្ឃសាវក របស់ព្រះមាតាព្រះភាគ ប្រតិបត្តិហើយ ដោយប្រពៃ
 ព្រះសង្ឃសាវក របស់ព្រះដីមានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិហើយ ដោយស្រួច
 ព្រះសង្ឃសាវក របស់ព្រះដីមានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិហើយ ដើម្បីក្រាស់
 ដីព្រះនិព្វាន ព្រះសង្ឃសាវក របស់ព្រះដីមានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិ
 គួរដល់សាមិទិកម្ម ព្រះសង្ឃសាវកនេះ បើកប់ជាតូចបុរសមាន ៤ កូ
 បើកប់រៀងជាបុរសបុគ្គលមាន ៨ ព្រះសង្ឃសាវក របស់ព្រះដីមាន
 ព្រះភាគខ្ពុះ គួរទទួលវត្ថុ ដែលបុគ្គលនាំមកបូជា គួរទទួលខ្ញុំ
 ភាគខ្ពុកខាង គួរទទួលទទួលខាង គួរដល់អញ្ជូលិកម្ម ដែល
 សត្វលោកគប្បីធ្វើ ជាស្របច្បាប់ ដ៏ប្រសើរ របស់សត្វលោក ។
 អវិយសាវក ជាអ្នកប្រកប ដោយសីលវិនិច្ឆ័យ ជាទីគ្រេក
 អរ របស់ព្រះអរិយៈ ជាសីលមិនជាប់ មិនចុះ មិនពាល
 មិនព្រុស ជាសីលរបស់អ្នកជា ជាសីលដែលពួកវិញ្ញាណ រសើរ
 ហើយ ជាសីលមិនច្រកច្រក ជាសីលនាំឱ្យបានសមាធិ ។
 អវិយសាវក ប្រកបដោយសោភាបត្តិយដ្ឋៈទាំង ៤ យ៉ាងនេះឯង ។

កកមោ ចស្ស អរិយោ ញាយោ បញ្ញាយ សុទិដ្ឋោ
 ហោតិ សុប្បដិវន្តោ ។ ឥទ កមាបតិ អរិយស្សាវកោ
 ឥតិ បដិសត្តំល្ងតិ ឥតិ ឥមស្មី សតិ ឥទិ
 កោតិ ឥមស្សប្បតា ឥទិ ឧប្បជ្ឈតិ ឥមស្មី
 អសតិ ឥទិ ទ ហោតិ ឥមស្ស ជិវេកា
 ឥទិ ជិវ្ហតិ យេទិទិ អវិជ្ជាបទ្ធកយា សង្ខារ
 សង្ខារប្បទ្ធកយា វិញ្ញាណំ វិញ្ញាណប្បទ្ធកយា ធាមរូបិ
 ធាមរូបប្បទ្ធកយា សន្យាយតនំ សន្យាយតប្បទ្ធកយា
 ជស្សោ ជស្សប្បទ្ធកយា វេទនា វេទនាប្បទ្ធកយា តណ្ហា
 តណ្ហាប្បទ្ធកយា ឧបាទានំ ឧបាទានប្បទ្ធកយា ករេ
 ករេប្បទ្ធកយា ជានំ ជានិប្បទ្ធកយា ជិវមរណំ
 សោកបរិវេទិត្តោ ឧបស្សហយសា សក្កវន្តិ ។
 ឯវមេតស្ស កោវលស្ស ទុក្ខក្ខត្តទ្ធស្ស សមុទយោ
 ហោតិ ។ អវិជ្ជាយ ទ្រេ អសេសវិភក្ខិកោ
 សង្ខារជិវេកោ សង្ខារជិវេកោ វិញ្ញាណជិវេកោ

ទុក្ខញាយធម៌ ដ៏ប្រសើរ ដែលអរិយសាវកានោះ ឃើញរោងយប្រពៃ
 ចាក់ចុះដោយប្រពៃ ដោយបញ្ញា កើតដូចម្តេច ។ ម្ចាស់កមាបតិ
 អរិយសាវក ក្នុងសាសនានេះ គឺចារណាយើញច្បាស់ថា កាលបើ
 របស់នេះមាន របស់នេះក៏មាន របស់នេះកើតឡើង ព្រោះកើតរបស់
 នេះ កាលបើរបស់នេះគ្មាន របស់នេះក៏គ្មាន របស់នេះរលត់ ព្រោះ
 រលត់របស់នេះ យ៉ាងដូចសង្ខារវិនិច្ឆ័យ កកើតឡើង ព្រោះកើតដូចជា
 បច្ច័យ វិញ្ញាណ កកើតឡើង ព្រោះសង្ខារជាបច្ច័យ ធាមរូប កកើត
 ឡើង ព្រោះវិញ្ញាណជាបច្ច័យ សន្យាយតនៈ កកើតឡើង ព្រោះធាម-
 រូបជាបច្ច័យ ជស្សៈកកើតឡើង ព្រោះសន្យាយតនៈជាបច្ច័យ វេទនា
 កកើតឡើង ព្រោះជស្សៈជាបច្ច័យ តណ្ហា កកើតឡើង ព្រោះវេទនា
 ជាបច្ច័យ ឧបាទាន កកើតឡើង ព្រោះតណ្ហាជាបច្ច័យ ករេកកើត
 ឡើង ព្រោះឧបាទាន ជាបច្ច័យ ជានិ កកើតឡើង ព្រោះករេជាបច្ច័យ
 ជក មរណៈ សោកៈ បរិទេវៈ ទុក្ខៈ ខោមនស្សៈ ឧបាយាសៈ កកើត
 ឡើង ព្រោះជានិជាបច្ច័យ ។ ការកើតនៃកងទុក្ខទាំងអស់នេះ វិនិ
 មានយ៉ាងនេះឯង ។ ការរលត់សង្ខារ ព្រោះវិនាសនឹងការរលត់
 អវិជ្ជាមិនមានសេសសល់ ការរលត់វិញ្ញាណ ព្រោះរលត់សង្ខារ

វិញ្ញាណនិរោធិ ធាម្បបនិរោធិ ធាម្បបនិរោធិ
 សឡាយតននិរោធិ សឡាយតននិរោធិ ដស្ស-
 និរោធិ ដស្សនិរោធិ វេទនានិរោធិ វេទនានិរោធិ
 តណ្ហានិរោធិ តណ្ហានិរោធិ ឧបាទាននិរោធិ
 ឧបាទាននិរោធិ កវនិរោធិ កវនិរោធិ ជាតិនិរោធិ
 ជាតិនិរោធិ ជរាមរណំ សោកបរិទេវទុក្ខុទោមនស្ស-
 ចាយាសា និរុជ្ឈន្តិ ។ ឯវមេតស្ស កេវលស្ស
 ទុក្ខក្ខន្ធស្ស និរោធិ ហោតិ ។ អយេត្យស្ស អរិយោ
 ញាយោ បញ្ញាយ សុធិដ្ឋោ ហោតិ សុឃ្ម-
 ដិវិន្ទោ ។ យតោ ទោ កមាបតិ អរិយស្សវកស្ស
 ឥមា និ បញ្ច កយានិ វេរា និ វុបសន្តានិ ហោន្តិ
 ឥមេហំ ធម្មហំ សោតាបត្តិយេន្ត្រីហំ សមន្ទាគតោ
 ហោតិ អយេត្យស្ស អរិយោ ញាយោ បញ្ញាយ
 សុធិដ្ឋោ ហោតិ សុឃ្មដិវិន្ទោ សោ អាគុដ្ឋមាថោ
 អន្តរាវ អន្តានំ ព្យាគរេយ្យ ទិណនិកាយម្ហិ ទិណនិវត្តា-
 នយោនិ ទិណបិក្ខិវិសយោ ទិណាចាយ ទុក្ខតិវិនិចារោ

ការលក់នាម្បប្រោសលក់វិញ្ញាណ ការលក់សឡាយតនៈ ប្រោសលក់
 នាម្បប ការលក់ដស្សៈ ប្រោសលក់សឡាយតនៈ ការលក់វេទនា
 ប្រោសលក់ដស្សៈ ការលក់តណ្ហា ប្រោសលក់វេទនា ការលក់ឧបាទាន
 ប្រោសលក់តណ្ហា ការលក់ភព ប្រោសលក់ឧបាទាន ការលក់ជាតិ
 ប្រោសលក់ភព ជព មរណៈ សោកៈ បរិទេវៈ ទុក្ខៈ រោមនស្សៈ ទុក្ខ-
 យាសៈ លក់ ប្រោសលក់ជាតិ ។ ការលក់វិទកនិទុក្ខទាំងអស់នេះ
 វែងវែមយ៉ាងនេះឯង ។ ញាយធម៌ ដ៏ប្រសើរនេះ អរិយសាវកនោះ
 បានឃើញច្បាស់ ចាក់ចុះដោយប្រពៃ ដោយត្រចៀក ។ ម្ចាស់គហបតី
 កាលណាអរិយសាវក ម្សប់ក៏យន្តិភៀវចាំនី ៩ ប្រការនេះផង ជាអ្នក
 បរិច្ចេកដោយសោភាបក្ខិយន្តៈទាំង ៤ ប្រការនេះផង ញាយធម៌ ដ៏ប្រសើរ
 នេះផង អរិយសាវកនោះ ឃើញដោយប្រពៃ ចាក់ចុះដោយប្រពៃ
 ដោយត្រចៀកផង ក្នុងកាលនោះ កាលបើអរិយសាវកនោះចង់ (ព្យាករ)
 ក៏ឃើញព្យាករខ្លួនដោយខ្លួនឯងថា កត្តាកញ្ញាអស់នូវកាលិយ អស់កិណិយ
 ក៏វត្តានហើយ អស់បិក្ខិវិសយហើយ អស់អបាយ ទុក្ខតិ វិនិចារហើយ

សោតា បន្ទោយស្មី អវិចិត្តាតន្តោ ជំយតោ
សរោណ្ឌិបកយោតិ ។

[៧៣] ឯកំ សមយំ កកវំ សាវត្ថុយំ វិហរតិ
ជេតវំទ អនាថបិណ្ឌិតស្ស អារាមេ ។ អថទោ
អនាថបិណ្ឌិតោ កហបតិ ទិកំ ទិវស្ស សាវត្ថុយា
ទិក្ខុមិ កកវន្តំ ទស្សនាយ ។ អថទោ អនាថបិណ្ឌិ-
កស្ស កហបតិស្ស ឯតនយោសំ អតោលោ ទោ
តាវ កកវន្តំ ទស្សនាយ បដិសស្សីនោ កកវំ មនោ-
ការិយោធម្យំ កិក្ខុទំ អតោលោ ទស្សនាយ បដិស-
ស្សីនា មនោការិយោ កិក្ខុ យន្តនាហំ យេទ
អញ្ញត្តិយោមំ បរិព្វាជកាមំ អារាមោ តេទុបសន្តមិ
មេយ្យន្តិ ។ អថទោ អនាថបិណ្ឌិតោ កហបតិ យេទ
អញ្ញត្តិយោមំ បរិព្វាជកាមំ អារាមោ តេទុបសន្តមិ ។
តេទ ទោ បទ សមយេទ អញ្ញត្តិយោ បរិព្វាជកា
សន្តមិ សមាគមិ ទន្ធានិចោ ទុត្វាសត្វា មហាសត្វា

ភាគាភិយោសោតាបន្ទបុគ្គល វិលទិទៅកើតក្នុងអបាយហើយ ជាបុគ្គល
ទៀងទាត់ ប្រាកដជាទើបបានគ្រប់ដឹង គាល់ខាងមុខ ។

[៧៣] សម័យមួយ ព្រះមានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅ ក្នុងវត្ត
ជេតវន របស់អនាថបិណ្ឌិតសេដ្ឋី ជិតក្រុងសាវត្ថិ ។ ព្រះនោះ
អនាថបិណ្ឌិតហេតី ចេញពីក្រុងសាវត្ថិទៅជុំវិញ ដើម្បីទៅគាល់
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ ទើបអនាថបិណ្ឌិតហេតី មានសេចក្តីត្រិះ
យំនិរនេថា កាលនេះ ជាកាល មិនគួរដើម្បីទៅគាល់ព្រះមានព្រះភាគ
ទេ ដ្បិតព្រះមានព្រះភាគ កំពុងសម្ងំ កាលនេះជាកាល មិនគួរដើម្បី
ទៅជួប ទីនឹងក្នុងកុំ អ្នកចំរើនសមាធិចិត្តទេ ដ្បិតក្នុងកុំ អ្នកចំរើន
សមាធិចិត្ត កំពុងសម្ងំដែរ បើដូច្នោះ គួរតែភាគាភិយោ ចូលទៅឯកាកម
ក្នុងអន្យតិវិយបរិព្វាជកសំន ។ ព្រះនោះ អនាថបិណ្ឌិតហេតី ចូល
ទៅឯកាកម ក្នុងអន្យតិវិយបរិព្វាជក ។ សម័យនោះឯង ក្នុងអន្យ-
តិវិយបរិព្វាជក ប្រជុំគ្នា មកជួបជុំ វិញយោគ្នាភាគភាគ គិតគូររំលែក

អនេកវិហិតំ តំប្បាជកមិ កាថេន្តា ទិសិទ្ធា
 ហោន្តំ ។ អន្តសីសុ ។ ទោ តេ អញ្ញតិកុំហោ បរិព្វាជកា
 អនាថបិណ្ឌិកំ គហបតិ ទូរតោ ។ អាគទ្ធន្តំ
 ទិស្វាន អញ្ញមញ្ញំ សណ្ឋាបេសុំ ។ អប្បសន្តា
 កោន្តោ ហោន្តំ មា កោន្តោ សន្តមកតុ អយំ
 អនាថបិណ្ឌិកោ គហបតិ អាគទ្ធនិ សមណស្ស
 កោតមស្ស សាវកោ យាវតា ។ ទោ បទ
 សមណស្ស កោតមស្ស សាវកា តំហិ ទិទា-
 តវសនា សាវត្ថិយំ បដិវសន្តិ អយំ តេសំ
 អញ្ញតោ អនាថបិណ្ឌិកោ គហបតិ អប្បសន្ត-
 កាមា ។ ទោ បទ តេ អាយស្មន្តោ អប្បសន្ត-
 វិទីតា អប្បសន្តស្ស វណ្ណាវទិទោ អប្បេវ ធាម
 អប្បសន្តំ បរិសំ វិទិត្វា ឧបសន្តមិតតំ មញ្ញេយ្យតិ ។
 អថទោ តេ បរិព្វាជកា តុណ្ណិ អហេសុំ ។

• ឧ. សណ្ឋាបេសុំ ។

ហើយអង្គុយ ផែនក្នុងវិចិត្រចេញមកចុះផ្សេងៗ ។ អន្សតិយបរិព្វាជក
 ទាំងនោះ បានឃើញអនាថបិណ្ឌិកគហបតិ កំពុងដើរមកពីចម្ងាយ
 លុះឃើញហើយ ក៏យាត់ខ្លួនថា អ្នកទាំងឡាយនិយាយតិច ។ អ្នក
 ទាំងឡាយ កុំនិយាយខ្លាំង (ព្រោះ) អនាថបិណ្ឌិកគហបតិទេ ជា
 សាវកនៃសមណគោតម ភាគមក ពួកគ្រូបាសូ អ្នកស្ងៀមពាក់ស
 ជាសាវកនៃសមណគោតម ដែលនៅក្នុងគ្រូសាវ័ត្តិទាំងប៉ុន្មាន បណ្តា
 គ្រូបាសូ ជាសាវកទាំងនោះ អនាថបិណ្ឌិកគហបតិទេ ជាសាវក
 ម្នាក់ដែរ អ្នកដឹងខាងមុខទាំងនោះ ត្រូវការតែសំឡេងតិច ហាត់តែ
 ខាងសំឡេងតិច និយាយសរសើរតែសំឡេងតិច យើងធ្វើដូចម្តេច ឲ្យ
 ទាស់តែអនាថបិណ្ឌិកគហបតិ សំខាស់ប៉ុន្តែមានសំឡេងតិចថា អ្នក
 ចូលមកបាទ ។ ទើបបរិព្វាជកទាំងនោះ ទាំងនាសម្បូរស្ងាត់ ច្រៀម ។

អដទោ អនាថបិណ្ឌិកោ កហមតិ យេន តេ
 បរិព្វាជកា តេនុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្វា តេហិ
 អត្ថតិគ្គិយេហំ បរិព្វាជកេហិ សន្តិ សម្មាទិ
 សម្មាទិធិយំ កាដំ សារាណិយំ វិគីសារត្វា
 ឯកមន្តំ ធិសិទិ ។ ឯកមន្តំ ធិសិទិ ទោ
 អនាថបិណ្ឌិកំ កហមតិ តេ អត្ថតិគ្គិយេ
 បរិព្វាជកា ឯកនរោជិ វិនហំ កហមតិ កិទិដ្ឋិកោ
 សមណោ កោតមោតិ ។ ន ទោ អហំ
 កន្ថេ កកវតោ សត្វំ ធិដ្ឋិ ជាតាមិទិ ។
 ឥនាធិ(១) កិវ ភិក្ខុ កហមតិ ន សមណស្ស
 កោតមស្ស សត្វំ ធិដ្ឋិ ជាតាសិ វិនហំ កហមតិ
 កិទិដ្ឋិកា ភិក្ខុតិ ។ ភិក្ខុធិបិ ទោ អហំ កន្ថេ
 ន សត្វំ ធិដ្ឋិ ជាតាមិទិ ។ ឥតិ កិវ ភិ
 កហមតិ ន សមណស្ស កោតមស្ស សត្វំ
 ធិដ្ឋិ ជាតាសិ នបិ ភិក្ខុទិ សត្វំ ធិដ្ឋិ ជាតាសិ

១. ឧ. ម. ៧៨ ។

គ្រានោះ អនាថបិណ្ឌិកសហមតិ ចូលទៅក្នុងបរិព្វាជកទាំងនោះ លុះចូល
 ទៅដល់ហើយ វិយាយកក់ទាក់សំណេះសំណាលជាមួយនឹងអន្តរិយ្យ
 បរិព្វាជកទាំងនោះ លុះបង្កើតាក្បួនដល់គ្នាកក់ទាក់សំណេះសំណាល
 គ្នាឲ្យរលីកហើយ អន្តរិយ្យក៏សមគួរ ។ លុះអនាថបិណ្ឌិកសហមតិ
 អន្តរិយ្យក៏សមគួរហើយ អន្តរិយ្យបរិព្វាជកទាំងនោះ វិយាយ
 យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់សហមតិ អ្នកចូរមានប្រសាសន៍ មកមើល ព្រះ
 សមណគោតម មានសេចក្តីយល់ដូចម្តេច ។ អនាថបិណ្ឌិកសហមតិ
 ឆ្លើយថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទ្រព្យ ខ្ញុំមិនដឹងសេចក្តីយល់សព្វ
 គ្រប់ របស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគទេ ។ ពួកអន្តរិយ្យបរិព្វាជក សួរថា
 ម្ចាស់សហមតិ បើអ្នកចូរនិយាយសេចក្តីយល់សព្វគ្រប់ របស់
 ព្រះសមណគោតមទេ ម្ចាស់សហមតិ លោកចូរមានប្រសាសន៍មកចុះ
 ពួកភិក្ខុមានសេចក្តីយល់ដូចម្តេច ។ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទ្រព្យ
 ខ្ញុំក៏មិនដឹងសេចក្តីយល់សព្វគ្រប់ របស់ពួកភិក្ខុដែរ ។ ម្ចាស់សហមតិ
 បើអ្នកមិនដឹងសេចក្តីយល់សព្វគ្រប់ របស់ព្រះសមណគោតម ទាំង
 មិនដឹងសេចក្តីយល់សព្វគ្រប់ របស់ពួកភិក្ខុ ដោយប្រការដូច្នោះទេ

វេហិ គហបតិ កីធិដ្ឋិកោសិ គុវុត្តិ ។ ឯតំ
 ទោ ភន្តោ អម្ពេហិ ធន ទុក្ខារំ ព្យាកាតុំ យំធិ-
 ដ្ឋិកា មយន្តិ^(១) ឥឡ ភាវ អាយស្សន្តោ យថា-
 សកាធិ ធិដ្ឋិកាធិ ព្យាការេនុ ចន្ទាបេតិ
 អម្ពេហិ ធន^(២) ទុក្ខារំ កវិស្សតិ ព្យាកាតុំ
 យំធិដ្ឋិកា មយន្តិ ។ ឯវំ វុត្ត អញ្ញតរោ
 បរិព្វាជកោ អនាថបិណ្ឌិតំ គហបតិ ឯតនរោច
 សស្សតោ លោកោ ឥនមេវ សច្ចំ មោយមញ្ញន្តិ
 ឯវំធិដ្ឋិកោ អហំ គហបតិ ។ អញ្ញតរោបិ ទោ
 បរិព្វាជកោ អនាថបិណ្ឌិតំ គហបតិ ឯតនរោច
 អសស្សតោ លោកោ ឥនមេវ សច្ចំ មោយមញ្ញន្តិ
 ឯវំធិដ្ឋិកោ អហំ គហបតិ ។ អញ្ញតរោបិ
 ទោ បរិព្វាជកោ អនាថបិណ្ឌិតំ គហបតិ
 ឯតនរោច អន្តរំ លោកោ... អន្តរំ លោកោ...

• ២. ធិសន្តោ ន្តិ ។ ២ ន. ទោ ។

ខ្នាលគហបតិ លោកមានប្រសាសន៍មកមើល ចុះលោកមានសេចក្តីយល់
 ដូចម្តេច ។ បព្រះលោកដ៏ចំរើនទាំងឡាយ យើងមានសេចក្តីយល់
 បែបណា ការដែលយើងព្យាករនូវសេចក្តីយល់បែបនេះ មិនជាការក្រ
 ទេ ប៉ុន្តែ សូមឱ្យលោកដ៏មានកាយទាំងឡាយ ព្យាករសេចក្តីយល់
 ទាំងឡាយ តាមសមគួរ របស់ខ្លួនមុនចុះ យើងមានសេចក្តីយល់
 បែបណា ការដែលយើង ខឹងព្យាករនូវសេចក្តីយល់បែបនេះ មិនជា
 ការក្រទេ សឹមយើងព្យាករ ក្នុងកាលដំនាងគ្រោយ ។ កាលដែល
 អនាថបិណ្ឌិតគហបតិ ខំយាយយ៉ាងនេះហើយ មានបរិព្វាជកម្នាក់
 ខំយាយ ខឹងអនាថបិណ្ឌិតគហបតិ យ៉ាងនេះថា ខ្នាលគហបតិ ភាគ
 មានសេចក្តីយល់យ៉ាងនេះថា លោកទៀត ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃមិន
 ពិតទេ ។ មានបរិព្វាជកម្នាក់ទៀត ខំយាយខឹងអនាថបិណ្ឌិតគហបតិ
 យ៉ាងនេះថា ខ្នាលគហបតិ ភាគមានសេចក្តីយល់យ៉ាងនេះថា លោក
 មិនទៀត ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃមិនពិតទេ ។ មានបរិព្វាជកម្នាក់ទៀត
 ខំយាយខឹងអនាថបិណ្ឌិតគហបតិ យ៉ាងនេះថា ខ្នាលគហបតិ ភាគ
 មានសេចក្តីយល់យ៉ាងនេះថា លោកមានទិបដុត... លោកមិនមានទិបដុត...

តំ ដី តំ សរី... អញ្ញំ ដី អញ្ញំ សរី...
 ហោតិ តថាគោ បរម្មណា... ធន ហោតិ តថាគោ
 បរម្មណា... ហោតិ ធន ធន ហោតិ តថាគោ បរម្ម-
 ណា... ទេវ ហោតិ ធន ធន ហោតិ តថាគោ
 បរម្មណា ឥនមេវ សច្ចំ មោយមញ្ញំ ឃីវិទិដ្ឋិកោ
 អហំ កហមតិ ។ ឃីវិ ត្រៃ អនាថមិណ្ឌិកោ
 កហមតិ តេ បរិច្ឆាដកេ ឯតទេវេន យូយំ កន្ត
 អាយស្ម ឃីវាហ សស្សតោ លោកោ ឥនមេវ
 សច្ចំ មោយមញ្ញំ ឃីវិទិដ្ឋិកោ អហំ កហមតិ
 ឥនស្ស អយមាយស្មតោ ទិដ្ឋិ អត្តោ វា អយោ-
 ទិសោ មនសិកាវហតុ ឧប្បន្នា បរយោសប្បច្ចយោ^(១)
 វា សា ទោ បរេសា ទិដ្ឋិ ក្ខតា សត្តំតា ទេតយិកា
 បដិច្ចសុប្បន្នា យំ ទោ បទ កេត្តិ ក្ខតិ សត្តំតំ
 ទេតយិកំ បដិច្ចសុប្បន្នំ តទទិច្ចំ យទទិច្ចំ តំ មុតុំ

• ១. បរេត យោសប្បច្ចយោ ។

ដីតោតិសរីរោ... ដីតដិទ សរីរដិទ ... សត្វស្លាប់ទៅ កើត
 ទៀត... សត្វស្លាប់ទៅ មិនកើតទៀត ... សត្វស្លាប់ទៅ កើតទៀត
 ក៏មាន មិនកើតទៀតក៏មាន ... សត្វស្លាប់ទៅ កើតទៀត ក៏មិនមែន
 មិនកើតទៀត ក៏មិនមែន ពាក្យទេវតិក ពាក្យដទៃមិនពិតទេ ។
 កាលដែលពួកបរិព្វាជក ឱយាយយ៉ាងនេះហើយ អនាថមិណ្ឌិកហឫតិ
 ឱយាយឱទិពួកបរិព្វាជកពិនិទោ យ៉ាងនេះថា បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនចំពោះ
 ខ្ញុំយ លោកដ៏មានអាយុណា ឱយាយយ៉ាងនេះថា ប្អូនហឫតិ
 តាមយល់យ៉ាងនេះថា លោកទៀត ពាក្យទេវតិក ពាក្យដទៃមិនពិតទេ
 សេចក្តីយល់របស់លោកដ៏មានអាយុនេះ កើតឡើង ព្រោះហេតុនៃការ
 មិនធ្វើទុក្ខកិច្ចក្តី ដោយទោយន្តខ្លួនឬ ព្រោះហេតុនៃសំរឿង
 របស់បុគ្គលដទៃ សេចក្តីយល់នោះ កើតមានហើយ បច្ច័យកាត់តែង
 ហើយ គិតហើយព្រោះការស្រ័យគ្នា កើតហើយ របស់ណាមួយ កើត
 ហើយ បច្ច័យកាត់តែងហើយ គិតហើយ ព្រោះការស្រ័យគ្នា កើតហើយ
 របស់នោះ មិនទៀត របស់ណា មិនទៀត របស់នោះជាទុក្ខ

យំ ទុក្ខំ តទេវ សោ អាយស្មា អស្មិចោ
 តទេវ សោ អាយស្មា អដ្ឋបកតោ ។
 យោចាយំ កន្តេ អាយស្មា វិវាហា អសស្សតោ
 លោកោ វេទេវ សុត្ថំ មោយមត្តាដ្ឋំ វិវិទិដ្ឋិកោ
 អហំ តហបតិទំ វេសស្សបិ អយមាយស្សតោ
 ទិដ្ឋិ អត្តោ វា អាយាដិសោ មនសិកាអហតុ
 ទុប្បន្តា បរយោសប្បច្ចយា វា សា ទោ
 បទសា ទិដ្ឋិ ក្ខតា សន្តតា ទេតយិកា
 បដិទ្ធសុប្បន្តា យំ ទោ បទ កំត្យំ ក្ខតំ
 សន្តតំ ទេតយិទំ បដិទ្ធសុប្បន្តំ តទទិដ្ឋំ យេនទិដ្ឋំ
 តំ ទុក្ខំ យំ ទុក្ខំ តទេវ សោ អាយស្មា
 អស្មិចោ តទេវ សោ អាយស្មា អដ្ឋបកតោ ។
 យោចាយំ កន្តេ អាយស្មា វិវាហា អន្តវា
 លោកោ... អន្តវា លោកោ... តំ
 ដិវំ តំ សវី... អញ្ញំ ដិវំ អញ្ញំ សវី... ហោតិ

របស់ណាជាទុក្ខ លោកដ៏មានកាយនោះ ឈ្មោះថា ជាប់ស្អិតនឹងរបស់
 នោះឯង លោកដ៏មានកាយនោះ ឈ្មោះថា ជំពាក់ស្អិតនឹងរបស់
 នោះឯង ។ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងខ្យល់ លោកដ៏មាន
 កាយណា និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់គហបតី ភាគាមាន
 សេចក្តីយល់យ៉ាងនេះថា លោកមិនទៀង ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃមិន
 ពិតទេ សេចក្តីយល់ របស់លោកដ៏មានកាយនេះ កើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុមិនធ្វើទុកក្នុងចិត្តដោយទុបាយខ្លួន ឬ ។ ព្រោះហេតុកែសំរៀង
 របស់បុគ្គលដទៃ សេចក្តីយល់នោះ កើតមានហើយ បច្ច័យ ភាក់តែងហើយ
 គិតហើយ ព្រោះអស្រ័យគ្នា កើតហើយ របស់ណាមួយ កើតហើយ
 បច្ច័យភាក់តែងហើយ គិតហើយ ព្រោះអស្រ័យគ្នាកើតហើយ របស់នោះ
 មិនទៀង របស់ណាមិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខ របស់ណាជាទុក្ខ លោក
 ដ៏មានកាយនោះ ឈ្មោះថា ជាប់ស្អិតនឹងរបស់នោះ លោកដ៏មានកាយ
 នោះ ឈ្មោះថាជំពាក់ស្អិតនឹងរបស់នោះ។ បពិត្រលោកដ៏ចម្រើនទាំងខ្យល់
 លោកដ៏មានកាយណា និយាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់គហបតី ភាគា
 មានសេចក្តីយល់យ៉ាងនេះថា លោកមានទិវំផុត... លោកមិនមានទិវំ-
 ផុត... ជីវិតនោះ គឺសរីរនោះ... ជីវិតដទៃ សរីរដទៃ...

តថាគតោ បរម្មណា ... ១ ហោតិ តថាគតោ
 បរម្មណា ... ហោតិ ២ ១ ២ ហោតិ
 តថាគតោ បរម្មណា ... ១ ហោតិ ១
 ១ ហោតិ តថាគតោ បរម្មណា ១ ១ ១ សុត្ត
 មោយមញ្ញង្គំ វិវិទិដ្ឋិកោ អហិ កហមតិវិ
 ឥមស្សបិ អយមោយស្មតោ ទិដ្ឋិ អត្តោ វា
 អយោធិសោ មនសិការោតុ ឧប្បន្នា បរយោស-
 ប្បក្ខយា វា សា ទោ បទសោ ទិដ្ឋិ ក្ខតា
 សន្តតា ចេតយិតា បដិច្ចសមុប្បន្នា យំ ទោ បទ
 តិញ្ចិ ក្ខតំ សន្តតំ ចេតយិតំ បដិច្ចសមុប្បន្នំ
 តទទិច្ចំ យទទិច្ចំ តំ ទុក្ខំ យំ ទុក្ខំ តទេវ សោ
 អាយស្មា អស្មិទោ តទេវ សោ អាយស្មា
 អន្ត្របកតោតិ ។ វិវិ វុត្ត តេ បរិព្វាជកា
 អនាថបិណ្ឌិតំ កហមតិ វិតទភេទុំ ព្យាគតាវិ
 ទោ កហមតិ អម្ពេហិ សត្វោហោវ យថាសកោទិ
 ទិដ្ឋិតតាទិ វិទេហិ កហមតិ តិទិដ្ឋិកោសិ តុវន្តំ ។

សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត... សត្វស្លាប់ទៅមិនកើតទៀត... សត្វស្លាប់
 ទៅកើតទៀត ក៏មាន មិនកើតទៀត ក៏មាន... សត្វស្លាប់កើត
 ទៀត ក៏មិនមែន មិនកើតទៀត ក៏មិនមែន ពាក្យនេះគឺ
 ពាក្យដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ មេចក្តីយល់របស់លោកដ៏មានកាយនេះ កើត
 ឡើងហើយ គ្រោមហេតុនៃការមិនធ្វើទុកកុដិចិត្ត ដោយប្រាថ្នា
 ឬ គ្រោមហេតុនៃការសំឡេង របស់បុគ្គលដ៏ខ្ពង់ មេចក្តីយល់នោះ
 កើតហើយ បច្ច័យភាគីតេហើយ ឥតហើយ កាស្រ័យគ្នា កើត
 ហើយ របស់ណាមួយ កើតហើយ បច្ច័យភាគីតេហើយ ឥតហើយ
 កាស្រ័យគ្នា កើតហើយ របស់នោះ មិនទៀត របស់ណាមិនទៀត
 របស់នោះ ជាទុក្ខ របស់ណា ជាទុក្ខ លោកដ៏មានកាយនោះ ឈ្មោះ
 ថាជាបិណ្ឌិតរបស់នោះ លោកដ៏មានកាយនោះ ឈ្មោះថាជាភិក្ខុ
 ស្មិតនិវរបស់នោះ ។ កាលដែលអនាថបិណ្ឌិតកហមតិ ឱយាយ
 យានីនេះហើយ បរិព្វាជកនោះ ឱយាយនិវរបិណ្ឌិតកហមតិ
 យានីនេះថា ម្ចាស់កហមតិ ពួកយើងទាំងអស់គ្នា បានព្យាបា
 សេចក្តីយល់ តាមសមត្ថរបស់ខ្លួនហើយ ម្ចាស់កហមតិ លោកមាន
 ប្រសាសន៍ មកមើលចុះ លោកមានសេចក្តីយល់ដូចម្តេច ។

យំ ទោ បទ កន្តេ កំភិ ក្កតំ សង្កតំ
 ទេតយំតំ បដិច្ចសមុប្បន្នំ កនិច្ចំ យនិច្ចំ
 តំ ទុក្ខំ យំ ទុក្ខំ តំ ទេតំ មម
 ទេសោហមស្មំ ទ មេសោ អន្តាតំ ឃិទិដ្ឋិកោ
 ទោ អហំ កន្តេតំ ។ យំ ទោ កហាបតិ
 កំភិ ក្កតំ សង្កតំ ទេតយំតំ បដិច្ច-
 សមុប្បន្នំ កនិច្ចំ យនិច្ចំ តំ ទុក្ខំ យំ ទុក្ខំ
 កនេ ភិ កហាបតិ អស្មិទោ កនេ ភិ កហា-
 បតិ អន្ត្រុបកៈតាតំ ។ យំ ទោ បទ កន្តេ កំភិ
 ក្កតំ សង្កតំ ទេតយំតំ បដិច្ចសមុប្បន្នំ កនិច្ចំ
 យនិច្ចំ តំ ទុក្ខំ យំ ទុក្ខំ តំ ទេតំ មម
 ទេសោហមស្មំ ទ មេសោ អន្តាតំ ឃិទិដ្ឋិកោ
 យថាក្កតំ សមុប្បន្តាយ សុនិដ្ឋំ តស្ស ច
 ទុក្ខំ ទិស្សរណំ យថាក្កតំ បជាហមិតំ ។

អនាថបិណ្ឌិកគហបតិ ឆ្លើយតបថា បតិគ្រាលោកដ៏ចំរើនចំរើនឡាយ
 របស់ណា កើតហើយ បច្ច័យភាវៈកើតហើយ គិតហើយ កាស្រ័យ
 គ្នាកើតហើយ របស់នោះ មិនទៀង របស់ណា មិនទៀង របស់នោះ
 ជាទុក្ខ របស់ណាជាទុក្ខ បតិគ្រាលោកដ៏ចំរើនចំរើនឡាយ ខ្ញុំនាសេចក្តី
 យល់របស់នោះយ៉ាងនេះថា គុះមិនមែនរបស់អញ គុះមិនមែនជាអញ
 គុះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញឡើយ ។ ម្ចាស់គហបតិ របស់ណាមួយ
 កើតហើយ បច្ច័យភាវៈកើតហើយ គិតហើយ កាស្រ័យគ្នាកើត
 ហើយ របស់នោះមិនទៀង របស់ណាមិនទៀង របស់នោះជាទុក្ខ របស់
 ណាជាទុក្ខ ម្ចាស់គហបតិ អ្នកឈ្មោះថាជាបិណ្ឌិកនឹងរបស់នោះ ម្ចាស់
 គហបតិ អ្នកឈ្មោះថាជាបិណ្ឌិកនឹងរបស់នោះ ។ បតិគ្រាលោកដ៏ចំរើន
 ចំរើនឡាយ របស់ណាមួយ កើតហើយ បច្ច័យភាវៈកើតហើយ គិតហើយ
 កាស្រ័យគ្នាកើតហើយ របស់នោះ មិនទៀង របស់ណា មិនទៀង
 របស់នោះជាទុក្ខ របស់ណា ជាទុក្ខ ខ្ញុំយល់របស់នោះ ដោយប្រពៃ
 ដោយប្រាថ្នាដ៏ត្រឹមត្រូវ តាមសេចក្តីពិតយ៉ាងនេះថា គុះមិនមែនរបស់អញ
 គុះមិនមែនជាអញ គុះមិនមែនជាខ្លួនរបស់អញឡើយ ចំរើនខ្ញុំដ៏ច្បាស់
 ខ្លឹមការលាស់ចេញ ខ្ញុំរបស់នោះ កាទៅទៀត តាមសេចក្តីពិត ។

ឃ្លី វត្ត តេ បរិព្វាជកា តុណ្ហិក្ខតា មន្ត្រីក្ខតា
 បត្តកុទ្ធា អនោមុទា បដ្ឋាយន្តា អប្សដិ-
 កាលា ធិសីធិសុ ។ អដទោ អនាថបិណ្ឌិកោ
 កហមតិ តេ បរិព្វាជកោ តុណ្ហិក្ខតោ មន្ត្រីក្ខតោ
 បត្តកុទ្ធលោ អនោមុទោ បដ្ឋាយន្តោ អប្សដិកាលោ
 វិធិត្វា ឧដ្ឋាយាសនា យេន ភគវា តេទុប-
 សន្តមិ ទុបសន្តមិត្វា ភគវន្តិ អភិវាធិត្វា
 ឯកមន្តិ ធិសីធិ ។ ឯកមន្តិ ធិសីធា ទោ
 អនាថបិណ្ឌិកោ កហមតិ យាវតកោ អហោសិ
 តេហំ អញ្ញតិភ្នំយេហំ បរិព្វាជកេហំ សន្តិ កថា-
 សល្លាចោ តំ សន្តិ ភគវតោ អាណេថេសិ ។
 សាទុ សាទុ កហមតិ ឃ្លី ទោ តេ កហមតិ
 មោឃបុរិសា កាលេន កាលំ សហនេម្មន
 សុធិត្តហិតំ ធិត្តហេតុត្វាតិ ។ អដទោ ភគវា
 អនាថបិណ្ឌិកំ កហមតិ ធម្មិយា កថាយ សន្ត-
 ស្សេសិ សហនេថេសិ សុអុត្តេជេសិ សម្បហំសេសិ ។

កាលដែលអនាថបិណ្ឌិកកហមតិ វិយាយយ៉ាងនេះហើយ បរិព្វាជក
 ទាំងនោះ នៅស្ងៀម ភៀនឱ្យស ទុក សំយុទ្ធមុខ អន្តិយ
 សព្វបំសញ្ជឹង គ្មានបដិកាល ។ លំដាប់នោះ អនាថបិណ្ឌិកកហមតិ
 ដឹងថា បរិព្វាជកទាំងនោះ នៅស្ងៀម ភៀនឱ្យស ទុក សំយុទ្ធមុខ
 សព្វបំសញ្ជឹង គ្មានបដិកាល ហើយក៏ក្រោកចាកកាសនៈ ហើយ
 ចូលទៅកាល់ព្រះដីមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយចង្ហឹ
 ព្រះដីមានព្រះភាគ ចូរអន្តិយក្នុងទិសមគ្គ ។ លុះអនាថបិណ្ឌិក
 កហមតិ អន្តិយក្នុងទិសមគ្គហើយ ក្រាបបង្គំទូលការចេញទាំង
 ប៉ុន្មាន (ដែលខ្លួនវិយាយ) ជាមួយនឹងអន្តិយបរិព្វាជកទាំង
 នោះ ចំពោះព្រះដីមានព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ឱល
 កហមតិ ល្អហើយ ។ ឱលកហមតិ អ្នកត្រូវផ្តល់ផ្តល់មោឃបុរស
 ទាំងនោះ ឲ្យរៀបរយតាមអន្តិយមិ សព្វ ។ កាលយ៉ាងនេះក្នុង ។
 ត្រាវនោះ ព្រះដីមានព្រះភាគ ទ្រង់តម្រូវ ណែនាំអនាថបិណ្ឌិក-
 កហមតិ ឲ្យកាន់យក ឲ្យភាចហិន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថា ។

អថទោ អនាថបិណ្ឌិកោ កហមតិ កកវតា ធម្មិយា
 កតាយ សទ្ធស្សិកោ សមាធម៌កោ សមុត្តជិតោ
 សឡាហិសិកោ ឧត្តាយាសនា កកវន្តំ អភិវិនេត្តា
 បទក្កុណំ កក្កា បក្កាមិ ។ អថទោ កកវា
 អចិប្បក្កន្ត អនាថបិណ្ឌិកោ កហមតិម្ហំ កិក្ខុ
 អាមន្តសិ យោមិ ទោ^(១) កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 ធិយវត្តំ អវេធនន្តា^(២) ឥមស្សិ ធម្មវិនយេ សោមិ
 ឯវមរំ អញ្ចតិកុយេ បរិញ្ញាជកោ សមាធម្មន
 សុធិត្តហិកំ ធិត្តហេយ្យ^(៣) យថាតំ អនាថ-
 បិណ្ឌិកោន កហមតិទា ធិត្តហិកាតិ ។

[៧៤] ឯកំ សមយំ កកវា ធម្មាយំ
 វិហាតិ កក្ករាយ ចោត្តរណិយា តិវេ ។
 អថទោ វធិយមាហិកោ កហមតិ ធិវា ធិវស្ស
 ធម្មាយ ធិក្កាមិ កកវន្តំ ធស្សនាយ ។

១ ទ. ម. សោ ។ ២ ទ. ម. កិក្ខុ វស្សសុចសម្មត្រោធិ ទិស្សន្តិ ។ ៣ ទ. ម.
 ធិត្តហេយ្យ ។

លុះព្រះដ៏មានព្រះភារទ្រង់តន្យល់ វិណោនីវ័យកាលយក ឱ្យកាចហាន
 ឱ្យរិកាយហើយ ទើបអនាថបិណ្ឌិកតបចតិ គ្រោកយកកាសនៈ ក្លាយចង្អុំ
 ព្រះដ៏មានព្រះភារ ហើយធ្វើប្រទស្សិណចេញទៅ ។ កាលអនាថបិណ្ឌិក
 តបចតិ ចេញទៅមិនយូរម៉្លោះ ព្រះដ៏មានព្រះភារ ទ្រង់ត្រាស់ហៅ
 ពួកកុកុដា ម្ចាស់កុកុទាំងឡាយ កុកុណាមូសត្រឹមត្រូវ កុកុធម្មវិនយ
 នេះ អស់កាលយូរ កិក្ខុនោះ ខ្លះផ្តួញផ្តាល់ ខ្លះពួកអន្សតិយបរិញ្ញាជក
 ឱ្យរៀបរយ ភាមន្តធម៌ ដូចជាអនាថបិណ្ឌិកតបចតិ ផ្តួញផ្តាល់យ៉ាង
 នេះចុះ ។

[៧៤] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភារ ទ្រង់តន់នៅវិក្ករវន្តស្រុះ
 បោត្តរណី ឈ្មោះ កក្ករា ទៀចក្រុងចម្បា ។ គ្រានោះ វធិយមាហិកតប-
 ចតិ ចេញអំពីក្រុងចម្បាទៅទាំងបីក្រុង ដើម្បីគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភារ ។

អដទោ វដ្ឋិយមាហិតស្ស តហមតិស្ស ឯកធមោសិ
 អកាលោ ទោ ភាវ ភកវន្តំ ធរស្សនាយ
 បដិសស្សិទោ ភកវា មទោភាវនិយានំ^(១) កំក្កនំ
 អកាលោ ធរស្សនាយ បដិសស្សិទោ មទោភាវនិយា
 កិក្ក យទ្ធជាហំ យេន អញ្ញតិក្កិយានំ បរិព្វាជកានំ
 អាវាហោ តេនុបសន្តិមេយ្យន្តំ ។ អដទោ វដ្ឋិយមា-
 ហិតោ តហមតិ យេន អញ្ញតិក្កិយានំ បរិព្វា-
 ជកានំ អាវាហោ តេនុបសន្តិមំ ។ តេន ទោ
 បន សមយេន អញ្ញតិក្កិយា បរិព្វាជកា សន្តិម្ម
 សមាគម្ម ឡានិទោ ឡាសន្តា មហាសន្តា
 អនេកវិហិតំ ភិវ្រាណកមំ កេវេន្តា ចិសិទ្ធា
 ហោន្តំ ។ អនុសំសុ ទោ តេ អញ្ញតិក្កិយា
 បរិព្វាជកា វដ្ឋិយមាហិតំ តហមតិ ទ្វិវតា វ
 អាគន្ធន្តំ និស្វាទ អញ្ញមត្តំ សណ្ឋាបេសុំ អប្ប-
 សន្តា កោន្តា ហោន្តំ មា កោន្តា សន្តមកកុ

១ ខ. ច. ម. ឧ. ភាវនិយានំ ។

លំដាប់នោះ វដ្ឋិយមាហិតហមតិ មានសេចក្តីត្រូវរិះ យ៉ាងនេះថា
 កាលនេះ ជាពេលមិនគួរ ដើម្បីនេះសំព្រះដ៏មានព្រះភាគទេ ដ្បិតព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ កំពុងសម្លឹង កាលនេះ ជាពេលមិនគួរ ដើម្បីឱ្យចូលក្នុ
 ទាំងឡាយអ្នកចម្រើនសមាធិចិត្តទេ ដ្បិតភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកចម្រើន
 សមាធិចិត្ត កំពុងសម្លឹងដែរ បើដូច្នោះគួរតែអាត្មាអញ្ញ ចូលទៅឯកាពម
 របស់ពួកអន្យតិវិយបរិព្វាជកសិនចុះ ។ លំដាប់នោះ វដ្ឋិយមាហិតហមតិ
 ចូលទៅឯកាពម របស់ពួកអន្យតិវិយបរិព្វាជក ។ សម័យ
 នោះ ពួកអន្យតិវិយបរិព្វាជក ប្រជុំគ្នា មកជួបជុំ និយាយ
 គ្នាភាគពាក់ គិតគង់ រំលង អង្គុយដដែលគ្នា ព័តិល្អោទកថា
 ផ្សេងៗ ។ អន្យតិវិយបរិព្វាជកទាំងនោះ បានឃើញវដ្ឋិយមា-
 ហិតហមតិ កំពុងដើរមកភិក្ខុមួយ សុខឃើញហើយ ក៏យាត់ខ្លួនថា
 អ្នកទាំងឡាយ និយាយតិចៗ អ្នកទាំងឡាយកុំនិយាយទាំង (ព្រោះ)

អយំ វជ្ជិយមាហិកោ កហមតិ អាគច្ឆតិ សមណស្ស
 កោតមស្ស សាវកោ ។ យាវតោ ទោ បទ
 សមណស្ស កោតមស្ស សាវកោ ភិហិ ទិណកវសថា
 ធម្មាយំ បដវសន្តិ អយំ តេសំ អញ្ញតកេ វជ្ជិយ-
 មាហិកោ កហមតិ ។ អប្បសន្តកាមា ទោ បទ
 តេ អាយស្មន្តោ អប្បសន្តវិធិតា អប្បសន្តស្ស
 វណ្ណកំដោ អច្ឆេវ ធាម អប្បសន្តំ បវសំ វិធិតា
 ឧបសន្តមិទ្ធជំ មញ្ញយ្យតិ ។ អថទោ តេ បវិញ្ញា-
 ជកា កុណ្ឌិ អហេសុំ ។ អថទោ វជ្ជិយមាហិកោ
 កហមតិ យេន^(*) បវិញ្ញាជកា តេទុបសន្តមិ ឧប-
 សន្តមិត្វា តេហិ អញ្ញតិវុយេហិ បវិញ្ញាជកេហិ សន្តិ
 សម្មេនិ សម្មេននិយំ កមិំ សារាណិយំ វិភិសារេកា
 ឯកមន្តំ ឯសិធិ ។ ឯកមន្តំ ឯសិធិ ទោ
 វជ្ជិយមាហិកោ កហមតិ តេ បវិញ្ញាជកា ឯកទេវេនិ

* ម. ឯធូរេ តេនិ បាហេ វិស្សនិ ។

វជ្ជិយមាហិកោកហមតិ៖ ជាសាវកសមណកោតម ភាគមក ។ ពួក
 គ្រហស្ថអ្នកស្ងៀមពាក់ស ជាសាវកសមណកោតម ដែលនៅក្នុងក្រុងចម្បូ
 ទាំងប៉ុន្មាន បណ្តាគ្រហស្ថជាសាវកទាំងនោះ វជ្ជិយមាហិកោកហមតិ៖
 ជាសាវកម្នាក់ដែរ ។ អ្នកដទៃកាយទាំងនោះ ត្រូវការតែសំឡេងតិច
 ហាក់តែសំឡេងតិច ឱយាយសសើរតែសំឡេងតិច យើងឮដូចម្តេច
 ឲ្យចាស់តែវជ្ជិយមាហិកោកហមតិ សំគាល់បរិសទ្យ មានសំឡេងតិចជា
 គួរចូលមកកេ ។ ទើបបរិញ្ញាជកទាំងនោះ ចាំគ្នាស្ងៀម ។ សំដាប់នោះ
 វជ្ជិយមាហិកោកហមតិ ចូលទៅកេបរិញ្ញាជកទាំងនោះ លុះចូលទៅដល់
 ហើយ ក៏ឱយាយពាក់ទាក សំណេះសំណាល ជាមួយនឹងអន្លូតិវុយេ-
 បរិញ្ញាជកទាំងនោះ លុះបង្ហើយពាក្យដែលគួរពាក់ទាក់ សំណេះសំណាល
 គួរឲ្យរលឹកហើយ ក៏អន្លូតិវុយេសម្បត្ត ។ លុះវជ្ជិយមាហិកោកហមតិ
 អន្លូតិវុយេសម្បត្តហើយ បរិញ្ញាជកទាំងនោះ ក៏ឱយាយយ៉ាងនេះថា

ទុតិយបញ្ញាសព្វ ខេមរភវិញ្ញា

សត្វំ គរិរ កហមតិ សមណោ កោតមោ សត្វំ
 តបំ កហមតិ សត្វំ តបស្សី លូទាដិវំ ឯកំសេន
 ឧបត្តោសតិ ឧបវធាតិ ។ ១ ទោ កន្ត កកវា
 សត្វំ តបំ កហមតិ ធម៌ សត្វំ តបស្សី លូទាដិវំ
 ឯកំសេន ឧបត្តោសតិ ឧបវធាតិ ។ ការឃ្លើ ទោ
 កន្ត កកវា កហមតិ បសំសយំ(១) បសំសតិ
 ការឃ្លើ ទោ បន កន្ត កកវា កហមតិ
 បសំសយំ(២) បសំសតិ វិកដវធិ(៣) កកវា
 ន សោ កកវា ឯត្ត ឯកំសវធិតិ(៤) ។ ឯវិ
 វុត្តេ អញ្ញាតោ បវិញ្ញាជកោ វដ្ឋិយមាហាតិ កហមតិ
 ឯតតរោច អាគមេហា ត្វំ កហមតិ យស្ស
 ត្វំ សមណស្ស កោតមស្ស វណ្ណំ កាសសិ

១-២ ឧ. បសំសត្វំ ។ ៣ ឧ. ប. វិដ្ឋិកទោ ។ ៤ ឧ. ប. ឯកំសវធិតិ ។

ទុតិយបញ្ញាសព្វ ខេមរវដ្ឋ

ម្នាលភពបតី ឮថា ប្រាសមណគោតម តែងតែជឿលកបដមិចារិ
 នោះ ឮរតិជឿល បន្តបន្តបំបុគ្គលមានគបៈ សេនេវដោយសេចក្តី
 សេវហ្មតិចារិសំ តែម្យ៉ាងមែនឬ ។ បតិគ្រលោកដ៏ចំរើនចាំឱ្យយ
 ប្រជុំមានប្រភេទ មិនមែនតែជឿលកបដមិចារិសំ ចាំមិនគួរតែ
 ជឿល បន្តបន្តបំបុគ្គលមានគបៈ សេនេវដោយសេចក្តីសេវហ្មតិចារិ
 អស់ តែម្យ៉ាងទេ ។ បតិគ្រលោកដ៏ចំរើនចាំឱ្យយ ប្រជុំមាន
 ប្រភេទ តែងតែជឿលបុគ្គល ដែលគួរតែជឿល តែងសរសើរបុគ្គល
 ដែលគួរសរសើរ បតិគ្រលោកដ៏ចំរើនចាំឱ្យយ កាលប្រជុំមាន
 ប្រភេទ តែងតែជឿលបុគ្គល ដែលគួរតែជឿល សរសើរបុគ្គល ដែលគួរ
 សរសើរ ប្រជុំមានប្រភេទ ប្រជុំសំដែងចែកវេលក ប្រជុំមាន
 ប្រភេទនោះ ប្រជុំមិនមែនជាអ្នកសំដែងទេ ក្នុងហេតុខ្លះទេ ។
 កាលដែលវដ្ឋិយមាហាតតបតិ ឱបាយយានិទេវហិយ មានបញ្ហា
 ជកខ្លាត់ ឱបាយទីវដ្ឋិយមាហាតតបតិ យានិទេវហិយ ម្នាលភពបតី
 អ្នកចូរបង្កើនសិទ្ធិ អ្នកឱបាយសរសើរគុណ តែប្រាសមណគោតមណ

សោ សមណោ ភោគមោ វេទយំកោ អប្ប-
 ញាត្តិកោតិ ។ ឯតុចាហំ កន្តេ វាយស្មន្តេ
 វត្តាមំ សហទម្មេន វេទំ កុសលន្តំ កន្តេ កកវតា
 បញ្ញាត្តិ វេទំ អកុសលន្តំ កន្តេ កកវតា បញ្ញាត្តិ
 វេទំ កុសលាកុសលំ កកវ បញ្ញាយមាណោ
 សប្បញ្ញាត្តិកោ(១) ន សោ កកវា វេទយំកោ
 អប្បញ្ញាត្តិកោតិ ។ ឯវំ វុត្ត(២) បរិព្វាជកា
 តុណ្ហិកុតោ មន្ត្រិកុតោ បត្តកុតោ អនោមុទា បដ្ឋា-
 យន្តា អប្បជំហាលា វិសិទ្ធិសុ ។ អថទោ
 វជ្ជិយមាហិតោ កមាបតិ តេ បរិព្វាជកោ
 តុណ្ហិកុតោ មន្ត្រិកុតោ បត្តកុតោ អនោមុទោ

១ ខ.ប. វិទ្ធកុរេ កកវាវិ ចាហំ វិស្សតិ ។ ២ ខ.ប. វិទ្ធកុរេ វេទំ ចាហេ វិស្សតិ ។

ព្រះសមណោភោគមោនោះ ជាអ្នកញ៉ាំងសត្វឱ្យវិនាស ជាអ្នកបញ្ញត្តិព្រះ
 វិញ្ញាណ មិនច្បាស់លាស់ ទេតី ។ បត់គ្រលោកដំបើមតាំងឡាយ ខ្ញុំសូម
 និយាយនឹងពួកលោកដ៏មានកាយ តាមគន្លងចម្លែក គ្រង់រឿងនេះបន្តិច
 បត់គ្រលោកដំបើមតាំងឡាយ (ព្រោះ) ពាក្យនេះ ជាកុសល ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តិហើយ បត់គ្រលោកដំបើមតាំងឡាយ
 ពាក្យនេះ ជាកុសល ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់បញ្ញត្តិហើយ កាលព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ បញ្ញត្តិកុសលនិងកុសល ដោយប្រការដូច្នោះ ឈ្មោះ
 ថាជាអ្នកបញ្ញត្តិព្រះវិញ្ញាណត្រឹមត្រូវ ព្រះដ៏មានព្រះភាគនោះ មិនមែន
 ជាអ្នកញ៉ាំងសត្វឱ្យវិនាស មិនមែនជាអ្នកបញ្ញត្តិព្រះវិញ្ញាណ មិនច្បាស់
 លាស់ទេ ។ កាលដែលវជ្ជិយមាហិតតបបតី និយាយយ៉ាងនេះហើយ
 បរិព្វាជកតាំងឡាយ នៅស្ងៀម អៀនឱ្យស ឧទក សំយុទ្ធិមុខ អង្គុយ
 សញ្ជប់សញ្ជឹង គ្មានបដិកាណ ។ លំដាប់នោះ វជ្ជិយមាហិតតបបតី
 ដឹងថា បរិព្វាជកតាំងនោះ នៅស្ងៀម អៀនឱ្យស ឧទក សំយុទ្ធិមុខ

បដ្ឋាយន្ត អប្បដិកាលោ វិជិត្វា ទុដ្ឋាយសនា
 យេន កកវា តេនុបសន្តិមិ ទុបសន្តិមិត្វា កកវន្តំ
 អភិវនេត្វា ឯកមន្តំ ឯសិមិ ។ ឯកមន្តំ ឯសិមិ
 ទោ វដ្ឋិយមាហិតោ កហមតិ យាវតតោ អហោសំ
 តេហិ អញ្ញតិវដ្ឋិយេហិ បវត្តាជតេហិ សន្តិ កថា-
 សន្យាចា តំ សត្វំ កកវតោ អាភេទេសំ ។ សាទុ
 សាទុ កហមតិ ឯវិ ទោ តេ កហមតិ មោយ-
 បុវសា កាលេន កាលំ សហេន្ទេន សុដំក្កហិតំ
 ឯត្តហេតត្វា ។ ធាហំ កហមតិ សត្វំ កមំ កមិ-
 តត្វន្តំ វនាមិ ឯ បធាហំ កហមតិ សត្វំ កមំ ឯ
 តមិកត្វន្តំ វនាមិ ធាហំ កហមតិ សត្វំ សមាធានំ
 សមាធិតត្វន្តំ វនាមិ ឯ បធាហំ កហមតិ សត្វំ
 សមាធានំ ឯ សមាធិតត្វន្តំ វនាមិ ធាហំ កហមតិ
 សត្វំ បធានំ បធាហិតត្វន្តំ វនាមិ ឯ បធាហំ
 កហមតិ សត្វំ បធានំ ឯ បធាហិតត្វន្តំ វនាមិ

សត្វបំសត្វិកំ គ្មានបដិកាលោ ហើយកំក្រោកចាកភាសនៈចូលទៅកាល់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ហើយអង្គុយក្នុងទីសប្បុរ ។ លុះវដ្ឋិយមាហិតោយតិ អង្គុយក្នុងទី
 សមត្ថហើយ បានក្រាបបង្គំចូលកាចរចា តំនិប្បិទាន ដែលខ្លួន
 និយាយជាមួយនឹងអន្យតិវដ្ឋិយេហិកកវាវិទ្យាយោ ចំពោះព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់កហមតិ ល្អហើយ ។ ម្ចាស់
 កហមតិ អ្នកត្រូវដ្ឋិត្តិវដ្ឋិយេហិមោយបុសេចំនិទោ ឲ្យរៀបរយ តាម
 គន្លងធម៌ សត្វ ។ កាល យំនិទេចុះ ។ ម្ចាស់កហមតិ គឺជាគត
 មិនហៅគបៈ ថាជាធម៌ ដែលគេត្រូវដ្ឋិតកំដៅចំនិទេសំទេ ម្ចាស់កហមតិ
 គឺជាគត ក៏មិនហៅគបៈ ថាជាធម៌ ដែលគេមិនត្រូវដ្ឋិតកំដៅចំនិទេសំទេ
 ម្ចាស់កហមតិ គឺជាគត មិនហៅកាលសមាទាន ថាជាកិច្ច ដែលគេត្រូវ
 សមាទានចំនិទេសំទេ ម្ចាស់កហមតិ គឺជាគត មិនហៅកាលសមាទាន
 ថាជាកិច្ច ដែលគេមិនត្រូវសមាទានចំនិទេសំទេ ម្ចាស់កហមតិ គឺជាគត
 មិនហៅបធានៈ ថាជាកិច្ច ដែលគេត្រូវដ្ឋិតកំដៅចំនិទេសំទេ ម្ចាស់កហមតិ
 គឺជាគត មិនហៅបធានៈ ថាជាកិច្ច ដែលគេមិនត្រូវដ្ឋិតកំដៅចំនិទេសំទេ

នាហំ កហមតិ សត្វំ បដិទំស្សន្តិ^(១) បដិ
 ទំស្សន្តិកាព្វាតិ វនាមំ ន បនាហំ កហមតិ
 សត្វំ បដិទំស្សន្តិ ន បដិទំស្សន្តិកាព្វាតិ វនាមំ
 នាហំ កហមតិ សត្វំ វិមុត្តិ^(២) វិមុត្តិកាព្វាតិ^(៣)
 វនាមំ ន បនាហំ កហមតិ សត្វំ វិមុត្តិ ន
 វិមុត្តិកាព្វាតិ វនាមំ យញ្ញំ កហមតិ តបំ តបតោ
 អកុសលា នធា អភិវឌ្ឍន្តិ កុសលា នធា
 បរិហាយន្តិ ឯវិក្ខំ តបំ ន តបំតត្វន្តិ វនាមំ ។
 យញ្ញ ទ្វាស្ស កហមតិ តបំ តបតោ អកុសលា
 នធា បរិហាយន្តិ កុសលា នធា អភិវឌ្ឍន្តិ
 ឯវិក្ខំ តបំ តបំតត្វន្តិ វនាមំ ។ យញ្ញំ កហ-
 មតិ សមាទាមំ សមាទយតោ^(៤) អកុសលា
 នធា អភិវឌ្ឍន្តិ កុសលា នធា បរិហាយន្តិ
 ឯវិក្ខំ សមាទាមំ ន សមាទិកត្វន្តិ វនាមំ ។

១ ឧ. ម. សញ្ញ បដិទំស្សន្តិ ។ ២ ឧ. ម. សញ្ញ វិមុត្តិ ។ ៣ ម.
 វិមុត្តិកាព្វាតិ ។ ៤ ឧ. ម. សមាទយតោ ។

ម្នាលគហបតី គថាគត មិនហៅបដិទំស្សន្តិ៖ ថាជាធម៌ ដែលគេ
 ត្រូវលះបង់ទាំងអស់ទេ ម្នាលគហបតី គថាគត មិនហៅវិមុត្តិ
 ថាជាធម៌ជាតិ ដែលគេត្រូវច្របាច់ទាំងអស់ទេ ម្នាលគហបតី
 គថាគត មិនហៅវិមុត្តិ ថាជាធម៌ជាតិ ដែលគេមិនត្រូវច្របាច់
 ទាំងអស់ទេ ម្នាលគហបតី ព្រោះថា កាលបុគ្គលដុតកំដៅ
 ដោយឧបសគ្គ អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង កុសលធម៌
 ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ រើបគថាគត ហៅតបៈ មានសភាព
 យ៉ាងនេះ ថាជាធម៌ ដែលគេមិនត្រូវដុតកំដៅ ។ ម្នាលគហបតី
 ល្អវត្ថុបុគ្គលនោះ ដុតកំដៅ ដោយឧបសគ្គ អកុសលធម៌ទាំង
 ឡាយ សាបសូន្យទៅ កុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង រើប
 គថាគត ហៅតបៈ មានសភាពយ៉ាងនេះ ថាជាធម៌ ដែលគេត្រូវដុត
 កំដៅ ។ ម្នាលគហបតី កាលបុគ្គលកាន់យក ដោយ
 ការសមាទានណា អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង កុសល-
 ធម៌ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ គថាគតហៅ ការសមាទាន
 មានសភាពយ៉ាងនេះ ថាជាភិក្ខុ ដែលគេមិនត្រូវសមាទាន ។

យេតុ ទ្វាស្ស កហមតិ សមាទានំ សមាធយោ
 អកុសលា ធម្មា បរិហាយន្តំ កុសលា ធម្មា
 អភិវឌ្ឍន្តំ ឯកុយំ , សមាទានំ សមាធិត្ថន្តំ
 វនាមិ ។ យេត្តិ កហមតិ បដានំ បទហោ
 អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តំ កុសលា ធម្មា
 បរិហាយន្តំ ឯកុយំ បដានំ ឧ បទហិត្ថន្តំ
 វនាមិ ។ យេតុ ទ្វាស្ស កហមតិ បដានំ
 បទហោ អកុសលា ធម្មា បរិហាយន្តំ
 កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តំ ឯកុយំ បដានំ
 បទហិត្ថន្តំ វនាមិ ។ យេត្តិ កហមតិ បដានំ
 បដិវិស្សន្តោ អកុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តំ កុសលា
 ធម្មា បរិហាយន្តំ ឯកុយោ បដិវិស្សន្តោ ឧ បដិវិ-
 ស្សន្តោ វនាមិ ។ យេតុ ទ្វាស្ស កហមតិ
 បដិវិស្សន្តំ បដិវិស្សន្តោ អកុសលា ធម្មា
 បរិហាយន្តំ កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តំ ឯកុយោ
 បដិវិស្សន្តោ បដិវិស្សន្តោ វនាមិ ។

ម្ចាស់គហមតិ លុះតែបុគ្គលនោះ កាន់យក ដោយការសមាទាន
 ណា អកុសលធម៌ទាំងឡាយ សាចស្មុំទៅ កុសលធម៌
 ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង គឺជាគត ហៅការសមាទាន មានសភាពយ៉ាង
 នេះ ជាជំនុំ ដែលគេត្រូវកាន់យក ។ ម្ចាស់គហមតិ កាលបុគ្គល
 ដឹកលំដោយបទនោះណា អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង កុសល-
 ធម៌ទាំងឡាយ សាចស្មុំទៅ គឺជាគត ហៅបទនោះ មានសភាព
 យ៉ាងនេះ ជាជំនុំ ដែលគេមិនត្រូវដឹកលំ ។ ម្ចាស់គហមតិ លុះ
 តែបុគ្គលនោះ ដឹកលំ ដោយបទនោះណា អកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 សាចស្មុំទៅ កុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង គឺជាគត ហៅបទនោះ
 មានសភាពយ៉ាងនេះ ជាជំនុំ ដែលគេត្រូវដឹកលំ ។ ម្ចាស់គហមតិ
 កាលបុគ្គលនោះ ដោយបដិវិស្សន្តៈណា អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើន
 ឡើង កុសលធម៌ទាំងឡាយ សាចស្មុំទៅ គឺជាគត ហៅបដិវិស្សន្តៈ
 មានសភាពយ៉ាងនេះ ជាជំនុំ ដែលគេមិនត្រូវលះ ។ ម្ចាស់គហ-
 មតិ លុះតែបុគ្គលនោះលះ ដោយបដិវិស្សន្តៈណា អកុសលធម៌ទាំង
 ឡាយ សាចស្មុំទៅ កុសលធម៌ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង គឺជាគត
 ហៅបដិវិស្សន្តៈ មានសភាពយ៉ាងនេះ ជាជំនុំ ដែលគេត្រូវលះ ។

យញ្ញំ កហមតិ វិមុត្តិំ វិមុត្តតោ អកុសលា ធម្មា
អភិវឌ្ឍន្តិំ កុសលា ធម្មា បរិហាយន្តិំ ឯវុចា
វិមុត្តំ ន វិមុត្តតត្វាតិ វនាមិ ។ យញ្ញំ ទ្វាស្ស
កហមតិ វិមុត្តិំ វិមុត្តតោ អកុសលា ធម្មា បរិហា-
យន្តិំ កុសលា ធម្មា អភិវឌ្ឍន្តិំ ឯវុចា វិមុត្តិំ
វិមុត្តតត្វាតិ វនាមិ ។ អថទោ វជ្ជិយមាហិតោ
កហមតិ ភគវតោ ធម្មិយា កថាយ សទ្ធស្សុតោ
សមាធមិតោ សមុត្តដិតោ សម្មហំសំតោ ឧដ្ឋាយា-
សនា ភគវន្តំ អភិវនេត្វា បទត្តិណំ កត្វា
បត្តាមិ ។ អថទោ ភគវំ អចំប្បក្កន្តេ វជ្ជិយមា-
ហិតោ កហមតិ ភិក្ខុ អាមន្តសិ យោមិ ទោ(១)
ភិក្ខុ ធិយវន្តំ អប្បវជិតោ វសស្មិ ធម្មវិទយេ សោមិ
ឯវុចា អញ្ញតិវុយេ បរិព្វាជិតោ សមាធម្មេន
សុតិក្កហិតំ ធិត្តហេយ្យ យថាតិ វជ្ជិយមាហិតោ
កហមតិ ឯក្កហិតាតិ ។

។ ប. 160 វិ. 1 ។ ឧ. 160 ។

ម្នាលភិក្ខុ កាលបុគ្គលចូលស្រឡះ ដោយវិមុត្តិណា អកុសលធម៌
ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង កុសលធម៌ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ គឺថាគ
ហៅវិមុត្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះ ថាជាធម្មជាតិ ដែលគេមិនត្រូវចូ
ស្រឡះ ។ ម្នាលភិក្ខុ លុះតែបុគ្គលនោះ ចូលស្រឡះ ដោយ
វិមុត្តិណា អកុសលធម៌ទាំងឡាយ សាបសូន្យទៅ កុសលធម៌
ទាំងឡាយ ចំរើនឡើង គឺថាគ ហៅវិមុត្តិ មានសភាពយ៉ាងនេះ ថាជា
ធម្មជាតិ ដែលគេត្រូវចូលស្រឡះ ។ ព្រោះនោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
ទ្រង់ពន្យល់ ឱ្យកាន់យក ឱ្យកាចហ៊ាន ឱ្យរីករាយ ដោយធម៌កថា
ហើយ ក៏វិជ្ជិយមាហិតភយតិ ក្រោកចាកភាសនៈ ថ្វាយបង្គំព្រះ
ដ៏មានព្រះភាគ ហើយធ្វើប្រទក្សិណ ចៀសចេញទៅ ។ កាលដែល
វិជ្ជិយមាហិតភយតិ ចៀសចេញទៅ មិនទាន់យូរម៉្លោះ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹកកុំទាំងឡាយថា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើភិក្ខុ
ណា ទាន់ចូលិតច ក្នុងវិភុក (មិនស្ករឡើងឆ្ងល់) ក្នុងធម្មវិទយានៈ
អស់កាលយូរ ភិក្ខុនោះឯង គួរផ្សំផ្គុំសំព្វកអន្យតិវិយបរិព្វាជក
ឱ្យរៀបរយ តាមគន្លងធម៌ ដូចជា វិជ្ជិយមាហិតភយតិ ដែលផ្សំផ្គុំផ្គាល់
យ៉ាងនេះបាទ ។

(៧៥) អដិទោ ឧត្តិយោ បរិច្ចាជិតោ យេន
 កកវា តេនុបសន្តមំ ឧបសន្តមិត្វា កកវតា សន្តិ
 សម្មោទិ សម្មោទមិយំ កាថិ សាកលិយំ វិនិសាទត្វា
 ឯកមន្តំ ធិសំទិ ។ ឯកមន្តំ ធិសំដ្ឋោ ទោ
 ឧត្តិយោ បរិច្ចាជិតោ កកវន្តំ ឯកទរោច កី ទ
 ទោ ភោ តោតម សស្សតោ លោកោ ឥនមេវ
 សន្តិ មោយមញ្ញន្តំ ។ អក្សតតំ ទោ ឯតំ ឧត្តិយ
 មយា សស្សតោ លោកោ ឥនមេវ សន្តិ
 មោយមញ្ញន្តំ ។ កី បទ ភោ តោតម អសស្សតោ
 លោកោ ឥនមេវ សន្តិ មោយមញ្ញន្តំ ។
 ឯកម្យំ ទោ ឧត្តិយ អក្សតតំ មយា អសស្សតោ
 លោកោ ឥនមេវ សន្តិ មោយមញ្ញន្តំ ។ កី
 ទុ ទោ ភោ តោតម អន្តរា លោកោ ... អន្តរា
 លោកោ ... តំ យិ តំ សរិវិ... អញ្ចំ យិ
 អញ្ចំ សរិវិ... ហោតិ តថាគតោ បរម្មរណា...

(៧៥) លំដាប់នោះ ឧត្តិយបរិច្ចាជិត ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏និយាយរក់ចាក់ សំណេះសំណាល
 ជាមួយនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបង្កើតពាក្យ ដែលគួររក់ចាក់
 សំណេះសំណាល គួរឱ្យលើកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងវិសមគួរ ។ លុះ
 ឧត្តិយបរិច្ចាជិត អង្គុយក្នុងវិសមគួរហើយ បានចូលសួរព្រះដ៏មានព្រះ
 ភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះលោកទៀត ពាក្យ
 នេះពិត ពាក្យដទៃ មិនពិតទេឬដូចម្តេច ។ ព្រះអង្គត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ឧត្តិយៈ ពាក្យថា លោកទៀត ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃមិន
 ពិតនេះ គថាគត មិនដែលព្យាករទេ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះ
 លោកមិនទៀត ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃ មិនពិតទេឬដូចម្តេច ។ ម្ចាស់
 ឧត្តិយៈ ពាក្យថា លោកមិនទៀត ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃមិនពិតនេះ
 គថាគត ក៏មិនដែលព្យាករដែរ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ចុះលោកមាន
 ទីបំផុត ... លោកមិនមានទីបំផុត ... ធីតានោះគឺសិរីនោះ ... ធីតាដទៃ
 សិរីដទៃ... សត្វស្តាប់ទៅកើតទៀត... សត្វស្តាប់ទៅមិនកើតទៀត ...

១ ហោតិ ភជាតតោ បរម្មណា ... ហោតិ ១ ១
 ២ ហោតិ ភជាតតោ បរម្មណា ... ១៧ ហោតិ
 ១ ១ ហោតិ ភជាតតោ បរម្មណា វេទមេវ
 សច្ចំ មោយមញ្ញំ ។ ឯតម្បិ ទោ ឧត្តិយ
 អត្យាកតំ មយា ១៧ ហោតិ ១ ១ ហោតិ
 ភជាតតោ បរម្មណា វេទមេវ សច្ចំ មោយមញ្ញំ ។
 កី ទុ ទោ កោ កោតម អសស្សនោ លោកោ
 វេទមេវ សច្ចំ មោយមញ្ញំ វេទមេវ សច្ចំ មោយមញ្ញំ
 អត្យាកតំ ទោ ឯតំ ឧត្តិយ មយា អសស្សនោ
 លោកោ វេទមេវ សច្ចំ មោយមញ្ញំ វេទមេវ ។
 កី បទ កោ កោតម អសស្សនោ លោកោ
 វេទមេវ សច្ចំ មោយមញ្ញំ វេទមេវ សច្ចំ មោយមញ្ញំ
 ឯតម្បិ ទោ ឧត្តិយ អត្យាកតំ មយា អសស្សនោ
 លោកោ វេទមេវ សច្ចំ មោយមញ្ញំ វេទមេវ ។
 កី ទុ ទោ កោ កោតម អន្តរា លោកោ ...
 អន្តរា លោកោ ... តំ ជីវំ តំ សរី ...

សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតក៏មាន មិនកើតទៀតក៏មាន ... សត្វស្លាប់ទៅ
 កើតទៀត ក៏មិនមែន មិនកើតទៀត ក៏មិនមែន ពាក្យនេះពិត ពាក្យ
 ដទៃមិនពិតទេ ឬដូចម្តេច ។ ខ្នាសឧត្តិយៈ ពាក្យថា សត្វស្លាប់ទៅ
 កើតទៀត ក៏មិនមែន មិនកើតទៀត ក៏មិនមែន ពាក្យនេះពិត
 ពាក្យដទៃ មិនពិត នេះក៏គឺជាគត មិនព្យាករណ៍ ។ បពិត្រ
 ព្រះភាគមជ្ឈិមនិកាយ កាលខ្ញុំសួរថា ចុះលោកនេះទៀត ពាក្យនេះ
 ពិត ពាក្យដទៃ មិនពិតទេ ឬដូចម្តេច ដូច្នោះ ព្រះគង្គត្រាស់
 ថា ខ្នាសឧត្តិយៈ ពាក្យថា លោកទៀត ពាក្យនេះពិត
 ពាក្យដទៃ មិនពិតនេះ គឺជាគត មិនព្យាករណ៍ ។ បពិត្រព្រះភាគម
 ជ្ឈិមនិកាយ កាលខ្ញុំសួរថា ចុះលោកមិនទៀត ពាក្យនេះពិត ពាក្យ
 ដទៃ មិនពិតទេ ឬដូចម្តេច ដូច្នោះ ព្រះគង្គត្រាស់ថា ខ្នាសឧត្តិយៈ
 ពាក្យថា លោកមិនទៀត ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃ មិនពិតនេះ
 គឺជាគត មិនព្យាករណ៍ ។ បពិត្រព្រះភាគមជ្ឈិមនិកាយ កាលខ្ញុំសួរថា លោក
 មានចិប្បជុត ... លោកមិនមានចិប្បជុត ... ជីវិតនោះ គឺសរីរនោះ...

ទុតិយបណ្ណសិក្ខា ខោសានិក្ខា

អញ្ញំ ជីវំ អញ្ញំ សរី... ហោតិ ភថាគតោ
 បរម្មណា... ធន ហោតិ ភថាគតោ បរម្មណា...
 ហោតិ ធន ធន ហោតិ ភថាគតោ បរម្មណា...
 ទេវ ហោតិ ធន ធន ហោតិ ភថាគតោ
 បរម្មណា វេទមេវ សច្ចំ មោយមញ្ញំ វេទិ
 បុដ្ឋោ សមាទោ ឯតម្បិ ទោ ទុត្តិយ អញ្ញាកាតំ
 មយា ទេវ ហោតិ ធន ធន ហោតិ ភថាគតោ
 បរម្មណា វេទមេវ សច្ចំ មោយមញ្ញំ វេទសិ ។ អថ
 កិញ្ញាហិ ភោតា ភោតមេធន ញ្ញាកាតំ ។
 អភិញ្ញា(១) ទោ អហំ ទុត្តិយ សាវកានំ
 ធម្មំ ទេសេមិ សត្តានំ វិសុទ្ធិយា សោកា-
 បរិទេវាទំ សមតំក្កមាយ ទុក្ខនោមទស្សានំ
 អត្តន្តមាយ ញាយស្ស អនិគមាយ ចិត្តានស្ស
 សច្ចំកិរិយាយាតិ ។ យំ បទេតំ ករិ
 ភោតោ អភិញ្ញា(២) សាវកានំ ធម្មំ ទេសេសិ

១-២ ឧ.ម. ភិក្ខុយ ។

ទុតិយបណ្ណសិក្ខា ខោសានិក្ខា

ជីវិតដទៃ សរិះដទៃ ... សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត... សត្វស្លាប់ទៅមិន
 កើតទៀត ... សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត ក៏មាន មិនកើតទៀត ក៏មាន
 សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត ក៏មិនមែន មិនកើតទៀត ក៏មិនមែន ពាក្យនេះ
 ពិត ពាក្យដទៃ មិនពិតទេ បូជ្ជូបម្ពេច ដូច្នោះ ព្រះគន្ធីត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ទុត្តិយៈ ពាក្យថា សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត ក៏មិនមែន មិនកើត
 ទៀត ក៏មិនមែន ពាក្យនេះពិត ពាក្យដទៃមិនពិតនោះ ភថាគត ក៏
 មិនព្យាបដៅ កាលបើយ៉ាងនេះ ចុះព្រះគោតមដ៏ចំរើន ទ្រង់ព្យាបា
 ដូចម្តេចវិញ ។ ព្រះគន្ធីត្រាស់ថា ម្ចាស់ទុត្តិយៈ គថាគតដ៏ធំច្បាស់ហើយ
 សំដែងធម៌ដល់សាវកទាំងឡាយ ដើម្បីបរិសុទ្ធដល់ពួកសត្វ ដើម្បីកន្ទត់
 ចូរសោកនិវាទទៀតរូប ដើម្បីអស់ទៅខែទុក្ខចោមនស្ស ដើម្បីត្រាស់
 ដឹងនូវធម៌ ដែលគួរជឿ ដើម្បីធ្វើទូរដាក់ច្បាស់ចូរព្រះនិព្វាន ។ ព្រះ
 គោតមដ៏ចំរើន ដ៏ធំច្បាស់ខ្ពស់មិណ ហើយសំដែងធម៌ ដល់ពួកសាវក

សត្តាបំ វិសុទ្ធិយា សោតាបរិទេវំបំ សមត្ថំ ធម៌ោយ
 ទុក្ខោនោមនស្សាបំ អនុផ្តំ ធម៌ោយ ញាយស្ស អធិតោយ
 មិច្ឆាទស្ស សង្កតំវិយាយ សត្វោ វា ភេទ លោកោ
 មិយ្យាស្សតំ(១) ឧបទ្កេន វា តិកាតោ វា(២) ។
 ឃិវំ វុត្តេ ភកាវា តុល្លិ អហោសំ ។ អដទោ
 អាយស្មតោ អាទទុស្ស ឯតទយោសិ អាហាវ ចោ
 ឧត្តិយោ បរិព្វាជតោ ចាបតំ ឯដ្ឋិតតំ បដិលកំ(៣)
 សទ្ធិ សាមុត្តិសំគំ វា មេ សមណោ កោតោ
 បញ្ញំ បុត្តោ សំសារេតំ(៤) ចោ វិសាដ្ឋតំ ទ្ធន
 ទ វិសហតិតិ តទស្ស ឧត្តិយស្ស បរិព្វាជកស្ស
 ជិយវត្តំ អហិតាយ ទុក្ខាយាតិ ។ អដទោ អាយស្ម
 អាទទោ ឧត្តិយំ បរិព្វាជតំ ឯតទភេទ ភេទហារុសោ
 ឧត្តិយ ឧបមន្ត កាវិស្សាមិ ឧបមាយមិទេករេ
 វិញ្ញ បុរិសា កាសិកស្ស អត្តំ អាជាទត្តំ ។

១ ខ. ធម្មស្សតិ ។ គ. មិយ្យតិ ។ ២ ខ. វាជិ ។ ឃ. វាជិ វិទហិ ។ ៣ ខ.
 បដិលកតិ ។ ៤ ឃ. សំសារេតិ ។

ដើម្បីបរិសុទ្ធិដល់ពួកសត្វ ដើម្បីកន្លងផ្លូវសោកនិវត្តិការឡើងវិញ ដើម្បី
 អស់ទៅ នៃទុក្ខនិងចោមនស្ស ដើម្បីគ្រាស់ជីវិតឡើងវិញ ដែលគូដឹង
 ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវព្រះទិក្ខាន បើចុះទាន់ព្រះអង្គនឹងដក្ខន្តលោក
 ទាំងមូល ឬលោកពាក់កណ្តាល ឬក៏លោកទាំង ហេតុ យកទៅ
 ដោយឥរិយាបថ (បិទខាង) ។ កាលដែលទុក្ខិយបរិព្វាជក និយាយ
 យ៉ាងនេះហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ច្រងំនឹងស្ងៀម ។ លំដាប់នោះ
 ព្រះកាន់ខ្លួនដ៏មានអាយុ មានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា កុំផ្សំទុក្ខិយ-
 បរិព្វាជក បាននូវសេចក្តីយល់ដឹងលាមកថា តាមអញ្ញសូប្រសូតាំងអស់
 ដែលកើតឡើង ដោយខ្លួនឯង ព្រះសមណគោតមទាល់ មិនធ្វើយ
 កិតជាធ្វើយមិនរួច ដូច្នេះឡើយ ការបាននូវសេចក្តីយល់នោះ មិនជា
 ប្រយោជន៍ ជាទុក្ខផល ទុក្ខិយបរិព្វាជកនោះ អស់កាលយូរ ។
 ព្រោះនោះ ព្រះកាន់ខ្លួនដ៏មានអាយុ មានថវិកាចំពោះទុក្ខិយបរិព្វាជក
 យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ការសាទុក្ខិយៈ បើដូច្នោះ មានតែកត្តានឹង
 ធ្វើសេចក្តីប្រៀបចៀប ឲ្យអ្នកស្តាប់ ជឿកត្តាវិញប្រសើរខ្លះ ក្នុង
 លោកនេះ យល់សេចក្តីនៃកាសិកបាន ដោយសារការប្រៀបចៀប ។

សេយ្យថាវិ អាវុសោ ទុត្តិយ រត្តោ បន្ទុត្តិយំ ធនវំ តំ
 ធន្នុទ្ធាលំ(១) ធន្នុប្បត្តាវតាវតាវតំ ឯកទ្វារំ ។
 កក្រស្ស គោវិវតោ បណ្ឌិតោ ឡត្តោ មេតាវិ
 អញ្ញាតាមំ ធិវតោ ញាតាមំ បរិសេតា
 សោ កស្ស ធនស្ស សមន្តា(២) អនុបរិយាយបដិ
 អនុត្តមមាដោ ន បស្សេយ្យ មាតារសន្ធិ ក
 មាតារវិវិ ក អន្តមសោ វិទ្យាវិស្សតាធមត្តម្បិ(៣)
 ដោ ច ទ្វាស្ស ឯវិ ញាណំ ហោតិ ឯត្តកា
 មាណា វមំ ធនវំ បរិសន្តិ ក ធិក្ខមន្តិ ភតិ ។
 អដ ទ្វាស្ស ឯវិមេត្ត ហោតិ យេ ទោ តោចិ
 ទិធន្នវតា មាណា វមំ ធនវំ បរិសន្តិ ក ធិក្ខមន្តិ
 ក សទ្ធេ តេ ឥមិមា ធាវេន បរិសន្តិ ក
 ធិក្ខមន្តិ ភតិ ។ ឯវិមេ ទោ អាវុសោ ទុត្តិយ
 ន តថាគកស្ស ឯវិ ទស្សន្តតំ(៤) ហោតិ

១ ឧ. ម. ធន្នុភាមិ ។ ២ ម. ធន្នុរា អនុបរិយាយបដិ អនុត្តមិ ។ ៣ ឧ. វិទ្យាវិវត្តមន្តម្បិ ។ ៤ ម. ទស្សន្តិ ។

ម្ចាស់អាវុសោទុត្តិយៈ ដូចជាបច្ចុប្បន្នមនារបស់ព្រះរាជា នគរនារមានបិម
 ដីមាំ មានកំណែនិមេទ្វារដីមាំ មានទ្វារវែងយូរ ។ គ្រង់ទ្វារវែងនគរនោះ
 មានឆ្នាំទ្វារប៉ុនប្រសប់ ឆ្លៀវឆ្លាស វាងវៃ យាត់ត្នកជនដែលមិនស្គាល់
 បើកស៊ីកែត្នកជន ដែលស្គាល់ជូលបាន ឆ្នាំទ្វារនោះ ដើរយាមល្អក
 តាមផ្លូវជិតកំណែន ជុំវិញនគរនោះ មិនឃើញទឹកកំណែន ទឹកចន្លោះ
 កំណែន ល្មមឲ្យធូលីចូលចេញ ក៏មិនបានឃើញ ឆ្នាំទ្វារនោះ ថែមភ័យមិន
 បានដឹងយ៉ាងនេះថា ពួកសត្វក្នុង ៗប៉ុណ្ណោះ ចូលទៅកាន់នគរនេះ ឬ
 ចេញពីនគរនេះ ។ ឆ្នាំទ្វារនោះ គ្រាន់តែចំណាំ គ្រង់ទ្វារខ្ពស់យ៉ាង
 នេះថា ពួកសត្វធំៗណាមួយ ចូលមកកាន់នគរនេះ ឬចេញទៅ ពួក
 សត្វទាំងអស់នោះ ចូលក្តី ចេញក្តី តាមទ្វារនេះ យ៉ាងណាមិញ ។
 ម្ចាស់អាវុសោទុត្តិយៈ ព្រះគថាគកមិនមានរបចក្តីទូលំទូលាយ យ៉ាងនេះថា

សញ្ញា វា តេន លោកោ ចិយ្យាស្សតិ ឧបទ្ទេន វា
 តិភាតោ វាតិ ។ អដទោ វាមេន្ទ តថាភតស្ស
 ហោតិ យេ ទោ កេចិ លោកត្តា ចិយ្យិសុ វា
 ចិយ្យន្តិ វា ចិយ្យាស្សន្តិ^(១) វា សទ្ធ តេ បញ្ច
 ដិវិលោ បហាយ ចេតសោ ឧបត្តិលេសេ
 បញ្ញាយ ទុទ្ធលីករលោ ចត្វុសុ សតិប្ប-
 ដ្ឋានេសុ សុប្បតំដ្ឋិតចិត្តា សត្ត កោដ្ឋវន្តំ យជាភតិ
 ភាវត្វា វាមេតេ លោកត្តា ចិយ្យិសុ វា ចិយ្យន្តិ
 វា ចិយ្យាស្សន្តិ^(២) វាតិ ។ យទេវ ទោ^(២) ត្វំ
 អារុសោ ឧត្តយ កកវន្តំ វេមិ បញ្ញំ អប្បុច្ឆិ
 កទេវតិ^(៣) បញ្ញំ កកវន្តំ អកោន បរិយាយេន
 អប្បុច្ឆិ តស្មា តេ តំ ភកវា ន ព្យាភាសិកិ ។

---

១. ខ. ម. ចិយ្យិស្សន្តិ ។ ២. ប. វេន ។ ៣. ខ. វេន ។

ភថាភតនិវដ្ឋានលោកចានិម្ពល ឬលោកពាក់កណ្តាល ឬកំលែក
 ចានិ ឬ ភាគ ទៅដោយធម៌នោះទេ ។ ព្រះភថាភតគ្រាន់តែជ្រាប
 ក្នុងហេតុខ្លះ យ៉ាងនេះថា ភថាភតដក្ខន្ធហើយ ឬកំពុងដក្ខន្ធ
 ឬកំនឹងដក្ខន្ធក្នុងសត្វ ណាមួយ ចាកលោកបាន (គាល់តែ)
 សត្វចានិអស់នោះ លះនិវេណធម៌ ចានិ ៥ ប្រការ ជាគ្រឿង
 សៅហ្មងចិត្ត ដែលធ្វើបញ្ញា ឲ្យមានកំឡាំងថយ ដឹកលំចិត្តសិប
 ក្នុងសតិប្បដ្ឋាន ៤ ចិរិនិរោជ្យន្តិ ៧ តាមសេចក្តីពិត ទើបភថាភត
 ដក្ខន្ធហើយ ឬកំពុងដក្ខន្ធ ឬកំនឹងដក្ខន្ធសត្វចានិខ្លះ ចាកលោកយ៉ាង
 នេះ យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់ពារុសាឧត្តយៈ អ្នកបានសូមប្រស្នាណា
 នឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគហើយ អ្នកបានសូមប្រស្នានោះ នឹងព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ដោយចំនងដែរ ហេតុនោះ បានជាព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់
 បិទព្យាគប្រស្នានោះ ឲ្យអ្នកស្តាប់ ។

(៧៦) ឯតំ សមយំ អាយស្មា អាទាទ្វា(១)
 វត្តិយា បទ្ទុសសមយំ បទ្ទុដ្ឋាយ យេន កថោនា
 តេទុបសន្តិមិ កត្តានិ បរិសិញ្ចុតំ ។ កថោនាយ(២)
 កត្តានិ បរិសិញ្ចុតា បទ្ទុត្តរិក្ខា ឯកច័រិកេ អដ្ឋាសិ
 កត្តានិ បុព្វាបយមាថោ ។ កោកទុនោមិ ខោ
 បរិព្វាជិកោ វត្តិយា បទ្ទុសសមយំ បទ្ទុដ្ឋាយ យេន
 កថោនា តេទុបសន្តិមិ កត្តានិ បរិសិញ្ចុតំ ។
 អទ្ទសា(៣) ខោ កោកទុនោ បរិព្វាជិកោ អាយស្មន្តិ
 អាទដ្ឋំ ទ្វារោវ អាកទ្ធន្តិ ទិស្វាន អាយស្មន្តិ អាទដ្ឋំ
 ឯតទេវេន កេត្តុ(៤) អាវុសោតិ ។ អហាមវុសោ(៥)
 កិក្ខុតិ ។ កកមេ អាវុសោ កិក្ខុតិ ។ សមណ
 អាវុសោ សក្យបុត្តិយានិ(៦) ។ បុច្ឆេយ្យាម មយំ
 អាយស្មន្តិ កត្តានិ ទេសំ សេច អាយស្ម
 ទិកាសំ កកេតិ បញ្ញស្ស វេយ្យាករណយានិ ។

១ ខ. ប. ឯត្ថុយ ឯត្ថោ វិហរិ ឯតោកមេ ។ ឆថិកោ អយស្ម អាទ្ទោនិ
 អន្តិ ។ ២ ប. កថោ ។ ៣ ប. អទ្ទស ។ ៤ ខ. ប. ក្ខន្ធ ។ ៥ ខ. កត្តុវិហោ ។
 ៦ ខ. ប. កកមេសំ ... អាវុសោ កិក្ខុតិ ។ សមណានំ ... អាវុសោ
 សក្យបុត្តិយានិ ។

(៧៦) សម័យមួយ ព្រះកោនន្តជីមានាយុ ក្រោកឡើងក្នុងបច្ចុស-
 សម័យនៃគ្រី ដើរចូលទៅកេស្មីនិកេបុតា ដើម្បីលាបស្រឡាបខ្លួន ។
 សុះលាបស្រឡាបខ្លួន ក្នុងស្មីនិកេបុតាហើយ មានជីវិតមួយឡើងមក
 ឈរសំដីលខ្លួនឲ្យស្រដូចមុន ។ កោកទុបរិព្វាជកក្រោកឡើងក្នុងបច្ចុស-
 សម័យនៃគ្រី ហើយក៏ចូលទៅកេស្មីនិកេបុតា ដើម្បីលាបស្រឡាប
 ខ្លួនដែរ ។ កោកទុបរិព្វាជក បានឃើញព្រះកោនន្តជីមានាយុ កំពុង
 និមន្តមកអំពីចម្ងាយ សុះឃើញហើយ ក៏សុំព្រះកោនន្តជីមានាយុថា
 ខ្មាលកាវុសោ លោកជំអ៊ីវែវ ក្នុងពួកសមណៈចាំទិវារះ ។ ខ្មាលកាវុសោ
 យើងជំភិក្ខុ ។ ខ្មាលកាវុសោ ពួកជំនុំចម្លែងដែលហៅថា ភិក្ខុ ។
 ខ្មាលកាវុសោ ពួកសមណៈជាសក្យបុត្តិយ ។ យើងសូមសួរហេតុណាមួយ
 នឹងលោកជំមានាយុ បើលោកជំមានាយុ ឲ្យទុកស ដើម្បីឆ្ងាយប្រសាវ

បុត្តារុស្សី សុត្តា វេទិស្សាមាតិ ។ កី ទុ ទោ
 ភោ សស្សតោ លោកោ ឥនមេវ សត្វំ
 មោយមញ្ញត្តិ ឃីវិទិដ្ឋិកោ (១) កវត្តិ ។ ទ
 ទោ អហំ អារុសោ ឃីវិទិដ្ឋិកោ សស្សតោ
 លោកោ ឥនមេវ សត្វំ មោយមញ្ញត្តិ ។ កី ទុ
 ទោ (២) ភោ អសស្សតោ លោកោ ឥនមេវ សត្វំ
 មោយមញ្ញត្តិ ឃីវិទិដ្ឋិកោ កវត្តិ ។ ទ ទោ អហំ
 អារុសោ ឃីវិទិដ្ឋិកោ អសស្សតោ លោកោ ឥនមេវ
 សត្វំ មោយមញ្ញត្តិ ។ កី ទុ ទោ ភោ អន្តកំ
 លោកោ... អន្តកំ លោកោ... តំ ធីវិ កំ
 សរី... អញ្ញំ ធីវិ អញ្ញំ សរី... ហោតិ គថាគតោ
 បរម្មណា... ទ ហោតិ គថាគតោ បរម្មណា...
 ហោតិ ទ ទ ហោតិ គថាគតោ បរម្មណា...
 ទេវ ហោតិ ទ ទ ហោតិ គថាគតោ បរម្មណា
 ឥនមេវ សត្វំ មោយមញ្ញត្តិ ឃីវិទិដ្ឋិកោ កវត្តិ ។

• ១. ម. ទំដ្ឋិ ។ ២. ម. ម. វិ ០១ ។

ម្ចាស់ការុសោ អ្នកចូរស្រមកចុះ យើងស្តាប់ហើយនឹងប្រាប់បាន ។
 ម្ចាស់លោកដំបំរើន លោកមានទំដ្ឋិ យ៉ាងនេះថា លោកទៀង
 ពាក្យនេះឯង ជាពាក្យពិត ពាក្យដទៃ ជាពាក្យសោះស្ម័គ្រផ្សេង ។
 ម្ចាស់ការុសោ យើងមិនមានទំដ្ឋិយ៉ាងនេះថា លោកទៀង ពាក្យនេះឯង
 ជាពាក្យពិត ពាក្យដទៃ ជាពាក្យសោះស្ម័គ្រផ្សេងទេ ។ ម្ចាស់លោក
 ដំបំរើន លោកមានទំដ្ឋិ យ៉ាងនេះថា លោកមិនទៀង ពាក្យនេះឯង
 ជាពាក្យពិត ពាក្យដទៃ ជាពាក្យសោះស្ម័គ្រផ្សេង ។ ម្ចាស់ការុសោ
 យើងមិនមានទំដ្ឋិយ៉ាងនេះថា លោកមិនទៀង ពាក្យនេះឯង ជាពាក្យពិត
 ពាក្យដទៃ ជាពាក្យសោះស្ម័គ្រ ផ្សេងទេ ។ ម្ចាស់លោកដំបំរើន
 លោកមានទំដ្ឋិយ៉ាងនេះថា លោកមានទីបំផុត... លោកមិនមានទីបំផុត
 ... ធីវិគនោះគឺសរីរៈនោះ... ធីវិគដទៃ សរីរៈដទៃ... សត្វស្តាប់ទៅ
 វាមិនកើតទៀងក៏មាន... សត្វស្តាប់ទៅមិនកើតទៀងក៏មាន... សត្វស្តាប់ទៅ
 កើតទៀតចុះ មិនកើតទៀតចុះ... សត្វស្តាប់ទៅកើតទៀត ក៏មិនមែន
 មិនកើតទៀត ក៏មិនមែន ពាក្យនេះឯង ជាពាក្យពិត ពាក្យដទៃ
 ជាពាក្យសោះស្ម័គ្រ ផ្សេង ។

អញ្ច ជីវំ អញ្ច សវី... ហោតិ ឥតិកតោ បរម្មណា...
 ១ ហោតិ ឥតិកតោ បរម្មណា... ហោតិ ១ ១ ១
 ហោតិ ឥតិកតោ បរម្មណា... ទេវ ហោតិ ១ ១
 ហោតិ ឥតិកតោ បរម្មណា វនមេវ សត្វំ មោឃ-
 មញ្ញំ ឃីវិនិដ្ឋិតោ កវុដ្ឋំ វតិ បុដ្ឋោ សមាទោ
 ១ ទោ អហំ អាវុសោ ឃីវិនិដ្ឋិតោ ទេវ ហោតិ
 ១ ១ ហោតិ ឥតិកតោ បរម្មណា វនមេវ សត្វំ
 មោឃមញ្ញំ វនសំ ។ តេធិហំ កវំ ១ ជាតាតិ
 ១ បស្សតិវិ វតិ បុដ្ឋោ សមាទោ ១ ទោ អហំ
 អាវុសោ ១ ជាតាមិ ១ បស្សមិ ជាតាមហំ អាវុសោ
 បស្សមិវិ វនសំ ។ យថាគមំ បចារុសោ វសស្ស
 ភាសិតស្ស អត្តោ ទដ្ឋត្រាតិ ។ សស្សតោ លោកោ
 វនមេវ សត្វំ មោឃមញ្ញំ ទោ អាវុសោ ទិដ្ឋិតតមេតំ
 អសស្សតោ លោកោ វនមេវ សត្វំ មោឃមញ្ញំ
 ទោ អាវុសោ ទិដ្ឋិតតមេតំ អន្តរំ លោកោ...
 អន្តរំ លោកោ... តំ ជីវំ តំ សវី...

ជីវិតជីវិត សវីវិជីវិត... សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត ក៏មាន... សត្វស្លាប់ទៅ
 មិនកើតទៀត ក៏មាន... សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតខ្លះ មិនកើតទៀត
 ខ្លះ... សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត ក៏មិនមាន មិនកើតទៀត ក៏មិនមាន
 ពាក្យនេះឯង ជាពាក្យពិត ពាក្យជ័យ ជាពាក្យសោះស្លូត្រូវដូច្នោះ
 វិជ័យ លោកឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ យើងមិនបានទិដ្ឋិយោគីនេះថា
 សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត ក៏មិនមាន មិនកើតទៀត ក៏មិនមាន ពាក្យ
 នេះឯង ជាពាក្យពិត ពាក្យជ័យ ជាពាក្យសោះស្លូត្រូវដូច្នោះ ។
 កាលបង្ខំស្តេចដូច្នោះថា បើដូច្នោះ មានតែលោកមិនដឹង មិនឃើញទេ លោក
 ឆ្លើយថា ម្ចាស់អាវុសោ យើងមិនមែនមិនដឹង មិនមែនមិនឃើញទេ
 ម្ចាស់អាវុសោ យើងដឹង យើងឃើញ ។ ម្ចាស់អាវុសោ សេចក្តីខ្លះ
 ភាសិតនេះ តើគប្បីយល់ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អាវុសោ ត្រង់ទិដ្ឋិ (សេចក្តី
 យល់ឃើញថា) លោកទៀត ពាក្យនេះឯង ជាពាក្យពិត ពាក្យជ័យ ជា
 ពាក្យសោះស្លូត ម្ចាស់អាវុសោ ត្រង់ទិដ្ឋិថា លោកមិនទៀត ពាក្យនេះឯង
 ជាពាក្យពិត ពាក្យជ័យ ជាពាក្យសោះស្លូត ម្ចាស់អាវុសោ ត្រង់ទិដ្ឋិថា
 លោកបានទិដ្ឋិត... លោកមិនបានទិដ្ឋិត... ជីវិតនោះគឺសវីវិជីវិត...

អញ្ញំ ជីវំ អញ្ញំ សារី ... ហោតិ តថាគតោ បរម្មណា...
 ១ ហោតិ តថាគតោ បរម្មណា... ហោតិ ១ ១ ១
 ហោតិ តថាគតោ បរម្មណា... ទេវ ហោតិ ១ ១
 ហោតិ តថាគតោ បរម្មណា ឥនទេវ សច្ចំ មោឃ-
 មញ្ញន្តំ ទោ អារុសោ និដ្ឋិតតមេតំ ។ យាវតា អារុសោ
 និដ្ឋិតតា យាវតា និដ្ឋិតាម អនិដ្ឋាម បរិសុដ្ឋានំ
 សុធម្មតោ(១) តមហំ ជាតមំ តមហំ បស្សមិ(២)
 តមហំ ជាទន្ធា ជាតមិ(៣) តមហំ បស្សន្តោ
 បស្សមិ(៤) ក្សហំ វក្កាមិ ១ ជាតមិ ១
 បស្សមិ ជាតមហំ អារុសោ បស្សមិ ។ កោ
 ធាម(៥) អាយស្ម កាថេត្វ បទាយស្មន្តំ សម្រេញ្ហា
 សញ្ញានិដ្ឋិតិ(៦) ។ អាទន្តោតិ ទោ មេ អារុសោ ធាមំ
 អាទន្តោតិ ១ បទ មំ សម្រេញ្ហា សញ្ញានិដ្ឋិតិ ។

១ ១. ទិដ្ឋិត្តានិដ្ឋិតិបរិសុដ្ឋានសុធម្មតោ ។ ២. ទិដ្ឋិត្តំ ទិដ្ឋិត្តានំ
 ទិដ្ឋិត្តិយន្តិ ទិដ្ឋិត្តិយន្តិ ទិដ្ឋិត្តិយន្តិ ។ ២ ១. បស្សមិ ។ ៣ ១. ម. ធាមំ ធាមំ
 ធាមំ ។ ៤ ១. ម. ធាមំ ធាមំ ។ ៥ ១. ម. ធាមំ ។ ៦ ១. ម. ធាមំ ។

ជីវិតវិទេ សារីវិទេ ... សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត ក៏មាន ... សត្វ
 ស្លាប់ទៅមិនកើតទៀត ក៏មាន... សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀតនូវ មិនកើត
 ទៀតនូវ... សត្វស្លាប់ទៅកើតទៀត ក៏មិនមែន មិនកើតទៀត ក៏មិនមែន
 ពាក្យនេះឯង ជាពាក្យពិត ពាក្យជំនែ ជាពាក្យសោះស្ងួត ។
 ម្ចាស់អារុសោ ទិដ្ឋិត្តិយន្តិ ហេតុនៃទិដ្ឋិត្តិយន្តិ ការគាំទ្រនៃ
 ទិដ្ឋិ ការប្រើប្រាស់ដោយទិដ្ឋិ ការជំនុំទិដ្ឋិត្តិយន្តិ យើងដឹង
 ទិដ្ឋិត្តិយន្តិ យើញ្ញូទិដ្ឋិត្តិយន្តិ កាលយើងដឹងទិដ្ឋិត្តិយន្តិ ទើប
 ពោលថា ដឹង កាលយើញ្ញូទិដ្ឋិត្តិយន្តិ ទើបពោលថា យើញ្ញូ យើង
 ដឹងពោលថា យើងមិនដឹង មិនយើញ្ញូម្តងម្តងកើត ម្ចាស់អារុសោ យើង
 ដឹងមែន យើញ្ញូមែន ។ លោកដ៏មានកាយ តាមដំរី ពួកសម្រេញ្ហា-
 បុគ្គលស្គាល់លោកដ៏មានកាយដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អារុសោ តាមរបស់
 យើងថា កាន់ខ្ញុំដូច្នោះ ពួកសម្រេញ្ហា ក៏ស្គាល់យើងថាកាន់ខ្ញុំដូច្នោះដែរ ។

សុត្តនិបិទេ អង្គុទ្ធវិការយស្ស ទសកនិបាតោ

មហាចរិយេន ភិវរ កោ(១) សន្តិ មន្តយមាតា(២)
ន ជាង្គា(៣) អាយស្សា អាទន្ទោតិ ។ សចេ
ហិ មយំ សត្វានុយោម(៤) អយមាយស្សា
អាទន្ទោតិ ឯត្តកម្សិ ចោ ធម្មជំការសេយ្យ
ទមតុ ច មេ អាយស្សា អាទន្ទោតិ ។

(៤៧) ទសហំ ភិក្ខុវេ ទឌ្មេហំ សមន្ទាតោ ភិក្ខុ
អាហុនេយ្យោ ហោតិ ចាហុនេយ្យោ នក្កុណេយ្យោ
អញ្ញលំករណិយោ អនុត្តរំ បុញ្ញត្តេត្តំ លោកស្ស(៥) ។
កតមេហំ ទសហំ ។ នន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលវា
ហោតិ ចាតិមោតុសំវសំវតោ វិហាវតិ អាពាហ៍កាចរ-
សម្បន្ទោ អណ្តមត្តានុ វន្តេសុ កយទស្សាវិ សមា-
នាយ សិក្ខតំ សិក្ខាបទេសុ ពហុបុរុតោ ហោតិ
សុត្តនិបេ វុត្តសន្តិចយោ យេ តេ ធម្មា អាទិ-
កល្យាណា មជ្ឈេកល្យាណា បរិយោសានកល្យាណា

១ . ១. មហាចរិយេន វេ វិវ កោតា ។ ២ ម. មន្តយមាតា ។ ៣ ម. ជាង្គា ។ ៤ ម. ជំនេយ្យម ។ ៥ ម. លោកស្សនិ ។

សុត្តនិបិទេ អង្គុទ្ធវិការយ ទសកនិបាតោ

លោកជំទាវ យើងកាលប្រឹក្សាជាមួយនឹងអាចារ្យជាធំ កែមិនដែល
ស្គាល់ថា អាទន្ទជំនាន់អាយុ ដូច្នោះសោះ ។ ពិតណាស់ បើយើង
ស្គាល់ថា នៅជាព្រះអាទន្ទ ជំនាន់អាយុ ដូច្នោះមែន យើងក៏មិន
ហ៊ានពោលដេញដោលប៉ុណ្ណោះឡើយ សូមព្រះអាទន្ទ ជំនាន់អាយុ អត់
ទោសដល់ខ្ញុំឱ្យបាន ។

(៤៧) ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកប ដោយធម៌ ១០ ប្រការ
ជាអ្នកគួរទទួលវត្ថុ ដែលគេចាំមកបូជា គួរទទួលវត្ថុ ដែលគេចាំមក
ទទួលភ្ញៀវ គួរទទួលទុក្ខណាបាន គួរដល់អញ្ញលំកម្ម ជា
បុញ្ញត្តេត្តិប្រសើរ បេសំសត្វលោក ។ ប្រកបដោយធម៌ ១០ ប្រការ
គឺដូចម្តេចខ្លះ ។ ខ្មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ
ជាអ្នកមានសីល សង្រួមក្នុងចិត្តចិត្តសំរិះ បរិបូណ៌ ដោយ
ការពារនឹងគោរព៖ ឃើញនូវកិរិយ ក្នុងទោសទាំងឡាយ សូម្បី
បន្តិចបន្តួច សមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ១ ជាពហុស្សត
ទ្រទ្រង់នូវសូត្រ ចេះចាំដោយច្បាស់រលស់នូវសូត្រ ធម៌ទាំងឡាយ
ណា ដែលមានលំអបទដ៏ម មានលំអបទកល្យាណ មានលំអបទចុត

សាត្រុំ សុប្បត្តិមំ តេវវលបិវុធាំ បទីសុត្តំ ព្រហ្ម-
 ចរិយំ អភិវធិន្តំ តថាវុទាស្ស ធម្មា ពហុស្សុតា
 ហោត្តំ ធនា វចសា បរិវិតតា មនសាទុបេត្តិកា
 ធិដ្ឋិយា សុប្បដំម្ហា កល្យាណបិវុត្តា ហោតិ
 កល្យាណសមាធមោ កល្យាណសម្បវធាន្តំ សម្មាធិដ្ឋិ
 កោ ហោតិ សម្មាធស្សនេន សមម្ពាគរោ អនេត-
 វិហំតំ ឥដ្ឋិវិទំ បទ្ធកោតិ ឯកោបិ ហុត្វា ពហុតា
 ហោតំ ពហុតាបិ ហុត្វា ឯកោ ហោតិ អាវិការិ តិរេការិ
 តិរេកុដ្ឋិ(១) តិរេកាភារិ តំរេបត្តំ អសដ្ឋិមាថោ
 កដ្ឋតិ សេយ្យជាបិ អាគារសេ បបរិយាបិ ឧដ្ឋដ្ឋិ-
 ម្ពដ្ឋិ ករោតិ សេយ្យជាបិ ឧនកោ ឧនកោបិ
 អភិជ្ជមានេ(២) កដ្ឋតិ សេយ្យជាបិ បបរិយំ
 អាគារសេបិ បល្លង្កេន កមតិ សេយ្យជាបិ បក្ខិ
 សកុណោ ឥមេបិ ចន្ទិមសុវិយេ ឯវិមហំតិកោ
 ឯវិមហាទុការេ ទាណិទា បុរាមសតិ បរិមដ្ឋតិ
 ព្រហ្មលោកោបិ កោយេន ច វសំ វិត្តតិ

១ ឧ. ជំពូក្តំ ។ ២ ប. ឧភិជ្ជមានោ ។

ប្រកាសនូវព្រហ្មចរិយ ព្រមទាំងអង្គ ទាំងព្យញ្ជនៈ ដំបូរសុខ
 បរិបូណ៌សព្វគ្រប់ ក្នុងធម៌ ដែលមានសកលដូច្នោះ ក៏កុះករ បាន
 រៀនសូត្រច្រើន បានទ្រទ្រង់ កាំស្ងួត តែមាត់ យល់ច្បាស់ក្នុងចិត្ត
 ចាក់ដូរល្អដោយចិត្ត ១ ជាអ្នកបានកល្យាណជន ជាមិត្រ មានកល្យា
 ណជន ជាសំឡាញ់ មានកល្យាណជន ជាទីមូលមិត្ត ១ ជាសម្មាធិដ្ឋិ
 ប្រកបដោយការយំញាត្រៀម រឹបប្រុងអំឡុងពិញ្ញាណ គឺការភាវ័នៃ
 ប្តូរបានច្រើនយ៉ាង គឺមនុស្សប្រាក់ ធ្វើរៀបជាច្រើននាក់ក៏បាន ឬមនុស្ស
 ច្រើននាក់ ធ្វើរៀបជាម្នាក់ក៏បាន ដើរទៅកាន់ទីវលទីភាវ័ន្ត្រ ទី
 ភាវ័ន្ត្រដក់ក្នុង ទីភាវ័ន្ត្រកំណែង ទីភាវ័ន្ត្រក្នុង មិនទើសទាក់ដូចគេ
 ដើរទៅលើភាគសក់បាន ទើបទ្រើនដំណើរមុនក្នុងផែនដី ដូចគេទើបមុន
 ក្នុងទឹកកំបាន ដើរទៅក្នុងទឹក ក៏មិនបែកបាយទឹក ដូចគេដើរលើផែនដី
 កំបាន ទៅក្នុងភាគសក់ក្នុង ដូចសកុណាជាង ដែលមានស្លាបក៏
 បាន យកដៃទៅស្រាបអង្រែល ចាប់កាល់ខ្លួនច្រានខ្លួននឹងព្រះតាទិក្សទាំង
 នេះ ដែលមានប្តូរច្រើនយ៉ាងនេះ មានភាគុភាពច្រើនយ៉ាងនេះក៏បាន
 ធ្វើអំណាចឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដោយកាយ ដកបដល់ព្រហ្មលោកក៏បាន ១

ជំពូល យេ សោតតាតុយា វិសុទ្ធាយ អតិក្កន្តាណុសិកាយ
 ឧកោ សន្តេ សុណាតិ និទ្វេ ច មាណសេ ច យេ
 ធូរា សន្តិកោ ច បរសន្តាចំ បរមុត្តណាមំ ចេតសា
 ចេតោ បរិច្ច បជាធាតិ សរាតំ វា ចំត្តំ សរាតំ
 ចំត្តន្តំ បជាធាតិ វិភរាតំ វា ចំត្តំ វិភរាតំ ចំត្តន្តំ
 បជាធាតិ សនោសំ វា ចំត្តំ ... វិភនោសំ វា
 ចំត្តំ ... សមោហំ វា ចំត្តំ ... វិភមោហំ វា
 ចំត្តំ ... សន្តិកំ វា ចំត្តំ ... វិភន្តិកំ វា ចំត្តំ ...
 មហាក្កតំ វា ចំត្តំ ... អមហាក្កតំ វា ចំត្តំ ...
 សឧត្តរំ វា ចំត្តំ ... អឧត្តរំ វា ចំត្តំ ...
 សមាហិតំ វា ចំត្តំ ... អសមាហិតំ វា ចំត្តំ ...
 វិមុត្តំ វា ចំត្តំ ... អវិមុត្តំ វា ចំត្តំ អវិមុត្តំ
 ចំត្តន្តំ បជាធាតិ អទេកាវិហិតំ បុព្វេនិវាសំ
 អនុស្សាតិ សេយ្យដីដំ ឯកម្យំ ជាតិ ទ្វេចិ
 ជាតិយោ តិស្សាបិ ជាតិយោ ចតស្សាបិ ជាតិយោ

ព្វសំរោងតិប្រការទាន គឺសំរោង ជាទិព្វ គឺសំរោង ជាលេស
 មនុស្សធម្មតា ក្នុងទិព្វយក្តិ ជិតក្តិ ដោយទិព្វសោតតាតុ ដ៏បរិសុទ្ធ
 កន្លងចង្កូរសោតតាតុ ជាលេសមនុស្សធម្មតា ។ កំណត់ដឹងនូវ
 ចំត្តនៃសត្វដទៃ បុគ្គលដទៃ ដោយចំត្ត លេសខ្លួនទាន គឺដឹងច្បាស់
 ថា ចំត្តដែលប្រកបដោយភក្តិ ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចំត្តប្រកបដោយ
 ភក្តិ ចំត្តដែលប្រាសចាកភក្តិ ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចំត្តប្រាសចាកភក្តិ
 ចំត្តប្រកបដោយពោសៈក្តិ... ចំត្តប្រាសចាកពោសៈក្តិ... ចំត្តប្រកប
 ដោយរោហៈក្តិ... ចំត្តប្រាសចាករោហៈក្តិ... ចំត្តដែលឆ្ងាយក្តិ...
 ចំត្តដែលរាយមាយក្តិ... ចំត្តជាមហានុក្តិ... ចំត្តមិនមែនជាមហានុក្តិ...
 ចំត្តដែលជាសុខ្តៈភិកាហាវក្តិ... ចំត្តដែលជាអនុខ្តៈភិកាហាវក្តិ... ចំត្តដែល
 រាវក្តិ... ចំត្តដែលភ្ជាប់ខ្លួនក្តិ... ចំត្តដែលមិនភ្ជាប់ខ្លួនក្តិ... ចំត្តដែលរួច
 ស្រឡះក្តិ... ចំត្តដែលមិនទាន់រួចស្រឡះក្តិ ក៏ដឹងច្បាស់ថា ចំត្តមិន
 ទាន់រួចស្រឡះ ។ វេមនីលើកនូវចំត្តដែលកាស្រយំនៅ ក្នុងកាលមុនជា
 ច្រើនប្រការ គឺលើកទាន ១ ជាតិខ្លះ ពីរជាតិខ្លះ ៣ ជាតិខ្លះ ៤ ជាតិខ្លះ

បញ្ចមិ ជាតិយោ ធនមិ ជាតិយោ វិសម្បិ ជាតិយោ
 តិសម្បិ ជាតិយោ ចត្តាឡីសម្បិ ជាតិយោ បញ្ញាសម្បិ
 ជាតិយោ ជាតិសតម្បិ ជាតិសហស្សម្បិ ជាតិសក-
 សហស្សម្បិ អនេកេមិ សំដ្ឋកម្មេ អនេកេមិ
 វិដ្ឋកម្មេ អនេកេមិ សំដ្ឋវិដ្ឋកម្មេ អប្បត្រាសិ
 ឯវិទាមោ ឯវិគោត្តោ ឯវិវណ្ណោ ឯវិមាហារោ ឯវិ-
 សុទុក្ខម្បិដំសំវេដិ ឯវិមាយុបវិយន្តោ សោ តតោ
 ពុតោ អប្បត្រ ឧទហនិ តត្រចាសិ ឯវិទាមោ
 ឯវិគោត្តោ ឯវិវណ្ណោ ឯវិមាហារោ ឯវិសុទុក្ខម្បិដំ-
 សំវេដិ ឯវិមាយុបវិយន្តោ សោ តតោ ពុតោ ឥន្ទ-
 បមន្តោនិ ឥតិ សាតារិ សឧទ្ធសំ អនេកវិហិតំ បុរោ-
 មិវាសំ អនុស្សាតិ ធិន្ទេន ចត្តុចា វិសុទ្ធន អភិក្កន្តមា-
 ទុសតោន សន្តេ បស្សតិ ចវមាទេ ឧបមជ្ឈមាទេ ហិទេ
 បសិទេ សុវណ្ណោ មុទ្ធលោ សុករេន មុត្តេន យជាតម្មបតេ

៥ ជាតិខ្លះ ១០ ជាតិខ្លះ ២០ ជាតិខ្លះ ៣០ ជាតិខ្លះ ៤០ ជាតិខ្លះ ៥០ ជាតិខ្លះ
 ១ យេជាតិខ្លះ មួយកាន់ជាតិខ្លះ ១វិសេជាតិខ្លះ អស់សំដ្ឋកម្មជាច្រើន
 ខ្លះ វិដ្ឋកម្មជាច្រើនខ្លះ អស់សំដ្ឋវិដ្ឋកម្មជាច្រើនខ្លះថា កក្កាអញ
 បានកើត ក្នុងកាលណោះ មានឈ្មោះយ៉ាងនេះ មានគាត្រយ៉ាងនេះ
 មានសម្បយ៉ាងនេះ មានការហៅយ៉ាងនេះ ទទួលសុខនឹងទុក្ខយ៉ាងនេះ
 មានកំណត់កាយត្រឹមប៉ុណ្ណោះ លុះកក្កាអញច្យុតចាកអក្ខភាពនោះហើយ
 ក៏បានទៅកើត ក្នុងកាលណោះ ដែលទៅកើតក្នុងកាលនោះ មានឈ្មោះ
 យ៉ាងនេះ មានគាត្រយ៉ាងនេះ មានសម្បយ៉ាងនេះ មានការហៅ
 យ៉ាងនេះ ទទួលសុខនឹងទុក្ខយ៉ាងនេះ មានកំណត់កាយត្រឹមប៉ុណ្ណោះ
 លុះច្យុតចាកអក្ខភាពនោះហើយ បានមកកើត ក្នុងកាលនេះ វេមន
 លើកខ្លះខ្លះ ដែលកាស្រ័យទៅ ក្នុងកាលមុន ជាអច្រើនប្រការ ព្រម
 ទាំងការ ព្រមទាំងទ្រុស ដោយប្រការដូច្នោះ ១ មានទិក្ខុក្ខ
 ដំបៅស្មុំ កន្ទិលបង់ចក្ក របស់មនុស្សរួមគ្នា ឃើញខ្លឹមស្មុំទាំង
 ខ្សោយ ដែលច្យុត ដែលកើត ជាសត្វថោកថាប ខ្លាំងខ្លួន
 មានសម្បវល្ល មានសម្បវាគ្រប់ មានឥតិវុ មានឥតិវាគ្រប់
 ដឹងច្បាស់ខ្លឹមស្មុំ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ កាមក្ម របស់ខ្លួនថា

សុត្តន្តបិដកេ អង្គប្បវេណីយស្ស ទសកនិទានោ

សរេត្ត បដាទាតិ ឥមេ វត ភោត្តោ សត្តា
 កាយទុក្ខវិនិច្ឆេទ សមន្តាគតា វចីទុក្ខវិនិច្ឆេទ សមន្តា-
 គតា មនោទុក្ខវិនិច្ឆេទ សមន្តាគតា អវិយាធំ
 ទុបវាទកា មិច្ឆានិច្ឆិកា មិច្ឆានិច្ឆិកម្មសមាទាទា
 តេ កាយស្ស ភេតា បរម្មណា អចាយំ
 ទុក្ខតំ វិនិច្ឆាតំ ធិរយំ ទុបបន្ទា ឥមេ វ
 ចន ភោត្តោ សត្តា កាយសុចរិតន មន្តា-
 គតា វចីសុចរិតន សមន្តាគតា មនោសុចរិតន
 សមន្តាគតា អវិយាធំ អទុបវាទកា សម្មានិច្ឆិកា
 សម្មានិច្ឆិកម្មសមាទាទា តេ កាយស្ស ភេតា
 បរម្មណា សុកតំ សក្កំ លោកំ ទុបបន្ទាតិ
 ឥតិ មិច្ឆេន ចក្កុទា វិសុទ្ធន អតិក្កន្តមាទុស-
 កេន សរេត្ត បស្សនិ ចវមារេ ទុបបន្ទមារេ
 ហិរេ បណីតេ សុវណ្ណិ ទុទ្ធលោ សុកតេ
 ទុក្ខតេ យជាតម្មបតេ សរេត្ត បដាទាតិ

សុត្តន្តបិដកេ អង្គប្បវេណីយស្ស ទសកនិទានោ

អើហ្នំ សត្វចំណីឡាយនេះ ប្រកបដោយកាយទុច្ចរិត ប្រកបដោយវចីទុច្ច-
 រិត ប្រកបដោយមនោទុច្ចរិត ជាអ្នកពិរេជ្យលទ្ធករិយៈ ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ
 ប្រកាន់ខ្ញុំអំពើ ជាមិច្ឆាទិដ្ឋិ សត្វចំណីនោះ លុះបែកក្លាយកង
 កាយស្លាប់ទៅ ក៏តែងទៅកើត ក្នុងអាយុ ទុក្ខតិ វិនិច្ឆេទ មាន
 មួយទៀត សត្វចំណីអម្បាលនេះ ប្រកបដោយកាយសុចរិត ប្រកប
 ដោយវចីសុចរិត ប្រកបដោយមនោសុចរិត មិនពិរេជ្យលទ្ធករិយៈជា
 សម្មានិច្ឆិ ប្រកាន់ខ្ញុំអំពើ ជាសម្មានិច្ឆិ សត្វចំណីនោះ លុះបែកក្លាយ
 កងកាយស្លាប់ទៅ ក៏តែងទៅកើត ក្នុងសុគតិ ស្ថិតិទៅលោក មាន
 ទិព្វចក្ខុដ៏បរិសុទ្ធ កន្លងបង្អំខ្ញុំវិញ ជាបេសមនុស្សធម្មតា ឃើញពួក
 សត្វដែលច្យុត ដែលកើត ជាសត្វដោកពាច ទុក្ខម មានសម្បុរ
 ល្អ មានសម្បុរកាត្រក់ មានគតិល្អ មានគតិកាត្រក់ ដ៏វិញ្ញាស៍
 ខ្ញុំវិញ្ញាស៍ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ តាមកម្មបេសមនុស្ស ដោយប្រការដូច្នោះ ។

អាសវាធិ ទយា អសាសវំ ចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ
 និរដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិក្ខុ សង្ខារត្ថា
 ធម្មសម្បជ្ជ វិហារតំ ។ នមេហំ ខោ ភិក្ខុវេ
 នសហំ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ ភិក្ខុ អាហុ-
 ធម្មេ ហោតិ ចាហុធម្មេ ធម្មេលោយេ ធម្មេ
 អញ្ញលំការណីយោ អនុត្តរំ បុត្តាភ្នេត្តំ លោកស្សតិ ។
 (៧៨) នសហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ
 សមន្តាគតោ ខេរោ ភិក្ខុ យស្សំ យស្សំ
 និសាយំ វិហារតំ ជាសុយេវ វិហារតិ ។
 កតថេហំ នសហំ ។ ខេរោ ហោតិ វត្តញ្ញ
 ចំប្បឡដិគោ សីលវា ហោតិ សមាធាយ
 សិក្ខតំ សិក្ខាបទេសុ ធម្មស្សតោ ហោតិ
 សុតនោ សុតសង្ខិយោ យេ តេ ធម្មា
 អាធិកាល្យណា មជ្ឈិកាល្យណា បរិយោសាទ-
 កាល្យណា សាត្តិ សត្យញ្ញនំ កេវលបរិវុណ្ណំ
 បរិសុទ្ធិ ព្រហ្មចរិយំ អភិវធម្មំ ឧបាស្ស ធម្មា

វិមនិធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់ សម្រេចឱ្យចេតោវិមុត្តិនិងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមាន
 ភាសវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃភាសវៈទាំងឡាយ ដោយព្រមព្រៀងដ៏ទុក្ខដោយ
 ខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ហ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌
 ទាំង ១០ នេះឯង ទើបជាអ្នកសម្រេចបាន ដែលគេនាំមកបូជា គួរទទួលវត្ថុ
 ដែលគេនាំមកទទួលភ្ញីវិ គួរទទួលទិវង្គតាទាន គួរផល់អញ្ញលិកម្ម
 ជាបុត្តាភ្នេត្ត ដ៏ប្រសើរ បេសសត្វលោក ។
 (៧៨) ហ្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាថេរៈ ប្រកបដោយ
 ធម៌ ១០ យ៉ាង នៅក្នុងទិវង្គតា ។ វិមនិវេ ជាបុគ្គលច្បាយ ។
 ប្រកបដោយធម៌ទាំង ១០ យ៉ាង រឺដ៏ប្រសើរ ។ ភិក្ខុជាថេរៈ ជាអ្នក
 ដឹងព្រឹត្តិ បូសយូរ ១ ជាអ្នកមានសីល សមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទ
 ទាំងឡាយ ១ ជាធម្មស្សត ព្រមទាំងស្សត ចាំស្មាន់ឱ្យស្សត ធម៌
 ទាំងឡាយណា មានលំអ បទទាំងដើម មានលំអ បទកណ្តាល មាន
 លំអ បទចុង ប្រកាសឱ្យព្រហ្មចរិយៈ ព្រមទាំងអក្ខ ព្រមទាំងវិញ្ញាណៈ
 ដ៏ចាំសុទ្ធ បរិបូណ៌សត្វគ្រប់ គ្រប់ធម៌ ដែលមានសកាតដូច្នោះ

ឈាសក្រហម ហោត្តិ ធាតុ វេសា បរិជិតា
 មណសា តុបេត្តិកា ធិដ្ឋយា សុប្បដិវិទ្យា ឧកយា ធិ មោ
 ចនស្រ ខាតិមោត្តា វិគ្គារេន ស្វាភតា ធិ ហោត្តិ
 សុវិភត្តា ធិ សុប្បវត្តា ធិ សុវិជ្ជិតា ធិ សុត្តសោ
 អនុឡាប្បនិស្សា អនិកាយសមុប្បាធិបសមញ្ញសាលា
 ហោតិ ធម្មតាមោ ហោតិ មិយសមុទាហារោ
 អភិធម្ម អភិវិធមេ ឧទ្យាវប្បមុដ្ឋា សន្តុដ្ឋា ហោតិ
 ឥតិវិធីវិបិណ្ណា ខាតិសេនាស ធិលា ធិប្បទ្វយ កេសដ្ឋ-
 បរិគ្គារេន ចាសាធិកោ ហោតិ អភិក្កន្ធប្បដិក្កន្ធន្ត(១)
 សុសិវតោ អន្តរយវេមិ ធិសង្ខាយ ធិកុដ្ឋិ ធិណាធានិ
 អភិចេតសិកា ធិ ធិដ្ឋធម្មសុវិហារា ធិ ធិកាមលាភិ
 ហោតិ អភិច្ឆលាភិ អភិសិលាភិ អាសវាធិត្ថ
 ឧយោ អនាសវិ ចេតាវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ ធិដ្ឋវ
 ធម្ម សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បដ្ឋ វិហារិ ។

១. ឧ អភិក្កន្ធប្បដិក្កន្ធន្ត ។

ភិក្កុនា បាខៀនសុត្រច្រើន បាខៀនច្រើន ចាំស្តារតំខាតិ យល់ច្បាស់
 ក្នុងចិត្ត ចាត់ច្របូលដោយខ្លួនឯង ។ ចាំបាត់មេត្តាច្រើន ក៏ភិក្កុនាចាំ
 ស្តារតំដោយចិត្តស្តារ ចែកវិលកដោយល្អ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយល្អ
 វិនិច្ឆ័យដោយល្អ តាមសូត្រ តាមអនុញ្ញាតៈ ១ ជាអ្នកឃ្លាសក្នុងការ
 ម្រាប់អធិការណ៍ដែលកើតឡើង ១ ជាអ្នកប្រាជ្ញធម៌ មានសណ្តាប់ធ្នាប់
 គួរជាទីស្រឡាញ់ មានសច្ច័ក្រឹតការ ដំណើសលុប ក្នុងអភិធម្មនិង
 អភិវិធម ១ ជាអ្នកសន្តោស ដោយចីរ ចំណុះបាត សេនាសនៈ
 ធិលាធិប្បទ្វយ កេសដ្ឋបរិក្កោ តាមមាន តាមបាទ ១ ជាបុគ្គលគួរជ្រះថ្លា
 ក្នុងការឈានទៅមុខ នឹងការត្រឡប់មកវិញ ជាអ្នកសង្រួមដោយល្អ
 ក្នុងការអភិយ សូម្បីក្នុងចន្លោះដុះ ១ ជាអ្នកបាទតាមសេចក្តីប្រាជ្ញា បាទ
 ដោយមិនលំបាក បាទដោយងាយ ឆ្លៀតឆ្លាតចាំ ៤ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ
 ក្នុងចិត្តដ៏ច្រើន ទៅជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ សម្រេច
 ខ្លះចោរកម្មក្នុងចិត្តវិមុត្តិ ដែលមិនមានកាសវិៈ ព្រោះអស់ទៅនៃ
 កាសវិៈចាំច្បាយ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ត្រឹមត្រូវ ដោយខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន ១ ។

នមេហំ ទោ កិក្ខុវេ ធម្មហំ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ
ដេវោ កិក្ខុ យស្សំ យស្សំ ទិសាយំ វិហារតិ
ជាសុរយេវ វិហារតីតិ ។

(៧៧) អដទោ អាយស្មា ទុចាលំ យេន ភគវា
តេទុបសង្កមំ ទុបសង្កមំត្វា ភគវង្គំ អភិវាទេត្វា
ឯកមង្គំ ទិសិទំ ។ ឯកមង្គំ ទិសិទ្ធោ ទោ អាយស្មា
ទុចាលំ ភគវង្គំ ឯតទភេច វង្គាមហំ កន្តេ អរញ្ញា-
វចបត្វាទំ(១) បញ្ញាទំ សេនាសទាទំ បដិសេវិត្តំ ។
ទុរកិសង្កវាទំ ហិ ទោ ទុចាលំ អរញ្ញាវចបត្វាទំ បញ្ញាទំ
សេនាសទាទំ ទុត្តារំ បរិវតំ ទុរកិវមំ ឯកត្តេ
ហវង្គំ មញ្ញោ មនោ វទាទំ សមាទី អលកមាទស្ស
កិក្ខុលោ ។ យោ ទោ ទុចាលំ ឯវិ វេយ្យ
អហំ សមាទី អលកមាទោ អរញ្ញាវចបត្វាទំ
បញ្ញាទំ សេនាសទាទំ បដិសេវិត្តស្សមិតិ តស្សេតិ
ចាទំកង្គំ សិសិទំស្សតំ វា ទុប្បិលវិស្សតិ(២) វា ។

១ ឧ. អញ្ញោ វចបត្តំ ។ ២ ប. ច្រើន្យទំ វា ។

ម្នាលកិត្តុទាំងឡាយ កិត្តុជាថេរៈ ដែលប្រកបដោយធម៌ទាំង១០ យ៉ាង
នេះឯង នៅក្នុងទិសណាៗ វេមនៈនៅជានុសប្បាយ ដោយពិត ។

(៧៧) ព្រះនារេងឯង ព្រះទុចាលំដ៏មានកាយ ចូលទៅគាល់
ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ ក្រាបថ្វាយបង្គំ ព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគ ហើយក្រុយនៅ ក្នុងទិសមគ្គ ។ លុះព្រះទុចាលំ
ដ៏មានកាយ ក្រុយនៅ ក្នុងទិសមគ្គហើយ ក្រាបបង្គំចូលព្រះដ៏មាន
ព្រះភាគដូច្នោះ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គមានប្រាថ្នា ដើម្បី
ចូលទៅគប់គោសេនាសនៈដ៏ស្ងាត់ ដែលជាព្រៃស្យូតនិងព្រៃស្រោង ។
ម្នាលទុចាលំ ពិភពរាស់ សេនាសនៈដ៏ស្ងាត់ ដែលជាព្រៃស្យូតនិង
ព្រៃស្រោង សុទ្ធនៃជាទីកម្រគ្រាន់នៅបាន សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់នៃម្នាក់ឯង
កម្រនឹងធ្វើបាន កម្រនឹងព្រេកអរម្នាក់ឯងបាន ព្រៃទាំងឡាយហាក់ដូច
នឹងនាំចិត្តរបស់កិត្តុអ្នកទុំបានខ្លួនសម្រាប់យកទៅ ។ ម្នាលទុចាលំ
បុគ្គលណា រោលយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញ កាលបើ មិនបាន
សមាទិ នឹងចូលទៅកស្រយ គប់គោសេនាសនៈ ដ៏ស្ងាត់ ដែល
ជាព្រៃស្យូត និងព្រៃស្រោង សេចក្តីប៉ិនប៉ងខ្ពុំ របស់កិត្តុនោះ
នឹងលំបបាត់ទៅវិញ ឬនឹងរលាក់អវិស្តាត បាត់ទៅវិញមិនខាន ។

សេយ្យដាច់ ទូចាលំ មហាឧទករហោណា អដ
 អាគច្ឆេយ្យ ហត្ថុទាតោ សត្តាតោ វា អន្សជ្ជាតោ
 វា តស្ស ឯវមស្ស យទ្ធាហំ វមំ ឧទករហោនំ
 ឱកាហោត្វា កក្កសន្ទោវកំបំ ទំន្នំ^(១) កំឡេយ្យ
 បំដ្ឋិសន្ទោវកំបំ ទំន្នំ កំឡេយ្យ កក្កសន្ទោវកំបំ
 ទំន្នំ កំឡត្វា^(២) បំដ្ឋិសន្ទោវកំបំ ទំន្នំ កំឡត្វា
 ត្វា ច បំវត្វា ច បទ្កត្តវត្វា យេន កាមំ
 បក្កមេយ្យន្តំ ។ សោ តំ ឧទករហោនំ ឱកាហោត្វា
 កក្កសន្ទោវកំបំ ទំន្នំ កំឡេយ្យ បំដ្ឋិសន្ទោ-
 វកំបំ ទំន្នំ កំឡេយ្យ កក្កសន្ទោវកំបំ ទំន្នំ
 កំឡត្វា បំដ្ឋិសន្ទោវកំបំ ទំន្នំ កំឡត្វា ត្វា
 ច បំវត្វា ច បទ្កត្តវត្វា យេន កាមំ
 បក្កមេយ្យ ។ តំ កំស្ស ហេតុ ។ មហា
 ឧចាលំ^(៣) អត្តការោ កម្ពីរ កាណំ វិទូតិ
 អដ អាគច្ឆេយ្យ សសោ វា តិណ្ណោ វា

១ ឆ. ទំន្នំ ។ ២ ឆ. កំឡេយ្យ ។ ៣ ឆ. មហា ហុណំ ។

ខ្នាលទុបាលិ ដូចជាអន្តរិកិកំ ក្នុងកាលនោះ ដំរីជ្រូស្រីមាន
 កំពស់ ៧ ហាត់ ឬ ៧ ហាត់កន្លះ ឈ្មោះដើរមក ដំរីនោះមាន
 អំនិតយ៉ាងនេះថា បើដូច្នោះ មានតែគាតាអញ ចុះកាន់អន្តរិកិកនេះ
 លាភស្ម័កគ្រូចៀកលេងផង លាភខ្នងលេងផង លុះលាភស្ម័ក
 គ្រូចៀកលេង លាភខ្នងលេងចូលហើយ ក៏ស្ងួតផង ដឹកផង សិន
 សំមឡើងដើរចេញទៅ កាមត្រាច្នោះ ។ ដំរីនោះ ក៏ចុះទៅកាន់
 អន្តរិកិក ហើយលាភស្ម័កគ្រូចៀកលេងផង លាភខ្នងលេងផង លុះ
 លាភស្ម័កគ្រូចៀកលេង លាភខ្នងលេងចូលហើយ ក៏ស្ងួតផង ដឹកផង
 ហើយឡើងដើរចេញទៅ កាមត្រាច្នោះ ។ ដំរីនោះនោះ ព្រោះហេតុ
 អ្វី ។ ខ្នាលទុបាលិ ព្រោះថា អត្តភាព (ខែដំរីនោះ) ធំ តែង
 បានទូរិកិកក្នុងអន្តរិកិកដ៏ជ្រៅ កាលបំបំសព្វខន្ធយ ឬសំរោច ដើរមក

តស្ស ឯវិស្ស រតា ចាហំ រតា ច
 ហត្ថុនាតោ យទ្ធានា វតំ ឧទកាហាមំ ឱ កាហេត្វា
 កណ្ណាសាទ្វារកំបំ ទំនុំ កំឡេយ្យំ បិដ្ឋុសទ្វា-
 រិកំបំ ទំនុំ កំឡេយ្យំ កណ្ណាសាទ្វារកំបំ ទំនុំ
 កំឡេត្វា បិដ្ឋុសទ្វារកំបំ ទំនុំ កំឡេត្វា
 ត្វា ច បិដ្ឋុត្វា ច បិដ្ឋុត្វា យេន កាមិ
 បញ្ញមេយ្យន្តំ ។ សោ តំ ឧទកាហាមំ សហសា
 អប្បនិសង្កាយ^(១) តស្សេតំ ចាដិកន្តំ សំសិទិស្សតំ
 វា ឧប្បលវិស្សតំ វា ។ តំ កំស្ស ហេតុ ។
 បរិភ្លា ឧចាលិ^(២) អន្តកាលំ កម្ពីរ កាដំ ន វិទុតំ ។
 ឯវមេវ ទោ ឧចាលិ យោ ឯវំ វធម្យ អហំ
 សមាដិ អលកមាទោ អរាជ្ជវិបត្តាដិ បញ្ជាដិ
 សេនាសចាដិ បដិសេវិស្សមិតិ តស្សេតំ ចាដិកន្តំ
 សំសិទិស្សតំ វា ឧប្បលវិស្សតំ វា ។

១. ឧប្បនិសង្កាយ បច្ចុស្សយ ។ ២. ឧប្បនិសង្កា បច្ចុស្សយ ។ ២ ១. ហុណិ ។

ខន្ធយ ឬ សំរោចនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះ យ៉ាងនេះថា ចុះអញជា
 អ្វីទៅ ដើរជាអ្វីទៅ បើដូច្នោះ មានតែអញ ចុះទៅកាន់អន្តរិទ្ធិនេះ
 លាភស្តីក្រឡាចៀកលេងផង លាភស្តីក្រឡាចៀកលេងផង លុះលាភស្តីក
 ក្រឡាចៀកលេង លាភស្តីក្រឡាចៀកលេងហើយ ក៏ស្តីផង ផឹកផង រួចសំន
 សឹមឡើងដើរចេញទៅ តាមប្រាជ្ញា ។ សត្វនោះមិនបានពិចារណា
 អន្តរិទ្ធិនោះ ដោយហើស លេចក្តីប៉ិនបំនុះរបស់សត្វនោះ នឹង
 លឺបបាត់ទៅវិញ ឬនឹងសាត់អវលោក បាត់ទៅវិញមិនខាន ។ ដំណើរ
 នោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ខ្លួនទោលិ ព្រោះថា អត្តភាព ពិត្ន មិន
 ត្រូវបានទំព័រក្នុងអន្តរិទ្ធិដ៏ជ្រៅទេ សេចក្តីនេះ បែបយ៉ាងណា ។ ខ្លួន
 ទោលិ ទេមេយ្យដូចជា បុគ្គលណា ពោលយ៉ាងនេះថា ពាក្យអញ
 កាលបើមិនបានសមាធិ នឹងចូលទៅព្រមយ គប់កេសនាសនៈដ៏ស្ងាត់
 ដែលជាព្រាស្សកន្លងព្រាស្រាង សេចក្តីប៉ិនបំនុះ របស់ត្រីនោះនឹង
 លឺបបាត់ទៅវិញ ឬ នឹងសាត់អវលោក បាត់ទៅវិញ មិនខាន ។

សេយ្យជាប់ ទុច្ចាលិ ធម្មារោ កុមារោ មន្ត្រា
 ទុក្ខានសេយ្យកោ សកោធម្មត្តករិសេន កិឡតិ ។
 តំ កំ មញ្ញសិ ទុច្ចាលិ ធម្មាយំ កោណ
 បរិបូរា ពាលទិដ្ឋានិ(១) ។ ឃិវិ កន្តេ ។ សទោ
 សោ ទុច្ចាលិ កុមារោ អបរេន សមយេន វុឡិ
 មន្ត្រាយ សង្កាយានំ បរិចាកមន្ត្រាយ យានំ កានិ(២)
 កុមារកានំ កិឡបនកានំ កវន្តំ សេយ្យដិទំ
 វន្តកំ(៣) យជិកំ មោក្ខនិកំ បិដ្ឋលិកំ(៤)
 បត្តាឡិកំ រថកំ ធនុកំ ភេហិ កិឡតិ ។ តំ
 កំ មញ្ញសិ ទុច្ចាលិ ធម្មាយំ ទិដ្ឋានិ(៥) បុរិមាយ
 ទិដ្ឋាយ(៦) អភិក្កន្តតក ច បណិកតក ចានិ ។
 ឃិវិ កន្តេ ។ សទោ សោ ទុច្ចាលិ
 កុមារោ អបរេន សមយេន វុឡិមន្ត្រាយ

១ ម. ពាលវិឡានិ ។ ២ ម. កានិចិ ។ ៣ ម. វន្តំ ។ ៤ ម. បិដ្ឋលកំ ។
 ៥. បិដ្ឋលកំ ។ ៥ ម. វិដ្ឋានិ ។ ៦ ម. ធម្មំ ម ហោតិ ។

ម្ចាស់ទុច្ចាលិ ឬដូចកុមារក្មេងក្មួចខ្លះទៅដេកថ្ងៃ តែងលេងម្តែងនឹងកំរើស
 របស់ខ្លួន ។ ម្ចាស់ទុច្ចាលិ អ្នកសំគាល់ជំណើរនោះ ដូចម្តេច ល្បែងវៃ
 ក្មេងក្មួចនេះ មិនមែនពេញបរិបូណ៌ទាំងអស់ទេឬ ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។
 ម្ចាស់ទុច្ចាលិ កុមារនោះឯង លុះដល់សម័យខាងក្រោយមក កាស្រីយ
 ខ្លះសចក្តិចំរើន កាស្រីយខ្លះសចក្តិចាស់ក្លា វៃដំគ្រូយទាំងឡាយ
 ល្បែងណាបស់កុមារ ល្បែងនោះ គឺលេងនង្គីលក្ខួច លេង
 ហ្នឹង លេងដំដូង លេងកញ្ជ្រៃ លេងពូងដីខ្សាច់ លេងរទេះក្តួច
 លេងធុក្តួច កុមារនោះ តែងលេងដោយល្បែងទាំងនោះ ។ ម្ចាស់
 ទុច្ចាលិ អ្នកសំគាល់ជំណើរនោះ ដូចម្តេច តើល្បែងនេះឬ ច្រាសិវ
 ជាងល្បែងពីមុន ឬមិនមែនទេ ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ម្ចាស់ទុច្ចាលិ
 កុមារនោះឯង លុះសម័យខាងក្រោយមក កាស្រីយខ្លះសចក្តិចំរើន

ឥន្ទ្រិយោធំ បរិចារកមន្ទាយ បក្ខុហំ កាមតុណោហំ
 សមម្បតោ សមន្តិក្ខតោ បរិចារតិ ចក្កុវិញ្ញយេហិ
 រូមេហំ ឥន្ទ្រេហំ កន្តេហំ មនារេហំ បិយរូមេហំ
 កាម្មបសន្តិទេហំ រជនិយេហំ សោតវិញ្ញយេហិ
 សន្តេហំ ... យាជវិញ្ញយេហិ កន្តេហំ ...
 ជិក្ខុវិញ្ញយេហិ រសេហំ ... កាយវិញ្ញយេហិ
 ដោដ្ឋទ្រេហំ ឥន្ទ្រេហំ កន្តេហំ មនារេហំ បិយរូ-
 មេហំ កាម្មបសន្តិទេហំ រជនិយេហំ ។ កំ កិ
 មញ្ញសំ ឧចារិ ធន្ទាយំ ទំត្វា មុវិហាហិ
 ទំត្វាហិ អកំក្កន្តក ច បណិកក ចាតិ ។
 ឯវំ កន្ត ។ ឥច ទោ មធ(១) ឧចារិ
 តថាគតោ លោកេ ឧប្បជ្ឈតំ អរាហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា
 វិជ្ជាចរណសម្មុទ្ធា សុតតោ លោកវិទូ អនុត្តរោ
 បុរិសធម្មសារដិ សត្វា នេវមនុស្សាធំ តុទ្ធា កកក(២) ។

១ ឧ. ម. ច. ព. ។ ២ ម. កកក ។

កាស្រ័យខ្លូសេចក្តីចាស់ក្លា នៃឥន្ទ្រិយចាំនិទ្យាយ ក៏វែកស្តាប់ស្តាប់
 មូលមិត្តមានរបំរើ ដោយកាមតុណាចំណី ឥរូប ដែលគប្បីដឹង ដោយ
 ចក្ខុជាទីប្រាថ្នា ជាទីត្រេកអរ ជាទីពេញចិត្ត មានសភាពគួរស្រឡាញ់
 ប្រកបដោយកាម គួររីករាយ ១ សំរឡេងដែលគប្បីដឹង ដោយត្រ-
 ចៀក... ១ ក្លែងដែលគប្បីដឹង ដោយច្រមុះ... ១ រសដែលគប្បីដឹង
 ដោយអណ្តាត... ១ សម្ផស្សដែលគប្បីដឹង ដោយកាយជាទីប្រាថ្នា ជា
 ទីត្រេកអរ ជាទីពេញចិត្ត មានសភាពគួរស្រឡាញ់ ប្រកបដោយកាម
 គួរជាទីរីករាយ ១ ។ ម្ចាស់ម្ចាស់ អ្នកសំគាល់ដំណើរនោះ ដូចម្តេច គឺ
 ល្បែងនេសាទស្រស់ដោយល្បែងតិមុន មុនមែន ១ ។ រមែនហើយប្រះគន្លុះ
 ម្ចាស់ម្ចាស់ ព្រះតថាគត កើតឡើង ក្នុងលោកនេះ ព្រះតថាគត
 ឆ្ងាយចាកកិលេស ក្រាស់ដឹងដោយប្រពៃ ដោយខ្លួនឯង បរិបូណ៌
 ដោយវិជ្ជាវិនិច្ឆ័យនោះ មានដំណើរល្អ ដឹងច្បាស់នូវលោក ជាសារថី
 អ្នកខ្លួនខ្លួនមុន មិនមានបុគ្គលណាស្មើ ជាសាស្ត្រ នៃពួកទេវតា
 នឹងមនុស្ស ក្រាស់ដឹងនូវសច្ចតមិ ជាអ្នកវិចារលក្ខន្តវិសេសមួយ ។

សោ ឥមំ លោកំ សនេវកំ សមារកំ
 សព្វហ្មតំ សស្សមណាប្រាហ្មណំ បដំ សនេវ-
 មនុស្សំ សយំ អតំញា សច្ចិតាត្វា
 បវេទនំ ។ សោ ធម្មំ ទេសេតិ អាទិកាល្យាណំ
 មជ្ឈិកាល្យាណំ បរិយោសាទកាល្យាណំ សាគុំ
 សព្វញ្ញំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធិំ ព្រហ្មចរិយំ
 បកាសេតិ ។ នំ ធម្មំ សុណាតិ តហមតិ
 វា តហមតិបុត្តោ វា អត្តាតាស្មី វា កុលេ
 បន្ទាជាតោ ។ សោ នំ ធម្មំ សុត្វា តថាគតេ
 សន្តិំ ធម្មលកតិ ។ សោ តេន សន្តាបដំលាភេន
 សមន្តាគតោ ឥតិ ធម្មសត្វត្វតិ សម្ពាចា
 យពក់សោ រជាបថោ អត្តោកាសោ បព្វជ្ជា
 ធម្មំ យុកាវ អកាវ អជ្ឈាវសតា ឯកទ្គចរិបុណ្ណំ
 ឯកទ្គចរិសុទ្ធិំ សន្តលំទំតិ ព្រហ្មចរិយំ ចរិកុំ
 យទ្ធាហំ កេសមស្សំ ឱហារត្វា កាសាយាទិ
 វត្តាទិ អន្តរទេត្វា អការស្មា អនកាវយំ បព្វជេយ្យនិ ។

ព្រះភព៌គតោ៖ ធ្វើឱ្យដាក់ច្បាប់លោកនេះ ព្រមទាំងទៅលោក
 ខាងលោក ព្រហ្មលោក និងពួកសត្វ ព្រមទាំងសមណៈនិងព្រហ្មណ៍
 ព្រមទាំងទៅតា និងមនុស្សដ៏សេស ហើយប្រកាសឱ្យព្រហ្មចរិយធម៌
 ដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមដោយខ្លួនឯង ។ ព្រះភព៌គតោ៖ សិវីជនិធម៌មានលំអ
 បទដ៏ម មានលំអបទកណ្តាល មានលំអបទចុង ប្រកាសព្រហ្មចរិយធម៌
 ព្រមទាំងអន្ត ទាំងព្យញ្ជនៈដ៏ចរិសុទ្ធ បរិបូណ៌សព្វគ្រប់ ។ គហមតិ
 ឬគហមតិបុត្ត ឬក៏ជនដែលកើតក្នុងគ្រួសារណាមួយ តែងស្តាប់ធម៌នោះ ។
 ឬគួលនោះ លុះស្តាប់ហើយ វាមិនបានឱ្យសព្វចំពោះព្រះភព៌គត ។
 ឬគួលនោះ ប្រកបដោយការបោនឱ្យសព្វនេះហើយ វាមិនពិចារណា
 ឃើញច្បាប់ថា យពក់ស ចារិក្យតច្បាប់ ជាដូរវិនិច្ឆ័យនិក្ខលេស បព្វជ្ជា
 ទើបមានកោសល្យ ឬគួលអ្នកនៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ មិនហ៊ាននឹងប្រតិក្ក
 ព្រហ្មចរិយធម៌នេះ ឱ្យបរិបូណ៌ បរិសុទ្ធដោយចំណែកមួយ ឱ្យដូចជាសិវ័
 ដែលគេខាត់ហើយទេ បើដូច្នោះ គួរតែកាត់អញ្ជាញសេវកំ និងពុកខាត់
 ស្រៀកដណ្តប់សំពត់កាសាយៈ ហើយចេញចាកផ្ទះ ចូលទៅកាន់ផ្នួស ។

សោ អចមេន សមយេន អប្បំ វា ភោតក្ខត្តំ
 បហាយ មហន្តំ វា ភោតក្ខត្តំ បហាយ អប្បំ វា
 ញាតិបរិវដ្តំ បហាយ មហន្តំ វា ញាតិបរិវដ្តំ បហាយ
 កោសមស្សំ ឱហារេត្វា កាសាយាមិ វត្ថានិ
 អន្តានេត្វា អការស្មា អនតារិយំ បទ្ធវជិតំ ។
 សោ វិវំ បទ្ធវជិតោ សមាថោ វិក្ខត្តំ សិក្ខា-
 សាដីវសមាបន្តោ ចាណាតិចាតំ បហាយ
 ចាណាតិចាតា បដិវិរោតោ ហោតិ ជិហិតនណ្តោ
 ជិហិតសត្តោ លដ្ឋិ នយាបន្តោ សត្វប្បណាក្ខត-
 ហិតានុកម្មំ វិហារតំ អនិទ្ធានាជំ បហាយ
 អនិទ្ធានាចា បដិវិរោតោ ហោតិ ជិទ្ធានាយំ ជិទ្ធា-
 ប្បជិត្តំ អត្តេនេន សុចិត្តេនេន អត្តោ វិហារតំ
 អត្រហ្មចរិយំ បហាយ ត្រហ្មចារិ ហោតិ អារាចារិ(១)
 វិរោតោ មេដុនា កាមនម្មា មុសាវាជំ បហាយ
 មុសាវាជា បដិវិរោតោ ហោតិ សច្ចវាជំ សត្វសន្តោ

១ ឧ. អារាចារិ ។

បុគ្គលនោះ លុះសម័យខាងក្រោយមក ក៏លះបង់នៃទ្រព្យគិត ឬលះ
 បង់នៃទ្រព្យច្រើន លះបង់វិទ្យញាតិគិត ឬលះបង់វិទ្យញាតិច្រើន
 ហើយការសក់ ខឹងកុកមាត់ ស្លៀកដណ្តប់សំពត់កាសាយៈ ចេញ
 ចាកផ្ទះ ចូលទៅកាន់ម្ហូប ។ បុគ្គលនោះកាលបួសយំនឹងនេះហើយ ក៏
 បំរាញខ្លួនសំគុសាដីវៈ សម្រាប់ពួកភិក្ខុ លះបង់បាណាតិបាត រៀបចំ
 បាណាតិបាត មានអាជ្ញាដាក់ចុះហើយ មានគ្រឿងស្រ្តាដាក់ចុះហើយ
 មានសេចក្តីអៀនខ្មាស ដល់ខ្ញុំវិសេចក្តីអាណិត មានសេចក្តីអនុគ្រោះ
 ដោយប្រយោជន៍ ដល់សត្វសត្វ លះបង់អចិន្ត្រាតាន រៀបចំ
 អចិន្ត្រាតាន កាន់យកតែរបស់ដែលគេឱ្យ ប្រាថ្នាតែរបស់ដែលគេឱ្យ
 មានខ្លួនដ៏ស្អាត មិនមែនជាអ្នកល្ងួច លះបង់គម្រហ្មចរិយធម៌ ប្រព្រឹត្តតែ
 គម្រហ្មចរិយធម៌ ចៀសវាង រៀបចំមេដុនធម៌ ជាធម៌របស់អ្នកស្រុក
 លះបង់មុសាវាជ រៀបចំមុសាវាជ ពោលតែពាក្យគិត ដោយពាក្យគិត

ដេតោ បច្ចុយំកោ អវិសំវាទតោ លោកាស្ស
 បិសុណំ វាចំ បហាយ បិសុណាយ វាចាយ
 បដិវេតោ ហោតិ ទ ឥតោ សុត្វា អមុត្រ អត្វាតា
 ឥមេសំ កេតាយ អមុត្រ វា សុត្វា ទ ឥមេសំ
 អត្វាតា អមុសំ កេតាយ ឥតិ វា ប្លាទំ វា
 សុត្វាតា សហិតាមំ វា អនុប្បធាតា សមត្តារោ
 សមត្តារោ សមត្តទទ្ធិ សមត្តកាលី វាចំ កាសិកា
 ហោតិ ធម្មសំ វាចំ បហាយ ធម្មសាយ វាចាយ
 បដិវេតោ ហោតិ យា សា វាចា (១) កណ្តាសុទ្ធា
 មេមនិយា ហនយន្តំអា ចោវី ពហុជនកត្តា
 ពហុជនមនាចា តដារូបិ វាចំ កាសិកា ហោតិ
 សម្មប្បលាបិ បហាយ សម្មប្បលាថា បដិវេតោ
 ហោតិ កាលវាទី កុត្តវាទី អត្តវាទី ធម្មវាទី
 វិទយវាទី វិជារាទី វាចំ កាសិកា ហោតិ
 កាលទ កាលទេសំ បរិយន្តវតំ អត្តសត្វាតំ ។

១. វ. ម. វាចា ។

ជាអ្នកខ្ជាប់ខ្ជួនដែលគួរអ្នកជឿបាន មិនពោលពាក្យបំភ្លាត់សត្វលោក
 លះបង់បិសុណភាពា វៀរចាកបិសុណភាពា មិនស្តាប់ពីនេះទៅប្រាប់
 ក្នុងទីឯណោះ ដើម្បីបំបែកពួកជនទាំងនេះ ឬពួកពាក្យ ក្នុងទីឯណោះ មិន
 ទៅប្រាប់ដល់ពួកជនឯទេ ដើម្បីបំបែកពួកជនឯណោះ ដូច្នេះ ជាអ្នក
 ផ្សះផ្សាពួកជន ដែលបែកគ្នាហើយ ឲ្យកំឡុងដល់ពួកជន ដែលព្រម
 ច្រៀងគ្នាហើយ មានសេចក្តីព្រមច្រៀង ជាទីគ្រេកអរ គ្រេកអរក្នុង
 សេចក្តីព្រមច្រៀង រីករាយក្នុងការព្រមច្រៀង ពោលវាចាដែលជា
 ច្រៀងនាំឲ្យព្រមច្រៀងគ្នា លះបង់ឥសានុវា វៀរចាកឥសានុវា វាចា
 ណាដែលមិនមានទោស ជាវាចាស្រួលដល់គ្រូចៀក ជាពាក្យគួរជាទី
 ស្រឡាញ់ គួរដ្បងទុកក្នុងហឫទ័យ ជាសំដីរបស់អ្នកក្រសួង ជាទីគ្រេក
 អរ ដល់ជនច្រើន ជាទីពេញចិត្ត ដល់ជនច្រើន ពោលវាចា
 បែបនោះឯង លះបង់សម្បូរលាបៈ វៀរចាកសម្បូរលាបៈ ពោល
 ពាក្យ ភាមកាលគួរ ពោលពាក្យពិត ពោលពាក្យប្រកបដោយ
 ប្រយោជន៍ ពោលពាក្យប្រកបដោយធម៌ ពោលពាក្យប្រកបដោយវិន័យ
 ពោលពាក្យដែលគួរដ្បងទុក ក្នុងហឫទ័យ ប្រកបដោយច្រៀងកង
 ភាមកាលគួរ ជាពាក្យមានកំណត់ ជាពាក្យប្រកបដោយប្រយោជន៍ ។

សោ តិជគាមភូតកាមសមាវត្តា បដិវិភោ ហោតិ
 ឯកកត្តិភោ ហោតិ វត្តបរតោ វិភោ វិកាល-
 ភោជនា ទទួតិវាជិតវិស្វកមស្សនា បដិវិភោ
 ហោតិ មាលាកន្ធវិលបទធារណាមណ្ឌលវិក្កសទ-
 ដ្ឋានា បដិវិភោ ហោតិ ឧប្បាសយនមហាសយនា
 បដិវិភោ ហោតិ ជាតុបរជតប្បដិក្កហណា បដិវិភោ
 ហោតិ អាមកមព្យាប្បដិក្កហណា បដិវិភោ ហោតិ
 អាមកមិសប្បដិក្កហណា បដិវិភោ ហោតិ ឥត្តិ-
 កុមារិបដិក្កហណា(១) បដិវិភោ ហោតិ ទាសិ-
 ទាសប្បដិក្កហណា បដិវិភោ ហោតិ អដេន្យក-
 ប្បដិក្កហណា បដិវិភោ ហោតិ កុក្កុដស្វកា-
 ប្បដិក្កហណា បដិវិភោ ហោតិ ហត្ថិកវស្សវឡា-
 បដិក្កហណា បដិវិភោ ហោតិ ទេត្តវត្ថុប្បដិក្កហណា
 បដិវិភោ ហោតិ ទ្ធកេយ្យប្បដិក្កហណា បដិវិភោ ហោតិ
 បដិវិភោ ហោតិ កាយវិក្កយា បដិវិភោ ហោតិ

• ១. ម. ឥត្តិកុមារិបដិក្កហណា ។

កិកុដោះ វៀរោកការភ្នំចំផ្អែលម្លូតិជគាម ភូតកាម ជាអ្នកបរិភោគ
 កត្តិកទពេល វៀស្រឡះចរោសចត្តិក្រេតកា ក្នុងការបរិភោគ ក្នុង
 ព្រឹត្តិ វៀរោកការបរិភោគ ក្នុងវេលាទុស វៀរោកការច្រៀងព្រំប្រគំនីង
 មើលម្លូតិល្បនិវេលជាសម្រេច ដល់កុសលធម៌ វៀរោកការច្រៀង
 នីងប្រដាប់គាត់វិភិតស្អិតស្អាតវិភិតកាយ ដោយផ្កាកម្រង ត្រៀងក្រអូប
 នីងត្រៀងលាមម្ស្និ ។ វៀរោកទិវេក ទិកន្តិយន៍ខ្ពស់ នីងទិវេក
 ទិកន្តិយន៍ប្រសើរ វៀរោកការទទួលមាលប្រាក វៀរោកការ
 ទទួលធារណៈ ស្រួសស្រស់ វៀរោកការទទួលកាន់
 យកខ្លួនសាច់ដៅ វៀរោកការទទួលស្រ្តី នីងកុមារី វៀរោក
 ការទទួលខ្ញុំស្រ្តីនីងខ្ញុំប្រុស វៀរោកការទទួលពិពន្ធនិច្រៀម វៀរ
 ោកការទទួលមាន់នីងជ្រូក វៀរោកការទទួលដំរី គោ
 សេះឈ្មោលនីងសេះញី វៀរោកការទទួលស្រែនីងចម្ការ វៀរ
 ោកការទទួលប្រកបចូតកម្ម គឺនាំសំបុត្រ ឬពាក្យបណ្តាំដល់គ្រូហាស
 នីងទៅ ដោយគបត្តាន អំពីផ្ទះ ទៅទុះ ទុះ វៀរោកការលក់នីងទិញ

សោ ចក្កុនា ម្លឹម ធិស្វា ន ធិមិត្តតាហិ
 ហោតិ ធានុត្យញ្ញនត្តាហិ យេត្វាធិការណៈធម៌
 ចក្កុន្ទ្រិយេ វសិវតិ វិហារន្តំ អភិជ្ឈាធាមស្សា
 ចាបតា អតុសលា ធម្មា អន្ធាស្សវេយ្យំ
 តស្ស សិវាយ មជ្ជិមជ្ឈតំ រត្តតំ ចក្កុន្ទ្រិយេ
 ចក្កុន្ទ្រិយេ សិវំ អាមជ្ឈតំ ។ សោតេន
 សម្ពំ សុត្វា... យានេន កន្តំ យាយិត្វា... ដីក្ខយ
 រសំ សាយិត្វា ... ការយេន ដោជ្ជតំ ធុសិវា...
 មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ ន ធិមិត្តតាហិ ហោតិ
 ធានុត្យញ្ញនត្តាហិ យេត្វាធិការណៈធម៌ មជ្ជិមជ្ឈតំ
 អសិវតិ វិហារន្តំ អភិជ្ឈាធាមស្សា ចាបតា
 អតុសលា ធម្មា អន្ធាស្សវេយ្យំ តស្ស សិវាយ
 មជ្ជិមជ្ឈតំ រត្តតំ មជ្ជិមជ្ឈតំ មជ្ជិមជ្ឈតំ សិវំ
 អាមជ្ឈតំ ។ សោ ឥមិនា អរិយេន ឥន្ទ្រិយេសិវេន
 សមម្ពាតតោ អដ្ឋង្គំ អត្យាសេកសុទ្ធំ មជ្ជិមជ្ឈតំ ។

ភិក្កុនា យេញ្ញុប្រដាយចក្កុ វេមិនិមិត្តកាន់យកនូវនិមិត្ត មិនកាន់
 យកនូវអនុត្យញ្ញនៈ អតុសលធម៌ ដ៏លាមកទាំងឡាយ គឺអភិជ្ឈា
 និមិត្តមនស្ស ធម្មវិបាកម ខ្លឹមបុគ្គល ដែលជាអ្នកមិនសង្រួមខ្លួន
 អន្ទ្រិយ គឺចក្កុណា ភិក្កុនា ក៏ប្រតិបត្តិ ដើម្បីសង្រួមខ្លួនអន្ទ្រិយ
 គឺចក្កុនា ក្បែរអន្ទ្រិយ គឺចក្កុ ដល់ខ្លួនការសង្រួម ក្នុងអន្ទ្រិយ គឺចក្កុ
 ព្យាស័រ្យនិដាយត្រចៀក... ជុំវិញដោយច្រមុះ... លំទ្រុសដោយ
 អណ្តាត... ពាល់ត្រូវជាជំនុះដោយកាយ... ដ៏និច្ចសំឡេងម្តងដោយ
 ចិត្ត មិនកាន់យកនូវនិមិត្ត មិនកាន់យកនូវអនុត្យញ្ញនៈ អតុសល-
 ធម៌ ដ៏លាមកទាំងឡាយគឺអភិជ្ឈានិមិត្តមនស្ស ធម្មវិបាកមខ្លឹមបុគ្គល
 ដែលជាអ្នកមិនសង្រួមខ្លួនអន្ទ្រិយ គឺចក្កុណា ភិក្កុនា ក៏ប្រតិបត្តិ ដើម្បី
 សង្រួមខ្លួនអន្ទ្រិយ គឺចក្កុនា ក្បែរអន្ទ្រិយ គឺចក្កុ ដល់ខ្លួន
 ការសង្រួម ក្នុងអន្ទ្រិយ គឺចក្កុ ។ ភិក្កុនា ប្រកប
 ដោយសេចក្តីសង្រួមខ្លួនអន្ទ្រិយ ដ៏ប្រសើរនេះហើយ ទើបទទួល
 នូវសេចក្តីសុខ ដែលមិនច្រឡំ ដោយតិរលល ក្នុងសត្វាន ។

សោ អភិក្កន្ត បដិក្កន្ត សម្មជាទកាវ
 ហោតិ អាណាគតេ វិណាគតេ សម្មជាទកាវ
 ហោតិ សម្មត្ថាន បសារេតេ សម្មជាទកាវ
 ហោតិ សម្មាដិបត្តិវិបាកាណេ សម្មជាទកាវ
 ហោតិ អសំតេ មីតេ ទាយិតេ សាយិតេ
 សម្មជាទកាវ ហោតិ ទុក្ខារម្បស្សវកខ្មេ សម្មជា-
 ទកាវ ហោតិ កតេ បិកេ ចំសិន្នេ សុត្ត
 ជាគរិត កាសិតេ តុណ្ណិកាវេ សម្មជាទកាវ
 ហោតិ ។ សោ ឥមិទា ច អរិយេន សីលត្ថូន្ទេន
 សមញ្ញកតោ ឥមិទា ច អរិយេន វស្ស័យសំវរេន
 សមញ្ញកតោ ឥមិទា ច អរិយេន សតិសម្ម-
 ជញ្ញេន សមញ្ញកតោ វិវិក្កំ^(១) សេនាសនំ កជតិ
 អរត្តំ វុត្តម្បលំ បព្វតំ កត្តំ តិវកុហំ សុសានំ
 វទបត្តំ អត្តោកាសំ បណាលបុញ្ញំ ។ សោ
 អរត្តកតោ វ វុត្តម្បលកតោ វ សុញ្ញកាវកតោ

១. ឧ. បរិវិក្កំ ។

ភិក្កុនោ កាលណាទៅមុខ នឹងត្រឡប់មកខាងក្រោយ ក៏មាន
 សេចក្តីជឿនខ្លួន កាលក្រឡេកមើលទៅមុខ នឹងក្រឡេកមើល
 ទៅទិសផ្សេង ។ ក៏មានសេចក្តីជឿនខ្លួន កាលបង្ហាញដំណើរ នឹងលាវដ
 ដើរ ក៏មានសេចក្តីជឿនខ្លួន កាលទ្រទ្រង់ទូរស្រឡាដំ បាត្រ នឹងចិវ
 ក៏មានសេចក្តីជឿនខ្លួន កាលបរិភោគ ផឹក ទំពាស៊ី ជញ្ជប់
 ជញ្ជាក់ ក៏មានសេចក្តីជឿនខ្លួន កាលបញ្ជូនទំនៀមទំល្អះនឹងបស្សៈ
 ក៏មានសេចក្តីជឿនខ្លួន កាលដើរ ឈរ អង្គុយ ផេក ភ្ញាក់ឡើង
 និយាយស៊ី ស្ងៀមនៅ ក៏មានសេចក្តីជឿនខ្លួន ។ ភិក្កុនោ ប្រកប
 ដោយសីលត្ថូន្ទ ដ៏ប្រសើរនេះផង ប្រកបដោយការសង្រួមវស្ស័យ
 ដ៏ប្រសើរនេះផង ប្រកបដោយសតិនឹងសម្មជញ្ញៈ ដ៏ប្រសើរនេះផង
 រមែងតបរកាសនាសនៈស្ងាត់ និព្រៃ ម្លប់ឈើ ភ្នំ ជ្រោះភ្នំ គុហា
 ក្នុងភ្នំ ព្រៃស្នួល ព្រៃស្រាវ ទីពុល តំបន់ចើង ។
 ភិក្កុនោ ទៅកាន់ព្រៃភ្នំ ទៅកាន់ម្លប់ឈើភ្នំ ទៅកាន់ផ្ទះស្ងាត់ភ្នំ

ក ឯសំធិតំ បល្ល័ង្កំ អាគុជិត្វា ទុដ្ឋំ កាយំ
 បណ៌តាយ បរិមុចំ សតិ ទុបដ្ឋបេត្វា ។
 សោ អតំជ្ឈំ លោកេ បហាយ វិកតាកិដ្ឋេត
 ចេតសា វិហរតិ អតំជ្ឈាយ ចំត្តំ បរិសោធនតិ
 ត្យាចាធប្យោសំ បហាយ អត្យាបន្ទចិត្តោ វិហរតិ
 សត្វប្បណក្ខតហិតាទុកម្មិ ត្យាចាធប្យោសា ចំត្តំ
 បរិសោធនតិ ដីធម៌ដំ បហាយ វិកតដីធម៌ដោ
 វិហរតិ អាណាតសញ្ញំ សនោ សម្បដានោ
 ដីធម៌ដោ ចំត្តំ បរិសោធនតិ ទុទ្ធចក្កក្កុដ្ឋំ បហាយ
 អទុទ្ធនោ វិហរតិ អដ្ឋត្តំ វុបសន្តចិត្តោ ទុទ្ធច-
 ក្កក្កុដ្ឋា ចំត្តំ បរិសោធនតិ វិចិត្តិដ្ឋំ បហាយ
 តិណ្ណវិចិត្តិដ្ឋោ វិហរតិ អកាចំកាចិ ត្យសលេសុ
 ធម្មេសុ វិចិត្តិដ្ឋាយ ចំត្តំ បរិសោធនតិ ។
 សោ ឥមេ បញ្ច មីវណោ បហាយ ចេតសោ
 ទុបត្តិលេសេ បញ្ចាយ ទុទ្ធលីតារណោ
 វិវិច្ឆា កាយេហិ វិវិច្ឆា អកុសលេហិ ធម្មេហិ

អង្គុយតែងភ្នែកកាំងកាយឲ្យត្រង់ ហើយគ្រប់ស្មារតី (ឲ្យមានមុខគ្មោះ
 ទៅភក្តីម្តង) ។ ភិក្ខុនោះ ក៏លះបង់ខ្លួនអំពីជួរក្នុងលោក មានចិត្តប្រាស
 ចាកអភិជ្ឈា ដ្រូមចិត្តចាកអភិជ្ឈា លះបង់ព្យាបាទនឹងសេចក្តីប្រទូស្ត
 មានចិត្តមិនមានព្យាបាទ មានសេចក្តីអនុគ្រោះ ដោយប្រយោជន៍
 ដល់សព្វសត្វ ដ្រូមចាកព្យាបាទនឹងសេចក្តីប្រទូស្ត លះបង់បីធម៌ខ្លះ
 ប្រាសចាកបីធម៌ខ្លះ មានសេចក្តីសំភាវន៍ត្រង់ មានសតិសម្បជញ្ញៈ
 ដ្រូមចិត្តចាកបីធម៌ខ្លះ លះបង់ទុទ្ធចក្កកុដ្ឋៈ មិនមានសេចក្តីក្លាយមាយ
 មានចិត្តស្ងប់ភាវន៍សត្តាន ដ្រូមចិត្តចាកទុទ្ធចក្កកុដ្ឋៈ លះបង់វិចិត្តិ
 ធុនចាកវិចិត្តិ មិនមានសេចក្តីសង្ឃឹម ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ
 ដ្រូមចិត្តចាកវិចិត្តិ ។ ភិក្ខុនោះ លះបង់ខ្លួនវិវាណៈទាំង៧
 នេះ ដែលជាគ្រឿងសៅហ្មងចិត្ត ធ្វើបញ្ញាឲ្យជ្រក់ទ្បង ហើយ
 ស្តាប់ចាកកាយ ទាំងឡាយ ស្តាប់ចាកកុសលធម៌ ទាំងឡាយ

សវិតក្កំ សវិតារំ វិវេកាដំ បីតិសុទ្ធំ បឋមំ ឈានំ
 ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតិ ។ តំ កំ មញ្ញសិ
 ឧចាលិ ធន្ទាយំ វិហារោ បុរិមេហិ វិហារេហិ
 អភិក្កន្តតោ ច បណ្ឌិតតោ ចាតិ ។ ឯវំ
 កន្តោ ។ ឥមម្បិ ទោ ឧចាលិ មម សាវតា
 អត្តនំ ធម្មំ សម្បស្សនាថា អរញ្ញវេបត្តានំ បន្តានំ
 សេនាសនានំ បដិសេវន្តំ ទោ ច ទោ កាវ
 អនុប្បត្តសនត្តា វិហារន្តំ ។ ចុន ចេវំ ឧចាលិ
 ភិក្ខុ វិតក្កវិចារនំ វុបសមា... ធុតិយំ ឈានំ
 ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតិ ។ តំ កំ មញ្ញសិ ឧចាលិ
 ធន្ទាយំ វិហារោ បុរិមេហិ វិហារេហិ អភិក្កន្តតោ
 ច បណ្ឌិតតោ ចាតិ ។ ឯវំ កន្តោ ។ ឥមម្បិ ទោ
 ឧចាលិ មម សាវតា អត្តនំ ធម្មំ សម្បស្សនាថា
 អរញ្ញវេបត្តានំ បន្តានំ សេនាសនានំ បដិសេវន្តំ
 ទោ ច ទោ កាវ អនុប្បត្តសនត្តា វិហារន្តំ ។
 ចុន ចេវំ ឧចាលិ ភិក្ខុ បីតិយា ច វិវេកា...

ក៏បានដល់នូវបឋមជ្ឈាន ប្រកបដោយវិតក្កៈនឹងវិចារៈ មានបីតិនឹងសុខៈ
 ដែលកើត អំពីសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ។ ខ្នាលទុចាលិ អ្នកសំគាល់
 ដំណើរនោះ ដូចម្តេច វិហារធម៌នេះ ល្អវិសេស ប្រសើរវិសេសជាង
 វិហារធម៌ពីមុន ឬមិនមែនទេ ។ ព្រះករុណាព្រះគង្គ ។ ខ្នាលទុចាលិ
 ពួកសាវករបស់គេជាគត កាលពិចារណាយើញធម៌នេះ ក្នុងខ្លួនហើយ
 ទើបកស្រយ គប់រកសេនាសនៈដ៏ស្ងាត់ គឺព្រៃស្យាគន្ធិនិព្រៃស្រោង
 ដកបណា តែថាពួកសាវក មិនមែនសុទ្ធតែមានប្រយោជន៍របស់ខ្លួន
 ដល់ដោយលំដាប់ ដកបនោះទេ ។ ខ្នាលទុចាលិ មួយទៀត
 ភិក្ខុ ព្រោះម្ខាងវិតក្កវិចារៈ... បានដល់ទុតិយជ្ឈាន ។ ខ្នាលទុចាលិ
 អ្នកសំគាល់ដំណើរនោះ ដូចម្តេច វិហារធម៌នេះ ល្អវិសេស ប្រ-
 សើរវិសេស ជាងវិហារធម៌ ក្នុងកាលមុន ឬមិនមែនទេ ។ ព្រះ
 ករុណាព្រះគង្គ ។ ខ្នាលទុចាលិ ពួកសាវក របស់គេជាគត
 កាលពិចារណាយើញធម៌នេះ ក្នុងខ្លួនហើយ មែនកស្រយ គប់រក
 សេនាសនៈដ៏ស្ងាត់ គឺព្រៃស្យាគន្ធិនិព្រៃស្រោង ដកបណា តែថាពួក
 សាវក មិនមែនសុទ្ធតែមានប្រយោជន៍របស់ខ្លួន ដល់ដោយលំដាប់ ដកប-
 នោះទេ ។ ខ្នាលទុចាលិ មួយទៀត ភិក្ខុ ព្រោះព្រាសចាកបីតិផង...

តតិយំ លាភំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតិ ។ តំ តំ
 មញ្ញសំ ឧបាលំ ទន្ធយំ វិហារេ បុរិមហំ
 វិហារេហំ អភិក្កន្តតរោ ច បណីតតរោ បាតិ ។
 ឃិវំ កន្ត ។ ឥមម្យំ ទោ ឧបាលំ មម
 សាវកា អន្តរំ ទង្គំ សម្បស្សមាជា អរញ្ញវិទ-
 បត្តានំ បត្តានំ សេនាសនានំ បដិសេវន្តំ ទោ ច
 ទោ ភាវ អនុប្បត្តសទត្តា វិហារន្តំ ។ បុន ចបរិ
 ឧបាលំ កិក្ខុ សុទស្ស ច បហាយ... ទត្តុ
 ណានំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតិ ។ តំ តំ មញ្ញសំ
 ឧបាលំ ទន្ធយំ វិហារេ បុរិមហំ វិហារេហំ
 អភិក្កន្តតរោ ច បណីតតរោ បាតិ ។ ឃិវំ កន្ត ។
 ឥមម្យំ ទោ មម សាវកា អន្តរំ ទង្គំ សម្បស្ស-
 មាជា អរញ្ញវិទបត្តានំ បត្តានំ សេនាសនានំ
 បដិសេវន្តំ ទោ ច ទោ ភាវ អនុប្បត្តសទត្តា
 វិហារន្តំ ។ បុន ចបរិ ឧបាលំ កិក្ខុ សត្វសោ
 រូបសញ្ញានំ សមតិក្កមា បដិយេសញ្ញានំ អន្តរំមា

ហើយបានដល់នូវភិយជ្ជាន ។ ខ្នាលទុបាលិ អ្នកសំគាល់ដំណើរ
 នោះ ដូចម្តេច វិហារេហំនេះ ល្អវិសេស ប្រសើរវិសេស ជាងពួក
 វិហារេមិក្ខុកាលមុន ឬបិទមនោ ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ខ្នាលទុបាលិ
 ពួកសាវករបស់តថាគត កាលពិចារណាយើញធម៌នេះ ក្នុងខ្លួនហើយ
 ក៏រមែងតស្រ័យ គប់គេសេនាសនៈដ៏ស្ងាត់ គឺព្រៃស្ងួតនិងព្រៃស្រោង
 ឯកបណា តែជាពួកសាវក មិនមែនសុទ្ធតែមានប្រយោជន៍របស់ខ្លួន ដល់
 ដោយលំដាប់ ដកបនោះទេ ។ ខ្នាលទុបាលិ មួយទៀត កិក្ខុព្រោះ
 បដិវិសុទ្ធសិល្បៈ...ហើយបានដល់នូវចក្កជ្ជាន ។ ខ្នាលទុបាលិ អ្នកសំ-
 គាល់នូវដំណើរនោះ ដូចម្តេច វិហារេហំនេះ ល្អវិសេស ប្រសើរវិសេស
 ជាងពួកវិហារេមិ ក្នុងកាលមុន ឬបិទមនោ ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។
 ឯពួកសាវក របស់តថាគត កាលពិចារណាយើញធម៌នេះ ក្នុងខ្លួនហើយ
 រមែងតស្រ័យ គប់គេសេនាសនៈដ៏ស្ងាត់ គឺព្រៃស្ងួតនិងព្រៃស្រោង
 ឯកបណា តែជាពួកសាវក មិនមែនសុទ្ធតែមានប្រយោជន៍របស់ខ្លួន
 ដល់ដោយលំដាប់ ដកបនោះទេ ។ ខ្នាលទុបាលិ មួយទៀត កិក្ខុព្រោះ
 កន្លងបដិវិសុទ្ធសិល្បៈ ដោយសត្វគ្រប់ ព្រោះវិសេសទៅនៃបដិយេសញ្ញា

ធានត្តសញ្ញាជំ អមទសីកាវា អនន្តោ អាណា-
 សោតិ អាណាសានញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតំ ។
 តំ កំ មញ្ញសិ ឧចាលំ ធន្ទាយិ វិហារោ
 បុរិមេហិ វិហារេហិ អភិក្កន្តករោ ច បណីតតរោ
 ចាតិ ។ ឃិរំ កន្តោ ។ នមម្បិ ទោ ឧចាលំ
 មម សាវកា អន្តនិ ធម្មំ សម្បស្សមាធា
 អរញ្ញវចបត្តាជំ បញ្ញាជំ សេចាសចាជំ បដិសេវន្តិ
 ទោ ច ទោ ភាវ អនុប្បត្តសនន្តា វិហារន្តិ ។
 បុន ចបរិ ឧចាលំ ភិក្ខុ សត្វសោ
 អាណាសានញ្ញាយតនំ សមតិក្កម្ម អនន្តំ
 វិញ្ញាណន្តិ វិញ្ញាណញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតំ
 ... សត្វសោ វិញ្ញាណញ្ញាយតនំ សមតិក្កម្ម
 ធន្តិ កិក្ខិតិ អាតិញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជំ
 វិហារតំ ... សត្វសោ អាតិញ្ញាយតនំ សម-
 តិក្កម្ម សន្តមេតំ បណីតមេតន្តិ ទេវ-
 សញ្ញា ធាសញ្ញាយតនំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារតំ ។

ព្រោះមិនបានធ្វើទុក ក្នុងចិត្តខ្ញុំបានក្តសញ្ញា កំបានដល់ខ្ញុំវិញកាសាញា-
 យនន្តជ្ជានដោយបរិកម្មថា កាសាបិមមានបិដក ។ ហួសទុបាលំ
 អ្នកសំខាល់និរោធិនោះ ដូចម្តេច វិហារធម៌នេះ ល្អវិសេស ប្រសើរ
 វិសេសជាងគេវិហារធម៌ ក្នុងកាលមុន ឬបច្ចុប្បន្ន ។ ព្រះករុណា
 ព្រះអង្គ ។ ហួសទុបាលំ ពួកសាវករបស់គេនា កាលនិចារណាឃើញ
 ធម៌នេះ ក្នុងខ្លួនហើយ វែងកាស្រីយ គប់គោសនាសនៈដ៏ស្ងាត់គឺព្រ
 ស្យាននិវិទ្ធិស្រោង ដល់បណា តែថាពួកសាវក មិនមែនស្មោះត្រង់
 ប្រយោជន៍របស់ខ្លួន ដល់ដោយលំដាប់ ដល់នោះទេ ។ ហួសទុបាលិ
 មួយទៀត ភិក្ខុក្នុងខ្ញុំវិញកាសាញាយនន្តជ្ជាន ដោយសត្វគ្រប់ហើយ
 បានដល់ខ្ញុំវិញ្ញាណញ្ញាយនន្តជ្ជាន ដោយបរិកម្មថា វិញ្ញាណមិនមានចំ
 បំផុត...ភិក្ខុក្នុងខ្ញុំវិញ្ញាណញ្ញាយនន្តជ្ជានដោយសត្វគ្រប់បានដល់អាភិ-
 ក្កញ្ញាយនន្តជ្ជានដោយបរិកម្មថា វត្ថុតិចតួចមិនមាន... ភិក្ខុក្នុងខ្ញុំវិញ្ញាណ-
 ញ្ញាយនន្តជ្ជានដោយសត្វគ្រប់ បានដល់ខ្ញុំវិញ្ញាណសញ្ញាយនន-
 ជ្ជានដោយបរិកម្មថា គុណជាតនោះស្ងប់ គុណជាតនោះ ប្រសើរ ។

តំ ក៏ មញ្ញសិ ទុចាលំ ធន្វាយ
 វិហារេ បុរិមេហិ វិហារេហិ អភិក្កន្តតរោ
 ច បណ្ឌិតតរោ ចាតំ ។ ឃិវំ កន្តេ ។
 ឥមម្បិ ទោ ទុចាលំ មម សាវកា អន្តនំ ធម្មិ
 សម្បស្សមាតា អរញ្ញវធមត្តានំ ចត្តានំ សេចាស-
 ទានំ បដិសេវន្តំ តោ ច ទោ តាវ អនុប្បត្ត-
 សទត្តា វិហារន្តំ ។ បុទ ចេវំ ទុចាលិ
 កិក្កុ សព្វសោ ទេវសព្វាចាសព្វាយតនំ សម-
 តិក្កាម្ម សញ្ញាវេទយំតនិរោទំ ទុមសម្បជ្ជំ វិហារិ
 បញ្ញាយ ចស្ស ធិស្វា អាសវំ បរិក្កំណា ហោត្តិ។
 តំ ក៏ មញ្ញសិ ទុចាលំ ធន្វាយ វិហារេ បុរិមេហិ
 វិហារេហិ អភិក្កន្តតរោ ច បណ្ឌិតតរោ ចាតំ ។
 ឃិវំ កន្តេ ។ ឥមម្បិ ទោ ទុចាលំ មម
 សាវកា អន្តនំ ធម្មិ សម្បស្សមាតា អរញ្ញវធមត្តានំ
 ចត្តានំ សេចាសទានំ បដិសេវន្តំ តោ ច
 ទោ តាវ អនុប្បត្តសទត្តា វិហារន្តំ ។

ម្ចាស់ទុចាលិ អ្នកសំគាល់ដំណើរនោះ ដូចម្តេច ឯវិហារធម៌នេះ
 ល្អវិសេស ប្រសើរវិសេស ជាងពួកវិហារធម៌ ក្នុងកាលមុន
 បូម៉ែមខេទេ ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។ ម្ចាស់ទុចាលិ ពួក
 សាវករបស់គង្គតត កាលនិពាណាយើញធម៌នេះ ក្នុងខ្លួនហើយ
 វេមនិកស្រ័យ គប្បកាលធានាខ្លះដ៏ស្ងាត់ គឺព្រះស្យាភិណ្ឌិព្រះស្រាត
 ដកបណា តែជាពួកសាវក មិនមែនសុទ្ធតែមានប្រយោជន៍ របស់ខ្លួន
 ដល់ដោយលំដាប់ ដកបនោះទេ ។ ម្ចាស់ទុចាលិ មួយទៀត ក៏ក្នុងខ្លួន
 ខ្លួនវិសេសកាសាសក្ខយកន្តជ្ជាន ដោយសព្វគ្រប់ បានដល់សញ្ញាវេ-
 យិកនិរោធ អសវៈពិនិទ្ធក្រយរបស់កិក្កុនោះ ក៏អស់ទៅ ព្រោះយើញ
 ច្បាស់ដោយប្រាថ្នា ។ ម្ចាស់ទុចាលិ អ្នកសំគាល់ដំណើរនោះ
 ដូចម្តេច វិហារធម៌នេះ ល្អវិសេស ប្រសើរវិសេស ជាងពួក
 វិហារធម៌ ក្នុងកាលមុន បូម៉ែមខេទេ ។ ព្រះករុណាព្រះអង្គ ។
 ម្ចាស់ទុចាលិ សាវករបស់គង្គតត កាលនិពាណាយើញធម៌
 នេះ ក្នុងខ្លួនហើយ វេមនិកស្រ័យ គប្បកាលធានាខ្លះដ៏ស្ងាត់ គឺព្រះ
 ស្យាភិណ្ឌិព្រះស្រាត ដកបណា តែជាពួកសាវក មិនមែន
 សុទ្ធតែមានប្រយោជន៍របស់ខ្លួន ដល់ដោយលំដាប់ ដកបនោះទេ ។

ឥឡូវ ត្រូវ ឧបាសិ ឥឡូវ វិហារហិ ឥឡូវ តេ វិហារតោ
ជាសុ ភវិស្សត្តិ ។

[១០០] ធនយំមេ ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយ
អភព្វោ អរហត្តំ សច្ចិកាតុំ ។ កាតមេ ធន ។
ភតំ ឆោសំ មោហំ កោដិ ឧបទាហំ មត្តំ
បទ្បាសំ ឥស្សំ មច្ឆវិយំ មាធំ ។ ឥមេ ទោ
ភិក្ខុវេ ធន ធម្មេ អប្បហាយ អភព្វោ អរហត្តំ
សច្ចិកាតុំ ។ ធនយំមេ ភិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ
ភព្វោ អរហត្តំ សច្ចិកាតុំ ។ កាតមេ ធន ។
ភតំ ឆោសំ មោហំ កោដិ ឧបទាហំ មត្តំ
បទ្បាសំ ឥស្សំ មច្ឆវិយំ មាធំ ។ ឥមេ ទោ
ភិក្ខុវេ ធន ធម្មេ បហាយ ភព្វោ អរហត្តំ
សច្ចិកាតុំ ។

ពោសវាណូ បព្វតោ ។

ម្ចាស់ទោលិ ល្ហើយ អ្នកចូរនៅ ក្នុងសង្ឃបុរៈ កាលបើអ្នកនៅ
ក្នុងសង្ឃ សេចក្តីសុខសប្បាយ និងពាន្យបាណ ។

[១០០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនលះបង់ធម៌ទាំង១០យ៉ាង
នេះចេញ មិនគួរ ដើម្បីធ្វើឲ្យច្បាស់ ឲ្យអរហត្តបុគ្គល ។ ធម៌
ទាំង ១០ យ៉ាងនោះ គឺដូចម្តេចខ្លះ ។ ភិក្ខុៈ ១ ពោសៈ ១ មោហៈ ១
កោតៈ ១ ឧបទាហៈ ១ មត្តៈ ១ បលាសៈ ១ ឥស្សៈ ១ មច្ឆវិយៈ ១
មាធៈ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនលះបង់ធម៌ទាំង ១០
ប្រការនេះឯង មិនគួរធ្វើឲ្យច្បាស់ ឲ្យអរហត្តបុគ្គលឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បុគ្គលលះបង់ធម៌ទាំង ១០ ប្រការនេះ ទើបគួរដើម្បីធ្វើ
ឲ្យដាក់ច្បាស់ឲ្យអរហត្ត ។ ធម៌ទាំង ១០ នោះ គឺដូចម្តេចខ្លះ ។
ភិក្ខុៈ ១ ពោសៈ ១ មោហៈ ១ កោតៈ ១ ឧបទាហៈ ១ មត្តៈ ១
បលាសៈ ១ ឥស្សៈ ១ មច្ឆវិយៈ ១ មាធៈ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
បុគ្គលលះបង់ធម៌ទាំង ១០ ប្រការនេះឯង ទើបគួរដើម្បីធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់
ឲ្យអរហត្តបុគ្គល ។

ចំ ពោសវាណូ ទី ៥ ។

